Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání (ŠVP ZV)

2. verze, platnost od 1. 9. 2013

Základní škola Mostek, okres Trutnov

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání ZŠ Mostek byl zpracován za účasti celého týmu zaměstnanců základní školy v souladu s RVP ZV včetně přílohy pro žáky s LMP, dále v souladu se zákonem č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a v souladu s vyhláškou č. 14/2005 Sb. o předškolním vzdělávání v nejnovějším znění.

Č. j.: ZMM/126-2007/Le - 1, v platném znění
2.21/A 10

Obsah

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE ... 4
2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY ... 5
2.1 Úplnost a velikost školy ... 5
2.2 Vybavenost školy ... 5
2.3 Organizační schéma školy ... 6
2.4 Charakteristika pedagogického sboru ... 7
2.5 Charakteristika žáků ... 7
2.6 Dlouhodobé projekty, mezinárodní spolupráce ... 8
2.7 Mezinárodní spolupráce ... 9
2.8 Spolupráce s rodiči žáků a jinými subjekty ... 9
2.9 Vlastní hodnocení školy ... 10
2.10 Prevence rizikového chování ... 11
3. CHARAKTERISTIKA ŠVP ... 12
3.1 Zaměření školy ... 12
3.2 Výchovné a vzdělávací strategie ... 14
3.3 Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami ... 22
3.3.1 Materiální, personální a obsahové zabezpečení ... 25
3.4 Začlenění průřezových témat ... 27
3.5 Koncepce školy – grafická podoba ... 31
4. UČEBNÍ PLÁN ... 33
4.1 Tabulace učebního plánu ... 33
4.2 Poznámky k učebnímu plánu ... 37
4.2.1 Poznámky k volitelným předmětům ... 38
4.2.2 Poznámky k hlavním předmětům ... 39
5. UČEBNÍ OSNOVY ... 40
5.1 Učební osnovy pro 1. stupeň ZŠ ... 42
5.1.1 Jazyk a jazyková komunikace - Český jazyk ... 43
5.1.2 Jazyk a jazyková komunikace – Anglický jazyk ... 58
5.1.3 Matematika a její aplikace – Matematika ... 70
5.1.4 Člověk a jeho svět – Prvouka ... 83
5.1.5 Člověk a jeho svět – Vlastivěda ... 94
5.1.6 Člověk a jeho svět – Přírodověda ... 102
5.1.7 Informační a komunikační technologie – Práce na počítači ... 109
5.1.8 Umění a kultura – Hudební výchova ... 113
5.1.9 Umění a kultura – Výtvarná výchova ... 122
5.1.10 Člověk a zdraví – Tělesná výchova ... 134
5.1.11 Člověk a svět práce – Pracovní činnosti ... 147
5.2 Učební osnovy pro II. stupeň ZŠ ... 157
5.2.1 Jazyk a jazyková komunikace – Český jazyk a literatura ... 157
5.2.2 Jazyk a jazyková komunikace – Anglický jazyk ... 203
5.2.3 Jazyk a jazyková komunikace – Německý jazyk ... 221
5.2.4 Matematika a její aplikace – Matematika ... 234
5.2.5 Člověk a společnost – Dějepis ... 253
5.2.6 Člověk a společnost – Výchova k občanství ... 271
5.2.7 Člověk a příroda – Fyzika ... 287
5.2.8 Člověk a příroda – Přírodopis ... 299
5.2.9 Člověk a příroda – Zeměpis ... 312
5. 2. 10 Člověk a příroda – Chemie ... 332
5. 2. 11 Umění a kultura – Hudební výchova ... 347

5. 2. 12 Umění a kultura – Výtvarná výchova 363
5. 2. 13 Člověk a zdraví – Tělesná výchova 375
5. 2. 14 Člověk a zdraví – Výchova ke zdraví 397
5. 2. 15 Člověk a svět práce – Pracovní činnosti 408
5. 2. 16 Informační a komunikační technologie – Informatika 421
5.3 Učební osnovy pro povinně volitelné předměty na II. stupni ZŠ 429
5.3.1 Člověk a zdraví Sportovní hry 429
5.3.2 Člověk a příroda – Seminář ze zeměpisu 435
5.3.3 Člověk a příroda – Přírodovědná praktika 442
6. HODNOCENÍ VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ 446
6.1 Pravidla pro hodnocení žáků 446
6.2 Konkrétní hodnocení žáků v jednotlivých předmětech 457
7. DODATKY 467
7. 1 Dodatek č.1/2015 - ruský jazyk 467
7. 2 Dodatek č.2/2016 - vzdělávání žáků se SVP a minimální doporučená úroveň výstupů v rámci podpůrných opatření 474

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Název ŠVP: **„Od teorie k praxi aneb venkovská škola – základ pro plnohodnotný život“**

Předkladatel

Název školy: Základní škola a Mateřská škola, Mostek, okres Trutnov
Adresa školy: 544 75 Mostek 202
IČ: 75017415
REDIZO: 650063431
IZO MŠ: 102578648
Ředitel organizace: Mgr. Miroslav Lebeda

Kontakty

Telefon: 499691209, 499691313, 739455257
E-mail: zs.mostek@cbox.cz
Webové stránky školy: www.zs.mostek.cz

Zřizovatel

Název: Obec Mostek
Adresa: 34, 544 75 Mostek
Starosta: Ing. Jaromír Tázlar
Webové stránky: www.mostek.cz
Kontakt: 499691322 (starosta)

Obecné informace

Kapacita ZŠ: 200
Zpracovatel: Mgr. Miroslav Lebeda

Platnost dokumentu

Datum: Od 19. 11. 2013, schváleno Školskou radou

Podpis ředitele: Mgr. Miroslav Lebeda, v. r.

Razítko školy:

2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

2.1 Úplnost a velikost školy

Základní škola Mostek je úplná venkovská spádová škola, která má z důvodu regresivního demografického vývoje a absence většího zaměstnavatelského subjektu v obci i v okolí problémy s počtem žactva. Proto zpravidla na I. stupni ZŠ dochází ke spojování některých tříd a vyučování málotřídního charakteru.

Základní škola sídlí ve čtyřpodlažní budově otevřené 1. 9. 1995, která se nachází v jihovýchodní okrajové části obce, a spolu s budovou č. p. 207, vzdálené asi sto metrů, ve které se nachází školní jídelna a mateřská škola, a spolu s venkovním multifunkčním hřištěm s umělým povrchem, vytváří výchovně vzdělávací a rekreační komplex v obci.

2.2 Vybavenost školy

Základní škola má k dispozici tyto výbavové komponenty:

- 7 kmenových tříd (na I. stupni výškově nastavitelný nábytek)
- 11 odborných učeben (pohybová výchova, 2x PC - 25 ks, školní dílna, přírodopis, hudební výchova, český jazyk, cizí jazyky, výtvarná výchova a dějepis, školní kuchyňka, fyzika a chemie)
- 11 kabinetů (ve všech k dispozici PC pro osobní a profesní práci učitelů a vnitřní komunikační systém)
- 1 oddělení školní družiny s kabinetem
- školní žákovská a učitelská knihovna
- školní kuchyň a školní jídelna (otevřena 1. 9. 2003, elektronický výběr ze dvou jídel, objednávání a volba stravy po internetu)
- klecové šatny pro 1. – 9. ročník
- elektronické poskytování informací zákonným zástupcům o vzdělávání žáků – iŠkola
- dataprojektory, televize, videa, DVD a CD přehrávače, kopírky, tiskárny, skener, digitální fotoaparát, titulkovač, výukový software, 2 interaktivní tabule, apod.
- bezbariérový přístup s výtahem pro imobilní žáky
- na každém podlaží sociální zařízení zvlášť pro chlapce, dívky a dospělé, v přízemí sprchy, v některých podlažích WC kabinky pro imobilní žáky, k dispozici studená a teplá voda, papírové ručníky

2.3 Organizační schéma školy

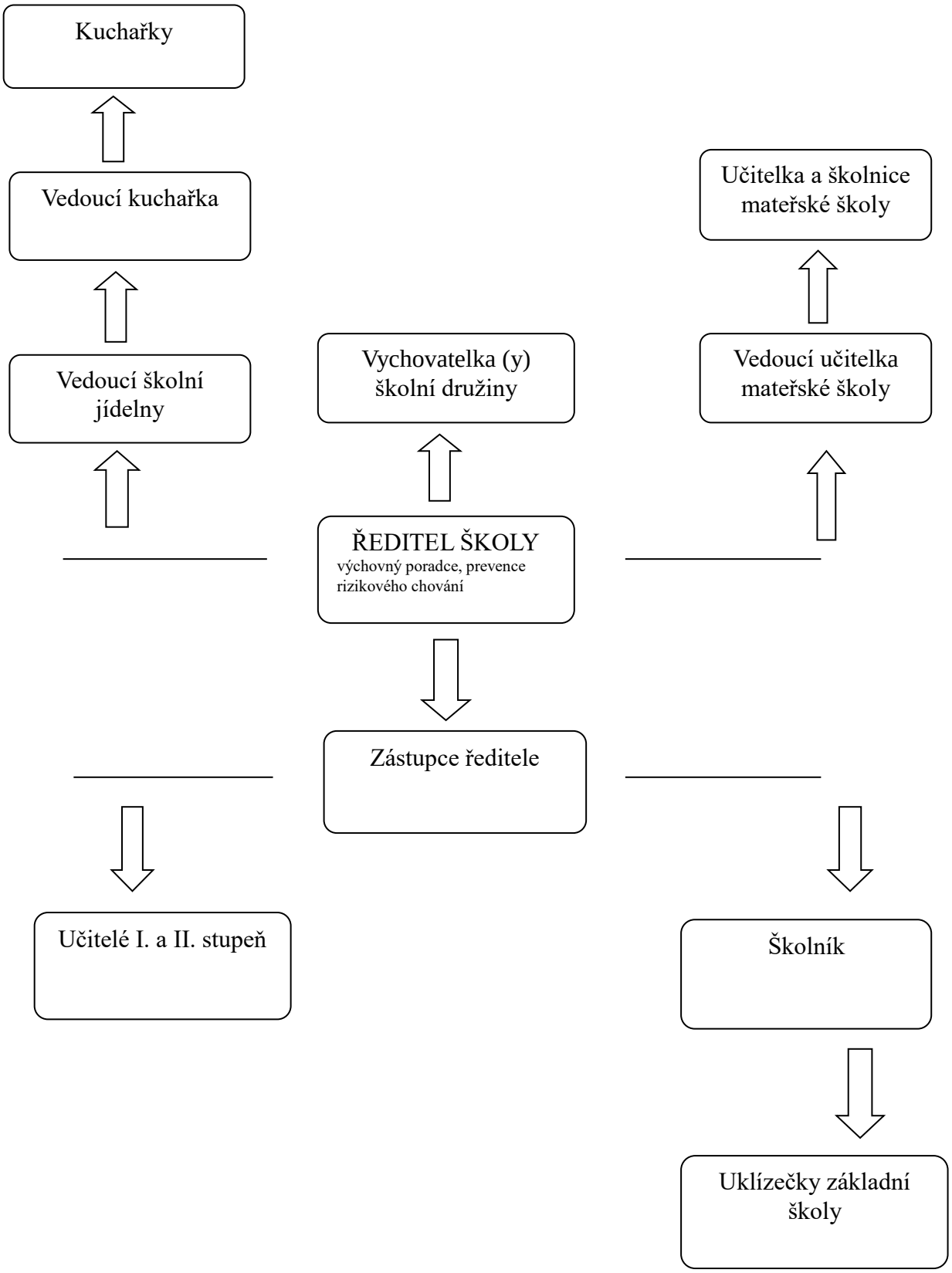

2.4 Charakteristika pedagogického sboru

Pedagogický sbor tvoří 3 učitelé 1. stupně a 6 učitelů 2. stupně, z nichž dva jsou vedoucími pracovníky školy, tj. ředitel a jeho zástupce. Ředitel školy zároveň vykonává funkci výchovného poradce a preventisty rizikového chování. Zástupce ředitele je koordinátorem v oblasti ICT.

Pedagogický sbor doplňují 2 vychovatelky školní družiny, které mají kumulované uplatnění, protože mají i smlouvy na pozici učitelek 1. a 2. stupně, a také, v případě zajištění finančních prostředků, na pozici asistenta pedagoga. Podle potřeby a získaných finančních prostředků pracují se žáky s VPU, VPUCH nebo se žáky ze sociálně znevýhodněného prostředí. Z 11 pedagogických pracovníků má devět magisterské pedagogické vzdělání.

Celý pedagogický sbor ovládá základní práce na PC. Výuka cizích jazyků je zabezpečena kvalifikovaným učitelem (NJ) a nekvalifikovanými učiteli (AJ), kteří však pravidelně navštěvují buď celoroční kurzy v rámci DVPP nebo se účastní krátkodobých kurzů se skládáním průběžných zkoušek, např. ESOL, nebo studují AJ v rámci vysokoškolského studia.

Všichni pedagogičtí pracovníci se pravidelně, podle předem daného každoročního plánu, účastní DVPP v rozsahu 1 – 4x ročně, dle finančních možností školy se širokým spektrem zaměření – aprobační předměty, pedagogika, psychologie, práce se žáky s VPU, čtenářská, matematická a přírodovědná gramotnost, ICT, apod. Šest pedagogických pracovníků disponuje vzdělávacím kurzem zaměřeným na dyslektickou asistenci.

2.5 Charakteristika žáků

Do základní školy docházejí zpravidla žáci z Mostku, Borovničky, Borovnice a z Horní Brusnice. Protože škola bojuje s klesajícím počtem žáků, jsou občas přijímáni i žáci z Hostinného, Dvora Králové n. L., Bílé Třemešné, Zdobína, Staré Paky, Nové Paky či Vidonic. Všem dojíždějícím žákům, kteří projeví zájem, je propláceno jízdné. Z celkového počtu žáků, který se již několik let pohybuje kolem 120, tvoří dojíždějící žáci jednu třetinu.

Rozbory výsledků přijímacího řízení na střední školy ukazují, že na tento typ školy ukončený maturitní zkouškou nastupuje každoročně 40-45% našich absolventů. Do víceletého gymnázia do Dvora Králové n. L. je odchod žáků ze 7. ročníku velmi nepravidelný a pohybuje se v rozmezí 0-2 žáci ročně.

Naše škola pracuje i se žáky s vážnými vývojovými poruchami učení, jejichž počet se dlouhodobě pohybuje v rozmezí 15 – 20 žáků, tj. v průměru kolem 15 % žáků školy. Všichni mají zpracovaný Individuální vzdělávací plán a jsou zařazeni k pravidelné nápravě své

vývojové poruchy k dyslektickému asistentovi. Kromě nich je zhruba stejný počet žáků zohledněn při vyučování, neboť mají také diagnostikovanou vývojovou poruchu učení, ale podhraničního rozměru. V případě potřeby je škola schopna pracovat i se žákem s lehkým mozkovým postižením, který také pracuje podle IVP, který vychází z Přílohy RVP ZV pro žáky s LMP.

Z celkového počtu žáků naší školy počet chlapců již několik výrazně převyšuje počet dívek, a to zhruba v poměru 2/3:1/3.

2.6 Dlouhodobé projekty, mezinárodní spolupráce

Základní škola se v rámci možností zapojuje do celé řady projektů vnitrostátních i mezinárodních, zpravidla v oblasti environmentální a vzdělávací (zejména získávání finančních prostředků), ale najde se i prostor pro projekty charitativní, zdravé výživy nebo dramatické výchovy.

a) <u>Environmentální</u>

- „Recyklohraní“ - zaměřené na třídění a recyklaci elektroodpadu
- „Les ve škole“ - mezinárodní projekt garantovaný Státním fondem životního prostředí ČR a Ministerstvem životního prostředí ČR
- „Ochrana fauny ČR“, „Den Země“, 2x ročně sběr papíru, sběr pomerančové a citrónové kůry

b) <u>Zdravá výživa</u>

- Ovoce do škol, Školní mléko, Zdravé zuby včetně prohlídky u stomatologa 2x ročně

c) <u>Charita</u>

- Český den proti rakovině
- Fond Sidus (FN Motol, FN Olomouc), CPK CHRPA – hipoterapie
- Adopce zvířat – ZOO Dvůr Králové n. L. (doposud např. hohol severní, osmák degu, ara hyacintový, čírka velká, anakonda velká, krosnička srdíčková, chameleon jemenský, kruhoočko jávské, čírka modrozubá, panenka muškátová)

d) <u>Dramatická výchova ve spojení s jazykovou gramotností</u>

- Divadlo jazyků – mezinárodní přehlídka divadel v cizích jazycích v Praze

e) Vzdělávací (získávání finančních prostředků ne zlepšení vzdělávání)

- OP VK (EU peníze školám)- „Pomoc dětem venkovské školy“ (1. 9. 2010 – 28. 2. 2013)
- MŠMT ČR - asistent pedagoga pro žáky se sociálně znevýhodněným prostředím – 2013

2.7 Mezinárodní spolupráce

Naše škola nemá navázanou žádnou mezinárodní spolupráci s podobnou školou v zahraničí. Tuto oblast řešíme zpravidla spoluprací na některých projektech mezinárodního rozměru („Les ve škole“) nebo účastí na přehlídkách s mezinárodní účastí (Divadlo jazyků). V případě zájmu žáků je v rámci výuky AJ vydáván třídní časopis, popř. žáci II. stupně v rámci vícedenního školního výletu podnikají výjezdy do saské části Německa (Drážďany, Oybin). V rámci Dne jazyků probíhá jednodenní projektový den.

2.8 Spolupráce s rodiči žáků a jinými subjekty

Rodiče a jiní zákonní zástupci žáků jsou o výchově a chování dětí standardně informováni prostřednictvím žákovských knížek a elektronicky prostřednictvím iŠkoly. Dále rodičům nabízíme tyto aktivity:

- 2x ročně třídní schůzky (polovina listopadu, polovina dubna)
- 2x ročně konzultační dny (prosinec, květen)
- každý pedagogický pracovník má pevně stanovené konzultační hodiny
- „Den otevřených dveří“ ve tříleté periodě
- informace o činnosti školy přes webové stránky školy
- každoročně několik společných akcí pro rodiče a děti
- školní řád umožňuje rodičům vstup do výuky po dohodě s učitelem
- fungující SRPŠ
- tříčlenná Školská rada od 8. 12. 2005
- individuální setkání s vyučujícím po vzájemné dohodě

Základní škola spolupracuje s těmito dalšími subjekty:

- **zřizovatel školy – Obec Mostek**, podporuje rozvoj školy poskytováním přiměřeného příspěvku na provoz školy, propaguje školu v místním Zpravodaji, organizuje slavnostní rozloučení se žáky 9. třídy, škola vystupuje na obecních ceremoniích (Advent, Den obce, vítání občánků), využívání sportovišť zřizovatele (areál

koupaliště)

- **MŠ Mostek** (MŠ Horní Brusnice, Borovnice), spolupráce při zápisu do 1. třídy, metodická spolupráce s učiteli 1. stupně, vzájemné návštěvy a vzájemná kulturní vystoupení s elementárními třídami 1. stupně, dny otevřených dveří, vzájemné výlety
- **PPP Trutnov**, vzájemné konzultace, zpravidla u žáků s VPU, při sestavování IVP
- **Fotbalový klub Mostek**, vzájemné využívání sportovišť
- **MěÚ Dvůr Králové n. L.**, zejména spolupráce s odborem školství (obec III. stupně) a s OSPOD – výchovné problémy žáků a jejich rodičů (záškoláctví)
- **Policie ČR**, při řešení výchovných problémů žáků školy
- **Městská knihovna „Slavoj" Dvůr Králové n. L.,** pasování žáků 1. třídy na čtenáře, exkurze žáků 6. třídy, soutěže, besedy

2.9 Vlastní hodnocení školy

Autoevaluace neboli sebehodnocení školy je hodnotící proces sloužící k poskytování nezbytné zpětné vazby vedení školy o tom, jak se škole daří naplňovat stanovené vzdělávací záměry a cíle. Jsou současně i hodnocením kvality školy a hodnocením kvality ŠVP. Objektivní hodnocení je základem každé práce v jakémkoli oboru, dokážeme-li si odpovědět na otázky typu „Co hodnotíme?", „Proč hodnotíme?", „Co se chceme dozvědět?", „Jak hodnocení ovlivní naši další činnost?" apod.

Autoevaluace není samoúčelným procesem, ale má poskytovat kvalitní a co nejobjektivnější zpětnou vazbu. Aby tomu tak skutečně bylo, je třeba dbát na tyto zásady:

- naučit se uvědomovat si nedostatky a připustit, že vůbec nějaké máme
- odhalit a pojmenovat příčiny, proč tomu tak je
- zvolit nové, účinnější postupy, tj. nápravu

Neexistuje žádný univerzální evaluační nástroj. Výsledné sebehodnocení školy je vždy mozaikovým obrazem, tj. výsledkem pohledů z mnoha úhlů, výsledkem využití mnoha nástrojů. Předložený seznam nástrojů hodnocení nemusí být úplný a rozhodně není uzavřený a dogmatický.

- Pozorování, evidence pozorovaných jevů, sběr dat
- Hodnocení a klasifikace žáků, sebehodnocení žáků
- Dotazníky, ankety (průzkum)

- Testy (vlastní, vnější - KALIBRO, celostátní v gesci ČŠI) - srovnávací, ověřovací, dovednostní
- Hospitace
- Rozbory zkoušek (přijímací, zkoušky nanečisto), rozbory žákovských prací
- Další vzdělávání pedagogických pracovníků
- Úspěchy v soutěžích (okrsek, okres, kraj)
- Nabídka zájmové činnosti
- Akce pro veřejnost
- Vnější evaluace (ČŠI, zřizovatel)
- Rozbor školní dokumentace (např. zápisy v ŽK, tématické plány, rozbory dokumentů)
- Hodnocení plnění školních dokumentů (Školní řád, Plán práce, Preventivní programy)
- Autoevaluace učitelů
- Diskuse, porady, rozhovory
- Pedagogická tvořivost (nové metodické materiály, nové pomůcky, nové nápady v metodice výuky)

Mezi poskytovatele informací řadíme žáky a jejich grafické práce, zaměstnance školy, zákonné zástupce žáků, zřizovatele, veřejnost a vedení školy.

Vlastní hodnocení školy, které je výsledkem autoevaluačních činností, je souladu s § 12 zákona č. 561/2004 Sb., (školského zákon), ve znění pozdějších předpisů, východiskem pro zpracování výroční zprávy o činnosti školy.

2.10 Prevence rizikového chování

Na naší základní škole je zřízena funkce preventisty rizikového chování a jednání žáků, ve které působí ředitel základní školy. Ten každoročně zpracovává Minimální preventivní program, který se projednává v přípravném týdnu (konec srpna) a schvaluje na první pedagogické radě (první školní den v novém školním roce). Školní preventista pak na poslední pedagogické radě (konec června) podává pedagogické radě zprávu o plnění programu. Písemná zpráva je uložena u plánů.

Tato oblast prevence je podchycena také ve Školním řádu spolu se sankcemi za její porušení. Školní preventista se účastní pravidelných porad s okresním metodikem prevence, který pracuje v Pedagogicko-psychologické poradně v Trutnově. Je rovněž ve stálém spojení se sociálním odborem MěÚ ve Dvoře Králové n. L., popř. s obvodním oddělením Policie ČR ve Dvoře Králové n. L.

3. CHARAKTERISTIKA ŠVP

3.1 Zaměření školy

Naše základní škola se zaměřuje prioritně na kvalitní plnění cílů základního vzdělávání, které má žákům pomoci utvářet a postupně rozvíjet základní klíčové kompetence a poskytovat spolehlivý základ všeobecného vzdělání orientovaného zejména na situace blízké životu a na praktické jednání.

Základní aspekty školních priorit vychází z přesvědčení, že veškeré školní aktivity jsou určeny všem žákům, každý žák se snaží co nejlépe využít vnitřní i vnější podmínky nabízené školou a každý žák si vybírá oblast sobě nejbližší.

Důraz klademe především na vytváření školy:

- podporující zdraví a zdravý životní styl
- otevřené veřejnosti
- se širokou nabídkou doplňkových vzdělávacích a výchovných aktivit
- se stálým pedagogickým sborem rozšiřujícím své kompetence

Škola podporující zdraví a zdravý životní styl

- vytváříme úzký partnerský vztah mezi učiteli, žáky a rodiči (škola rodinného typu)
- respektujeme individuální předpoklady každého žáka
- nabízíme pomoc žákům s VPU nebo žákům v době dlouhodobé nepřítomnosti z důvodu nemoci či zranění nebo po návratu do školy po delší absenci způsobené nemocí
- usilujeme o klima školy, v němž mají žáci, učitelé a rodiče pocit bezpečí a důvěry
- podporujeme pitný režim žáků
- zprostředkováváme žákům ovoce do školy a mléčné výrobky
- rozšiřujeme pohybové aktivity zařazením volitelného předmětu Sportovní hry
- školní jídelna zařazuje výběr za dvou jídel, přičemž to druhé jsou zpravidla jídla salátového charakteru
- možnost zařazovaní relaxačních chvilek do vyučovacích hodin

Škola otevřená veřejnosti

- na webových stránkách a v nástěnce v obci uvádíme aktuální informace a prezentujeme úspěchy a práce našich žáků
- informujeme o dění ve škole prostřednictvím Zpravodaje obce

- pořádáme se žáky akce pro rodičovskou veřejnost (akademie, třídní vystoupení) a pro obecní veřejnost (vítání občánků, Advent, Dny obce, výtvarné výstavy, Den otevřených dveří)
- pronájmem učebny pohybové výchovy umožňujeme a podporujeme rozvoj tělesné aktivity občanů obce
- zákonní zástupci mají možnost po dohodě s vyučujícím navštívit vyučovací hodiny
- umožňujeme rodičům pravidelně se informovat o výchovně vzdělávacích výsledcích svých dětí (třídní schůzky, konzultační dny, konzultační hodiny, individuální setkání s vyučujícím)
- informujeme zákonné zástupce o vzdělávacích výsledcích elektronickou formou

Škola se širokou nabídkou doplňkových vzdělávacích a výchovných aktivit

- pomoc při přípravě budoucích studentů na přijímací zkoušky z M a ČJ
- nabízíme bezúplatně školní kroužky
- před a po vyučování nabízíme pro žáky dvě učebny PC
- pořádáme školní vzdělávací soutěže (M, D, Z, F, Inf, logika, ČJ, astronomie, apod.)
- pořádáme školní rekreační soutěže, zejména sportovního charakteru
- máme k dispozici oddělení školní družiny
- na I. stupni pořádáme plavecký kurz, na II. stupni branný kurz
- účastníme se soutěží okrskového, okresního, krajského i republikového charakteru (oblast vzdělávací, sportovní, výtvarná) a dáváme našim žákům možnost porovnání s vrstevníky z jiných škol
- účastníme se soutěží v praktických činnostech souvisejících s volbou povolání
- účastníme se kulturních akcí – divadla, koncerty
- sbíráme starý papír, pomerančovou a citrónovou kůru
- zprostředkováváme nákup knih pro děti z několika českých nakladatelství

Škola se stálým pedagogickým sborem rozšiřujícím své kompetence

- dáváme přednost nefluktuačním trendům v rámci pedagogického sboru
- podporujeme DVPP – dle Plánu DVPP minimálně 1x ročně
- podporujeme zvyšování kvalifikace vysokoškolským a jiným typem studia
- obměnu pedagogického sboru předem plánujeme

3.2 Výchovné a vzdělávací strategie

Naše základní škola v základním vzdělávání usiluje o naplňování těchto základních cílů:

- umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení
- podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů
- vést žáky k všestranné a účinné komunikaci
- rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých
- připravovat žáky k tomu, aby se projevovali jako samostatné, svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňovali svá práva a naplňovali své povinnosti
- vytvářet u žáků potřebu projevovat pozitivní city v chování, jednání a prožívání životních situací, vnímavost a citlivé vztahy k lidem, svému prostředí i k přírodě
- učit žáky aktivně rozvíjet a chránit fyzické, duševní a sociální zdraví a být za ně zodpovědný
- vést žáky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám, učit je žít společně s ostatními lidmi
- pomáhat žákům poznávat a rozvíjet své schopnosti i reálné možnosti a uplatňovat je spolu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi při rozhodování o vlastní životní a profesní orientaci

Klíčové kompetence představují souhrn vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot důležitých pro osobní rozvoj a uplatnění každého člena společnosti. Jejich výběr a pojetí vychází z hodnot obecně přijímaných ve společnosti a z obecně sdílených představ o tom, které kompetence jedince přispívají k jeho vzdělávání, spokojenému a úspěšnému životu a k posilování funkcí občanské společnosti.

Smyslem a cílem vzdělávání je vybavit všechny žáky souborem klíčových kompetencí na úrovni, která je pro ně dosažitelná, a připravit je tak na další vzdělávání a uplatnění ve společnosti. Osvojování klíčových kompetencí je proces dlouhodobý a složitý, který má svůj počátek v předškolním vzdělávání, pokračuje v základním a středním vzdělávání a postupně se dotváří v dalším průběhu života. Úroveň klíčových kompetencí, které žáci dosáhnou na konci základního vzdělávání, nelze ještě považovat za ukončenou, ale získané klíčové kompetence tvoří neopomenutelný základ žáka pro celoživotní učení, vstup do života a do pracovního procesu.

Klíčové kompetence nestojí vedle sebe izolovaně, různými způsoby se prolínají, jsou multifunkční, mají nadpředmětovou hodnotu a lze je získat vždy jen jako výsledek celkového

procesu vzdělávání. Proto k jejich utváření a rozvíjení musí směřovat a přispívat veškerý vzdělávací obsah i aktivity a činnosti, které ve škole probíhají.

Ve vzdělávacím obsahu RVP ZV je učivo chápáno jako prostředek k osvojení činnostně zaměřených očekávaných výstupů, které se postupně propojují a vytvářejí předpoklady k účinnému a komplexnímu využívání získaných schopností a dovedností na úrovni klíčových kompetencí.

V etapě základního vzdělávání jsou za klíčové považovány **kompetence k učení, kompetence k řešení problémů, kompetence komunikativní, kompetence sociální a personální, kompetence občanské, kompetence pracovní.** Na konci vzdělávání na základní škole by měl být náš žák vybaven těmito kompetencemi:

Kompetence k učení

- organizuje a řídí vlastní učení, vybírá a využívá v učení vhodné způsoby, metody a strategie, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení
- umí vyhledat a třídit informace z různých zdrojů a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a v praktickém životě
- operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na přírodovědné, společenskovědní i sociokulturní jevy
- samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v letech příštích
- umí pracovat ve skupině, kde přijímá bez výhrad různé role
- poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení a naplánuje si, jakým způsobem by si mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich

Kompetence k řešení problémů

- vnímá nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpozná a pochopí problém, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností
- vyhledá informace vhodné k řešení problémů, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému

- problémy řeší samostatně i ve skupině, volí vhodné způsoby řešení, užívá při řešení problémů logické, matematické a empirické postupy
- ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí
- ví, na koho se při řešení složitějších problémů obrátit

Kompetence komunikativní

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhajuje svůj názor vhodnými argumenty, dodržuje pravidla diskuse
- rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění
- využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem
- získané komunikační dovednosti a schopnosti využívá k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi

Kompetence sociální a personální

- účinně spolupracuje ve skupině, podílí se na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce
- podílí se na utváření příjemné atmosféry ve skupině, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá
- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenost druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají

- vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samotný rozvoj, ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty

Kompetence občanské

- respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému a psychickému násilí
- chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a normy společnosti, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo ni
- rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne podle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka
- respektuje, chrání a ocení naše tradice a kulturní a historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k dílům uměleckým, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit
- chápe základní environmentální souvislosti a ekologické problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí a rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví

Kompetence pracovní

- používá bezpečně a účelně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená bezpečnostní pravidla, plní povinnosti a závazky, bez problémů se adaptuje na změněné nebo nové pracovní podmínky
- přistupuje k výsledkům pracovní činnosti z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti, společenského významu, ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí o ochrany kulturních a společenských hodnot
- využívá znalostí a zkušeností získaných v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesní orientaci na trhu středního vzdělávání a pozdějším trhu práce
- orientuje se v základních aktivitách potřebných k uskutečnění podnikatelského záměru a k jeho realizaci, chápe podstatu, cíl, riziko podnikání, rozvíjí své podnikatelské myšlení včetně finanční gramotnosti

Jak směřovat k cílům základního vzdělávání a tím k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků je dáno **strategií školy,** která se v praxi promítá každodenní činností školy, ale i mnohými dalšími činnostmi školy, které s ní souvisejí (exkurze, výlety, školní soutěže, kroužky, návštěvy kulturních pořadů, akademie, apod.).

Strategie naší základní školy spočívá v šesti základních pilířích, které se vzájemně doplňují a ovlivňují.

Schéma strategie školy

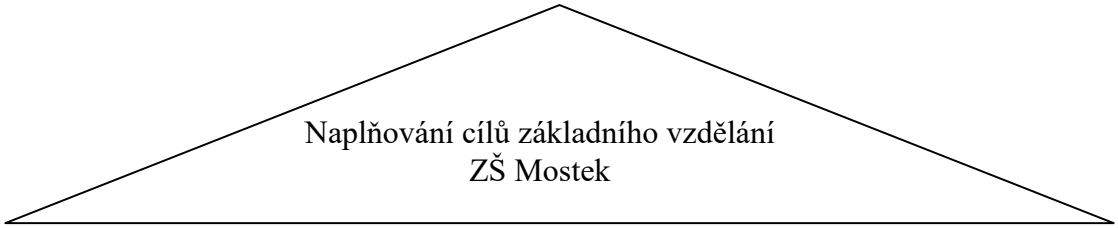

1. Žák s pozitivním přístupem k sobě samému, usilující o své vzdělávání a zároveň žák s pozitivním přístupem k druhým, usilující o spolupráci a vzájemnou pomoc

2. Klima školy

3. Všestrannost a preference

4. Spolupracující rodič

5. Kompetentní a tvořivý učitel

6. Funkční vzdělávací program

1. Žák s pozitivním přístupem k sobě samému, usilující o své vzdělání a zároveň žák s pozitivním přístupem k druhým, usilující o spolupráci a vzájemnou pomoc

Základní škola by měla být pro děti něčím zajímavá. Na počátku by to měla být hlavně „škola hrou“, avšak i tato hra je něčím vážná. To jsou především žákovy výchovně vzdělávací výsledky. Prvořadým úkolem by mělo být namotivování žáků mladšího školního věku usilovat o co nejlepší výsledky, poprat se s neúspěchy, mít před sebou cíl (e) být co nejlepší. Uvědomit si, že učitel je můj spolupracovník, kamarád, který mi chce na cestě za úspěchy pomoci, a já mu musím jít naproti.

Na druhém stupni se škola hrou již stále více blíží naprosto vážné práci. Tím také narůstá podíl volní stránky, protože kromě zajímavých činností se při vzdělávání žák setká s okamžiky méně záživnými, ba dokonce otravnými činnostmi, leč pro dobrý výsledek nezbytnými. Žák však musí mít neustále na zřeteli, že vše co se na základní škole odehrává, je pro jeho budoucí dobro, že on a právě on si tzv. „zadělává“ na svoji vlastní budoucnost a tím se zároveň stává příkladem pro spolužáky. V neposlední řadě si musí uvědomit, že řadu věcí zvládne ve spolupráci s jinými spolužáky. Nesmí v nich vidět pouze konkurenty, ale zejména spolupracovníky a kamarády.

2. Klima školy

Velký význam pro úspěšnost školy má její nezaměnitelná atmosféra. Od estetičnosti prostředí přes mezilidské vztahy, pozitivní školní tradice, rituály, symboly, školní „figurky“ tvořené žáky školy odlišující se od ostatních něčím specifickým až po pocit bezpečí a jistoty. Ačkoliv je základní škola přípravou pro život, je svým způsobem už život sám. Proto by se ve škole mělo odehrávat co nejméně „jako“, ale co nejvíce „opravdu, skutečně“, se vší vážností.

3. Všestrannost a preference

Celková koncepce vychází z toho, že ústředním cílem školy je přispět k výchově a vzdělání odpovědného, sociálně tolerantního člověka-občana, vybaveného základními vědomostmi a především dovednostmi. Základní škola je o základní všestrannosti. Přesto z pohledu současného světa s výhledem do budoucnosti je možno ústřední cíl rozložit na úkoly dílčí, které by škola měla sledovat a preferovat především. Naše škola klade důraz na naplnění těchto dílčích cílů - „gramotností“ :

a) gramotnost občanská (lidská, politická):

Měla by přispět k výchově budoucího dobrého člověka, občana (táty, mámy, souseda, kamaráda, spolupracovníka, …).

b) gramotnost jazyková:

Měla by se soustředit na komunikaci, počínajíc mateřským jazykem a pokračujíc jazyky cizími.

c) gramotnost informační:

Měla by se zaměřit nejen na práci s počítači, ale též na výcvik zvládnutí informační záplavy, tj. umět informace získat, třídit a použít. Tedy patří sem i mj. čtení s porozuměním.

d) gramotnost metodologická (strategická, taktická):

Měla by znamenat vedení k tvořivému řešení problémů, hledání různých variant řešení.

e) gramotnost čtenářská, matematická, finanční, přírodovědná, umělecká

Měla by být ve výbavě každého žáka základní školy, neboť všechny komponenty jsou pro jeho budoucí život nezbytně nutné a potřebné.

Již tento stručný nástin dává tušit, že jakákoli gramotnost není jen úkolem pouze určitého předmětu, byť podíl některého je někde jistě vyšší. Tento vytyčený cíl musí prolínat prací všech předmětů a ročníků. Na druhou stranu to neznamená, že bychom okamžitě opustili to, co nezapadá do uvedených oblastí. I memorování či frontální vyučování má své místo na slunci, pokud je to místo rozumně vybrané.

4. Spolupracující rodič

Rodič by měl být nedílnou součástí školního života, jenž má eminentní zájem na smysluplném rozvoji svého dítěte. Škola vidí jeho podíl zejména při kontrole domácí přípravy žáka (pravidelná domácí příprava nejlépe v podobě denního harmonogramu), zajištění a kontrola školních pomůcek (psací potřeby, rýsovací potřeby, …, apod.), zajištění zdravých svačin a předplacení obědů. Dále škola předpokládá pravidelnou účast na třídních schůzkách, využití konzultačních hodin a dnů, zajištění pravidelné docházky žáka do školy a včasné omlouvání v případě nepřítomnosti žáka ve škole. Rodič nesmí vidět školu jako svého protihráče, ale naopak jako svého spoluhráče. Přijít do školy by nemělo být ze strany rodičů vnímáno jako trest, ale jako návštěva u známých.

Škola samozřejmě uvítá jakoukoli aktivitu rodičů i mimo vlastní výchovně vzdělávací proces, tj. např. doprovody při výletech či exkurzích, vedení zájmových kroužků, výpomoc při brigádnických pracích, návštěvy školy v době žákovských vystoupení, výstav, soutěží apod. Škola čeká i na podněty z řad rodičovské veřejnosti, ať již pochvalných nebo upozorňující na nedostatky nebo obohacující o nové nápady. Samozřejmě se škola nezříká ani případného sponzorinku ze strany rodičů.

Obec Mostek, jako zřizovatel školy ustanovil Školskou radu, která na naší škole pracuje několik let. Má tři členy s rovnoměrným tripartitním zastoupením zástupce zřizovatele, pedagogů a zákonných zástupců. Svoji pomoc škole nabízí i SRPDŠ, jehož hlavní nápomoc spočívá v organizování kulturně sportovních akcí pro žáky školy (dětský den, karneval, diskotéka) a spoluúčast na financování školních výletů či kurzů (branný, popř. lyžařský).

5. Kompetentní a tvořivý učitel

Učitel je také jenom člověk, který má své přednosti, ale jistě také nedostatky a takto je třeba jej chápat. Mohu však potvrdit, že všichni naši kantoři přicházejí každodenně do školy s tím, že chtějí přispět ke vzdělání a výchově žáků mostecké školy. Všichni pravidelně absolvují vzdělávací akce, aby poznali nové trendy a záměry školství ve 21. století.

Hlavním cílem bude zejména šíření pozitivních výchovně vzdělávacích metod a forem práce častější a užší výměnou názorů mezi pedagogy a přesvědčovací aktivita vedení školy vůči pedagogickému sboru, že i v pokročilejším věku na sobě může člověk neustále pracovat a přicházet s novými nápady, které pomohou výchově a vzdělání nové generace.

6. Funkční vzdělávací program

Žádný program na papíře ještě nezaručuje jeho funkčnost a naplnění. Musí dojít k souhře všech atributů, aby „orchestr“ nehrál falešně. Patří sem pozitivně laděný žák, zdravé školní klima, určitá školní strategie, spolupracující rodič a kompetentní tvořivý učitel, kteří dostanou „noty“ v podobě školního vzdělávacího programu. Ten byl jistě vytvořen našimi kantory podle nejlepšího vědomí a svědomí. Ale až praxe ukáže, jestli je funkční. Proto ho neustále považujme za materiál otevřený, který bude možno po určité periodě (cca jeden školní rok) upravovat podle konkrétních praktických zkušeností.

Součástí ŠVP jsou též vzdělávací projekty, které spoluvytvářejí obsah vzdělávacího procesu ročníků i celé školy. Zařazujeme zejména projekty předmětové, ročníkové, meziročníkové a celoškolní, které mají krátkodobou nebo celoroční periodu. Naše škola zatím neuvažuje o projektech mezinárodního rozměru.

Páteří systému projektové činnosti ve škole jsou projekty předmětové a ročníkové, které jsou připraveny týmem pedagogů, který v daném předmětu nebo ročníku vyučuje. Konstrukce projektů pak vychází ze znalostí žáků a z osobní profilace členů pedagogického sboru.

3.3 Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Integrační program školy pro zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami je nastaven tak, aby umožňoval osobnostní rozvoj každého žáka ve prospěch jeho osobnostního maxima. Výstupy integračního programu tak zasahují zejména do kompetencí průřezového tématu Osobnostně sociální výchovy a jeho zvládnutí výrazně ulehčuje žákovu cestu učením.

Jsou do něho zařazováni zejména žáci se **zdravotním postižením** (tělesným, zrakovým, sluchovým, mentálním, autismem, vadami řeči, souběžným postižením více vadami a vývojovými poruchami učení a chování), žáci se **zdravotním znevýhodněním** (zdravotním oslabením, dlouhodobým onemocněním a lehčími zdravotními poruchami vedoucími k poruchám učení a chování), žáci se **sociálním znevýhodněním** (z rodinného prostředí s nízkým sociálně kulturním postavením, ohrožení sociálně patologickými jevy, s nařízenou ústavní výchovou nebo uloženou ochrannou výchovou a žáci v postavení azylantů a účastníků řízení o udělení azylu) a žáci s **lehkým mentálním postižením.** Žáci se zvláště závažnými poruchami nebo kombinacemi poruch, jsou vzděláváni podle individuálních vzdělávacích plánů (IVP), které jsou zpracovány na základě školního vzdělávacího programu včetně jeho příloh a dle specifických vzdělávacích potřeb žáků. Upravují obsah, formy a podmínky jejich vzdělávání. Na sestavování IVP se podílí třídní učitel, vyučující příslušných předmětů, pedagogicko-psychologická poradna či speciálně pedagogické centrum a rodiče, kteří podpisem schvalují jeho obsah, popř. další odborníci. Supervizory jsou výchovný poradce a příslušná speciální pedagog z PPP. IVP schvaluje ředitel školy.

Žáci jsou integrováni do běžných tříd. O jejich reedukaci se starají dyslektičtí asistenti, kteří svou činnost se žáky a jejich docházku zaznamenávají do zvláštní třídní knihy. Při vyšší neomluvené absenci může být reedukovaný žák z nápravy svého handicapu vyloučen. Pokud škola zajistí na daný školní nebo kalendářní rok finanční prostředky, je do integračního procesu zařazen i asistent pedagoga.

V případě potřeby škola zabezpečí ve spolupráci s rodiči a PPP individuální vzdělávací programy pro žáky nadané.

a) Vzdělávání žáků se specifickými poruchami učení

Pro tyto žáky je charakteristické, že podávané školní výkony neodpovídají rozumové úrovni. Nejčastěji se vyskytujícími SPU na naší škole jsou dyslexie, dysgrafie, dysortografie a dyskalkulie. Jejich průvodními jevy jsou ADHD (hyperaktivita, popř. hypoaktivita), nesoustředěnost, impulzivní jednání, ne zcela vyvinutá motorická koordinace a další příznaky

z oblasti psychomotorické, mentální a volní. Většinou se též nejedná o jeden druh poruchy, ale o jejich vzájemné prolínání, které v průběhu trvání vykazují různou intenzitu.

Svým obsahem se vzdělávací proces u žáků s SPU zásadně neodlišuje od vzdělávání žáků ostatních. Žáci jsou vzdělávaní podle IVP a souběžně, zpravidla na I. stupni ZŠ, jsou zařazováni pod kuratelu dyslektických asistentek a dochází na reedukační cvičení, která mají postupně vyrovnávat žákův handicap. Jim a dalším žákům, jejichž diagnostikovaná porucha má menší intenzitu, je zohledňován jejich výkon při vyučovacích hodinách dle návodu PPP, tj. mají k dispozici individuální pomůcky (tabulky, doplňovací cvičení, kalkulačky, apod.), píší kratší texty, nemusí číst nahlas před ostatními žáky apod. Podle finančních možností školy je jim k dispozici asistent pedagoga.

Také klasifikace těchto žáků má určité úpravy. Žák by měl být permanentně pozitivně motivován a chválen, učitel klade při klasifikaci důraz na ten druh projevu (písemný nebo ústní), ve kterém má žák předpoklady podat lepší výkon. Při klasifikaci nevychází učitel z prostého počtu chyb, ale z počtu jevů, které žák zvládl. Je však třeba zdůraznit, že bude-li takový žák pasívní či odmítající, může ročník opakovat.

Zákonní zástupci dětí s SPU mohou školu požádat o slovní hodnocení, jehož smyslem je objektivně posoudit jednotlivé složky školního výkonu žáka.

Stejným způsobem je postupováno se žáky s diagnózou poruchy chování. Jedná se o žáky hyperaktivní, kteří nerespektují některé normy společenského chování, jsou nepřizpůsobiví, impulzivní a snadno unavitelní. Při řešení problémů spolupracujeme s rodiči, pravidelně si s nimi vyměňujeme informace. Učitelé si vzájemně předávají informace o žácích na metodických sdruženích, poradách a spolupracují se speciálními pedagogy z PPP.

Učitel si musí stanovit přesná pravidla chování a způsob komunikace ve třídě i mimo vyučování s takovým žákem. Důležitá je pro ně motivace, zavedení systému pochval a trestů.

b) Vzdělávání žáků se zdravotním znevýhodněním

Jedná se o žáky zdravotně oslabené, žáky dlouhodobě nemocné (pobyt v lázních, léčebnách, v domácím prostředí po úrazu), žáky s určitými zdravotními poruchami různého stupně (diabetes, vady páteře, zlomeniny, alergie, epilepsie, apod.).

Na doporučení lékaře a na písemnou žádost rodičů ředitel školy uvolňuje žáky z tělesné výchovy, sportovních her či pracovního vyučování a z toho předmětu pak nejsou klasifikováni. Respektujeme individuální potřeby žáka, zohledňujeme druh a stupeň znevýhodnění při hodnocení výsledků vzdělávání. Po návratu z lázní či léčebny věnujeme žákovi individuální péči a přístup. Pokud je žák v dlouhodobé rekonvalescenci v domácím

prostředí, dohodneme s rodiči docházení pedagogů k výuce hlavních předmětů (Čj, Cj, M, D, Z, Př, F, Ch) do jeho domáckého prostředí.

c) Vzdělávání žáků se zdravotním postižením

Dle doporučení lékaře, SPC a na žádost rodičů uvolňuje ředitel školy žáka z některých vyučovacích hodin, zpravidla z Tv, SH a Pč. Důležitá je spolupráce s rodiči, kterým umožníme jejich přítomnost při výuce. Místo rodičů můžeme po domluvě s nimi získat zdravotnického nebo osobního asistenta, který je nabízen charitami či ČČK.

Naše škola je bezbariérová s výtahem pro imobilní žáky, kteří mají k dispozici i speciální sociální zařízení. Žáci jsou ve třídách vzděláváni podle zpracovaného učebního plánu běžných tříd a na základě IVP vypracovaných ve spolupráci se SPC.

V mimořádných případech jsme schopni zajistit i individuální vzdělávání v domácích podmínkách, kdy žák není schopen pracovat v důsledku svého psychického nebo zdravotního postižení v rámci kolektivu třídy.

d) Vzdělávání žáků se sociálním znevýhodněním

Do této skupiny náleží žáci, kteří pochází z prostředí sociálně nebo kulturně a jazykově odlišného od prostředí, v němž vyrůstají žáci pocházející z majoritní populace. Jsou to žáci z různých, u nás žijících minorit nebo žáci přicházející k nám v rámci migrace. Jsou častěji ohroženi sociálně patologickými jevy, proto jejich rodičům poskytujeme četnější konzultace a poradenství s třídním učitelem, výchovným poradcem a metodikem prevence. Podle finančních možností školy je jim ve výchovně vzdělávacím procesu k dispozici asistent pedagoga se zaměřením na sociálně znevýhodněné žáky.

e) Vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením (dále LMP)

Při vzdělávání žáků s LMP vycházíme z přílohy RVP pro ZV upravující vzdělávání žáků s LMP a podmínek a možností naší základní školy. Žáci jsou vzdělávaní podle IVP, který konzultujeme s PPP nebo SPC a jsou v něm obsaženy úpravy vzdělávání včetně učebního plánu, u něhož se zejména snažíme o jeho úpravu, neboť je zde výrazně zvýšená dotace ve vzdělávacích oblastech Člověk a svět práce a Člověk a zdraví na úkor např. cizích jazyků.

Žákům umožňujeme a posilujeme i rozvoj sebehodnocení, zpravidla přímou účastí v různých sportovních nebo výtvarných soutěžích a vystupováním na školních a mimoškolních kulturních akcích.

f) Vzdělávání žáků mimořádně nadaných

Postup při zajišťování výuky je podobný jako u jiných žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Tato skutečnost vychází z faktu, že také žák mimořádně nadaný má speciální vzdělávací potřeby.

V případě, že kantor vysleduje u žáka projevy mimořádného nadání, informuje o svém zjištění zákonné zástupce, kteří mohou požádat o vyšetření v PPP. Pokud je žák diagnostikován jako mimořádně nadaný, je dále vzděláván i hodnocen podle doporučení školského poradenského zařízení.

Žáci mimořádně nadaní jsou v naší škole integrováni do běžných tříd. Jejich výuka však probíhá podle IVP. Příprava učitele na vyučování s takovým žákem je tedy náročnější, neboť tito žáci vyžadují a potřebují zvýšenou motivaci k rozšiřování základního učiva do větší hloubky, a to zejména v těch předmětech, které reprezentují nadání žáka. Žákům umožňujeme pracovat na PC (vzdělávací programy), pracovat individuálně s naučnou literaturou (hlavolamy, kvízy, záhady, problémové úlohy), jsou jim zadávány náročnější samostatné úkoly, kterými posilujeme rozvoj jejich zájmu (referáty, projekty, prezentace). Dále jsou pověřováni vedením a řízením skupin a jsou podporováni a vedeni v soutěžích a olympiádách školního, okrskového, okresního, popř. krajského formátu. V mimořádných případech může nadaný žák účasten na výuce některého vyučovacího předmětu ve vyšším ročníku. Stejným způsobem jsou podporováni i žáci pohybově nadaní.

Ve většině případů nadaný žák odchází po absolvování sedmého ročníku do víceletého gymnázia ve Dvoře Králové n. L.

3.3.1 Materiální, personální a obsahové zabezpečení

Materiální zabezpečení

Škola má k dispozici:

- učebnice, výukové materiály (vnitřní a vnější), pracovní listy, počítačové programy, logické soutěže a hry
- bezbariérový přístupy do všech prostor školy, výtah pro imobilní žáky, kabinky WC pro imobilní žáky, relaxační prostory (učebna pohybové výchovy, školní hřiště)

Škola je v případě potřeby schopna zajistit:

- kompenzační pomůcky a speciální potřeby pro žáky s tělesným postižením a pro žáky nadané

Personální zabezpečení

Ve škole pracují:

- jeden výchovný poradce, který koordinuje a zajišťuje poradenskou pomoc žákům, rodičům i kolegům, zabývá se i problematikou specifických poruch učení a chování a jejich nápravou,
- jeden metodik prevence rizikového chování (sociálně patologické jevy), který tvoří, koordinuje a realizuje minimální preventivní program, poskytuje poradenskou činnost žáků, rodičům i kolegům
- šest odborně proškolených pedagogů – dyslektických asistentů k reedukaci specifických poruch učení
- v případě finančních možností asistenti pedagoga a asistenti pedagoga pro žáky se sociálním znevýhodněním, popř. dle potřeby i zdravotnický či osobní asistent pro žáky se zdravotním postižením (hradí zákonní zástupci či charity)

Škola úzce spolupracuje (se souhlasem zákonných zástupců) s:

- pedagogicko-psychologickou poradnou (konzultace osobní, telefonické, 2x ročně na škole) Trutnov
- speciálně pedagogickým centrem v Trutnově
- odbornými lékaři a psychology žáků
- úřadem práce (informační poradenské středisko pro oblast středního vzdělávání) v Trutnově
- základní školou praktickou ve Dvoře Králové n. L. a v Hostinném

Obsahové zabezpečení

Škola se žáky se speciálně vzdělávacími potřebami a se žáky mimořádně nadanými pracuje těmito způsoby:

- SPU jsou u žáků reedukovány individuálně v běžné výuce a v hodinách určených pro nápravu
- je zřízen logopedický kroužek zpravidla pro žáky nižších ročníků (1.- 4. třída)
- integrovaní a nadaní žáci se vzdělávají podle IVP zkonzultovaného a schváleného PPP
- pedagogové při výuce používají upravené pedagogické postupy včetně klasifikace
- žákům se sociálním znevýhodněním jsou přizpůsobeny metody a formy práce
- žákům s LMP je přizpůsoben učební plán, metody a formy práce, k dispozici jsou speciální učebnice a pracovní sešity

3.4 Začlenění průřezových témat

Průřezová témata (PT) představují okruhy problémů současného světa 21. století a proto se stávají nedílnou součástí základního vzdělávání. Tematické okruhy průřezových témat procházejí napříč výchovně vzdělávacími oblastmi a propojují je. Tím přispívají ke komplexnosti vzdělávání. V základním vzdělávání jsou vymezena tato průřezová témata:

a) Osobnostní a sociální výchova

b) Výchova demokratického občana

c) Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

d) Multikulturní výchova

e) Environmentální výchova

f) Mediální výchova

Vlastní realizace průřezových témat se děje na naší základní škole v zásadě třemi způsoby:

1. na úrovni školy, tvoří nedílnou součást koncepce školy:

Cílem je rozvíjet u žáků praktické životní dovednosti vztahující se k němu samému, např. organizace vlastního života, myšlení, pocitů, chování, a k druhým lidem, např. komunikace, spolupráce, mezilidské vztahy. Je to v podstatě praktické osvojování si zásad morálky v běžném životě. Smyslem pak je hledání cesty k životní spokojenosti založené na dobrých vztazích k sobě i jiným. Zásadním způsobem vstupuje do této oblasti každodenní jednání pedagogických, ale i nepedagogických pracovníků, kteří by měli být žákům vzorem správných modelů jednání, chování, praktického řešení nesčetné řady životních situací odehrávající se v prostředí bytostně spjaté se základní školou.

2. na úrovni předmětů, včleněním obsahu průřezových témat do učiva jednotlivých ročníků:

Na základě dohody pedagogických pracovníků to bude základní prvek vzdělávání tématiky PT na naší základní škole, a to ve všech ročnících a ve všech předmětech, které se k tématice PT vztahují. Cílem by pak mělo být, že každý žák naší základní školy se během své devítileté školní docházky x-krát setká při školní práci s tématikou PT, aby si ji dostatečně osvojil, pochopil a přivlastnil.

3. v podobě projektů, školních a mimoškolních akcí:

Tato oblast je pouze doplňková, neboť projekty nejsou hlavní hnací silou výchovně vzdělávacího procesu naší školy. Protože je však tento dokument otevřeným polem, může se v budoucnu, na základě zkušeností, nových poznatků, příchodem nových pedagogů, apod. situace změnit.

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA

Číslo PT	Název PT	Číslo tematického okruhu (TO)	Název TO	Číslo jednot. sekcí TO	Název jednotlivých sekcí TO
1.	**Osobnostní a sociální výchova**	TO 1. 1	Osobnostní rozvoj	1. 1. 1	Rozvoj schopnosti poznávání
				1. 1. 2	Sebepoznání a sebepojetí
				1. 1. 3	Seberegulace a sebeorganizace
				1. 1. 4	Psychohygiena
				1. 1. 5	Kreativita
		TO 1. 2	Sociální rozvoj	1. 2. 1	Poznávání lidí
				1. 2. 2	Mezilidské vztahy
				1. 2. 3	Komunikace
				1. 2. 4	Kooperace a kompetice
		TO 1. 3	Morální rozvoj	1. 3. 1	Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
				1. 3. 2	Hodnoty, postoje, praktická etika
2.	**Výchova demokratického občana**	TO 2. 1	Občanská společnost		
		TO 2. 2	Občan, občanská společnost a stát		
		TO 2. 3	Formy participace občanů v politickém životě		
		TO 2. 4	Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování		
3.	**Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech**	TO 3. 1	Evropa a svět nás zajímá		
		TO 3. 2	Objevujeme Evropu a svět		
		TO 3. 3	Jsme Evropané		
4.	**Multikulturní výchova**	TO 4. 1	Kulturní diference		
		TO 4. 2	Lidské vztahy		
		TO 4.3	Etnický původ		
		TO 4. 4	Multikulturalita		
		TO 4. 5	Princip sociálního smíru a solidarity		
5.	**Environmentální výchova**	TO 5. 1	Ekosystémy		
		TO 5. 2	Základní podmínky života		
		TO 5. 3	Lidské aktivity a problémy životního prostředí		
		TO. 5. 4	Vztah člověka k prostředí		
6.	**Mediální výchova**	TO 6. 1	Receptivní činnosti	6. 1. 1	Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
				6. 1. 2	Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
				6. 1. 3	Stavba mediálních sdělení
				6. 1. 4	Vnímání autora mediálních sdělení
				6. 1. 5	Fungování a vliv médií ve společnosti
		TO 6. 2.	Produktivní činnosti	6. 2. 1	Tvorba mediálního sdělení
				6. 2. 2	Práce v realizačním týmu

Přehled činností školy a jejich podíl na naplňování průřezových témat

Přehled obsahuje činnosti v souladu s koncepcí školy na úrovni celé školy, nikoli na úrovni jednotlivých předmětů.

Vysvětlivky:

OSV - osobnostní a sociální výchova
VDO - výchova demokratického občana
VEGS - výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
MKV - multikulturní výchova
ENV - environmentální výchova
MV - mediální výchova

Činnost	OSV	VDO	VEGS	MKV	ENV	MV
Třídní samospráva	X	X				X
Vánoční besídky	X	X				
Den otevřených dveří (delší, cca tříletá periodicita)	X	X				
Zápis do 1. třídy	X					X
Mikuláš	X			X		
Školní soutěže organizované žáky	X	X		X		X
Žákovská odborná činnost (příprava na soutěže, olympiády)	X		X	X	X	
Nabídka kroužků	X			X	X	X
Školní sportovní den	X	X			X	X
Vernisáž (školní výstava) ve spolupráci s hudební a gastronomickou produkcí	X			X		X
Den Země	X	X			X	
Školní mléko					X	
Plavecký výcvik (1. – 4. ročník)	X				X	
Dopravní hřiště - průkaz cyklisty (4. – 5. ročník)	X				X	
Zdravé zuby (1. stupeň)	X				X	
Zubní prohlídky (podzim, jaro)	X				X	
Testy kognitivních schopností KALIBRO (9. + další vybraný ročník)	X					
Matematické prověrky (1. – 5. ročník); čtenářská dovednost (1. tř.), Č (5. tř.)	X					
Návštěva budoucích prvňáků z MŠ v 1. třídě	X					
Ochrana obyvatelstva za mimořádných událostí	X	X	X			
Adopce zvířat ze ZOO	X				X	
Pochodové cvičení (podzimní, jarní)	X		X		X	
Návštěvy kulturních programů (divadlo, koncert, muzikál, tanec)	X			X		
Cena ředitele školy „Rytíř věrnosti“, „Rytíř čestnosti“	X					
Účast na sportovních akcích okrskového, okresního, popř. významu (fotbal, florbal, lehká atletika, cyklistika)	X	X			X	
Školní vlastivědné výlety (ČR, Německo)	X		X		X	
Slavnostní předání vysvědčení na OÚ (9. ročník)	X					X
Třídní akademie, drobná divadelní vystoupení, divadelní vystoupení mimo hranice obce	X		X			X
Fotografování jednotlivých tříd a skupin žáků	X					
Branný kurz (7. – 8. ročník)	X				X	
Vydávání školních časopisů	X					X
Ovoce do škol spolu se Dnem zdravé výživy			X		X	
Vydávání školních časopisů	X					X

Průřezová témata nemají v naší základní škole k dispozici žádný samostatný vyučovací předmět. Jsou součástí jednotlivých vyučovacích předmětů na obou stupních a v učebních osnovách jsou u jednotlivých předmětů nebo jejich jednotlivých témat vyznačena ta průřezová témata, která budou žákům podána.

Př. Ukázka ze vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace, Český jazyk – 1. ročník

Vzdělávací obsah předmětu					
Očekávaný výstup z RVP	**Školní ročníkový výstup předmětu**	**Učivo**	**Téma**	**Přesah vazby do PT**	**MV**
Čte plynule a s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti.	Hlasitě a plynule čte ukázky přiměřené věku, dodržuje diakritická znaménka, převypráví příběh, domyslí jednoduchý příběh.	Čtení – technika čtení, přípravná zraková a sluchová cvičení, správné čtení písmen, slabik, slov a krátkých vět, hlasité čtení článků.	**Komunikační a slohová výchova**	PT 1, TO 1.1;1.1.1 PT 4, TO 4.2 PT 6, TO 6.1; 6.1.1, 6.1.2	Vv, M, Hv
Zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním, píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena a slabiky, kontroluje vlastní písemný projev.	Píše správní é tvary písmen a číslic ve větší liniatuře, píše a spojuje písmena, slabiky, slova, interpunkci, znaménka, dodržuje správné pořadí písmen a úplnost slova, převádí slova z mluvené do psací podoby.	Písemný projev – základní hygienické návyky, správné sezení, držení psacího náčiní, technika psaní.	**Psaní**		Vv, Hv
Rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky.	Rozlišuje věty, slova, slabiky, hlásky, vyjadřuje se spisovně.	Zvuková stránka jazyka – sluchové rozlišení hlásek, výslovnost, slovní zásoba a tvoření slov, slova a pojmy.	**Jazyková výchova**		Vv, Pč
Čte a přednáší zpaměti ve vhodném frázování a tempu texty přiměřené věku, vyjadřuje své pocity z přečteného textu.	Plynule čte jednoduchý text s porozuměním, recituje kratší básnický text, zná některá rozpočitadla říkanky.	Poslech literárních textů, zážitkové čtení a poslouchání, tvořivé činnosti s textem – přednes, volná reprodukce, dramatizace, vlastní výtvarný doprovod.	**Literární výchova**		Vv

Naplňování průřezových témat je obsaženo také v řadě činností, které doplňují základní vzdělávání (viz Přehled činností školy a jejich podíl na naplňování průřezových témat, str. 29).

3.5 Koncepce školy – grafická podoba

Schéma se snaží v maximálně jednoduché a přehledné podobě zachytit dlouhodobou koncepci školy. Kromě výše uvedených pilířů školního vzdělávacího programu se v něm objevují další atributy, poněvadž podoba života školy je rozmanitější, avšak vše by mělo korespondovat s vytyčenými cíli.

Pro orientaci: Nejvrchnější okno se snaží v nejstručnější podobě formulovat základní cíl. Jeho formulace v podstatě stručně shrnuje obsah klíčových kompetencí. Ve čtyřech blocích na druhém řádku (A-D) je tento cíl rozpracován do podoby konkrétnější. Každý cíl pak potřebuje adekvátní prostředky k jejich naplňování. Tyto prostředky jsou uvedeny v nejspodnějších blocích schématu.

Každý systém má své klady i momenty sporné. Kladem takto zpracované koncepce je jednoduchost a přehlednost. Lze z ní vyčíst a rychle si uvědomit vztah mezi cíli a prostředky, proč vlastně některé věci děláme, jaký to má smysl. Přehledné zpracování dává možnost lepší kontroly a účinného krátkodobého či střednědobého plánování, tj. co vyřadit, co zařadit, co je třeba obměnit, vylepšit.

Škola je ovšem poněkud složitější mechanismus, a proto se do jednoduchého schématu prostě vše vtěsnat nedá. Řada prostředků uvedená v jednom bloku by patřila i do bloků dalších. Také grafická podoba koncepce školy nemůže postihnout ve své schematické podobě všechny vazby. Například oddíl C (Zdravá škola) v sobě zahrnuje především aktivity směřující k fyzickému zdraví, ale v životě školy musí být nezbytně zaměřena pozornost i na pohodu duševní. (viz starořecká „Kalokagáthia“ - Ve zdravém těle, zdravý duch)

Celkově však lze konstatovat, že koncepce školy představuje určitou provázanost práce školy ve směru horizontálním i vertikálním, a to v úzkém propojení se strategickými klíčovými kompetencemi.

Koncepční podoba vyjadřuje dlouhodobý cílený záměr. Z něho pak vycházejí roční plány práce. Dlouhodobě cílený záměr napomáhá i účelnému využívání finančních prostředků. Je-li jasná koncepce, snadněji se rozhoduje, co upřednostníme a co je sice zajímavé, ale musí ještě počkat.

Vlastní grafická podoba

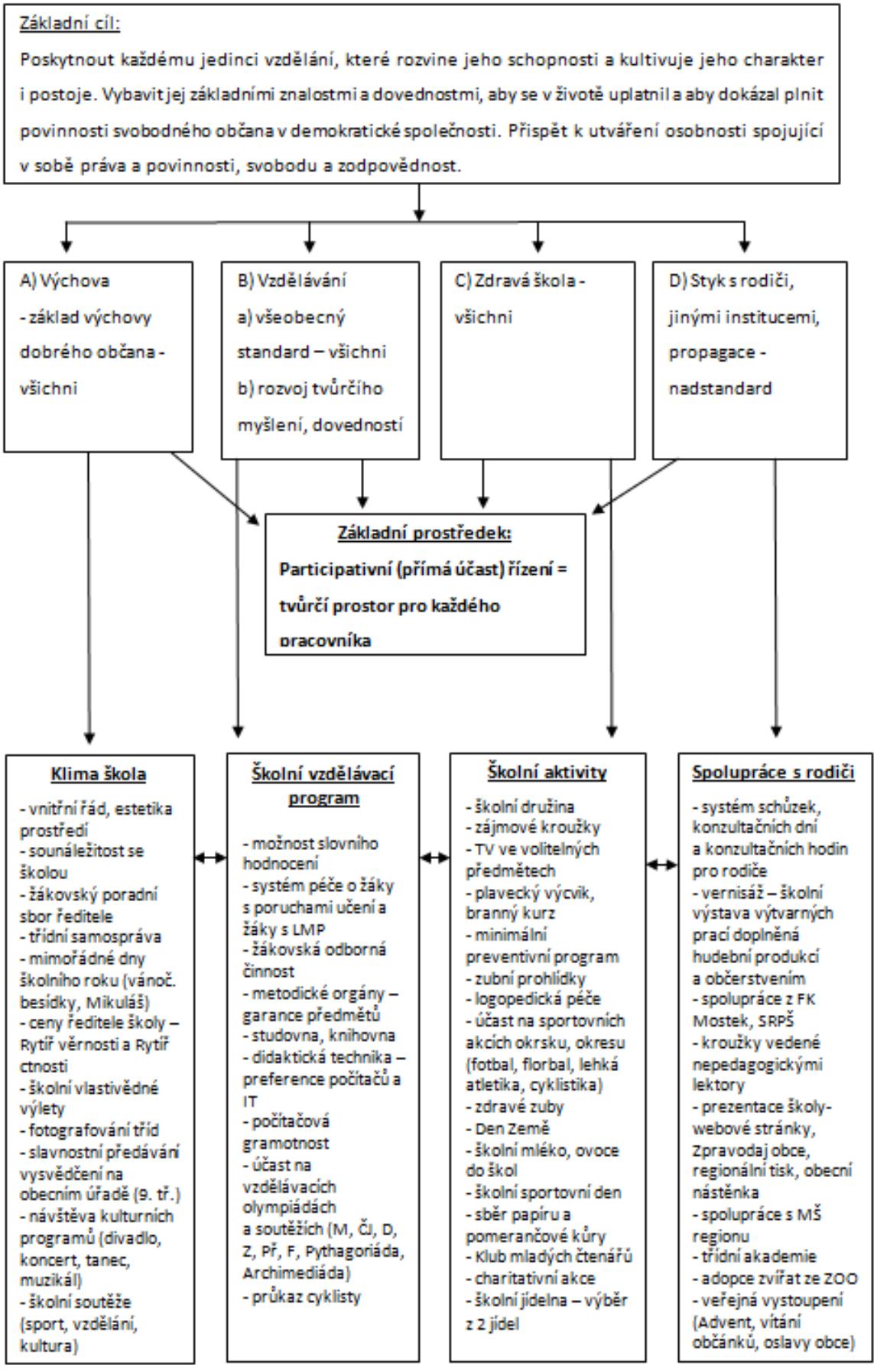

4. UČEBNÍ PLÁN

4.1 Tabulace učebního plánu

Základní vyučovací jednotkou je vyučovací hodina (45 min). Rozvrh hodin v týdnu není v ŠVP chápán jako totální dogma. Učitelé, zejména na I. stupni, si mohou po dohodě s vedením školy v odůvodněných případech rozvrhnout denní (několikadenní) program výuky i jiným typem vyučovací jednotky s odlišným časovým úsekem při dodržování zásad hygieny školní práce (přestávky, relaxace, apod.).

Metody a formy výuky ŠVP nestanovuje závazně; nechá na vyučujícím, aby pro dosažení očekávané kompetence zvolil sám takové metody a formy výuky, které budou vést k očekávanému efektu. Použité formy a metody práce by měly v žácích vyvolávat touhu po poznání, provokovat jejich zvědavost a zvídavost, stimulovat kladné rysy lidské povahy a měly by vždy směřovat k získání konkrétní aktivní dovednosti. Respektování osobnosti dítěte a uplatňování principu pozitivní motivace by měly být neodmyslitelnými prvky práce vyučujícího.

Vzdělávací obsah jednotlivých vzdělávacích oblastí RVP je ve ŠVP rozpracován do konkrétních vyučovacích předmětů, které škola v daném vzdělávacím období v jednotlivých ročnících nabízí. Skladba těchto předmětů respektuje závazný platný Rámcový učební plán pro základní vzdělávání, zohledňuje aktuální vzdělávací podmínky školy a vytyčené vzdělávací priority.

ŠVP rozlišuje vzdělávací předměty:

a) povinné (závazné)

b)povinně volitelné

c) nepovinné

ŠVP umožňuje i existenci zájmových útvarů (zájmových kroužků), které mohou mít různé formy organizace i různé zdroje financování včetně příspěvku rodičů.

Volitelné předměty jsou v ŠVP koncipovány jako aktuální vzdělávací nabídka reagující na aktuální vzdělávací požadavky žáků, ale zároveň musí být v souladu s aktuálními vzdělávacími podmínkami a možnostmi školy, zejména personálními. Škola v učebních plánech pro daný školní rok uvede, které volitelné předměty, ve kterých ročnících a v jaké týdenní hodinové dotaci nabízí. Žáci jsou povinni vybrat si z uvedené nabídky. O zařazení žáka do volitelného předmětu rozhoduje ředitel školy. Volitelné předměty jsou samostatnými

vyučovacími předměty, jsou klasifikovány a uvedeny na vysvědčení.

Předměty nepovinné si žák může, ale nemusí vybrat, protože jejich nabídka překračuje povinný standard základního vzdělávání.

Následující Rámcový učební plán uvádí názvy povinných předmětů podle toho, jak naplňují vzdělávací oblast.

Vzdělávací oblasti	Vzdělávací obory	1. stupeň	2. stupeň
		1. - 5. ročník	6. - 9. ročník
		Minimální časová dotace	
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	33	15
	Cizí jazyk	9	12
	Další cizí jazyk	–	6
Matematika a její aplikace		20	15
Informační a komunikační technologie		1	1
Člověk a jeho svět		12	–
Člověk a společnost	Dějepis		11
	Výchova k občanství		
Člověk a příroda	Fyzika	–	21
	Chemie	–	
	Přírodopis	–	
	Zeměpis	–	
Umění a kultura	Hudební výchova	12	10
	Výtvarná výchova		
Člověk a zdraví	Výchova ke zdraví	–	10
	Tělesná výchova	10	
Člověk a svět práce		5	3
Průřezová témata		P	P
Disponibilní časová dotace		16	18
Celková povinná časová dotace		118	122

Poznámky:

1. Škola může nabídnout tyto cizí jazyky: anglický, německý, ruský.

2. Předmět Praktické činnosti (Člověk a svět práce) tvoří tyto složky:

a) v 6. - 7. ročníku práce s technickými materiály („dílny“), pěstitelství („pozemky“) a příprava pokrmů („vaření“)

b) v 8. – 9. roč. výchova k volbě povolání

3. Obor výchova ke zdraví se vyučuje jako samostatný předmět v 8. roč. ve formě povinně volitelného předmětu. Do oblasti VkZ dále náleží Př 8. tř., a Sportovní hry 6. a 9. tř.

4. Součástí předmětu Přírodověda ve 4. – 5. roč. je Kurz ke zdraví v dotaci 20 hodin.

5. Dopravní výchova je začleněna na I. stupni ZŠ do předmětů prvouka a přírodověda, na II. stupni ZŠ do VkO a VkZ.

6. Problematika ochrany člověka za běžných rizik a mimořádných událostí je začleněna na I. stupni ZŠ do předmětů prvouka a přírodověda, na II. stupni ZŠ do předmětu VkZ. Navíc je tato problematika zařazována podle Plánu Ochrany člověka za mimořádných situací 5x ročně do výuky všech ročníků.

7. Problematika vojenské přípravy – viz čl. 6, druhá věta.

8. Nabídka povinně volitelných předmětů může být modifikována o tyto předměty: konverzace v cizím jazyce, základy techniky, výtvarnictví, počítačová grafika, cvičení z angličtiny, cvičení z němčiny, míčové hry, šití, apod.

Učební plán – I. stupeň

Vzdělávací oblast	Vzdělávací obory	1.	2.	3.	4.	5.	Min. čas dotace/skutečnost
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk	9	10	10	7	7	**35/43** **8**
	Anglický jazyk	-	-	3	3	3	**9/9**
	Další cizí jazyk	-	-	-	-	-	**0/0**
Matematika a její aplikace	Matematika	4	5	5	5	5	**20/24** **4**
Informační a komunikační technologie	Práce na počítači	-	-	-	-	1	**1/1**
Člověk a jeho svět	Prvouka	2	2	2	-	-	**-**
	Vlastivěda	-	-	-	2	2	**-**
	Přírodověda	-	-	-	2	2	**12/14** **2**
Umění a kultura	Hudební výchova	1	1	1	1	1	**-**
	Výtvarná výchova	1	1	1	2	2	**12/12**
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	2	2	2	2	2	**10/10**
Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	1	1	1	1	1	**5/5**
Celkem		**20**	**22**	**25**	**25**	**26**	**/118**
Disponibilní časová dotace							**14**

Učební plán - II. stupeň

Vzdělávací oblast	Vzdělávací obory	6.	7.	8.	9.	Min. čas. dotace/skutečnost
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk	4	4	4	5	**15/17** **2**
	Anglický jazyk	3	3	3	3	**12/12**
	Německý jazyk	-	2	2	2	**0/6** **6**
Matematika a její aplikace	Matematika	4	5	4	4	**15/17** **2**
Informační a komunikační technologie	Informatika	-	1	2	1	**1/4** **3**
Člověk a společnost	Dějepis	2	2	2	2	**-**
	Výchova k občanství	1	1	1	1	**11/12** **1**
Člověk a příroda	Fyzika	2	2	2	2	**-**
	Chemie	-	-	2	2	**-**
	Přírodopis	2	2	1	2	**-**
	Přírodovědná praktika		1	-	-	**-**
	Zeměpis	2	1	2	1	**-**
	Seminář ze zeměpisu	1	-	-	1	**21/28** **7**
Umění a kultura	Hudební výchova	1	1	1	1	
	Výtvarná výchova	2	2	1	1	**10/10**
Člověk a zdraví	Výchova ke zdraví	-	-	1	-	
	Tělesná výchova	2	2	2	2	
	Sportovní hry	1	-	-	1	**10/11** **1**
Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	2	1	1	1	**3/5** **2**
Celkem		**29**	**30**	**31**	**32**	**/122**
Max. týdenní dotace		30	30	32	32	
Disponibilní časová dotace						**24**

4.2 Poznámky k učebnímu plánu

Předměty naukové

1. stupeň:

Český jazyk, anglický jazyk, matematika, prvouka, vlastivěda, přírodověda, práce na počítači

2. stupeň:

Český jazyk, anglický jazyk, německý jazyk, matematika, dějepis, zeměpis, přírodopis, fyzika, chemie, informatika, volitelné předměty – seminář ze zeměpisu, přírodovědná praktika

Předměty výchovné

1. stupeň:

Tělesná výchova, hudební výchova, výtvarná výchova, pracovní činnosti

2. stupeň:

Tělesná výchova, hudební výchova, výtvarná výchova, výchova k občanství, výchova ke zdraví, volitelné předměty – sportovní hry

Volitelné předměty

Vyučovací předmět	Ročník	Anotace	Vyučovacích hodin týdně
Přírodovědná praktika	7.	Praktické činnosti v interiéru (mikroskopická pozorování, pokusy) a v exteriéru (pozorování v přírodních podmínkách – rybník, potok, louka, les, sběr materiálu)	1
Seminář ze zeměpisu	6., 9.	Praktické činnosti zeměpisného charakteru – orientace mapy, práce s kompasem, práce s mapou (obecně zeměpisná, turistická, letecká), zeměpisné vycházky	1
Sportovní hry	6., 9.	Zejména míčové – odbíjená, basketbal, házená, fotbal, v zimě hokej, florbal, dále ringo, plážový volejbal, střelba ze vzduchovky, apod.	1

4.2.1 Poznámky k volitelným předmětům

- z důvodu malého počtu žáků v jednotlivých ročnících, jsou volitelné předměty nabízeny zpravidla podle personálního obsazení tak, aby je učili kvalifikovaní učitelé
- charakteristika vyučovacího předmětu je povinná
- nabídka volitelných předmětů zůstává konstantní, což ovšem nevylučuje, zejména při změně členů pedagogického sboru, že některý z volitelných předmětů skončí a vznikne nový

- během školního roku není možné z některého z povinně volitelných předmětů vystoupit, neboť je koncipován pro daný ročník

4.2.2 Poznámky k hlavním předmětům

- český jazyk na obou stupních obsahuje složky jazykové, literární slohové a komunikační výchovy, o jejichž zařazení do výuky rozhoduje vyučující; výuka psaní na 1. stupni ZŠ je zařazována v kratších časových celcích, než je jedna vyučovací hodina
- výtvarná výchova a tělesná výchova na 2. stupni ZŠ jsou obvykle vyučovány ve dvouhodinových blocích, v případě Vv 1 x za 14 dní
- součástí tělesné výchovy na 1. stupni ZŠ je plavecký výcvik; žáci mající zdravotní a psychické obtíže v době výcviku mají jinou činnost pod dozorem pedagoga; obdobně je tomu na 2. stupni ZŠ v případě branného kurzu
- na 1. stupni ZŠ může učitel podle potřeby samostatně provádět přesuny vyučovacích hodin v rámci rozvrhu při dodržení týdenní hodinové dotace
- v průběhu školního roku si každý třídní učitel se svými žáky organizuje jednodenní nebo vícedenní školní výlet, který má poznávací a vzdělávací obsah, ale také cíl posilovat dobré vztahy ve třídě a cíl regenerační
- z důvodu nízkého počtu v některých ročnících (pod 10 žáků), dochází na 2. stupni ZŠ ke spojování tříd, zpravidla u výchovných předmětů – Vv, Hv, VkO, Pč, specifické spojování je u Tv, kde v důsledku nízkého počtu žáků je spojování např. jen třískupinové (chlapci 6. – 7., chlapci 8. – 9., dívky 6. – 9.);
- z důvodu malého počtu žáků dochází ke spojování tříd na 1. stupni ZŠ, kde je vyučování ve formě malotřídního vzdělávání; každý školní rok se provádí nové dělení a spojování
- žáci s výraznými obtížemi v oblasti VPU jsou vzděláváni podle IVP; totéž platí i pro případné žáky s lehkým mentálním postižením, kteří mají také upravený učební plán

ročníku (školní roky 2011/12 – 2014/15

Vzdělávací oblast	Vzdělávací obor	6. 11-12	7. 12-13	8. 13-14	9. 14-15	Min. čas. dotace/skuteč.
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk	4	4	5	6	**19/19**
	Anglický jazyk	3	3	-	-	**4/6** **2**
Matematika a její aplikace	Matematika	4	5	6	5	**20/20**
Informační a komunikační technologie	Informatika		1	2	1	**4/4**
Člověk a společnost	Dějepis	2	2	1	1	
	Výchova k občanství	1	1	1	1	**8 /10** **2**
Člověk a příroda	Fyzika	2	2	-	-	
	Chemie	-	-	1	1	
	Přírodopis	2	2	1	1	
	Přírodovědná praktika		1			
	Zeměpis	2	1	1	1	
	Seminář ze zeměpisu	1				**13/19** **6**
Umění a kultura	Hudební výchova	1	1	1	1	
	Výtvarná výchova	2	2	1	1	**8 /10** **2**
Člověk a zdraví	Výchova ke zdraví	-	-	1	1	**2/2**
	Tělesná výchova	2	2	3	3	
	Sportovní hry	1			1	**12/12**
Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	2	3	7	8	**20/20**
Celkem		**29**	**30**	**31**	**32**	**122**
Max.týdenní hod. dotace		30	30	32	32	
Disponibilní časová dotace						**12**

5. UČEBNÍ OSNOVY

Základem práce školy je vlastní výchovně vzdělávací činnost v jednotlivých předmětech (viz oddíl 3 - Učební plán) a ve vyučovacích hodinách jako základních organizačních jednotkách školní práce. Velmi podstatnou část ŠVP, a obsahově nejrozsáhlejší, proto tvoří učební osnovy jednotlivých předmětů.

Zpracování osnov vychází z Rámcového vzdělávacího plánu a jeho příloh (RVP ZV), který kromě obecných klíčových kompetencí uvádí charakteristiku vzdělávacích oblastí a oborů, tj. předmětů, i to, čím především by měla příslušná vzdělávací oblast přispívat k rozvíjení klíčových kompetencí. Dále RVP ZV uvádí v obecné poloze očekávané výstupy a základní okruhy učiva.

Strategie zpracování a tvorby školních osnov na zkráceném příkladu předmětu dějepis:

RVP uvádí (výrazně zkráceno):

Charakteristika vzdělávací oblasti dějepis - dějepis přináší základní poznatky o konání člověka v minulosti. Jeho hlavním posláním je kultivace historického vědomí jedince a uchování kontinuity historické paměti, především ve smyslu předávání historické zkušenosti. Důležité je zejména, atd.

Oblast přispívá k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- odhalování kořenů společenských jevů, dějů a změn, promýšlení jejich souvislostí
- hledání paralel mezi minulými a současnými událostmi
- utváření pozitivního hodnotového systému opřeného o historické zkušenosti, apod.

Vzdělávací obsah

Počátky lidské společnosti

Očekávané výstupy

Žák

a) charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu,

b) objasní význam zemědělství, dobytkářství a zpracování kovů pro lidskou společnost,

c) uvede příklady archeologických kultur na našem území.

Učivo

Člověk a lidská společnost

Osnovy předmětů ŠVP vycházejí z tohoto zadání, které je zákonitě ve velmi obecné rovině, a proto ho konkretizují, aby byl vytvořen prostor pro používání adekvátních forem a metod práce tak, aby to bylo v souladu s hlavním cílem školní výchovně vzdělávací práce, tj. naplňováním klíčových kompetencí. Výběr forem a metod práce je profesní záležitostí

každého vyučujícího.

Ukázka konkrétního zpracování oddílu „Počátky lidské společnost“ ve ŠVP :

ŠVP ZŠ Mostek	Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Ročník
II. stupeň ZŠ	**ČLOVĚK A SPOLEČNOST**	**DĚJEPIS**	**6.**

Vzdělávací obsah předmětu					
Očekávaný výstup z RVP	**Školní výstup (ročníkový výstup, výstup předmětu)**	**Učivo**	**Téma**	**Přesah vazby do PT**	**MV**
Uvede konkrétní příklady důležitosti a potřebnosti dějepisných poznatků	Vyjádří vlastními slovy cíl a způsob poznávání historie	Význam zkoumání dějin (proč a jak zkoumáme minulost; práce historika)	**Člověk v dějinách**	PT 1, TO 1.1; 1.1.1	
Uvede příklady zdrojů informací o minulosti; pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány	Vyjmenuje a vysvětlí poslání a hlavní úkoly archívů, muzeí, galerií a knihoven. Přiřadí předměty historické povahy k pramenným zdrojům. Navštíví archív, muzeum, galerii a knihovnu.	Získávání informací o dějinách, historické prameny (hmotné, písemné, umělecké - archívy, muzea, galerie, knihovny, včetně regionálních)			
Orientuje se na číselné ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu	Orientuje se v historickém čase; určí století libovolného roku a naopak a zároveň určí období před naším a našeho letopočtu. Vyznačí na časové ose dané roky a století. Vyjmenuje chronologicky hlavní historická období. Pozná rozdíl mezi zeměpisnou a dějepisnou mapou, vyhledá a vyčte z historické mapy potřebné údaje	Historický čas a prostor			Z 6.

Z krátké ukázky ŠVP je zřejmé, že konkretizace učiva a hlavně výstupů vytváří předpoklady pro naplňování klíčových kompetencí. Například práce s časovou přímkou odpovídá kompetencím komunikativním, tj. „ rozumí různým typům textů a záznamů“.
Tímto způsobem jsou zpracovány učební osnovy všech předmětů. Osnovy jednotlivých předmětů jsou uvedeny samostatně.

5.1 Učební osnovy pro 1. stupeň ZŠ

5.1.1 Jazyk a jazyková komunikace - Český jazyk

Vzdělávací oblast „ Jazyk a jazyková komunikace“

1. Český jazyk: 1. - 5. ročník:

Charakteristika předmětu:

Český jazyk sestává ze čtyř oblastí - jazyková výchova, komunikační a slohová výchova, literární výchova a psaní.
V **jazykové výchově** je žák veden k logickému myšlení, tj. k jasnému a přehlednému vyjadřování, k získávání vědomostí a dovedností potřebných k osvojení spisovné podoby jazyka a zároveň si prohlubuje obecnou inteligenci.
Žáci se podílejí na výstavbě vyučovací hodiny, učí se pracovat s vlastními chybami. Jazyková výchova vede žáky k získávání informací a je předmětem poznávání. Žáci se učí orientovat se v jazyce tak, že mezi jednotlivými oddíly učiva českého jazyka nebudou „ostré“ hranice.
Ve **psaní** je žák veden nejen ke zvládnutí grafického projevu svého mateřského jazyka, ale důležitou úlohu zde sehrává zdravotně-hygienické sekce, tj. správné držení psacích potřeb a správné sezení u psaní.
V **komunikační a slohové výchově** se žáci učí vnímat a chápat různá jazyková sdělení, číst s porozuměním, kultivovaně psát, mluvit a rozhodovat se na základě přečteného nebo slyšeného textu.
V **literární výchově** žáci prostřednictvím četby vnímají různé styly literatury, jejich specifické znaky, učí se formulovat vlastní závěry o literárním díle. Dále se učí rozlišovat literární fikci od vlastní reality a získávají a rozvíjejí základní čtenářské návyky, včetně vztahu k četbě a návštěvám žákovské knihovny. Žáci též interpretují a produkují literární text.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- vést žáky k organizování a plánování učení; nabízet jim vhodné způsoby a strategie
- vytvářet podmínky pro získávání dalších informací potřebných k práci
- motivovat žáky k aktivnímu zapojování se do vyučovacího procesu
- vést žáky ke stálému zdokonalování čtení

Kompetence k řešení problémů

- vést žáky ke spolupráci; umožnit jim, aby si vzájemně radili a pomáhali
- vést žáky k tomu, aby sami navrhovali různá řešení problémů a zdůvodňovali své závěry
- hodnotit práci žáků způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok

Kompetence komunikativní

- poskytovat žákům prostor k prezentování jejich myšlenek a názorů
- vést žáky k výstižnému, kultivovanému projevu a ke správné formulaci myšlenky

Kompetence sociální a personální

- dbát na dodržování dohodnutých pravidel při práci v týmu
- vytvářet příležitosti pro relevantní komunikaci mezi žáky a vést žáky k vzájemnému respektu
- zařazovat skupinovou práci, kooperativní výuku

Kompetence občanské

- dbát na dodržování dohodnutých pravidel třídy a školy
- na základě krásné, naučné a vědecké literatury vytvářet pozitivní postoje k přírodě a ke kultuře

Kompetence pracovní

- požadovat dodržování dohodnuté kvality práce, postupů, termínů
- vést žáky k přípravě a udržování pracovního prostoru

Časová dotace vzdělávací oblasti:

Ročníky 1. stupně	1.	2.	3.	4.	5.
Český jazyk	**9**	**10**	**10**	**7**	**7**

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření vyznačena červeně.

I. stupeň ZŠ	JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE	ČESKÝ JAZYK	1.

Vzdělávací obsah předmětu

Očekávaný výstup z RVP ZV	Školní výstup (ročníkový výstup, výstup předmětu)	Učivo	Téma	Přesah vazby do PT	MV
Čte plynule a s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti. .	Hlasitě a plynule čte ukázky přiměřené věku, dodržuje diakritická znaménka, převypráví příběh, domyslí jednoduchý příběh. Čte s porozuměním jednoduché texty.	Čtení: technika čtení, přípravná zraková a sluchová cvičení, správné čtení písmen, slabik, slov a krátkých vět, hlasité čtení článků	**Čtení**	PT 1, TO 1.1; 1.1.1 PT 4, TO 4.2 PT 6, TO 6.1; 6.1.1, 6.1.2	Vv, M, Hv 1.
Porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti, respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru, pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou výslovnost, v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči, volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích, na základě vlastních prožitků tvoří krátký mluvený projev Dbá na správnou výslovnost, tempo řeči a pravidelné dýchání.	Rozumí pokynům přiměřené složitosti.	Naslouchání - praktické a věcné. Mluvený projev- základy techniky mluveného projevu - dýchání, tvoření hlasu, výslovnost. Komunikační žánry - pozdrav, oslovení, omluva, prosba, vzkaz, zpráva vypravování, základní komunikační pravidla	**Komunikační a slohová výchova**		
Zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním, píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena a slabiky, kontroluje vlastní písemný projev. Píše písmena a číslice, dodržuje správný poměr výšky písmen ve slově, velikost, sklon a správné tvary	Píše správné tvary písmen a číslic ve větší liniatuře, píše a spojuje písmena, slabiky, slova, interpunkci, znaménka, dodržuje správné pořadí písmen a úplnost slova, převádí slova z mluvené do psací podoby. Opisuje a přepisuje krátké věty.	Písemný projev - základní hygienické návyky, správné sezení, držení psacího náčiní, technika psaní	**Psaní**		Vv, Hv 1

písmen					
Rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky.	Rozlišuje věty, slova, tvoří slabiky, hlásky, samohlásky (odlišuje jejich délku), vyjadřuje se spisovně. Rozlišuje všechna písmena malé a velké abecedy. Píše velká písmena na začátku věty a ve vlastních jménech.	Zvuková stránka jazyka:sluchové rozlišení hlásek, výslovnost, slovní zásoba a tvoření slov-slova a pojmy	**Jazyková výchova**		Vv, Pč 1
Čte a přednáší zpaměti ve vhodném frázování a tempu texty přiměřené věku, vyjadřuje své pocity z přečteného textu.	Plynule čte jednoduchý text s porozuměním, recituje kratší básnický text, pamatuje si a reprodukuje některá jednoduchá rozpočitadla a říkanky a orientuje se v textu slabikáře. Reprodukuje krátký text podle otázek a ilustrací, při poslechu pohádek a krátkých příběhů udržuje pozornost.	Poslech literárních textů, zážitkové čtení a poslouchání, tvořivé činnosti s textem - přednes, volná reprodukce, dramatizace, vlastní výtvarný doprovod	**Literární výchova**		Vv 1.

I. stupeň ZŠ	JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE	ČESKÝ JAZYK	2.

Vzdělávací obsah předmětu

Očekávaný výstup z RVP ZV	Školní výstup (ročníkový výstup, výstup předmětu)	Učivo	Téma	Přesah vazby do PT	MV
Plynule čte s porozuměním texty přiměřeného obsahu a náročnosti, rozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti. Respektuje základní komunikační pravidla, pečlivě vyslovuje, opravuje svou nedbalou nebo nesprávnou výslovnost.	Žák čte plynule jednoduché věty, užívá správného přízvuku, přirozené intonace, správně dýchá a volí vhodné tempo řeči. Čte s porozuměním jednoduché texty, domýšlí jednoduché příběhy, převypráví příběh. Orientuje se v textu přiměřenému věku, všímá si spojitostí s ilustrací, recituje báseň. Žák zaznamenává slyšené a reaguje. Žák dovede ústně komunikovat podle svých schopností a dovedností, v praxi používá základní pravidla stylistiky. Dbá na správnou výslovnost, tempo řeči a pravidelné dýchání.	Čtení Naslouchání praktické a věcné Mluvený projev	**Komunikační a slohová výchova**	PT 1, TO 1.1; 1.1.1 PT 1, TO 1.2; 1.2.1 PT 6, TO 6.1; 6.1.1, 6.*1.*	M, Prv 2
Píše správně tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena a slabiky. Kontroluje svůj písemný projev.	Píše písmena a číslice podle normy, správně spojuje písmena a slabiky, užívá diakritická znaménka i velká písmena ve slovech i větách. Převádí slova z mluvené do psané podoby. Dodržuje požadavky na čitelnost a úhlednost, dodržuje hygienické a pracovní návyky spojené se psaním, kontroluje své práce.	Písemný projev - základní hygienické návyky, správné sezení, správné držení psacího náčiní, technika psaní	**Psaní**		
Rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova.	Pracuje s větou jako s jednotkou projevu, dodržuje pořádek slov ve větě.	Zvuková stránka jazyka	**Jazyková výchova**		

	Rozlišuje psaní souhlásek uprostřed a na konci slov.	Spodoba			
Rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího.	Rozezná věty podle mluvčího, orientuje se v rozdělení hlásek.	Skladba			
Odůvodňuje a píše správně i/y po tvrdých souhláskách, velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování.	Orientuje se v tvorbě slabik, dodržuje správnou výslovnost a psaní skupin dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě. Rozlišuje věty (na začátku velká písmena), slova, slabiky. Opisuje a přepisuje krátké věty. Orientuje se v psaní i/y po tvrdých a měkkých souhláskách.	Pravopis Tvarosloví			
Rozlišuje podstatná jména a slovesa.	Pozná podstatná jména a slovesa, rozliší obecná a vlastní jména v základním tvaru, orientuje se ve slovních druzích.				
Porovnává významy, zvláště slova opačného významu a slova souřadná, podřadná, nadřazená.	Chápe slovní význam, slovo nadřazené, podřazené, souřadné a slova opačného významu.	Slovní zásoba a tvoření slov			
Čte a přednáší zpaměti ve vhodném frázování a tempu texty přiměřené věku, vyjadřuje své pocity z přečteného textu.	Plynule čte jednoduchý text s porozuměním, recituje kratší básnický text, zná některá rozpočítadla a říkanky a orientuje se v textu slabikáře. Reprodukuje krátký text podle otázek a ilustrací, při poslechu udržuje pozornost.	Poslech literárních textů, zážitkové čtení a poslouchání, tvořivé činnosti s textem - přednes, volná reprodukce, dramatizace, vlastní výtvarný doprovod	**Literární výchova**		

I. stupeň ZŠ	JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE	ČESKÝ JAZYK	3.

Vzdělávací obsah předmětu

Očekávaný výstup z RVP ZV	Školní výstup (ročníkový výstup, výstup předmětu)	Učivo	Téma	Přesah vazby do PT	MV
Čte plynule s porozuměním. V krátkých mluvených projevech správně dýchá, na základě vlastních prožitků tvoří krátký mluvený projev.	Využívá získaných čtenářských dovedností a návyků při četbě jednoduchých textů. Orientuje se v textu. Čte s porozuměním jednodušší texty. Rozumí pokynům přiměřené složitosti. Rozeznává různé typy vyjádření. Dbá na správnou výslovnost, tempo řeči a pravidelné dýchání.	Čtení- plynulé čtení vět a souvětí, členění celku, větný přízvuk, rychlé čtení, tiché klasické čtení, předčítání, četba textů s důrazem na upevňování čtecích návyků Naslouchání praktické (vyjádření kontaktu) a věcné (zaznamenávat slyšené) Mluvený projev- vyjadřování závislé na komunikační situaci	**Komunikační a slohová výchova**	PT 1, TO 1.1; 1.1.1 PT 4, TO 4.2 PT 6, TO 6.1; 6.1.1	M, Prv 3.
Zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním. Píše správně tvary písmen a číslic. Píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení	Píše podle normy v přirozené liniatuře a velikosti s dodržením sklonu a rozestupů písmen. Píše čitelně, úhledně a přiměřeně hbitě. Dodržuje správné pořadí písmen ve slově a slov ve větě a jejich úplnost. Provádí autokontrolu vlastního písemného projevu. Napíše krátký dopis.	Písemný projev- upevňování správných tvarů písmen a číslic, automatizace psacího pohybu, dodržování hygienických návyků správného psaní, osobitý rukopis Římské číslice a jejich užití v praxi Celková úprava písemného projevu Vyplňování poštovních formulářů	**Psaní**		
	Domýšlí příběhy. Vyjadřuje svůj postoj k přečtenému.	Tvořivé činnosti s literárním textem- přednes, volná reprodukce,	**Literární výchova**		

		základní literární pojmy Druhy - žánry - bajka, povídka, verš, rým, přirovnání			
Porovnává významy slov. Rozlišuje slovní druhy v základním tvaru. Odůvodňuje a píše správně i/y po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech. Velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a míst.	Rozlišuje slabiky a hlásky, rozeznává samohlásky a souhlásky. Rozlišuje slovní druhy. Rozlišuje slova ohebná a neohebná. Zvládne přehled a užívání vyjmenovaných slov a tím i pravopis po obojetných souhláskách. Píše velká písmena na začátku věty a píše správně obvyklá vlastní jména. Pracuje s mluvnickými kategoriemi. Určuje osobu, číslo a čas u sloves. Odliší větu jednoduchou a souvětí. Pozná základní skladební dvojice.	Zvuková stránka - věta a souvětí, věta jednoduchá, její stavba skladebné dvojice Slova a skutečnost - slova významem podobná, příbuzná a protikladná Hláskosloví - stavba slova, počet hlásek a slabik; slabičný přízvuk, kladení slabičného přízvuku Vyjmenovaná slova - pamětní zvládnutí, jejich použití, pravopis Druhy slov - poznávání, rozlišování, ohebné a neohebné, skloňování podstatných jmen (číslo a rod) Vlastní jména - uvědomělé zvládnutí jmen osob Slovesa -osoba, číslo, čas, tvary sloves, časování	**Jazyková výchova**		

I. stupeň ZŠ	JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE	ČESKÝ JAZYK	4.

Vzdělávací obsah předmětu

Očekávaný výstup z RVP ZV	Školní výstup (ročníkový výstup, výstup předmětu)	Učivo	Téma	Přesah vazby do PT	MV
Jazyková výchova					
Porovnává významy slov se stejným nebo podobným významem.	Vyhledává a tvoří slova, aktivně používá slova s různým významem. Seřadí slova podle abecedy.	Nauka o slově, slova jednoznačná a mnohoznačná, nadřazená a podřazená, souřadná	**Slovní zásoba a tvoření slov**	PT 6, TO 6.2; 6.2.2 PT 1, TO 1.2; 1.2.3	Vl, Př, Hv 4.
Rozlišuje spisovné a nespisovné tvary.	Učí se rozlišovat zvukovou a psanou podobu slov. Všímá si spisovné a nespisovné podoby slov. V psaném projevu používá spisovné tvary. Rozpozná slova citově zabarvená.	Slova spisovná a nespisovná, citově zabarvená, hanlivá a lichotivá			
Rozlišuje ve slově kořen, předponu a příponu.	Orientuje se v tvoření slov s předponou a příponou. Rozlišuje předponu a předložku. Správně vyslovuje a píše slova se skupinami hlásek dě-tě-ně-bě-pě-vě-mě	Stavba slov			
Určuje slovní druhy a využívá je ve správných tvarech.	Učí se v textu poznávat a určovat podstatná jména, přídavná jména, slovesa a předložky. Seznamuje se s neohebnými slovními druhy, vyhledává je v textu. Učí se rozpoznávat zájmena a číslovky v základním tvaru. Pozná podstatná jména a slovesa, u podstatných jmen určuje mluvnické kategorie a přiřazuje k	Slovní druhy Mluvnické kategorie - pád, číslo, rod a vzor	**Tvarosloví**		

	nim vzory. Skloňuje podstatná jména a učí se odůvodňovat jejich koncovky, které správně zapisuje. U sloves procvičuje a upevňuje určování mluvnických kategorií a seznamuje se s kategoriemi čas a způsob. Učí se rozlišovat jednoduchý a složený tvar slovesný. Rozlišuje tvrdé, měkké (ovládá jejich pravopis) a obojetné souhlásky	Mluvnické kategorie - osoba, číslo, čas a způsob			
Píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách.	Uvědoměle se snaží používat i/y po obojetných souhláskách, docvičuje používání i/y ve tvarech a slovech příbuzných.	Vyjmenovaná a příbuzná slova			
Odlišuje větu jednoduchou a souvětí, změní větu jednoduchou v souvětí.	Upevňuje si dovednost v rozlišování věty jednoduché a souvětí podle počtu sloves. V souvětí vyhledává slovesa určitá, spojovací výrazy a určuje počet vět.	Stavba vět	**Skladba**		
	Naznačí větný vzorec a naopak podle vzorce zkouší tvořit souvětí.	Větné vzorce			
Užívá vhodné spojovací výrazy.	Využívá vhodné spojovací výrazy, případně je mění.				
Vyhledává základní skladební dvojice a v neúplné skladební dvojici označuje základ věty.	Seznamuje se se základními a vedlejšími skladebními dvojicemi. Učí se rozlišovat vyjádřený podmět a přísudek.	Skladební dvojice Podmět a přísudek			
Zvládá základní příklady syntaktického pravopisu.	Seznamuje se a učí se zvládat shodu podmětu s přísudkem	Shoda podmětu s přísudkem			
Literární výchova					
Vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává	Procvičuje plynulost a techniku čtení.	Zdokonalování ve čtení	**Zážitkové čtení a**	PT 6, TO 6.1;	

je. Volně reprodukuje text, tvoří vlastní literární text. Rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů.	V přečteném textu určí hlavní postavy a jejich vlastnosti. Snaží se vyjádřit a zaznamenat své dojmy z četby či filmu (vypráví děj zhlédnutého filmu, divadla dle daných otázek) Volně podle svých schopností reprodukuje text, přednáší literární text. Pokouší se o dramatizaci textů (dramatizuje jednoduchý příběh), navštěvuje divadelní představení. Pokouší se o vlastní tvorbu v podobě jednoduchých hádanek, básniček, rýmovaček. Seznamuje se s pojmy literární teorie - pohádka, báseň a její složení, pověst, povídka, bajka. Na příkladech rozpoznává přísloví a přirovnání.	Povídání o knihách, divadle, filmu a jiných kulturních pořadech Vlastní tvorba jednoduchých literárních tvoření- hádanky, básničky Poznávání základů literatury - základní znaky pohádky, pověsti, básně, bajky	**naslouchání** **Tvořivé činnosti s textem** **Základní literární pojmy**	6.1.5 PT 5, TO 5.	
<u>Komunikační a slohová výchova</u> Čte s porozuměním potichu i nahlas. Rozlišuje podstatné a okrajové informace, zaznamenává je. Reprodukuje obsah sdělení. Vede aktivně dialog.	Vyhledává informace v textu, snaží se přečíst s porozuměním přiměřeně náročné texty oběma způsoby Zlepšuje dovednost čtení; odpovídá na otázky k textu. Učí se vybírat hlavní body a důležitá slova z textu. Zdokonaluje se ve věcném naslouchání. Má odpovídající slovní zásobu k souvislému vyjadřování. Reprodukuje obsah sdělení, vypráví vlastní	Plynulost a uvědomělost čtení Hlasité a tiché čtení Reprodukce textu Orientace v textu Souvislé vyjadřování Komunikace - pozdrav, oslovení,	**Čtení a naslouchání** **Mluvený projev**	PT 1. TO 1.1; 1.1.3 PT 1, TO 1.2; 1.2.4	

Volí náležitou intonaci, přízvuk, tempo v komunikaci. Rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a využívá ji. Posuzuje úplnost a neúplnost jednoduchých sdělení.	zážitky či jednoduchý příběh dle ilustrací. Volí správnou intonaci, přízvuk a pauzy. Aktivně využívá komunikační žánry, pozdraví a osloví kamarády i dospělé. Zapojuje se správně do dialogu. Dokáže správně formulovat a podat omluvu, prosbu, vzkaz. Prakticky používá spisovnou a nespisovnou výslovnost podle dané příležitosti. Snaží se kontrolovat podání informací. Popíše jednoduché předměty, činnosti a děje.	omluva, prosba, oznámení Základní komunikační pravidla, zdvořilé vystupování Vyjádření pocitů z četby, stylizace, kompozice Osnova, nadpis, vypravování Forma společenského styku		PT 1, TO 1.3; 1.3.1 PT 3, TO 3.3	
Píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry.	Aktivně se zapojuje do používání základních hygienických návyků psaní. Píše čitelně a úpravně, dodržuje mezery mezi slovy. Opisuje a přepisuje jednoduché texty. Přiměřeně věku a schopnostem upravuje text. Píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché žánry. Snaží se aktivně používat známý pravopis a využívá slovní zásobu přiměřenou věku. Uplatňuje svůj osobitý rukopis. Ovládá hůlkové písmo.	Hygienické návyky psaní Technika psaní Žánry písemného projevu - adresa, pozdrav, blahopřání, oznámení, popis, vyplňování jednoduchých tiskopisů	**Písemný projev**	PT 1, TO 1.1; 1.1.4	

I. stupeň ZŠ	JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE	ČESKÝ JAZYK	5.

Vzdělávací obsah předmětu

Očekávaný výstup z RVP ZV	Školní výstup (ročníkový výstup, výstup předmětu)	Učivo	Téma	Přesah vazby do PT	MV
Jazyková výchova					
Porovnává významy slov se stejným nebo podobným významem, vícevýznamová slova.	Bezpečně určí základní části slova	Stavba slov	**Slovní zásoba a tvoření slov**	PT 1, TO 1.1; 1.1.5	
Rozlišuje ve slově kořen, předponu, příponu a koncovku.	Rozliší slovo základové a odvozen	Odvozená slova předponami a příponami			
	Tvoří slova pomocí předpon, přípon a koncovek. Správně vyslovuje a píše znělé a neznělé souhlásky.	Souhláskové skupiny na styku předpony nebo přípony a kořene			
	Ovládá psaní ě/je, mě/mně v kořeni slov.	Zdvojené souhlásky			
	Tvoří slova se samohláskovými a souhláskovými změnami.	Předpony s-, z-, vz-			
	Odliší předponu a předložku, příponu a koncovku. Píše správně předpony nad-, před-, pod-, od-, roz-, bez-. Správně vyslovuje a píše slova se skupinami hlásek dě-tě-ně-bě-pě-vě-mě.	Skupiny bě/bje, pě/pje, vě/vje, mě/mně			
Určuje slovní druhy a využívá je ve správných tvarech.	V textu přiměřené náročnosti určuje všechna slova ohebná a neohebná.	Osvojování slovních druhů			
	Pozná podstatná jména, rozlišuje pád, číslo, rod, a vzor. Pozná slovesa, určuje osobu, číslo, způsob, čas.	Mluvnické kategorie u podstatných jmen a sloves			
	Samostatně určí přídavná jména, zařadí je do druhů podle vzoru	Druhy přídavných jmen měkkých a tvrdých a jejich			

	mladý a jarní a odůvodní koncovky. Poznává a správně píše přípony -it, -il,- itý, -ilý. Pozná zájmena a určí druh, správně skloňuje a píše tvary zájmena JÁ Pozná a určí druh číslovek. Ovládá psaní koncovek podstatných, přídavných jmen a osobní koncovky sloves v přítomném čase. Ovládá pravopis slov vyjmenovaných, procvičuje je včetně slov příbuzných.	koncovky Zájmena a jejich druhy Číslovky a jejich druhy Druhy přídavných jmen měkkých a tvrdých a jejich koncovky Pravopis slov po obojetných souhláskách			
Píše správně i/y ve vyjmenovaných slovech po obojetných souhláskách. Vyhledává skladební dvojice, v neúplné základní skladební dvojici označí základ vět. Odlišuje větu jednoduchou a souvětí, využívá vhodných spojovacích výrazů. Zvládá základy syntaktického pravopisu.	Tvoří a v textu vyhledává větu jednoduchou a souvětí. V jednoduché větě rozliší podmět a přísudek vyjádřený - holý, rozvitý, několikanásobný, slovesný a jmenný přísudek, nevyjádřený podmět dohledá. Podle podmětu určuje psaní koncovek přísudku v čase minulém. V souvětí určí počet vět, spojovací výraz. Rozšiřuje si zásobu spojovacích výrazů o další spojky, vztažná zájmena a příslovce. Píše větné vzorce a tvoří podle nich souvětí. Používá základy syntaktického pravopisu. Vyhledává přímou řeč a uvozovací větu.	Základní větné členy Vyhledávání a určování druhů podmětů a přísudků Spojování vět v souvětí, jejich vzorce Shoda podmětu a přísudku Interpunkce u řeči	**Skladba**	PT 3, TO 3.1	

	Upravuje přímou řeč na nepřímou a ovládá grafický záznam.				
Literární výchova Vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je. Volně reprodukuje text, tvoří vlastní literární text. Rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů. Při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy.	Zapíše své dojmy z četby a seznamuje s nimi ostatní spolužáky pomocí referátů o knize. Využívá vlastní a školní žákovskou knihovnu. Dramatizuje jednoduchý příběh. Pokouší se o tvorbu vlastních literárních textů na dané téma. Seznamuje se s dalšími pojmy literární teorie, rozlišuje pohádkové prostředí od reálného, rozlišuje prózu a verše. Zúčastňuje se kulturních akcí.	Výrazné čtení, recitace Hodnocení různých vydání knih Řeč autora a řeč postav, dramatizace textu Čas a prostředí děje Výtvarný doprovod Komedie, tragédie, bajka, pověst, povídka, dobrodružná literatura, cestopis Film - loutkový, kreslený, hraný Kulturní život regionu	**Poslech literárních textů** **Tvořivé činnosti s literárním textem** **Základní literární pojmy**		
Komunikační a slohová výchova Rozlišuje podstatné a okrajové informace, zaznamenává je. Čte s porozuměním nahlas i potichu. Volí náležitou intonaci, přízvuk, tempo v komunikaci. Reprodukuje obsah sdělení a zapamatuje si fakta.	Ovládá tiché čtení, při tichém čtení odliší podstatné a okrajové informace, vybere hlavní body. Při čtení vhodně využívá modulace hlasu, tempo, intonaci, přízvuk a zabarvení hlasu. Samostatně reprodukuje text při tichém čtení. Posoudí úplnost či neúplnost sdělení písemného či ústního.	Pozorné a plynulé čtení Čtení jako zdroj informací Orientace v textu Soustředěné a pozorné naslouchání, aktivní reagování otázkami Orientace v encyklopediích a Pravidlech českého jazyka	**Čtení a naslouchání**	PT 1, TO 1.1; 1.1.2, 1.1.3 PT 1, TO 1.2; 1.2.1, 1.2.4	Vl 5. Př 5. Vv 5.

	Rozlišuje podstatná fakta od ostatních údajů. Reprodukuje obsah sdělení, vypráví vlastní zážitky, má odpovídající slovní zásobu k souvislému vyjadřování.	Vyjadřování závislé na komunikační situaci	**Mluvený projev**	PT 4, TO 4.2 PT 6, TO 6.1; 6.1.2, 6.1.5	
Vede dialog.	Správně provádí dialog -střídá role mluvčího a posluchače. Umí zdvořile vystupovat, používá při řeči gesta a mimiku.	Zahájení a ukončení dialogu Střídání rolí posluchače a mluvčího Mimojazykové projevy		PT 6, TO 6.2; 6.2.1, 6.2.2	
Telefonický rozhovor, vzkaz	Provede vzkaz na záznamník.	Procvičování vypravování			
Rozpozná manipulativní komunikaci v reklamě.	Učí se rozpoznat manipulativní jednání.				
Rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost, využívá ji.	Rozpozná používání spisovné a nespisovné výslovnosti.				
Píše po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry. Sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev.	Zlepšuje a zrychluje techniku písemného projevu.Píše správně a přehledně jednoduchá sdělení. Učí se rozvrhnout text na plochu. Zařazuje obsahově i formálně další žánry písemného projevu. Učí se sestavovat osnovu, podle ní provede písemný projev a text rozdělí do odstavců. Aktivně využívá své znalosti z pravopisu lexikálního i syntaktického. Ovládá hůlkové písmo.	Opisuje a přepisuje text, provádí následnou kontrolu Omluvenka, vzkaz, inzerát, dopis, referát, výpisek, vyplňování jednoduchých tiskopisů Sestavování osnovy Psaní dopisů Popis předmětu, činnosti, pracovního postupu	**Písemný projev**	PT 1, TO 1.3; 1.3.2	Pč 5.

5.1.2 Jazyk a jazyková komunikace – Anglický jazyk

2. Anglický jazyk: 3. - 5. ročník:

Charakteristika předmětu:

Aj je povinný vyučovací předmět. Jeho postupné osvojování pomáhá žákům snižovat jazykové bariéry a přispívá ke zvýšení mobility žáka jak v jeho osobním životě, tak v dalším studiu a v budoucím pracovním uplatnění. Cílem je poskytnout žákům nástroj komunikace při kontaktu s lidmi z různých částí světa. Klademe důraz na rozvoj komunikačních dovedností.
S vyučovacím předmětem Aj začínají žáci ve 3. ročníku. V tříhodinové dotaci týdně pak pokračují až do devátého ročníku. Výuka probíhá v celém ročníku najednou a je realizovaná zpravidla v odborné učebně jazyků. Žáci mohou pracovat i v odborné učebně počítačů. Získávání praktických dovedností žáka je zaměřeno na pět základních oblastí cizího jazyka- poslech, rozhovor, samostatný ústní projev, čtení a psaní.

Na I. stupni ZŠ (3. - 5. roč.) představuje výuka Aj úvod do cizojazyčného vzdělávání. Jde především o probuzení zájmu žáka o studium tohoto předmětu. Cílem je poskytnout žákovi základní slovní zásobu a běžné konverzační fráze a na jednoduchých textech budovat čtenářské dovednosti. Pozornost se soustřeďuje na osvojení zvukové podoby jazyka a o zvládnutí vztahů mezi jeho zvukovou a grafickou stránkou. Žáci se učí jednoduše a přirozeně reagovat v nejběžnějších situacích každodenního života přiměřeně svému věku. Metody práce jsou založeny na pozorování, poslechu, imitaci, tvořivých činnostech a hře. Výuka je propojena nejen s mateřským jazykem, ale i s Hv, Dv, Vv a pohybovou výchovou (hraní rolí, dramatizace, apod.). Ve výuce se využívá ve velké míře nahrávek, říkanek, básniček a písniček. Do výuky jsou zařazovány i vhodné programy na PC. Pro žáky je to také možnost poprvé se seznámit s některými typickými jevy života a kultury anglicky mluvících zemí. Mluvnické učivo si žáci osvojují především lexikálně mimo gramatický systém.

Výchovná a vzdělávací strategie:

Kompetence k učení

- pochopit důležitost schopnosti komunikovat anglicky pro další studium i praktický život
- vést žáky k odpovědnosti za své vzdělání, umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení
- propojovat probraná témata a jazykové jevy
- vybírat a využívat vhodné metody a způsoby efektivního učení
- samostatně vyhledávat nástroje k odstraňování problémů

Kompetence k řešení problémů

- řešit jednoduché problémové situace v cizojazyčném prostředí
- podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů
- nebát se mluvit anglicky s cizincem
- naučit se opsat obsah myšlenky, chybí-li slovní zásoba
- pochopit podstatu problému a hledat způsoby jeho řešení
- vyhledávat vhodné informace a pracovat s nimi

Kompetence komunikativní

- porozumět jednoduchému sdělení v anglickém jazyce
- vést žáky k otevřené, všestranné a účinné komunikaci
- umět zformulovat anglicky jednoduché myšlenky
- rozumět promluvě a textu
- využívat dovednosti osvojené při výuce angličtiny k navázání kontaktu
- naslouchat promluvám druhých lidí a vhodně na ně reagovat

Kompetence sociální a personální

- v jednoduchých situacích vyžádat a poskytnout pomoc nebo radu
- rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat, pracovat v týmu
- dodržovat v anglicky mluvícím prostředí zásady slušného chování
- spolupracovat v anglicky mluvící skupině na jednoduchém úkolu
- stanovit kritéria hodnocení své práce
- rozvíjet u žáků schopnost respektovat a hodnotit práci vlastní i druhých.

Kompetence občanské

- získat představu o zvycích v anglicky mluvících zemích a porovnávat je se zvyky našimi
- respektovat názory ostatních
- zodpovědně se rozhodnout
- prezentovat své myšlenky nebo výsledky své práce
- diskutovat a vhodně argumentovat i v angličtině

Kompetence pracovní

samostatně pracovat s dvojjazyčným a výkladovým slovníkem

- využívat Aj k získávání informací z různých oblastí

Časová dotace vzdělávací oblasti*:*

Ročníky 1. stupně	1.	2.	3.	4.	5.
Anglický jazyk			**3**	**3**	**3**

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření vyznačena červeně.

ŠVP ZŠ Mostek	Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Ročník
I. stupeň ZŠ	**JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE**	**ANGLICKÝ JAZYK**	**3.**

Vzdělávací obsah předmětu

Očekávaný výstup z RVP ZV	Školní výstup (ročníkový výstup, výstup předmětu)	Učivo	Téma	Přesah vazby do PT	MV
Řečové dovednosti Rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně. Zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se během výuky setkal. Rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu. Rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu.	Je seznámen se zvukovou podobou cizího jazyka. Rozumí jednoduchým pokynům a požadavkům učitele. Umí hláskovat, nacházet slova s určitými písmeny. Reaguje na pokyny učitele. Vyslovuje správně v přiměřeném rozsahu slovní zásoby. Zvládá jednoduché základní komunikační obraty (pozdravy, rozloučení, představení), umí poděkovat, požádat. Umí vytvořit jednoduchou krátkou větu. Dokáže odpovědět jednoduše na běžnou otázku. Tvoří jednoduché rozhovory k jednotlivým tématům. Pochopí krátký vyprávěný souvislý text. Osvojuje si paměťové základní gramatické znalosti bez znalosti systému.	**Obecně**: Zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov Slovní zásoba – žáci si osvojí a umí používat základní slovní zásobu v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů a umí ji používat v komunikačních situacích, práce se slovníkem Tématické okruhy – domov, rodina, bydliště, škola, volný čas, povolání, lidské tělo jídlo, oblékání, nákupy, dopravní prostředky, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), zvířata, příroda a počasí Mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby,		PT 1, TO 1.1; 1.1.1, 1.1.2 PT 1, TO 1.2; 1.2.3	Prv 1. - 3. M 1. Vv 1. - 3. Čj 1. - 3.

Přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení.	Vyhledává významy jednotlivých slovíček v učebnicovém slovníku nebo ve slovníku dvojjazyčném.	které nenarušují smysl sdělení a porozumění) **Konkrétně:** Představí se a vyhláskuje své jméno, užití vhodných pozdravů Neurčitý člen, jednoduché příkazy k práci, použití *this is* Postavení přídavných jmen označující barvy Čísla do 12, orientačně do 99, jednoduché početní úkony Odpověď na otázku *What's the time*?, části dne Pojmenuje členy rodiny, obrázek s popisem rodiny, základní přídavná jména Spojení číslovka, přídavné jméno a podstatné jméno v množném čísle, předložkové výrazy *in, on, under* Popis oblečení; užití slovesa *wear, put on, off, vazba these are* Popis částí těla a obličeje Dny v týdnu, volný čas; sloveso *can* Pojmenování základních sportů a her, My favorite sport Základní druhy ovoce a zeleniny; *I*	**Greetings** **School things, Classroom** **Colours** **Numbers** **Time** **Family** **Toys** **Clothes** **Head, body** **Week** **Sport and games** **Fruit and vegetables**		

		like, I do not like, Healthy food Jednoduchý popis zvířete; sloveso *to be* – jednotné číslo, používání zájmen *he, she, it* Vánoční stromek a přáníčko	**Pets** **Christmas**		
<u>Psaní</u> Píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy.	Opisuje a umí napsat jednoduchá slova.				

ŠVP ZŠ Mostek	Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Ročník
I. stupeň ZŠ	**JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE**	**ANGLICKÝ JAZYK**	**4.**

Vzdělávací obsah předmětu

Očekávaný výstup z RVP ZV	Školní výstup (ročníkový výstup, výstup předmětu)	Učivo	Téma	Přesah vazby do PT	MV
Poslech s porozuměním Rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a pečlivou výslovností. Rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu. Rozumí jednoduchému poslechovému textu, popud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu.	Rozumí jednoduchým pokynům učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností. Rozumí slovům a frázím, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li vizuální oporu). Rozumí výrazům pro pozdrav a poděkování. Rozlišuje umístění a vlastnosti předmětů. Rozpozná schopnosti a dovednosti. Rozumí jednoduchému poslechovému textu, opakuje jednoduché věty z nahrávky.	**Obecně**: Zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov Slovní zásoba – žáci si osvojí a umí používat základní slovní zásobu v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů a umí ji používat v komunikačních situacích, práce se slovníkem Tématické okruhy – domov, rodina, bydliště, škola, volný čas, povolání, lidské tělo jídlo, oblékání, nákupy, dopravní prostředky, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), zvířata, příroda a počasí Mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)		PT 1. TO 1.1; 1.1.1, 1.1.2 PT 1, TO 1.2; 1.2.3 PT 4, TO 4.2 PT 6, TP 6.1; 6.1.1 PT 6, TO 6.2; 6.2.2	Čj 3. - 4. M 1. - 4. Vv 1. - 4. Hv 1. - 4. Pč 4. Př 4.

Mluvení Zapojí se do jednoduchých rozhovorů. Sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat. Odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá. Rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu.	Pozdraví a poděkuje. Aktivně či s pomocí učitele se zapojí do rozhovorů (reaguje na jednoduché otázky). Sdělí své jméno a věk, vyjádří souhlas či nesouhlas. Představí sebe, svoji rodinu a kamarády. Popíše svůj domov, svou třídu, pojmenuje školní předměty. Sděluje své záliby. Ptá se na věk, adresu či telefon, na koníčky v jednoduchém dialogu. Ptá se na existenci věcí, zeptá se na cestu, na oblibu ovoce a zeleniny. Popíše obrázek s činnostmi dětí, popíše své denní aktivity. Popíše a pojmenuje či představí jednoduchým způsobem: - své zvíře a jeho dovednosti - postup při vaření - základní druhy ovoce a zeleniny - hlavní jídla - svůj oblíbený sport (hru) - názvy budov v obci, v blízkém městě. Používá přivlastňovací pád.	**Konkrétně**: Sloveso *to be*, sloveso *to have got*, doplňování, otázky Vazba *there is*, zákaz *don' t*, rozkazovací způsob 2. osoba Množné číslo podstatných jmen, předložkové spojení místa Postavení přídavného jména, sloveso *like* (zápor, otázka) Vazba *there is/are*, sloveso *can, can' t*, přivlastňovací pád Předložkové spojení místa, přídavná jména 2. pád podstatných jmen s *of*, sloveso *like, dislike*, číslovky do 100 Přítomný čas prostý, podstatná jména bez členu Časové údaje, názvy sportů bez členů Přítomný čas průběhový	**Family introducing** **Home, housing** **Classroom** **Birthday (party)** **Hobby** **Toys** **Colours, crayons** **Fruit and vegetables** **Activies (outdoor, at home, at school)** **Computers** **Cooking (recipe)** **Daily routine** **Sports, games** **Town, buildings**		
Čtení s porozuměním Vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu,	Rozumí slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (s vizuální oporou). Čte texty z učebnice, vybrané jednoduché texty z časopisů či na	Doplňovací otázky			

který se vztahuje k osvojovaným tématům. Rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu.	PC. Vyhledá v textu potřebnou informaci, např. o pamětihodnostech Londýna a ukáže je na mapě. Přečte úryvek nebo celou, textově upravenou pohádku a porozumí čtenému textu. Zapojí se do dramatizace pohádky. Využívá dvojjazyčný slovník.		**The U. K. and London**		
<u>Psaní</u> Napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života. Vyplní osobní údaje do formuláře.	Je seznámen s grafickou podobou cizího jazyka. Napíše krátký text ve větách jednoduchých s použitím slovních spojení a využije slovní zásobu z probíraných témat. Vytvoří pozvánku na oslavu. Vyplní libovolný formulář.				

ŠVP ZŠ Mostek	Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Ročník
I. stupeň ZŠ	**JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE**	**ANGLICKÝ JAZYK**	**5.**

Vzdělávací obsah předmětu

Očekávaný výstup z RVP ZV	Školní výstup (ročníkový výstup, výstup předmětu)	Učivo	Téma	Přesah vazby do PT	MV
Poslech s porozuměním Rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a pečlivou výslovností. Rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu. Rozumí jednoduchému poslechovému textu, popud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu.	Rozumí jednoduchým pokynům učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně. Orientuje se v kalendáři (měsíce). Seznámí se s minulým časem prostým. Rozumí jednoduchým nahrávkám k jednotlivým tématům. Rozumí slovům a frázím, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (k dispozici vizuální opora).	**Obecně**: Zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov Slovní zásoba – žáci si osvojí a umí používat základní slovní zásobu v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů a umí ji používat v komunikačních situacích, práce se slovníkem Tématické okruhy – domov, rodina, bydliště, škola, volný čas, povolání, lidské tělo jídlo, oblékání, nákupy, dopravní prostředky, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), zvířata, příroda a počasí Mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)		PT 1, TO 1.1; 1.1.1, 1.1.2 PT 1, TO 1.2; 1.2.3 PT 4, TO 4.2 PT 6, TO 6.2, 6.2.1	Čj 3. - 5. M 1. - 5. Vv 1. - 5. Př 4. - 5.
Mluvení Zapojí se do jednoduchých	Pozdraví, poděkuje, sdělí jméno a věk, vyjádří souhlas a nesouhlas, reaguje na jednoduché otázky. Předvede jednoduchý rozhovor na dané téma.	**Konkrétně.** Slovesa *like, love, mind, hate* + *ing*, pořádek slov ve větě, tvorba záporu Neosobní věty, sloveso can, can‘ t, množné číslo	**Family relations** **Weather**		

rozhovorů. Sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat. Odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá. Rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu.	Předvede dva dialogy s obměnou na dané téma. Orientuje se v TV programu a provede krátký dialog na téma My favorite programme. Vypráví ve větách jednoduchých o jednotlivých ročních obdobích a kde a jak trávit prázdniny. Představí členy své rodiny. Popisuje hospodářská zvířata a uvede jejich užitek, vyjmenuje zvířata v ZOO a uvádí kontinenty, ve kterých žijí – jednoduše vypráví na téma Animals at the ZOO and My favorite animals. V jednoduchých větách používá vazbu there is/are. Jednoduše popíše svůj pokoj. Popíše své zdravotní potíže a zeptá se na příčinu.	podstatných jmen, a lot of Předložkové výrazy, 2. stupeň přídavných jmen, číslovky do 100, číslovky řadové *I' like* (přání, žádost) Rozlišuje použití a/some (počitatelná/nepočitatelná podstatná jména) Seznámení s minulým časem – *to have, to be* a pravidelných sloves. Jednoduché ustálené vazby, pořádek slov ve větě Vazba *there is/are* Předmětné tvary osobních zájmen Stupňování přídavných jmen Základní nemoci, sloveso *must, Why don' t you…?* Because Upevnění slovní zásoby	**TV and Radio programme** **Seasons of the year, months, date** **Housing (Flat, house)** **Holidays activies** **Jobs** **Farm and wild animals** **Reading** **Shopping** **What' s the matter?** **What's your problem?**		
<u>Čtení s porozuměním</u> Vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným	Rozumí slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (k dispozici vizuální opora). Vytvoří projekt na téma My meals.	Časové údaje – čtení času.	**Food, meals** **Time**		

tématům. Rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu.	 Porozumí textům v rozsahu učebnice a její slovní zásoby.				
<u>Psaní</u> Napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života. Vyplní osobní údaje do formuláře.	Je seznámen s grafickou podobou cizího jazyka. Napíše krátký dopis (email) o sobě a své rodině. Napíše krátký dopis na téma I want to be …(Why,) Vytvoří a jednoduše zhodnotí svůj jídelníček (healthy – unhealthy). Vyplní libovolný formulář, zpracuje dotazník. Vytvoří vlastní rozvrh, barevně vyznačí své oblíbené a neoblíbené předměty. Vytvoří plánek bytu (domu) se zařízením v rozsahu slovní zásoby.	Názvy předmětů Časové výrazy	**Writing letters and e-mailes** **School life (timetable)**		

5.1.3 Matematika a její aplikace – Matematika

Vzdělávací oblast „Matematika a její aplikace“

1. Matematika: 1. -5. ročník:

Charakteristika předmětu:

Tato vzdělanostní oblast pracuje se čtyřmi tematickými okruhy - čísla a početní operace, závislosti, vztahy a práce s daty, geometrie v rovině a prostoru a nestandardní aplikační úlohy a problémy.

V oblasti **čísel a početních operací** získává žák dovednost provádět matematické operace. Zároveň si vytváří jednak algoritmická porozumění, tj. proč je operace prováděna předloženým způsobem a jednak významová porozumění, tj. umět operaci propojit s reálnou situací.

V oblasti **závislostí, vztahů a prací s dat**y žák rozpoznává určité typy změn a závislostí, které jsou projevem reálného života, čte a užívá jednoduché tabulky a statistiky.

V oblasti **geometrie v rovině a prostoru** žák určuje a znázorňuje geometrické útvary, modeluje reálné situace. Uvědomuje si vzájemné polohy objektů v rovině a v prostoru. Učí se porovnávat, odhadovat a měřit. Zdokonaluje svůj grafický projev; zkoumáním tvaru a prostoru je žák veden k řešení polohových a metrických úloh a problémů.

Nestandardní aplikační úlohy a problémy prolínají všemi tematickými okruhy v průběhu celého základního vzdělávání.

Matematika poskytuje žákům vědomosti a dovednosti potřebné pro orientaci v praktickém životě a vytváří předpoklady pro úspěšné uplatnění ve většině oborů profesionální přípravy. Rozvíjí intelektuální schopnosti, paměť, představivost, tvořivost, abstraktní myšlení, schopnost logického úsudku. Přispívá k vytváření určitých rysů osobnosti, např. vytrvalost, pracovitost, kritičnost.

Žáci se učí využívat prostředky výpočetní techniky a používat některé další pomůcky, což umožňuje přístup k matematice i žákům, kteří mají nedostatky v numerickém počítání a v rýsovacích technikách. Zdokonaluji se v samostatnosti a kritické práci se zdroji informací.

Výchovné a vzdělávací strategie:

Kompetence k učení

- provádět rozbory a zápisy při řešení úloh a zdokonalovat grafický projev
- rozvíjet abstraktní, exaktní, kombinatorické a logické myšlení k věcné a srozumitelné argumentaci
- vést žáky k přesnému a stručnému používání „matematického jazyka“, včetně symboliky
- umožnit žákům, aby se podíleli na utváření kritérií hodnocení činností nebo jejich výsledků
- vést žáky k ověřování výsledků a k sebehodnocení

Kompetence k řešení problémů

- rozvíjet důvěru ve vlastní schopnosti a možnosti při řešení úloh, k sebekontrole, k systematičnosti, vytrvalosti a přesnosti
- provádět: rozbor problémů a plánu řešení, odhadování výsledků, volbu správného postupu, vyhodnocování správnosti výsledků
- klást otevřené otázky a vybízet žáky k pojmenování cíle činnosti, zajímat se o náměty spolužáků
- vést žáky k plánování úkolů a postupů
- zařazovat metody, při kterých docházejí k objevům, řešením a závěrům sami žáci
- pomáhat žákům pracovat s chybou jako s příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení; dodávat žákům sebedůvěru
- zadávat úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů
- vést žáky ke kritickému uvažování, srozumitelné a věcné argumentaci prostřednictvím řešení matematických problémů

Kompetence komunikativní

- vést žáky k výstižnému, souvislému a kultivovanému projevu
- podněcovat žáky k argumentaci
- vést žáky ke kritickému myšlení nad obsahy sdělení
- vytvářet příležitosti k interpretaci různých textů, obrazových materiálů, grafů a jiných forem záznamů

Kompetence sociální a personální

- zařazovat skupinovou a týmovou práci
- umožnit každému žákovi zažít úspěch; hodnotit žáky způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok

Kompetence občanské

- vést žáky k ohleduplnosti a taktu
- vést žáky ke vzájemné pomoci
- dbát na dodržování dohodnutých pravidel

Kompetence pracovní

- vést žáky k vytváření zásoby matematických nástrojů pro řešení reálných situací v životě
- vést žáky k využívání matematických poznatků a dovedností v praktických činnostech

- zadávat úkoly, při kterých žáci vyhledávají a kombinují informace z různých informačních zdrojů
- vést žáky ke správným způsobům užití vybavení, techniky a pomůcek
- vést žáky k přípravě a udržování učebního prostoru

Časová dotace vzdělávací oblasti:

Ročníky 1. stupně	1.	2.	3.	4.	5.
Matematika	**4**	**5**	**5**	**5**	**5**

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření vyznačena červeně.

ŠVP ZŠ Mostek	Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Ročník
I. stupeň ZŠ	**MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE**	**MATEMATIKA**	**1.**

Vzdělávací obsah předmětu

Očekávaný výstup z RVP ZV	**Školní výstup (ročníkový výstup, výstup předmětu)**	**Učivo**	**Téma**	**Přesah vazby do PT**	**MV**
Používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků. Čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 20, zobrazí číslo na číselné ose, řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace.	Spočítá prvky daného konkrétního souboru, vytvoří konkrétní soubor, porovnává čísla a soubory prvků do 20, sčítá a odčítá od 0-20 bez přechodu. Zná matematické operátory +, -, =, <, >, a umí je zapsat Čte a zapisuje čísla od 0-20, používá sčítání a odčítání při řešení praktických situací, řeší slovní úlohy.	Obor přirozených čísel, číselná řada, vztahy <, >, =, číslice, znaménka <, >, =, +, -, součet a rozdíl čísel bez přechodu přes desítku, počítání předmětů v daném souboru, vytváření souborů o daném počtu Čtení a psaní čísel, porovnávání čísel, řešení a vytváření slovních úloh	**Číslo a početní operace**	PT 1, TO 1.1; 1.1.1, 1.1.5 PT 1, TO 1.2; 1.2.4 PT 1, TO 1.3; 1.3.1 PT 4, TO 4.2	Pč, Vv, Tv, Čj 1.
Orientuje se v čase.	Orientuje se na stránce, rozlišuje dopolední-odpolední činnosti, apod. Zvládá orientaci v prostoru a používá výrazy vpravo, vlevo, pod, nad, před, za, nahoře, dole, vpředu, vzadu.	Orientuje se v prostoru - vpravo, vlevo, nad, před, hned za, hned před, orientace v čase (ráno, dopoledne, poledne, odpoledne, večer, noc)	**Závislosti, vztahy a práce s daty**		Prv 1.
Rozeznává a pojmenuje základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa.	Rozeznává a pojmenovává geometrické tvary, nachází v realitě jejich prezentaci.	Základní rovinné útvary - (trojúhelník, čtverec, obdélník, kruh), tělesa - (krychle, kvádr, válec, koule)	**Geometrie v rovině a prostor**		Vv 1.

ŠVP ZŠ Mostek	Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Ročník
I. stupeň ZŠ	**MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE**	**MATEMATIKA**	**2.**

Vzdělávací obsah předmětu

Očekávaný výstup z RVP ZV	Školní výstup (ročníkový výstup, výstup předmětu)	Učivo	Téma	Přesah vazby do PT	MV
Používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků. Čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do sta, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti, užívá lineární uspořádání. Zobrazí číslo na číselné ose, provádí jednoduché početní operace s přirozenými čísly zpaměti, aplikuje osvojené početní operace. Aplikuje a modeluje osvojené početní operace	Porovnává množství a vytváří soubory prvků podle daných kritérií v oboru do 20. Píše, čte a používá číslice v oboru do 20, numerace do 100. Umí rozklad čísel v oboru do 20. Zvládá princip sčítání a odčítání v oboru do sta s přechodem přes desítku, používá sčítání a odčítání při řešení praktických úloh. Řeší jednoduché slovní (na sčítání a odčítání v oboru do 20), úlohy vedoucí k porovnávání čísel, ke sčítání a odčítání, úlohy s užitím o více, o méně, spočítá prvky konkrétního souboru do sta včetně. Vytváří konkrétní soubory s daným počtem prvků, porovnává čísla a vztahy zapisuje pomocí symbolů, orientuje se na číselné ose. Umí spoje násobilek 2,3,4,5, dělí v oboru 2,3,4,5, užívá násobení a dělení v praktických situacích	Obor přirozených čísel 0 - 100 Násobení a dělení čísel	**Číslo a početní operace**	PT 1, TO 1.1; 1.1.1, 1.1.2, 1.1.3 PT 1, TO 1.3; 1.3.1	Pč, Tv 2.
Orientuje se v čase, popisuje jednoduché závislosti z praktického života.	Zná časové jednotky - hodina, minuta, sekunda, čte časové údaje na různých typech hodin, sleduje jednoduché závislosti na čase - (příchod, odchod ze	Závislosti a jejich vlastnosti	**Závislosti, vztahy a práce s daty**		

	školy, délka vyučovací hodiny, apod.). Modeluje jednoduché situace podle pokynů a s využitím pomůcek.				
Rozezná a pojmenuje základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa, měří a odhaduje délku úsečky. Rozezná a modeluje jednoduché a souměrné útvary v rovině.	Umí kreslit rovné a lomené čáry, odhaduje délku na dm a cm. Rozezná přímku a úsečku, narýsuje je a ví, jak se označují. Používá pravítko. Změří délku úsečky na cm, umí narýsovat úsečku dané délky. Pozná geometrická tělesa v praxi, umí je graficky znázornit, některá tělesa vymodeluje.	Základní útvary v rovině - rovinné obrazce - (trojúhelník, čtverec, obdélník, kruh), tělesa - (krychle, kvádr, válec, koule)	**Geometrie v rovině a prostoru**		

ŠVP ZŠ Mostek	Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Ročník
I. stupeň ZŠ	**MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE**	**MATEMATIKA**	**3.**

Vzdělávací obsah předmětu

Očekávaný výstup z RVP PV	Školní výstup (ročníkový výstup, výstup předmětu)	Učivo	Téma	Přesah vazby do PT	MV
Používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory; čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000. Zapisuje vztah nerovnosti a rovnosti, užívá lineární uspořádání, zobrazí číslo na číselné ose. Provádí zpaměti jednoduché operace s přirozenými čísly. Řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace.	Čte a píše trojciferná čísla. Tvoří konkrétní soubor. Zakresluje obraz čísla na číselné ose. Porovnává čísla do 1 000. Používá sčítání a odčítání při řešení konkrétních úkolů. Písemně sčítá a odčítá dvě trojciferná čísla, provádí kontrolu svého výpočtu. Řeší slovní úlohy a provádí předběžný odhad výsledku. Automaticky užívá spoje všech násobilek. Čte a sestavuje tabulku násobků. Užívá násobení při řešení praktických situací. Řeší a vytváří slovní úlohy vedoucí k násobení nebo dělení. Násobí pamětně dvojciferné, dělí jednociferné. Určí neúplný podíl.	Číselná řada- počítání po 100, 10, 1 Zápis čísel, čtení a zápis trojciferných čísel, znázornění trojciferných čísel na ose Porovnávání čísel, zaokrouhlování na desítky a stovky Rozklad čísel v desítkové soustavě Písemné algoritmy sčítání a odčítání Odhad a kontrola výsledku Sčítání a odčítání násobků do 100, písemné sčítání dvou sčítanců, kontrola záměnou; písemné odčítání, kontrola sčítáním Řešení a vytváření slovních úloh Násobilka 6,7,8,9 Dělení v oboru násobení 10 Násobení a dělení dvojciferných čísel	**Číslo a početní operace**	PT 1, TO 1.1; 1.1.1, 1.1.5 PT 1, TO 1.2; 1.2.2, 1.2.4 PT 1, TO 1.3; 1.3.1	Pč, Tv. 3.

		jednociferným Dělení se zbytkem Automatizace spojů Užití závorek Řešení a vytváření slovních úloh se dvěma různými početními operacemi			
Orientuje se v čase. Provádí jednoduché převody jednotek. Doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel. Popisuje jednoduché závislosti z praxe.	Provádí jednoduché převody jednotek a s užitím měnitele 10, 100, 1 000. Užívá tabulkové zápisy v praxi. Uplatňuje matematické znalosti při manipulaci s drobnými mincemi.	Orientace v čase Převádění jednotek Doplňování tabulek lineárních rovnic Popisování jednoduchých závislostí z praxe	**Závislosti, vztahy a práce s daty**		
Rozezná, pojmenuje, modeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa, nachází v realitě jejich prezentaci. Porovnává velikosti útvarů, měří a odhaduje délku úsečky. Rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině.	Označí bod, krajní bod úsečky, průsečík. Měří délku úsečky s přesností na mm. Sestrojí úsečku dané délky. Provádí odhad délky vzdálenosti. Určí obvod jednoduchého obrazce sečtením jeho stran.	Přímka, polopřímka, vzájemná poloha dvou přímek, rovnoběžky, různoběžky Rýsování přímek, označování průsečíku, vyznačování polopřímek Rovinné obrazce, strana obrazce, obvod, výpočet obvodu sečtením délek stran, měření délek hran tělesa Jednotky délky mm-km Kreslení a rýsování rovinných obrazců, měření na mm	**Geometrie v rovině a v prostoru**		

		Rýsování úsečky dané délky Modelování staveb kvádru, krychle, apod.			

ŠVP ZŠ Mostek	Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Ročník
I. stupeň ZŠ	**MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE**	**MATEMATIKA**	**4.**

Vzdělávací obsah předmětu

Očekávaný výstup z RVP ZV	Školní výstup (ročníkový výstup, výstup předmětu)	Učivo	Téma	Přesah vazby do PT	MV
Čte, píše a umí zobrazit čísla na číselné ose a vzájemně je porovnat.	Žák má představu o daném čísle, rozeznává sudá a lichá čísla, dokáže ho rozložit a porovnávat v desítkové soustavě čte, píše a porovnává čísla v oboru do 100 i na číselné ose, numerace do 1000), řeší příslušné nerovnice, ovládá jeho zápis a zobrazení na číselné ose.	Přirozená čísla, celá čísla, zlomky Zápis čísla v desítkové soustavě a jeho znázornění číselná osa, teploměr, model)	**Číselný obor do 1 000 000**	PT 1, TO 1.1; 1.1.1, 1.1.5 PT 6, TO 6.2; 6.2.2	
Zaokrouhluje čísla na statisíce, desetitisíce, tisíce, sta a desítky.	Uvědomuje si postup při zaokrouhlování, zaokrouhluje čísla na desátky i na stovky s využitím ve slovních úlohách) a využívá ho při samostatné práci.	Zaokrouhlování			
Pamětné sčítání, odčítání, násobení a dělení čísla, která mají maximálně dvě číslice různé od 0. Písemně sčítá, odčítá, násobí jedno a dvojciferným činitelem a dělí jednociferným dělitelem.	Zvládá pamětní sčítání, odčítání, násobení a dělení, upevňuje si při něm správný postup. Sčítá a odčítá zpaměti i písemně dvouciferná čísla. Dokáže správně postupovat při písemném sčítání, odčítání, násobení a dělení, zvládá i jeho kontrolu. Využívá komutativnost a asociativnost.	Početní výkony s přirozenými čísly.			
Řeší slovní úlohy.	Zvládá provést stručný zápis, uvědomuje si rozdílnost vztahů více/méně, n-krát více/méně. Snaží se o odhad.	Slovní úlohy		PT 1, TO 1.1; 1.1.1, 1.1.5 PT 6, TO 6.2; 6.2.2	Př 4. Vl 4.
Modeluje a určí	Umí názorně vyznačit a	Celek, část			

část celku, používá zápis ve formě zlomku. Porovnává, sčítá a odčítá zlomky se stejným základem v oboru kladných čísel.	mít představu o zlomku, dokáže pojmenovat jeho jednotlivé části a zapsat ho. Řeší jednoduché slovní úlohy a provádí sčítání zlomků se shodným jmenovatelem. Zvládne s názorem řadu násobků čísel 2 až 10 do 100.	Početní výkony se zlomky			
Určí vzájemnou polohu dvou přímek a rýsuje kolmice, rovnoběžky a kružnice o daném poloměru. Pozná různé rovinné obrazce a dokáže narýsovat trojúhelník, čtverec a obdélník. Pozná a narýsuje souměrný tvar podle osy souměrnosti. Určuje obvod rovinných obrazců a pomocí čtvercové sítě i obsah.	Měří a porovnává délku úsečky. Je schopen rozlišit a narýsovat přímky s různou polohou, ovládá práci s kružítkem při rýsování kružnic o daném středu a poloměru. Rýsuje trojúhelník, čtverec a obdélník z daných stran, je schopen rozlišit různé rovinné obrazce a pojmenovat je. Rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary. Vypočítá obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran. Řeší jednoduché slovní úlohy na výpočty obvodu a obsahu rovinných obrazců.	Rovnoběžky, různoběžky, kolmice a kružnice Rovina a rovinné obrazce Souměrnost Obvod a obsah rovinných obrazců	**Geometrie**	PT 1, TO 1.1; 1.1.1, 1.1.5 PT 6, TO 6.2; 6.2.2	
Vyhledává, sbírá a třídí data	Vyhledává a roztřídí jednoduchá data (údaje, pojmy apod.) podle návodu. Orientuje se a čte v jednoduché tabulce.		**Závislosti, vztahy a práce s daty**		

ŠVP ZŠ Mostek	Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Ročník
I. stupeň ZŠ	**MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE**	**MATEMATIKA**	**5.**

Vzdělávací obsah předmětu

Očekávaný výstup z RVP ZV	Školní výstup (ročníkový výstup, výstup předmětu)	Učivo	Téma	Přesah vazby do PT	MV
Porovnává a zobrazuje přirozená čísla na číselné ose a umí je vzájemně porovnat a zapsat v požadovaném tvaru. Porozumí významu znaku „ – „ pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose. Sčítá a odčítá přirozená čísla, která mají nejvýše dvě číslice různé od nuly zpaměti. Písemně sčítá tři až čtyři přirozená čísla a odčítá dvě přirozená čísla. Písemně násobí až čtyřciferným činitelem a dělí jedno a dvojciferným dělitelem. Řeší jednoduché a složené slovní úlohy vedoucí k jednomu nebo dvěma výpočtům s přirozenými čísly.	Žák má představu o daném čísle, dokáže ho rozložit a porovnat v desítkové soustavě, řeší příslušné nerovnice, ovládá jeho zápis a zobrazení na číselné ose. Tvoří a zapisuje příklady na násobení a dělení v oboru do sta. Zvládá pamětní sčítání, odčítání, násobení a dělení a zná přednost v pořadí výpočtů. Dokáže správně postupovat při písemném sčítání tří až čtyř přirozených čísel a odčítání dvou přirozených čísel. Umí písemně násobit až čtyřciferným činitelem a dělit jedno a dvojciferným dělitelem, zvládá i jeho kontrolu. Zapíše a řeší jednoduché slovní úlohy. Umí provést stručný zápis a je seznámen i s aritmetickým ve slovních úlohách. Používá kalkulátor.	Přirozená čísla, celá čísla Početní výkony s přirozenými čísly Slovní úlohy	**Přirozená čísla do a přes 1 milion**	PT 1, TO 1.1; 1.1.1, 1.1.5 PT 6, TO 6.2; 6.2.2	Př 5. Vl 5. Čj 5
Zapíše a přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose	Dokáže přečíst desetinné číslo v řádu desetin a setin a zvládá zápis desetinného čísla	Zlomky se jmenovatelem 10, 100 a jejich zápis desetinným	**Desetinná čísla**	PT 1, TO 1.1; 1.1.1, 1.1.5 PT 6, TO 6.2;	Př 5. Vl 5. Čj 5.

desetinné číslo dané hodnoty Zobrazí desetinné číslo s řádem desetin na číselné ose a dokáže ho zaokrouhlit na celky. Sčítá a odčítá desetinná čísla řádu desetin a setin, násobí a dělí deseti, stem a jednociferným přirozeným číslem. Užívá desetinná čísla v praktických situacích.	ve zlomek se jmenovatelem 10, 100 a opačně zápis zlomku se jmenovatelem 10, 100 na číslo desetinné. Dokáže zobrazit desetinná čísla na číselné ose a vzájemně je porovnat. Umí sčítat a odčítat desetinná čísla v řádu desetin a setin, násobit a dělit deseti, stem a jednociferným přirozeným číslem. Správně postupuje při početních operacích a řeší jednoduché slovní úlohy.	číslem. Početní výkony s desetinnými čísly		6.2.2	
Narýsuje a znázorní základní rovinné útvary a vypočítá jejich obvod, u čtverce a obdélníku i obsah. Zná a převádí jednotky obsahu: ha, a, km-m-cm a mm čtverečné. Pojmenovává různá tělesa a vypočítává povrch krychle a kvádru.	Rýsuje základní rovinné útvary, dokáže je pojmenovat a zvládá výpočty jejich obvodu, u čtverce a obdélníku i obsahu. Zvládá převádění různých jednotek obsahu a řeší slovní úlohy na výpočty obsahů obdélníku čtverce. Pozná a dokáže pojmenovat různá (základní) tělesa a umí provést výpočet povrchu kvádru a krychle. Určí osu souměrnosti překládáním papíru.	Konstrukce obdélníku a čtverce Další jednotky obsahu Tělesa	**Geometrie**		Př 5. Vl 5.
Doplňuje řady čísel a tabulky, sestrojuje a čte jednoduché grafy a sestrojí sloupcový diagram.	Umí číst v jednoduchých grafech a diagramech a zvládá i jejich sestrojení. Určí čas s přesností na čtvrthodiny, převádí jednotky času, provádí jednoduché převody jednotek délky a hmotnosti. Uplatňuje matematické znalosti při manipulaci s penězi.		**Závislosti, vztahy a práce s daty**		
Řeší jednoduché praktické slovní úlohy (nezávislost na školních postupech)	Řeší jednoduché praktické slovní úlohy nezávislé na matematických postupech.		**Nestandardní aplikační úlohy a problémy**		

5.1.4 Člověk a jeho svět – Prvouka

Vzdělávací oblast „Člověk a jeho svět“

1. Prvouka 1. – 3. ročník:

Charakteristika předmětu:

Vzdělávací oblast „Člověk a jeho svět“ je koncipován z pěti tematických okruhů - místo, kde žijeme, lidé kolem nás, lidé a čas, rozmanitost přírody a člověk a jeho zdraví.
V tematickém okruhu **místo, kde žijeme,** se žák učí chápat, na základě poznávání nejbližšího okolí, organizaci života v rodině, ve škole, v obci, ve společnosti. Učí se do tohoto života vstupovat s vlastní aktivitou, snaží se hledat nové a zajímavé věci a jevy a bezpečně se v tomto světě pohybovat. Velký důraz je kladen na praktické poznávání místních či regionálních skutečností a na utváření přímých zkušeností žáků, např. v dopravní výchově.
V tematickém okruhu **lidé kolem nás** si žáci osvojují a upřesňují základy vhodného chování a jednání mezi lidmi. Uvědomují si význam a podstatu pomoci, solidarity, vzájemné úcty, snášenlivosti a rovnosti. Tento okruh směřuje k prvotním poznatkům a dovednostem občana demokratického státu, seznamují se se základními právy a povinnostmi, se světem financí, ale také s globálními problémy současného světa.
V tematickém okruhu **lidé a čas** se žák orientuje v dějích a čase, jak a proč se čas měří, jak události postupují v čase a utvářejí historii věcí a dějů. Poznává, jak se život a věci vyvíjejí a jakým změnám podléhají v čase. Podstatou je vyvolat zájem o minulost a kulturní bohatství regionu.
V tematickém okruhu **rozmanitosti přírody** žáci tuto rozmanitost poznávají v souvislosti s proměnlivostí živé a neživé přírody naší vlasti. Jsou vedeni k tomu, aby si uvědomili, že Země a život na ní tvoří nedílný celek, ve kterém jsou hlavní děje ve vzájemném souladu a rovnováze, kterou může člověk lehce narušit, ale velmi obtížně obnovit. Na základě praktického poznávání se žáci učí hledat důkazy o proměnách přírody, učí se využívat a hodnotit svá pozorování a záznamy, sledovat vliv člověka a jeho činnosti na přírodu. Hledá možnosti přiměřené svému věku k ochraně a zlepšování životního prostředí.
V tematickém okruhu **člověk a jeho zdraví** poznávají žáci především sebe na základě poznávání člověka jako živé bytosti, tj. jak se člověk vyvíjí a mění od narození po dospělost, co je pro člověka vhodné a nevhodné z hlediska hygieny, výživy, denního režimu, mezilidských vztahů. Poznávají zdraví jako stav bio-psycho-sociální rovnováhy života. Dále žáci získávají základní poučení o nemocech, o zdravotní prevenci, o první pomoci, o bezpečném chování v různých životních situacích včetně mimořádných událostí, které ohrožují zdraví jedinců i celých skupin obyvatelstva. Žáci docházejí k poznání, že zdraví je důležitá hodnota v životě člověka.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- nabízet žákům různé způsoby, metody a strategie učení, které jim umožní samostatně organizovat a řídit vlastní učení
- vést žáky k aktivnímu vyhledávání a třídění informací, jejich propojování a systematizaci

- vést žáky k samostatnému pozorování a porovnávání získaných výsledků
- umožnit žákům poznávat smysl a cíl učení a umět posuzovat vlastní pokrok
- na základě prožitku úspěchu vést žáky k potřebě dalšího studia a celoživotního vzdělávání

Kompetence k řešení problémů

- vést žáky k tomu, aby vnímali problémové situace ve škole i mimo ni, učit je rozpoznávat a chápat problémy a nesrovnalosti
- ukázat žákům různé zdroje informací, které mohou vést k řešení problému a vést je k jejich ověřování a srovnávání
- vést žáky k ověřování správnosti řešení problému

Kompetence komunikativní

- rozvíjet u dětí dovednost správně, výstižně a logicky formulovat své myšlenky a názory na lidskou společnost, přírodní jevy a historické události
- seznamovat žáky s různými typy textů a obrazových materiálů o probíraných tématech (kroniky, encyklopedie, internet, učebnice, návody)
- vést žáky k využívání širokých možností informačních a komunikačních prostředků

Kompetence sociální a personální

- zařazovat práci ve dvojici a v menší pracovní skupině při vyhledávání informací
- předkládat žákům možnosti stanovení pravidel pro činnost skupiny a vést je k jejich dodržování
- individuálním přístupem budovat sebedůvěru žáka a jeho samostatný rozvoj

Kompetence občanské

- na základě příkladů z historie vést žáky k respektování přesvědčení druhých lidí
- vést žáky k chápání základních vztahů v různých ekosystémech a souvisejících environmentálních problémů
- ukázat žákům význam jednotlivých složek životního prostředí i prostředí jako celku

Kompetence pracovní

- seznámit žáky s vlastnostmi některých materiálů
- poukázat na možná zdravotní a hygienická rizika při práci a vést žáky k jejich eliminaci
- naučit žáky pracovat podle návodu, předem stanoveného postupu a umožnit jim hledat vlastní postup

Časová dotace vzdělávací oblasti:

Ročníky 1. stupně	1.	2.	3.	4.	5.
Prvouka	**2**	**2**	**2**		

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření vyznačena červeně.

ŠVP ZŠ Mostek	Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Ročník
I. stupeň ZŠ	**ČLOVĚK A JEHO SVĚT**	**PRVOUKA**	**1.**

Vzdělávací obsah předmětu

Očekávaný výstup z RVP ZV	**Školní výstup (ročníkový výstup, výstup předmětu)**	**Učivo**	**Téma**	**Přesah vazby do PT**	**MV**
Pojmenuje obec a její části, rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí.	Dojde bezpečně nejkratší, popř. nejbezpečnější cestou do školy a zpět, orientuje se v budově školy. Popíše a zvládne cestu do školy. Uvede plnou adresu a telefon, orientuje se v členění bytu, domu. Orientuje se v okolí svého bydliště a v okolí školy. Pojmenuje nejdůležitější části obce. Uvede nejvýznamnější místa v okolí svého bydliště. Popíše činnost člověka v krajině.	Vstup do školy, prostředí ve škole, činnosti ve škole, bezpečná cesta. Domov - prostředí domova, orientace v místě bydliště, adresa, telefon, byt, dům, jeho označení, členění Naše obec - název obce a její části Krajina - krajina kolem nás, působení člověka na krajinu	**Místo, kde žijeme**	PT 1, TO 1.1; 1.1.1, 1.1.5 PT 1, TO 1.2; 1.2.1, 1.2.2	Vv 1. Pč 1.
Rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků a jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům.	Rozlišuje role rodinných příslušníků a základní a širší příbuzenské vztahy, pojmenuje základní povinnosti a úkoly členů rodin. Dodržuje základní pravidla společenského chování. Projevuje toleranci k různé odlišnosti spolužáků a jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům. Při setkání s neznámými lidmi se chová adekvátně.	Rodina - příbuzenské vztahy, vztahy mezi členy Základní společenská pravidla - chování mezi lidmi, soužití lidí, vlastnictví, právo a spravedlnost- práva dítěte, práva a povinnosti žáka	**Lidé kolem nás**		Vv, Pč 1.
Využívá časové údaje v běžném životě.	Pojmenuje názvy dnů, měsíců a ročních období, jejich sled. Zná rozvržení svých denních povinností. Rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti.	Orientace v čase - rok, měsíc, týden, den, části dne, roční období, denní režim	**Lidé a čas**		M 1.

Pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě a v jednotlivých ročních obdobích.	Pozoruje a na základě toho popíše proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích, chápe příčiny, uvede název rostliny a části jejího těla, uvede název živočicha a nejjednodušeji ho popíše. Pozná nejběžnější druhy domácích a volně žijících zvířat.	Proměny přírody v různých obdobích - pozoruje a porovnává, stavba těla nejznámějších rostlin a živočichů - domácí a volně žijící, u domácích znát názvy pro samce, samici a mládě; znaky života, životní potřeby a projevy, průběh a způsob života, výživa, stavba těla (výběr)	**Rozmanitost přírody**		
Uplatňuje základní hygienické, režimové a zdravotně preventivní návyky s využitím základních znalostí o lidském těle. Rozezná a používá bezpečnou cestu do školy, bezpečně překoná silnici, uplatňuje pravidla chůze po chodníku a po silnici. Rozlišuje bezpečná a nebezpečná místa pro hru.	Pojmenuje a určí základní části lidského těla. Uplatňuje zásady zdravého životního stylu, uplatňuje základní hygienické návyky a zvládá sebeobsluhy, řadí je do denního režimu, popíše své zdravotní potíže a pocity, rozpozná příznaky běžných nemocí. Zvládá ošetření drobných poranění. Zná pravidla pro chůzi po chodníku a po silnici, zná pravidla pro přechod silnice. Uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu. Ví, kde si může a nemůže hrát. Při hře dbá na bezpečnost svoji i druhých.	Lidské tělo - stavba, základní funkce a projevy, životní potřeby člověka; pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou, základy lidské reprodukce, vývoj jedince Péče o zdraví a zdravá výživa-denní stravovací a pitný režim, pohybový režim Nemoc-zdraví, základní hygienické návyky, prevence před nemocemi, očkování a příznaky běžných nemocí Účastník silničního provozu – chodec, cyklista, dopravní prostředky Pojmy SP – chodník, obrubník, zábradlí, silnice, přechod pro chodce Reflexní doplňky	**Člověk a jeho zdraví**		

ŠVP ZŠ Mostek	Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Ročník
I. stupeň ZŠ	**ČLOVĚK A JEHO SVĚT**	**PRVOUKA**	**2.**

Vzdělávací obsah předmětu

Očekávaný výstp z RVP ZV	Školní výstup (ročníkový výstup, výstup předmětu)	Učivo	Téma	Přesah vazby do PT	MV
Rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí, začlení obec do příslušného kraje a obslužného centra ČR.	Ví, jak se chovat, aby nedocházelo k ohrožení zdraví jeho i spolužáků, chová se vhodně k učitelům i spolužákům. Uvede plnou adresu a telefon, orientuje se v členění bytu, domu. Popíše a zvládne cestu do školy. Orientuje se v okolí svého bydliště a v okolí školy. Orientuje se v obci, určí základní směry do jiných obcí, zná čísla na přivolání jakékoliv pomoci, pomoc umí přivolat telefonicky. Uvede nejvýznamnější místa v okolí svého bydliště. Určí hlavní světové strany podle kompasu nebo buzoly, rozliší přírodní nebo umělé prvky v krajině.	Škola, prostředí školy, činnosti ve škole, okolí školy, riziková místa a situace Domov - prostředí domova, orientace v místě bydliště, adresa, telefon, dům, byt, jeho značení a členění Naše obec - název obce a její části Krajina - krajina kolem nás, působení člověka na krajinu	**Místo kde žijeme**	PT 1, TO 1.1; 1.1.4 PT 1 TO 1.2; 1.2.1	Čj, Hv 2.
Rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků, rozlišuje základní formy vlastnictví, používá peníze v běžných situacích.	Rozliší role rodinných příslušníků a základní a širší příbuzenské vztahy základní a širší příbuzenské vztahy, pojmenuje základní povinnosti a úkoly členů rodiny. Dodržuje základní pravidla společenského chování. Přiměřeně se chová ke starším a mladším lidem, domácím zvířatům, rozezná soukromé a osobní vlastnictví a respektuje	Rodina - příbuzenské vztahy, vztahy mezi členy rodiny, vzájemné pochopení a ochrana. Základní společenská pravidla - chování mezi lidmi, soužití lidí, vlastnictví, právo a spravedlnost, práva dítěte, práva a povinnosti žáka	**Lidé kolem nás**		

	ho. Projevuje toleranci k různé odlišnosti spolužáků a jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům. Při setkání s neznámými lidmi se chová adekvátně. Má základní orientaci v dětských právech a zároveň v povinnostech. Pojmenuje nejběžnější povolání a pracovní činnosti.				
Využívá časové údaje v běžném životě při řešení různých situací, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti.	Rozlišuje a chápe rozdíl mezi dějem v minulosti, přítomnosti a budoucnosti, pozná a určí kolik je hodin, určí čas podle kalendáře, pojmenuje názvy dnů, měsíců a ročních období, zná jejich sled. Zná rozvržení svých denních povinností. Pozná různé druhy lidské činnosti.	Orientace v čase	**Lidé a čas**		
Pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě a v jednotlivých ročních obdobích.	Pozoruje a na základě toho popíše proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích, chápe příčiny některých přírodních jevů a zákonitostí. Pozná nejběžnější druhy domácích a volně žijících zvířat. Pojmenuje základní druhy zeleniny a ovoce a pozná rozdíl mezi dřevinami a bylinami. Uvede název rostliny a částí jejího těla, totéž u živočicha co nejjednodušeji ho popíše.	Proměny přírody v různých obdobích - pozoruje a porovnává, stavba těla nejznámějších rostlin a živočichů domácích i volně žijících, u domácích znát názvy pro samce, samici a mládě	**Rozmanitosti přírody**		
Uplatňuje základní hygienické, režimové a zdravotně preventivní návyky s využitím základních znalostí o lidském těle.	Pojmenuje a určí základní části lidského těla, popíše životní potřeby a projevy. Ví, kdo patří do lidské rodiny, zná různé typy rodin.	Lidské tělo - určování jednotlivých částí těla, které je vidět, jejich popis slovem, kresbou, partnerství, rodičovství a sexuální výchova, lidská rodina	**Člověk a jeho zdraví**		

	Uplatňuje zásady zdravého životního stylu, uplatňuje základní návyky osobní a intimní hygieny a řadí je do denního režimu.	Péče o zdraví a zdravá výživa - denní stravovací a pitný režim, pohybový režim			
	Rozpozná obvyklé příznaky běžných nemocí, zná základy první pomoci při lehčích poraněních, orientuje se ve stravě rostlinného a živočišného původu.	Nemoc, zdraví, základní hygienické návyky, prevence před nemocemi, očkování a příznaky běžných nemocí			
Rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času.	Pozná nejznámější léčivé a jedovaté rostliny, chápe nebezpečí návykových látek a odmítá s nimi experimentovat.	Návykové látky a zdraví			
Chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci.	Rozezná nebezpečí, dodržuje zásady bezpečného chování, neohrožuje své zdraví a zdraví jiných. Ví, že existují lidé, kteří jsou schopni záměrně ublížit. V případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné.	Osobní nebezpečí			
	Zná základní situace hromadného ohrožení a chování během poplachu. Reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech.	Situace hromadného ohrožení			
Uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu. Rozezná a používá bezpečnou cestu do školy, zvládá modelové situace „sám domů“, rozeznává vybrané značky pro chodce.	Uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu.	Vztahy mezi účastníky silničního provozu – chodec, cyklista, dopravní prostředky Základní pravidla na chodníku a na stezkách Dopravní značky – Stezka pro chodce, Zákaz vstupu, Chodník uzavřen, krajnice a její nástrahy			

ŠVP ZŠ Mostek	Vzdělávací obsah	Vyučovací předmět	Ročník
I. stupeň ZŠ	**ČLOVĚK A JEHO SVĚT**	**PRVOUKA**	**3.**

Vzdělávací obsah předmětu

Očekávaný výstup z RVP ZV	Školní výstup (ročníkový výstup, výstup předmětu)	Učivo	Téma	Přesah vazby do PT	MV
Vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště, cestu na určené místo, rozliší možné nebezpečí v nejbližším okolí. Začlení svou obec do příslušného kraje a obslužného centra ČR. Pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí. Rozliší umělé a přírodní prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost.	Bezpečně se orientuje v okolí svého bydliště a školy. Zpracuje plán bydliště a cestu do školy. Chápe nebezpečí osamoceného pohybu. Orientuje se v obci, určí základní směry do jiných částí obce. Ukáže hlavní zeměpisné dominanty v krajině. Určí světové strany na mapě, zná význam barev.	Domov-okolí bydliště Vytváření jednoduchých náčrtků obce, hlavní komunikační síť v obci Prostředí-ochrana zeleně, významná místa životního prostředí Vztahy v místě bydliště Orientace ve volné krajině, pozorování a popis krajiny Práce s mapou a plánem	**Místo kde žijeme**	PT 1, TO 1.1; 1.1.1, 1.1.5 PT 1, TO 1.2; 1.2.1, 1.2.2 PT 1, TO 1.3; 1.3.1, 1.3.2	Čj, Hv, Vv, M 3.
Rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi. Odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků, jejich přednostem a nedostatkům.	Charakterizuje rozdělení rolí v rodině, rámcově se orientuje v profesi rodičů. Pojmenuje nejběžnější povolání a pracovní činnosti. Zná povolání svých rodičů, seznamuje se s trhem práce v obci a jejím okolí. Popíše základní rozdíly mezi lidmi, při setkání s neznámými lidmi se chová adekvátně. Zná základní	Rodina, její řád, rozdělení rolí, práva a povinnosti členů, významné události v rodině, problémy v rodině Soužití lidí, potřeba vzájemné pomoci, sociální nesnášenlivost, podobnost a odlišnost lidí Základní pravidla	**Lidé kolem nás**		

	společenská pravidla, uplatňuje pravidla slušného chování, umí se vhodně chovat v různých situacích. Vhodně řeší individuální spory, respektuje názor jiného. Popíše proměny přírody a vliv člověka na přírodu. Navštěvuje v rámci školy kulturní a historická místa. Osobně se aktivně účastní, dle podmínek školy, na sportovních a kulturních akcích.	společenského chování Globální problémy životního prostředí. Návštěvy kulturních a historických míst a sportovních akcí Vlastnictví soukromé, veřejné, osobní; peníze			
Využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti. Pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu, interpretuje některé pověsti a báje spojené s bydlištěm. Uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině, o činnostech člověka, o lidské společnosti. Na příkladech porovnává minulost a současnost.	Orientuje se v čase, určuje čas podle hodin, podle kalendáře, který umí používat. Chápe rozdíl mezi dějem v minulosti, přítomnosti a budoucnosti. Orientuje se ve světě techniky. Vyhledává informace o významných rodácích. Zná rozvržení svých denních povinností. Zařazuje časové posloupnosti známých událostí.	Základní orientace v čase - teď, před chvílí, později, včera, zítra Orientace podle hodin, rytmus života, režim dne Současnost a minulost v našem životě Regionální památky, symboly obce, báje, mýty, pověsti Předměty denní potřeby, použití, obsluha, rodinná alba	**Lidé a čas**		
Pozoruje, popíše,	Poznává zástupce	Látky a jejich	**Rozmanitost**		

porovná viditelné proměny v přírodě, roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků. Uvede příklady ve známé lokalitě, provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti. Změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů.	jednotlivých rostlin a živočichů. Vysvětluje význam chráněných území, zoo a botanických zahrad. Popíše proměny přírody v jednotlivých ročních obdobích a chápe jejich příčiny. Popíše vlastnosti některých látek a jejich změn na základě pozorování a pokusů. Vysvětlí základní význam vody, vzduchu, ohně, nerostů, hornin a půdy pro život člověka. Jednoduchý pokus a měření podle návodu.	vlastnosti, jednoduché fyzikální a chemické pokusy s použitím základních měřících pomůcek Pozorování a porovnávání vody, vzduchu, přírodnin Voda-její výskyt, vlastnosti, formy, čistota a úprava vody, ochrana vodních zdrojů Vzduch-jeho vlastnosti, proudění, čistota a ochrana ovzduší	**přírody**		
Uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí lidského těla, projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví. Dodržuje zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a jiných, chová se obezřetně při setkání s neznámými lidmi,	Uplatňuje základní návyky osobní a intimní hygieny a zvládá sebeobsluhy. Určuje základní části lidského těla. Popíše základní rozdíly mezi lidmi, mezi lidmi a jinými živočichy. Orientuje se ve stravě živočišného a rostlinného původu, chápe škodlivé vlivy sladkých, tučných jídel, uplatňuje zásady zdravého stravovacího a pitného režimu. Poskytne první pomoc při drobném poranění, zná způsoby sebeochrany před nakažením HIV/AIDS. Rozlišuje látky přírodní a návykové a jejich	Lidské tělo-určování jednotlivých částí těla, biologické rozdíly, vnější a vnitřní orgány, průběh lidského života. Péče o zdraví, zdravá výživa, denní režim, pitný režim, pohybový režim, zdravá strava. Nemoc, úraz, první pomoc, základy sexuální výchovy, vztahy mezi lidmi, tělesný vzhled, sexuální chování HIV/AIDS	**Člověk a jeho zdraví**		

odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná, požádá o pomoc pro sebe i jiné.	význam - prospěšnost, škodlivost. Rozezná nebezpečí, ví, že existují lidé, kteří mohou ublížit; umí použít různé způsoby chování zajišťující bezpečnost včetně přivolání pomoci, např. policii. Ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek. Poznává nejznámější jedovaté rostliny. Chápe nebezpečí užívání léků bez doporučení lékaře.	Vznik a vývoj jedince, asertivní chování Nemoc, úraz, první pomoc Nácvik dovednosti říci NE, osobní bezpečí Osobní, intimní a duševní hygiena, návykové látky a zdraví.			
Reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech.	Dbá bez námitek pokynů dospělých při mimořádné události.	Krizové situace, situace hromadného ohrožení			
Uplatňuje základní pravidla účastníků silničního provozu	Uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu. Reaguje v roli chodce na ostatní účastníky SP. Používá reflexní doplňky a zná jejich dopad. V modelových situacích a při akcích školy uplatňuje bezpečné chování v dopravních prostředcích. Bezpečně překonává silnici se světelnými signály. Rozeznává vybrané dopravní značky, ovládá pravidla jízdy na kolečkových bruslích.	Bezpečné chování v různých prostředích, v silničním provozu, chodec, cyklista Pravidla chování na zastávce, nástup a výstup, pravidla chování mezi cestujícími, autosedačka a poutání Přecházení silnice s více pruhy Na čem se jezdí (in-line brusle, skateboard, koloběžka – ochrana přilbou a chráničemi)			

5.1.5 Člověk a jeho svět – Vlastivěda

2. Vlastivěda 4. – 5. ročník:

Charakteristika předmětu:

Vyučovací předmět Vlastivěda vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět RVP ZV. Opírá se o vybrané poznatky různých přírodovědných a humanitních oborů a svým pojetím směřuje k získávání vědomostí a dovedností, které žákům umožní aktivně poznávat přírodu a její zákonitosti, člověka a jím vytvořený svět, ve kterém žijí. Vede žáky ke vztahu k Zemi a vlasti a seznamuje se s našimi dějinami. Předmět je vyučován ve 4. - 5. ročníku s týdenní dvouhodinovou dotací. Výuka probíhá v kmenových učebnách, v terénu nebo v odborné učebně PC.

Vzdělávací obsah volně navazuje na učivo prvouky v 1. - 3. ročníku zejména na oblasti **Místo, kde žijeme, Lidé kolem nás a Lidé a čas**, kde žáci poznávají místní krajinu a její významné historické, technické a kulturní zajímavosti, jsou vedeni k vytvoření pozitivního vztahu a hrdosti k České republice, seznamují se s přírodními, kulturními a historicky významnými místy v jednotlivých oblastech ČR.

Zabývají se po zeměpisné linii s Českou republikou, ale také s některými poznatky z Evropy a světa, kde pracují převážně s mapou a takto poznávají významná místa a přírodní zajímavosti. Nedílnou součástí výuky vlastivědy je seznamování žáků se základními poznatky z našich dějin od nejstarších dob až po současnost.

Předmět nezapomíná ani na vztahové problémy mezi lidmi, rozdíly mezi lidmi a jejich vzájemnou dohodu pro rozumné soužití. Důležitou složkou jsou vědomosti a dovednosti při práci s financemi, tj. nákupy, rodinný rozpočet a jeho příjmy a výdaje, popř. půjčky.

Výchovné a vzdělávací strategie:

Kompetence k učení

- vést žáky k zodpovědnosti za své vzdělávání a motivovat je k celoživotnímu vzdělávání
- klást důraz na čtení s porozuměním a k práci s mapou
- pracovat i informacemi-jejich vyhledávání, zpracování a použití potřebných informací z různých publikací, internetu, apod.

Kompetence k řešení problémů

- učit žáky řešit problémové situace a zaujímat k nim kritický postoj
- podporování a zařazování netradičních úloh
- při řešení problému využívat názornost

- podněcovat žáky k tvořivému myšlení a logickému uvažování

Kompetence komunikativní

- vést žáky k otevřené, všestranné a účinné komunikaci
- umožnit žákům vystoupit před celým kolektivem
- zařazovat metody skupinové práce, připravovat úkolu pro třídu

Kompetence sociální a personální

- rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat, respektovat se, hodnotit práci svou i druhých
- učit žáky přijímat různé role ve skupině
- pracovat společně na třídních projektech
- podporovat vzájemnou pomoc, včetně slabším spolužákům

Kompetence občanské

- tvořit společná pravidla chování a sebehodnocení, hodnocení spolužáků
- vést žáky k přirozené zodpovědnosti za budoucnost naší planety a k její aktivní ochraně
- učit žáky základům tolerance a vzájemného soužití

Kompetence pracovní

- rozvíjet pracovní dovednosti
- zařazovat exkurze
- vytvářet podnětné a tvořivé pracovní prostředí

Časová dotace vzdělávací oblasti:

Ročníky 1. stupně	1.	2.	3.	4.	5.
Vlastivěda				**2**	**2**

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření vyznačena červeně.

ŠVP ZŠ Mostek	Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Ročník
I. stupeň ZŠ	**ČLOVĚK A JEHO SVĚT**	**VLASTIVĚDA**	**4.**

Vzdělávací obsah předmětu

Očekávaný výstup z RVP ZV	Školní výstup (ročníkový výstup, výstup předmětu)	Učivo	Téma	Přesah vazby do PT	MV
Určí a vysvětlí polohu svého bydliště vzhledem ke krajině a státu. Zásady bezpečného pohybu a pobytu, např. v přírodě. Určí světové strany v přírodě i podle mapy. Rozlišuje základní typy map, rozlišuje náčrty a plány. Vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích na mapách ČR, Evropy a polokouli. Vyhledává typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, kultury a hospodářství a jednoduchým způsobem je posoudí z hlediska přírodního, historického, správního a vlastnického. Zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti	Popíše a umí určit a vysvětlit polohu svého bydliště a školy na mapě. Začlení svou obec do příslušného kraje. Definuje pojmy domov, místní krajina, územní a správní celek. Orientuje se na mapě a na mapě ČR a určí světové strany, s dopomocí zhotoví jednoduchý náčrt. Zná rozdíly mez mapou zeměpisnou, turistickou, leteckou či historickou. Umí prakticky vyhledat potřebné údaje z mapy. Má základní znalosti o ČR a její zeměpisné poloze v Evropě. Zná regionální historické a přírodní zajímavosti. Uvede pamětihodnosti, zvláštnosti a zajímavosti regionu, ve kterém bydlí. . Vypráví a sdělí poznatky a zážitky z vlastních cest. Pomocí informačních,	Domov a škola – její prostředí, činnosti, riziková místa a situace. Mapy obecně zeměpisné a tematické – obsah, grafika, vysvětlivky Obec a místní krajina – její části, poloha v krajině, minulost a současnost obce, význačné budovy, dopravní síť Evropa a svět, evropské státy, cestování	**Místo, kde žijeme**	PT 1, TO 1.1; 1.1.1 PT 2, TO 2.2	Př 4.

z vlastních cest a porovná způsob života u nás a v jiných zemích. Rozlišuje hlavní orgány státní moci, některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam.	písemných nebo elektronických, zdrojů porovnává život v různých zemích. Pozná státní symboly ČR. Seznamuje se s orgány státní moci a s některými jejich představiteli. Návštěvou na OÚ se seznamuje s funkcí samosprávy. Řídí se zásadami bezpečného pohybu a pobytu v přírodě.	 Státní symboly Základy státního zřízení a politického systému ČR, státní správa a samospráva, armáda ČR			
Rozlišuje základní rozdíly mezi lidmi, obhájí a odůvodní své názory, připustí svůj omyl a dohodne se na společném postupu a řešení. Vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a děvčaty, v rodině, v obci. Rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která už se nemohou tolerovat a která porušují lidská práva nebo demokratické svobody. Orientuje se v základních formách vlastnictví – používá peníze v běžných situacích, odhadne	Zná své postavení a roli v rodině. Seznamuje se s funkcí rodiny, modelově se učí řešit možné rodinné konflikty. Dodržuje pravidla pro soužití ve škole, v rodině, v obci. Zná své místo a roli v třídním kolektivu, umí vyjádřit a obhájit svůj názor. Průběžně si osvojuje a bere za své články školního řádu. Uvede základní práva dítěte, práva a povinnosti žáka školy. Umí rozlišit závadné jednání a chování spolužáka či dospělého. Zná cesty, jak rozpozná a upozorní na nevhodné chování jiného žáka či dospělého. Na modelových situacích se učí zvládat své emoce a předcházet konfliktům. Umí rozlišit základní typy vlastnictví a ví, co je to krádež. Používá peníze v běžných situacích,	Rodina – postavení jedince v rodině, role v rodině, život a funkce v rodině, mezigenerační vztahy Soužití lidí – komunikace, principy demokracie, pomoc nemocným, sociálně slabým Chování lidí – lidské vlastnosti, pravidla slušného chování, ohleduplnost, etické zásady, zvládání vlastní emocionality, rizikové chování a předcházení konfliktům Typy vlastnictví – soukromé, veřejné, osobní, společné Rozpočet, příjmy	**Lidé kolem nás**	PT 1, TO 1.1; 1.1.1 PT 2, TO 2.2	M 4.

a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů.	odhadne a zkontroluje cenu jednoduchého nákupu a vrácení peněz. Seznamuje se s rodinným rozpočtem, orientuje se v příjmech a výdajích své rodiny. Sestaví jednoduchý osobní/rodinný rozpočet, uvede příklady základních příjmů a výdajů.	a výdaje domácnosti, hotovostní a bezhotovostní forma peněz, způsoby placení			
Pracuje s časovými údaji, využívá archívů, knihoven, muzeí jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti. Rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik. Srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce našich předků na našem území v minulosti a současnosti.	Seznamuje se se základními zdroji historických informací a s místy jejich uložení. Seznamuje se s historickou mapou. Zná a pomocí časové přímky dokáže vyznačit jednotlivé státní útvary na našem území. Rozezná rozdíl mezi životem dnes a životem v dávných dobách. Zjednodušeně charakterizuje život našich předků v jednotlivých obdobích a srovnává je. Uvede významné události, které se vztahují k regionu a kraji. Seznamuje se s nejstaršími dějinami obce. Vyjmenuje nejvýznamnější kulturní, historické a přírodní památky v okolí svého bydliště.	Hmotné písemné a umělecké prameny Muzeum, archív, knihovna, galerie Historická mapa Orientace v čase a časový řád – určování času, dějiny jako časový sled událostí, letopočet, kalendář, generace, denní režim, roční období Obrazy z českých dějin, báje, mýty a pověsti Naše nejstarší dějiny do 9. stol. Český stát za panování Přemyslovců Lucemburkové a doba Karla IV. Husitské války Nástin regionálních dějin	**Lidé a čas**	PT 1, TO 1.1; 1.1.1 PT 4, TO 4.3	M 1. - 4. Čj 5.

ŠVP ZŠ Mostek	Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Ročník
I. stupeň ZŠ	**ČLOVĚK A JEHO SVĚT**	**VLASTIVĚDA**	**5.**

Vzdělávací obsah předmětu

Očekávaný výstup z RVP ZV	Školní výstup (ročníkový výstup, výstup předmětu)	Učivo	Téma	Přesah vazby do PT	MV
Vyhledá jednoduché údaje o přírodních a surovinových podmínkách, o sídlištích v regionech ČR. Uvádí a popisuje jednotlivé oblasti České republiky. Orientuje se na vlastivědné mapě. Vyjmenovává a vyhledává na mapě světa jednotlivé světadíly a oceány a na mapě Evropy významné evropské státy, významná evropská města a střediska cestovního ruchu. Pracuje s mapami.	Má základní znalosti o ČR, zná, určí a popíše polohu České republiky v Evropě. Umí vyjmenovat a popsat v součinnosti s mapou jednotlivé oblasti České republiky. Pozná státní symboly ČR. Shromažďuje a třídí poznatky o jednotlivých regionech a přírodních zajímavostech. Uvede pamětihodnosti, zvláštnosti a zajímavosti regionu, ve kterém bydlí. Umí pracovat s mapami a vyhledávat v nich světadíly a oceány. Zná a dokáže vyhledat významné evropské státy včetně našich sousedů, významná evropská města a střediska cestovního ruchu. Sdělí poznatky a zážitky z vlastních cest.	Česká republika - jednotlivé regiony včetně Prahy, surovinové zdroje, výroba, služby a obchod Kontinenty a oceány Evropa Sousední státy ČR	**Místo, kde žijeme**	PT 1, TO 1.1; 1.1.1 PT 2, TO 2.2	Př 5.

Rozlišuje základní rozdíly mezi lidmi, obhájí a odůvodní své názory, připustí svůj omyl a dohodne se na společném postupu a řešení. Vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a děvčaty, v rodině, v obci. Vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy.	Uvede a zná svá základní lidská a dětská práva a povinnosti i práva a povinnosti žáka základní školy. Ví co dělat, jsou-li jeho práva omezována, je si vědom následků, neplní-li svoje povinnosti. Seznamuje se s právní ochranou občana ČR. Porovná svá přání a potřeby se svými finančními možnostmi, uvede příklady rizik půjčování peněz. Seznámí se s různými druhy spoření a půjček a je si vědom jejich možného zneužití a nebezpečí. Používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu jednoduchého nákupu a vrácení peněz. Sestaví jednoduchý osobní/rodinný rozpočet, uvede příklady základních příjmů a výdajů.	Právo a spravedlnost – základní lidská práva a práva dítěte, práva a povinnosti žáků základní školy Protiprávní jednání a korupce, právní ochrana občanů a majetku včetně nároku na reklamaci Banka jako správce peněz, úspory a půjčky	**Lidé kolem nás**	PT 1, TO 1.1; 1.1.1	M 5. Vv, Hv, Pč 5.
Rozliší pojmy kulturní a nekulturní, porovnává různé typy kultur. Poukáže ve svém okolí na možné problémy a navrhne jejich řešení. Odhadne globální světové problémy.	Rozlišuje, co je kulturní a nekulturní. Seznamuje se a porovnává různé druhy kultur, na příkladech se seznamuje s možnými riziky při nerespektování odlišné kultury. V rámci diskuse poukazuje na problémy ve svém okolí a navrhuje možné způsoby jejich řešení. Seznamuje se s globálními světovými problémy.	Kultura – podoby a projevy kultury, kulturní instituce, masová kultura Základní globální problémy – významné sociální problémy, problémy konzumní společnosti, nesnášenlivost mezi lidmi			
Pracuje s časovými údaji a srovnává	Rozezná rozdíl mezi životem dnes a životem		**Lidé a čas**	PT 4, TO 4.3	Čj 5.

jednotlivé historické děje a jejich důsledek (význam) pro budoucnost.	v dávných dobách. Zná významné historické události z našich národních dějin, dokáže je jednoduše charakterizovat a dát do časové souvislosti. Za pomoci pedagoga se pokusí o dramatizaci některých vybraných úseků z historie Zná rozdíl mezi diktaturou a demokracií. Uvede významné události, které se vztahují k regionu a kraji. Seznamuje se s dějinami obce (možno formou vycházky). Vyjmenuje nejvýznamnější kulturní, historické a přírodní památky v okolí svého bydliště. Zná státní svátky ČR. V kalendáři vyhledá významné dny a seznámí se s odůvodněním jejich zařazení.	Český stát za panování Jagellonců a Habsburků Doba temna Národní obrození 20. století - vznik ČSR Období 1. a 2. světové války Diktatura a demokracie Regionální památky dějiny Státní svátky a významné dny			Dv
Objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů.					

5.1.6 Člověk a jeho svět – Přírodověda

3. Přírodověda: 4. - 5. ročník:

Charakteristika předmětu:

Vyučovací předmět Přírodověda vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět RVP ZV. Opírá se o vybrané poznatky z různých přírodovědeckých oborů a svým pojetím směřuje k získávání vědomostí a dovedností, které žákům umožní poznávat přírodu a její zákonitosti, člověka a jím vytvořený svět, ve kterém lidé žijí. Vede žáky k ohleduplnému vztahu k přírodě a k její ochraně. Předmět je vyučován ve 4. - 5. ročníku s týdenní dotací 2 hodiny. Výuka probíhá v kmenových třídách, v terénu, popř. v odborné učebně PC nebo v Př.
Vzdělávací obsah předmětu volně navazuje na učivo prvouky v 1. - 3. ročníku. Je členěn do dvou základních tematických celků:
a) **Rozmanitost přírody**: žáci poznávají Zemi jako jednu z planet sluneční soustavy. Seznamují se se základními moderními poznatky o vzniku vesmíru a sluneční soustavy a o vzniku života na Zemi. Teoreticky i prakticky poznávají rozmanitost živé a neživé přírody. Jsou vedeni k tomu, aby si uvědomovali, že Země a život na ní tvoří jeden celek, ve kterém jsou všechny hlavní děje ve vzájemném souladu a rovnováze. Žáci se učí hledat důkazy o proměnách přírody, svá pozorování vyhodnocují a sledují vliv lidské činnosti na přírodu, případně se snaží hledat možnosti k ochraně přírody a zlepšení životního prostředí.
b) **Člověk a jeho zdraví**: žáci se snaží poznávat především sami sebe na základě poznávání člověka jako živé bytosti, která má své biologické a fyziologické funkce a potřeby. Poznávají zdraví jako stav bio-psycho-sociální rovnováhy života. Žáci jsou seznamováni s tím, jak se člověk vyvíjí a mění od narození do dospělosti, co je pro něho vhodné a nevhodné z hlediska denního režimu, hygieny, výživy, mezilidských vztahů. Získává poučení o zdraví a nemocech, prevenci i první pomoci, chování v mimořádných událostech a životních situacích, včetně výchovy dopravní. Osvojují si bezpečné chování a vzájemnou pomoc v různých životních situacích, včetně mimořádných událostí, které ohrožují zdraví jedinců i celých skupin obyvatel. Cílem je vést žáky k poznání, že zdraví je důležitá hodnota v životě člověka.

Výchovné a vzdělávací strategie:

Kompetence k učení

- vést žáky k zodpovědnosti za své vzdělávání a motivovat je k celoživotnímu vzdělávání
- klást důraz na čtení s porozuměním
- pracovat s informacemi - jejich vyhledávání, zpracování a použití potřebných

informací z různých publikací, internetu, apod.
- vést žáky k poznání podstaty zdraví a příčin nemocí, upevňovat prevenci a bezpečnost svého zdraví i druhých

Kompetence k řešení problémů

- učit žáky řešit problémové situace a zaujímat k nim kritický postoj
- podporovat a zařazovat netradiční úlohy
- využívat názornosti při řešení problému
- podněcovat žáky k tvořivému myšlení a logickému uvažování

Kompetence komunikativní

- vést žáky k otevřené, všestranné a účinné komunikaci
- umožnit žákům vystoupit před celým kolektivem
- zařazovat metody skupinové práce, připravovat úkolu pro třídu

Kompetence sociální a personální

- rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat, respektovat se, hodnotit práci svou i druhých
- učit žáky přijímat různé role ve skupině
- společně pracovat na třídních projektech
- podporovat vzájemnou pomoc včetně slabších spolužáků

Kompetence občanské

- tvořit společná pravidla chování a sebehodnocení i hodnocení spolužáků
- vést žáky k přiměřené zodpovědnosti za budoucnost naší planety a k její aktivní ochraně
- učit žáky základy tolerance a vzájemného soužití, vytvářet úlohy k pochopení péče o zdraví

Kompetence pracovní

- rozvíjet pracovní dovednosti, zkušenost a návyky
- zařazovat exkurze a vycházky
- vytvářet podnětné a tvořivé pracovní prostředí

Časová dotace vzdělávací oblasti:

Ročníky 1. stupně	1.	2.	3.	4.	5.
Přírodověda				**2**	**2**

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření vyznačena červeně.

ŠVP ZŠ Mostek	Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Ročník
I. stupeň ZŠ	**ČLOVĚK A JEHO SVĚT**	**PŘÍRODOVĚDA**	**4.**

Vzdělávací obsah předmětu

Očekávaný výstup z RVP ZV	Školní výstup (ročníkový výstup, výstup předmětu)	Učivo	Téma	Přesah vazby do PT	MV
Objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy v přírodě.	Objevuje a seznamuje se s principem rovnováhy v přírodě, na jednotlivých příkladech poznává propojenost živé a neživé přírody. Vyhledává v encyklopediích údaje o jednotlivých druzích v přírodě.	Látky a jejich vlastnosti, třídění látek, změny látek a skupenství, porovnávání látek a měření veličin s praktickým užíváním základních jednotek	**Rozmanitost přírody**	PT 5, TO 5.1, 5.2, 5.3, 5.4	Čj 4. Vl 4. Vv 1.- 4. Tv 1.- 4. VkZ Pč 1.- 4.
Zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí.	Posuzuje, porovnává a zaznamenává rozmanitosti v závislosti na jednotlivých ročních obdobích (popíše střídání ročních období)a na rozmanitých životních podmínkách a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka. Vyvozuje a konkretizuje vzájemné vztahy mezi organismy. Zkoumá a charakterizuje základní společenstva vyskytující se v nejbližším okolí a pozoruje a nachází shody a rozdíly přizpůsobení organismů prostředí.	Voda a vzduch – výskyt, vlastnosti a formy vody, oběh vody v přírodě, vlastnosti, složení a proudění vzduchu, význam pro život Nerosty, horniny, půda – některé hospodářsky významné horniny a nerosty, zvětrávání, vznik půdy a její význam			
Porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu klíče a atlasy.	Popíše stavbu těla přírodnin a živočichů, průběh a způsob života. Cíleně pozoruje přírodniny a hovoří samostatně o dané problematice. Využívá jednoduchých klíčů a atlasů k třídění	Rostliny, živočichové, houby – znaky života, životní potřeby a projevy, průběh a způsob života, výživa, stavba těla u některých známých druhů, význam v přírodě			

	organismů do skupin.	a pro člověka			
Využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav a podpoře vlastního zdravého způsobu života. Rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození.	Poznává stavbu lidské těla – část kosterní, vnitřní orgánové soustavy. Ví, co je pro jeho tělo prospěšné x neprospěšné pro zdravý způsob života. Odmítá návykové látky. Zná základní rozdíly mezi mužem a ženou. Uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku. Rozlišuje a vyjmenuje jednotlivé etapy lidského života od fáze prenatální. Seznamuje se ve zjednodušené formě se základy lidské reprodukce.	Lidské tělo – stavba těla, základní funkce a projevy, životní potřeby člověka Správná výživa, výběr a způsoby uchovávání potravin, vhodná skladba stravy pitný režim Pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou, základy lidské reprodukce, vývoj jedince	**Člověk a jeho zdraví**	PT 4, TO 4.2 PT 1, TO 1.2; 1.2.1, 1.2.2 PT 1, TO 1.4; 1.1.4	
Účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob.	Umí rozplánovat svůj pracovní den na část pracovní a odpočinkovou. Seznamuje se s významem denního režimu.	Zdravý životní styl, denní režim, pitný režim			
Uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví; vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista.	Popíše výbavu jízdního kola a cyklisty k bezpečné jízdě. Uplatňuje základní pravidla silničního provozu pro cyklisty. Zná způsob a pravidla bezpečné jízdy na jízdním kole. Umí vybrat bezpečné místo pro pohyb na kole, včetně použití reflexních prvků. Při vhodných situacích prokáže bezpečný pohyb na kole (silnice, stezka, terén). Rozeznává vybrané dopravní značky. Získá Průkaz cyklisty.	Výbava jízdního kola a cyklisty Způsob jízdy na jízdním kole Bezpečná cesta Cyklista na silnici - vedení kola, zastavování, odbočování, objíždění, signalizace, dopravní značky			Pč 4.

ŠVP ZŠ Mostek	Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Ročník
I. stupeň ZŠ	**ČLOVĚK A JEHO SVĚT**	**PŘÍRODOVĚDA**	**5.**

Vzdělávací obsah předmětu

Očekávaný výstup z RVP ZV	Školní výstup (ročníkový výstup, výstup předmětu)	Učivo	Téma	Přesah vazby do PT	MV
Vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období.	Vypráví o několika teoriích vzniku života na Zemi. Vyhodnotí naši planetu jako součást vesmíru a sluneční soustavy a zná druhy jejich pohybů. Uvede důsledky pohybu Země.	Vesmír a Země – sluneční soustava, den a noc, roční období	**Rozmanitost přírody**	PT 5, TO 5.2, 5.3 PT 3, TO 3.2 PT 5, TO 5.4 PT 6, TO 6.1; 6.1.1, 6.1.2	Vl 5
Zhodnotí konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat.	Zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě ve svém okolí, popř. v regionu. Chová se podle zásad ochrany přírody a životního prostředí. Objasní pojmy chráněné území a uvědomuje si nutnost ochrany životního prostředí. Hodnotí ekologické problémy v celosvětovém měřítku, je si vědom rovnováhy v přírodě a mezi přírodou a lidskou civilizací.	Ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody – odpovědnost lidí, ochrana a tvorba životního prostředí, ochrana rostlin a živočichů. Rovnováha v přírodě			
Stručně charakterizuje specifické přírodní jevy a z nich vyplývající rizika vzniku mimořádných událostí; v modelové situaci prokáže schopnost se účinně chránit. Rizika v přírodě – rizika spojená s ročními obdobími a sezónními	Aktivně se zapojuje do sběrové školní činnosti a třídění odpadu, zvládá péči o pokojové rostliny a zná způsob péče o drobná domácí zvířata. Zná druhy přírodních živlů (voda, oheň, zemětřesení, laviny, apod.) a na modelové	Likvidace odpadů, živelné pohromy a ekologické katastrofy.			

činnostmi; mimořádné události způsobené přírodními vlivy a ochrana před nimi. Založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí výsledku pokusu.	situaci vysvětlí a ukáže způsob ochrany včetně evakuace a evakuačního zavazadla. Zná základní signály v době ohrožení, umí podat informaci na linku tísňového volání. Reaguje vhodným způsobem na pokyny dospělých při mimořádných událostech. Prakticky zvládá a provádí jednoduché pokusy známými látkami a používá jednoduché měřicí přístroje a nástroje. Výsledek pokusů umí vyhodnotit ústně i písemně.	Měření veličin			M 5. Čj 5.
Předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek. Uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou. Rozpozná život ohrožující zranění, ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc. Uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku.	Seznámí se s některými druhy závislostí nezdravých pro člověka a na modelových situacích procvičí a osvojí způsoby jejich odmítání (návykové látky). Uplatňuje základní znalosti a dovednosti, preventivní návyky před některými nemocemi a úrazy a preventivní ochranou zdraví a zdravého životního stylu. Seznámí se s infekcemi přenosnými krví. Umí prakticky ošetřit drobná poranění a v případě nutnosti zajistí lékařskou pomoc, zná čísla tísňového volání. Chová se ohleduplně ke druhému pohlaví, orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku. Dodržuje pravidla osobní a intimní hygieny.	Návykové látky a zdraví – návykové látky a jejich odmítání, hrací automaty a počítače, závislost, komunikace prostřednictvím elektronických médií Nemoci přenosné a nepřenosné, ochrana před infekcemi přenosnými krví (hepatitida, HIV/AIDS), prevence nemocí a úrazů Drobné úrazy a poranění, první pomoc při drobných poraněních, osobní, intimní a duševní hygiena Partnerství, manželství, rodičovství, základy sexuální výchovy – partnerské vztahy, vztahy v rodině, osobní vztahy, etická stránky vztahů, etická	**Člověk a jeho zdraví**	PT 1, TO 1.1; 1.1.4 PT 1, TO 1.2; 1.2.2 PT 1, TO 1.3; 1.3.1, 1.3.2 PT 4, TO 4.2	

	Rozpozná etické x neetické vztahy mezi rodiči či partnery. Ví na koho se obrátit v případě sexuálního zneužívání.	stránka sexuality-sexuální zneužívání			
Uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích stimulujících mimořádné události.	Rozliší zkoušku sirén od varovných signálů. Zná obsah evakuačního zavazadla. Respektuje pokyny dospělých v případě mimořádné události. Zná složky integrovaného záchranného systému. Uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události.	Mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená – postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén), požáry – příčiny a prevence vzniku požárů, ochrana a evakuace, integrovaný záchranný systém			
	Rozpozná šikanování, zneužívání či týrání včetně elektronických médií a ví, na koho se obrátit o pomoc. Na modelových situacích předvede správný způsob volání na tísňovou linku.	Šikana, týrání, zneužívání, brutalita a jiné formy násilí včetně médií – přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví – služby odborné pomoci, čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku			
Vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista.	Bezpečně ovládá pravidla chodce a cyklisty – získá Průkaz cyklisty. Rozezná větší šíři vybraných dopravních značek používaných v jeho regionu. Odhadne dopravní situaci, její nebezpečí a vyvodí správné řešení. Seznámí se s dopravním hřištěm, správně vyhodnotí jednoduchou dopravní situaci na hřišti. Osvojuje si a používá ohleduplné chování účastníka silničního provozu.	Pravidla chodce a cyklisty. Znalost dopravních značek Jízda za snížené viditelnosti a zhoršených podmínek Cyklista na křižovatce Vztahy mezi účastníky SP Zásady bezpečného chování v době víkendů a prázdnin a cestování			

5.1.7 Informační a komunikační technologie – Práce na počítači

Vzdělávací oblast „Informační a komunikační technologie“

1. Práce na počítači - 5. ročník:

Charakteristika předmětu:

Vyučovací předmět Práce na počítači je na 1. stupni základní školy vyučován povinně v pátém ročníku s časovou dotací jedna hodina týdně.
Tato vzdělávací oblast umožňuje žákům základní školy seznámit se se základy práce na PC a tím dosáhnout základní úrovně informační gramotnosti, tj. získat elementární dovednosti v ovládání výpočetní techniky, praktickým využíváním internetu se smysluplně orientovat ve světě informací, tvořivě s nimi pracovat a využívat je ve své práci při dalším vzdělávání i v praktickém životě. Žáci se v tomto předmětu naučí komunikovat pomocí e-mailu; napsat jednoduchý text s typografickými zásadami; vložit jednoduchou grafiku; odhalovat na ukázkách práce příklady hodné následování a poznat chyby, které je nutno odstranit a neopakovat; sledovat moderní formy komunikace, zásady tzv. neetikety a bezpečnějšího internetu, diskutovat podle předem stanovených pravidel o případech porušení těchto norem, jejich vývoji, stanovovat další potřebné zásady a pravidla naší komunikace. Zároveň tento vyučovací předmět slouží k práci s výukovými programy, které naše základní škola využívá při výuce dalších vyučovacích předmětů (procvičování, řešení, testování).
Důraz je kladen na to, aby každý žák pracoval samostatně na počítačovém pracovišti. Vše se odehrává v rámci legálního SW s dodržením pravidel o duševním vlastnictví a zásadami autorského zákonu – pokud to příslušné normy svou srozumitelností dovolují. Vyučovací předmět je vyučován ve dvou odborných učebnách PC, kde je pro žáky k dispozici 25 PC. Počítačová učebna se naplňuje podle počtu funkčních počítačů

Výchovné a vzdělávací strategie:

Kompetence k učení

- nabízet žákům kvalitní informační zdroje, kde mohou porovnávat informace, vyhodnocovat kvantitu a kvalitu informací, vyhledávat důležité informace pro své vzdělávací potřeby

Kompetence k řešení problémů

- vést žáky k formulování vlastních otázek, k vyhledávání technických zdokonalení, k předkládání problémových úloh
- diskutovat s žáky o rizicích při elektronické komunikaci
- zařazovat úkoly, kde si žáci sami volí vhodný program k jejich splnění

Kompetence komunikativní

- umožnit žákům komunikovat pomocí elektronických technologií, nabídnout jim bezpečné řešení pro komunikaci v rámci etikety a bezpečnějšího internetu a vést je ke komunikaci podle pravidel slušného chování
- vést žáky ke správnému používání odborné terminologie předmětu – zdůrazňovat mnohovýznamovost některých termínů v různých oborech – komunikační šumy a odstranit tak případná nedorozumění
- vést žáky k diskuzi a věcné i správné argumentaci na zadané téma

Kompetence sociální a personální

- dodávat žákům dostatek sebedůvěry ke zvládnutí ovládání počítače a počítačových programů jako dobrého pomocníka
- upozorňovat na možnosti nebezpečí, která hrozí při používání internetu, a na zdravotní rizika spojená s využíváním počítačové techniky
- vést žáky k respektování rodinného zázemí a odlišnosti jednotlivého počítačového vybavení
- prosazovat snahu dohodnout se a respektovat se vzájemně při zadané skupinové práci

Kompetence občanské

- vést žáky k dodržování autorského zákona a dalších zákonů, které hájí duševní vlastnictví,
- vést žáky k dodržování etikety v komunikaci s ostatními lidmi

Kompetence pracovní

- nabízet dostatek příležitostí k využití práce s výpočetní technikou, např. k vlastnímu sebevzdělávání (projekty, referáty, apod.)
- požadovat odevzdání zadané práce v dohodnutém termínu a v odpovídající kvalitě

Časová dotace vzdělávací oblasti:

Ročníky 1. stupně	1.	2.	3.	4.	5.
Práce na počítači					**1**

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření vyznačena červeně.

ŠVP ZŠ Mostek	Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Ročník
I. stupeň ZŠ	**INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE**	**PRÁCE NA POČÍTAČI**	**5.**

Vzdělávací obsah předmětu

Očekávaný výstup z RVP ZV	**Školní výstup (ročníkový výstup, výstup předmětu)**	**Učivo**	**Téma**	**Přesah vazby do PT**	**MV**
Využívá základní standardní funkce počítače a jeho nejběžnější periferie.	Poznává úlohy informací a informačních činností, využívání moderních informačních a komunikačních technologií. Ovládá základní obsluhu počítače.	Základní pojmy informační činnosti – informace, informační zdroje, informační instituce	**Základy práce s počítačem**	PT 1, TO 1.1; 1.1.1 PT 1, TO 1.3; 1.1.3 PT 1, TO 1.4; 1.1.4	Pč 5. Př 5. Vl 5. Vv 5.
Respektuje pravidla bezpečné práce s hardware i software a postupuje poučeně v případě jejich závady.	Porozumí toku informací, počínaje jejich vznikem, uložením na médium, přenosem, zpracováním, vyhledáváním a praktickým využitím.	Struktura, funkce a popis počítače a přídavných zařízení		PT 6, TO 6.1; 6.13, 6.1.4, 6.1.5 PT 6, TO 6.2; 6.2.1	
Chrání data před poškozením, ztrátou a zneužitím.	Pracuje šetrně s výpočetní technikou.	Operační systémy a jejich základní funkce			
	Seznamuje se s některými formáty souborů.	Seznámení s formáty souborů (doc, gif, aj.) Multimediální využití počítače			
	Je schopen jednoduché údržby PC při běžných problémech s HW a SW.	Jednoduchá údržba počítače, postupy při běžných problémech s hardware a software			
	Při práci s PC dodržuje pravidla bezpečné a zdravotně nezávadné práce s výpočetní technikou a vyhýbá se zdravotním rizikům.	Zásady bezpečnosti práce a prevence zdravotních rizik spojených s dlouhodobým využíváním výpočetní techniky			

Při vyhledávání informací na internetu používá jednoduché a vhodné cesty. Vyhledává informace na portálech, v knihovnách a databázích. Komunikuje pomocí internetu či jiných běžných komunikačních zařízení.	Využívá výpočetní techniky, aplikačního i výukového software ke zvýšení efektivnosti své učební činnosti a racionálnější organizaci práce. Porovnává informace a poznatky z většího množství alternativních informačních zdrojů a tím dosahuje větší věrohodnosti vyhledaných informací. Komunikuje pomocí internetu či jiných běžných komunikačních zařízení. Formuluje svůj požadavek a využívá při interakci s počítačem algoritmické myšlení.	Společenský tok informací (vznik, přenos, transformace, zpracování, distribuce informací) Metody a nástroje vyhledávání informací Základní způsoby komunikace (e-mail, chat, telefonování) a formulace požadavku při vyhledávání na internetu, vyhledávací atributy	**Vyhledávání informací a komunikace**	PT 6, TO 6.1; 6.1.3, 6.1.4, 6.1.5 PT 6, TO 6.2; 6.2.1	Pč 5.
Pracuje s textem a obrázkem v textovém a grafickém editoru.	Pracuje s výukovými a zábavními programy podle pokynů. Tvořivě využívá softwarových a hardwarových prostředků při prezentaci výsledků své práce. Pochopí funkci výpočetní techniky jako prostředku simulace a modelování přírodních i sociálních jevů a procesů.	Základní funkce textového a grafického editoru	**Zpracování a využití informací**	PT 1, TO 1.1, 1.1.5 PT 6, TO 6.2, 6.2.1	Vv 5.

5.1.8 Umění a kultura – Hudební výchova

Vzdělávací oblast „Umění a kultura“

1. Hudební výchova – 1. – 5. ročník:

Charakteristika předmětu:

Tato vzdělávací oblast v předmětu hudební výchova vede žáky prostřednictvím vokálních, instrumentálních, hudebně pohybových a poslechových činností k porozumění hudebnímu umění a hudbě, k jejímu aktivnímu vnímání a využívání jako prostředku svébytné komunikace.

V základním vzdělávání se tyto činnosti stávají v rovině produkce, recepce a reflexe obsahovými doménami hudební výchovy.

Hudební výchova směřuje k tomu, aby žáci:

a) kultivovali svou hudebnost (hudební sluch, zpěvní hlas, smysl pro rytmus, melodické a harmonické cítění, hudební paměť, představivost, fantazie),

b) rozvíjeli receptivní, reprodukční, částečně i produkční schopnosti a dovednosti vokálními, instrumentálními, poslechovými a hudebně pohybovými aktivitami,

c) porozuměli hudebně vyjadřovacím prostředkům a společenským funkcím hudby,

d) získali vhled do hudební kultury.

Výchovné a vzdělávací strategie:

Kompetence k učení

- umožnit každému žákovi zažít úspěch a radost z hudby
- vést žáky k užívání správné terminologie a symboliky
- umožnit žákům poznávat a posuzovat žánry a styly hudby
- vést žáky k používání obecně známých hudebních termínů, znaků, symbolů a základních pravidel pro grafický záznam hudby
- vést žáky na základě jejich dispozic k intonačně čistému a rytmicky přesnému zpěvu, v jednohlase

Kompetence k řešení problémů

- vést žáky k rozlišování jednotlivých kvalit tónů, k rozpoznání výrazných tempových a dynamických změn a některých hudebních nástrojů v proudu znějící hudby, k rozlišení hudby vokální, instrumentální a vokálně instrumentální
- vést žáky k pozornému naslouchání hudbě, k zamyšlení nad obsahy hudebních děl i vzájemnému naslouchání

Kompetence komunikativní

- zařazovat improvizaci - zvládnout rytmizaci a melodizaci jednoduchých textů (samostatně i ve skupině)
- vést žáky k improvizaci nejjednodušších hudebních forem (samostatně i ve skupině)
- učit žáky reagovat pohybem na znějící hudbu, vyjádřit metrum, tempo, dynamiku, směr melodie i své pocity

Kompetence sociální a personální

- vést žáky k vzájemnému naslouchání
- vést žáky k respektování názorů a hudebních projevů ostatních
- vést žáky k sebehodnocení vlastního výkonu i výkonu ostatních spolužáků

Kompetence občanské

- vést žáky k uchovávání a ochraně tradic a kulturního dědictví
- budovat v žácích pozitivní postoj k hudebním uměleckým dílům

Kompetence pracovní

- vést žáky k užívání různých nástrojů jako hudebního rytmického doprovodu

Časová dotace vzdělávací oblasti:

Ročníky 1. stupně	1.	2.	3.	4.	5.
Hudební výchova	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření vyznačena červeně.

ŠVP ZŠ Mostek	Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Ročník
I. stupeň ZŠ	**UMĚNÍ A KULTURA**	**HUDEBNÍ VÝCHOVA**	**1.**

Vzdělávací obsah předmětu

Očekávaný výstup z RVP ZV	**Školní výstup (ročníkový výstup, výstup předmětu)**	**Učivo**	**Téma**	**Přesah vazby do PT**	**MV**
Zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase. Rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, využívá jednoduché hudební nástroje.	Pracuje nejméně s deseti písněmi, rozlišuje sluchově, pěvecky hudební kontrasty a instrumentálně i pohybově a slovně je realizuje a vyjadřuje. Zpívá jednoduché písně v rozsahu kvinty. Správně a hospodárně dýchá a zřetelně vyslovuje při rytmizaci říkadel i při zpěvu. Rozliší sílu zvuku.	Pěvecký a mluvní projev - pěvecké dovednosti, dýchání, výslovnost Hudební rytmus - realizace písní ve 2/4 taktu, grafický záznam vokální hudby, dlouhý a krátký tón	**Vokální činnost**	PT 1, TO 1.1; 1.1.1, 1.1.5 PT 1. TO 1.2; 1.2.1, 1.2.2, 1.2.3 PT 4, TO 4.2, 4.4	Čj 1.
	Dle možností aktivně hraje nejjednodušší skladby na vybraný hudební nástroj, zpravidla zobcovou flétnu.	Hra na hudební nástroje - Orffův instrumentář, zobcová flétna, rytmizace, melodizace a stylizace, hudební improvizace Grafický záznam melodie - rytmické schéma jednoduché skladby	**Instrumentální činnost**		
Reaguje pohybem na znějící hudbu, rozezná některé hudební nástroje	Pracuje nejméně se dvěma hudebně pohybovými hrami. Reaguje pohybem na tempové a rytmické změny.	Pohybový doprovod znějící hudby, pohybové vyjádření hudby - pantomima, orientace v prostoru, pamětné uchování a reprodukce pohybů	**Hudebně pohybové činnosti**		Vv, Tv 1.
	Pracuje nejméně se čtyřmi poslechovými skladbami. Pozorně vnímá jednoduché skladby.	Kvalita tónů: délka, síla, interpretace hudby- slovní vyjádření	**Poslechové činnosti**		

ŠVP ZŠ Mostek	Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Ročník
I. stupeň ZŠ	**UMĚNÍ A KULTURA**	**HUDEBNÍ VÝCHOVA**	**2.**

Vzdělávací obsah předmětu

Očekávaný výstup z RVP ZV	Školní výstup (ročníkový výstup, výstup předmětu)	Učivo	Téma	Přesah vazby do PT	MV
Zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase. Rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, využívá jednoduché hudební nástroje.	Pracuje nejméně s deseti písněmi. Rozlišuje sluchově, pěvecky hudební kontrasty a instrumentálně i pohybově a slovně je realizuje a vyjadřuje. Zpívá jednoduché písně v rozsahu kvinty. Správně a hospodárně dýchá a zřetelně vyslovuje při rytmizaci říkadel i při zpěvu. Rozliší sílu zvuku.	Pěvecký a mluvní projev - pěvecké dovednosti, dýchání, výslovnost Hudební rytmus - realizace písní ve 2/4 taktu, grafický záznam vokální hudby, dlouhý a krátký tón	**Vokální činnost**	PT 1, TO 1.1; 1.1.5 PT 1, TO 1.3; 1.1.3	Čj, 2.
	Na jednoduchých hudebních nástrojích reprodukuje lehká témata, hudební motivy (flétny, keyboardy, Orffovy nástroje). Hraje hudební hry, pozná jednodílnou písňovou formu.	Hra na hudební nástroje - Orffův instrumentář, zobcová flétna, rytmizace, melodizace a stylizace, hudební improvizace Grafický záznam melodie - rytmické schéma jednoduché skladby	**Instrumentální činnosti**		
Reaguje pohybem na znějící hudbu, rozezná některé hudební nástroje.	Doprovází taneční hry zpěvem, tančí jednoduché lidové tance, využívá taneční kroky k pohybové improvizaci. Reaguje pohybem na tempové a rytmické změny.	Pohybový doprovod znějící hudby, pohybové vyjádření hudby - pantomima, orientace v prostoru, pamětné uchování a reprodukce pohybů	**Hudebně pohybové činnosti**		Tv 2.
	Pracuje nejméně se čtyřmi poslechovými skladbami. Pozorně vnímá jednoduché skladby.	Kvalita tónů - délka, síla, interpretace hudby - slovní vyjádření	**Poslechové činnosti**		

ŠVP ZŠ Mostek	Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Ročník
I. stupeň ZŠ	**UMĚNÍ A KULTURA**	**HUDEBNÍ VÝCHOVA**	**3.**

Vzdělávací obsah předmětu

Očekávaný výstup z RVP ZV	**Školní výstup (ročníkový výstup, výstup předmětu)**	**Učivo**	**Téma**	**Přesah vazby do PT**	**MV**
Zpívá na základě hlasových dispozic intonačně správně a rytmicky přesně. Rytmizuje a melodizuje jednoduché texty.	Uplatňuje pěvecké dovednosti, rozšiřuje svůj hlasový rozsah, dodržuje hlasovou hygienu. Zpívá jednoduché písně v rozsahu kvinty. Realizuje písně v 3/4 a 4/4 taktu, čte a zapisuje rytmické schéma písně, orientuje se v notovém zápisu jednoduché melodie, reprodukuje ji.	Pěvecký a mluvní projev, hudební rytmus, dvojhlas (vícehlas) Intonace a vokální improvizace, grafický záznam vokální hudby.	**Vokální činnost**	PT 1, TO 1.5; 1.1.5	Čj 3.
Využívá jednoduché nástroje k doprovodné hře.	Na jednoduchých hudebních nástrojích reprodukuje lehká témata, hudební motivy (flétny, keyboardy, Orffovy nástroje). Hraje hudební hry, pozná jednodílnou písňovou formu.	Hra na hudební nástroje, rytmizace, melodizace, stylizace, improvizace Grafický záznam melodie	**Instrumentální činnost**		
Rozlišuje jednotlivé kvality tónů. Reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie. Rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby.	Doprovází taneční hry zpěvem, tančí jednoduché lidové tance, využívá taneční kroky k pohybové improvizaci. Reaguje pohybem na tempové a rytmické změny. Rozliší sílu zvuku. Určuje délku, sílu, barvu a výšku tónu, rozpozná taneční hudbu, hudbu pochodovou, ukolébavku, apod.	Pohybový doprovod znějící hudby, pohybové vyjádření hudby, reakce na změny v proudu znějící hudby, orientace v prostoru Kvalita a vztahy tónů, hudební výrazové prostředky, hudba vokální, instrumentální a vokálně-instrumentální	**Hudebně pohybové činnosti**		Tv 3.
Rozpozná některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální a instrumentální	Vyjadřuje se slovně o hudbě (jaká je, proč je taková), pozná vybrané hudební nástroje sluchem. Pozorně vnímá jednoduché skladby.	Hudební styly, žánry, formy a nástroje, interpretace hudby	**Poslechová činnost**		

ŠVP ZŠ Mostek	Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Ročník
I. stupeň ZŠ	**UMĚNÍ A KULTURA**	**HUDEBNÍ VÝCHOVA**	**4.**

Vzdělávací obsah předmětu

Očekávaný výstup z RVP ZV	**Školní výstup (ročníkový výstup, výstup předmětu)**	**Učivo**	**Téma**	**Přesah vazby do PT**	**MV**
Zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky správně v dur i moll, při zpěvu užívá získané pěvecké dovednosti. Orientuje se v zápisu jednoduché písně (skladby) a podle svých schopností a dovedností ji realizuje.	Pracuje s písněmi v dur i v moll (lidovými i umělými). Zpívá písně v přiměřeném rozsahu k individuálním schopnostem. Vypracuje notový záznam „svých“ melodií. Odliší tóny podle výšky, síly a barvy. Správně hospodaří s dechem při interpretaci písní – frázování.	Prodlužování výdechu, vázání tónů, sjednocování hlasového rozsahu (c1-d2) Přednášení slyšených vysokých a hlubokých tónů do hlasové polohy žáka Průprava dvojhlasu 8. stupeň a spodní 5. stupeň	**Vokální činnosti**	PT 1, TO 1.1; 1.1.5 PT 6, TO 6.2; 6.2.2	Cj 4.
Na základě svých hudebních schopností a dovedností využívá hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní.	Při rytmizaci a melodizaci tvořivě obměňuje hudební modely v dur v rozsahu sexty, obměňuje a tvoří jednoduché hudební doprovody. Doprovodí spolužáky na rytmické hudební nástroje.	Hra lidových písní na orffovské hudební nástroje (melodie v rozsahu sexty), doprovod dvěma tóny na melodické nástroje a ad.lib. na rytmické Hra čtyřtaktové předehry, mezi, dohry	**Instrumentální činnosti**		
Ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vy\tváří	Pracuje s hudebně pohybovými hrami. Ovládá kroky v 2/4 a 3/4 taktu. Propojí vlastní pohyb	Kroky se zhoupnutím ve 3/4 taktu Předvětí-závětí a celá perioda	**Hudebně pohybové činnosti**		Tv 4.

pohybové improvizace. Rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby, vytváří v rámci svých individuálních dispozic jednoduché předehry, mezihry, dohry, provádí elementární hudební improvizace.	s hudbou, reaguje na změny v hudbě, improvizuje. Seznamuje se se zvukovou podobou hudby, chápe proměnlivost hudby. Zformuluje své hodnotící soudy o hudbě.	Realizování „hrou na tělo“ Vyjádření charakteru poslouchané hudby a emocionálního zážitku pohybem, taktování na dvě a na tři doby Rozlišování melodie od doprovodu Rozpoznávání dvojdílnosti a trojdílnosti v hudbě - a, b, a, b, a, rondo Sledování vztahu předvětí a závětí, ukončení závětí Odlišování durového a mollového tónorodu			
Rozpozná v proudu hudby některé z užitých hudebních nástrojů, žitých hudebních výrazových prostředků. Upozorní na rytmické, tempové, dynamické i zřetelné harmonické změny.	Získává povědomí o významu B. Smetany a A. Dvořáka. Pozorně vnímá znějící hudbu různých skladeb.	Pikola, hoboj, fagot, saxofon Význam B. Smetany a A. Dvořáka	**Poslechová činnost**		

ŠVP ZŠ Mostek	Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Ročník
I. stupeň ZŠ	**UMĚNÍ A KULTURA**	**HUDEBNÍ VÝCHOVA**	**5.**

Vzdělávací obsah předmětu

Očekávaný výstup z RVP ZV	**Školní výstup (ročníkový výstup, výstup předmětu)**	**Učivo**	**Téma**	**Přesah vazby do PT**	**MV**
Na základě svých dispozic zpívá intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhlase v dur i v moll. Orientuje se v zápise jednoduché písně či skladby a podle svých individuálních schopností a dovedností ji realizuje.	Zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně. Pracuje nejméně s 10 písněmi v dur i v moll. Zpívá písně v přiměřeném rozsahu k individuálním schopnostem. Realizuje písně ve 2/4, 3/4, 4/4 rytmu. Odliší tóny podle výšky, síly a barvy. Správně hospodaří s dechem při interpretaci písní – frázování. Orientuje se v zápise jednoduché písně nebo skladby. Obměňuje a tvoří hudební motivy a aplikuje je, pracuje přitom s notovým zápisem.	Pěvecký a mluvní projev Hudební rytmus Dvojhlas, vícehlas Intonace Vokální improvizace Grafický záznam hudby	**Vokální činnosti**	PT 4, TO 4.4 PT 1, TO 1.1; 1.1.4	Čj 5.
Na základě svých hudebních schopností a dovedností využívá jednoduché, popřípadě složitější hudební nástroje k reprodukci.	Hraje jednoduché melodie na orffovské nástroje, zobcové flétny, keyboardy (dle svých schopností a dovedností). Doprovodí spolužáky na rytmické hudební nástroje.	Hra na hudební nástroje	**Instrumentální činnosti**		
Ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace.	Taktuje 2/4, 3/4, 4/4 rytmus. Pohybově vyjádří ve skupině polyfonní hudbu. Propojí vlastní pohyb s hudbou, zvládne pohybový projev odvozený z rytmické	Taktování Pohybová doprovod znějící hudby	**Hudebně pohybové činnosti**		

	složky populární hudby. Pamětně uchová a reprodukuje pohyby prováděné při tanci a pohybových hrách.				
V proudu znějící hudby pozná některé z užitých hudebních výrazových prostředků, upozorní na metrorytmické, tempové, dynamické i zřetelně harmonické změny.	Rozlišuje hudbu polyfonní a homofonní, slavnostní hudbu, tzv. populární, chrámovou, lidovou, symfonickou. Chápe základní společenskou funkci hudby. Ve znějící hudbě pozná některé hudební výrazové prostředky. Pozorně vnímá znějící hudbu různých skladeb.	Hudba vokální, instrumentální, lidský hlas, hudební nástroj, hudební styly, žánry, hudební formy interpretace hudby	**Poslechová činnost**		

5.1.9 Umění a kultura – Výtvarná výchova

2. Výtvarná výchova: 1. - 5. ročník:

Charakteristika předmětu:

Výtvarná výchova umožňuje žákům poznávat okolní i svůj vnitřní svět prostřednictvím výtvarných činností a myšlení. Směřuje k podchycení a rozvíjení zájmu o umění. Vede k porozumění základních pojmů, učí chápat kulturu v nejširším slova smyslu jako nedílnou součást svého duchovního života a bohatství společnosti. Kultivuje schopnosti žáků svět kolem sebe citlivě vnímat, prožívat jej a objevovat v něm estetické hodnoty.

Cílem předmětu je, aby si žáci prakticky osvojovali potřebné výtvarné dovednosti a techniky, rozvíjeli přirozenou potřebu vlastního výtvarného vyjádření, fantazie a představivosti, smysl pro originalitu a vlastní výraz. Výtvarná výchova pomáhá utvářet kreativní stránku osobnosti žáka - člověka. Je postavena na tvůrčích schopnostech a činnostech. Činnosti umožňují rozvíjet vlastní vnímání, cítění, myšlení, prožívání, představivost, fantazii, intuici a invenci, smysl pro originalitu, kreativitu. K realizaci nabízí vizuálně obrazové prostředky tradiční, ověřené i nově vznikající s využíváním nových technických prostředků.

Rozvíjení smyslové citlivosti jsou činnosti, které umožní žákovi rozvíjet schopnost rozeznávat podíl jednotlivých smyslů při vnímání reality, výběr a uplatnění prostředků pro své vyjádření.

Uplatňování subjektivity jsou činnosti, které žáka vedou k uvědomování a uplatňování vlastních zkušeností při tvorbě a interpretaci vizuálně obrazových vyjádření.

Ověřování komunikačních účinků umožňují žákovi utváření obsahu vizuálně obrazových vyjádření v procesu komunikace a hledání nových neobvyklých možností pro uplatnění výsledků vlastní tvorby a děl výtvarného umění.

Na I. stupni převládá hravá činnost a experimentování, ve 4. a 5. ročníku přechází k uvědomělejší práci. Na II. stupni se zaměřuje pozornost na posilování sebevědomí a podněcování zájmu o výtvarnou výchovu vhodnou motivací a volbou náročnějších úkolů a technik, vyžaduje více přemýšlení a uvažování, ale vytváří i větší prostor pro osobitý projev.

Konkrétní činnosti volí učitel sám podle uvážení s ohledem na podmínky výuky, schopnosti, potřeby a zkušenosti žáků. Týdenní dotace předmětu lze ve vhodných případech organizovat střídavě, tj. jako dvouhodinovky jedenkrát za 14 dnů. Předmět probíhá buď v odborné učebně výtvarné výchovy nebo v kmenové učebně, popř. v odborné učebně počítačové či v plenéru.

Výchovné a vzdělávací strategie předmětu:

Kompetence k učení

- žáci jsou vedeni k samostatnému pozorování a vnímání reality, chápání vzájemné provázanosti umění a kultury jako součást lidské existence
- při své tvorbě se žáci učí plánovat, organizovat a vyhodnocovat svou realizační tvorbu
- učitel zadává jednotlivé úkoly tak, aby si každý žák mohl organizovat sám vlastní činnost
- učitel vede žáky k vlastní tvorbě, která se opírá o subjektivní vnímání, cítění prožívání a představy
- učitel využívá zejména kladného hodnocení k motivaci pro další výtvarné tvoření a nastoluje vstřícnou a podnětnou atmosféru

Kompetence k řešení problémů

- žákům je předkládán dostatek námětů k samostatnému řešení a zpracování, hlavně v souvislosti s volbou pomůcek, materiálu a výtvarných technik
- na modelových situacích se žáci učí využívat vhodný algoritmus řešení problémů
- učitel podporuje netradiční způsoby a výtvarná vyjádření

Kompetence komunikativní

- žáci se učí při práci ve skupině naslouchat druhým, vnímat výtvarný projev druhých jako nezbytný prvek mezilidské komunikace
- učitel klade dostatek prostoru pro komunikaci, dohlíží na dodržování komunikační etiky, vede žáky k názorové toleranci.

Kompetence sociální a personální

- žáci jsou vedeni k uvědomování si sebe samého, učí se respektovat pravidla práce týmu
- učitel dodává sebedůvěru, umožňuje žákům zažít úspěch, zohledňuje rozdíly mezi žáky

Kompetence občanské

- škola propaguje a prezentuje výtvarná díla svých žáků na výstavách a soutěžích
- učitel podporuje občanské cítění žáků při vytváření propagačních materiálů.

Kompetence pracovní

- žáci dodržují hygienická a bezpečnostní pravidla, jsou vedeni k manuálním činnostem a koncentraci na práci
- učitel vede žáky ke správnému způsobu využití materiálů a k dodržování kvality práce a ke správnému technologickému postupu

Časová dotace vzdělávací oblasti:

Ročníky 1. stupně	1.	2.	3.	4.	5.
Výtvarná výchova	**1**	**1**	**1**	**2**	**2**

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření vyznačena červeně.

ŠVP ZŠ Mostek	Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Ročník
I. ročník ZŠ	**UMĚNÍ A KULTURA**	**VÝTVARNÁ VÝCHOVA**	**1.**

Vzdělávací obsah předmětu

Očekávaný výstup z RVP ZV	Školní výstup (ročníkový výstup, výstup předmětu)	Učivo	Téma	Přesah vazby do PT	MV
Rozpozná a pojmenuje prvky vizuálně obrazného vyjádření (VOV), porovná, třídí na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ.	Pozná různé druhy tvarů, porovnává vlastnosti, rozlišuje podobnost či odlišnost, poznává jednotlivé výtvarné materiály, seznamuje se s rozličnými postupy a organizací práce, osvojuje si bezpečnost při práci.	Rozlišování pojmů kresba, malby, rytmus, prostor, používá fantazijní představy Různé typy VOV, ilustrace textů Úprava pracovního prostředí, pozorování předmětů a objektů	**Ověřování komunikačních účinků** **Uplatňování subjektivity** **Rozvíjení smyslové citlivosti (platí celoročně)**	PT 1, TO 1.1; 1.1.1, 1.1.5 PT 4, TO 4.2 PT 6, TO 6.2; 6.2.1, 6.2.2	Čj 1. Pč 1.
V tvorbě projevuje své vlastní zkušenosti, uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objem, objekty a další prvky a jejich komunikaci.	Využívá a vzájemně kombinuje VOV, tvůrčím způsobem experimentuje s barvami a činnostmi.	Hra s barvou, vlastnosti barev Uplatňování vlastních zážitků a prožitků, vyjádření pocitů Vlastnosti plastických materiálů			M 1. Tv 1. Hv 1. Čj 1. Tv 1.
Vyjadřuje rozdíly při vnímání událostí různými smysly a pro jejich VOV volí vhodné prostředky.	Výtvarně tvoří na základě smyslového vnímání, uvědomuje si podíl zrakového, sluchového i pohybového vnímání, porovnává postoje a vyjadřuje prožitky.	Obrázky dětských ilustrátorů a aktivní práce s nimi Porovnávání ilustrací a vlastní tvorby Hračky a objekty a jejich úprava, umělecká tvorba nejznámějších českých ilustrátorů			
Na základě vlastní zkušenosti nalézá a	Ověřuje si vliv své činnosti na okolí,	Komunikuje se spolužáky a			Prv 1.

do komunikace zapojuje obsah VOV, která samostatně vytvořil, vybral či upravil.	vystavuje své práce, podílí se jimi na zkulturnění školního prostředí. Při své práci využívá všechny druhy technik - kresba (pastelka, fix, tuš, křída, kolorování), malba (tempera, akvarel, zapouštění barev), prostorové práce z různého materiálu, různé typy koláží, frotáží, apod.. Účastní se na projektu celoškolní výtvarné soutěžní výstavy pro veřejnost (září - duben), s tématikou stanovenou na začátku školního roku. Zvládá základní dovednosti pro vlastní tvorbu. Rozpoznává, pojmenovává a porovnává linie, barvy, tvary, objekty ve výsledcích tvorby vlastní, tvorby ostatních i na příkladech z běžného života (s dopomocí učitele). Uplatňuje vlastní zkušenosti, prožitky a fantazii při tvůrčích činnostech, je schopen výsledky své činnosti sdělit svým spolužákům.	vysvětluje výsledky své tvorby Pohyb těla a jeho umístění bez přesných tělesných proporcí Smysl pro vkus, proměny v ploše			Tv 1. M 1.

ŠVP ZŠ Mostek	Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Ročník
I. stupeň ZŠ	**UMĚNÍ A KULTURA**	**VÝTVARNÁ VÝCHOVA**	**2.**

Vzdělávací obsah předmětu

Očekávaný výstup z RVP ZV	Školní výstup (ročníkový výstup, výstup předmětu)	Učivo	Téma	Přesah vazby do PT	MV
Rozpozná a pojmenuje prvky vizuálně obrazného vyjádření (VOV), porovná je a třídí na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ. V tvorbě projevuje své zkušenosti, uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, objekty a další prvky a jejich kombinace. Vyjadřuje rozdíly při vnímání událostí různými smysly a pro jejich VOV volí vhodné prostředky. Interpretuje podle svých schopností	Pozná různé druhy tvarů, porovná vlastnosti, rozlišuje podobnost či odlišnost, poznává jednotlivé výtvarné materiály, seznamuje se s rozličnými postupy a organizací práce, osvojuje si bezpečnost práce. Využívá a vzájemně kombinuje vizuálně obrazné elementy a prostředky, tvůrčím způsobem experimentuje s barvami a činnostmi. Výtvarně tvoří na základě smyslového vnímání, uvědomuje si podíl zrakového, sluchového i pohybového vnímání, porovnává postoje a vyjadřuje prožitky. Zdůvodní a obhájí výtvarné pojetí, vede	Rozlišuje pojmy kresba, malba, prostor, rytmus, používá fantazii Vytváří ilustrace textů Snaží se dodržovat návyky organizace bezpečnosti práce Ztvárňuje vlastní prožitky, pozorovací schopnosti, rozvíjí cit pro prostor a proporce Upevňuje znalosti o barvách, jejich míchání a ředění, rozvíjí cit pro barvu Poznává vlastnosti plastických materiálů a práci s nimi, manipuluje s objekty, rozlišuje pojmy hračka, loutka, maňásek Pomocí hry si osvojuje dovednosti a pracuje s linií, zachycuje své emoce Tvorbu vnímá hapticky, rozvíjí praktické schopnosti	**Ověřování komunikačních účinků** **Uplatňování subjektivity** **Rozvíjení smyslové citlivosti (platí celoročně)**	PT 1, TO 1.1; 1.1.1, 1.1.5 PT 1, TO 1.3; 1.3.1 PT 4, TO 4.4 PT 5, TO 5.3 PT 6, TO 6.1; 6.1.2, 6.1.4	Pč 2. Prv 2. M 2. Pč 2. Čj 2. M 2. Hv, Tv 2. Pč 2.

různá vizuálně obrazná vyjádření, odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností, na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah VOV, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	dialog, vyjadřuje se ke své tvorbě, porovnává vlastní práce s interpretací jiných autorů. Ověřuje si vliv své činnosti na okolí, vystavuje své práce, podílí se na zlepšení estetického prostředí školy. Během školního roku využívá různé techniky od kresby, přes malbu až po netradiční metody moderního umění, z pomůcek pak vodové barvy, tempery, křídu, modelovací hmoty, tužku, uhel, příp. nové materiály. Zvládá základní dovednosti pro vlastní tvorbu. Rozpoznává, pojmenovává a porovnává linie, barvy, tvary, objekty ve výsledcích tvorby vlastní, tvorby ostatních i na příkladech z běžného života (s dopomocí učitele). Uplatňuje vlastní zkušenosti, prožitky a fantazii při tvůrčích činnostech, je schopen výsledky své činnosti sdělit svým spolužákům. Na závěr školního roku se zúčastňuje svými pracemi celoškolní výtvarné akce - projektu školní výstavy, jejíž téma stanovené na začátku školního roku se každoročně mění.	Aktivně pracuje s ilustrací, seznamuje se s dalšími dětskými ilustrátory Porovnává a popisuje vlastní tvorbu s tvorbou jiných, komunikuje se spolužáky a vysvětluje výsledky své tvorby Učí se citlivě vnímat výtvarná díla, projevuje smysl pro vkus, zapojuje se do výzdoby školy a různých výtvarných aktivit			Čj 2. Čj 2. Prv 2

ŠVP ZŠ Mostek	Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Ročník
I. stupeň ZŠ	**UMĚNÍ A KULTURA**	**VÝTVARNÁ VÝCHOVA**	**3.**

Vzdělávací obsah předmětu

Očekávaný výstup z RVP ZV	Školní výstup (ročníkový výstup, výstup předmětu)	Učivo	Téma	Přesah vazby do PT	MV
Rozpozná a pojmenuje prvky vizuálně obrazného vyjádření (VOV), porovnává je a na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ je třídí.	Snaží se poznávat druhy tvarů, vyhledává jejich vlastnosti, rozlišuje podobnost a odlišnost projevu, učí se poznávat různé druhy materiálů, aplikuje znalosti při práci s různými postupy, organizuje si práci, aplikuje bezpečnost práce.	Seznamování se s pojmy, kresba, malba, rytmus, prostor, fantazie a představy, vytváření ilustrací, pojmenování jednotlivých vizuálně obrazných elementů a jejich vztahů, rozlišení materiálů a nástrojů	**Ověřování komunikačních účinků** **Uplatňování subjektivity** **Rozvíjení smyslové citlivosti (platí celoročně)**	PT 1, TO 1.1; 1.1.1, 1.1.3, 1.1.5	Čj 3. Pč 3. Prv 3
V tvorbě projevuje své zkušenosti, uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, objekty a další prvky a jejich kombinace.	Záměrně vytvoří a konkretizuje VOV tradičním i tvůrčím způsobem, experimentuje s barvami, učí se míchat a překrývat barvy, snaží se rozeznávat světlé a tmavé odstíny.	Hry s barvami, plošné a prostorové vyjádření, originalita v souvislosti s vyjádřením vlastních zážitků a prožitků či pocitů		PT 3, TO 3.3 PT 4, TO 4.2	M 3.
Vyjadřuje rozdíly při vnímání událostí různými smysly a pro jejich VOV volí vhodné prostředky.	Používá a kombinuje při své tvorbě smyslové vnímání a na základě toho tvoří svá obrazná vyjádření, ověřuje si je a porovnává i s pohybovým vnímáním.	Výtvarné vyjádření skutečnosti a využitím zraku a ostatních smyslů, seznámí se s proporcemi lidské postavy		PT 2, TO 2.2	Tv 3. Hv 3.
Interpretuje podle svých schopností různá VOV, odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností.	Sestaví předměty do neobvyklých souvislostí, originálním způsobem kombinuje linii, objem, plochu, barvu a využívá různé techniky dle svých schopností, toleruje a posuzuje tvorby své a druhých interpretů.	Kombinace neobvyklých předmětů, alternativní vyjadřování zážitků, tvorba uznávaných autorů a jejich ilustrace -Trnka, Pilař, Čapek, seznamování se s		PT 1, TO 1.2; 1.2.1	

Na základě vlastní zkušenosti nalézá a do kombinace zapojuje obsah VOV, která samostatně vytvořil, vybral či upravil.	Objasní a obhájí svá VOV, své práce vystaví a podílí se na výzdobě třídního a školního prostředí, ověřuje si vliv své výtvarné činnosti na okolí. Zvládá základní dovednosti pro vlastní tvorbu. Rozpoznává, pojmenovává a porovnává linie, barvy, tvary, objekty ve výsledcích tvorby vlastní, tvorby ostatních i na příkladech z běžného života (s dopomocí učitele). Uplatňuje vlastní zkušenosti, prožitky a fantazii při tvůrčích činnostech, je schopen výsledky své činnosti sdělit svým spolužákům. Na konci měsíce dubna se zúčastňuje svými pracemi celoškolní výstavy. Celoročně využívá známé tradiční, ale i nové metody, techniky, vhodně je kombinuje a snaží se je osvojit.	různými druhy umění Smysl pro vkus a nevkus v prostředí, vlastní kreativita, vhodnost užití konkrétních znakových prostředků, instalace výstav, smysl pro výtvarný rytmus		PT 1, TO 1.3; 1.3.2 PT 6, TO 6.2; 6.2.2	

ŠVP ZŠ Mostek	Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Ročník
I. stupeň ZŠ	**UMĚNÍ A KULTURA**	**VÝTVARNÁ VÝCHOVA**	**4.**

Vzdělávací obsah předmětu

Očekávaný výstup z RVP ZV	**Školní výstup (ročníkový výstup, výstup předmětu)**	**Učivo**	**Téma**	**Přesah vazby do PT**	**MV**
Při vlastních tvůrčích pokynech pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (dále VOV).	Rozlišuje reálný a duchovní prostor. Vědomě volí techniku a nástroje pro konkrétní výtvarné vyjádření. Uplatňuje základní dovednosti pro vlastní tvorbu, realizuje svůj tvůrčí záměr. Uplatňuje spontaneitu.	Kombinace a proměny prvků VOV v ploše Pohyb a umístění těla a objektu v prostoru	**Rozvíjení smyslové citlivosti** **Uplatnění subjektivity** **Ověřování komunikačních účinků (platí celoročně)**	PT 1, TO 1.1; 1.1.2, 1.1.5 PT 1, TO 1.2; 1.2.2 PT 5, TO 5.4	Čj 4. Tv 1. - 4.
Užívá a kombinuje prvky VOV ve vztahu k celku v plošném vyjádření barevné plochy.	Tvoří jednoduché plošné kompozice z geometrických tvarů. Využívá výrazové možnosti dle svých schopností, kombinuje ve volné tvorbě a prakticky využívá lineární kompozici.	Prvky VOV - jednoduché vztahy a textury Osobní postoj k tvorbě - statický a dynamický pohyb těla		PT 2, TO 2.1 PT 4, TO 4.2 PT 5, TO 5.2 PT 6, TO 6.1; 6.1.2	M 4. Př 4. Pč 1. - 4.
Nalézá vhodné prostředky pro VOV vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly. Při tvorbě VOV se vědomě zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností.	Při tvorbě vychází ze svých zrakových, hmatových i sluchových vjemů, vlastních prožitků a fantazie. Rozvíjí prostorové vidění a na tomto základě se vyjadřuje. Zaměřuje se na projevení vlastních životních zkušeností, ztvárňuje své prožitky a zážitky z četby, divadla, filmu, vyprávění.	Vhodně volí přístupy k VOV - hledisko vnímání a motivace Využití statických a haptických možností Uspořádání objektů do celků Typy VOV - ilustrace, animovaný film		PT 6, TO 6.2; 6.2.1	
Osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci VOV. Porovnává různé	Rozlišuje, porovnává, třídí a pojmenovává linie, barvy, tvary, objekty, rozpoznává jejich základní vlastnosti a vztahy (kontrasty-velikost, barevný kontrast), uplatňuje je	Vysvětlování výsledků vlastní tvorby podle svých schopností Porovnávání s			

interpretace VOV a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace. Nalézá a do komunikace v sociálních vztazích zapojuje obsah VOV, která samostatně vytvořil, upravil či vybral.	podle svých schopností při vlastní tvorbě, při vnímání tvorby ostatních i umělecké produkce i na příkladech z běžného života (s dopomocí učitele). Svobodně volí a kombinuje prostředky. Uplatňuje osobitost přístupu k realizaci tvorby. Ztvárňuje své prožitky a zážitky. Poznává estetickou úroveň předmětů. Samostatně odhaluje interpretaci vlastní a přejaté vyjádření. Podle výrazových prostředků poznává díla dětských ilustrátorů. Hodnotí, zdůvodňuje a obhajuje svoji výtvarnou výpověď. Vyhledává zdroj pro svoji výtvarnou tvorbu. Vyjádří (slovně, mimoslovně, graficky) pocit vnímání tvůrčí činnosti vlastní, ostatních i uměleckého díla. Účast na školní výstavě podle daného tématu.	interpretací ostatních děl Akční tvar malby a kresby Prostředky pro vyjádření nálad, představ a vlastních podnětů Seznamuje se s výrazovými prostředky výtvarných umělců a ilustrátorů Učí se orientovat v umělecké tvorbě Prostředky pro vyjádření osobních zkušeností a fantazie Hodnotí osobní postoj k vlastní tvorbě a porovnává ho s tvorbou ostatních, obhajoba vlastní tvorby podle individuálních schopností Zúčastňuje se příprav kolekcí na soutěže a školní výstavu Pro tvorbu využívá tradičních metod a postupů - kresba a malba (tužka, pastel, vodovky, tempery) Seznamuje s používáním nových moderních metod		PT 1, TO 1.1; 1.1.2; 1.1.4 PT 5, TO 5.2 PT 3, TO 1.3.1, 1.3.2 PT 2, TO 2.1 PT 4, TO 4.5 PT 6, TO 6.1; 6.1.1	

ŠVP ZŠ Mostek	Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Ročník
I. stupeň ZŠ	**UMĚNÍ A KULTURA**	**VÝTVARNÁ VÝCHOVA**	**5.**

Vzdělávací obsah předmětu

Očekávaný výstup z RVP ZV	**Školní výstup (ročníkový výstup, výstup předmětu)**	**Učivo**	**Téma**	**Přesah vazby do PT**	**MV**
Při vlastních tvůrčích činnostech porovnává na základě vztahů poměry proporční, kontrastní, světlostní aj.	Snaží se aplikovat znalosti a porovnává reálný svět se světem fantazijním, porovnává světlostní poměry a proporční vztahy podle svých zkušeností. Uplatňuje základní dovednosti pro vlastní tvorbu, realizuje svůj tvůrčí záměr.	Při tvorbě VOV se vyjadřuje v ploše, objemu a prostoru Zabývá se pohybem těla a umístěním objektů v prostoru Uplatňuje spontaneitu	**Uplatňování subjektivity** **Rozvíjení smyslové kombinace** **Ověřování komunikačních účinků (platí celoročně)**	PT 1, TO 1.1; 1.1.5 PT 1, TO 1.2; 1.2.1, 1.2.2 PT 3, TO 3.3 PT 4, TO 4.2 PT 5, TO 5.4	Tv 5. Pč 5.
Užívá a kombinuje prvky VOV ve vztahu k celku v plošném i prostorovém provedení.	Experimentuje s kompozičními přístupy a principy, člení či syntetizuje své VOV v prostoru i v ploše. Modeluje a vytváří prostorové objekty na základě představ a fantazie. Uplatňuje svůj osobitý přístup k tvorbě.	Vyhledává nové kontexty pro uplatnění samostatně tvořených a přejatých obrazových znaků Tvoří obrazná vyjádření-různé typy objektů, plastiky, jednoduché grafické techniky, kresby a malby různými technikami			Př 5. Hv 5.
Při tvorbě VOV se zaměřuje na tvorbu vyjádření, která mají komunikační účinky pro jeho nejbližší sociální vztahy.	Ztvárňuje vlastní prožitky a zážitky ze svého života. Vyjadřuje se v ploše i v prostoru. Při tvorbě vychází ze svých zrakových, hmatových i sluchových vjemů, vlastních prožitků a fantazie.	Tvorba různých VOV-individuální výběr a rozlišení podle motivace (fantazijní, symbolická, konstruktivní a expresivní) Uspořádání do celků na základě vzájemných vztahů,			Vl 5.

		skupinové práce Využití možnosti akční malby			
Pro vytváření VOV volí svobodně z pocitů a prožitků, kombinuje různé prostředky.	Rozvíjí prostorové vidění a cítění. Vyjadřuje se na základě pozorování prostorových jevů a vztahů. Rozlišuje, porovnává, třídí a pojmenovává linie, barvy, tvary, objekty, rozpoznává jejich základní vlastnosti a vztahy (kontrasty-velikost, barevný kontrast), uplatňuje je podle svých schopností při vlastní tvorbě, při vnímání tvorby ostatních i umělecké produkce i na příkladech z běžného života (s dopomocí učitele).	Tvorba jednoduché plošné kombinace z geometrických tvarů Člení, rozkládá a syntetizuje prostor a plochu svých VOV Dekorativní řešení plochy Využívá smyslových vjemů a účinků Záměry tvorby a proměny obsahu ve vlastním vyjádření s použitím současných zobrazovacích technik			M 5.
Porovnává různé interpretace VOV a přistupuje k nim jako ke zdroji a inspiraci.	Vyhledává a pojmenovává základní obrazotvorné prvky a kompoziční přístupy v díle. Podle výrazových prostředků pozná díla dětských ilustrátorů. Vyjádří (slovně, mimoslovně, graficky) pocit vnímání tvůrčí činnosti vlastní, ostatních i uměleckého díla. Hledá v tom zdroj pro vlastní VOV.	Poznává ilustrace jako umělecký prostředek, seznamuje se s díly sochařů, ilustrátorů Vyhledává a určuje znakové prostředky Poznává estetickou úroveň předmětů denní potřeby Porovnává vlastní tvorbu s tvorbou ostatních Podílí se na přípravě kolekce pro školní výstavu			Čj 5.

5. 1. 10 Člověk a zdraví – Tělesná výchova

Vzdělávací oblast „Člověk a zdraví“

1. Tělesná výchova – 1. – 5. ročník:

Charakteristika předmětu:

Tělesná výchova jako součást komplexnějšího vzdělávání žáků v problematice zdraví směřuje k poznávání vlastních pohybových možností a zájmů a k poznávání účinků konkrétních pohybových činností na tělesnou zdatnost.

Žáci směřují k (e):

- získání a osvojení pohybové dovednosti,
- kultivování pohybového projevu a správného držení těla,
- orientaci a vlivu pohybové aktivity na zdraví,
- získání základních organizačních, hygienických a bezpečnostních zásad.

Charakteristické je rozpoznávání a rozvíjení pohybového nadání, což předpokládá diferenciaci činností i hodnocení výkonů. Důležitým faktorem je i odhalování zdravotních oslabení a jejich korekce.

Předmět tělesná výchova je rozvíjen ve třech základních sekcích, a to **činnosti ovlivňující zdraví, činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností a činnosti podporující pohybové učení.**

Výuka probíhá v učebně pohybové výchovy, na hřišti s umělým povrchem (tráva III. generace, na stadionu FK Mostek, v areálu Autokempu Mostek (plavání, plážový volejbal) nebo v přírodních podmínkách. Na I. stupni je zpravidla vyučován s dvouhodinovou dotací, ale rozděleně po jedné vyučovací jednotce. Je však možné tělesnou výchovu vyučovat ve spojeném dvouhodinovém bloku.

Součástí výuky tělesné výchovy na I. stupni je plavecký výcvik, zpravidla pro žáky 1. – 4. ročníku.

Absence tělocvičny způsobuje nemožnost celostního naplnění ŠVP, zejména v sekci gymnastiky (šplh, cvičení na nářadí) a atletiky.

Výchovné a vzdělávací strategie:

Kompetence k učení

- vést žáky k poznávání vlastních pohybových schopností a jejich rozvoji
- učit žáky uvědomovat si souvislosti mezi tělesnou zdatností a psychickou pohodou
- vést žáky k systematickému sledování vývoje vlastní fyzické zdatnosti

Kompetence k řešení problémů

- vést žáky k přemýšlení o problému při ovládnutí cviku, sportovního prvku a k hledání tréninkové cesty k jeho odstranění
- učit žáky hledat vhodné taktiky v individuálních i kolektivních sportech
- vést žáky ke zpracovávání a prezentování naměřených výkonů

Kompetence komunikativní

- vyžadovat vyslechnutí a přijetí pokynů učitele, vedoucího družstva, kapitána týmu
- poskytovat žákům prostor pro diskusi o taktice družstva
- vést žáky k pořizování záznamů a obrazových materiálů ze sportovních činností, k jejich prezentování a hodnocení
- vést žáky k tvorbě příspěvků o školní sportovní akci

Kompetence sociální a personální

- dbát na dodržování pravidel fair play
- vést žáky k podpoře myšlenek olympijského hnutí
- rozvíjet spolupráci uvnitř kolektivu sportovního družstva - rozdělování a přijímání úkolů v rámci družstva

Kompetence občanské

- podporovat aktivní sportování
- procvičovat první pomoc při úrazech lehčího charakteru
- seznámit žáky se škodlivostí požívání drog a jiných škodlivin

Kompetence pracovní

- vyhledávat se žáky možná rizika při pohybových činnostech a hledat cesty jejich prevence
- vést žáky k dodržování bezpečnostních a hygienických pravidel

Časová dotace vzdělávací oblasti:

Ročníky 1. stupně	1.	2.	3.	4.	5.
Tělesná výchova	**2**	**2**	**2**	**2**	**2**

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření vyznačena červeně.

ŠVP ZŠ Mostek	Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Ročník
I. stupeň ZŠ	**ČLOVĚK A ZDRAVÍ**	**TĚLESNÁ VÝCHOVA**	**1.**

Vzdělávací obsah předmětu

Očekávaný výstup z RVP ZV	Školní výstup (ročníkový výstup, výstup předmětu)	Učivo	Téma	Přesah vazby do PT	MV
Spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím, využívá nabízené příležitosti, první pomoc při podmínkách Tv.	Chápe, že je pohyb vhodný pro zdraví, spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím, dovede se samostatně převléci do cvičebního úboru, reaguje na základní pokyny a povely k osvojování činnosti a její organizaci. Zvládá podle pokynů přípravu na pohybovou činnost. Projevuje kladný postoj k motorickému učení a pohybovým aktivitám.	Význam pohybu pro zdraví, příprava organismu, zdravotně zaměřené činnosti - SDT, zvedání zátěže, průpravná kompenzační, relaxační a jiná cvičení a jejich praktické využití, rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu, hygiena při Tv, bezpečnost při pohybových činnostech, první pomoc v podmínkách Tv	**Činnosti ovlivňující zdraví**	PT 1, TO 1.1; 1.1.3, 1.1.4 PT 4, TO 4.2	
Spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích, zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti.	Zvládá základní způsoby lokomoce a prostorovou orientaci podle individuálních předpokladů. Ví, že různá cvičení mají různé účinky, uvědomuje si své pohybové přednosti i nedostatky, ví, že při zpevnění těla se gymnastická cvičení provádějí snadněji, zvládá kotoul, prosté skoky snožmo, základy gymnastického odrazu. Pojmenuje základní postoje, pohyby, kroky, zvládá, popř. se alespoň snaží o základní estetické držení těla.	Pohybové hry s různým zaměřením, netradiční pohybové hry, využití hraček, netradičního náčiní, pohybová tvořivost Základy gymnastiky - průpravná cvičení, akrobacie, cvičení s náčiním a na nářadí Rytmické kondiční formy cvičení pro děti - kondiční cvičení s hudbou nebo rytmickým	**Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností**		Vv, M 1. Hv 1.

		doprovodem, základy estetického pohybu, vyjádření melodie a rytmu pohybem, jednoduché tence Průpravné úpoly - přetahy, přetlaky			
	Ovládá základní pojmy související s během, skokem, hodem, zvládá základní techniku běhu, skoku do dálky a hodu míčkem.	Základy atletiky - rychlý běh, motivovaný vytrvalostní běh, skok do dálky/výšky, hod míčkem			
	Ovládá základní způsoby házení a chytání míče.	Základy sportovních her - manipulace s míčem, pálkou či jiným herním náčiním, spolupráce ve hře, průpravné hry, utkání podle zjednodušených pravidel minisportů			
	Zvládá základní techniku chůze, umí se připravit na turistickou akci i za pomoci dospělých.	Turistika a pohyb v přírodě - přesun do terénu, chování v dopravních prostředcích při přesunu, chůze v terénu, táboření, ochrana přírody			
	Nebojí se vody, dosáhne břehu z kteréhokoliv místa v bazénu, účastní se plaveckého výcviku, zpravidla září – listopad.	Plavání - hygiena plavání, adaptace na vodní prostředí, základní plavecké dovednosti, jeden plavecký způsob, prvky sebezáchrany, dopomoc tonoucímu			
	Zvládá chůzi po ledu, po sněhu, klouzání.	Lyžování, bruslení (podle podmínek školy) - hry na sněhu a na ledě, základní techniky pohybu na sněhu a na			

		ledě, další pohybové činnosti podle podmínek			
Jednoduše zhodnotí pohybové činnosti spolužáka, uplatňuje zásady hygieny a bezpečného chování ve sportovním prostředí.	Uplatňuje zásady fair play ve hře, v praxi používá a dodržuje daná pravidla, je si vědom svých schopností. Dodržuje základní zásady bezpečnosti při pohybových činnostech a má osvojeny základní hygienické návyky při pohybových aktivitách.	Komunikace v Tv - základní tělovýchovné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály, organizace při Tv, základní organizace prostoru a činnosti ve známém prostředí, zásady jednání a chování fair play, olympijské ideály a symboly, pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností (her, závodů, soutěží), měření a posuzování pohybových dovedností, zdroje informací o pohybových činnostech	**Činnosti podporující pohybové učení**		

ŠVP ZŠ Mostek	Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Ročník
I. stupeň ZŠ	**ČLOVĚK A ZDRAVÍ**	**TĚLESNÁ VÝCHOVA**	**2.**

Vzdělávací obsah předmětu

Očekávaný výstup z RVP ZV	Školní výstup (ročníkový výstup, výstup předmětu)	Učivo	Téma	Přesah vazby do PT	MV
Spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím, využívá nabízené příležitosti, první pomoc v podmínkách Tv.	Chápe, že je pohyb vhodný pro zdraví, spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím, dovede se samostatně převléci do cvičebního úboru, reaguje na základní pokyny a povely k osvojování činnosti a její organizaci. Zvládá podle pokynů přípravu na pohybovou činnost. Projevuje kladný postoj k motorickému učení a pohybovým aktivitám.	Význam pohybu pro zdraví, příprava organismu, zdravotně zaměřené činnosti - SDT, zvedání zátěže, průpravná kompenzační, relaxační a jiná cvičení a jejich praktické využití, rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu, hygiena při Tv, bezpečnost při pohybových činnostech, první pomoc v podmínkách Tv	**Činnost ovlivňující zdraví**	PT 1, TO 1.1; 1.1.3, 1.1.4, 1.1.5 PT 1, TO 1.2; 1.2.3 PT 1, TO 1.3; 1.3.1	Čj, Hv 2.
Spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích, zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti.	Ví, že různá cvičení mají různé účinky, uvědomuje si své pohybové přednosti a nedostatky. Zvládá základní způsoby lokomoce a prostorovou orientaci podle individuálních předpokladů. Ví, že se při zpevnění těla gymnastická cvičení provádějí snáze - zvládá kotoul vpřed, prosté skoky snožmo, základy gymnastického odrazu. Pojmenuje základní postoje, pohyby, kroky, snaží se o základní estetické držení těla.	Pohybové hry - různé zaměření, netradiční pohybové hry, využití hraček, netradiční náčiní, pohybová tvořivost. Základy gymnastiky - průpravná cvičení, akrobacie, cvičení s náčiním a na nářadí Rytmické kondiční formy cvičení pro děti - kondiční cvičení s hudbou nebo rytmickým doprovodem,	**Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností**		

		základy estetického pohybu, vyjádření melodie a rytmu pohybem, jednoduché tance Průpravné úpoly - přetahy, přetlaky			
	Ovládá základní pojmy související s během, skokem, hodem, zvládá základní techniku běhu, skoku do dálky a hodu míčkem.	Základy atletiky - rychlý běh, motivovaný vytrvalostní běh, skok do dálky/výšky, hod míčkem			
	Ovládá základní způsoby házení a chytání míče.	Základy sportovních her - manipulace s míčem, pálkou či jiným herním náčiním, spolupráce ve hře, průpravné hry, utkání podle zjednodušených pravidel minisportů			
	Zvládá základní techniku chůze, umí se připravit na turistickou akci i za pomoci dospělých.	Turistika a pohyb v přírodě – přesun do terénu, chování v dopravních prostředcích při přesunu, chůze v terénu, táboření, ochrana přírody			
	Nebojí se vody, dosáhne břehu z kteréhokoliv místa v bazénu.	Plavání - hygiena plavání, adaptace na vodní prostředí, základní plavecké dovednosti, jeden plavecký způsob, prvky sebezáchrany, dopomoc tonoucímu			
	Zvládá bruslení, chůzi po ledu, po sněhu, klouzání.	Lyžování, bruslení (podle podmínek), hry na sněhu a na ledě, základní techniky pohybu na sněhu a na ledě, další pohybové činnosti			

		podle podmínek			
Jednoduše zhodnotí pohybové činnosti spolužáka, uplatňuje zásady hygieny a bezpečného chování ve sportovním prostředí.	Uplatňuje zásady fair-play ve hře, v praxi používá a dodržuje daná pravidla, je si vědom svých schopností. Dodržuje základní zásady bezpečnosti při pohybových činnostech a má osvojeny základní hygienické návyky při pohybových aktivitách.	Komunikace v Tv - základní tělovýchovné názvosloví osvojovaných činností, smluvené pokyny, signály, organizace při Tv, základní organizace prostoru a činnosti ve známém prostředí Zásady jednání a chování fair-play, olympijské ideály a symboly, pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností (her, závodů, soutěží) Měření a posuzování pohybových dovedností, zdroje informací o pohybových činnostech	**Činnosti podporující pohybové učení**		M 2.

ŠVP ZŠ Mostek	Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Ročník
I. stupeň ZŠ	**ČLOVĚK A ZDRAVÍ**	**TĚLESNÁ VÝCHOVA**	**3.**

Vzdělávací obsah předmětu

Očekávaný výstup z RVP ZV	**Školní výstup ročníkový výstup, (výstup předmětu)**	**Učivo**	**Téma**	**Přesah vazby do PT**	**MV**
Spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím, využívá nabízené příležitosti. Uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti.	Ví, že zdravý pohyb pomáhá ke zdravému růstu. Zvládá podle pokynů přípravu na pohybovou činnost. Projevuje kladný postoj k motorickému učení a pohybovým aktivitám. Dodržuje základní zásady bezpečnosti při pohybových činnostech a má osvojeny základní hygienické návyky při pohybových aktivitách. Aktivně se pohybuje každý den, ošetřuje drobná zranění, přivolá lékařskou pomoc.	Význam pohybu pro zdraví, příprava organismu Zdravotně zaměřené činnosti, rozvoj různých forem činnosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, hygiena při Tv, bezpečnost	**Činnosti ovlivňující zdraví**	PT 1. TO 1.1; 1.1.3 PT 1, TO 1.3; 1.3.1	Čj, Hv 3.
V souladu s individuálními předpoklady zvládá jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině. Spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích.	Zvládá základní způsoby lokomoce a prostorovou orientaci podle individuálních předpokladů. Zvládá kotoul vpřed a vzad. Hraje sportovní hry se zjednodušenými pravidly, spolupracuje s ostatními hráči, samostatně se připravuje na turistickou akci. Uplatňuje alespoň jeden plavecký styl, usiluje o zlepšení, dodržuje fair-play, využívá elementární herní činnosti, dodržuje hráčské funkce v utkání.	Pohybové hry, základy gymnastiky, rytmické a kondiční cvičení, průpravné úpoly Základy atletiky, sportovních her, turistika a pobyt v přírodě, plavání, lyžování, bruslení a další pohybové činnosti Komunikace v Tv, organizace při Tv, zásady jednání a chování	**Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností**		
Reaguje na pokyny a povely k osvojované činnosti.	Používá základní tělovýchovné názvosloví osvojovaných činností, orientuje se v prostoru a ve známém prostředí. Získává informace o Tv a sportu.	Zjednodušená pravidla osvojovaných pohybových činností, měření a posuzování pohybových dovedností	**Činnosti ovlivňující pohybové učení**		M 3.

ŠVP ZŠ Mostek	Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Ročník
I. stupeň ZŠ	**ČLOVĚK A ZDRAVÍ**	**TĚLESNÁ VÝCHOVA**	**4.**

Vzdělávací obsah předmětu

Očekávaný výstup z RVP ZV	Školní výstup (ročníkový výstup, výstup předmětu)	Učivo	Téma	Přesah vazby do PT	MV
Podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti.	Ví, že pohyb ve zdravém a vhodném prostředí napomáhá rozvoji osobnosti a dokáže odpovědět na otázku, „Proč je pohyb důležitý.“ Chápe význam tělesné zdatnosti pro zdraví a začleňuje pohyb do denního režimu. Zvládá podle pokynu základní přípravu organismu před pohybovou činností i uklidnění organismu po ukončení činnosti a umí využívat cviky na odstranění únavy.	Význam pohybu pro zdraví – pohybový režim žáka, délka a intenzita pohybu.	**Činnosti ovlivňující zdraví**	PT 1, TO 1.1.; 1.1.1, 1.1.2 PT 1 TO 1.2; 1.2.2 PT 1, TO 1.3; 1.3.1	Př 4.
Zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením.	Pravidelně rozvíjí své kondiční a koordinační předpoklady. Seznamuje se s řadou korektivních cvičení a zařazuje je do pohybového režimu v souvislosti s vlastním svalovým oslabením.	Průpravná, kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení			
Zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her.	Zdokonaluje základní pohybové dovednosti podle svých pohybových možností a schopností. Předvede kotoul vzad a s dopomocí i stoj na rukou. Předvede rozběh a odraz snožmo, kladinu přejde bez dopomoci. Umí zhodnotit s pomocí učitele výkony a pohyby svých spolužáků a sebe samého. Zlepšuje svou tělesnou	Základy gymnastiky – akrobacie	**Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností**	PT 1, TO 1.1; 1.1.2 PT 1, TO 1.1; 1.1.2 PT 1, TO 1.1; 1.1.2	Hv 1. – 4.

	kondici, pohybový projev a správné držení těla. Předvede krok přísuvný a poskočný a zatancuje mazurku. Na povel odstartuje z polovysokého a nízkého startu. Umí skočit do dálky z místa a z rozběhu, zvládá odraz snožmo a z jedné nohy. Zvládá hod míčkem vrchním obloukem z místa i z rozběhu.	Rytmická cvičení – vyjádření melodie a rytmu pohybem Základy atletiky – rychlý běh, skok do dálky a do výšky, hod míčkem		PT 1, TO 1.1; 1.1.2	
Dodržuje pravidla her a soutěží. Zorganizuje nenáročné pohybové činnosti a soutěže na úrovni třídy. Uplatňuje pravidla bezpečného chování v běžném sportovním prostředí, adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka.	Dovede se aktivně zapojit do různých her a ovládá základní pravidla. Dodržuje pravidla her a jedná v duchu fair play. Připraví pro třídu alespoň jednu pohybovou činnost či soutěž. Umí přihrávat, zpracovat míč a vystřelit. V případě příznivých podmínek se seznámí s plaváním, bruslením a turistikou. Umí poskytnout první pomoc či pomoc přivolat. Uplatňuje hygienické a bezpečnostní zásady pro provádění zdravotně vhodné a bezpečné pohybové činnosti.	Pohybové hry s různým zaměřením Základy sportovních her, herní činnosti jednotlivce, průpravné hry, utkání Plavání – základní plavecké dovednosti včetně hygieny (plavecký kurz) Lyžování, bruslení – hry na sněhu a na ledě, základní techniky pohybu	**Činnosti podporující pohybové cvičení**	PT 1, TO 1.1; 1.1.2 PT 1, TO 1.2; 1.2.2 PT 1, TO 1.3; 1.3.1	

ŠVP ZŠ Mostek	Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Ročník
I. stupeň ZŠ	**ČLOVĚK A ZDRAVÍ**	**TĚLESNÁ VÝCHOVA**	**5.**

Vzdělávací obsah předmětu

Očekávaný výstup z RVP ZV	Školní výstup (ročníkový výstup, výstup předmětu)	Učivo	Téma	Přesah vazby do PT	MV
Podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu, zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojené pohybové dovednosti.	Chápe význam tělesné zdatnosti pro zdraví a začleňuje pohyb do denního režimu. Zná svůj pohybový režim, umí určit délku a intenzitu pohybu. Zvládá podle pokynu základní přípravu organismu před pohybovou činností i uklidnění organismu po ukončení činnosti a umí využívat cviky na odstranění únavy. Zná cviky na uklidnění po zátěži, ovládá strečinkové cviky. Zvládá pohybové činnosti pro rozvoj rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti. Uplatňuje hygienické a bezpečnostní zásady pro provádění zdravotně vhodné a bezpečné pohybové činnosti.Zvolí vhodné oblečení a obutí pro pohybovou aktivitu. Seznamuje se s řadou korektivních cvičení a zařazuje je do pohybového režimu v souvislosti s vlastním svalovým oslabením. Ovládá alespoň tři pohybové hry s různým zaměřením.	Význam pohybu pro zdraví Příprava organismu Rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti Hygiena při Tv	**Činnosti ovlivňující zdraví**	PT 1, TO 1.3; 1.3.1 PT 6, TO 6.1; 6.1.1	Čj, Hv 5.
Užívá základní osvojené názvosloví, změří a porovná základní pohybové výkony.	Zdokonaluje základní pohybové dovednosti podle svých pohybových možností a schopností. Zlepšuje svou tělesnou kondici, pohybový		**Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností**		

	projev a správné držení těla. Zvládá cvičení s náčiním a na nářadí odpovídající hmotnosti a velikosti, např. skákat přes švihadlo. Zvládá rychlý běh, vytrvalý běh, skok do dálky a výšky, hod míčkem. Umí manipulovat s míčem, s vybraným herním náčiním. Spolupracuje ve hře, účastní se utkání podle pravidel jednotlivých sportů, které dodržuje v duchu fair-play.	Základy gymnastiky Základy atletiky a sportovních her Pohybové hry			
Jedná v duchu fair-play, dodržuje pravidla her a soutěží; pozná a označí zjevné přestupky, adekvátně na ně reaguje. Respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví. Orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách, sportovních akcích, samostatně získává potřebné informace.	Při Tv respektuje opačné pohlaví. Umí se přesunout do terénu, ovládá své chování v dopravních prostředcích při přesunu. Zvládá základní pohyb v mírně náročném terénu. Založí a zlikviduje tábořiště podle zásad ochrany přírody. Zvládá nejméně jeden plavecký styl, kterým uplave 100-200 m; dosáhne břehu z kteréhokoliv místa v bazénu. Umí základní dovednosti na běžeckých a sjezdových lyžích. Ovládá jízdu vpřed se schopností reagovat na pohyb jiného bruslaře. Ovládá základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely a signály. Umí si zorganizovat prostor a činnost ve známém prostředí. Ovládá pravidla her, soutěží a závodů, jichž se účastní (vyhledá zdroje).	Turistika a pohyb v přírodě Plavání Lyžování Bruslení Komunikace při Tv Organizace při Tv Pravidla osvojovaných pohybových činností	**Činnosti podporující pohybové učení**		

5. 1. 11 Člověk a svět práce – Pracovní činnosti

Vzdělávací oblast „Člověk a svět práce“

1. Pracovní činnosti: 1. - 5. ročník:

Charakteristika předmětu:

Tato vzdělávací oblast se skládá se čtyř tematických okruhů -**práce s drobným materiálem, konstrukční činnost, pěstitelské práce a příprava pokrmů.**
Oblast se cíleně zaměřuje na praktické pracovní dovednosti a návyky a doplňuje základní vzdělání o složku nezbytnou pro uplatnění žáka - člověka v jeho budoucím životě.
Je založena na tvůrčí myšlenkové spoluúčasti žáka a vede ho k (e):

- kladnému vztahu k práci a odpovědnosti za kvalitu svých i společných výsledků práce,
- osvojení základních pracovních dovedností a návyků z různých pracovních oblastí, k organizování a plánování prací a k používání vhodných nástrojů, nářadí a pomůcek při práci i v běžném životě
- vytrvalosti a soustavnosti při plnění zadaných úkolů, k uplatňování tvořivosti a vlastních nápadů při pracovní činnosti a k vynakládání úsilí na dosažení kvalitního výsledku
- poznání, že technika jako součást lidské kultury je vždy úzce spojena s pracovní činností člověka
- objektivnímu poznávání okolního světa, k potřebné sebedůvěře, k novému postoji a hodnotám ve vztahu k práci člověka, technice a životnímu prostředí
- chápání práce a pracovní činnosti jako příležitosti k seberealizaci
- orientaci v různých oborech lidské činnosti, formách fyzické a duševní práce a osvojení potřebných poznatků a dovedností významných pro možnost uplatnění, pro volbu vlastního profesního zaměření a pro další životní a profesní orientaci

Výchovné a vzdělávací strategie:

Kompetence k učení

- vést žáky k osvojování si základních pracovních dovedností a návyků z různých pracovních oblastí

- učit žáky používat vhodné nástroje, nářadí a pomůcky při práci i v běžném životě
- umožňovat žákům používat různé materiály, vhodné nástroje a nářadí
- pozorovat a hodnotit pokrok u každého žáka

Kompetence k řešení problémů

- volit způsob zadávání úkolů takovým způsobem, který umožňuje volbu různých postupů
- zařazovat činnosti, při kterých žáci v kolektivu promýšlejí pracovní postupy při plnění zadaných úkolů
- rozvíjet u žáků tvořivost, vést je k uplatňování vlastních nápadů

Kompetence komunikativní

- rozšiřovat u žáků slovní zásobu v oblasti pracovních nástrojů, nářadí a pomůcek a materiálů
- učit žáky popisovat postup práce
- vést žáky k užívání správné terminologie

Kompetence sociální a personální

- vést žáky ke spolupráci a vzájemné pomoci
- zařazovat činnosti, při kterých žáci pracují ve skupině, vytvářejí společné práce, učí se spolupracovat a respektovat nápady druhých, společně se snaží o dosažení kvalitního výsledku

Kompetence občanské

- vytvářet u žáků pozitivní vztah k práci a vést je k odpovědnosti za kvalitu svých i společných výsledků práce
- umožnit žákům, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti nebo výsledky
- umožnit každému žákovi zažít úspěch

Kompetence pracovní

- vést žáky k dodržování obecných pravidel bezpečnosti a hygieny včetně používání ochranných pracovních prostředků a pomůcek
- vést žáky k vhodné volbě materiálu a pracovních nástrojů
- zohledňovat rozdíly v pracovním tempu jednotlivých žáků a podle potřeby žákům v činnostech pomáhat
- dbát na správné a zodpovědné zacházení s pracovními pomůckami

Časová dotace vzdělávací oblasti:

Ročníky 1. stupně	1.	2.	3.	4.	5.
Pracovní činnosti	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření vyznačena červeně.

ŠVP ZŠ Mostek	Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Ročník
I. stupeň ZŠ	**ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE**	**PRACOVNÍ ČINNOSTI**	**1.**

Vzdělávací obsah předmětu

Očekávaný výstup z RVP ZV	Školní výstup (ročníkový výstup, výstup předmětu)	Učivo	Téma	Přesah vazby do PT	MV
Vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů, pracuje podle slovního návrhu a předlohy.	Přiměřeně věku naplánuje a organizuje praktickou činnost, udrží pořádek na pracovní ploše, rozlišuje a pojmenuje druhy materiálu. Zvládá základní manuální dovednosti při práci s jednoduchými materiály a pomůckami. Vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů. Pracuje podle slovního návodu a předlohy.	Vlastnosti materiálů, pracovní pomůcky, jednoduché pracovní postupy a operace, organizace práce, lidové zvyky, tradice, řemesla	**Práce s drobným materiálem**	PT 1, TO 1.1; 1.1.5 PT 6, TO 6.2; 6.2.1	Vv, M 1.
Zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi.	Provádí jednoduché montážní a demontážní práce. Zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi.	Stavebnice - plošné, prostorové, konstrukční, seznámení s návodem, sestavování modelů podle předlohy, návodů i představy	**Konstrukční činnosti**		
Provádí pozorování přírody, zaznamenává a hodnotí výsledky pozorování, pečuje o nenáročné rostliny.	Provádí jednoduché pěstitelské činnosti, poznává pěstitel. materiál, samostatně provádí pěstitel. pokusy. Provádí pozorování přírody v jednotlivých ročních obdobích a popíše jeho výsledky. Pečuje o nenáročné rostliny.	Ošetřování pokojových rostlin, pěstování některých plodin, pokusy pozorování, poznávání jedovatých rostlin	**Pěstitelské činnosti**		
Připraví tabuli pro jednoduché stolování, chová se vhodně při stolování.	Bezpečně obsluhuje základní kuchyňské spotřebiče, provádí základ. úklid pracovních ploch a nádobí, samostatně připraví jednoduché pohoštění, upraví stůl ke stolování, u stolu se chová vhodně společensky.	Zákl. vybavení kuchyně, výběr a nákup potravin, jejich skladování, úprava ovoce a zeleniny za studena, jednoduché prostírání, obsluha, chování u stolu	**Příprava pokrmů**		Prv 1.

ŠVP ZŠ Mostek	Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Ročník
I. stupeň ZŠ	**ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE**	**PRACOVNÍ ČINNOSTI**	**2.**

Vzdělávací obsah předmětu

Očekávaný výstup z RVP ZV	Školní výstup (ročníkový výstup, výstup předmětu)	Učivo	Téma	Přesah vazby do PT	MV
Vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů, pracuje podle slovního návrhu a předlohy	Naplánuje a organizuje praktic. činnost, udrží pořádek na pracovní ploše, rozlišuje a pojmenuje druhy materiálu. Zvládá manuální dovednosti při práci s jed. materiály a pomůckami. Vytváří jed. postupy různé předměty z tradič. i netradič. materiálů. Pracuje podle slovního návodu a předlohy.	Vlastnosti materiálů, pracovní pomůcky, jednoduché pracovní postupy a operace, organizace práce, lidové zvyky, tradice řemesla	**Práce s drobným materiálem**	PT 1, TO 1.1; 1.1.5 PT 1, TO 1.3; 1.3.1 PT 5, TO 5.4	M , Vv 2.
Zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi.	Provádí jednoduché montážní a demontážní práce. Zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi.	Stavebnice - plošné, prostorové, konstrukční, seznámení s návodem, sestavování modelů podle předlohy, návodů i představy	**Konstrukční činnosti**		
Provádí pozorování přírody, zaznamenává a hodnotí výsledky pozorování, pečuje o nenáročné rostliny.	Provádí jednod. pěstit. činnosti, poznává pěstit. materiál, samostatně provádí pěstit. pokusy. Provádí pozorování přírody v jednotlivých ročních obdobích a popíše jeho výsledky. Pečuje o nenáročné rostliny.	Ošetřování pokojových rostlin, pěstování některých plodin, pokusy pozorování, poznávání jedovatých rostlin	**Pěstitelské práce**		
Připraví tabuli pro jednoduché stolování, chová se vhodně při stolování.	Bezpečně obsluhuje základ. kuchyňské spotřebiče, provádí základ. úklid pracovních ploch a nádobí, samostatně připraví jednoduché pohoštění, upraví stůl ke stolování, u stolu se chová společensky.	Základ. vybavení kuchyně, výběr a nákup potravin, jejich skladování, úprava ovoce a zeleniny za studena, jednod. prostírání, obsluha, chování u stolu	**Příprava pokrmů**		

ŠVP ZŠ Mostek	Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Ročník
I. stupeň ZŠ	**ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE**	**PRACOVNÍ ČINNOSTI**	**3.**

Vzdělávací obsah předmětu

Očekávaný výstup z RVP ZV	Školní výstup (ročníkový výstup, výstup předmětu)	Učivo	Téma	Přesah vazby do PT	MV
Vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu. Využívá prvky lidových tradic. Volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu. Udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu.	Naplánuje a zorganizuje si svou zamýšlenou praktickou činnost na úrovni svého věku. Zvládá základní manuální dovednosti při práci s jednoduchými materiály a pomůckami. Vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů. Pracuje podle slovního návodu a předlohy. Umí si vybrat vhodné pracovní nástroje a pomůcky a zvolí vhodný materiál pro zvolenou činnost, s materiálem zachází hospodárně. Udrží pořádek na pracovním místě. V případě potřeby poskytne první pomoc u drobných poranění.	Vlastnosti materiálu - přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, drát, folie, apod.	**Práce s drobným materiálem**	PT 1, TO 1.1; 1.1.2, 1.1.3, 1.1.5 PT 1, TO 1.2; 1.2.3	M, Vv 3.
Provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž. Pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu.	Provádí jednoduché montážní a demontážní práce se stavebnicemi. Zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi. Ovládá jednoduché pracovní postupy.	Stavebnice - plošné, prostorové, konstrukční, sestavování modelů, práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem	**Konstrukční činnosti**		
Provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování. Ošetřuje a pěstuje	Provádí jednoduché pěstitelské činnosti, provádí porovnávání a pokusy. Provádí pozorování přírody v jednotlivých ročních obdobích a popíše jeho výsledky.	Základní podmínky pro pěstování rostlin Půda a její zpracování, výživa rostlin, osivo, pěstování	**Pěstitelské činnosti**		

podle daných zásad pokojové a jiné rostliny. Volí podle druhu pěstitelských prací správné pomůcky, nástroje a náčiní	Pečuje o nenáročné rostliny. Ošetřuje nebo pěstuje pokojové či jiné rostliny. Pozná pěstitelský materiál, nářadí a pomůcky, umí s nimi správně pracovat.	rostlin ze semen v místnosti, na zahradě, pěstování pokojových rostlin Rostliny jedovaté, rostliny jako drogy, alergie			
Orientuje se v základním vybavení kuchyně. Připraví samostatně jednoduchý pokrm. Dodržuje pravidla správného stolování, udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje čistotu, hygienu, bezpečnost práce. Poskytne první pomoc při úrazu v kuchyni.	Bezpečně obsluhuje základní spotřebiče. Samostatně připraví snídani, přesnídávku, jednoduché pohoštění. Upraví rodinný stůl pro každodenní stolování i pro oslavu, u stolu se chová společensky. Provádí základní úklid pracovních ploch a nádobí, zachází se základními čisticími prostředky.	Základní vybavení kuchyně Výběr, nákup, skladování potravin Jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování Technika v kuchyni - historie a význam	**Příprava pokrmů**		

ŠVP ZŠ Mostek	Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Ročník
I. stupeň ZŠ	**ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE**	**PRACOVNÍ ČINNOSTI**	**4.**

Vzdělávací obsah předmětu

Očekávaný výstup z RVP ZV	Školní výstup (ročníkový výstup, výstup předmětu)	Učivo	Téma	Přesah vazby do PT	MV
Vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu. Využívá prvky lidových tradic, volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu. Udržuje pořádek na pracovním místě, dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu.	Na úrovni svého věku plánuje a zorganizuje zamýšlenou praktickou činnost. Vytváří přiměřenými pracovními postupy různé výrobky z daného materiálu. Využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem vlastní fantazii. Volí si vhodné pracovní nástroje a pomůcky vzhledem k požitému materiálu, zvolí vhodný materiál pro zvolenou činnost a zachází hospodárně s materiálem. Udrží pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce. Poskytne 1. pomoc při drobném poranění.	Vlastnosti materiálu - přírodniny, modelovací hmota, papír a kartón, textil, drát, fólie, apod.	**Práce s drobným materiálem**	PT 1, TO 1.3; 1.3.1 PT 6, TO 6.2; 6.2.2	M, Vv 4.
Provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž. Pracuje podle slovního návodu, předlohy nebo jednoduchého náčrtu.	Provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž. Pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu. Zvládá jednoduché pracovní postupy.	Stavebnice - plošné, prostorové, konstrukční Sestavování modelů, práce s návodem, předlohou	**Konstrukční činnosti**		
Volí podle druhu pěstitelských prací správné pomůcky, nástroje a náčiní.	Dodržuje základní podmínky a užívá postupy pro pěstování vybraných rostlin. Volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní.	Základní podmínky pro pěstování rostlin, půda a její zpracování Výživa rostlin, osivo, pěstování rostlin ze semen v	**Pěstitelské práce**	PT 1, TO 1.3; 1.3.1 PT 6, TO 6.2; 6.2.2	

Ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové a jiné rostliny. Provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování.	Ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové či jiné rostliny a provádí pěstitelská pozorování. Provádí jednoduché pěstitelské činnosti. Provádí pozorování a pokusy. Dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne 1. pomoc při úrazu na zahradě.	místnosti, na zahradě Pěstování pokojových rostlin, rostliny jedovaté, rostliny jako drogy, alergie			
Orientuje se v základních vybaveních kuchyně, připraví samostatně jednoduchý pokrm, dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování. Udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce. Poskytne první pomoc při úrazu v kuchyni.	Uvede základní vybavení kuchyně. Bezpečně obsluhuje základní spotřebiče. Samostatně připraví snídani, přesnídávku, jednoduchý pokrm. Dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování při stolování. Upraví rodinný stůl pro každodenní stolování i pro oslavu. Udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce. Poskytne 1. pomoc i při úrazu v kuchyni. Uplatňuje zásady správné výživy.	Základní vybavení kuchyně; technika v kuchyni - historie a význam Výběr, nákup a skladování potravin Jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování	**Příprava pokrmů**		

ŠVP ZŠ Mostek	Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Ročník
I. stupeň ZŠ	**ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE**	**PRACOVNÍ ČINNOSTI**	**5.**

Vzdělávací obsah předmětu

Očekávaný výstup z RVP ZV	Školní výstup (ročníkový výstup, výstup předmětu)	Učivo	Téma	Přesah vazby do PT	MV
Vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy různé výrobky z daného materiálu. Využívá lidových tradic, volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní. Udržuje pořádek na pracovním místě.	Na úrovni věku a svých schopností vytváří přiměřenými pracovními postupy různé výrobky z daného materiálu. Využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem vlastní fantazii. Volí si vhodné pracovní nástroje a pomůcky vzhledem k požitému materiálu. Využívá prvky lidových tradic. Udrží pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce. Poskytne 1. pomoc při drobném poranění.	Vlastnosti materiálu, pracovní pomůcky a nástroje, jejich funkce a využití Jednoduché pracovní operace a postupy Organizace práce Lidové zvyky, tradice, řemesla	**Práce s drobným materiálem**	PT 1, TO 1.3; 1.3.1 PT 6, TO 6.2; 6.2.2	M, Vv 5.
Při práci se stavebnicemi provádí jednoduchou montáž a demontáž.	Provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž. Umí sestrojit podle jednoduchého plánku, návodu či náčrtku model. Pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu. Umí si rozvrhnout pracovní postup. Umí rozebrat a znovu sestrojit kolo.	Stavebnice - plošné, prostorové, konstruktivní Sestavování modelů Práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtkem	**Konstrukční činnosti**		
Provádí pozorování přírody, pěstitelské	Dodržuje základní podmínky a užívá		**Pěstitelské činnosti**		

pokusy, jednoduché pěstitelské činnosti provádí samostatně. Ošetřuje a pěstuje podle zásad pokojové i jiné rostliny, volí správné pomůcky, nástroje, náčiní.	postupy pro pěstování vybraných rostlin. Volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní. Umí připravit půdu pro setí, sázení. Ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové a jiné rostliny. Dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne 1. pomoc při úrazu na zahradě. Rozlišuje jedovaté rostliny.	Půda, její zpracování, základní podmínky pro pěstování rostlin Výživa, osivo, pěstování rostlin ze semen v místnosti, na zahradě Pěstování pokojových rostlin Jedovaté rostliny, rostliny jako drogy, alergie			
Orientuje se v základních vybaveních kuchyně. Připraví samostatně jednoduchý pokrm. Dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování. Udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch. Dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce.	Rozpozná, pojmenuje a uvede základní vybavení kuchyně, ví, na co se používá, orientuje se v kuchyni. Samostatně připraví jednoduchý pokrm (studený-ovocný nebo zeleninový salát). Dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování při stolování. Udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce. Poskytne 1. pomoc i při úrazu v kuchyni. Uplatňuje zásady správné výživy	Základní vybavení kuchyně, technika v kuchyni Výběr, nákup a skladování potravin, jednoduchá úprava stolu Pravidla správného stolování	**Příprava pokrmů**		

5.2 Učební osnovy pro II. stupeň ZŠ

5.2.1 Jazyk a jazyková komunikace – Český jazyk a literatura

Vzdělávací oblast „Jazyk a jazyková komunikace“

1. Český jazyk: 6. - 9. ročník:

Charakteristika předmětu:

Hlavním cílem vyučovacího předmětu je vést žáka k získání dobré úrovně jazykové kultury a mateřského jazyka, které patří k podstatným znakům všeobecné vyspělosti absolventa základního vzdělávání, a vybavit žáka takovými znalostmi a dovednostmi, které mu umožňují správně vnímat různá jazyková sdělení, rozumět jim, vhodně se vyjadřovat a účinně uplatňovat i prosazovat výsledky svého poznání. Dále vytvořit předpoklady k efektivní mezilidské komunikaci tím, že se žáci učí interpretovat své reakce a pocity tak, aby dovedli pochopit svoji roli v různých komunikačních situacích a aby se uměli orientovat při vnímání okolního světa i sebe sama.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Český jazyk má komplexní charakter, ale pro přehlednost je rozdělen do tří specifických složek: komunikační a slohová výchova, jazyková výchova a literární výchova. Ve výuce se však vzdělávací obsah jednotlivých specifických složek vzájemně prolíná.

V **komunikační a slohové výchově** se žáci učí vnímat a chápat různá jazyková sdělení, číst s porozuměním, kultivovaně psát, mluvit a rozhodovat se na základě přečteného nebo slyšeného textu různého typu vztahujícího se k nejrůznějším situacím, analyzovat jej a kriticky posoudit jeho obsah. Ve vyšších ročnících se učí posuzovat také formální stránku textu a jeho výstavbu.

V **jazykové výchově** žáci získávají vědomosti a dovednosti potřebné k osvojování spisovné podoby českého jazyka. Učí se poznávat a rozlišovat jeho další formy. Jazyková výchova vede žáky k přesnému a logickému myšlení, které je základním předpokladem jasného, přehledného a srozumitelného vyjadřování. Při rozvoji potřebných znalostí a dovedností se uplatňují a prohlubují i jejich obecné intelektové dovednosti, např. dovednosti porovnávat různé jevy, jejich shody a odlišnosti, třídit je podle určitých hledisek a dospívat ke zobecnění. Český jazyk se tak od počátku vzdělávání stává nejen nástrojem získávání většiny informací, ale i předmětem poznávání.

V **literární výchově** žáci poznávají prostřednictvím četby základní literární druhy, učí se vnímat jejich specifické znaky, postihnout umělecké záměry autora a formulovat vlastní názory o přečteném díle. Učí se také rozlišovat literární fikci od skutečnosti. Postupně získávají a rozvíjejí základní čtenářské návyky i schopnosti tvořivé recepce, interpretace a produkce literárního textu. Žáci dospívají k takovým poznatkům a prožitkům, které mohou pozitivně ovlivnit jejich postoje, životní hodnotové orientace a obohatit jejich duchovní život. Vyučovací předmět Český jazyk se vyučuje v 6. - 9. Ročníku, zpravidla v kmenových učebnách. Vyučující může využít i odbornou učebnu pro český jazyk, učebny PC nebo odbornou učebnu Vv a D.

Výchovné a vzdělávací strategie:

Kompetence k učení

- vedeme žáky k zodpovědnosti za jejich vzdělávání a za jejich „budoucnost“, připravujeme je na celoživotní vzdělávání
- ve výuce zřetelně rozlišujeme základní (nezbytné, klíčové, kmenové) učivo a učivo rozšiřující (doplňující)
- učíme žáky vyhledávat, zpracovávat a používat potřebné informace v literatuře a na internetu

Kompetence k řešení problémů

- podporujeme netradiční (originální) způsoby řešení problémů
- žáci samostatně řeší problémy, volí vhodné způsoby řešení, užívají při řešení logické myšlení
- ve škole i při mimoškolních akcích průběžně monitorujeme, jak žáci řešení problémů prakticky zvládají
- žák vyhledává informace vhodné k řešení problémů, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti k objevování různých variant řešení

Kompetence komunikativní

- podporujeme různé formy komunikace a klademe důraz na její „kulturní úroveň“
- vedeme žáky k tomu, aby otevřeně vyjadřovali svůj názor podpořený logickými argumenty
- učíme žáky publikovat a prezentovat své názory a myšlenky
- připravujeme žáky na zvládnutí komunikace s jinými lidmi, k porozumění různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest a jiných informačních a komunikačních prostředků

Kompetence sociální a personální

- učíme žáky pracovat v týmech (skupinách), učíme je vnímat vzájemné odlišnosti jako podmínku efektivní spolupráce
- rozvíjíme schopnost žáků zastávat v týmu různé role,
- podporujeme vzájemnou pomoc žáků, vytváříme situace, kdy se žáci vzájemně potřebují

- podporujeme integraci žáků s VPU do třídních kolektivů
- učíme žáky kriticky hodnotit práci a význam týmu, svoji práci a její význam pro tým i práci a význam ostatních členů týmu

Kompetence občanské

- netolerujeme agresívní, hrubé, vulgární a nezdvořilé projevy chování žáků
- na konkrétních modelových situacích a příkladech demonstrujeme pozitivní a negativní projevy chování lidí
- vedeme žáky k respektování a oceňování našich tradic a kulturního a historického dědictví, k pozitivnímu postoji k uměleckým dílům, ke smyslu pro kulturu

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci; kvalitně provedenou práci neopomeneme pochválit
- při výuce vytváříme podnětné a tvořivé pracovní prostředí, měníme pracovní podmínky, žáky vedeme k adaptaci na nové pracovní podmínky
- vedeme žáky k využívání získaných znalostí a zkušeností při přípravě na budoucí povolání

Časová dotace vzdělávací oblasti:

Ročníky 2. stupně	6.	7.	8.	9.
Český jazyk a literatura	**4**	**4**	**4**	**5**

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření vyznačena červeně.

ŠVP ZŠ Mostek	Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Ročník
II. stupeň ZŠ	**JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE**	**ČESKÝ JAZYK A LITERATURA**	**6.**

Vzdělávací obsah předmětu

Očekávaný výstup z RVP ZV	Školní výstup (ročníkový výstup, výstup předmětu)	Učivo	Téma	Přesah vazby do PT	MV
Rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpozná přenesená pojmenování, zvláště ve frazémech	Dokáže označit slovotvorný základ, předpony a přípony. Určí, zda bylo slovo vytvořeno pomocí předpony nebo přípony. Dokáže označit kořen slova a uvést slova příbuzná. Odliší slova, která s nimi příbuzná nejsou. Provede slovotvorný rozbor a rozbor stavby slova. Vyjmenuje, k jakým změnám dochází při odvozování a uvede příklady. Vyvodí, v jaké části slova se souhláskové skupiny objevují, dokáže označit šev předponový a příponový, zvládne doplnit vynechaná písmena a odůvodní pravopis. Dokáže tvořit ženská pojmenování k mužským, vytvářet přídavná jména od jmen podstatných a dokáže je správně pravopisně napsat. Vyvodí, proč jsou ve slovech dvě stejné souhlásky; podle smyslu připojuje ke slovům vybrané předpony, dá příklad, kdy ke zdvojení souhlásek nedochází,	Slovotvorný základ, předpona a přípona Slova příbuzná Stavba slova Střídání hlásek při odvozování Skupiny hlásek při odvozování Zdvojené souhlásky	**<u>Jazyková výchova</u>** **Stavba slova a pravopis** **Opakování**	PT 1, TO 1.2; 1.2.4 PT 1, TO 1.3; 1.3.1 PT 1, TO 1.1; 1.1.1 - 1.1.5 PT 1, TO 1.2; 1.2.1, 1.2.3, 1.2.4 PT 1, TO 1.3; 1.3.1, 1.3.2	

	vyjmenuje přípony (-ina, ík, -ice), dokáže doplnit vynechané souhlásky a správnost si ověří v Pravidlech.				
V písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i v souvětí.	Dokáže odůvodnit pravopis v těchto skupinách, píše je pravopisně správně, vyjmenuje slova určená k zapamatování.	Skupiny bě - bje, pě, vě - vje, mě - mně			
	Píše správně slova s předponami a předložkami. Dokáže odůvodnit pravopis podle daných pravidel, vyjmenuje slova určená k zapamatování, doplní předpony do zadaných slov, správnost si ověří v „Pravidlech“. Tvoří slova s těmito předponami a odůvodňuje pravopis. Vysvětlí rozdíl mezi slovy lišícími se přeponou (např. zpráva - správa).	Předpony s-/se-, z-/ze-, vz/vze-			
	Uvede, se kterými pády se pojí předložky s a z, doplní vynechané předložky do textu a zdůvodní.	Předložky s, z			
	Ovládá pravopis vyjmenovaných slov. Rozpozná, v jaké části slova se i-y nachází a podle toho dokáže použít správné pravidlo. Dokáže vyjmenovat vyjmenovaná slova, rozpozná slova příbuzná. Rozliší významy slov lišící se i-y (sípe-sype). U podstatných jmen odůvodní koncovku příslušným vzorem a píše ji pravopisně správně. Zvládne napsat osobní koncovky sloves v přítomném a budoucím čase. V příčestí minulém dokáže koncovku odůvodnit podle pravidla o shodě přísudku s	I - y po obojetných souhláskách			

	podmětem. U přípony aplikuje pravidlo i - í.				
Správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci.	Pozná a určí slovní druhy, skloňuje podstatná jména a přídavná jména, pozná osobní zájmena, časuje slovesa. Vyjmenuje slovní druhy, rozdělí je na ohebné a neohebné, uvede znaky, podle kterých jednotlivé slovní druhy rozpozná. Orientuje se v textu a správně určí slovní druh podle významu v dané větě.	Druhy slov	**Tvarosloví**	PT 1, TO 1.1; 1.1.1, 1.1.3	
	Vyhledá v textu podstatná jména (PJ, dokáže u nich určit pád, číslo, rod a vzor. Vysvětlí, co jsou PJ konkrétní a abstraktní podle významu (např. psaní). Dokáže vyhledat PJ hromadná, pomnožná a látková a vysvětlit jejich zvláštnosti. Rozliší a správně píše PJ obecná a vlastní (názvy osob, zvířat, měst, řek, zemí, hor, světadílů, svátků). Píše pravopisně správně koncovky PJ, bezpečně odůvodňuje pomoci vzorů. Dvojí možnost koncovek dokáže vyhledat v „Pravidlech“. Rozpozná PJ, která se skloňují jako přídavná jména a uvede další příklady.	Podstatná jména			
	Dokáže skloňovat vlastní jména osobní a místní podle příslušných vzorů, uvede příklady příjmení, která se neskloňují, doplní uvedená jména do zadaných vět ve správných tvarech.	Skloňování vlastních jmen místních			
	Správně skloňuje PJ místní a pravopisně správně píše jejich koncovky.	Pomnožná jména místní			
	Dokáže v textu vyhledat	Přídavná jména			

	přídavná jména (PŘJ), určí u nich pád, číslo a rod. Rozpozná PŘJ měkká, tvrdá a přivlastňovací. Orientuje se v textu a správně píše velké nebo malé písmeno. Dokáže vyhledat jmenné tvary PŘJ a píše je pravopisně správně.				
	Rozpozná PŘJ tvrdá a měkká, koncovky odůvodňuje správným tvarem vzoru a píše je pravopisně správně. Dokáže převést PŘJ z jednotného čísla do množného, i když dochází ke změně souhlásky.	Skloňování přídavných jmen tvrdých a měkkých			
	Vyhledá v textu PŘJ přivlastňovací a skloňuje je podle příslušných vzorů. Doplní tvary PŘJ do textu, rozliší PŘJ od PJ (dědečkovi psi x půjdu k dědečkovi).	Skloňování přídavných jmen přivlastňovacích			
	Vysvětlí pojem stupňování, uvede přípony a koncovky jednotlivých stupňů a předvede, jak se 2. a 3. stupeň tvoří. Pozoruje tvary 2. stupně, vyvodí a odůvodní vzniklé skupiny souhlásek. Tvary 2. a 3. stupně dokáže vyhledat v „Pravidlech“. Uvede příklady zesilování a zeslabování pomocí různých příslovcí.	Stupňování přídavných jmen			
	Vyjmenuje druhy zájmen, pro každou skupinu uvede charakteristické znaky. Vyhledá v textu zájmena a zařadí je ke správnému druhu. Správně skloňuje a píše tvary zájmena já, ten, náš, on, ona, ono, můj, tvůj, svůj.	Zájmena			
	Rozliší druhy číslovek, vyhledá je v textu,	Číslovky			

	rozpozná určité a neurčité. Pro každou skupinu uvede charakteristické rysy. Uvede příklad, kdy se nepíše tečka za číslovkou řadovou. Dokáže číst letopočty různým způsobem. Zvládne skloňování číslovek dva, tři, čtyři. Vytvoří správný tvar jmen počítaných předmětů. I složitější číslovky napíše slovy. Bližší poučení o číslovkách vyhledá v „Pravidlech“, uvede vzory, podle kterých se některé číslovky skloňují.				
	Uvede charakteristické znaky sloves. Vyjmenuje kategorie (osoba, číslo, čas, způsob), dokáže v textu vyhledat slovesa a tyto kategorie určit. Zvládne tvorbu infinitivů a naopak. Převede slovesné tvary z jednotného čísla do množného, z oznamovacího způsobu do podmiňovacího, apod. Dokáže určit druhy vět podle postoje mluvčího.	Slovesa			
Rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí.	Ve větě vyhledá podmět a přísudek, uvede charakteristické znaky základních větných členů. Rozliší přísudek slovesný, jmenný se sponou a jmenný bez spony. Vyjmenuje sponová slovesa a dokáže si je v textu uvědomit. Nahradí přísudek slovesný jmenným se sponou a naopak. Rozpozná větu s nevyjádřeným podmětem. U vyjádřeného podmětu uvede, jakým slovním druhem je vyjádřen, vyhledá věty s několikanásobným podmětem.	Základní větné členy	**Skladba**	PT 1, TO 1.3; 1.3.1	

	Zvládá pravopis podle shody přísudku s podmětem. Vysvětlí pravidlo shody přísudku s podmětem i několikanásobným podmětem a dokáže ho použít, správně zdůvodní koncovky.	Shoda přísudku s podmětem i několikanásobným podmětem			
	Ve větě vyhledá rozvíjející větné členy a uvede jejich charakteristické znaky, graficky znázorňuje stavbu věty jednoduché.	Rozvíjející větné členy			
	Rozezná větu jednoduchou od souvětí, určuje věty H a V, graficky znázorňuje stavbu jednoduchého souvětí, procvičuje interpunkci v souvětí.	Věta jednoduchá a souvětí Tvoření vět Opakování přímé řeči			
Spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova.	Rozpozná znělé a neznělé souhlásky, dovede vysvětlit spodobu znělosti, dokáže uvést příklady se souhláskami párovými lišícími se znělostí.	Spisovná výslovnost	**Zvuková stránka jazyka**	PT 1, TO 1.2; 1.2.3	D 6.
	U slov dokáže označit hlavní a vedlejší přízvuk.	Slovní přízvuk			
	Rozpozná věty tázací zjišťovací a doplňovací.	Zvuková stránka věty			
Rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití.	Dokáže vymezit pojem jazyk, vysvětlí vznik jazyka a jeho vývoj. Rozpozná jazyk spisovný a nespisovný, dá příklady, kde a kdy se užívá spisovný jazyk.	Jazyk a jeho útvary	**Český jazyk Řeč a jazyk**	PT 1, TO 1.2; 1.2.2, 1.2.3 PT 3, TO 3.3	VkO 6.
	Definuje, co je nářečí a obecná čeština. Uvede, čím se liší od spisovného jazyka.	Nářečí a obecná čeština		PT 4, TO 4.3	
	Vysvětlí pojmy - jazykověda, nauka o slovní zásobě, mluvnice, hláskosloví, tvarosloví, skladba a nauka o tvoření slov. Rozumí pojmu dialektologie, uvede, co	Jazykověda a její složky			

	je to věta a z čeho se skládá, co je slovní zásoba, co je mluvnice a jak se dělí.				
Samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami. Využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace.	Naučí se pracovat s jazykovými příručkami. V Pravidlech českého pravopisu se orientuje podle obsahu, dokáže vyhledat zadaná slova, rozumí informacím uvedeným u jednotlivých hesel, využívá příručku ke správnému pravopisu a výslovnosti. Dokáže najít poučení o zadaných pravopisných jevech. Ve Slovníku spisovné češtiny se také orientuje podle obsahu, využívá seznam zkratek, zjišťuje významy slov, dokáže vysvětlit údaje u jednotlivých hesel, rozšiřuje si vlastní slovní zásobu. Orientuje se i ve Stručné mluvnici české, vyhledá poučení. Průběžně - opakuje a procvičuje pravopisná pravidla; spolupracuje s ostatními při řešení úkolů, rozvíjí své myšlení.	Jazykové příručky		PT 1, TO 1.1; 1.1.1 PT 1, TO 1.3; 1.3.1	
Odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru. Využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky a věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů.	Vymezí pojem vypravování, v ukázkách vyhledá charakteristické rysy a prostředky k oživení děje. Dokáže stupňovat napětí a použít přímou řeč. Zvládne reprodukovat přečtený příběh, orientuje se v daném textu, dokáže nahradit slova výstižnějšími. Rozvíjí a obohacuje svoji slovní zásobu, odstraňuje opakování slov. Podle své fantazie dokončí načaté vypravování. Zpracuje osnovu zadaného textu (ve větách i v heslech), samostatně napíše vypravování, kdy text		**<u>Komunikační a slohová výchova</u>** **Vypravování**	PT 6, TO 6.1; 6.1.2, PT 9, TO 6.2; 6.2.2	

Odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnání s dostupnými informačními zdroji.	členní do odstavců. Vypráví podle předem připravené osnovy. S vhodnou podporou PP písemně zpracuje zadané téma.				
Rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru.	Popíše děje, jevy, osoby, pracovní postup. S vhodnou podporou PP písemně zpracuje zadané téma. Z ukázek vyvodí charakteristické rysy popisu, vyjmenuje různé postupy při popisu. Pracuje s textem, vymýšlí synonyma, obohacuje svoji slovní zásobu. Popíše svou nejmilejší hračku. Nakreslí plánek bytu a podle něj byt popíše. Práci rozčlení do odstavců, dbá na návaznost, výběr pojmenování a rozmanitost sloves. Rozlišuje nespisovné a hovorové výrazy a dokáže je nahradit plně spisovnými.		**Popis**		Aj 6.
	Shromáždí množství pojmenování znaků a vlastností a obohatí je rozvitými větnými členy. Popíše obličej, postupuje od nejvýraznějších znaků k méně významným., vyjadřuje se i v souvětích, dbá na pestrost použitých sloves a používá i přirovnání a rčení. Výstižně popíše některého svého spolužáka a podle obrázku nějakou osobnost (pouze vnější popis).	Popis osoby			
	Z ukázek vyvodí charakteristické rysy, vysvětlí rozdíl mezi vypravováním a popisem děje. Rozšiřuje si slovní	Popis děje			SZ 6.

	zásobu, shromáždí výstižná slovesa. Popíše (ústně či písemně) děj podle obrázku. Vysvětlí, jak se dostane od školy např. k nádraží apod.				
	Z textu vyvodí charakteristické rysy, sestaví osnovu popisu, popíše např. jednoduché kouzlo, pokus z fyziky apod. Vybírá výstižné, popř. i odborné výrazy. Obohacuje si slovní zásobu, rozvíjí myšlení.	Popis pracovního postupu			
	Rozliší zprávu a oznámení, uvede charakteristické znaky. V tisku vyhledá zprávu a oznámení a dané znaky konkretizuje. Najde příklad hodnocení a výzvy. Samostatně napíše zprávu a oznámení.		**Zpráva a oznámení**		
Využívá základy studijního čtení - vyhledává klíčová slova, formuluje hlavní myšlenku textu.	Řekne důvod, proč se výpisky pořizují, uvede příklady, jak se mohou výpisky zaznamenávat. Orientuje se v textu, dokáže vyhledat důležité údaje. Udělá výpisky z uceleného výkladu z učebnice (D, Z, F, Př).		**Výpisky**		
Uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování.	Uvede rozdíl mezi výpisky a výtahem, z vlastní zkušenosti dá příklad, kdy si pořizuje výtah. Shromáždí odborné výrazy, jejich význam vyhledá v některé encyklopedii nebo slovníku. Zpracuje výtah kratšího výkladu nebo textu z naučné knihy. Uvede pramen, z něhož byl výtah pořízen.	Výpisek – výtah	**Výtah**		
	Uvede rozdíly mezi soukromým (osobním) a úředním dopisem, vyjmenuje části, které dopis obsahuje. Pracuje s textem, obměňuje použité výrazy, odstraňuje opakování	Soukromý, úřední dopis	**Dopis**		VkO 6.

	slov. Napíše osobní dopis (kamarád, babička). Průběžně - rozvíjí souvislý ústní i písemný projev. Spolupracuje s ostatními při řešení úkolů. Píše běžné písemnosti. Podle předlohy sestaví vlastní životopis a napíše žádost.					
	Komunikuje v běžných situacích, v komunikaci ve škole užívá spisovný jazyk. Má pozitivní vztah k literatuře.		**Literární výchova**		
Uceleně reprodukuje přečtený text.	Vysvětlí, proč vznikaly báje a mýty, přečte několik ukázek, čte s porozuměním, neboť dokáže text reprodukovat a najít hlavní myšlenku. Uvede příklady mýtů a bájí, které se vyprávěly mezi indiány, v Egyptě či v antice.	Mýty, báje		PT 4, TO 4.1, 4.2, 4.4	D 6.
Rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele.	Uvede dvě části, ze kterých se bible skládá, v knihovně se seznámí s jejím obsahem, vyjmenuje několik postav, o kterých se v bibli píše, stručně je charakterizuje. Vypráví o stvoření člověka.	Bible		PT 4, TO 4.1, 4.4	D 6.
	Vyjmenuje charakteristické znaky pohádky, přinese pohádkové knihy, uvede jména spisovatelů a sběratelů pohádek. Čte s porozuměním, dokáže reprodukovat text.	Pohádky			Aj 6.
Vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je.	Orientuje se v textu, a dokáže vyhledávat odpovědi na otázky.				
Volně reprodukuje text podle svých schopností.	Vyvodí z textu charakteristické znaky pověsti, porovná pověst s pohádkou a dokáže najít pravdivé jádro. Čte s porozuměním, zapamatuje si a stručně vypráví přečtenou pověst. Přečte si nějakou knihu tohoto žánru.	Pověsti			D 6.

Při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy.	Čte plynule s porozuměním ukázky z děl českých autorů s tématy kulturně historickými, literárními, výtvarnými a hudebními. Rozezná základní literární druhy a žánry.	Žánrově různé texty české klasické literatury s tématikou - můj domov		PT 1, TO 1.1; 1.1.1 PT 4, TO 4.4	VkO 6. D 6.
	Přečte s porozuměním ukázky z oblasti dobrodružné literatury od pravěku až po současnost. Je schopen sestavit osnovu dobrodružného příběhu, charakterizovat hlavní postavy, zhodnotit jejich jednání a popsat vztahy mezi nimi. V ukázkách vyhledá konkrétní zeměpisné názvy a historické údaje. Z vlastní čtenářské zkušenosti doplní další knihy z oblasti dobrodružné literatury. Výstižně formuluje vlastní názory na četbu.	Dobrodružná literatura		PT 1, TO 1.1; 1.1.1 PT 1, TO 1.2; 1.2.2 PT 1, TO 1.3; 1.3.2	Z 6.
	Přečte s porozuměním ukázky knih se zvířecím hrdinou. Texty dokáže reprodukovat, vyhledá důkazy o vztahu člověka a zvířete, zhodnotí je. Přečte si knihu se zvířecím hrdinou a charakterizuje ho.	Svět lidí a svět zvířat		PT 5, TO 5.4	
Formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo.	Přečte s porozuměním ukázky z děl českých i světových autorů. Vyhledá nevšední situace. Dokáže charakterizovat hlavní postavy, najít hlavní myšlenku, dokáže porovnat postavy a situace z jednotlivých ukázek. Výstižně formuluje vlastní názory na četbu. Dokáže vyhledat potřebné informace v oblasti literatury.	Nevšední příběhy			

ŠVP ZŠ Mostek	Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Ročník
II. stupeň ZŠ	**JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE**	**ČESKÝ JAZYK A LITERATURA**	**7.**

Vzdělávací obsah předmětu

Očekávaný výstup z RVP ZV	Školní výstup (ročníkový výstup, výstup předmětu)	Učivo	Téma	Přesah vazby do PT	MV
	Orientuje se v Pravidlech českého pravopisu. Rozlišuje spisovný a nespisovný jazyk.		**Jazyková výchova**		
Správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci.	Zopakuje si a upevní vědomosti získané v 6. roč. Pozná a určí slovní druhy.	Podstatní jména - odchylné tvary označující části těl	**Tvarosloví**	PT 1, TO 1.1; 1.1.1, 1.1.3	
	Skloňuje podstatná jména. Odhalí odchylky některých tvarů od tvarů vzorů (oči-oka). Rozliší slova podle významu a správně je skloňuje.				
	Skloňuje přídavná jména. Upevní si vědomosti o přídavných jménech tvrdých, měkkých a přivlastňovacích.	Přídavná jména			
	Upevní si učivo 6. roč. - druhy zájmen, skloňován. Pozná osobní zájmena.	Zájmena - skloňování a užívání vztažných zájmen			
	Vyjmenuje vztažná zájmena, dokáže vytvořit správné tvary zájmena jenž a použít je v textu.				
	Odůvodní odlišnost tvaru po předložce. Dokáže použít ve správných tvarech i ostatní vztažná zájmena.				
	Upevní si učivo 6. roč. - bezpečně pozná číslovky v textu, dokáže rozhodnout, kdy bude za	Číslovky			

	číslovkou tečka, orientuje se v druzích číslovek. Upevní si skloňování číslovek dvě-obě. Dokáže vysvětlit rozdíl „pět hodin-patery hodiny“.				
Samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny.	Časuje slovesa. Upevní si učivo 6. roč. - možnost dvojích koncovek si ověří v Pravidlech. Vytvoří přítomné tvary i od sloves typu prosit, trpět, sázet. Podle rozkazovacího způsobu vyvodí a tvoří tvary množného čísla. Dokáže od sloves vytvořit správný tvar rozkazovacího způsobu - Nepros! Nekaz! Rozpozná několik typů tvoření příčestí minulého, tyto tvary dokáže správně používat, převede slovesa z času přítomného do minulého. Vytvoří infinitiv od sloves typu „peče, maže.“ Rozpozná tvary hovorové. Vyvodí podstatu rodu činného a trpného, uvede druhy vyjádření trpného rodu. Rozliší použití zájmena „se v trpném rodě a ve zvratném slovese v činném rodě, dokáže vytvořit tvary příčestí trpného. Zvládne nahradit opisný tvar trpný zvratnou podobou slovesa a naopak.	Slovesa			

	Převede věty se slovesy v rodě činném do rodu trpného. Upevní si učivo 6. roč. - rozliší příslovce místa, času, způsobu, míry a příčiny, dokáže se na ně správně zeptat. Přídavná jména a příslovce rozvíjí různými příslovci, obohacuje si slovní zásobu. Vyvodí, z čeho se příslovce tvoří, objeví, z čeho vznikly příslovečné spřežky a píše je pravopisně správně. Vysvětlí rozdíl „nahoru-na horu“, dokáže příslovce stupňovat. Upevní si učivo 6. roč. - dokáže určit pády, se kterými se předložky pojí. Správně píše slova s předponami a předložkami. Prohloubí si pravidlo psaní předložek s a z. Upevní si učivo 6. roč. - z příkladů vyvodí, co vše může spojka spojovat. Vyjmenuje nejčastější spojky podřadící a souřadící. Spojky v souvětích dokáže nahrazovat jinými spojkami. Upevní si učivo 6. roč. - rozpozná, kdy je dané slovo částicí a kdy jiným slovním druhem. Vytvoří věty s částicemi. Upevní si učivo 6. roč. - rozpozná význam citoslovcí, nahradí citoslovce slovesem a naopak.	Příslovce Předložky Spojky Částice Citoslovce			

	Napíše věty, v nichž užije citoslovce a zvládne interpunkci. Vysvětlí pravidla psaní velkých písmen u podstatných jmen vlastních, uvede příklady. Vysvětlí pravopis v několikaslovném vlastním názvu, uvede příklady. Doplní v textu malé či velké písmeno (podle pravidel a významu) a dokáže je správně odůvodnit. Průběžně si procvičuje pravopis - koncovky podstatných a přídavných jmen, zvládá pravopis shody přísudku s podmětem, ovládá pravopis vyjmenovaných slov.	Psaní velkých písmen ve jménech vlastních	**Pravopis**		
Rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí	Rozezná větu jednoduchou a souvětí. Z textu vyvodí podstatu vět jednočlenných a dvojčlenných a vyhledá je v textu. Rozliší věty dvojčlenné s nevyjádřeným podmětem. Nahradí věty jednočlenné dvojčlennými a naopak. Vysvětlí, co jsou to větné ekvivalenty, a uvede příklady. Rozpozná, který slovní druh je základem větných ekvivalentů v textu. Vyjmenuje druhy vět - oznamovací, rozkazovací, tázací, přací, dá příklady. Upevní si učivo o otázkách zjišťovacích a doplňovacích, dá příklady vět zvolacích.	Věta jednočlenná a dvojčlenná Větné ekvivalenty Druhy vět a větných ekvivalentů podle funkce	**Skladba**	PT 1, TO 1.3; 1.3.1	

	Uvede, čím může být přísudek vyjádřen. Hledá ve větách přísudky slovesné se sponou, vyjmenuje sponová slovesa. Správně určí přísudek slovesný složený. Vyjmenuje slovesa fázová a způsobová. Uvede, podle kterých znaků pozná vedlejší větu přísudkovou. Nahradí jmennou část přísudku vedlejší větou. Uvede, čím může být podmět vyjádřen, vyhledá ve větách podměty a určí, zda jsou holé, rozvité nebo několikanásobné. Vysvětlí podstatu podmětu všeobecného, uvede příklad. Rozliší věty s podmětem všeobecným a nevyjádřeným. Uvede, podle kterých znaků pozná vedlejší větu podmětnou. Vyhledá v textu spojovací výrazy. Nahradí podmětovou část věty větou vedlejší. Upevní si učivo 6. roč. - doplní koncovky v příčestí minulém, pravopis zdůvodní. Vymezí charakteristické znaky, s čím tvoří skladební dvojici a čím bývá nejčastěji vyjádřen. Uvede, podle kterých znaků pozná vedlejší větu předmětnou, vyhledá ji v textu a rozpozná ji od vedlejší	Přísudek Vedlejší věta přísudková Podmět Vedlejší věta podmětná Shoda přísudku s podmětem Předmět Vedlejší věta předmětná			

	věty podmětné. Dokáže se správně zeptat, nahradí předměty větou vedlejší. Vyjmenuje druhy příslovečných určení, rozpozná je v textu a dokáže se na ně zeptat. Vyjmenuje druhy vedlejších vět příslovečných, uvede příklady, podle kterých znaků je pozná. Přísloveční určení nahradí vedlejšími větami. Vyhledá nejčastější spojovací výrazy. Vymezí charakteristické znaky, uvede, s čím tvoří skladební dvojici a čím bývá nejčastěji vyjádřen. Rozliší přívlastek shodný a neshodný, dokáže vyjádřit přívlastek shodný neshodným a naopak. Vyvodí rozdíl mezi přívlastkem několikanásobným a postupně se rozvíjejícím, rozpozná je a píše správně interpunkci. Z příkladu vyvodí přívlastek těsný a volný, dokáže je rozlišit a píše správně interpunkci. Uvede, podle kterých znaků pozná vedlejší větu přívlastkovou a vyhledá je v textu. Vymezí charakteristické znaky, uvede, s čím tvoří skladební dvojici a čím bývá nejčastěji vyjádřen. Doplněk vyhledá v	Příslovečné určení Vedlejší věty příslovečné Přívlastek Vedlejší věta přívlastková Doplněk			

	textu, rozliší doplněk od přísudku jmenného se sponou. Píše pravopisně správně koncovky doplňků i přísudků.				
	Uvede, podle kterých znaků pozná vedlejší větu doplňkovou a vyhledá je v textu. Shromáždí nejčastější spojovací výrazy, vytvoří souvětí s vedlejší větou doplňkovou.	Vedlejší věta doplňková			
	Vyhledá v textu několikanásobné větné členy, určí je a píše správně interpunkci.	Větné členy několikanásobné			
	Definuje, co je slovo, vysvětlí význam věcný a mluvnický, uvede příklad.	Slovo, věcný význam slova, sousloví a rčení	**Význam slova**		
	Vysvětlí pojem sousloví, vyhledá je v textu.				
	Rozpozná význam obrazný, dokáže vysvětlit význam některých rčení.	Slova jednoznačná a mnohoznačná			
	Vysvětlí pojmy a uvede příklady.				
	Objasní metaforu a metonymii, uvede příklady.				
	Objasní pojem synonymum a uvede příklady, ke slovům domácím hledá slova přejatá a naopak. Uvede, jak se synonyma od sebe liší.	Synonyma			
	Vyjmenuje slova se slohovým zabarvením - hovorová, knižní, básnická, ke spisovným slovům uvede slova v obecné češtině nebo slova nářeční (pokud je zná).	Antonyma Homonyma			
	Vysvětlí pojem, uvede příklady.				

	Vyhledá odborné názvy v textu, vysvětlí pojem terminologie, uvede příklady terminologických sousloví z fyziky, dějepisu, apod., a rozliší je na domácí a přejaté. Vysvětlí, jak se vyvíjí slovní zásoba, vyjmenuje způsoby obohacování slovní zásoby, uvede příklady. Vysvětlí pojem odvozování, vytvoří názvy osob od sloves a přídavných jmen, pojmenuje obyvatele různých měst a zemí, vytvoří názvy prostředků a nástrojů od sloves a přídavných jmen, názvy dějů od sloves. Vytvoří zdrobněliny, vysvětlí pojem přechylování a uvede příklady. Ze jmen podstatných vytvoří slova přídavná, vysvětlí rozdíl „balicí papír-žena, balící“. Odvodí slovesa od jiných sloves, rozpozná předponu, nahradí ji jinou, vysvětlí význam. Vysvětlí pojem složenina, tvoří složeniny. Vysvětlí zkratky v textu, vyvodí, jak vznikly, správně je napíše a správně je i přečte. Na příkladu Čedok vyvodí zkratkové slov. Uvede příklady zkratek i jiného druhu (např. atd), vysvětlí jejich význam a správně je píše. Průběžně si opakuje a procvičuje pravopisná	Odborné názvy Slovní zásoba a způsoby jejího obohacování Odvozování Skládání Zkracování	**Slovní zásoba a tvoření slov**	PT 1, TO 1.1; 1.1.1, 1.1.2, 1.1.3, 1.1.4, 1.1.5 PT 1, TO 1.2; 1.2.1, 1.2.3, 1.2.4 PT 1 TO 1.3; 1.3.1	

	pravidla. Spolupracuje s ostatními při řešení úkolů. Rozvíjí své myšlení, obohacuje si slovní zásobu.				
Odlišuje spisovný a nespisovný projev a vodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru. Využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky a věcně správnému písemnému projevu a ke tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů. Odlišuje ve čteném	Čte plynule s porozuměním, reprodukuje text. Komunikuje v běžných situacích, v komunikaci ve škole užívá spisovný jazyk. S vhodnou podporou PP písemně zpracuje zadané téma. Upevní si vědomosti 6. roč. - dokáže využít prostředky k oživení děje a stupňování napětí. Vypráví podle předem připravené osnovy. Správně píše interpunkci v přímé řeči, používá přirovnání a personifikaci. Vyhledává a uplatňuje ve vypravování dějová slovesa. Text člení na odstavce, pracuje s osnovou. Rozliší slova neutrální, kladně nebo záporně citově zabarvená, nespisovné výrazy nahradí spisovnými. Pracuje s textem, odstraňuje slohové nedostatky, napíše vypravování. Píše běžné písemnosti. Popíše děje, jevy, osoby, pracovní postup. V textu (popis obrázku) vyhledá ústřední motiv, všimne si postupu při popisu, promyslí jeho stavbu a vypracuje osnovu. Vyhledá slovesa, pracuje s textem, nahradí opakované nebo nevhodné výrazy výstižnějšími, vypracuje popis obrazu.	Popis uměleckých děl	**<u>Komunikační a slohová výchova</u>** **Vypravování** **Popis**		Vv 7.

nebo slyšeném textu fakta od názorů, hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnání s dostupnými informačními zdroji. Rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru. Využívá základy studijního čtení - vyhledává klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu.	Vysvětlí pojem líčení, pracuje s textem, sestaví osnovu, text rozčlení do odstavců. Obohacuje si slovní zásobu, vyhledává výrazy líčící krásu místa a vztah k němu, využívá synonyma. Upevní si vědomosti 6. roč. - pracuje s textem, osnovou a odstavci. Vypíše všechny potřebné předměty a prostředky, vyhledá všechny fáze postupu. Nahradí slovesa vhodnějšími, spojí je se jménem v náležitém pádu, nahradí opakující se příslovce a spojky. Vyhledá v textu odborné názvy a vysvětlí jejich význam. Dokáže využít slovníky, napíše popis pracovního postupu. Rozliší, co patří do charakteristiky vnitřní a vnější, pracuje s textem, vyhledává pojmenování různých vlastností, nahradí je synonymy, obohacuje si slovní zásobu. Uvede znaky, kterými se přímo popisuje vzhled. Vysvětlí pojem nepřímé charakteristiky a uvede příklady, je schopen užít rčení a přirovnání, vysvětlí různá přísloví a pořekadla. Dokáže stručně charakterizovat kamaráda nebo sám sebe. Z textu vyvodí všechny důležité části, vyjmenuje je, pracuje s textem,	Líčení Popis výrobků a pracovních postupů	**Charakteristika**		VkO 6. -7. Pč 6. – 7.

	odstraní neobratná vyjádření nebo opakující se slova. Shromáždí patřičné údaje a podle předlohy sestaví a napíše vlastní životopis. Vyhledá v textu podstatné části, najde zdůvodnění, uvede, proč se žádost píše. Dokáže formulovat žádost ústně i písemně. Vyhledá údaje, které pozvánka obsahuje. Dokáže napsat jednoduchou pozvánku. Upevní si vědomosti 6. roč. - porovná výtah a výpisky, pracuje s textem, podle osnovy dokáže shrnout obsah úryvku. Připraví výtah z textu, který si sám vybere. Průběžně rozvíjí ústní i písemný projev, obohacuje si slovní zásobu, využívá získané znalosti a zkušenosti v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost. Vytváří si komplexnější pohled na různé jevy, dokáže účinně spolupracovat ve skupině.		**Životopis** **Žádost** **Pozvánka** **Výtah**	PT 1, TO 1; 1.1.2 PT 1, TO 1.1; 1.1.1	VkO 6. – 7.
Uceleně reprodukuje přečtený text. Formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy	Orientuje se v literárním textu, nachází jeho hlavní myšlenku. Ústně formuluje dojmy z četby, filmu, divadla. Rozezná základní literární druhy a žánry. Zopakuje si a upevní vědomosti 6. roč. - vypráví libovolný biblický příběh. Vyjmenuje nejznámější biblické postavy a uvede k nim nejznámější	Bible	**Literární výchova** **Starověká literatura**	PT 4, TO 4.1, 4.2, 4.4	D 6.

divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo. Rozlišuje základní literární žánry a druhy, porovnává je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele.	informace, vypráví o bibli, jak vznikla, kdo ji napsal, jakým jazykem a jak je rozdělena. Přečte si ukázky ze starší české lyriky (Dřěvo se listem odievá) a vyhledá jazykové odlišnosti, poslechne si nahrávky písní „Hospodine, pomiluj ny“ a „Svatý Václave“, uvede základní údaje o Kosmově a Dalimilově kronice. Charakterizuje dobu husitskou, uvede některá díla J. Husa, vysvětlí jeho myšlenky, poslechne si nahrávku chorálu Ktož sú boží bojovníci. Charakterizuje dobu pobělohorskou, zařadí J. A. Komenského, uvede jeho nejznámější díla, vysvětlí jeho myšlenky, pracuje s textem. Seznámí se s díly W. Shakespeara, G. Boccaccia, M. de Cervantes, J. A. Komenského, poslouchá ukázky z těchto děl. Čte ukázky z děl Moliera, J. de la Fontaine, I. A. Krylova, D. Defoe a jiných, případně poslouchá ukázky MC či CD. Seznámí se s díly hlavních představitelů tohoto období. Dokáže vyhledat potřebné informace v oblasti literatury. Má pozitivní vztah k literatuře.	Starší česká literatura	**Středověká literatura** **Humanismus a renesance** **Baroko, klasicismus, osvícenství, preromantismus** **Ruský, francouzský, maďarský a anglický romantismus**	PT 1, TO 1.1; 1.1.1 PT 4, TO 4.4 PT 1, TO 1.1; 1.1.1 PT 1, TO 1.2; 1.2.2 PT 1, TO 1.3; 1.3.2	D, Hv 6. – 7. D 7. – 8.

ŠVP ZŠ Mostek	Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Ročník
II. stupeň ZŠ	**JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE**	**ČESKÝ JAZYK A LITERATURA**	**8.**

Vzdělávací obsah předmětu

Očekávaný výstup z RVP ZV	Školní výstup (ročníkový výstup, výstup předmětu)	Učivo	Téma	Přesah vazby do PT	MV
	Orientuje se v Pravidlech českého pravopisu. Rozlišuje spisovný a nespisovný jazyk.		**Jazyková výchova**		
Mít přehled o slovanských jazycích.	Zopakuje si a upevní vědomosti ze 7. roč. Rozliší slovanské jazyky na západní, východní a jižní, vyjmenuje slovanské jazyky západní.	Slovní zásoba a tvoření slov Slova přejatá a jejich pravopis	**Čeština jako jeden ze slovanských jazyků** **Nauka o slovní zásobě**	PT 1, TO 1.2; 1.2.2 PT 3, TO 3.3 PT 4, TO 4.3	D 7.
Pracovat s jazykovými příručkami.	Přečte si ukázky textů v polštině, slovenštině, chorvatštině a lužické srbštině, pokusí se je přeložit, vyhledá podobné a rozlišné znaky.				
Porozumět slovům cizího významu a nahrazovat je slovy domácími.	Vysvětlí, jak se do češtiny dostávají nová slova. Ve slovníku vyhledá významy různých slov. Tvoří nová slova pomocí předpon a přípon. Vyhledá v textu cizí slova, vysvětlí jejich význam a určí, jak se liší od slov domácích.				
Převádět text z nespisovné podoby jazyka do spisovné.	Ve Slovníku spisovné češtiny zjistí, ze kterých jazyků byla do češtiny přejata uvedená slova. Pojmenuje různé profese přejatými slovy. Slova přejatá nahradí domácími. Vysvětlí pojem slovo				

	mezinárodní a dá příklad. Uvede názvy vědních oborů a sportovních disciplín, použije výrazy domácí a přejaté. Vyhledá v textu přejatá slova a rozpozná, jak se liší ve výslovnosti a v pravopise od slov domácích.				
	Skloňuje podstatná jména. V textu vyhledá obecná jména přejatá a vyvodí, jak se budou skloňovat. Zvládne vytvořit náležité tvary a ověří je v Pravidlech.	Skloňování obecných jmen přejatých	**Tvarosloví**	PT 1, TO 1.1; 1.1.1, PT l, TO 1.3; 1.3.1	D, M, Z 7.
	Vyskloňuje podstatné jméno idea a rozpozná, podle kterých vzorů se řídí jeho koncovky. Podle slova idea dokáže tvořit tvary podobných slov. Uvede příklady slov, která se neskloňují. Vyhledá v textu cizí vlastní jména a shromáždí o nich informace. Vyvodí, podle jakých vzorů se budou skloňovat. Rozpozná jména slovanská a neslovanská. Uvede příklady jmen, která se neskloňují. Tvary některých jmen si ověří v Pravidlech.	Skloňování cizích vlastních jmen			
	Skloňuje slovesa. Vysvětlí pojem slovesný vid. Rozliší slovesa dokonavá a nedokonavá, dokáže vytvořit vidové dvojice. Vytvoří slovesné tvary v rozkazovacím způsobu a převede je do záporné podoby.	Slovesný vid	**Slovesa**		

	Vyjmenuje vzory každé slovesné třídy, popíše postup, podle kterého zařadí sloveso ke správnému vzoru. Tvoří různé tvary sloves, jejich správnost ověří v Pravidlech. Rozliší tvary knižní a hovorové. Vytvoří tvary příčestí trpného. Nahradí infinitiv podstatným jménem slovesným. Vyjmenuje slovesa nepravidelná, tvoří od nich různé tvary. Zopakuje si učivo 7. roč., uvede charakteristické znaky. Vyvodí z textu, jakými slovními druhy jsou vyjádřeny větné ekvivalenty.	Přehled slovesných vzorů			
	Upevní si učivo ze 7.roč - vytvoří věty s přísudkem slovesným, jmenným se sponou i jmenným bez spony. Obměňuje slovesný způsob. Vytvoří věty, kde bude podmět vyjádřen např. číslovkou, infinitivem slovesa nebo neohebným slovním druhem. Upevní si učivo 7. roč. - rozpozná věty holé, rozvité a několikanásobné a určí, jakým slovním druhem jsou vyjádřeny. Vysvětlí pojmy řízenost, přimykání a shoda a uvede příklady. Prohloubí si vědomosti o přívlastku shodném a	Věta jednočlenná a dvojčlenná Základní větné členy Rozvíjející větné členy	**Skladba**	PT 1, TO 1.1; 1.1.1, 1.1.3 PT 1, TO 1.3; 1.3.1	

	neshodném, těsném a volném, postupně rozvíjejícím a několikanásobném. Vymezí pojem několikanásobný větný člen. Vyjmenuje významové poměry mezi jednotlivými členy, uvede nejčastější spojovací výrazy, dá příklady k jednotlivým typům a vysvětlí je. Vyhledá v textu několikanásobné větné členy a určí mezi nimi významový poměr, správně doplní interpunkci. Vysvětlí pojem přístavek, uvede příklad, napíše správně interpunkci. Vyhledá v textu přístavky, vymyslí a doplní do vět vhodné přístavky. Graficky znázorní stavbu věty jednoduché. Rozezná větu jednoduchou a souvětí. Vysvětlí pojem souvětí podřadné, rozliší větu hlavní a vedlejší. Vysvětlí interpunkci. Zopakuje si učivo 7. roč. - vysvětlí, jak vedlejší věty pozná. Rozliší vedlejší věty podmětné od předmětných, předmětné od doplňkových. Vysvětlí, kdy jsou vedlejší věty souřadné spojené a znázorní je graficky. V běžných typech	Několikanásobné větné členy - významový poměr) Přístavek Věta jednoduchá a souvětí Souvětí podřadné Druhy vedlejších vět Souřadně spojené věty vedlejší			
Využívat znalostí o významovém poměru mezi souřadně spojenými hlavními větami při					

komunikaci. Rozlišovat různé druhy souvětí, větu hlavní a vedlejší.	souvětí píše správně interpunkci. Vyhledá souřadně spojené věty vedlejší a určí u nich významový poměr. Rozpozná, kdy nejsou věty vedlejší souřadně spojené. Vysvětlí pojem souvětí souřadné a vyhledá je v textu. Vyjmenuje významové poměry mezi větami hlavními. Z textu vyvodí ještě poměr příčinný. Souvětí s významovým poměrem důsledkovým změní na souvětí s významovým poměrem příčinným a naopak. Vyjmenuje nejčastější spojovací výrazy, do textu doplní správně čárky a odůvodní je. Některá souvětí znázorní graficky. Rozebere složitá souvětí, rozliší věty hlavní a vedlejší, určí druhy vedlejších vět, mezi souřadně spojenými větami určí významový poměr a souvětí graficky znázorní. Průběžně - opakuje si a procvičuje pravopis probíraný v předchozích ročnících, pracuje s textem, rozvíjí své myšlení. Pracuje kooperativně.	Souvětí souřadné			
	Čte plynule s porozuměním, reprodukuje text. Komunikuje v běžných situacích, v komunikaci ve škole užívá spisovný jazyk. Píše běžné písemnosti. S vhodnou podporou PP písemně zpracuje zadané		**Komunikační a slohová výchova**		Lv 7. – 8.

	téma. Zopakuje si vědomosti 7. roč. - pracuje s textem, vyhledává jazykové prostředky charakteristiky vnitřní a vnější, rozliší charakteristiku přímou a nepřímou. Uvede vlastnosti, kterými se lidé od sebe liší. Dokáže doplnit přirovnání a rčení do určitého textu. Dokáže odstranit kompoziční nedostatky.			PT 1, TO 1.3; 1.3.2 PT 1, TO 1.2; 1.2.1, 1.2.2	
Odlišovat prvky vypravování, líčení, popisu apod.	Vybere z beletrie ukázku charakteristiky postavy a vypíše zajímavá a výstižná jazyková vyjádření. Vybere si libovolnou literární postavu a vypracuje její charakteristiku.		**Charakteristika literárních postav**		Lv, Vv, Z 7. – 8.
	Upevní si vědomosti 7. roč. - pracuje s textem, vyhledá básnické obrazy, najde příklady subjektivně zabarveného popisu. Porovná ukázky různých autorů. Vypracuje, podle předem připravené osnovy, subjektivně zabarvený popis, použije personifikaci, přirovnání a metafory.		**Subjektivně zabarvený popis**		
Používat vhodné jazykové prostředky pro výklad, úvahu a ostatní stylistické útvary.	Vysvětlí, co je výklad a uvede, kde se používá. V textu vyhledá odborné názvy domácího i cizího původu. Rozčlení je na jednoslovné a na sousloví, upraví nepřesné formulace, kde by mohlo dojít k omylům.		**Výklad**		

	Odstraní opakování vztažných vět, nevhodná předložková spojení a upraví pořádek slov. Pracuje se Slovníkem cizích slov, vyhledá slova, kterým v textu nerozumí, slova přejatá nahradí českými ekvivalenty. Vypracuje výklad a uvede knihy nebo časopisy, ze kterých čerpal. Zopakuje si vědomosti z předchozích ročníků, pracuje s textem - vypíše důležitá fakta, slovům, kterým nerozumí, vyhledá ve Slovníku spisovné češtiny nebo ve Slovníku cizích slov. Zpracuje výtah z určeného textu, využije i citáty, uvede jméno autora, název díla, nakladatelství, místo a rok vydání, stránku, ze které citát pochází. Z textu vyhledá znaky typické pro úvahu, porovná úvahu s výkladem. Shromáždí hodnotící prostředky a obrazná vyjádření. Dokáže vytvořit otázky k danému problému. Pracuje s textem - upraví nevhodná vyjádření, nahradí výrazy vhodnějšími, odstraní opakování sloves. Uvede příklady, jak začít úvahu, ústně diskutuje na vybrané téma. Napíše úvahu na libovolné téma. Vyjmenuje základní styly podle funkce		**Výtah** **Úvaha** **Shrnutí o slohu**		F, Ch, M, Př, D, Z - 8. VkO, F, D, Lv – 8.

	(prostěsdělovací, odborný, publicistický a umělecký) a uvede příklady. Rozpozná základní styly podle formy (projevy mluvené a psané). Průběžně - rozvíjí písemný i ústní projev, obohacuje si slovní zásobu. Využívá získané vědomosti a zkušenosti v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost. Vytváří si komplexnější pohled na různé jevy.				
Pracuje s literárním textem, vlastními slovy interpretuje smysl díla. Diskutuje o četbě a divadelních představeních, formuluje své dojmy. Navštěvuje školní knihovnu, kulturní akce, exkurzi do městské knihovny, vede si literární deník. Rozpozná základní rysy výrazného individuálního stylu autora, snaží se rozlišit literaturu hodnotnou a konzumní.	Orientuje se v literárním textu, nachází jeho hlavní myšlenku. Ústně formuluje dojmy z četby, filmu, divadla. Zopakuje si a upevní vědomosti 7. roč. Rozezná základní literární druhy a žánry. Časově zařadí, charakterizuje období, vyjmenuje nejznámější představitele, jejich myšlenky a díla. Charakterizuje romantismus, časově ho vymezí, uvede našeho nejvýznamnějšího představitele. Přečte si ukázku z Máje, vyhledá jazykové prostředky, naučí se úryvek nazpaměť. Seznámí se s ukázkami děl - Erben, Čelakovský, Tyl, Němcová, Borovský, Neruda, Sládek, Vrchlický, Jirásek, Vančura, Bezruč, Wolker, Nezval, Seifert, Hrubín. Mezi ukázkami rozpozná román, povídku, bajku a novelu.		**<u>Literární výchova</u>** **Národní obrození a česká literatura 2. pol. 19. stol.**	PT 1, TO 1.1; 1.1.1 PT 1, TO 1.2; 1.2.2 PT 1, TO 1.3; 1.3.2	D, Hv, Vv 7. – 8.

	Dle vlastní literární zkušenosti vyvodí druhy románu. Zhlédne adaptace literárních děl - Kytice, Noc na Karlštejně, apod. Orientuje se ve filmovém scénáři, rozpozná řeč postav a řeč autora, popíše, co obsahuje technický scénář. Shlédne film (např. Kolja) a uvede příklady detailu, polodetailu, polocelku a celku. Na ukázkách z poezie dokáže rozlišit lyriku a epiku, verš a strofu, určí druhy rýmu, naznačí rytmus. Přečte si ukázky z děl světových autorů - Hugo, Balzac, Dickens, Čechov, Dostojevskij, Gogol, apod. Rozpozná základní rysy individuálního stylu autora, formuluje názory na umělecké dílo. Autory časově zařadí a uvede základní literární směry. Porovná různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování, např. Lakomec. Čte ukázky z děl - K. M. Čapek-Chod, J. S. Machar, A. Sova Přečte si ukázky českých i světových autorů, na základě vlastní četby uvede další autory a díla (L. Caroll, J. Karafiát). Jerome Klapka Jerome Dokáže vyhledat potřebné informace v oblasti literatury. Má pozitivní vztah k literatuře.		**Kritický realismus ve světové literatuře** **Česká literatura na přelomu 19. a 20. století** **Počátky literatury pro mládež** **Literatura zábavná**	PT 4, TO 4.1, 4.2	

ŠVP ZŠ Mostek	Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Ročník
II. stupeň ZŠ	**JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE**	**ČESKÝ JAZYK A LITERATURA**	**9.**

Vzdělávací obsah předmětu

Očekávaný výstup z RVP ZV	Školní výstup (ročníkový výstup, výstup předmětu)	Učivo	Téma	Přesah vazby do PT	MV
	Orientuje se v Pravidlech českého pravopisu.		**Jazyková výchova**		
Spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova.	Vysvětlí pojmy - slovo nadřazené, podřazené a slova souřadná, uvede příklady. Rozpozná slova jednoznačná a mnohoznačná.	Slovo a sousloví, věcné významy slov	**Slovní zásoba a význam slova**	PT 5, TO 5.3, 5.4	D, Z, Př 6. - 9.
Rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpozná přenesená pojmenování, zvláště ve frazémech.	V textu vyhledá synonyma, antonyma a homonyma a vysvětlí rozdíly mezi nimi. Uvede příklad sousloví. Rozliší metaforu a metonymii, uvede příklady. Vyhledá v textu odborné názvy. Rozliší, zda jsou domácí nebo cizí, zda jednoslovné nebo víceslovné.				Z, D, VkO 6. - 9.
	Upevní si vědomosti z předchozích ročníků. Bezpečně rozpozná kořen slova, předponu, příponu a koncovku. Vysvětlí pojmy slovotvorný základ a základové slovo. Vytvoří slova příbuzná, odliší zkratková slova a zkratky, vytvoří slova složená. Vytvoří slova přechylováním.	Stavba slova Odvozování, skládání, zkracování slov	**Nauka o tvoření slov**		
Samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se	Vyhledá ve Slovníku spisovné češtiny nejznámější zkratky				

Slovníkem spisovní češtiny a dalšími slovníky a příručkami. Správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci. Využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace. Rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí. V písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i v souvětí. Rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití.	vědeckých titulů a vysvětlí je. Zopakuje si a upevní vědomosti z předchozích ročníků. Pozná a určí slovní druhy. Skloňuje PJ. U PJ určí správně pád, číslo, rod a vzor. Rozliší PJ konkrétní a abstraktní, hromadná, pomnožná a látková. Skloňuje PřJ. Vyhledá PřJ tvrdá, měkká a přivlastňovací, určí u nich pád, číslo, rod a vzor. Správně je stupňuje. Vyjmenuje druhy zájmen. Pozná osobní zájmena. Vyhledá zájmena v textu a určí jejich druh. Určí pád, a kde je to možné i číslo a rod. Rozliší druhy číslovek a uvede, zda jsou určité nebo neurčité. Kde je to možné, určí pád, číslo a rod. Správně skloňuje číslovky dvě, obě, tři, čtyři, apod. Dokáže zapsat slovy i složitější číslovky. Časuje slovesa. Zopakuje si a upevní vědomosti o slovesných třídách a jejich vzorech. Vyhledá v textu slovesa a určí jejich vzory. Bezpečně pozná, kdy je sloveso v činném a kdy v trpném rodě. Rozpozná opisný tvar trpný a vyjádření zvratnou podobou slovesa. Dá příklad, kdy se jedná o činný rod vyjádřený zvratným slovesem. Převede slovesné tvary z rodu činného do trpného	Slovní druh- slova ohebná a neohebná Podstatná jména Přídavná jména Zájmena Číslovky Slovesa	**Tvarosloví**	PT 3, TO 3.1, 3.2, 3.3 PT 5, TO 5.1, 5.2	VkO, Př, D, Lv, Čj 6. – 9.

	a naopak. Bezpečně určí vid. Tvoří vidové dvojice. U slovesa určí osobu, číslo, čas, způsob, rod, třídu, vzor a vid. Slovesné tvary převede do minulého času a správně napíše koncovky. Rozpozná v textu přechodníky. Rozliší přechodník přítomný a minulý. Vyhledá koncovky, kterými je tvořen. Charakterizuje větu jednoduchou, vysvětlí pojem souřadnosti a podřadnosti členů. Objasní pojmy shoda, řízenost, přimykání a uvede příklady. Vyjmenuje, čím může být vyjádřen přísudek, uvede příklady. Vyjmenuje slovesa sponová, fázová a modální. Rozliší druhy přísudku. Přísudek jmenný se sponou nahradí slovesným a naopak. Vyjmenuje druhy podmětu a vyhledá je v textu. U podmětu určí slovní druh, kterým je vyjádřen. Zopakuje si a upevní učivo o rozvíjejících větných členech. Každý větný člen charakterizuje, vyhledá v textu a blíže ho určí. Vyjmenuje výrazy, které nejsou větnými členy, a uvede příklady. Graficky zobrazí stavbu věty. Rozpozná větné členy holé, rozvité a několikanásobné.	Věta jednoduchá	**Skladba**	PT 4, TO 4.1 PT 5, TO 5.2	Cj, VkO, Př, F 6. - 9.

	Zná pravopis podle shody přísudku s podmětem. Objasní pravidlo shody přísudku s několikanásobným podmětem, doplní správné koncovky. Vyhledá ve větě přístavek, objasní jeho podstatu a napíše správně interpunkci. Dokáže do věty přístavek doplnit. Upevní si učivo o větách jednočlenných a dvojčlenných a větných ekvivalentech. Dokáže je vzájemně nahradit. Odliší od sebe samostatný větný člen a osamostatnělý větný člen, uvede příklady. Pozná ve větě elipsu (výpustku).				
	Charakterizuje souvětí. Rozezná větu jednoduchou a souvětí. Určí počet vět v souvětí a doplní čárky. Odliší od sebe souvětí podřadné a souřadné, určí druhy vedlejších vět. Dokáže spojit věty v souvětí podle zadaných podmínek. Dokáže nahradit větný člen vedlejší větou a naopak. Graficky znázorní složité souvětí podřadné.	Souvětí podřadné			
	U souřadného souvětí určí významový poměr. Uvede nejčastější spojovací výrazy, doplní správně interpunkci. Graficky znázorní složité souvětí souřadné; graficky znázorní složité souvětí souřadné se souřadně spojenými větami vedlejšími.	Souvětí souřadné			
	Charakterizuje vsuvku, uvede příklad. Vyhledá	Vsuvka			

	vsuvku v textu, rozliší vsuvku od vedlejší věty. Tvoří věty se vsuvkami, píše správně čárky.				
	Vyjmenuje tři činitele, kteří ovlivňují pořádek slov v české větě - významový, mluvnický a zvukový. Rozliší východisko a jádro výpovědi. Opraví pořádek slov v zadaných větách. Vysvětlí pojem příklonky, uvede příklady a vyhledá je v textu.	Hlavní zásady českého slovosledu			
	Rozpozná samohlásky a souhlásky znělé a neznělé, vysvětlí spodobu znělosti a uvede příklady.	Pravopis lexikální, tvaroslovný a skladební	**Pravopis**		
	Ve slovech dovede podtrhnout hlavní a vedlejší přízvuk. Znázorní větnou melodii a u vět oznamovacích, tázacích a rozkazovacích.		**Zvuková stránka jazyka**	PT 5, TO 5.3, 5.4	Lv, D, Z, Cj ČJ, Př, I 6. - 9.
	Vysvětlí, proč dbáme v mluveném projevu na vhodné tempo. V textu vyhledá slova cizího původu a uvede znaky, kterými se liší ve výslovnosti i v pravopise od slov domácích.	Mluvený projev	**Obecné výklady o jazyce**	PT 6, TO 6.1; 6.1.1, 6.1.4	Lv, D 6. - 9.
	Vyjmenuje slovanské jazyky východní, západní a jižní a uvede u nich, které používají azbuku a které latinku. Porovná pozdrav „Dobrý den“ a „Na shledanou“ ve všech slovanských jazycích. Vyhledá shodné a odlišné prvky. Vyjmenuje i některé jazyky neslovanské (románské a germánské).	Jazyky slovanské			
	Popíše, kdy a jak vznikl český jazyk a jak se vyvíjel. Na ukázkách z Dalimilovy kroniky, Postily, Hájkovy	Vývoj českého jazyka			

	Kroniky české, Komenského Labyrintu a z textu J. Jungmanna vyhledá důkazy, že se vyvíjel. Shrne dosavadní vědomosti. Rozliší jazyk spisovný a nespisovný, pozná podle znaků obecnou češtinu a některá nářečí.	Útvary českého jazyka			
Odliší spisovný a nespisovný projev. Vhodně používá spisovné jazykové prostředky. Dorozumívá se kultivovaně, výstižně a vhodně pro danou komunikační situaci. Dokáže reprodukovat text, vyhledat klíčová slova a shrnout hlavní myšlenky. Rozliší subjektivní a objektivní sdělení. Odlišuje v textu fakta od názorů a hodnocení. V mluveném projevu (připraveném i improvizovaném) užívá různé prostředky řeči. Dokáže se zapojit do diskuse, řídit ji, respektuje pravidla dialogu. Využívá základy	Čte plynule s porozuměním, reprodukuje text. Komunikuje v běžných situacích, v komunikaci ve škole užívá spisovný jazyk. S vhodnou podporou PP písemně zpracuje zadané téma. Shrne a upevní si vědomosti. Vyhledá části výkladové a popisné. Sleduje výstavbu textu. Zpracuje výklad nějakého odborného textu. Píše běžné písemnosti. Popíše děje. Shrne a upevní si znalosti. Sleduje postup popisu obrazu, odstraní neobratnosti vyjádření. Popíše pohled z okna. Shrne a upevní si znalosti. Pracuje s textem, vyhledá použité postupy a prostředky. Charakterizuje nějakou dvojici známých osobností. Shrne a upevní si znalosti. Všímá si mluvnické osoby, sloves, subjektivně zabarvených výrazů. Stručně popíše prohlídkovou trasu nějakého historického objektu. Stručně popíše nějaký vánoční nebo velikonoční zvyky. Shrne a upevní si znalosti. Podle ukázky popíše pracovní postup,	Popis uměleckého díla Charakteristika Subjektivně zabarvený popis Popis pracovního postupu Vypravování v umělecké oblasti	**<u>Komunikační a slohová výchova</u>** **Výklad** **Popis a charakteristika**	PT 5, TO 5.2, 5.3	Př, F, Ch, D 6. - 9. Pč, Vv, D, Lv, Z, VkO 6. - 9. Vv, Vv 6. - 9.

studijního čtení (formuluje hlavní myšlenky, vytvoří výpisky nebo výtah, připraví referát). Uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel. Využívá poznatků o jazyce a stylu, píše věcně a gramaticky správně. Na základě svých dispozic a osobních zájmů využívá poznatky k tvořivé práci s textem nebo k vlastnímu tvořivému psaní.	dbá na slovesa a výstižná pojmenování. Vypráví podle předem připravené osnovy. Zopakuje si všechny vlastnosti vypravování a prostředky k oživení děje, vyhledá je v zadaném textu. S jistotou používá přímou řeč, pracuje s textem, odstraní opakující se slova a nevhodná vyjádření, text upraví, aby byl napínavější. Odstraní formulační neobratnosti. Dbá na návaznost a soudržnost textu. Ústně vypráví příběh (např. z dětství), písemně na libovolné téma. Uvede literární žánry, které jsou založeny na vypravování, vysvětlí pojem paralelní děje. Nepřímou řeč změní v přímou, vybere výrazy, které charakterizují prostředí a postavy. Přinese povídku nebo román a přednese některou epizodu z ní. Dbá na výrazný přednes odstiňující řeč autorskou od řeči postav. Vyhledá důležité myšlenky, hodnotící prostředky, subjektivní postoje autora a vyjádří se k nim podle svých zkušeností. Nahlas uvažuje nad různými problémy, do kterých se člověk může dostat. Napíše úvahu na libovolné téma. Vymezí charakteristické znaky proslovu a uvede, při jakých příležitostech se pronáší. Vyhledá		**Vypravování** **Úvaha** **Proslov**	PT 1, TO 1.2; 1.2.2 PT 5 TO 5.4	VkO 6.- 9. Lv 6. - 9.

	obraty a výrazy, s nimiž se v jiných útvarech nesetkáme. Uvede, z jakých částí se proslov skládá, připraví si krátký proslov, dbá na zřetelnou výslovnost, přízvuky, tempo a melodii, též na vystupování. Vyjmenuje charakteristické znaky diskuse. Vytvoří rozmanitá zahájení diskuse, nahradí nevhodně užité výrazy. Vybere si téma ke společné diskusi a diskusi provede. Shrne a upevní si vědomosti. Vyjmenuje publicistické útvary. Charakterizuje zprávu, oznámení, inzerát a interview. Přinese inzerát, uvede, čeho se týká, co slibuje a co obsahuje. Napíše inzerát na věc, kterou by chtěl prodat nebo koupit. Pokusí se odpovědět na inzerát. Podle textové předlohy sestaví interview se známou osobností. Přinese noviny a vyhledá v nich úvodník a komentář a uvede jejich charakteristické znaky. Vyhledá v textu výrazy aktualizované a vedle to výrazy automatizované (běžně užívané). Posoudí, které výrazy převažují. Pokusí se komentovat nějakou aktuální událost ze třídy, školy, apod. Charakterizuje pojmy reportáž a fejeton a přečte si jejich ukázku.		**Diskuse** **Funkční styly**	PT 6, TO 6.1; 6.1.3 PT 6, TO 6.2; 6.2.1	VkO, Lv, 6. – 9.

	Zdokonalí žákovský pokus o reportáž. Pokusí se o vlastní tvorbu. Přinese noviny a časopisy a vyhledá jednotlivé útvary. Sestaví přehled nejrozšířenějších deníků, všimne si jejich zaměření a obsahového rozvržení. Zjistí za pomoci rodičů (prarodičů), kam až sahá paměť jejich rodiny. Podle předlohy sestaví a napíše svůj životopis, vyplní profesní životopis. Uvede, na čem závisí volba jazykových prostředků (činitelé objektivní a subjektivní). Rozliší prostředky slohově zabarvené a neutrální. Vyjmenuje různé stylové vrstvy (prostěsdělovací, odbornou, publicistickou a uměleckou) a uvede jejich charakteristické znaky.		**Životopis, dopis** **Souhrnné poučení o slohu**		
	Orientuje se v literárním textu, dokáže ho reprodukovat, rozumí jeho významu a smyslu. Nejznámější díla dokáže přiřadit k autorovi, literární text k literárnímu žánru. Vybírá si hodnotnou četbu, formuluje písemně i ústně své dojmy, vytváří si názory na umělecké dílo. Dokáže porovnat literární,	Orientuje se v literárním textu, nachází jeho hlavní myšlenku. Přečte si ukázky z knih, které se vztahují k 1. SV (Hašek, Šrámek, John, apod.). Vyjádří hlavní myšlenky a popíše vážnost situace. Pracuje s textem, vysvětlí pojmy satira, situační a slovní humor. Uvede nejznámější představitele (Šrámka, Wolkera, Seiferta, Nezvala, Halase, apod.). Přečte si ukázky z jejich básní, pracuje s textem, vyhledá básnické prostředky, např. rým. Vyvodí témata básní. Uvede nejznámější představitele (Vančura,		**<u>Literární výchova</u>** **Hlavní vývojová období české literatury** **Poezie mezi válkami** **Próza mezi válkami**	PT 1, TO 1.1; 1.1.1 PT 1, TO 1.2; 1.2.1 PT 1, TO 1.3; 1.3.2 PT 4, TO 4.1, 4.2, 4.3, 4.4	D, Vv, Hv, 6. – 9.

dramatické i filmové zpracování téhož námětu; tvoří vlastní literární text.	Čapek, apod.). Přečte si ukázku z jejich tvorby a pracuje s textem. Charakterizuje postavy, dobu a prostředí, vztahy mezi lidmi.				
Vytvoří si přehled o základních literárních směrech, českých a světových spisovatelích.	Shrne vědomosti o Osvobozeném divadle. Doplní informace o díle K. Čapka, vyjmenuje jeho divadelní hry a objasní hlavní myšlenky. Charakterizuje postavy.		**Divadelní hra mezi válkami**		
	Do časové přímky zařadí autory (Seiferta, Nezvala, Hrubína, Hrabala, apod.). Přečte si ukázky z děl a pracuje s textem. Uvede témata, vysvětlí hlavní myšlenky, charakterizuje postavy. Rozliší literaturu hodnotnou a konzumní.		**Literatura po 1945**		
	Uvede autory, kteří odešli po roce 1968 do exilu a publikovali v zahraničí (Škvorecký, Kundera, Lustig, Vaculík, apod.). Přečte si ukázky z jejich děl a pracuje s textem. Opírá se o historické události.	Exilová literatura			
	Vysvětlí pojem samizdat, uvede důvodu vzniku této literatury. Vyjmenuje některá díla a jejich autory.	Samizdatová literatura			
	Vysvětlí pojem absurdní drama a uvede autory.	Drama			
	Dokáže vyjmenovat některé současné autory (Viewegha, Škvoreckého, Žáčka, Jirouse, apod.). Pokusí se sestavit chronologickou řadu literárních autorů, uvede, kteří dosáhli mezinárodního věhlasu a kdo je nositelem Nobelovy ceny.		**Současná literatura**		
	Dokáže vyhledat potřebné informace				

Dokáže vyhledat informace z různých zdrojů - knihovna, internet, CD ROM, dokumentární film, apod., zpracovat je a vhodně je využít.	v oblasti literatury. Shromáždí informace z regionální literatury, přečte si ukázky z některých děl, charakterizuje hlavní postavy, prostředí, vysvětlí hlavní myšlenky. Formuluje vlastní názor na četbu. Zopakuje si a upevní vědomosti z předchozích ročníků. Uvede nejznámější světové autory, vyjmenuje jejich díla a zařadí je do literárního směru. Přečte si ukázky z některých děl a pracuje s textem (postavy, prostředí, hlavní myšlenky, obrazná pojmenování, apod.). Zařadí postavy do příslušných děl, ústně formuluje vlastní dojmy názory z četby, filmu, divadla. Má pozitivní vztah k literatuře.		**Světová literatura**		

5.2.2 Jazyk a jazyková komunikace – Anglický jazyk

2. Anglický jazyk: 6. - 9. ročník:

Charakteristika předmětu:

Anglický jazyk je povinný vyučovací předmět. Jeho postupné osvojování pomáhá žákům snižovat jazykové bariéry a přispívá tak ke zvýšení mobility žáka jak v jeho osobním životě, tak v dalším studiu a v budoucím pracovním uplatnění. Cílem je poskytnout žákům nástroj komunikace při kontaktu s lidmi z různých částí světa. Klademe důraz na rozvoj komunikačních dovedností.

Výuka probíhá v celém ročníku najednou v tříhodinové dotaci týdně. Zpravidla je Aj vyučován v odborné jazykové učebně. Žáci též pracují v počítačových učebnách, popř. v učebně kmenové. Získávání praktických dovedností žáka je zaměřeno na čtyři základní oblasti cizího jazyka: poslech s porozuměním, mluvení, čtení s porozuměním a psaní.

Na 2. stupni ZŠ (6. - 9. ročník) se věnuje pozornost rozvoji všech řečových dovedností a čtení s porozuměním. Postupně nabývá na významu i písemné vyjadřování. Žáci stále více pracují s autentickými materiály různého druhu (tištěnými i audiovizuálními), konverzují spolu anglicky ve větších celcích, reprodukují vyslechnutý nebo přečtený text, souvisle hovoří na známá témata. Žáci si osvojují více gramatického učiva a utváří si gramatický systém. Do výuky jsou více zařazovány programy na PC a využívání internetu. Je podporováno také další rozvíjení komunikačních dovedností žáků navazováním kontaktů s anglicky mluvícími osobami v zahraničí zejména prostřednictvím internetu a osobními kontakty. V souvislosti s probíraným zeměpisným a dějepisným učivem se žáci seznamují s reáliemi anglicky mluvících zemí.

Výchovné a vzdělávací strategie:

Kompetence k učení

- vést žáky k odpovědnosti za své vzdělání, umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení
- vést žáky k pochopení důležitosti schopnosti komunikovat anglicky pro další studium i praktický život
- propojovat probraná témata a jazykové jevy
- samostatně vyhledávat nástroje na odstraňování problémů při komunikaci v angličtině

Kompetence k řešení problémů

- podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů
- řešit jednoduché problémové situace v cizojazyčném prostředí

- nebát se mluvit anglicky s cizím člověkem
- naučit se opsat obsah myšlenky, chybí-li slovní zásoba

Kompetence komunikativní

- vést žáky k otevřené, všestranné a účinné komunikaci
- porozumět jednoduchému sdělení v anglickém jazyku
- umět zformulovat jednoduché myšlenky v anglickém jazyku
- porozumět promluvě i přiměřenému textu v anglickém jazyku
- využívat dovednosti osvojení v Aj k navázání kontaktu či vztahu

Kompetence sociální a personální

- rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat, pracovat v týmu
- v jednoduchých situacích vyžádat a poskytnout pomoc, radu
- dodržovat v anglicky mluvícím prostředí zásady slušného chování
- rozvíjet u žáků schopnost respektovat a hodnotit práci vlastní i druhých

Kompetence občanské

- získat představu o různých zvycích v anglicky mluvících zemích a porovnávat je se zvyky našimi
- umět srovnávat ekologické a environmentální otázky týkajících se anglicky mluvících zemí a České republiky

Kompetence pracovní

- naučit žáky samostatně pracovat s dvojjazyčným a výkladovým slovníkem
- využívat Aj k získávání informací z různých oblastí

Časová dotace vzdělávací oblasti:

Ročníky 2. stupně	6.	7.	8.	9.
Anglický jazyk	**3**	**3**	**3**	**3**

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření vyznačena červeně.

ŠVP ZŠ Mostek	Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Ročník
II. stupeň ZŠ	**JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE**	**ANGLICKÝ JAZYK**	**6.**

Vzdělávací obsah předmětu

Očekávaný výstup z RVP ZV	Školní výstup (ročníkový výstup, výstup předmětu)	Učivo	Téma	Přesah vazby do PT	MV
Poslech s porozuměním Rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně. Rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat.	Rozumí bez překladu jednoduchému textu i jeho obsahu. Poslouchá s porozuměním jednoduché texty přímé i reprodukované. Rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech, které se týkají osvojených tematických okruhů. Je schopen domýšlet v textu význam slov. Rozumí nahrávce rodilého mluvčího, rozpozná hlavní myšlenku. Rozumí jednoduchým otázkám, které se týkají jeho osoby.	**Obecně:** Zvuková a grafická podoba jazyka – rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace, ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby Slovní zásoba – rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím; práce se slovníkem Tematické okruhy – domov, rodina, bydlení, škola, volný čas, kultura, sport, péče o zdraví, pocity a nálady, stravovací návyky, počasí, příroda a město, nákupy a móda, volba povolání, cestování, reálie		PT 1, TO 1.1; 1.1.1, 1.1.5 PT 1, TO 1.2; 1.2.3 PT 3, TO 3.1, 3.2 PT 6, TO 6.1; 6.1.1 PT 6, TO 6.2; 6.2.1; 6.2.2	

		zemí příslušných jazykových oblastí <u>Mluvnice</u> – rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)			
<u>Mluvení</u> Zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích. Mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojených tématech. Vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci	 Umí požádat o jednoduchou informaci. Dokáže se zeptat na směr a cestu, podle plánku popíše cestu k danému místu. Dokáže si objednat jídlo a zeptat se na cenu. Je schopen ptát se co, kdo, kde. Odpoví na jednoduché otázky, které se týkají jeho osoby. Užívá jednoduché obraty ke zdvořilostnímu oslovení, pozvání či omluvě. Vyjádří se k přijetí či odmítnutí pozvání, k přijetí omluvy. Předvede rozhovor v „obchodě“. Sestaví jednoduché souvislé vyprávění na dané téma, popíše sebe, rodinu, domov a další osoby. Reprodukuje průměrně obtížný text. Převypráví děj pohádky,	**Konkrétně:** Rok, místo narození, tvoření otázek s tázacími zájmeny Kladná podmětná otázka Předložky Opakování probraných slovesných časů Oslovení, pozdrav, představování, poděkování, přivítání, omluva Minulý čas pravidelných sloves, sloves *to be*, *to have* a některých sloves nepravidelných Předložky – čas, místo Jednoduché vyprávění v prostém čase minulém Popis osoby Halloween, Christmas, Easter, popis svátků,	 **My family and my friend** **Last week** **Shopping** **Housing**		

ze svého každodenního života.	nacvičí a předvede pohádku, charakterizuje hlavní postavy. Dokáže jednoduše popsat obrázek (moje třída, ve škole) Používá probranou slovní zásobu z tematických celků.	Popis podle obrázku Části těla	**At school** **At the doctors**		
<u>Čtení s porozuměním</u> Vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech. Rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledává v nich požadované informace.	Čte foneticky správně a plynule jednoduché texty související s probíranými tématy. Dokáže vyhledat v daném textu odpovědi na otázky. Rozliší základní informace o lidech, jejich rodině, bydlišti, práci a volném čase. Umí využívat ke své práci dětské časopisy. Při četbě používá překladový i výkladový slovník. Dokáže vytvořit jednoduchý projekt na dané téma a využít k tomu informace z různých materiálů. Rozumí slovům a jednoduchým větám, které se týkají osvojených tematických okruhů (zejména má-li k dispozici vizuální oporu).	Čtení dat, číslovky, číslovky násobné Neurčitá a záporná zájmena Větný zápor Přivlastňovací pád Četba autentického textu Práce se slovníkem Jednoduchý projekt – oblíbené roční období Počasí, orientace v kalendáři, datum, číslovky, čas Budoucí čas Vyjádření přednosti, potřeby a účelu Modální slovesa – *can, must*	**Reading books** **Season, Weather** **Holidays** **Feelings and moods**		Lv 6 VkO 6. VkO, Čj 6.
<u>Psaní</u> Vyplní základní údaje o sobě ve	Sestaví jednoduchý dotazník.				

formuláři. Napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat. Reaguje na jednoduché písemné sdělení.	Napíše krátký dopis – zprávu o své rodině, škole, volném čase, prázdninách. Sestaví jednoduchý popis míst či různých předmětů. Reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby.	Jednoduchý dopis Vánoční a velikonoční přání Orientace v plánku města (obce)	**Christmas, Easter**		

ŠVP ZŠ Mostek	Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Ročník
II. stupeň ZŠ	**JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE**	**ANGLICKÝ JAZYK**	**7.**

Vzdělávací obsah předmětu

Očekávaný výstup z RVP ZV	Školní výstup (ročníkový výstup, výstup předmětu)	Učivo	Téma	Přesah vazby do PT	MV
Poslech s porozuměním Rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně. Rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat.	Při zřetelném ústním projevu rozliší základní informace a rozpozná, o čem se mluví. Poslouchá s porozuměním texty přímé i reprodukované včetně několika neznámých slov. Rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech, které se týkají osvojených tematických okruhů. Rozumí jednoduchým otázkám, které se týkají jeho osoby. Rozumí složitější nahrávce. Snaží se logicky odhadnout neznámé výrazy v textu.	**Obecně:** Zvuková a grafická podoba jazyka – rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace, ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby Slovní zásoba – rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím; práce se slovníkem Tematické okruhy – domov, rodina, bydlení, škola, volný čas, kultura, sport, péče o zdraví, pocity a nálady, stravovací návyky, počasí, příroda a město, nákupy a móda, volba povolání, cestování, reálie		PT 1, TO 1.1; 1.1.1, 1.1.5 PT 1. TO 1.2; 1.2.3; 1.2.4 PT 3, TO 3.1, 3.2 PT 6, TO 6.1; 6.1.1 PT 6, TO 6.2; 6.2.1, 6.2.2	

		zemí příslušných jazykových oblastí <u>Mluvnice</u> – rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)			
<u>Mluvení</u> Zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích. Mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojených tématech. Vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života.	Dokáže utvořit otázky k danému textu a vybrat základní informace. Odpoví na jednoduché otázky, které se týkají jeho osoby. Dokáže jednoduše vyprávět na dané téma. Stručně a gramaticky správně převypráví text. Je schopen jednoduše charakterizovat postavu z příběhu. Užívá jednoduché obraty k objednávání jídla a pití, vysvětlí, co chce, zeptá se na cenu (i na nádraží, v obchodě, na poště). Dokáže telefonovat. Domluví se s kamarády, co budou dělat, kam půjdou, kdy a kde se sejdou.	**Konkrétně:** Upevnění prostého minulého času pravidelných sloves a některých sloves nepravidelných Opakování přítomných časů Nejvýznamnější památky Londýna a Prahy. Opakování základních a řadových číslovek. Jídlo, pití, vyjádření množství Zdravá výživa, stravovací návyky Předložky Opakování stupňování přídavných jmen Opisná konstrukce *be able to, have to* Minulý čas průběhový Opakování	**Nature, Weather** **London, Great Britain** **Food Stay fit** **Eating habits** **Friends** **Leisure**		Z, D 7.

		slovesných tvarů Předložky času a místa Modální slovesa Opakování zájmen osobních a přivlastňovacích Upevnění *Wh* otázek *How many – How much* (počitatelná a nepočitatelná podstatná jména) Příslovečné určení místa	**time** **Hobbies**		
	Provede rozhovor v obchodě. Používá zdvořilostní dialogické fráze.	Oblíbený obchod, rozhovor v obchodě	**Shopping**		
<u>Čtení s porozuměním</u> Vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech. Rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledává v nich požadované informace.	Čte foneticky správně jednoduchý text na dané téma. Čte potichu i nahlas různorodé učebnicové a časopisecké texty obsahující převážně známé jazykové prostředky. Rozumí slovům a jednoduchým větám, které se týkají osvojených tematických okruhů (zejména má-li k dispozici vizuální oporu). Rozumí složitějšímu článku. Rozumí krátkým jednoduchým dopisům, zjistí, kde se nachází oslovení, přání, prosba. Dokáže aktivně prakticky používat slovník.	Opakování čtení dat. Četba textů z různých zdrojů Četba autentického textu Četba složitějšího textu Práce se slovníky	**Reading books**		

	Používá další informační zdroje a literaturu (mluvnické příručky, encyklopedie, PC).	Další zdroje Slovní zásoba k jednotlivým tématům			
<u>Psaní</u> Vyplní základní údaje o sobě ve formuláři. Napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat. Reaguje na jednoduché písemné sdělení.	Je schopen samostatně napsat krátký text, dopis, příběh podle probíraných tematických okruhů v jednoduchých větách. Tvoří projekt se zeměpisnou tématikou, vyhledává informace, pracuje s nimi. Napíše stručný osobní dopis a zařadí do něj pozvání, poděkování, omluvu. Reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby.	Dopis z prázdnin Orientuje se v plánu města Moje oblíbené místo	**Holiday** **Travelling Town**		Čj sloh 6. – 7.

ŠVP ZŠ Mostek	Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Ročník
II. stupeň ZŠ	**JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE**	**ANGLICKÝ JAZYK**	**8.**

Vzdělávací obsah předmětu

Očekávaný výstup z RVP ZV	Školní výstup (ročníkový výstup, výstup předmětu)	Učivo	Téma	Přesah vazby do PT	MV
Poslech s porozuměním Rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně. Rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat.	Porozumí textu s požitím slovníku. Rozumí jednoduchému běžnému rozhovoru v rámci probíraných témat. Rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech, které se týkají osvojených tematických okruhů. Rozumí jednoduchým otázkám, které se týkají jeho osoby. Poslouchá s porozuměním texty přímé i reprodukované s případným odhadem. Dokáže odvodit význam nových slov z kontextu. Porozumí výrazné promluvě a přiměřeně reaguje.	**Obecně:** Zvuková a grafická podoba jazyka – rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace, ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby Slovní zásoba – rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím; práce se slovníkem Tematické okruhy – domov, rodina, bydlení, škola, volný čas, kultura, sport, péče o zdraví, pocity a nálady, stravovací návyky, počasí, příroda a město, nákupy a móda, společnost a její			

		problémy, volba povolání, moderní technologie a média, cestování, reálie zemí příslušných jazykových oblastí <u>Mluvnice</u> – rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)			
<u>Mluvení</u> Zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích. Mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojených tématech. Vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života.	Využívá zdvořilostních obratů k vyžádání potřebné informace. Odpoví na jednoduché otázky, které se týkají jeho osoby. Je schopen stručně reprodukovat text na přiměřené úrovni. Sestaví a předvede jednoduchý rozhovor z běžného života. Samostatně vypráví jednoduchými větami na zadaná témata. Aktivně používá probranou slovní zásobu a zdvořilostní obraty, vyjadřuje svůj názor, ptá se na příčiny.	Běžné fráze k objednání jídla, jídelníček, typická jídla v ČR, VB a USA, opakování používání členů a výrazů množství, vazby chtěl bych, dal bych si, dám si Podmínková věta skutečná Opakování předložkových výrazů Vyprávění – oblečení dle počasí a ročního období Opakování přídavných jmen, číslovek a modálních sloves Krátké vyprávění o prožitých prázdninách s využitím minulého času.	**At restaurant** **Clothes and fashions** **Holiday**		

		Krátký rozhovor – nádraží, letiště Popis vlastností člověka, moje kladné a záporné vlastnosti, krátké vyprávění o svém příteli a podmiňovací způsob – měl bych, neměl bych Rozhovor v cizím městě Použití slovesných tvarů (přítomných a minulých) Činnosti o víkendu, jak bych rád trávil svůj volný čas	**Travelling** **Friendship** **Leisure time(hobbies, entertaiment, culture)**		
<u>Čtení s porozuměním</u> Vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech. Rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledává v nich požadované informace.	Ve čteném příběhu rozumí ději, vybere hlavní myšlenky, ostatní doplní odhadem. Rozumí slovům a jednoduchým větám, které se týkají osvojených tematických okruhů (zejména má-li k dispozici vizuální oporu). Rozumí krátkým článkům v časopise, jednoduchým informacím na internetu. Dokáže foneticky správně a plynule přečíst text dle daného tematického okruhu. Běžně používá dvojjazyčný slovník včetně internetového a další informační příručky.	Letní a zimní sporty, můj oblíbený druh sportu Olympijské hry Užívání podstatných jmen bez členu Způsobová slovesa Užití otázek – přítomný a minulý čas Orientace v plánu města Zajímavosti města (dle vlastního výběru) Město – venkov (jednoduché srovnání)	**Sports** **Books, video, film** **Town**		

<u>Psaní</u> Vyplní základní údaje o sobě ve formuláři. Napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat. Reaguje na jednoduché písemné sdělení.	Dokáže samostatně napsat krátký text v rozsahu probíraných tematických okruhů. Napíše dopis (pohled, e-mail) kamarádovi s využitím základního gramatického učiva. Reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby.	Pohled, e-mail z prázdnin	**Holiday, Travelling**		

ŠVP ZŠ Mostek	Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Ročník
II. stupeň ZŠ	**JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE**	**ANGLICKÝ JAZYK**	**9.**

Vzdělávací obsah předmětu

Očekávaný výstup z RVP ZV	Školní výstup (ročníkový výstup, výstup předmětu)	Učivo	Téma	Přesah vazby do PT	MV
Poslech s porozuměním Rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně. Rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat.	Rozumí jednoduchým poslechovým textům vztahujícím se k jednotlivým tematickým rozvrhům. Rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech, které se týkají osvojených tematických okruhů. Rozumí jednoduchým zřetelně proneseným pokynům a reaguje na ně odpovědí, činností, apod. Rozumí jednoduchým otázkám, které se týkají jeho osoby. Pokouší se o porozumění dialogu v Aj v televizi, ve filmu, na videu.	**Obecně:** Zvuková a grafická podoba jazyka – rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace, ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby Slovní zásoba – rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím; práce se slovníkem Tematické okruhy – domov, rodina, bydlení, škola, volný čas, kultura, sport, péče o zdraví, pocity a nálady, stravovací návyky, počasí, příroda a město, nákupy a móda, společnost a její		PT 1, TO 1.1; 1.1.1, 1.1.5 PT 1, TO 1.2; 1.2.3, 1.2.4 PT 3, TO 3.1, 3.2 PT 6, TO 6.1; 6.1.1 PT 6, TO 6.2; 6.2.1, 6.2.2	Čj 6. - 9. Z 6. - 7. VkO 6. – 9. I 9. Vv 6. - 9. Pč 8. - 9.

		problémy, volba povolání, moderní technologie a média, cestování, reálie zemí příslušných jazykových oblastí <u>Mluvnice</u> – rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)			
<u>Mluvení</u> Zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích. Mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojených tématech. Vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého	Odpoví na jednoduché otázky, které se týkají jeho osoby. Domluví si schůzku. Požádá o vysvětlení cesty či poradí cestu. Hovoří o životě mládeže. Pojmenuje povolání a činnosti a hovoří o nich, jednoduše hovoří o svých plánech do budoucna – My jobs Hovoří o svých představách života v budoucnosti. Orientuje se v běžných rodinných vztazích a diskutuje na téma rodina. Objednává si ubytování a předvede rozhovor v restauraci. Jednoduše vypráví o	Časové výrazy Zdvořilostní otázky k tématu Předmětná spojení Modální slovesa Opakování přídavných jmen a příslovcí Vedlejší věty a slovosled Opakování *some, any, no-* Nepřímá řeč Konkurence minulých časů Rozkazovací způsob a opisy s *would, will you* Doplňující otázky podmětné	**Asling the way history** **World of work, Jobs, prosession** **Future plans (housing, food, modern technology and media)** **Family relations and family holilys (party)** **At hotel and at the restaurant**		

každodenního života.	cestování, hovoří o podnebí, počasí a přírodě a živočišstvu Austrálie a Oceánie. Hovoří o oslavě zvoleného svátku. Hovoří o běžném dni ve škole, o nebezpečích spojených s alkoholem, drogami, kouřením. Seznámí spolužáky s oblíbeným prázdninovým místem.	Could Opakování stupňování přídavných jmen Předminulý čas Opisy modálních sloves	**Australia, New Zealand – weather, nature, story, animals** **School life, problems, giving, advice, favorite subjects** **Life in foreign countries**		
<u>Čtení s porozuměním</u> Vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech. Rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledává v nich požadované informace.	Rozumí slovům a jednoduchým větám, které se týkají osvojených tematických okruhů (zejména má-li k dispozici vizuální oporu). Vyhledá informace o školském systému v ČR, ve VB a porovná je mezi sebou. Seznámí se s recenzí na film či knihu. Seznámí se s ukázkou australské angličtiny. Vyhledá fakta a zajímavosti o Austrálii a Novém Zélandu.	Způsob překladu do ČJ Předpřítomný čas a jeho použití Opakování přítomných časů – konkurence v použití Národnosti Použití členů před zeměpisnými názvy	**School systeme** **Australia, New Zealand**		
<u>Psaní</u> Vyplní základní údaje o sobě ve formuláři. Napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného,	Sestaví dotazník o volnočasových aktivitách svých vrstevníků. Sestaví stručný životopis a žádost.		**Life of young people, activies, hobbies** **Jobs, profession**		Čj, Pč 9.

rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat. Reaguje na jednoduché písemné sdělení.	Vytvoří pozvánku na oslavu. Napíše dopis o zajímavostech USA nebo New Yorku. Napíše krátký životní příběh osobnosti (individuální výběr). Vytvoří stránku do časopisu pro mladší spolužáky. Vytvoří reklamní letáček (plakát, pozvánku) na návštěvu určité rekreační oblasti Vytvoří jídelní lístek Nakreslí stránku do komiksu o budoucnosti (bydlení, dopravní prostředky, média, apod.) Vypracuje si frázové otázky. Reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby.	Vedlejší věty podmínkové Slovosled	**USA, New York City** **Magazines (life stories, film, rewiews, Quit, pages)** **Travelling** **At the restaurant** **Modern technology and media**		

5.2.3 Jazyk a jazyková komunikace – Německý jazyk

3. Druhý cizí jazyk - Německý jazyk: 7. - 9. ročník:

Charakteristika předmětu:

Vyučovací předmět Německý jazyk patří do vzdělávacího oboru Další cizí jazyk. Vyučuje se 2 hodiny týdně od 7. - 9. ročníku.

Součástí vyučování Nj je nejen vyučovací hodina, ale i příležitostné akce jako olympiáda, soutěže, exkurze, výjezdy do zahraničí, projekty apod.

Vyučovací hodiny jsou různého typu - frontální (výklad, shrnutí učiva), skupinová práce, partnerská práce, samostatná práce (procvičování a opakování učiva, práce se slovníkem a autentickými materiály, práce s počítačovými programy apod.)

Výuka je zaměřena především na zvládnutí komunikativních dovedností na úrovni A 1 podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky, proto je kladen velký důraz na dialogy, čtení s porozuměním, poslech s porozuměním, samostatný ústní projev a psaní. Při výuce jsou používány časopisy, jednoduché autentické texty, audionahrávky, event. videonahrávky mluveného projevu. Žáci jsou aktivizováni hrami, dramatizací, rapy apod.

Výuka probíhá v jazykové učebně s možností použití videa, CD přehrávače, ve třídách VT i třídách kmenových.

Výchovné a vzdělávací strategie:

Kompetence k učení

- efektivní získávání poznatků z nejrůznějších zdrojů (internet, knihy, časopisy, apod.)
- motivace spojená s potřebou naučit se určité výrazy (projekty, exkurze, apod.)
- práce s portfoliem:

- sebehodnocení - naučit se pod vedením učitele, využít i jinde
- autonomní učení - uvědomělost přípravy, protože budu Cj potřebovat
- uvědomit si vlastní pokrok za určitou dobu (nejen ve srovnání s ostatními)
- projektové vyučování - plánování práce, rozvržení, rozdělení úkolů, přenesení do praxe
- práce s chybou v Nj - chybu nechápat jako nedostatek, ale jako krok ke zlepšení,
- zvládat zdánlivě neřešitelné úkoly, např. poslech; nezpanikařit, když nerozumím, snažit se zareagovat, i když ne všemu zcela rozumím, domyslet si význam, cvičením dosahovat zlepšení
- transfer - schopnost aplikace z jedné situace do druhé (např. podobnost Nj x Aj)
- pochopení systému gramatiky, systematizace, zařazení dalších jevů do systému

Kompetence k řešení problémů

- uplatňování získaných dovedností k řešení jakéhokoliv problému, kde je nutná znalost dalšího cizího jazyka

- orientace žáka v cizím jazykovém prostředí - umět se zeptat na cestu a porozumět odpovědi, vyhledat si dopravní spoj v cizině i doma, zakoupení jízdenky v automatu, telefonování, hotel, dovolená, lyžování, apod.
- vyjádření souhlasu či nesouhlasu s názorem druhých při kolektivním řešení problému,
- uplatnění intuice, fantazie, improvizace, kreativity při řešení problémů
- ověření si teoretických poznatků v praxi a aplikace při dalších činnostech
- zpracování projektů-dlouhodobý úkol, problém-plánování řešení, týmová práce, příprava, využití znalostí reálií, využití médií, obhajoba, prezentace výsledků vlastní práce
- pojmenování, definování problému, stanovení postupu jak ho řešit, nalezení spolupracovníků, řešení, volba optimálního řešení a předvídavost

Kompetence komunikativní

- praktické a efektivní využívání všech způsobů komunikace v Cj (písemná i ústní komunikace)
- formulovat a vyjádřit myšlenku, sdělit ji tak, aby partner rozuměl
- rozšiřování slovní zásoby, vytváření systému
- transfer-využití podobnosti Nj x Aj
- nácvik struktury mluvených projevů - vyprávění, diskuse, referát, dialog, písemných projevů - e-mail, dopis, vzkaz, přání, jednoduchá žádost, formulář
- schopnost reakce na slyšené i psané-pokyny, povely, úkoly
- porozumění-poslech, čtení, tj. tříbení paměti, vyhledávání základní informace
- dovednost argumentace, obhájit si stanovisko, umět stručně informovat o určité záležitosti
- jednoduchý srozumitelný popis situace, věci
- nonverbální komunikace-Mimik, Gestik, Korpersprache
- využití intonace, důrazu, melodie hlasu, komunikace s lidmi z jiných zemí
- vyjadřovat se adekvátně situaci, vhodně v určitých momentech, takt
- sebevědomé vystupování při komunikaci, odbourávání bariér
- monologická cvičení-přednáška, popis, opis určitého výrazu, vyjádření názoru, apod.

Kompetence sociální a personální

- uplatňování individuálních schopností a prohlubování vědomostí a dovedností v Cj
- týmová spolupráce, práce ve dvojicích, skupinách
- rozlišení a respektování rolí-vedoucí, účastník
- respektování jiného názoru při týmové práci, prezentování a obhájení vlastních myšlenek při týmové práci,
- využití Cj jako jazyka komunikace při týmové práci
- pozorování jiných zvyků, vztahů v cizích zemích (reálie)
- sebehodnocení a hodnocení druhých, hodnocení práce skupiny, srovnání, hledání rezerv
- schopnost uplatnit se v kolektivu, schopnost předání svých profitů ostatním, využití schopnosti každého jednotlivce při týmové práci (individuální přístup)
- výměna zkušeností

Kompetence občanské

- zodpovědné plnění zadaných úkolů, zodpovědnost za sebe sama, za skupinu, tým,
- tolerance odlišnosti-rasové, náboženské, apod.
- takt, schopnost empatie
- dodržování pravidel slušného chování, respektování pravidel hostující země, respektování tradic jiných národů, kulturní chování, oblékání, mluva, zdvořilost

- uvědomit si tradice české ve srovnání s jinými
- ochrana rodinných tradic, respekt k tradicím v jiných rodinách, skupinách
- hrdost a vlastenectví
- poznávání společných prvků v dějinách (R-U, Karel IV., apod.),
- poznávání problémů jiných zemí-rasismus, intolerance, násilí

Kompetence pracovní

- účelné využití vědomostí a dovedností získaných v jiných vzdělávacích oblastech pro oblast jazyka a komunikace (PC apod.),
- práce se slovníkem, vyhledávání informací, materiálů potřebných pro práci v hodinách, na projektu, apod.,
- dodržování řádu učebny, bezpečnostních zásad při používání techniky, médií,
- formování pracovních návyků -vedení sešitu, psaní slovíček, portfolio, plnění domácích úkolů
- schopnost pracovat ve dvojici, ve skupině, v týmu, na stanovištích
- hospodárně využívat pomůcky, sešit, učebnici, PS
- volby různých forem práce podle zadaných úkolů
- prezentace výsledků vlastní práce a práce skupiny
- organizovat dlouhodobé úkoly, plánování práce
- hodnocení vlastní práce a práce své či jiné skupiny.

Časová dotace vzdělávací oblasti:

Ročníky II. stupně	6.	7.	8.	9.
Německý jazyk		**2**	**2**	**2**

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření vyznačena červeně.

ŠVP ZŠ Mostek	Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Ročník
II. stupeň ZŠ	**JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE**	**NĚMECKÝ JAZYK**	**7.**

Vzdělávací obsah předmětu

Očekávaný výstup z RVP ZV	Školní výstup (ročníkový výstup, výstup předmětu)	Učivo	Téma	Přesah vazby do PT	MV
Poslech s porozuměním Rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně. Rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu. Rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech, týkajících se každodenních témat.	Je seznámen se zvukovou podobou cizího jazyka. Rozumí výrazům pro pozdrav a poděkování. Rozumí jednoduchým pokynům učitele a adekvátně na ně reaguje. Rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (viz vizuální opora). Rozumí informacím z poslechových cvičení dle tematických okruhů. Rozumí otázkám, které se týkají základních osobních údajů (zpravidla jména a věku).	**Obecně:** Zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov Slovní zásoba – žáci si osvojí slovní zásobu a umí ji používat v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem Tématické okruhy – domov, rodina, škola, volný čas, povolání, lidské tělo zdraví, jídlo, oblékání, nákupy, obec, dopravní prostředky, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), zvířata, příroda, počasí, reálie příslušných jazykových oblastí Mluvnice – základní gramatické struktury a typy			

	Říká abecedu a hláskuje slova. Pozdraví a rozloučí se Počítá od 0 – 20. Zjistí telefonní čísla. Zná dny v týdnu. Pojmenuje základní barvy.	vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) Abeceda, pozdravy v německy mluvících zemích, dny v týdnu, čísla do 20, německá dívčí, chlapecká a zvířecí jména, internacionalismy	**Vstupní audioorální kurz**	PT4:TO 4.1 PT1:TO1.2: 1.2.1 1.2.2 1.2.3	
<u>Mluvení</u> Zapojí do jednoduchých rozhovorů. Sdělí jednoduchým způsobem základní informace, týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat. Odpovídá na jednoduché otázky, týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá.	Pozdraví a poděkuje. Vyjádří souhlas a nesouhlas. Sdělí své jméno a věk. Představí sebe i jiné osoby. Zeptá se na jméno, bydliště a telefonní číslo. Odpovídá na jednoduché otázky. Zeptá se, kdy někdo přijde a jak dlouho zůstane. Vyjádří časové údaje. Jednoduše popíše kamarády a další osoby. Vyjádří, co rád dělá řekne, co má nebo nemá rád. Pojmenuje předměty, ptá se na ně, zeptá se, jak se předměty nazývají německy, školní potřeby.	Otázky a odpovědi, vykání, stručné sdělení, prosba o opakování, zápor *nicht*, souhlas, nesouhlas, otázky zjišťovací Reálie – základní seznámení s Německem, Rakouskem, Švýcarskem a Českem Předložka *um* Popis osoby, *gern – am liebsten* Zaměřeno na čtení s porozuměním Školní potřeby, určitý člen *der, die, das*, zápor *kein*, příkaz, rozkazovací způsob, otázka „Jak se to řekne	**Jmenuji se, bydlím** **Kamarádi a mé nejbližší okolí** **Škola**	PT1:TO1.1: 1.1.1 1.1.5 PT4:TO4.2 4.4 PT 1, TO 1.1; 1.1.1, 1.1.3, 1.1.5	Z, I 7. Čj 7.

	Jednoduše popíše věci, osoby, zvířata. Posoudí správnost, někomu něco přikáže. Hovoří o svých koníčcích, popíše koníčky svých kamarádů. Popíše své činnosti během týdne. Domluví si telefonicky odpolední program, odmítne navržený program Popíše, co kdo dělá na PC. Řekne, že někdo něco má nebo kupuje. Sdělí, co kdo fotografuje. Vypráví o domácích mazlíčcích. Dbá na dodržování pravidel správné výslovnosti a na důslednou artikulaci.	německy?“ Časování pravidelných sloves v přítomném čase, 4. pád podstatných jmen po členu neurčitém, telefonování Časování slovesa *haben* v přítomném čase, časování dalších pravidelných sloves, 4. pád podstatných jmen s neurčitým členem, zápor *kein* ve 4. pádě Základní informace o Vídni	**Koníčky** **PC**	PT 6, TO 6.1; 6.1.3, 6.1.5 PT 6, TO 6.1; 6.1.3, 6.1.5 PT 5, TO 5.4 PT 3, TO 3.1, 3.3	Př, Z 7. Př, I 7.
<u>Čtení s porozuměním</u> Rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům. Rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům. Rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou	Rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (viz vizuální opora). Představí členy své rodiny. Popíše rodinnou fotografii. Získá základní informace o rodinných příslušnících. Porozumí krátkému textu.	Přivlastňovací zájmena *mein, dein, sein, ihr* Sloveso v přítomném čase v čísle jednotném Představení členů rodiny Krátké vyprávění o rodině, vazba *ich mag*, vazba *von* Základní prostorová orientace	**Moje rodina**	PT1:TO1.1: 1.1.2 TO1.2:1.2.1 1.2.2	VkO 6. – 7.

informaci.	Vypráví krátký příběh podle obrázků. Umí pracovat se slovníkem.				
Psaní Vyplní základní údaje o sobě ve formuláři. Napíše jednoduché texty, týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat.	Vyplní jednoduchý formulář. Napíše několik informací o sobě dopis, jednoduchý e-mail. Trvale procvičuje psaní a pravopis. Reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby.				

ŠVP ZŠ Mostek	Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Ročník
II. stupeň ZŠ	**JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE**	**NĚMECKÝ JAZYK**	**8.**

Vzdělávací obsah předmětu

Očekávaný výstup z RVP ZV	Školní výstup (ročníkový výstup, výstup předmětu)	Učivo	Téma	Přesah vazby do PT	MV
Poslech s porozuměním Rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně. Rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu. Rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech, týkajících se každodenních témat.	Je seznámen se zvukovou podobou cizího jazyka. Rozumí výrazům pro pozdrav a poděkování. Rozumí jednoduchým pokynům učitele. Porozumí krátkým textům. Rozumí základním informacím a adekvátně na ně reaguje. Rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (viz vizuální opora). Rozumí textům z poslechových cvičení k probíraným tematickým okruhům. Rozumí otázkám, které se týkají základních osobních údajů (zpravidla jména a věku).	**Obecně:** Zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov Slovní zásoba – žáci si osvojí slovní zásobu a umí ji používat v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem Tématické okruhy – domov, rodina, škola, volný čas, povolání, lidské tělo zdraví, jídlo, oblékání, nákupy, obec, dopravní prostředky, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), zvířata, příroda, počasí, reálie příslušných jazykových oblastí Mluvnice – základní gramatické struktury a typy	**Rok, roční období, měsíce, svátky**	PT 1, TO 1.2; 1.2.2, 1.2.3	VkO, Vv, M 7.

	Popíše, kde se nachází on nebo jeho přátelé. Zeptá se na přesný čas a odpoví na danou otázku. Počítá do 100 (základní matematické úkony). Určí roční období a měsíce, poskytne informace o časových údajích (hodiny, dny, měsíce roční období).	vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)			
Mluvení Zapojí do jednoduchých rozhovorů.	Pozdraví a poděkuje. Vyjádří souhlas a nesouhlas. Sdělí své jméno a věk. Vyjádří cíl cesty, zeptá se na směr cesty, dokáže koupit jízdenku, zajistit ubytování, jednoduše popíše cestu.	Vazba *ich möchte*, předložka *nach* ve spojení se zeměpisnými názvy, předložka *in* ve spojení se 4. pádem, časování slovesa *fahren* Jednoduchá orientace ve městě, rozhovory s reakcí na popis cesty, globální porozumění základním nápisům ve městě, podání informace, poděkování, předložky se 3. a 4. pádem, tvoření otázek, další nepravidelná slovesa a slovesa s odlučitelnými předponami	**Prázdniny, cestování** **Orientace v budově** **Směr cesty**	PT 3, TO 3.2 PT 6, TO 6.1; 6.1.1 PT 6, TO 6.2; 6.2.1	Z 7. – 8. VkO 8. Z 7. – 8.
Sdělí jednoduchým způsobem základní informace, týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat. Odpovídá na jednoduché otázky, týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá.	Popíše svůj pokoj a dům či byt kde bydlí. Vyjádří svá přání, pokoj svých snů. Dbá na dodržování pravidel správné výslovnosti a na důslednou artikulaci.	Opakování časování pravidelných sloves, rozhovory o bydlení, časování nepravidelných sloves, vyjádření představ (přítomný čas, slovesa s odlučitelnou předponou	**Byt, bydlení**	PT 1, TO 1.1; 1.1.2	VkO 7. – 8.

Čtení s porozuměním Rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům. Rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům. Rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci.	Rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (viz vizuální opora). Cíleně zdokonaluje výslovnost, intonaci věty, stavbu věty, přízvuk. Vypráví o průběhu svého dne, mluví o svém jídelníčku, charakterizuje své povinnosti. Pracuje s časovými údaji v průběhu dne, vypráví, co dělá během roku. Umí pracovat se slovníkem. Používá číslovky větší než 100. Opakuje časování pravidelných sloves a přivlastňovacích zájmen.	Slovosled ve větě oznamovací Další nepravidelná slovesa se změnou kmenové samohlásky a s odlučitelnou předponou, 3. Pád podstatných jmen, sloveso *müssen* a větná stavba Používání číslovek větší než 100	**Můj den**	PT 4, TO 4.1 PT 1, TO 1.3; 1.3.2	VkO, M, Př, Z 8.
Psaní Vyplní základní údaje o sobě ve formuláři. Napíše jednoduché texty, týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat.	Napíše jednoduchou pozvánku. Přijme a odmítne pozvání. Napíše jednoduchý pozdrav z dovolené. Trvale procvičuje psaní a pravopis. Reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby.				

ŠVP ZŠ Mostek	Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Ročník
II. stupeň ZŠ	**JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE**	**NĚMECKÝ JAZYK**	**9.**

Vzdělávací oblast předmětu

Očekávaný výstup z RVP ZV	Školní výstup (ročníkový výstup, výstup předmětu)	Učivo	Téma	Přesah vazba do PT	MV
Poslech s porozuměním Rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně. Rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu. Rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech, týkajících se každodenních témat.	Je seznámen se zvukovou podobou cizího jazyka. Rozumí výrazům pro pozdrav a poděkování. Rozumí jednoduchým pokynům učitele a adekvátně na ně reaguje. Rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (viz vizuální opora). Rozumí otázkám, které se týkají základních osobních údajů (zpravidla jména a věku). Rozumí jednoduše a srozumitelně pronášeným větám učitele i spolužáků. Rozumí textům poslechových cvičení k daným tematickým okruhům.	**Obecně:** Zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov Slovní zásoba – žáci si osvojí slovní zásobu a umí ji používat v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem Tématické okruhy – domov, rodina, škola, volný čas, povolání, lidské tělo zdraví, jídlo, oblékání, nákupy, obec, dopravní prostředky, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), zvířata, příroda, počasí, reálie příslušných jazykových oblastí Mluvnice – základní gramatické struktury a typy			

		vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)			
	Popíše svůj týdenní program, podá informace o své škole, pracuje s rozvrhem hodin, popíše, co se ve škole smí a co nesmí. Domluví si schůzku.	Způsobová slovesa *können a dürfen*, podmět *man*, časové údaje. Berlín a jeho památky.	**Můj týdenní program**	PT 6, TO 6.2; 6.2.1 PT 1, TO 1.1; 1.1.4	VkO, D, Z 8. – 9.
Mluvení Zapojí do jednoduchých rozhovorů. Sdělí jednoduchým způsobem základní informace, týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat. Odpovídá na jednoduché otázky, týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá.	Pozdraví a poděkuje. Vyjádří souhlas a nesouhlas. Sdělí své jméno a věk. Domluví se u lékaře, dá někomu pokyn, příkaz, popíše části lidského těla a vyjádří, co ho bolí. Požádá o informaci, jednoduše popíše cestu a orientuje se v plánu obce (města), popíše místo, kde bydlí, vyjádří, kam a čím chce cestovat, sdělí, ze které země kdo pochází. Dbá na dodržování pravidel správné výslovnosti a na důslednou artikulaci.	Sloveso *tun*, osobní zájmena ve 3. p., j. č., rozkazovací způsob, préteritum sloves *sein* a *haben* Předložky se 3. Pádem, způsobové sloveso *wollen* a souvětí se spojkou *deshalb* Evropské země, cestování	**Části lidského těla, nemoc, lékař** **Ve městě a na vesnici** **Státy Evropy** **Doprava**	PT 1, TO 1.1; 1.1.2 PT 3. TO 3.3 PT 1, TO 1.1; 1.1.2	Př, VkO 9. VkZ 8. VKO, Z 7. – 9.
Čtení s porozuměním Rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům. Rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným	Rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (viz vizuální opora). Čte s porozuměním jednodušší texty na porozumění, např. pohádky.	Pohádky bratří Grimmů Přivlastňovací zájmena, množné číslo podstatných jmen, další	**Pohádky**	PT 5, TO 5.4 PT 4, TO	VkO, Z 7. - 9.

tématům. Rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci.	Mluví o počasí. Popíše svoje oblečení. Vytvoří ústní přání. Vypráví v minulém čase o plánech na dovolenou, o prázdninách, o průběhu dne. Vyjádří, co se mu líbí. Zvládá práci se slovníkem.	nepravidelná slovesa v přítomném čase Tradice a oslavy svátků v Evropě Perfektum některých pravidelných a nepravidelných sloves, stupňování přídavných jmen a příslovcí Cestování po Evropě a ve světě	**Počasí, Rok a roční období** **Oblečení** **Svátky** **Cestování, Prázdniny**	4.4 PT 3. TO 3.3	VkO, Z 7. – 9.
<u>Psaní</u> Vyplní základní údaje o sobě ve formuláři. Napíše jednoduché texty, týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat.	Vytvoří písemné přání. Psaní geografických názvů a složených slov. Trvale procvičuje psaní a pravopis. Reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby.	Práce s mapou a slovníkem			Z 6. – 9.

5.2.4 Matematika a její aplikace – Matematika

1. Matematika: 6. - 9. ročník:

Charakteristika předmětu:

Vzdělávání v matematice je zaměřeno na:

- užití matematiky v reálných situacích
- osvojení pojmů, matematických postupů
- rozvoj abstraktního a exaktního myšlení
- logické a kritické usuzování

Předmět matematika je úzce spjat s některými dalšími předměty (např. fyzika-převody jednotek, rovnice, … zeměpis-měřítko, výpočty, … chemie-řešení rovnic, převody jednotek).

Předmětem matematika prolínají některá průřezová témata:
OSV, VDO - důraz je kladen na formování volních a charakterových rysů, tj. rozvíjí důslednost, vytrvalost, schopnost sebekontroly, vynalézavost, tvořivost,
ENV - stav ovzduší, přítomnost škodlivých látek, ochrana životního prostředí,
EGS - srovnání států, HDP, grafy, …

Výchovné a vzdělávací strategie:

Kompetence k učení

- osvojování základních matematických pojmů a vztahů postupnou abstrakcí a zobecňováním reálných jevů
- vytváření zásoby matematických nástrojů (pojmů, vztahů, algoritmů, metod řešení úloh)
- využívání prostředků výpočetní techniky

Kompetence k řešení problémů

- zjišťují, že realita je složitější než její matematický model
- provádějí rozbor problému a plánu řešení, odhadování výsledků
- učí se zvolit si správný postup při řešení slovních úloh a reálných problémů

Kompetence komunikativní

- zdůvodňují matematické postupy
- vytvářejí hypotézy
- komunikují na odpovídající úrovni

Kompetence sociální a personální

- spolupracují ve skupině
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu
- učí se věcně argumentovat, mají schopnost sebekontroly

Kompetence občanské

- respektují názory ostatních
- formují si volní a charakterové rysy
- zodpovědně se rozhodují podle dané situace

Kompetence pracovní

- zdokonalují si grafický projev
- jsou vedeni k efektivitě při organizování své vlastní práce

Časová dotace vzdělávací oblasti:

Ročníky 2. stupně	6.	7.	8.	9.
Matematika	**4**	**5**	**4**	**4**

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření vyznačena červeně.

ŠVP ZŠ Mostek	Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Ročník
II. stupeň ZŠ	**MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE**	**MATEMATIKA**	**6.**

Vzdělávací obsah předmětu

Očekávaný výstup z RVP ZV	Školní výstup (ročníkový výstup, výstup předmětu)	Učivo	Téma	Přesah vazby do PT	MV
Provádí početní operace v oboru přirozených čísel, celých čísel a racionálních čísel (jen desetinných). Zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor. Analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru přirozených a racionálních čísel (jen desetinných). Modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel. Zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení jednoduchých úloh a praktických problémů. Charakterizuje a třídí základní rovinné útvary.	Zapisuje, porovnává, zaokrouhluje, provádí odhady, kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených, celých a desetinných čísel. Využívá při pamětném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení. Písemně sčítá, odčítá, násobí a dělí víceciferná čísla, dělí se zbytkem. Provádí písemné operace v oboru přirozených, celých a desetinných čísel. Orientuje se v situacích z každodenního života, v nichž využívá nejjednoduššího vyjádření přirozeným, celým a desetinným číslem. Rozezná a pojmenuje, načrtne a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa, nachází v realitě jejich reprezentaci. Řeší úlohy na výpočet obvodů a obsahů čtverce a obdélníka, užívá vzorců, řeší slovní úlohy z praxe. Převádí jednotky délky, obsahu a hmotnosti. Čte desetinná čísla, zná jejich zápis a provádí	**Opakování učiva 1. - 5. ročníku:** a) přirozená čísla-zápis, znázornění, porovnání, zaokrouhlování b) přirozená čísla-sčítání, odčítání, násobení, dělení jednociferným dělitelem c)základní geometrické útvary a jejich popis-body, úsečky, přímky, kružnice, čtverec, obdélník, trojúhelník d) obvod a obsah obdélníku a čtverce f) převod jednotek délky, obsahu a hmotnosti **1. čtvrtletní práce** **Desetinná čísla**	**Číslo a proměnná**	PT 1, TO 1.1; 1.1.1 PT 1, TO 1.2;	F 6.

	s nimi základní početní operace. Osvojí si algoritmus pro dělení přirozených a desetinných čísel, provádí odhady podílů a kontroly výsledků. Zvládá orientaci na číselné ose. Určuje násobky a dělitele daného čísla. Používá znaky dělitelnosti. Najde nejmenší společný násobek a největší společný dělitel dvou-tří čísel. Rozpozná čísla soudělná a nesoudělná. Využívá dělitelnosti přirozených čísel k řešení slovních úloh z praxe.	a) zápis, rozvinutý zápis čísla v desítkové soustavě, porovnávání, zaokrouhlování b) převádění jednotek délky, hmotnosti a obsahu c) sčítání, odčítání, násobení, dělení dvojciferným dělitelem. **2. čtvrtletní práce** **Dělitelnost přirozených čísel** a) pojem dělitel, násobek b) znaky dělitelnosti 2-6, 7-10 25,100 c) nejmenší společný násobek d) největší společný dělitel e) prvočísla a čísla složená. **3. čtvrtletní práce**		1.2.3 PT 1, TO 1.2; 1.2.4	F 6.
Určuje velikost úhlu měřením a výpočtem.	Vyznačuje, rýsuje a měří úhly pomocí úhloměru, provádí jednoduché konstrukce. Narýsuje úhel dané velikosti ve stupních, užívá a převádí jednotky stupeň a minuta. Rozpozná úhel ostrý, tupý, pravý a přímý. Sčítá a odčítá úhly početně a graficky; násobí a dělí úhel početně a graficky.	**Úhel a jeho velikost** a) pojem úhel, osa úhlu b) měření, rýsování úhlů c) druhy úhlů d) dvojice úhlů vedlejších, vrcholových, střídavých a souhlasných f) sčítání a	**Geometrie v rovině a v prostoru**		

	Vyznačí úhly vedlejší a vrcholové, střídavé a souhlasné a určí jejich velikost. Ověří pomocí průsvitného papíru i měřením vlastnosti shodných geometrických obrazců.	odčítání úhlů početně a graficky f) násobení a dělení úhlů dvěma (i více).			
Načrtne a sestrojí rovinné útvary. Načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru v osové souměrnosti, určí osově souměrný útvar.	Sestrojí obraz v osové souměrnosti, určí osu souměrnosti osově souměrného obrazce v rovině. Sestrojí základní rovinné útvary ve středové a osové souměrnosti.	Osová souměrnost (osová souměrnost, osově souměrné útvary)			
	Vypočítá obvod a obsah trojúhelníku (kruhu). Provádí jednoduché konstrukce. Načrtne obrázek trojúhelníku, sestrojí trojúhelník podle věty sss. Rozhodne o sestrojitelnosti trojúhelníku na základě trojúhelníkových nerovností. Určí velikosti vnitřních a vnějších úhlů, vyznačí je na obrázku. Třídí a popisuje trojúhelníky. Narýsuje výšky a těžnice trojúhelníku. Sestrojí kružnice opsané a vepsané trojúhelníku, nalezne střed a poloměr kružnice.	**Trojúhelník** a) vnitřní a vnější úhly trojúhelníku, součet vnitřních úhlů b) konstrukce trojúhelníku podle věty sss c) druhy trojúhelníků, jejich výšky a těžnice d) kružnice opsaná a vepsaná, e) trojúhelníkové nerovnosti.			
Určuje a charakterizuje základní prostorové útvary - tělesa, analyzuje jejich vlastnosti. Odhaduje a vypočítává objem a povrch těles. Načrtne a sestrojí sítě základních	Zobrazí krychli a kvádr ve volném rovnoběžném promítání (načrtne a sestrojí). Načrtne a narýsuje síť krychle a kvádru. Orientuje se v krychlových jednotkách, převádí krychlové jednotky a duté míry. Využívá vzorce k	**Krychle a kvádr** a) zobrazení krychle a kvádru b) síť krychle a kvádru c) povrch krychle a kvádru d) objem krychle a kvádru		PT 1, TO 1.3; 1.3.1	

těles. Načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině. Analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu.	výpočtu objemů a povrchů krychle a kvádru. Řeší úlohy z praxe na výpočty objemů a povrchů kvádru a krychle. Načrtne a zobrazuje jednoduchá tělesa. Umí zacházet s rýsovacími pomůckami a potřebami.	e) jednoduché slovní úlohy z praxe f) logické a netradiční geometrické úlohy			
Užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předpokládaných nebo zkoumaných situací. Řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí.	Užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení jednoduchých problémů, vyhledává jejich různá řešení. Řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí. Řeší samostatně praktické úkoly. Hledá různá řešení předložených situací. Aplikuje poznatky a dovednosti z jiných vzdělávacích oblastí. Využívá prostředky ICT při řešení úloh.	**4. čtvrtletní práce** **Pomůcky:** MF tabulky, rýsovací pomůcky, nástěnné obrazy, tabulky vzorců, tabulky převodů jednotek, zpětný projektor, fólie, číselná osa, rovinné útvary, geometrická tělesa, kalkulátory.	**Nestandardní aplikační úlohy a problémy**		

ŠVP ZŠ Mostek	Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Ročník
II. stupeň ZŠ	**MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE**	**MATEMATIKA**	**7.**

Vzdělávací obsah předmětu

Očekávaný výstup z RVP ZŠ	Školní výstup (ročníkový výstup, výstup předmětu)	Učivo	Téma	Přesah vazby do PT	MV
	Řeší početní a slovní úlohy z aritmetiky a geometrie s využitím dosavadních znalostí. Písemně sčítá, odčítá, násobí a dělí víceciferná čísla, dělí se zbytkem. Píše, čte, porovnává a zaokrouhluje čísla v oboru do 1 000 000.	Opakování učiva 6. ročníku - přirozená, celá a desetinná čísla, dělitelnost přirozených čísel, úhel a jeho velikost, trojúhelník, krychle a kvádr		PT 1, TO 1.1; 1.1.1	
Provádí početní operace v oboru přirozených, celých a racionálních čísel.	Pracuje se zlomky a smíšenými čísly. Používá vyjádření vztahu celek-část (zlomek, desetinné číslo, procento). Převede zlomek na desetinné číslo a naopak. Uvede zlomek na základní tvar. Upraví smíšené číslo na zlomek a nepravý zlomek na smíšené číslo. Zobrazí daný zlomek na číselné ose. Porovná zlomky, sčítá, odčítá, násobí a dělí zlomky. Upraví složený zlomek. Užívá zlomky při řešení praktických úloh. Řeší slovní úlohy vedoucí k základním operacím se zlomky.	Zlomky - celek a jeho část, zlomky na číselné ose, rozšiřování a krácení zlomků, porovnávání zlomků, zlomky, desetinná čísla a smíšená čísla, sčítání, odčítání, násobení a dělení zlomků, výpočty se závorkami, převrácené číslo, smíšení číslo, složený zlomek	**Číslo a proměnná**		F 6. – 7.
Zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá	Zvládá orientaci na číselné ose. Zobrazí racionální čísla na číselné ose a porovnává	Racionální čísla - na číselné ose, záporná desetinná čísla, záporné		PT 1, TO 1.2; 1.2.3	F 6. – 7.

kalkulátor.	racionální čísla. Sčítá, odčítá, násobí a dělí racionální čísla. Řeší jednoduché slovní úlohy na užití racionálních čísel v praxi.	zlomky, porovnávání racionálních čísel, sčítání, odčítání, násobení a dělení racionálních čísel, výpočty se závorkami, číselné a logické řady **1. čtvrtletní práce**			
Užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek-část - přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem Řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem; pracuje s měřítky map a plánů.	Porovnává dvě veličiny poměrem. Zjednoduší daný poměr krácením, upraví poměr pomocí rozšiřování. Zvětší, zmenší danou hodnotu v daném poměru. Rozdělí celek na části v daném poměru. Používá měřítko mapy a plánu. Objasní pojem měřítko plánu a mapy. Využívá dané měřítko při čtení map, zjišťování délek a ploch.	Poměr - pojem poměr, rozšiřování a krácení poměru, poměr v základním tvaru, počítání s poměry, postupný poměr, měřítko plánu a mapy		PT 1, TO 1.2; 1.2.4	Z 6.
Určuje vztah přímé a nepřímé úměrnosti. Vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí a grafem.	Rozhodne, zda daná závislost je nebo není přímá či nepřímá úměrnost. Řeší úlohy úvahou, trojčlenkou. Zapíše tabulku přímé a nepřímé úměrnosti. Zakreslí graf přímé a nepřímé úměrnosti. Přečte souřadnice bodu grafu úměrnosti. Řeší jednoduché slovní úlohy na přímou a nepřímou úměrnost.	Přímá a nepřímá úměrnost - přímá úměrnost, nepřímá úměrnost, tabulky přímé a nepřímé úměrnosti, trojčlenka, pravoúhlá soustava souřadnic v rovině, graf přímé a nepřímé úměrnosti, vzorce přímé a nepřímé úměrnosti **2. čtvrtletní práce**	**Závislosti, vztahy a práce s daty**		
Řeší aplikační úlohy na procenta - i pro případ, že procentová část je	Vypočítá 1% z celku. Určí, jak velkou část celku tvoří daný počet	Procenta, úroky - pojem procento, základ, procentová část,		PT 1, TO 1.3; 1.3.1	

větší než celek. Analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru přirozených, celých a racionálních čísel.	procent. Určí celek z dané části a příslušného počtu %. Určí kolik % je daná část z celku. Vypočítá z úroku a vkladu či úvěru úrokovou míru. Využívá své poznatky k řešení jednoduchých slovních úloh na %.	počet procent, úroková míra a úrok, promile			
Načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové souměrnosti, určí osově a středově souměrný útvar. Zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení jednoduchých úloh a praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku.	Rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině. Sestrojí základní rovinné útvary ve středové souměrnosti. Sestrojí obraz ve středové souměrnosti. Určí střed souměrnosti středově souměrného útvaru v rovině.	Středová souměrnost - shodné útvary, středová souměrnost, středově souměrné útvary	**Geometrie v rovině a v prostoru**		F 7.
Užívá k argumentaci věty o shodnosti trojúhelníků. Načrtne a sestrojí rovinné útvary. Charakterizuje a třídí základní rovinné útvary.	Určí shodné geometrické útvary. Rozpozná shodné trojúhelníky, užívá vět o shodnosti trojúhelníků. Provede náčrtek, sestrojí trojúhelník podle vět a zapíše postup konstrukce pomocí symboliky. Vypočítá obvod a obsah trojúhelníku, užije vzorců pro výpočet. Pozná lichoběžník. Provede náčrtek, sestrojí lichoběžník a zapíše postup konstrukce. Vypočítá pomocí vzorce obvod a obsah lichoběžníku.	Shodnost trojúhelníků - shodnost geometrických útvarů, shodnost trojúhelníků, geometrické symboly, věta sss, sus, usu **3. čtvrtletní práce** Trojúhelník a lichoběžník - obvod a obsah trojúhelníku a lichoběžníku, vlastnosti lichoběžníku, výška a úhlopříčky lichoběžníku, konstrukce lichoběžníku			

Určuje a charakterizuje základní prostorové útvary - tělesa, analyzuje jejich vlastnosti. Odhaduje a vypočítá objem a povrch těles. Načrtne a sestrojí sítě základních těles. Načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině. Analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu.	Řeší jednoduché slovní úlohy z praxe vedoucí k výpočtu obvodu a obsahu rovnoběžníku, trojúhelníku a lichoběžníku. Pozná hranol a popíše ho. Načrtne jednoduchý hranol, načrtne a sestrojí síť jednoduchého hranolu. Vypočítá pomocí vzorců povrch a objem hranolu s rovnoběžníkovou, trojúhelníkovou nebo lichoběžníkovou podstavou. Řeší jednoduché slovní úlohy s užitím znalostí pro výpočet povrchu a objemu hranolu	Hranol - pojem hranol a jeho popis, síť hranolu - podstavy a plášť, povrch hranolu, objem hranolu **4. čtvrtletní práce**	**Pomůcky -** MF tabulky, rýsovací pomůcky, nástěnné obrazy, tabulky vzorců, tabulky převodů jednotek, zpětný projektor, fólie, číselná osa, rovinné útvary, geometrická tělesa, kalkulátory, mapy, tiskoviny.		F 7.

ŠVP ZŠ Mostek	Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Ročník
II. stupeň ZŠ	**MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE**	**MATEMATIKA**	**8.**

Vzdělávací obsah předmětu

Očekávaný výstup z RVP ZV	Školní výstup (ročníkový výstup, výstup předmětu)	Učivo	Téma	Přesah vazby do PT	MV
Provádí početní operace v oboru přirozených čísel, celých čísel a racionálních čísel.	Řeší početní a slovní úlohy z aritmetiky a geometrie s využitím dosavadních znalostí. Písemně sčítá, odčítá, násobí a dělí víceciferná čísla, dělí se zbytkem.	Opakování učiva ze 7. roč. - zlomky, racionální čísla, poměr, přímá a nepřímá úměrnost, procenta, osová a středová souměrnost, shodnost trojúhelníků, rovnoběžník, trojúhelník a lichoběžník, hranol	**Číslo a proměnná**	PT 1, TO 1.1; 1.1.1	
Zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor.	Vyjmenuje druhou mocninu zpaměti od 0 na druhou do 20 na druhou. Odhadne a porovná druhou mocninu a odmocninu. Vypočítá druhou mocninu písemně. Určí druhou mocninu a odmocninu pomocí tabulek, kalkulátoru.	Druhá mocnina a odmocnina - pojem druhá mocnina, odmocnina, druhá mocnina zpaměti, porovnávání, odhadování a počítání druhé mocniny, druhá mocnina z tabulek, na kalkulátoru, druhá odmocnina zpaměti, porovnávání, odhadování a určování odmocniny z tabulek, pomocí kalkulátoru			
	Používá Pythagorovu větu k výpočtu délky strany v pravoúhlém trojúhelníku. Řeší jednoduché slovní úlohy s užitím	Pythagorova věta a její užití - Pythagorova věta, výpočet přepony, odvěsny pravoúhlého trojúhelníku, PV v		PT 1, TO 1.2; 1.2.3	D 6.

	Pythagorovy věty.	rovině, v prostoru, logické a netradiční geometrické úlohy **1. čtvrtletní práce**			
Analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru přirozených čísel, celých čísel a racionálních čísel.	Vyjmenuje třetí mocninu zpaměti od 0 na třetí do 10 na třetí. Odhadne a porovná třetí mocninu. Vypočítá třetí mocninu písemně. Určí třetí mocninu pomocí tabulek, kalkulátoru. Určí mocniny s přirozeným mocnitelem. Provádí základní početní operace s mocninami - násobení, dělení podle vzorců. Používá vzorce pro mocninu součinu, podílu a umocnění mocniny.	Mocniny s přirozeným mocnitelem - pojem třetí mocnina a její určení, pojem mocnina s přirozeným mocnitelem, pravidla pro počítání s mocninami, vzorce, zápis čísla v desítkové soustavě, zkrácený tvar čísla a .10 na n-tou, kde 1< a < 10		PT 1, TO 1.2; 1.2.4	F 8., I 7.
	Zapíše dané číslo v desítkové soustavě pomocí mocnin deseti a ve zkráceném tvaru a .10 na n-tou. Určí hodnotu daného číselného výrazu. Zapíše pomocí výrazů s proměnnými v jednoduchých případech slovní text. Určí hodnotu výrazu s proměnnými po dosazení čísel za proměnnou. Seznámí se s jednoduchými příklady užití výrazu v matematice a v životě.	Výrazy - číselné výrazy a jejich hodnoty, výrazy s proměnnými a jejich hodnoty pro dané proměnné, výrazy v matematice a v životě		PT 1, TO 1.3; 1.3.1	
Matematizuje jednoduché reálné	Zapíše stručněji mnohočlen.	Mnohočleny - pojem			

situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním. Formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic.	Rozpozná příklady mnohočlenů, koeficient členu mnohočlenu. Sčítá a odčítá mnohočleny. Zjednoduší výraz a vypočítá jeho hodnotu po dosazení za proměnnou. Násobí výraz jednočlenem i mnohočlenem. Vydělí mnohočlen jednočlenem. Upraví výraz vytýkáním před závorku. Užívá vzorce (a+b), to celé na druhou, a na druhou – b na druhou. Rozliší pojmy rovnost a rovnice. Řeší lineární rovnice na základě ekvivalentních úprav a ověřuje správnost kořenu rovnice zkouškou. Řeší jednoduché slovní úlohy z praxe užitím lineárních rovnic. Zamýšlí se ve slovních úlohách nad jinými způsoby řešení. Vyjádří neznámou ze vzorce a vypočítá její hodnotu.	mnohočlen, sčítání a odčítání mnohočlenů, vytýkání před závorku, rozklad mnohočlenu na součin, vzorce pro úpravu mnohočlenů **2. čtvrtletní práce** Řešení lineárních rovnic - řešení jednoduchých rovnic zpaměti, zkouška rovnic, ekvivalentní úpravy rovnic, řešení lineárních rovnic, jednoduché slovní úlohy, slovní úlohy o pohybu, společné práci, o směsích, vyjádření neznámé ze vzorce			F 6. – 8.
Vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data. Porovnává soubory dat.	Užívá statistických pojmů. Vyhledává a třídí data. Porovnává data. Vypracuje jednoduchou tabulku. Určí četnost jednotlivých hodnot a zapíše ji do tabulky. Provádí jednoduchá	Základy statistiky - statistická šetření, diagramy, druhy diagramů, aritmetický průměr, modus a medián	**Závislosti, vztahy a práce s daty**		

	statistická šetření a zapisuje jeho výsledky formou tabulky nebo je vyjadřuje diagramem. Čte a interpretuje tabulky. Znázorňuje hodnoty do sloupkových a kruhových diagramů. Vypočítává aritmetický průměr. Určí z dané tabulky modus a medián. Čte a sestrojuje diagramy a grafy s údaji uvedenými v procentech. Užívá a ovládá převody jednotek délky, hmotnosti, času, obsahu a objemu. Zvládá početní úkony s penězi.	**3. čtvrtletní práce**			
Analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu. Zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení jednoduchých úloh a praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku.	Popíše polohu bodu vzhledem ke kružnici, kruhu. Změří vzdálenost bodu od přímky. Vymezí vzájemnou polohu přímky a kružnice. Načrtne a narýsuje tečnu ke kružnici v bodě dotyku. Vymezí vzájemnou polohu dvou kružnic - vnitřní a vnější dotyk. Používá Thaletovu kružnici ke konstrukci trojúhelníku a při konstrukci tečen ke kružnici z bodu. Užívá vzorce k výpočtu délky kružnice a obvodu kruhu, obsahu kruhu. Vyjádří a vypočítá poloměr kruhu ze vzorce pro obvod, obsah kruhu.	Kružnice a kruh - pojem kružnice a kruh, vzájemná poloha kružnice a přímky, vzájemná poloha dvou kružnic, Thaletova kružnice, délka kružnice a obvod kruhu, obsah kruhu	**Geometrie v rovině a v prostoru**		D 6.

Načrtne obraz jednoduchých těles v rovině. Načrtne a sestrojí sítě základních těles. Odhaduje a vypočítá objem a povrch těles. Určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti.	Řeší jednoduché slovní úlohy z praxe užitím vzorců. Rozpozná válec a popíše ho. Načrtne válec, načrtne a sestrojí síť válce. Užívá vzorce k výpočtu povrchu a objemu válce. Řeší jednoduché úlohy užitím vzorců. Vyjádří a vypočítá poloměr podstavy a výšku válce ze vzorce pro objem válce. Zobrazuje jednoduchá tělesa. Umí zacházet s rýsovacími pomůckami a potřebami.	Válec - pojem válec a jeho popis, síť válce (podstava, plášť), povrch válce, objem válce			
Využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh. Řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí. Užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předpokládaných nebo zkoumaných situací.	Vyhledá množiny všech bodů dané vlastnosti, např. kruh, kružnice, osa úsečky, osa úhlů, osa pásů dvou rovnoběžek. Načrtne, sestrojí trojúhelník, popíše konstrukci pomocí geometrické symboliky. Provede náčrtek, sestrojí rovnoběžníky, lichoběžníky, a čtyřúhelníky a zapíše postup konstrukcí pomocí symboliky. Provede diskusi a sestrojí a hledá vždy různá řešení předložených situací. Samostatně řeší praktické úlohy.	Konstrukční úlohy - množina bodů v rovině, konstrukce trojúhelníku ze dvou stran a výšky k jedné z nich nebo těžnice, konstrukce rovnoběžníků, lichoběžníků, čtyřúhelníků **4. čtvrtletní práce**	**Nestandardní aplikační úlohy a problémy** **Pomůcky:** MFT, rýsovací pomůcky, nástěnné obrazy, tabulky vzorců, tabulky převodů jednotek, zpětný projektor, fólie, rovinné útvary, geometrická tělesa, kalkulátory, tiskoviny		

ŠVP ZŠ Mostek	Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Ročník
II. stupeň ZŠ	**MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE**	**MATEMATIKA**	**9.**

Vzdělávací obsah předmětu

Očekávaný výstup z RVP ZV	Školní výstup (ročníkový výstup, výstup předmětu)	Učivo	Téma	Přesah vazby do PT	MV
Provádí početní operace v oboru přirozených čísel, celých čísel a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu. Zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor.	Určuje podmínky, za kterých má daný výraz smysl. Řeší jednoduché lineární rovnice se dvěma neznámými. Písemně sčítá, odčítá, násobí a dělí víceciferná čísla, dělí se zbytkem.	Opakování učiva z 8. roč. - mocniny s přirozeným mocnitelem - výrazy - mnohočleny - řešení lineárních rovnic		PT 1, TO 1.1; 1.1.1	
Matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním.	Krátí a rozšiřuje lomené výrazy. Sčítá a odčítá dva až tři lomené výrazy. Násobí a dělí dva lomené výrazy. Upravuje složený lomený výraz.	Lomené výrazy - podmínky pro součin se rovná či nerovná 0 - lomený výraz a podmínky jeho řešitelnosti - krácení a rozšiřování lomených výrazů - sčítání, odčítání, násobení a dělení lomených výrazů	**Číslo a proměnná**		F 8. – 9.
Formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav.	Řeší jednoduché rovnice s neznámou ve jmenovateli, udává podmínky řešitelnosti a provádí zkoušku řešení. Řeší slovní úlohy vedoucí k jednoduchým rovnicím s neznámou ve jmenovateli.	Rovnice s neznámou ve jmenovateli - řešení rovnic s neznámou ve jmenovateli - slovní úlohy o společné práci - slovní úlohy s užitím logiky **1. čtvrtletní práce**			F 8. – 9.
Analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní	Řeší jednoduchou soustavu dvou rovnic se dvěma neznámými dosazovací a sčítací	Soustavy rovnic - řešení lineární rovnice se dvěma neznámými		PT 1, TO 1.2; 1.2.3	F, Ch 8. – 9.

situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru přirozených čísel, celých čísel a racionálních čísel.	metodou a provádí zkoušku řešení.	- řešení soustavy rovnic metodou dosazovací a sčítací - slovní úlohy o směsích a roztocích - slovní úlohy o pohybu			
Vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí a grafem. Matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů. Určuje vztah přímé nebo nepřímé úměrnosti.	Rozezná funkční vztah od vztahů jiných. Vymezí definiční obor funkce, množinu hodnot funkce, sestaví tabulku a sestrojí graf této funkce. Rozpozná, zdali se jedná o funkci rostoucí či klesající. Sestrojí graf lineární funkce, kvadratické funkce $y=ax$ na druhou, nepřímé úměrnosti $y=k/x$. Řeší graficky soustavu dvou rovnic. Užívá probrané funkce při řešení jednoduchých slovních úloh z praxe.	Funkce - závislosti, přiřazování, předpisy - rozeznání funkce, - definice funkce, definiční obor, obor hodnot, hodnota a graf funkce - lineární funkce - přímá úměrnost a konstantní funkce - rostoucí a klesající funkce - lineární funkce v praxi - kvadratická funkce - nepřímá úměrnost **2. čtvrtletní práce**	**Závislosti, vztahy a práce s daty**	PT 1, TO 1.2; 1.2.4	F 6. – 9.
Užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků.	Rozezná podobné útvary v rovině a v prostoru. Určí poměr podobnosti. Využije poměr podobnosti k výpočtům délek stran (hran) geometrických útvarů. Dokazuje podobnost trojúhelníků na základě vět sss, sus, usu. Sestrojí rovinný obraz podobný danému. Odhaduje délku úsečky, určí délku lomené čáry, graficky sčítá a odčítá úsečky. Rozdělí a změní úsečku dané délky v daném poměru. Užívá poměr podobnosti	Podobnost - podobnost geometrických útvarů - věty o podobnosti trojúhelníků - grafické využití podobnosti - využití podobnosti ve slovních úlohách	**Geometrie v rovině a v prostoru**	PT 1, TO 1.3; 1.3.1	

	při práci s plány a mapami.				
Analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu.	Řeší jednoduché slovní úlohy s využitím podobnosti. Definuje fce sinus, cosinus, tangens v pravoúhlém trojúhelníku. Vyhledává a určuje hodnoty těchto fcí pomocí tabulek nebo kalkulátoru pro definiční obor úhlu v intervalu od 0-90 stupňů. Sestrojí grafy fcí sinus, cosinus a tangens pro definiční obor úhlu v intervalu od 0-90 stupňů. Užívá tyto fce ostrého úhlu při výpočtech stran pravoúhlých trojúhelníků. Užívá fce sinus, cosinus a tangens ostrého úhlu při řešení jednoduchých úloh z praxe.	Goniometrické funkce - fce sinus, cosinus, tangens - výpočty v pravoúhlém trojúhelníku -užití goniometrických fcí **3. čtvrtletní práce**			
Určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti. Načrtne obraz jednoduchých těles v rovině a načrtne a sestrojí sítě základních těles. Odhaduje a vypočítá objem a povrch těles. Řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a	Rozezná jehlan, kužel, kouli a popíše je. Načrtne tělesa. Sestrojí síť jehlanu a kužele. Užívá vzorce k výpočtu povrchu a objemu těles. Využívá znalostí goniometrických fcí a v jednoduchých úlohách je použije k výpočtu hran nebo výšek jehlanu a poloměru, strany a výšky kužele. Řeší jednoduché slovní úlohy užitím vzorců pro povrch a objem jehlanu, kužele a koule	Jehlan, kužel, koule - pojem jehlan, kužel koule a jejich popis - síť jehlanu a kužele - povrch těles - objem těles			

vzdělávacích oblastí.					
Užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací.	Vypočítá a odhadne procentovou část z celku. Vypočítá úrok a celkovou částku při poskytnutí úvěru na 1 rok. Vypočítá úrok, daň z úroku a celkovou částku při spoření na 1 rok. Vypočítá celkovou částku při jednoduchém úročení pro spoření na dny, měsíce. Řeší jednoduché slovní úlohy z finanční matematiky.	Základy finanční matematiky - výpočet procentové části (opakování) - výpočet úroku a celkové částky při spoření na 1 rok - výpočet daně z úroku a celkové částky po 1 roce - jednoduché úročení pro spoření na dny, měsíce **4. čtvrtletní práce**	**Nestandardní aplikační úlohy a problémy** **Pomůcky**: MF tabulky, rýsovací pomůcky, nástěnné obrazy, tabulky vzorců, tabulky převodů jednotek, zpětný projektor, fólie, rovinné útvary, geometrická tělesa, kalkulátory, tiskoviny		VkO 7. – 9.

5.2.5 Člověk a společnost – Dějepis

Vzdělávací oblast „Člověk a společnost“

1. Dějepis: 6. – 9. ročník:

Charakteristika předmětu:

Dějepis je povinný vyučovací předmět na II. stupni základní školy. Navazuje na základy, které žák získal na I. stupni při výuce vlastivědy. Vyučování probíhá v odborné učebně dějepisu, popř. v učebně kmenové nebo v odborné počítačové učebně.

Dějepis ve svém obsahu nabízí žákům základní poznatky o konání člověka v minulosti a zároveň jsou žáci vedeni k poznání, že historie není jen uzavřenou minulostí.

Za důležité považujeme poznávání dějů, skutků a jevů, které zásadním způsobem ovlivnily vývoj lidské společnosti a promítly se do obrazu dnešní naší současnosti.

Důraz klademe na hlubší poznávání dějin vlastního národa v kontextu s evropským a světovým vývojem. Dalším důležitým prvkem ve výuce dějepisu jsou dějiny 19. a 20. století, kde jsou kořeny většiny současných společenských jevů. S tím úzce souvisí i tvorba základních hodnot evropské civilizace, jako předpoklad a příprava žáků na život v integrované Evropě a v Evropské unii.

Chceme ve vyučovacím předmětu dějepis vytvořit podmínky k tomu, aby se žáci naučili zařazovat události do chronologické následnosti a vysvětlovat jejich vzájemné vztahy (příčiny a důsledky) a aby měli příležitost o těchto událostech vyprávět.

Výchovné a vzdělávací strategie:

Kompetence k učení

- podporovat rozvoj aktivního zájmu žáků o poznání historie svého národa a vlasti, Evropy a světa
- učit žáky vyhledávat, zpracovávat a využívat potřebné informace z odborné literatury a internetu
- učit žáky plánovat, organizovat a vyhodnocovat svoji činnost
- učit žáky různým metodám poznávání duchovních, kulturních a materiálních výtvorů vývoje lidské společnosti od nejstarších období

Kompetence k řešení problémů

- učit žáky praktickému řešení problémů vytvářením problémových úloh a situací
- na modelových příkladech naučit žáky algoritmu řešení problémů
- učit žáky chápat vzájemné souvislosti a zákonitosti historických faktů, jevů a událostí
- učit žáky poznatky z historie zobecňovat a umět aplikovat a využívat v různých

oblastech dnešního života
- rozvíjet u žáků schopnost objevovat a formulovat problém a hledat různé varianty řešení
- podporovat v žácích samostatnost, tvořivost a logické myšlení

Kompetence komunikativní
- vést žáky k přesnému a logicky uspořádanému vyjadřování či argumentaci
- učit žáky stručně, přehledně a jasně sdělovat (ústně i písemně) postup, výsledky a závěry svých prací
- klást důraz na kulturní úroveň mluveného i písemného projevu
- vést žáky k tomu, aby otevřeně vyjadřovali svůj názor podpořený logickými či faktografickými argumenty a podklady
- vést žáky k tomu nebát se okamžitě zeptat v momentě, kdy něčemu nerozumí nebo něco nepochopili
- podporovat u žáků kritiku a sebekritiku
- učit žáky prezentovat své názory a myšlenky, umět o nich diskutovat

Kompetence sociální a personální
- snižovat používání frontální metody výuky, podporovat skupinovou výuku a kooperativní vyučování
- učit žáky pracovat v týmech, vnímat vzájemné odlišnosti jako podmínku efektivní spolupráce
- učit žáky kriticky hodnotit práci týmu, svoji práci v týmu i práci ostatních členů
- podporovat integraci žáků s VPU do třídních kolektivů i pracovních týmů
- důsledně na žácích vyžadovat dodržování dohodnutých pravidel chování a jednání

Kompetence občanské
- vést žáky k poznání možnosti praktického využití znalostí z historie pro život v současném světě
- vést žáky k aktivní ochraně duchovních, kulturních a materiálních památek (výtvorů) minulosti
- vytvářet a upevňovat u žáků pocit zodpovědnosti za předávání duchovního, kulturního a materiálního bohatství dalším generacím
- netolerovat agresivní, hrubé, vulgární a nezdvořilé projevy v chování žáků

Kompetence pracovní
- učit žáky optimálně plánovat a provádět své pracovní činnosti a získaná data a údaje zpracovávat a vyhodnocovat
- podporovat využívání výpočetní techniky, internetu a cizího jazyka při získávání informací
- vést žáky k dodržování a poctivému plnění svých povinností, závazků a slibů
- různými formami (exkurze, film, beseda) seznamovat žáky s různými profesemi blízkými k historii a dějepisu
- při výuce vytvářet ve třídě a mezi žáky podnětné a tvořivé pracovní prostředí

Časová dotace vzdělávací oblasti:

Ročníky 2. stupně	6.	7.	8.	9.
Dějepis	**2**	**2**	**2**	**2**

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření vyznačena

červeně.

ŠVP ZŠ Mostek	Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Ročník
II. stupeň ZŠ	**ČLOVĚK A SPOLEČNOST**	**DĚJEPIS**	**6.**

Vzdělávací obsah předmětu

Očekávaný výstup z RVP ZV	Školní výstup (ročníkový výstup, výstup předmětu)	Učivo	Téma	Přesah vazby do PT	MV
Uvede konkrétní příklady důležitosti a potřebnosti dějepisných poznatků. Uvede příklady zdrojů informací o minulosti, pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány. Orientuje se na číselné ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu.	Vyjádří vlastními slovy cíl a způsob poznávání historie. Chápe význam dějin jako možnosti poučit se z minulosti. Vyjmenuje a vysvětlí poslání a hlavní úkoly archívu, muzea, galerie a knihovny. Přiřadí předměty historické povahy k pramenným zdrojům. Orientuje se v historickém čase, určí století z libovolného roku a naopak a zároveň určí období před naším letopočtem a našeho letopočtu. Vyznačí na časové ose dané roky a století. Vyjmenuje chronologicky hlavní historická období. Pozná rozdíl mezi zeměpisnou a historickou mapou, vyhledá a vyčte z historické mapy potřebné údaje	Význam zkoumání dějin - proč a jak zkoumáme minulost; práce historika Získávání informací o dějinách, historické prameny - hmotné, písemné, umělecké - archív, muzeum, galerie, knihovna, včetně regionálních) Historický čas a prostor	**Člověk v dějinách**	PT 1, TO 1.1; 1.1.1 PT 1, TO 1.3; 1.3.1	
Charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu.	Stručně charakterizuje současný vědecký názor na vznik světa a člověka. Charakterizuje paleolit a vývojové typy člověka v tomto období. Rozliší základní rozdíly ve způsobu života	Výklad vzniku světa a člověka v mýtech, náboženstvích a vědecký výklad Člověk a lidská společnost v pravěku - charakteristika paleolitu, neolitu	**Počátky lidské společnosti - pravěk**	PT 1, TO 1.1; 1.1.1. 1.1.2 PT 1, TO 1.2; 1.2.1, 1.2.3 PT 1, TO 1.3; 1.3.1	Čj liter. 6.

Objasní význam zemědělství, dobytkářství a zpracování kovů pro lidskou společnost. Uvede příklady archeologických nalezišť a kultur na našem území.	pravěkých a současných lidí. Charakterizuje neolit, dobu kovů a vývojové typy člověka v tomto období, porovnává jednotlivá vývojová období, objasňuje vliv přírodních podmínek na vznik zemědělství. Stručně popíše pravěké osídlení Evropy a našich zemí. Podle obrázků popíše pravěká zvířata, způsob jejich lovu, zbraně, předměty denní potřeby a kultovní předměty. Seznámí se s širokou škálou literatury zachycující období pravěku, včetně beletrie. Vyčte z historické mapy významná archeologická naleziště ve světě a na našem území. Vyhledá v historických a uměleckých publikacích, popř. encyklopediích příklady pravěkého umění u nás a ve světě.	a doby kovů, vývojová řada člověka, vývoj nástrojů, způsob obživy a společenské organizace Archeologická naleziště ve světě a u nás		PT 3, TO 3.1, 3.3 PT 4, TO 4.2, 4.3 PT 5, TO 5.2 PT 6, TO 6.2; 6.2.1	Čj liter. 6. Čj sloh 6. Z 6. Vv 6.
Rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací. Porovná formu vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech.	Objasní vliv a souvislosti přírodních poměrů na vývoj starověkých států, porovná s přírodními podmínkami střední Evropy. Popíše život v době nejstarších civilizací. Charakterizuje a hledá obecné znaky a specifické odlišnosti států starověkého východu - hospodářství, společnost, náboženství, vláda . Zaznamená významná data dějin starověkého východu do časové přímky. Lokalizuje starověké státy Orientu na historické mapě světa, srovnává se současným	Nejstarší starověké civilizace - přehled států starověkého východu-státy v oblasti Mezopotámie a Předního východu, Egypt, Indie, Čína, jejich obecné rysy a specifické zvláštnosti	**Nejstarší civilizace.** **Kořeny evropské kultury - starověk**	PT 1, TO 1.1; 1.1.1 PT 1, TO 1.2; 1.2.1, 1.2.3 PT 1, TO 1.3; 1.3.1 PT 3, TO 3.2 PT 4, TO 4.2, 4.4 PT 5, TO 5.2 PT 6, TO 6.2; 6.2.1	Z 6.

	geopolitickým rozmístěním. Objasňuje přínos starověkých států Orientu pro rozvoj světové civilizace.				Čj sloh, Čj lit.7.
Uvede nejvýznamnější typy památek, objevů a vynálezů, které se staly součástí světového kulturního dědictví.	Vyhledává a písemně zpracovává nejvýznamnější typy památek (referát). Organizuje krátkodobé výstavy literatury a jiného materiálu k dějinám států starověkého Orientu.	Kultura států starověkého Orientu a její odkaz - písmo, základy věd, vzdělání, způsob života, náboženství, řemeslo, umění, vynálezy			
Uvede významné typy památek, objevů, vynálezů, které se staly součástí světového kulturního dědictví.	Objasní přírodní podmínky v Řecku a porovná je s přírodními podmínkami východních starověkých států. Určí zeměpisné zařazení Řecka v rámci Evropy a světa.	Přírodní poměry	**Antické Řecko**	PT 1, TO 1.1; 1.1.1 PT 1, TO 1.2, 1.2.3 PT 1, TO 1.3; 1.3.1	
	Stručně charakterizuje předřecké období.	Krétská a mykénská kultura		PT 2, TO 2.1, 2.3, 2.4	
	Vysvětluje úlohu bájí, pověstí a náboženství v životě Řeků. Čte z řeckých pověstí.	Nejstarší období řeckých dějin - báje a pověsti, Homér, náboženství		PT 3, TO 3.1, 3.2, 3.3	Čj liter. 6.
Porovná formy vlády a postavení společenských skupin v řeckých polis, v jednotlivých starověkých státech.	Vysvětluje význam styků Řeků se Středomořím. Porovná státní zřízení a způsob života ve Spartě a Aténách.	Námořní obchod a kolonizace Státní zřízení a způsob života v polis Sparta a Atény, demokracie, významné osobnosti		PT 5, TO 5.3, 5.4	VkO 6.
Vysvětlí podstatu řecké demokracie.	Vysvětlí podstatu řecké demokracie.	Řecko-perské války, peloponéská válka			
Demonstruje na konkrétních příkladech přínos řecké antické kultury a uvede osobnosti řecké antiky důležité pro	Charakterizuje přínos řecké kultury - demonstruje na konkrétních příkladech. Zná některá díla a činy významných osobností	Řecká kultura - písmo, věda - (filozofie, historie, přírodní vědy), umění - (divadlo, architektura,			

evropskou civilizaci.	řeckého umění, sportu a vědy. Vyhledá na historické mapě lokální pojmy, místa bitev apod. Významné události řeckých dějin zaznamená do časové přímky.	sochařství, literatura, malířství), sport a hry, významné osobnosti Ovládnutí Řecka Makedonií. Alexandr Makedonský			Z 6.
Porovnává formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých fázích vývoje římské říše.	Popisuje přírodní poměry Apeninského poloostrova a srovnává je s ostatními starověkými civilizacemi. Charakterizuje dobu královskou, období republiky a císařství. Vypravuje souvisle o význačných osobnostech a některých významných událostech. Zaznamenává do časové osy důležité mezníky římských dějin - vznik království, republika, císařství, včetně významných panovníků a událostí. Bezpečně se orientuje na historické mapě, podle ní vypravuje vybrané události římských dějin.	Přírodní poměry a osídlení Apeninského poloostrova, etruská civilizace Nejstarší období římských ději v bájích a pověstech Řím v období republiky - státní zřízení, územní rozsah, složení společnosti, boj o Středomoří, krize republiky, občanské války, povstání otroků Řím v období principátu a císařství - státní zřízení, rozšiřování říše, boj proti barbarům Krize římské říše- stěhování národů, její rozdělení, pád západořímské říše	**Antický Řím**	PT 1, TO 1.1; 1.1.1 PT 1, TO 1.2; 1.2.4 PT 1, TO 1.3; 1.3.1, 1.3.2 PT 2, TO 2.4 PT 3, TO 3.1, 3.3 PT 4, TO 4.1, 4.2, 4.3 PT 5, TO 5.3, 5.4	Čj lit. 6.
Popisuje zrod křesťanství a dává ho do souvislosti s judaismem. Demonstruje na konkrétních příkladech přínos římské antické kultury a uvede osobnosti římské	Umí vysvětlit podstatu a význam křesťanství. Objasňuje vliv římské kultury na evropskou civilizaci. Zná významné osobnosti římských dějin, jejich	Vznik a podstata křesťanství Římská kultura - věda, umění, způsob života, náboženství a její přínos pro rozvoj evropské			Čj lit. 6.

antiky důležité pro evropskou civilizaci. Uvede nejvýznamnější typy památek, objevů a vynálezů, které se staly součástí světového kulturního bohatství.	dílo. Porovná vývoj římské civilizace s vývojem obyvatelstva žijícího na našem území ve shodném časovém období (4. stol. př. n. l. - 5. stol. n. l.) V průběhu školního roku průběžně provádí: a) vyhledává informace z daného učiva pomocí moderních médií - Internet a odborné literatury b) řeší zadané úkoly na PC programu c) přiřazuje k danému historickému zobrazení text - název d) dokáže vyřešit problém (úkol) pomocí dostupných učebních pomůcek - školní sešit, učebnice, kniha, atlas, nástěnná mapa e) samostatně tvoří herní činnosti pro procvičování učiva f) může navštívit archív, galerii, muzeum a knihovnu g) může navštívit a prakticky ozkoušet způsob života pravěkých lidí a podat o tom písemnou zprávu (Všestary) h) může zorganizovat krátkodobou výstavu materiálů z dějin antického Řecka a Říma, ch) může navštívit galerii antického umění v Hostinném, i) může uspořádat soutěž z dějin pravěku a starověku.	civilizace, významné osobnosti Naše země ve starověku - Keltové, Markomani	**Opakování učiva**		

ŠVP ZŠ Mostek	Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Ročník
II. stupeň ZŠ	**ČLOVĚK A SPOLEČNOST**	**DĚJEPIS**	**7.**

Vzdělávací obsah předmětu

Očekávaný výstup z RVP ZV	**Školní výstup (ročníkový výstup, výstup předmětu)**	**Učivo**	**Téma**	**Přesah vazby do PT**	**MV**
Popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vznik států. Porovnává základní rysy západoevropské, byzantsko-slovanské a islámské kulturní oblasti. Objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech. Vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí, vztah křesťanství ke kacířství a jiným věroukám.	Popisuje osídlení Evropy po rozpadu ZŘ říše. Dokáže „číst“ z mapy. Vysvětlí úlohu křesťanství při vytváření středověké Evropy. Charakterizuje vývoj v jednotlivých částech Evropy. Vypráví o historii prvních říší a porovnává jejich základní rysy. Uvede a charakterizuje první státy na našem území. Uvede základní informace z období počátků českého státu. Souvisle vypráví o vzniku a významných obdobích českého státu. Objasní, popíše úlohu a postavení a úlohu církve ve středověké společnosti.	Nový etnický obraz Evropy - osídlení Evropy po rozpadu ZŘ říše Utváření států ve východoevropském a západoevropském kulturním okruhu a jejich specifický vývoj (BŘ, FŘ) Islám a AŘ ovlivňující Evropu (Arabové, Turci) Slovanské kmeny a jejich rozdělení, SŘ, Velká Morava a český stát, jejich vnitřní vývoj a postavení v Evropě Rozvoj českého státu za prvních Přemyslovců - Vratislav I. - Boleslav III., Vrchol českého státu v raném středověku - Břetislav I. - Vladislav II. Křesťanství, institucionalizace církve v raném středověku Přehled významných evropských států - Svatá říše římská,	**Křesťanství a středověká Evropa (raný středověk v 5. -12. století)**	PT 1, TO 1.1; 1.1.1 PT 1, TO 1.2; 1.2.1 PT 2, TO 2.2 PT 3, TO 3.1 TO 3.2 TO 3.3 PT 4, TO 4.1 TO 4.2 TO 4.3 TO 4.4 PT 5, TO 5.3	Čj sloh 7. Z 6. – 7. Čj sloh 7. VkO 6. – 7.

		Vikingové, počátky anglického a francouzského království, Kyjevská Rus, počátky pol. a uherského státu Papežství x císařství, křesťanská kultura a vzdělanost, křížové výpravy			
Ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury.	Podle charakteristických prvků dokáže rozlišit románskou, gotickou a pozdně gotickou kulturu. Graficky znázorní základní znaky obou kultur.	Románská kultura a vzdělanost u nás a v Evropě Zemědělství, řemeslná výroba a obchod, vznik měst Struktura středověké společnosti, funkce a způsob života jednotlivých vrstev			Vv 7.
Vymezí význam husitské tradice pro český politický a kulturní život.	Prakticky rozliší a pojmenuje některé druhy husitských zbraní a zkusí některou z nich sám vyrobit Vypráví o významnosti českého státu, hlavně rozeznává období rozkvětu českého státu za vlády posledních Přemyslovců a Lucemburků (uvede nejvýznamnější osobnosti). Má přehled o celé šíři gotické kultury včetně jejího vlivu na vzdělanost. Uvědomuje si význam Jana Husa pro radikalizaci české společnosti. Vypráví o husitském revolučním hnutí, charakterizuje jeho příčiny, průběh, výsledky a významu postupné odluky české společnosti od katolického	Poslední Přemyslovci a Lucemburkové Doba Karla IV., hospodářský a kulturní vývoj Válka stoletá mezi Anglií a Francií Gotická kultura a vzdělanost u nás a v Evropě, univerzity Česká společnost v době předhusitské - J. Hus Husitství - průběh, výsledky, významné osobnosti	**Vrcholný středověk (13. – 15. století)**	PT 1, TO 1.1; 1.1.1 PT 1, TO 1.2; 1.2.1 PT 2, TO 2.2 TO 2.3 PT 3, TO 3.3 PT 4, TO 4.1 TO 4.2 TO 4.5 PT 5, TO 5.3	Pč 7. Hv 6. – 7.

	monopolu. Má přehled o vývoji českého státu od doby pohusitské po Jagellonce. <u>V průběhu výuky D 7. roč.:</u> Orientuje se v časové přímce, zaznamenává základní údaje, hledá souvislosti. Pomocí historických dokumentů, obrázků, grafů a tabulek si ověřuje své znalosti a schopnosti poznávat a objevovat nové. Pracuje s odbornými pojmy, objasňuje jejich význam. Hledá příčiny jednotlivých událostí a jejich vliv na další vývoj a snaží se jim porozumět. Hledá shodné a rozdílné znaky vývoje na našem území a v ostatních částech Evropy. Dokáže použít odborné historické terminologie při vyprávění. Zařazuje významné osobnosti raného a vrcholného středověku do dějin jednotlivých států nebo do různých oblastí (např. náboženství, kultura, vzdělanost, politika, apod.).	Český stát za vlády Jiřího z Poděbrad, Albrechta Habsburského a Ladislava Pohrobka Český stát za vlády Jagellonců, hospodářské a kulturní poměry			M 7. M 7.

ŠVP ZŠ Mostek	Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Ročník
II. stupeň ZŠ	**ČLOVĚK A SPOLEČNOST**	**DĚJEPIS**	**8.**

Vzdělávací obsah předmětu

Očekávaný výstup z RVP ZV	Školní výstup (ročníkový výstup, výstup předmětu)	Učivo	Téma	Přesah vazby do PT	MV
Vysvětlí znovuobjevení antického ideálu člověka.	Charakterizuje renesanční kulturu a její základní znaky, zná některé domácí a zahraniční představitele.	Renesance a humanismus	**Objevy a dobývání (14. st. -pol. 16. st.)**	PT 1, TO 1.1; 1.1.1 PT 1, TO 1.2; 1.2.1	Vv, Hv, Čj lit. 7.
Popíše a demonstruje průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky.	Popíše a ukáže na mapě hlavní objevné cesty a vysvětlí jejich přínos, význam a důsledky a poznávání nových civilizací mimo Evropu, včetně hospodářských a kulturních změn v Evropě, zná jmenovitě některé mořeplavce a dobyvatele.	Vznik Španělska, příčiny a podmínky zámořských objevů Portugalské a španělské zámořské objevy, jejich průběh, výsledky a důsledky Indiánské říše a jejich dobyvatelé		PT 1, TO 1.3; 1.3.1, 1.3.2 PT 2, TO 2.4 PT 3, TO 3.1, 3.2, 3.3	Z 7.
Vysvětlí nové myšlenky žádající reformu církve včetně reakce církve na tyto požadavky.	Popíše nové myšlenky náboženské reformace a jejich představitele, demonstruje její šíření, zná reakce katolické církve na tyto změny.	Náboženská reformace	**Počátky nové doby - (první pol. 16. st. -pol. 17. st.)**		
Objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy rozdělené do řady mocenských a náboženských center a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie.	Charakterizuje postavení českých zemí v habsburské monarchii. Uvede zásadní historické události v naší zemi v daném období.	Český stát v době předbělohorské Postavení českých zemí v habsburské monarchii			
Na příkladu evropských dějin konkretizuje absolutismus, konstituční monarchii, parlamentarismus.	Na příkladu některých evropských států rozpozná rozdíl mezi absolutismem a konstituční monarchií.	Vzestup Španělska, zápas Nizozemí o svou nezávislost Počátky absolutních monarchií v Anglii, Francii, Rusku			
Objasní příčiny a důsledky vzniku	Vysvětlí příčiny třicetileté války, stručně	Třicetiletá válka - příčiny a její	**Novověk - (první pol.**		

třicetileté války a posoudí její důsledky.	nastíní její průběh, posoudí její důsledky v domácím a zahraničním prostředí.	důsledky pro české země a střední Evropu Habsburská monarchie a české země po třicetileté válce - hospodářské, náboženské, národnostní a kulturní poměry, upevňování nadvlády Habsburků	**17. st. - 2. pol. 18. st.)**		
Rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede jejich představitele a příklady významných kulturních památek.	Charakterizuje barokní kulturu, její základní znaky a životní styl jednotlivých společenských vrstev; zná některé domácí a zahraniční představitele baroka. Charakterizuje osvícenství a objasní jeho vliv na hospodářský, společenský, kulturní a vědecký rozvoj v našich zemích a v Evropě. Vypráví o vládě Marie Terezie a Josefa II. Seznámí se s pojmem parlamentarismu v dějinách Anglie. Stručně popíše vznik USA. Pojmenuje nejvýraznější osobnosti českých dějin v novověku.	Barokní kultura - životní styl, architektura, malířství, sochařství, umělecké řemeslo, literatura, hudba, školství Osvícenství - rozvoj vzdělanosti, vědy, techniky a umění Věda, vynálezy, další objevné plavby Český stát za Marie Terezie a Josefa II. Vývoj v Anglii (kapitalismus, parlamentarismus), Francii, Rusku a Prusku Vznik USA			Vv, Hv, Čj lit. 7. – 8. F, Ch, Př 8.
Vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti. Objasní souvislost mezi událostmi francouzské	Popíše příčiny, průběh a výsledky VFBR a její vliv na vývoj v Evropě. Na mapě demonstruje hlavní směry Napoleonových tažení, místa bitev a stručně charakterizuje osobnost Napoleona. Popíše uspořádání Evropy po Vídeňském	VFBR-příčiny, průběh, výsledky Napoleonské války - vliv na evropské země, včetně kultury (klasicismus, romantismus, empír) Uspořádání Evropy po Vídeňském	**Modernizace společnosti - (2. pol. 18. st. - konec 19. st.)**		

revoluce a napoleonských válek na jedné straně a rozbitím starých společenských struktur v Evropě na straně druhé. Porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských států. Charakterizuje emancipační úsilí významných sociálních skupin; uvede požadavky formulované ve vybraných evropských revolucích. Na vybraných příkladech demonstruje základní politické proudy. Vysvětlí rozdílné tempo modernizace	kongresu. Charakterizuje základní umělecko-kulturní směry (empír, klasicismus, romantismus). Zpracuje poznatky o průmyslové revoluci (forma dle vlastního uvážení). Charakterizuje Národní obrození, porovnává jeho jednotlivé etapy, objasňuje úlohu některých osobností v návaznosti na učivo získané v jiných předmětech. Popíše průběh, výsledky a formuluje požadavky jednotlivých sociálních vrstev v revolucích 1848/49. Charakterizuje dějiny 50. - 60. let 19. st. na našem území, v Evropě a v Severní Americe. Uvede základní historické události v naší zemi v 19. st. a vyjmenuje nejvýznamnější osobnosti českých dějin v 19. st. Umí rozlišit základní politické proudy. Kooperativně zpracuje jednotlivé oblasti společenského života u nás a v Evropě. Na příkladech uvede	kongresu Vznik rakouského císařství, Metternich Průmyslová revoluce v českých zemích a v Evropě Národní obrození- hlavní etapy a jejich představitelé Revoluční hnutí 1848/49 - průběh a výsledky Bachův absolutismus Vznik Rakousko-Uherska Sjednocení Itálie a Německa Občanská válka v USA Vznik politických proudů (konzervatismus, liberalismus, demokratismus, socialismus, politické strany) Věda, kultura, zemědělství a průmysl ve 2. pol. 19. st. Česká společnost na přelomu století (politika, kultura, věda, umění, školství) Světové velmoci na konci 19. st.,			Vv, Hv, Čj lit. 7. – 8. F, Ch 7. – 8. Čj lit. 8.

a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla; charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezí význam kolonií.	rozdílnost vývoje v některých státech světa - (velmoci - kolonie). Uvede příklady některých konfliktů na přelomu 19. a 20. století. Rozlišuje rozdíly ve způsobu života společnosti jednotlivých historických etap.	srovnání s některými zaostalými státy Evropy a světa Konflikty mezi velmocemi, kolonialismus a dělení světa			

ŠVP ZŠ Mostek	Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Ročník
II. stupeň ZŠ	**ČLOVĚK A SPOLEČNOST**	**DĚJEPIS**	**9.**

Vzdělávací obsah předmětu

Očekávaný výstup z RVP ZV	Školní výstup (ročníkový výstup, výstup předmětu)	Učivo	Téma	Přesah vazby do PT	MV
Na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky.	Popíše a uvede příčiny, průběh, výsledky a politické, sociální a kulturní důsledky I. SV, úlohu českého národa v ní, na příkladech uvede zneužití techniky.	I. SV (vojenské bloky, příčina) a její politické, sociální a kulturní důsledky Průběh války, ruské revoluce, domácí a zahraniční odboj Nové politické uspořádání Evropy a úloha USA ve světě (Versailleský systém)	**Moderní doba - Československo a svět v době světových válek**	PT 1, TO 1.2; 1.2.1,1.2.2, PT 1, TO 1.3; 1.3.1, 1.3.2 PT 2, TO 2.4 PT 4, TO 4.3, 4.4, 4.5 PT 6, TO 6.1; 6.1.1,6.1.2, 6.1.4, 6.1.5	Z, VkO 7. - 9. Pč, F, Čj lit. 8. - 9. Zt 8.
	Charakterizuje vznik a vývoj ČSR (uvede základní informace o vzniku samostatné ČSR) a vývoj v některých státech Evropy v souvislosti s novým uspořádáním Evropy.	Vznik ČSR, její hospodářsko-politický vývoj (politické strany a její představitelé, sociální a národnostní problémy, zahraniční politika)			
Rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů.	Charakterizuje Evropu 20. a 30. let a rozpozná klady a zápory společenských systémů.	Mezinárodně politická a hospodářská situace ve 20. a 30. letech (světová hospodářská krize).			
Charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět; rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu.	Z hospodářské krize vyvodí příčiny nástupu totalitních systémů a důsledky jejich existence. Definuje jednotlivé totalitní systémy. Popíše otevřený nástup	Totalitní systémy-komunismus, stalinismus, fašismus, nacismus Důsledky totalitarismu pro ČSR a svět (krize versailleského systému,			

Na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv. Zhodnotí postavení ČSR v evropských souvislostech a její vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí.	fašismu (Japonsko, Itálie, Německo ve 30. letech). Na příkladech dokáže rasismus a antisemitismus v praxi. Vypráví o situaci v Evropě v době před II. SV a větším zaměřením na ČSR. Popíše příčiny, průběh, výsledky a důsledky II. SV, politický a hospodářský vývoj v poválečné Evropě, úlohu českého národa v ní, na příkladech uvede zneužití techniky. .	Mnichovský diktát a jeho důsledky II. SV - příčiny, průběh (napadení Polska, západní Evropy, SSSR, válka v Tichomoří, v severní Africe, obrat ve válce, vytvoření protihitlerovské koalice, otevření druhé fronty, postupné osvobozování okupovaných území, konečné vítězství, holocaust) Situace v našich zemích (Protektorát Čechy a Morava, domácí a zahraniční odboj, vznik čs. vojenských jednotek v zahraničí a jejich účast v osvobozovacích bojích Politické, mocenské a ekonomické důsledky II. SV			
Vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa; uvede příklady střetávání obou bloků. Vysvětlí a na příkladech doloží	Snaží se pochopit poválečné rozdělení světa (důvody, nástroje, taktika). Uvede příklady soupeření obou stran	Poválečné uspořádání světa Postupimskou konferencí, studená válka, rozdělení světa do vojenských bloků reprezentovaných supervelmocemi;	**Rozdělený a integrující se svět - Československo a svět ve 2. pol. 20. století**	PT 1, TO 1.3; 1.3.1 PT 2, TO 2.1, 2.2, 2.3, 2.4 PT 3, TO 3.1, 3.2,	Z 7. – 9. VkO 6. – 9.

mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce.	bipolárního světa a vysvětlí důsledky pro obyvatelstvo. Vypráví o dějinách svého národa po II. SV až do roku 1989. Seznámí se s fakty tohoto období (novinové texty, dokumentární filmy, soudobá literatura, apod.). Zpracuje písemně svědecké výpovědi pamětníků. Výsledky prezentuje před třídou. Zobecní totalitní systémy ve východní Evropě, poukáže na jejich chyby, nedostatky, zločinnost a porovná je s podobnými systémy. Zhodnotí pokus o „zlidštění“ totalitního systému v letech 1968 - 1969. Zná státní svátek 17. 11. a okolnosti jeho vzniku. Chápe význam událostí v roce 1989 a vítězství demokracie v naší vlasti.	politické, hospodářské, sociální a ideologické soupeření Vnitřní situace v zemích východního bloku - Berlínská zeď, Maďarsko 1956, Polsko; na vybraných příkladech srovnat charakteristické znaky východního bloku s některými západoevropskými zeměmi Československo od únorového převratu do roku 1989 (nastolení totalitního politického systému, teror, procesy, třídní boj, změny v průmyslu a zemědělství, likvidace soukromého sektoru a tržní ekonomiky, centrální plánování a řízení Pokus o reformu v roce 1969, vznik federace, období normalizace, politické čistky, zhroucení a pád komunistického režimu, vznik ČR		3.3 PT 4, TO 4.3, 4.5 PT 6, TO 6.1; 6.1.1,6.1.2, 6.1.3,6.1.4, 6.1.5	
Posoudí postavení rozvojových zemí.	Na mapě vyhledá předválečný koloniální systém, dokladuje jeho rozpad po II. SV; ukazuje nově vzniklé státy.	Rozpad koloniálního systému, vznik nových států (Afrika, Jižní Amerika, Asie);			

	Seznámí se s vojenskými konflikty v Korei a ve Vietnamu. Pokusí se charakterizovat postavení rozvojových států, jejich ekonomiku a životní úroveň.	mimoevropský svět - Korea, Vietnam, Kuba Věda, technika, vzdělání jako faktory vývoje Sport a zábava			F 6. - 9.
Prokáže základní orientaci v problémech současného světa.	Orientuje se v problematice současného světa; dokladuje změny, ke kterým došlo v našem státě od roku 1989.	Problémy současnosti			Tv 7. – 9.

5.2.6 Člověk a společnost – Výchova k občanství

2. Výchova k občanství: 6. - 9. ročník:

Charakteristika předmětu:

Vyučovací předmět Výchova k občanství je integrovaný vyučovací předmět, který v sobě zahrnuje pasáže z občanské a rodinné výchovy. Jeho cíle, zaměření a vzdělávací obsah převážně vychází ze vzdělávacího oboru RVP ZV Výchova k občanství. Filozofie tohoto vyučovacího předmětu vychází z myšlenky, že kvalitní osobnost se tvoří již v rodině a následné zapojení jedince do širších společenských souvislostí je logickým pokračováním tohoto procesu.

Život jedince v rodině a život ve společnosti jsou úzce propojeny. Každá společnost usiluje o výchovu sociálně zdravého jedince a o fungující zdravou rodinu. Cílem vyučovacího předmětu Výchova k občanství je vychovávat mladého jedince - člověka se zdravým postojem k sobě samému, ale i ke svému okolí, připravit ho na život ve své budoucí rodině a na plnohodnotný život v moderní demokratické společnosti.

Výchova k občanství se zaměřuje na vytváření kvalit, které souvisejí s orientací žáků v sociální realitě a s jejich začleňováním do různých společenských vztahů a vazeb. Otevírá cestu k realistickému sebepoznání a poznávání osobností druhých lidí a k pochopení vlastního jednání i jednání druhých lidí v kontextu různých životních situací. Seznamuje žáky se vztahy v rodině a širších společenstvích, s hospodářským životem, činností důležitých politických institucí a orgánů a s možnými způsoby zapojení jednotlivce do občanského života. Učí žáky respektovat a uplatňovat mravní principy a pravidla společenského soužití a přebírat odpovědnost za vlastní názory, chování a jednání i jejich důsledky. Rozvíjí občanské a právní vědomí žáků, usiluje o vytvoření a upevnění jejich osobní i občanské odpovědnosti a motivuje je k aktivní účasti na životě demokratické společnosti.

Vyučovací předmět Výchova k občanství rozšiřuje a prohlubuje poznatky o rodině, škole, místě kde žijeme, o společenství vrstevníků, o vztahu člověka k přírodě, o člověku jako takovém a vztazích mezi lidmi, o potřebě budovat vlastní životní perspektivu.

Výchova k občanství obsahuje výstupy z oblastí **Člověk ve společnosti, Člověk jako jedinec, Člověk, stát a hospodářství, Člověk, stát a právo a Mezinárodní vztahy, Globální svět.**

K preferovaným formám výuky patří:

- vyučovací hodina - skupinové vyučování, problémové vyučování, diskuse, práce s textem, dramatizace, praktické činnosti, anketa, apod.
- besedy s odborníky
- exkurze
- práce s texty (odborná literatura, beletrie, noviny, časopisy, letáky), s PC, s internetem

Výchovné a vzdělávací strategie:

Kompetence k učení

- vedeme žáky k tomu, aby na praktických příkladech vysvětlili smysl a cíl učení a posilovali pozitivní vztah k učení
- podporujeme samostatnost a tvořivost
- zaměřujeme se na aktivní dovednosti, aby brali učivo jako prostředek k jejich získávání
- podporujeme práci s výpočetní technikou a používání cizího jazyka
- učíme žáky plánovat, organizovat a vyhodnocovat svoji činnost

Kompetence k řešení problémů

- vytváříme praktické problémové úlohy a situace, na kterých se žák učí prakticky je řešit
- snažíme se o týmovou spolupráci při řešení problémů
- učíme se, jak některým problémům předcházet, popř. jak se od nich regenerovat
- vedeme žáky k tomu, aby se problémů nebáli (problém není hrozba, ale výzva)

Kompetence komunikativní

- klademe důraz na kulturní úroveň komunikace
- nebudeme tolerovat agresivní, vulgární a nezdvořilé chování žáků i dospělých
- tvoříme prostor pro otevřené vyjádření svého názoru, chceme být kritičtí i sebekritičtí
- vytváříme prostor pro pozitivní prezentaci a reprezentaci žáka a školy na veřejnosti
- chceme, aby žáci pozitivně vnímali svoji školu, obec, sebe sama i druhé
- chceme vytvořit příznivé klima pro přátelskou komunikaci mezi žáky různých tříd či různých věkových skupin

Kompetence sociální a personální

- podporujeme skupinové a kooperativní vyučování
- nechceme tolerovat jakékoli projevy rasismu, xenofobie a nacionalismu
- odmítáme vše, co narušuje dobré vztahy mezi žáky a mezi žáky a učiteli
- chceme důsledné dodržování dohodnutých pravidel chování

Kompetence občanské

- nebudeme tolerovat šikanu, dětskou kriminalitu a užívání drog, včetně kouření
- na modelových příkladech si budeme demonstrovat pozitivní a negativní chování lidí
- budeme důsledně uplatňovat individuální řešení kázeňských přestupků
- všechny problémy chceme řešit věcně, rozumně, spravedlivě, včasně, bez emocí a osobní zášti, se snahou zjistit motiv (příčinu) problému
- chceme vycházet z přesvědčení, že nejsou špatní žáci, ale špatné projevy jejich

chování a jednání

Kompetence pracovní

- chceme vést žáka k pozitivnímu vztahu k práci (učí se pro sebe, ne pro nás)
- chceme vytvářet podnětné a tvořivé pracovní prostředí
- budeme dbát na důsledné dodržování vymezených pravidel
- chceme žáky seznámit s podmínkami a možnostmi jejich pracovního uplatnění na trhu práce v ČR i v rámci EU

Časová dotace vzdělávací oblasti:

Ročníky 2. stupně	6.	7.	8.	9.
Výchova k občanství	**1**	**1**	**1**	**1**

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření vyznačena červeně.

ŠVP ZŠ Mostek	Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Ročník
II. stupeň ZŠ	**ČLOVĚK A SPOLEČNOST**	**VÝCHOVA K OBČANSTVÍ**	**6.**

Vzdělávací obsah předmětu

Očekávaný výstup z RVP ZV	Školní výstup (ročníkový výstup, výstup předmětu)	Učivo	Téma	Přesah vazby do PT	MV
Zdůvodní nepřijatelnost vandalského chování a aktivně proti němu vystupuje. Uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem. Posoudí a na příkladech doloží přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů a dosahování některých cílů ve škole. Objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám. Posoudí a na příkladech doloží přínos řešení	Přistupuje kriticky k projevům vandalismu. Uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, rozlišuje projevy nepřiměřeného chování a porušování společenských norem. Uvede, ve kterých dokumentech jsou uvedena pravidla chování žáků a pracovníků školy. Respektuje mravní principy a pravidla společenského soužití. Zná práva a povinnosti žáků a rodičů. Vyhledá prostřednictvím internetu právní dokumenty vztahující se k dané problematice. Rozpozná hodnoty přátelství a vztahů mezi lidmi a je ohleduplný ke starým, nemocným a postiženým spoluobčanům. Se spolužáky sestaví vnitřní řád své třídy. Ve skupině vypracuje reklamní leták na propagaci školy. Nakreslí plán okolí svého bydliště nebo školy. Ve skupině vytvoří propagační materiál na téma „Moje obec“ Absolvuje exkurzi na	Naše škola - práva a povinnosti žáků a rodičů, školní řád, život ve škole, vzdělání v ČR Naše obec, region, kraj - moje obec, důležité instituce- obecní úřad, zastupitelstvo, zajímavosti obce, regionu kraje, významní rodáci a osobnosti, místní tradice, ochrana kulturních a	**Člověk ve společnosti**	PT 1, TO 1.1; 1.1.1, 1.1.2, 1.1.3, 1.1.4, 1.1.5 PT 1, TO 1.2; 1.2.1, 1.2.2, 1.2.3, 1.2.4 PT 1, TO 1.3; 1.3.1, 1.3.2 PT 2, TO 2.1, 2.2, 2.3, 2.4 PT 3, TO 3.3 PT 4, TO 4.2, 4.3, 4.5 PT 6, TO 6.1; 6.1.1, 6.1.2, 6.1.5 PT 6, TO 6.2; 6.2.1, 6.2.2	Vv 6. Z 6.

konkrétních úkolů a spolupráce lidí při dosahování některých úkolů v obci.	obecní úřad. Orientuje se na mapě regionu. Vypracuje plán na všeobecně poznávací exkurzi. Seznámí se s tradicemi a zvyky regionu Podkrkonoší (jídlo, nářečí, řemesla, menšiny, písně). Absolvuje exkurzi do krajského města. Umí vyprávět alespoň jednu národní pověst. Ve skupině zdramatizuje část jedné národní pověsti.	přírodních památek			D, SZ, Pč, Hv 6. Čj sloh, Čj lit. 6.
Objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání. Rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu. Rozpozná netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům nesnášenlivosti. Zhodnotí nabídku kulturních institucí a cíleně z ní vybírá akce, které ho zajímají.	Objasní pojem vlast, národ a národnostní menšina. Respektuje kulturní zvláštnosti, názory a zájmy minoritních skupin ve společnosti. Rozlišuje mezi vlastenectvím a nacionalismem, vysvětlí jeho nebezpečí. Vypracuje seznam deseti nej Čechů od Sáma po současnost. Provede anketu ve svém nejbližším okolí na téma „Co nás proslavilo“, zpracuje ji a s výsledky seznámí spolužáky. Na mapě vyhledá zajímavá a památná místa a o jednom z nich zpracuje a přednese krátký referát. Vyjmenuje některé kulturní instituce a jejich náplň. Zdramatizuje příklady kulturního a nekulturního	Naše vlast - pojem vlast, vlastenectví, nacionalismus, státní symboly, státní svátky a významné dny, kdo a co nás proslavilo, státní orgány, zajímavá a památná místa Kulturní život - kulturní instituce, rozmanitost kulturních projevů			SZ 6.

	chování a jednání.				
Kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí.	Dokáže kriticky vystihnout a posoudit, v čem spočívá význam reklamy. Ve skupině připraví a předvede reklamu tiskového a hraného typu. Vyjmenuje státní svátky a významné dny ČR s krátkým vysvětlením, a vizuálně ztvární ve formě nástěnky.				Čj sloh, Čj lit. 6.
	Dokáže vyjmenovat, co patří mezi masmédia. Seznámí se s negativními vlivy masmédií a masové kultury a komunikace.	Masová kultura, prostředky masové komunikace, masmédia, jejich přínos a nebezpečí,			
Zhodnotí a na příkladech doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi, vyjádří své možnosti, jak může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi a jak pomoci v situacích ohrožení a obrany státu.	Na příkladech doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi. Aktivně se účastní charitativních akcí pořádaných školou. Na modelových situacích nacvičuje pomoc v situacích ohrožení včetně obrany státu.	kulturní tradice a hodnoty			Tv, SH 6.
Ovládá pravidla bezpečného a ohleduplného chování chodce v silničním provozu a řídí se jimi. Chová se bezpečně v dopravních prostředcích a na zastávkách. Dodržuje povinnosti spolujezdce v autě. Rozlišuje dopravní značky a zná jejich význam.	Ovládá pravidla bezpečnosti při chůzi po chodníku a při pohybu na silnici (jednotlivec, skupina, snížená viditelnost). Na modelových situacích (při třídních akcích) ukáže správné chování v dopravních prostředcích. Ví, že při jízdě autem je povinen si poutat. Rozlišuje většinu základních dopravních značek a zná jejich význam.	Pravidla bezpečnosti na chodníku a při chůzi po silnici Pravidla bezpečnosti při cestování hromadnými dopravními prostředky Povinnosti spolucestujícího Dopravní značky	**Dopravní výchova**		

ŠVP ZŠ Mostek	Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Ročník
II. stupeň ZŠ	**ČLOVĚK A SPOLEČNOST**	**VÝCHOVA K OBČANSTVÍ**	**7.**

Vzdělávací obsah předmětu

Očekávaný výstup z RVP ZV	Školní výstup (ročníkový výstup, výstup předmětu)	Učivo	Téma	Přesah vazby do PT	MV
Objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života.	Hledá různými způsoby své kladné a záporné vlastnosti – sebehodnocení. Závěry si ověří v diskusi se spolužáky. Porovná své současné vlastnosti s budoucím ideálem (vize). Chápe význam vzdělávání v kontextu s profesním uplatněním.	Podobnost a odlišnost lidí - projevy chování, rozdíly v prožívání, myšlení a jednání; osobní vlastnosti, dovednosti a schopnosti, charakter; vrozené předpoklady, osobní potenciál	**Člověk jako jedinec**	PT 1, TO 1.1; 1.1.1, 1.1.2	
Objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek.	Zdramatizuje v modelových situacích základy společenského chování - představení se, blahopřání, omluva, apod. Vyhledává informace - tisk, literatura, PC, jak člověk vůlí překonal sám sebe.	Vnitřní svět člověka - vnímání, prožívání, poznávání a posuzování skutečnosti, sebe i druhých lidí, systém osobních hodnot, sebehodnocení, stereotypy v posuzování druhých lidí		PT 1, TO 1.2; 1.2.2, 1.2.4	Dv
Posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů.	Porovnává svůj život s občany handicapovanými-dle možnosti i s praktickou ukázkou. Rozliší individuální a společenské cíle; na příkladech doloží, jak využije svých individuálních vlastností a předpokladů k dosažení individuálních a společenských cílů - rodina, škola, volný čas, apod.			PT 1, TO 1.3; 1.3.2	Čj lit. 7.
Rozpozná projevy záporných charakterových vlastností u sebe i u druhých lidí, kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání.	Sestaví, provede, následně vyhodnotí a prezentuje dotazník věnovaný kladným a záporným vlastnostem	Osobní rozvoj - životní cíle a plány, životní perspektiva, adaptace na		PT 6, TO 6.1; 6.1.1	

Popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru. Objasní potřebu dodržování zásad ochrany duševního vlastnictví a jejich znalost uplatňuje ve svém jednání.	třídního kolektivu. Sestaví vlastní hodnotový žebříček vlastností - klady, zápory. Seznámí se s názory spolužáků. Porovná hodnotové systémy a vyvodí obecné závěry. Hledá způsob, jak by mohl potlačit či překonat své osobní nedostatky. Formuluje své nejbližší plány. Dokáže rozlišit duševní a hmotné vlastnictví a na modelových příkladech objasní potřebu ochrany duševního vlastnictví. Seznámí se s principy zdravého životního stylu.	životní změny, sebezměna; význam motivace, aktivity, vůle a osobní kázně při seberozvoji		PT 1, TO 1.1; 1.1.1	Tv, SH 6. – 7. Př, VkZ 8.
Rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany, uvede příklady. Sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, přebytkového a schodkového rozpočtu domácnosti, dodržuje zásady hospodárnosti a vyhýbá se rizikům	Zná různé formy vlastnictví včetně duševního. Uvede příklady ochrany vlastnictví. Vyhledá v tisku příklady správného a špatného hospodaření. Na základě domácí přípravy sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti. Dovede rozlišit hlavní, pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje. Vyhýbá se rizikům při hospodaření s penězi. Zná druhy rozpočtů. Na vlastním příkladu uvede hospodaření s kapesným, rozliší hospodárné a nehospodárné faktory hospodaření.	Majetek, vlastnictví – formy vlastnictví, hmotné a duševní vlastnictví, jejich ochrana. Hospodaření – rozpočet domácnosti, úspory, investice, úvěry, splátkový prodej, leasing	**Člověk, stát a hospodářství**	PT 5, TO 5.3 PT 1, TO 1.1; 1.1.1	I 7. – 9. M 6. – 9.

při hospodaření s penězi.					
Na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení.	Uvědomuje si riziko ztráty a půjčování peněz. Porovná klady a zápory hotovostního a bezhotovostního placení. Na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení a vysvětlí, k čemu slouží bankovní účet.	Peníze – funkce a podoby peněz, formy placení		PT 6, TO 6.2; 6.2.1	
Vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby občanům nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kde je využít. Uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsob krytí deficitu.	Seznámí se s chodem bank a jiných peněžních ústavů - exkurze, reklamní materiály, internet. Uvede příklady služeb, které banky nabízejí občanům. Seznámí se s různými druhy pojištění. Umí spočítat úrokové sazby. Na příkladech uvede různé způsoby nakládání s volnými prostředky. Seznamuje se se způsoby krytí deficitu.	Banky a jejich služby – aktivní a pasivní operace, úročení, pojištění, produkty finančního trhu pro investování a získávání prostředků		PT 6, TO 6.1; 6.1.2	M 6. – 9.
Na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu cen a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz.	Na modelových situacích předvedou žáci podstatu fungování trhu. Vysvětlí úlohu reklamy v tržním hospodářství a prakticky ověří její pravdivost (finančně nenáročné produkty). Pokusí se vytvořit cenu daného výrobku a porovnat ji se srovnatelným výrobkem na trhu. Seznámí se s různými právními formami podnikání.	Principy tržního hospodářství – nabídka, poptávka, trh, tvorba cen, inflace, podstata fungování trhu, nejčastější právní formy podnikání			ČJ-sloh 6. – 7. M 6. – 7.
Rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých	Pomocí moderních médií se seznámí se strukturou státního rozpočtu (příjmy - výdaje), s příklady	Rozpočet státu, typy rozpočtu a jejich odlišnosti, význam daní			

oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu získávají občané. Rozlišuje a porovnává úlohu výroby, obchodu a služeb, uvede příklady jejich součinnosti.	sociálních dávek a sociálních příspěvků. Na modelových příkladech spočítá nároky fiktivní rodiny na sociální dávky a příspěvky. Uvědomuje si význam sociální péče o potřebné občany. Uvede příklady výrobních podniků, obchodů a služeb ve svém regionu a pochopí rozdíly mezi nimi. Vykoná exkurzi do výrobního podniku, do provozovny služeb a do obchodu. Odevzdá písemnou zprávu o vybraném obchodu - sortiment, ceny, kvalita zboží, estetika prodeje, personál.	Výroba, obchod, služby – jejich funkce a návaznost			Čj sloh 6. – 7.
Ovládá pravidla bezpečného a ohleduplného chování cyklisty v silničním provozu a prakticky je uplatňuje. Používá správnou výbavu jízdního kola. Rozlišuje další dopravní značky a jejich význam. Poskytne první předlékařskou pomoc (v modelových situacích) Zachová se adekvátně v případě nebezpečné situace.	Zvládá pravidla bezpečnosti cyklisty při jízdě po silnici. Zná výbavu jízdního kola a cyklisty. Rozšiřuje rozlišování okruh dopravních značek. Na modelových situacích dokáže poskytnout první pomoc. Na modelových situacích dokáže vyřešit pravidla na křižovatkách.	Pravidla bezpečné jízdy cyklisty po silnici. Výbava jízdního kola, výbava cyklisty Dopravní značky První pomoc Pravidla pro bezpečné překonání křižovatky.	**Dopravní výchova**		

ŠVP ZŠ Mostek	Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Ročník
II. stupeň ZŠ	**ČLOVĚK A SPOLEČNOST**	**VÝCHOVA K OBČANSTVÍ**	**8.**

Vzdělávací obsah předmětu

Očekávaný výstup z RVP ZV	Školní výstup (ročníkový výstup, výstup předmětu)	Učivo	Téma	Přesah vazby do PT	MV
Rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky.	Uvede nejčastější formy a typy států. Orientuje se v problematice státního občanství. Uvede symboly našeho státu a zná způsoby jejich užívání. Vyhledá na mapě příklady různých typů států.	Právní základ státu - znaky státu, typy a formy státu, státní občanství ČR,	**Člověk, stát a právo**	PT 2, TO 2.2	D 6.
Rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu.	Seznámí se s jednotlivými složkami státní moci ČR. Orientuje se v Ústavě ČR a dokáže rozlišit moc zákonodárnou, výkonnou a soudní a oddělí je od samosprávy. Chápe státoprávní uspořádání ČR, zákonodárných orgánů a institucí státní správy. Na příkladu své obce uvede fungování samosprávy.	Ústava ČR, složky státní moci, jejich orgány a instituce, obrana státu Státní správa a samospráva - orgány a instituce státní správy a samosprávy, jejich úkoly		PT 2, TO 2.1, 2.2, 2.3	
Objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů. Vyloží smysl voleb do zastupitelstva v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů	Beseda s představiteli obce. Na příkladech z historie porovná demokratické a nedemokratické řízení státu. Uvede základní prvky fungování demokratické společnosti. Vyhledá současné politické strany v ČR a jejich hlavní politické představitele a vyloží smysl voleb v demokratickém státě.	Principy demokracie-znaky demokratického způsobu rozhodování a řízení státu; politický pluralismus, sociální dialog a jejich význam; význam a formy voleb do zastupitelstev		PT 2, TO 2.3, 2.4	D 6. – 9.

Přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod, rozumí povinnostem občana při zajišťování obrany státu.	Dle vlastního výběru se seznámí s politickým programem daných stran a porovnají je. Sleduje aktuální situaci na české politické scéně. Seznámí se s Základní listinou lidských práv a Úmluvou o právech dítěte. Vyjmenuje základní práva a povinnosti občanů. Uvede konkrétní porušování lidských práv a práv dítěte. Vyhledá ve Školním řádu svá práva a povinnosti i práva a povinnosti ostatních žáků. Chápe smysl věty „Moje práva končí tam, kde začínají práva ostatních“. Rozliší pojmy šikana, diskriminace. Seznámí se s principy obrany státu a funkcí občana.	Lidská práva- základní lidská práva, práva dítěte, jejich ochrana; úprava lidských práv a práv dětí v dokumentech; poškozování lidských práv, šikana, diskriminace.		PT 1, TO 1.1; 1.1.1, 1.1.2, 1.1.3 PT 1, TO 1.2; 1.2.1, 1.2.2 PT 1, TO 1.3; 1.3.1, 1.3.2 PT 4, TO 4.5	
Objasní význam právní úpravy důležitých vztahů - vlastnictví, pracovní poměr, manželství. Provádí jednoduché právní úkony a chápe jejich důsledky, uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy - osobní přeprava, kopě, oprava či pronájem věci.	Seznámí se s právním řádem ČR. Uvede příklady druhů práv - rodinné, pracovní, trestní, apod. Uvede, kdo zajišťuje právní ochranu občanů včetně dětí - policie, OSPOD, sociální odbory. Graficky znázorní soustavu soudů v ČR. Vyhledá pojmy týkající se oblasti práva - právní předpis, zákoník práce, právní norma, apod. Vyhledá, popř. přinese různé druhy smluv a uvede jejich základní náležitosti.	Právní řád ČR - význam a funkce právního řádu, orgány právní ochrany občanů, soustava soudů; právní norma, předpis, publikování právních předpisů			

	Vyhledá v tisku či v televizi konkrétní příklady porušování smluv mezi občany, popř. občany a organizací. Na příkladu vysvětlí, jak reklamovat výrobek.				
Dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování. Rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů.	Dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušení - Školní řád, trestní řád - druhy a postihy protiprávního jednání, trestní postižitelnost. Rozliší duševní a materiální vlastnictví. Zná pravidla silničního provozu – role chodce a cyklisty. Zúčastní se přednášky (besedy) s pracovníky Policie ČR.				
Rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady. Diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání.	Rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady. Má přehled, kam se obrátit v případě -ztráty dokladů, OP, pasu, svědectví, podání informace, apod. Navštíví nejbližší obecní úřad. Rozumí pojmu korupce a na modelových situacích ukazuje na příklady korupčního jednání. Rozeznává nebezpečí ohrožení sociálně patologickými jevy. Uvede základní informace o sociálních, právních a ekonomických otázkách rodinného života a rozlišuje postavení a role rodinných příslušníků.	Protiprávní jednání - druhy a postihy protiprávního jednání včetně korupce, trestní postižitelnost; porušování předpisů v silničním provozu, porušování práv k duševnímu vlastnictví. Právo v každodenním životě - význam právních vztahů; důležité právní vztahy a závazky z nich vyplývající; základní práva spotřebitele, styk s úřady			

ŠVP ZŠ Mostek	Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Ročník
II. stupeň ZŠ	**ČLOVĚK A SPOLEČNOST**	**VÝCHOVA K OBČANSTVÍ**	**9.**

Vzdělávací obsah předmětu

Očekávaný výstup z RVP ZV	Školní výstup (ročníkový výstup, výstup předmětu)	Učivo	Téma	Přesah vazby do PT	MV
Popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatnění.	Popíše vznik EU, její postupné rozšiřování a vyjmenuje symboly a instituce EU. Uvede příklady základních práv občanů ČR v rámci EU a způsoby jejich uplatňování.	Evropská integrace- podstata, význam, výhody; EU a ČR	**Mezinárodní vztahy**	PT3, TO 3.1, 3.2, 3.3	Z 7. – 9.
Uvede některé významné mezinárodní organizace a společenství, k nimž má ČR vztah. Posoudí jejich význam ve světovém dění a popíše výhody spolupráce mezi státy, včetně zajišťování obrany státu a účasti v zahraničních misích.	Vyjádří svůj názor - včetně výhrad a nevýhod na členství ČR v EU. Vyhledá a formou referátu zveřejní a uvede některé významné mezinárodní organizace a společenství, k nimž má ČR vztah, a ví o výhodách spolupráce mezi státy- politické, vojenské, hospodářské, kulturní, sportovní, ve kterých má ČR své zastoupení. Uvede různé příklady spolupráce mezi jednotlivými státy světa - kulturní, sportovní, humanitární, politické, hospodářské, vojenské.	Mezinárodní spolupráce - ekonomická, politická a bezpečnostní spolupráce mezi státy, její výhody; významné mezinárodní organizace – Rada Evropy, NATO, OSN, aj.)		PT 3, TO 3.1	Z 7. – 9.
Uvede příklady některých projevů globalizace, porovná jejich klady a zápory. Uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky pro život lidstva.	Vysvětlí pojem globalizace a porovná její klady a zápory. Vyjmenuje nejdůležitější globální problémy současnosti a pokusí se navrhnout způsoby řešení včetně problémů v lokální oblasti (region, obec).	Globalizace - projevy, klady a zápory; významné globální problémy, způsoby jejich řešení	**Globální svět**	PT 5, TO 5.2 PT 4, TO 4.2, 4.5	Z, SZ 9.

Objasní souvislosti globálních a lokálních problémů, uvede příklady možných projevů a způsobů řešení globálních problémů na lokální úrovni - v obci, regionu. Uvede příklady mezinárodního terorismu a zaujme vlastní postoj ke způsobům jeho potírání, objasní roli ozbrojených sil ČR při zajišťování obrany státu a při řešení krizí nevojenského charakteru.	Snaží se odhalit příčiny současných globálních problémů. Seznámí se s pojmem terorismus, dokáže ho vysvětlit; uvede různé příklady mezinárodního terorismu a teroristických projevů, zaujme vlastní postoj k terorismu a vyslechne i názory ostatních spolužáků. Vyhledá v dostupných materiálech a médiích soudobé světové teroristické organizace či skupiny. Navrhne způsoby možného řešení teroristických projevů. Má přehled o činnosti ozbrojených sil ČR v době míru a v době obrany státu.				I 9.
	Seznámí se s riziky nezodpovědného vztahu k sexualitě. Diskutuje o současných problémech v oblasti sexuální výchovy - sexuální orientace, sexuální úchylky, hranice sexuální aktivity, apod. Uvede různé druhy antikoncepčních prostředků a seznámí se s riziky nechráněného pohlavního styku. Rozliší pojmy láska, zamilovanost, promiskuita. Uvede příklady zdravého	Sexuální zdraví	**Aplikovaná sexuálně-etická výchova**	PT 1, TO 1.1; 1.1.2, 1.1.3, 1.1.4	VkZ, Př 8.

	a nezdravého životního stylu a zaujme k problematice své stanovisko. Charakterizuje rizika nezdravého životního stylu - nemoci, stravování, stres, drogy, apod. Vytvoří výstupní projekt na zvolené téma.	Drogy - společenská nebezpečnost drogové závislosti			VkZ, Př 8. VkO 7. Tv 1. – 9. SH 6., 9. Pč 1. – 7.
Používá své znalosti a dovednosti v praxi. Vyřeší testy – řidičský průkaz nanečisto.	Dodržuje všechna pravidla v silničním provozu v praxi. Vykoná „zkoušky“ na řidičský průkaz - písemné testy, jízda po dopravním hřišti.	Zopakování a upevňování znalostí a dovedností Znalostní testy, závěrečná zkouška	**Dopravní výchova**		

5.2.7 Člověk a příroda – Fyzika

Vzdělávací oblast „Člověk a příroda“

1. Fyzika: 6. - 9. ročník:

Charakteristika předmětu:

Předmět fyzika je vyučován jako samostatný předmět v 6. - 9. ročníku II. stupně základní školy.

Vzdělávání v tomto předmětu:

- směřuje k podpoře hledání a poznávání fyzikálních faktů a jejich vzájemných souvislostí
- vede k rozvíjení a upevňování dovedností objektivně pozorovat a měřit fyzikální vlastnosti a procesy
- vede k vytváření a ověřování hypotéz
- učí žáky zkoumat příčiny přírodních procesů, souvislostí a vztahů mezi nimi
- směřuje k osvojení základních fyzikálních pojmů a odborné terminologie
- podporuje vytváření otevřeného myšlení, kritického myšlení a logického uvažování

Při výuce fyziky se používají tyto metody a formy práce:

- frontální výuka s demonstračními pomůckami
- skupinová (týmová) práce s využitím pomůcek, přístrojů, měřidel, pracovních listů, odborné literatury
- samostatné pozorování
- krátkodobé projekty

Řád odborné učebny fyziky je součástí vybavení učebny, dodržování pravidel je pro každého žáka závazné.

Předmět fyzika úzce souvisí s ostatními předměty vzdělávací oblasti Člověk a příroda:

chemie: jaderné reakce, radioaktivita, skupenství a vlastnosti látek, atomy, atomová teorie,

přírodopis: světelná energie (fotosyntéza), optika (zrak), zvuk (sluch), přenos elektromagnetických signálů, srdce-kardiostimulátor,

zeměpis: magnetické póly Země, kompas, sluneční soustava.

Předmětem prolínají průřezová témata:

- rozvíjení kritického myšlení, navrhování způsobů řešení problémů, ochota pomoci a spolupráce (VDO)
- rozvíjení dovedností a schopností (OSV)
- posuzování obnovitelných a neobnovitelných zdrojů energie, princip výroby elektrické energie, klady a zápory jaderné energetiky (ENV)
- komunikace a kooperace, kritické čtení (MDV)

- evropská a globální dimenze v efektivním využívání zdrojů energie v praxi, výroba a potřeba energie v globálním měřítku, udržitelný rozvoj (EGS)
- vzájemné respektování (MKV)

Předmět Fyzika sestává z těchto oblastí – **Látka a tělesa, Pohyb těles, síly, Mechanické vlastnosti tekutin, Energie, Zvukové děje, Elektromagnetické a světelné děje a Vesmír.**

Výchovné a vzdělávací strategie:

Kompetence k učení

- žáci jsou vedeni k vyhledávání, třídění a propojování informací
- žáci jsou vedeni k používání odborné terminologie
- žáci jsou směrováni k samostatnému měření, experimentování a porovnávání získaných informací
- učitel vede žáky k nalézání souvislostí mezi získanými daty

Kompetence k řešení problémů

- učitel zadává takové úkoly, při kterých se žáci učí využívat základní postupy badatelské práce, tj. nalezení problému, formulace, hledání a zvolení postupu jeho řešení, vyhodnocení získaných dat

Kompetence komunikativní

- práce ve skupinách je založena na komunikaci mezi žáky, respektování názorů druhých, na diskusi
- učitel vede žáky k formulování svých myšlenek v písemné i mluvené formě

Kompetence sociální a personální

- využívání skupinového a inkluzivního vyučování vede žáky ke spolupráci při řešení problémů
- učitel navozuje situace vedoucí k posílení sebedůvěry žáků, pocitu zodpovědnosti
- učitel vede žáky k ochotě pomoci

Kompetence občanské

- učitel vede žáky k šetrnému využívání elektrické energie, k posuzování efektivity jednotlivých energetických zdrojů
- učitel podněcuje žáky k upřednostňování obnovitelných zdrojů ve svém budoucím životě, např. tepelná čerpadla jako vytápění novostaveb.

Kompetence pracovní:

- učitel vede žáky k dodržování a upevňování bezpečného chování při práci s fyzikálními přístroji a zařízeními

Časová dotace vzdělávací oblasti:

Ročníky 2. stupně	6.	7.	8.	9.
Fyzika	**2**	**2**	**2**	**2**

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření vyznačena červeně.

ŠVP ZŠ Mostek	Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Ročník
II. stupeň ZŠ	**ČLOVĚK A PŘÍRODA**	**FYZIKA**	**6.**

Vzdělávací obsah předmětu

Očekávaný výstup z RVP ZV	**Školní výstup (ročníkový výstup, výstup předmětu)**	**Učivo**	**Téma**	**Přesah vazby do PT**	**MV**
Uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí.	Rozlišuje látku a těleso, dovede uvést příklady látek a těles. Správně používá pojem atom, molekula, iont. Má představu o tom, z čeho se skládá atom. Popíše rozdíl mezi látkou pevnou, kapalnou a plynnou a vlastnosti, kterými se od sebe liší.	Látka a těleso Částicové složení látek, složení atomu - jádro, obal, proton, neutron, elektron Rozdělení látek na pevné, kapalné a plynné	**Látky a tělesa - vlastnosti látek**	PT 1, TO 1.1; 1.1.1	Ch 8.
Využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet.	Ověří existenci magnetického pole, magnetické síly. Určí pokusem druh pólu magnetu. Zná druhy magnetů a jejich praktické využití. Vyjádří hodnotu veličiny a přiřadí jednotku.	Magnetické pole - i Země Druhy magnetů, magnetizace látky		PT 1, TO 1.2; 1.2.3 PT 1, TO 1.3; 1.3.1	Př 9. SZ 6.
Změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa. Využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů.	Změří v jednoduchých konkrétních případech vhodně zvolenými měřidly důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa - délku tělesa, výsledek zapíše a vyjádří v různých jednotkách. Změří hmotnost pevných a kapalných těles na sklonných a rovnoramenných vahách a výsledek zapíše ve vhodné jednotce. Změří objem kapalného a pevného tělesa pomocí odměrného válce a zapíše výsledek.	Fyzikální veličiny a) délka, b) hmotnost. **1. laboratorní práce** - měření hmotnosti těles c) objem	**Fyzikální veličiny**	PT 1, TO 1.2; 1.2.4	M 6.

Předpoví, jak se mění délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty.	Vypočítá hustotu látky. Změří časový úsek pomocí stopek a orientuje se na ciferníku hodin. Změří teplotu pomocí teploměrů, určí rozdíl teplot z naměřených hodnot. Ovládá značky a jednotky základních veličin. Předpoví, zda se délka či objem tělesa při změně teploty zvětší nebo zmenší.	d) hustota **2. laboratorní práce** - hustota tělesa e) čas f) teplota **3. laboratorní práce** - měření teploty v průběhu času			
Změří velikost působící síly. Určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikost, směry a výslednici.	Rozpozná, zda na dané těleso působí síla a pomocí prodloužené pružiny porovná podle velikosti dvě působící síly. Změří sílu siloměrem. Užívá s porozuměním vztah mezi gravitační silou působící na těleso a hmotností tělesa F=m.g při řešení jednoduchých úloh. Znázorní sílu, rozezná jednotlivé druhy sil. Určí výpočtem a graficky výslednici dvou sil.	Síla působící na těleso Gravitační síla, gravitační pole Tlaková síla Třecí síla Výslednice sil	**Síly těles** **Pomůcky:** tělesa, látky, pružiny, olovnice, libela, modely atomů a molekul, krystaly, PSP, magnety, magnetka, buzoly, měřidla délky, odměrné válce, kádinky, měřidla hmotnosti, sada závaží, kalkulátor, měřidla času, bimetalový pásek, měřidla teploty, rýsovací pomůcky, siloměry, DUM		M 6.

ŠVP ZŠ Mostek	Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Ročník
II. stupeň ZŠ	**ČLOVĚK A PŘÍRODA**	**FYZIKA**	**7.**

Vzdělávací obsah předmětu

Očekávaný výstup z RVP ZV	**Školní výstup (ročníkový výstup, výstup předmětu)**	**Učivo**	**Téma**	**Přesah vazby do PT**	**MV**
Rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu.	Rozliší a rozezná, zda je dané těleso v klidu či v pohybu vzhledem k jinému tělesu.	Pohyb a klid tělesa Druhy pohybů těles Dráha	**Pohyb těles, síly**	PT 1, TO 1.1; 1.1.1	M 6. – 7.
Využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles.	Zná vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného přímočarého pohybu těles při řešení jednoduchých problémů. Rozliší dráhu, čas a rychlost. Určí průměrnou rychlost. Používá vzorec pro výpočet v, s, t. Znázorní graficky závislost dráhy na čase.	Rychlost rovnoměrného pohybu a průměrná rychlost Čas Graf přímé úměrnosti dráhy na čase		PT 1, TO 1.2; 1.2.3	
Využívá Newtonovy zákony pro objasňování či předvídání změn pohybu těles při působení stálé výsledné síly v jednotlivých situacích. Aplikuje poznatky o otáčivých účincích síly při řešení praktických problémů.	Objasní Newtonovy zákony. Rozezná, zda na těleso v konkrétní situaci působí síla. Předvídá změnu pohybu těles při působení síly. Využívá poznatky o podmínkách rovnovážné polohy na páce a pevné kladce pro vysvětlení praktických situací. Aplikuje poznatky o jednoduchých strojích při řešení jednoduchých praktických problémů.	Zákon setrvačnosti Zákon síly Zákon vzájemného působení dvou těles Páka, rovnovážná poloha na páce, moment síly, užití páky, kladka pevná **1. laboratorní práce - páka**		PT 1, TO 1.2; 1.2.4	Zt 8.
Využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních	Určí velikost a směr působící tlakové síly. Užívá s porozuměním vztah mezi tlakem,	Tlaková síla, tlak Vlastnosti kapalin, Pascalův	**Mechanické vlastnosti tekutin**		

praktických problémů.	tlakovou silou a obsahem plochy. Užívá Pascalův zákon k vysvětlení funkce hydraulického zařízení. Vysvětlí závislost hydrostatické tlakové síly na S, h, ró, g, hydrostatického tlaku na h, ró, g, a používá vzorce k řešení úloh.	zákon, hydraulické zařízení v praxi Výpočet Fh, ph		PT 1, TO 1.3; 1.3.1	
Předpoví z analýzy sil působících na těleso v klidné tekutině chování těles v ní	Objasní vznik vztlakové síly a určí její velikost užitím vzorce, Archimédův zákon. Porovnáním vztlakové a gravitační síly dokáže předpovědět, zda se těleso potápí, vznáší, stoupá v kapalině nebo plave na hladině. Vysvětlí vznik atmosférického tlaku, změří ho a určí tlak plynu v uzavřené nádobě. Užije vzorce pro vztlakovou sílu v atmosféře Země. Využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení jednoduchých praktických problémů.	Archimédův zákon, výpočet Fvz **2. laboratorní práce -** Archimédův zákon, objem tělesa Chování stejnorodých těles v kapalině, plování nestejnorodých těles Vlastnosti plynů Atmosféra Země, měření a změny atmosférického tlaku Výpočet vztlakové síly působící na těleso v atmosféře Země Přetlak, podtlak, manometr			
Využívá zákona o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákona o odrazu světla při řešení problémů a úloh. Rozhodne ze znalosti rychlosti	Rozpozná zdroje světla a optická prostředí, objasní vznik stínu, užije při náčrtu zatmění Slunce a Měsíce. Rozpozná, zda těleso je či není zdrojem tepla.	Světelné zdroje, optická prostředí, přímočaré šíření světla Plný stín, polostín, měsíční fáze a zatmění Rychlost světla	**Světelné děje** **Pomůcky:** MFT, rýsovací pomůcky, kalkulačka, měřidla dráhy, času, tělesa, siloměry,		Z 6. SZ 6. M 7.

světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici či od kolmice, a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami	Využívá zákona odrazu světla na rovinném rozhraní dvou optických prostředí k nalezení obrazu v zrcadle. Načrtne předmět a vyhledá obraz vzniklý odrazem paprsků na kulových zrcadlech. Nakreslí a popíše lom světla na rovinném rozhraní dvou optických prostředí. Načrtne předmět a vyhledá obraz vzniklý lomem paprsků na čočkách. Seznámí se s optickými vlastnostmi oka. Seznámí se s rozkladem slunečního světla optickým hranolem. Zná způsob šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí, rozliší spojnou čočku od rozptylky a zná jejich využití.	Zákon odrazu světla, zrcadla - druhy, zobrazení předmětů zrcadly Užití zrcadel v praxi **3. laboratorní práce** - rovinná zrcadla, zobrazení předmětu Zákon lomu světla a jeho druhy, druhy čoček, zobrazení předmětů čočkami Užití čoček v praxi **4. laboratorní práce** - spojka, zobrazení předmětu Optické vlastnosti oka Rozklad světla optickým hranolem	pružina, páky, závaží, stojany, rovnoramenné váhy, pevná kladka, spojené nádoby, kapaliny, kádinky, válec s otvory, injekční stříkačka, hydraulické zařízení, skleněná trubice s volným dnem, odměrné válce, vývěva, barometr, manometr, souprava optiky, optický hranol, fotoaparát, lupa, dalekohled, mikroskop, telurium, zpětný projektor, sada fólií, DUM		Př 8.

ŠVP ZŠ Mostek	Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Ročník
II. stupeň ZŠ	**ČLOVĚK A PŘÍRODA**	**FYZIKA**	**8.**

Vzdělávací obsah předmětu

Očekávaný výstup z RVP ZV	**Školní výstup (ročníkový výstup, výstup předmětu)**	**Učivo**	**Téma**	**Přesah vazby do PT**	**MV**
Určí v jednoduchých případech práci vykonanou silou a z ní určí změnu energie. Využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem.	Rozliší pojem mechanické práce a výkonu. Uvede vzájemný vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem (bez vzorců). S porozuměním používá vztah pro mechanickou práci a výkon.	Mechanická práce a její výpočet Výkon a jeho výpočet	**Energie**	PT 1, TO 1.1; 1.1.1	M 7. - 8.
	Vypočítá změnu polohové a pohybové energie v jednoduchých případech.	Polohová a pohybová energie		PT 1, TO 1.2; 1.2.3	
Využívá poznatky o vzájemných přeměnách různých forem energie a jejich přenosu při řešení konkrétních problémů a úloh.	Popíše vzájemnou přeměnu polohové a pohybové energie tělesa. Rozezná vzájemné přeměny různých forem energie, jejich přenosu a využití. Vysvětlí změnu vnitřní energie tělesa při změně teploty.	Vnitřní energie tělesa Tepelná výměna		PT 1, TO 1.3; 1.3.1	
	Rozpozná formy tepelné výměny (vedením, tepelným zářením).				
Určí v jednoduchých případech teplo přijaté a odevzdané tělesem	Dokáže vypočítat množství tepla přijatého a odevzdaného tělesem. Rozezná v jednoduchých příkladech teplo přijaté a teplo odevzdané tělesem.	Teplo přijaté a odevzdané tělesem **1. laboratorní práce**		PT1, TO 1.3; 1.3.1	
	Rozpozná jednotlivé	Změny			

	skupenské přeměny. Určí skupenské teplo tání u některých látek. Rozpozná jednotlivé části pístového spalovacího motoru. Popíše jednotlivé doby cyklu 4 dobého zážehového motoru. Pojmenuje výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí.	skupenství látek **2. laboratorní práce** Rozdělení motorů 4 dobý zážehový motor Historie vývoje motorů			D 8.
Sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu. Seznámí se se stejnosměrným proudem. Změří elektrický proud a napětí. Rozliší vodič a izolant na základě analýzy jejich vlastností. Využívá Ohmův zákon pro část obvodu při řešení praktických problémů.	Nakreslí a rozliší jednoduché elektrotechnické značky. Sestaví podle schématu jednoduchý elektrický obvod. Ověří, zda na těleso působí elektrická síla a jestli v jeho okolí existuje elektrické pole. Pokusně ověří, za jakých podmínek prochází obvodem elektrický proud. Vyjmenuje zdroje elektrického proudu. Objasní účinky elektrického proudu (tepelné, světelné, pohybové). Změří elektrický proud ampérmetrem a elektrické napětí voltmetrem. Dbá na bezpečnost práce při měření. Zná zásady bezpečnosti při práci s elektrickými přístroji a zařízeními. Používá s porozuměním Ohmův zákon v úlohách.	Jednoduchý a rozvětvený elektrický obvod Elektrický náboj, elektrická síla, elektrické pole, elektrování těles Elektrický proud Elektrické napětí **3. laboratorní práce** Pravidla bezpečné práce, zkrat Ohmův zákon Elektrický odpor	**Elektromagnetické děje** **Pomůcky**: MFT, rýsovací pomůcky, kalkulačka, tělesa, kladkostroj, závaží, stojany, rovnoramenné váhy, pevná kladka, kapaliny, kádinky, odměrné válce, modely molekul, kahany, ponorný vařič, teploměry, stopky, směšovací kalorimetr, modely motorů, elektrometr, Van de Graafův generátor, souprava na elektrování těles, souprava prvků elektrického obvodu, voltmetry, ampérmetry, zpětný projektor, sada fólií		M 7. – 8.

ŠVP ZŠ Mostek	Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Ročník
II. stupeň ZŠ	**ČLOVĚK A PŘÍRODA**	**FYZIKA**	**9.**

Vzdělávací obsah předmětu

Očekávaný výstup z RVP ZV	**Školní výstup (ročníkový výstup, výstup předmětu)**	**Učivo**	**Téma**	**Přesah vazby do PT**	**MV**
Využívá Ohmův zákon pro část obvodu při řešení praktických problémů.	Používá s porozuměním Ohmův zákon v úlohách.	Ohmův zákon Elektrický odpor vodiče **1. laboratorní práce**	**Elektromagnetické děje**	PT 1,TO 1.1; 1.1.1	M 6. – 9.
Využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vnik indukovaného napětí v ní.	Ověří pokusem, na čem závisí velikost indukovaného proudu v cívce. Rozliší vodiče od izolantů na základě jejich vlastností.	Elektromagnetická indukce **2. laboratorní práce**		PT 1, TO 1.2; 1.2.3	
Rozliší stejnosměrný proud od střídavého. Zapojí správně polovodičovou diodu	Rozliší stejnosměrný proud od střídavého na základě jejich časového průběhu. Objasní vznik střídavého proudu. Popíše funkci transformátoru a jeho využití při přenosu elektrické energie. Změří voltampérovou charakteristiku polovodičové diody.	Stejnosměrný a střídavý proud Transformátor Výroba a přenos elektrické energie Polovodiče, PN přechod **3. laboratorní pr.**		PT 1, TO 1.2; 1.2.4	
Zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí.	Vysvětlí, jak se štěpí atomové jádro, pojem řetězová reakce a popíše, na jakém principu funguje jaderný reaktor. Porozumí, jak je zajištěn bezpečný provoz v jaderné elektrárně.	Jaderná energie Štěpná reakce Jaderný reaktor, jaderná elektrárna Ochrana obyvatelstva před radioaktivním zářením	**Energie**	PT 1, TO 1.3; 1.3.1	Ch 9.

	Seznámí se s obnovitelnými a neobnovitelnými zdroji energie.	Nepříznivé vlivy při výrobě elektrické energie v elektrárnách na životní prostředí			
Rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku. Posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí.	Pozná nezbytné podmínky pro šíření zvuku. Rozpozná zdroje zvuku, jeho šíření a odraz. Chápe odraz zvuku. Dovede objasnit vznik ozvěny. Seznámí se s pojmy frekvence a hlasitost zvuku. Posoudí vliv nadměrného hluku na životní prostředí a zdraví člověka.	Zdroj zvuku, šíření zvuku, odraz zvuku Výpočty s, v, t Frekvence Hlasitost zvuku Ochrana před nadměrným hlukem	**Zvukové děje - akustika**	PT 5, TO 5.4	Př 8.
Objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet. Odliší hvězdu od planety na základě jejich vlastností.	Popíše Sluneční soustavu a má představu o pohybu vesmírných těles. Objasní pohyb planety Země kolem Slunce a pohyb Měsíce kolem Země. Odliší hvězdu od planety na základě jejich vlastností. Odliší a popíše hlavní součásti Sluneční soustavy (planety, planetky, měsíce, komety). Zná planety sluneční soustavy a jejich postavení vzhledem ke Slunci. Má představu, jaké děje se odehrávají na Slunci. Osvojí si základní vědomosti o Zemi jako vesmírném tělese a jejím postavení ve vesmíru.	Vesmír, sluneční soustava Astronomické délkové jednotky Hvězdy Kosmonautika	**Vesmír** **Pomůcky**: MF tabulky, tělesa, kalkulačka, souprava prvků elektr. obvodu, stejnosměrný elektromotor, rozkladný transformátor, meotar, fólie, ladičky, tónový generátor, reproduktory, telurium, mapa vesmíru, DUM		Z 6.

5.2.8 Člověk a příroda – Přírodopis

2. Přírodopis: 6. - 9. ročník:

Charakteristika předmětu:

Vyučovací předmět Přírodopis je vyučován jako samostatný předmět v 6. - 9. ročníku II. stupně základní školy. Vytváří základy poznatků zkoumání přírody, na které navazují a zobecňují další předměty vzdělávací oblasti Člověk a příroda, tj. zejména chemie a fyzika.
Žák získá základní informace z obecné biologie a genetiky, biologie hub, biologie rostlin, živočichů, člověka, geologie, mineralogie, petrologie a ekologie. Je schopen při dodržování základních pravidel bezpečné práce a chování aplikovat teoretické vědomosti při praktickém poznávání přírody zejména formou mikroskopování, určování rostlin podle klíče, herbářování.
Předmět vede žáka ke zkoumání přírodních faktů a jejich souvislostí, osvojování systému přírodovědného poznávání a jeho využívání k řešení přiměřeně obtížných problémů. Vede žáka ke správné formulaci a hledání odpovědí na otázky o příčinách různých přírodních jevů, přičemž se rozvíjí způsoby myšlení, založené na více úhlech pohledu. Předmět dále vede žáka ke schopnosti vyhledávat potřebné údaje v různých zdrojích informací a vyvozování hypotéz a závěrů. Žák si osvojuje aktivity vedoucí k šetrnému chování v přírodním systému, k ochraně zdraví sebe i ostatních a k chápání základních principů environmentální výchovy.
Výuka na škole probíhá převážně v odborné učebně přírodopisu, která je vybavena videem, projektorem, videokamerou, televizemi, interaktivní tabulí, ukázkami přírodnin, modelů a pomůckami potřebnými k realizaci laboratorních prací. Výuka je doplňována vyučovacími hodinami v učebnách výpočetní techniky, vycházkami, popř. příležitostnými exkurzemi.
Vyučovací předmět Přírodopis se skládá z těchto oblastí – **Obecná biologie a genetika, Biologie hub, Biologie rostlin, Biologie živočichů, Biologie člověka, neživá příroda, Základy ekologie a Praktické poznávání přírody.**

Výchovné a vzdělávací strategie:

Kompetence k učení

- učitel zadává samostatnou práci, např. referáty, problémové úlohy, doporučuje další studijní zdroje (populárně naučnou literaturu, časopisy, internet)
- učitel i žák kriticky hodnotí věrohodnost jednotlivých informačních zdrojů (tisk, televize, naučná literatura, encyklopedie, internet)
- učitel při hodinách systematicky kontroluje a objektivně hodnotí práci žáků

Kompetence k řešení problémů

- učitel svými výkony v hodinách biologie vybaví žáky vědomostmi, znalostmi a dovednostmi potřebnými pro rozpoznání problému a jeho řešení
- učitel zadává žákům problémové úlohy a metodicky dohlíží na jejich řešení
- při řešení problémů umožňuje žákům hledat a nacházet nové přístupy a nová řešení

Kompetence komunikativní

- učitel otevřeně komunikuje se žáky o problémech a biologických souvislostech
- učitel se vyjadřuje jasně, srozumitelně, věcně a gramaticky správně a totéž vyžaduje i od žáků
- učitel vede žáky k přípravě soutěží pro třídu

Kompetence sociální a personální

- učitel zadává žákům skupinovou práci a dohlíží, aby se každý zodpovědně a konstruktivně zapojil do řešení
- učitel veřejně kritizuje a potírá jakékoliv náznaky neúcty, nadřazenosti či snahy o zneužívání temperamentu, sebevědomí nebo postavení jedince v rámci pracovní skupiny nebo třídy
- učitel rozvíjí schopnost žáků skupinovou diskusí o výsledcích práce jednotlivce nebo skupiny a to v sociálním kontextu sebekriticky hodnotit sebe sama a ostatní

Kompetence občanské

- učitel je svým vztahem k přírodě a lidem pro žáky příkladem
- učitel důrazně dohlíží na slušné a ohleduplné chování žáků nejenom ve škole a během školních akcí, ale vždy a všude

Kompetence pracovní

- v rámci laboratorních prací učitel umožní žákům pracovat s přístroji a pomůckami pro zkoumání přírody a živých organismů
- učitel důsledně kontroluje dodržování pracovních povinností
- učitel zadává žákům také dlouhodobější úkoly a tím je připravuje na soustavnou práci

Časová dotace vzdělávací oblasti:

Ročníky 2. stupně	6.	7.	8.	9.
Přírodopis	**2**	**2**	**1**	**2**

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření vyznačena červeně.

ŠVP ZŠ Mostek	Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Ročník
II. stupeň ZŠ	**ČLOVĚK A PŘÍRODA**	**PŘÍRODOPIS**	**6.**

Vzdělávací obsah předmětu

Očekávaný výstup z RVP ZV	Školní výstup (ročníkový výstup, výstup předmětu)	Učivo	Téma	Přesah vazby do PT	MV
Rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů.	Používá pojmy hvězda, galaxie. Vyjmenuje planety sluneční soustavy. Seznámí se s pojmy atmosféra, hydrosféra, horninový obal, zemské jádro, zemský plášť, zemská kůra. Popíše jednotlivé vrstvy Země. Zakreslí schéma stavby zemského tělesa. Zhodnotí vliv jednotlivých sfér Země na vznik a vývoj života. Rozdělí přírodniny na živé a neživé, uvede základní projevy života - výživa, dýchání, růst, rozmnožování, vývin, reakce na podněty, přeměna látek, dědičnost, vývin. Má základní vědomosti o přírodě a přírodních dějích.	Názory na vznik života Sluneční soustava Stavba zemského tělesa Podmínky pro vznik života Příroda, přírodniny	**Obecná biologie a genetika - vznik, vývoj, rozmanitost, projevy života a jeho význam**	PT 5, TO 5.1, 5.2, 5.3, 5.4	D, F 6.
Popíše základní rozdíly mezi buňkou rostlin, živočichů a bakterií a objasní funkci základních organel.	Vyjmenuje základní části mikroskopu. Připraví jednoduchý preparát. Porovná buňku rostlin, živočichů, bakterií. Rozpozná rozdíl mezi jednobuněčnými a mnohobuněčnými organismy. Vysvětlí funkci základních organel.	Mikroskop, preparát, buňky, pletiva, tkáně, orgány, orgánové soustavy, organismy jednobuněčné a mnohobuněčné, praktické metody poznávání přírody	**Základní struktura života** **Praktické poznávání přírody**		
Třídí organismy a zařadí vybrané organismy do říší a nižších	Vyjmenuje taxonomické jednotky. Zařazuje rostliny podle	Taxonomické jednotky	**Význam a zásady třídění organismů**		

taxonomických jednotek. Uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka.	vzoru do taxonomických jednotek. Uvede na příkladech vliv virů a bakterií v přírodě a na člověka. Posoudí význam virů a bakterií v přírodě a pro člověka	Viry, bakterie, jejich výskyt, význam a praktické využití	**Viry a bakterie**		
Odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletivo až k jednotlivým orgánům. Porovná vnější a vnitřní stavbu jednotlivých orgánů a uvede praktické příklady jejich funkcí a vztahů v rostlině jako celku.	Odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva k orgánům. Porovná vnější a vnitřní stavbu rostlinného těla a zná funkce jednotlivých částí rostlinných těl a jejich vztahu k rostlině jako celku.	Stavba a význam jednotlivých částí těla vyšších rostlin - kořen, stonek, list, květ, semeno, plod	**Biologie rostlin - anatomie a morfologie rostlin**		
Rozpozná, porovná a objasní funkci základních orgánů - orgánových soustav rostlin i živočichů.	Rozlišuje a vysvětlí fyziologické procesy rostlin a jejich využití - fotosyntéza, dýchání, růst, rozmnožování.	Základní principy fotosyntézy, dýchání, růstu	**Fyziologie rostlin**		
Vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti, uvede příklady dědičnosti v praktickém životě a v příkladu vlivu prostředí na utváření organismů.	Vyvodí podmínky pro klíčení a růst rostlin. Vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování rostlin.	Rozmnožování	**Dědičnost a proměnlivost organismů**		
Odvodí na základě pozorování přírody závislost a přizpůsobení některých rostlin podmínkám prostředí, rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a	Uvede příklady rostlin podle požadavků na množství vody, světla, vzduchu. Popíše přizpůsobení některých rostlin podmínkám prostředí. Uvede zástupce jednobuněčných a mnohobuněčných řas a jejich význam v přírodě.	Dělení rostlin podle přizpůsobení podmínkám - množství vody, světla, tepla, apod. Řasy	**Systém rostlin**		

atlasů. Vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin.	Rozliší základní části těla mechové rostliny, uvede zástupce mechorostů a jejich význam v přírodě, poznává a zařazuje běžné druhy mechorostů a kapraďorostů. Poznává a zařazuje naše jehličnany. Podle základních znaků rozliší jednoděložné a dvouděložné rostliny, určuje a rozlišuje skupiny rostlin pomocí atlasu. Uvede význam hospodářsky důležitých rostlin a jejich využití, seznámí se s léčivými rostlinami. Vyhledá v atlase rostliny jedovaté. Vyvodí na základě svých znalostí význam rostlin pro život na Zemi	Mechorosty, kapraďorosty - plavuně, přesličky, kapradiny Nahosemenné rostliny Krytosemenné rostliny - jednoděložné a dvouděložné Jejich vývoj a využití hospodářsky významných zástupců	**Význam rostlin a jejich ochrana**		Pč 6.
Vysvětlí různé způsoby výživy hub a jejich význam v ekosystémech místo v potravních řetězcích, rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků. Objasní funkci dvou organismů ve stélce lišejníku.	Porovná různé způsoby výživy hub, uvede jejich význam v ekosystémech a místo v potravních řetězcích. Rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby a porovná je podle charakteristických znaků. Vysvětlí význam první pomoci při otravě houbami. Pozná lišejníky. Objasní funkci a význam soužití dvou organismů ve stélce lišejníků. Nasbírá a usuší minimálně 20 bylin, které určí podle atlasu rostlin, byliny uspořádá do herbáře, kde ke každé bylině zapíše její rodové i druhové jméno, dbá na estetické provedení práce, práci může doplnit dalšími údaji (místo a datum sběru, druh plodu rostliny apod.).	Houby, stavba, výskyt, význam, zásady sběru, konzumace a první pomoc při otravě houbami Stavba, symbióza, výskyt a význam Celoroční práce	**Biologie hub** **Houby bez plodnic** **Houby s plodnicemi** **Lišejníky** **Ročníková práce**		

ŠVP ZŠ Mostek	Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Ročník
II. stupeň ZŠ	**ČLOVĚK A PŘÍRODA**	**PŘÍRODOPIS**	**7.**

Vzdělávací obsah předmětu

Očekávaný výstup z RVP ZV	Školní výstup (ročníkový výstup, výstup předmětu)	Učivo	Téma	Přesah vazby do PT	MV
Rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů.	Uvede základní projevy živých organismů. Zná základní funkce hlavních orgánů a orgánových soustav rostlin.	Výživa, dýchání, růst, rozmnožování, vývin, reakce na podněty; názory na vznik života	**Biologie rostlin - vznik, vývoj, rozmanitost, projevy života a jeho význam**	PT 5, TO 5.1 - 5.4 PT 6, TO 6.1; 6.1.1, 6.1.2	
Popíše základní rozdíly mezi buňkou rostlin, živočichů a baktérií a objasní funkci základních organel.	Porovná buňku rostlin, živočichů, baktérií, vysvětlí funkci základních organel.	Živočišná a rostlinná buňka, tkáně	**Základní struktura života**	PT 6, TO 6.2; 6.2.1, 6.2.2	
Uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě a pro člověka.	Posoudí význam a uvede na příkladech vliv virů a bakterií v přírodě a pro člověka.	Viry, bakterie	**Viry, bakterie**		
	Seznámí se s jednobuněčnými živočichy.	Organismy jednobuněčné a mnohobuněčné			
Rozpozná, porovná a objasní funkci základních orgánů - orgánových soustav rostlin a živočichů.	Rozpozná, porovná a objasní funkce základních orgánů, orgánových soustav živočichů.	Pletiva, tkáně, orgány, orgánové soustavy			
Třídí organismy a zařadí vybrané organismy do říší a nižších taxonomických jednotek.	Rozlišuje a porovnává skupiny organismů, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin.		**Biologie živočichů - význam a zásady třídění organismů**		
Vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti.	Vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování.	Podstata dědičnosti a přenos dědičných informací, gen, křížení	**Dědičnost a proměnlivost organismů**		
Uvede příklady dědičnosti v praktickém životě a příklady vlivu	Uvede příklady dědičnosti a příklady vlivu prostředí na utváření organismu.	Význam a praktické využití dědičnosti			

prostředí na utváření organismů.					
Porovnává základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů.	Zná základní funkce hlavních orgánů a orgánových soustav živočichů. Rozpozná a porovná vnitřní a vnější stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů, orgánových soustav živočichů.	Živočišná buňka, tkáně, orgány, orgánové soustavy, organismy jednobuněčné a mnohobuněčné	**Stavba a funkce jednotlivých částí těla**		
Rozlišuje a porovnává jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin.	Rozliší a porovnává jednotlivé skupiny živočichů, zná jejich hlavní zástupce, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin. Porovnává vnější a vnitřní stavbu živočichů	Významní zástupci jednotlivých skupin živočichů - prvoci, bezobratlí (žahavci, ploštěnci, hlísti, měkkýši, kroužkovci, členovci), strunatci (paryby, ryby, obojživelníci, plazi, ptáci, savci)	**Vývoj, vývin a systém živočichů**		
Odvodí na základě pozorování základní projevy chování v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí.	Odvodí na základě vlastního pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí. Zařazuje živočichy do ekosystémů.		**Projevy chování živočichů**		Z 6. – 7.
Zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka, uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy.	Rozlišuje hospodářsky významné druhy. Uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy. Seznámí se s přenašeči nakažlivých chorob. Vysvětlí první pomoc při uštknutí hadem. Ví o významu živočichů v přírodě i pro člověka a uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy. Využívá zkušeností s chovem vybraných domácích živočichů k zajišťování jejich životních potřeb.	Hospodářsky významné druhy, péče o vybrané domácí živočichy, chov domestikovaných živočichů Živočišná společenstva	**Význam a ochrana živočichů**		

ŠVP ZŠ Mostek	Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Ročník
II. stupeň ZŠ	**ČLOVĚK A PŘÍRODA**	**PŘÍRODOPIS**	**8.**

Vzdělávací obsah předmětu

Očekávaný výstup z RVP ZV	Školní výstup (ročníkový výstup, výstup předmětu)	Učivo	Téma	Přesah vazby do PT	MV
	Seznámí se s pojmem etologie, uvede příklady chování živočichů a pokusí se je vysvětlit z hlediska etologického.	Základy etologie Chování vrozené, naučené, podmíněné látkovou výměnou, obranné a ochranné Dorozumívání živočichů Sociální chování živočichů Využití etologických poznatků v praxi	**Biologie živočichů – základy etologie**	PT 1, TO 1.1; 1.1.1, 1.1.2, PT 1, TO 1.2; 1.2.1, 1.2.2 PT 1, TO 1.3; 1.3.1, 1.3.2 PT 4, TO 4.3 PT 5, TO 5.4 PT 6, TO 6.1; 6.1.1, 6.1.2	
Orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka. Určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy.	Uvede příklady názorů na vznik člověka - náboženské, Darwinova teorie. Vyjmenuje a charakterizuje ve správném pořadí hlavní etapy vývoje člověka. Rozpozná lidské rasy dle biologických znaků. Popíše stavbu orgánů a orgánových soustav lidského těla a jejich funkce.	Původ a vývoj člověka - živočišný předchůdce, australopiték, čl. zručný, vzpřímený, rozumný, dnešního typu) Lidské rasy Lebka, páteř, hrudník, kostra končetin, stavba kosti a její růst Druhy svalů, stavba svalu Tkáňový mok, míza, krev, složení krve, krevní skupiny, krevní transfuze	**Biologie člověka - původ a vývoj člověka** **Kosterní soustava** **Pohybová soustava** **Tělní tekutiny**		D 6. VkO 6. – 9.

	Vysvětlí funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla. Posoudí význam péče o jednotlivé orgánové soustavy.	Činnost srdce, krevní oběh, cévy, krevní tlak Stavba a činnost dýchací soustavy, onemocnění dýchacích cest Hltan, jícen, žaludek, tenké střevo, játra, vstřebávání, PP, přeměna látek a energií (výživa, hygiena potravy) Vylučování, stavba močové soustavy Stavba kůže Stavba nervové soustavy, reflexy, mícha, mozek Hormony, žlázy Zrak, sluch, chuť, čich, hmat Mužské a ženské pohlavní ústrojí	**Oběhová soustava** **Dýchací soustava** **Trávicí soustava** **Vylučovací soustava** **Kožní soustava** **Nervová soustava** **Soustava žláz s vnitřním vyměšováním** **Smyslová ústrojí** **Rozmnožovací soustava**		F 8.
Aplikuje první pomoc (PP) při poranění a jiném poškození těla.	Seznámí se prakticky s PP v běžných situacích - zástava srdce, krvácení. Prakticky provádí umělé dýchání z plic do plic - resuscitační loutka). Poskytne PP při různých poškozeních těla - zlomeniny, vymknutí, poranění páteře, hrudníku). Zná zásady poskytování 1. pomoci při poranění.	PP - při zlomeninách, krvácení, zástavě dechu, šoku, popáleninách, poleptání, omrzlinách, přehřátí, úrazu elektrickým proudem	**První pomoc**		
Rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a	Rozliší příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby včetně významu	Infekční choroba, inkubační doba, přenos, původci chorob, viry, bakterie, obrana	**Nakažlivé nemoci**		

léčby, objasní význam zdravého způsobu života.	zdravého způsobu života. Používá jednoduché cviky proti únavě a bolestem páteře.	organismu proti infekci, epidemie Životní styl pozitivní a negativní dopad prostředí a životního stylu na zdraví člověka			VkO 6. – 9.
Objasní vznik a vývin nového jedince od početí do stáří.	Charakterizuje a popíše jednotlivá období vzniku a vývinu jedince od početí do stáří.	Vývin lidského jedince - oplození, nitroděložní vývin, vývin po narození)	**Vývin lidského jedince**		
Vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti. Uvede příklady dědičnosti v praktickém životě a příklady vlivu prostředí na utváření organismů.	Uvede příklady dědičnosti v praktickém životě. Vysvětlí pojmy pohlavní a nepohlavní rozmnožování. Vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti. Uvede příklady vlivu prostředí na utváření organismu.	Gen, vloha	**Základy nauky o dědičnosti**		

ŠVP ZŠ Mostek	Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Ročník
II. stupeň ZŠ	**ČLOVĚK A PŘÍRODA**	**PŘÍRODOPIS**	**9.**

Vzdělávací obsah předmětu

Očekávaný výstup z RVP ZV	**Školní výstup (ročníkový výstup, výstup předmětu)**	**Učivo**	**Téma**	**Přesah vazby do PT**	**MV**
Objasní vliv jednotlivých sfér Země na vznik trvání života.	Uvědomuje si důležitost jednotlivých sfér Země na vznik a trvání života. Nakreslí a popíše stavbu zemského tělesa. Popíše jednotlivé vrstvy Země.	Země – planet, její vznik a vnitřní uspořádání Postavení Země ve vesmíru	**Neživá příroda - vznik Země**	PT 1, TO 1.2; 1.2.2, 1.2.3, 1.2.4 PT 1, TO 1.3; 1.3.2	Z 6. – 9.
Rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek.	Seznámí se se základními principy krystalografie. Uvede základní fyzikální vlastnosti nerostů. Jmenuje ve správném pořadí stupně stupnice tvrdosti. Uvede u vybraných nerostů, do které skupiny mineralogického systému patří. Jmenuje hlavní rudné nerosty. Zhodnotí praktický význam nerostů. Dělí horniny podle jejich vzniku. Uvede jejich použití v praxi. Pozná typické vzorky hornin. Pozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny.	Minerály -vznik, vlastnosti, třídění, význam a využití Prvky-sulfidy, halogenidy, oxidy, hydroxidy, uhličitany, sírany, křemičitany, minerály organického původu Horniny-vyvřelé (hlubinné, výlevné) Horniny usazené (úlomkovité, organogenní, chemické, přeměněné)	**Minerály a horniny**	PT 3, TO 3.1 PT 5, TO 5.1, 5.2, 5.3, 5.	
Rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i	Rozliší důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů. Vysvětlí některé děje - vrásnění, zemětřesení,	Utváření zemského povrchu Vnitřní geologické děje-	**Vnitřní a vnější geologické děje**		

oběhu vody.	sopečná činnost. Posoudí nebezpečí těchto dějů pro člověka. Uvede příklady vnějších činitelů pro utváření zemského povrchu.	poruchy zemské kůry, pohyby litosférických desek, vrásy, zlomy, kerné pohyby, vrásnění, zemětřesení, sopečná činnost Vnější geologické děje-zvětrávání, působení gravitace, činnost vody, podzemní vody, moře, ledovců, větrů, organismů a člověka			
Porovná význam půdotvorných činitelů pro vznik půdy, rozlišuje hlavní půdní typy a půdní druhy v naší přírodě.	Uvede půdotvorné činitele. Rozliší některé druhy půd a objasní jejich vznik. Rozlišuje hlavní půdní typy a půdní druhy v naší krajině. Posoudí význam půd pro výživu rostlin a pro člověka. Uvede příklady devastace půd a možnosti rekultivace.	Půdy - vznik, složení, typy, význam	**Půdy**		Z 6. – 9.
Rozlišuje jednotlivá geologická období podle charakteristických znaků. Uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochranu před nimi.	Rozlišuje jednotlivá geologická období podle charakteristických znaků. Uvede rostliny a živočichy daného geologického období. Na příkladech uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj a udržení života na Zemi. Uvědomuje si nutnost ochrany životního prostředí, zejména vody a teploty pro život na Zemi. Poukazuje na znečišťovatele životního prostředí a podává návrhy na způsoby odstranění.	Dějiny Země Geologická období Podnebí a počasí ve vztahu k životu – význam vody a teploty pro život, ochrana a využití přírodních zdrojů, vlivy znečištěného prostředí a klimatických změn na živé organismy a člověka.	**Vývoj zemské kůry a organismů na Zemi**		D 6. VkO 6. – 9.

	Charakterizuje mimořádné události ve světě a v ČR. Uvede způsoby ochrany před mimořádnými událostmi a způsoby pomoci postiženým spoluobčanům. Seznámí se s geologickým vývojem a stavbou území ČR. Porovná geologicky území Českého masívu a Západních Karpat.	Mimořádné události způsobené přírodními vlivy – příčiny vzniku, přírodní světové katastrofy, nejčastější mimořádné přírodní události v ČR – povodně, větrné bouře, sněhové kalamity, laviny, náledí a ochrana před nimi Geologická stavba území ČR	**Geologický vývoj a stavba ČR**		
Uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi. Rozlišuje a uvede příklady systémů organismů - populace, společenstva, ekosystém a objasní na základě příkladu základní princip existence živých a neživých složek ekosystému. Vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam. Uvede příklady kladných a záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému.	Uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi. Seznámí se s pojmy predace, konkurence, producent, konzument. Vysvětlí a rozliší pojmy populace, společenstvo, ekosystém, potravní řetězec a objasní základní princip některého ekosystému. Uvádí neživé a živé složky ekosystému. Chápe vzájemný vztah živých a neživých složek v ekosystému. Vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam. Uvědomuje si a pozná kladný i záporný vliv člověka na životní prostředí. Uvede příklady narušení rovnováhy v ekosystému ve svém okolí i ve světě vyvolané člověkem a objasní jejich důsledky.	Základy ekologie a životního prostředí Životní prostředí a člověk Krajina a její přetváření Chráněná území Přírodní zdroje a jejich využívání Negativní vlivy lidské činnosti na pedosféru Voda a její ochrana, ovzduší a jeho ochrana Ekologické katastrofy a jejich předcházení	**Ekologie - Organismy a prostředí** **Ochrana přírody a životního prostředí**		Z 6. – 9. SZ 6, 9.

5.2.9 Člověk a příroda – Zeměpis

3. Zeměpis: 6. - 9. ročník:

Charakteristika předmětu:

Vyučovací předmět zeměpis má přírodovědný i společenskovědní charakter. Je jedním z předmětů ŠVP, který žákovi umožňuje poznávání přírody jako systému chápání důležitosti udržování přírodní rovnováhy, uvědomování si užitečnosti přírodovědných poznatků a jejich aplikace v praktickém životě. Učí žáky rozlišovat příčiny přírodních dějů, souvislosti a vztahy mezi nimi, předvídat je, popř. ovlivňovat, a to hlavně v souvislosti s řešením praktických problémů. Tento vyučovací předmět navazuje na učivo prvouky, přírodovědy a vlastivědy. Zeměpis obohacuje celkový rozhled žáků uvedením do hlavních přírodních, hospodářských a sociálních podmínek života lidí v blízkém území místní krajiny, regionu, na území ČR, v Evropě i v dalších světadílech. Umožňuje žákům orientovat se v současném světě. Pomáhá žákům uvědomit si civilizační rizika a perspektivy budoucího lidstva i vlastní zodpovědnost za kvalitu života na Zemi.

Zeměpis je povinným vyučovacím předmětem ve všech ročnících II. stupně základní školy. Vyučuje se zejména v kmenových třídách, popř. je možno využít počítačových učeben. K preferovaným organizačním formám výuky patří též vycházky, výlety a exkurze. Výuka zeměpisu by měla výrazně podporovat používání cizího jazyka, výpočetní techniky a internetu.

Výuka směřuje k vytvoření pozitivního vztahu k sobě a ke svému okolí a k rozvíjení zájmu o poznávání různých států a regionů, způsobu života, tradic a kultury, obyvatel i krásy jejich přírody. Žáci by si měli uvědomovat postavení naší země v Evropě a ve světě a vytvořit si vědomí evropské sounáležitosti.

Výuka by také měla vést žáky k získávání tolerantního postoje k lidem s odlišnou kulturou, náboženstvím, barvou pleti i politickým přesvědčením. Žáci by si měli osvojit dovednosti samostatně pracovat s různými druhy map, grafů a diagramů a spojovat poznatky z výuky s informacemi získanými z dalších zdrojů (tisk, televize, naučné časopisy, internet, apod.). Žáci by si měli osvojit základní vědomosti o Zemi jako vesmírném tělese, o krajinné sféře a uvědomovat si význam přírodních podmínek pro existenci lidské společnosti.

Ve vyučovacím předmětu zeměpis se propojují vzdělávací oblasti **Geografické informace, Zdroje dat, kartografie a topografie, Přírodní obraz země, Regiony světa, Společenské a hospodářské prostředí, Životní prostředí, Česká republika a Terénní geografická výuka,**

praxe a aplikace.

Výchovné a vzdělávací strategie:

Kompetence k učení

- žák bude veden k tomu, aby samostatně vyhledával a třídil informace a uměl je využívat v praxi
- bude vytvářen, rozvíjen a podporován zájem žáků o poznávání svého regionu, své vlasti, poznávání cizích zemí
- bude podporováno používání cizího jazyka a výpočetní techniky
- žáci se budou učit zpracovávat informace z hlediska důležitosti a objektivity a využívat je k dalšímu učení
- žák bude veden k dovednosti využívat znaky, termíny, symboly a uvádět věci do souvislosti

Kompetence k řešení problémů

- žáci budou vedeni ke schopnosti řešit problémové situace uměle vytvořené i přirozeně vzniklé
- žáci podle svých schopností volí vhodné způsoby řešení
- budeme žáky učit přecházet od smyslového poznání k poznávání založené na pojmech, prvcích teorií a modelech a chápat vzájemné souvislosti či zákonitosti přírodních faktů
- učíme žáky poznatky zobecňovat a aplikovat v různých oblastech života
- učíme žáky základům logického vyvozování a předvídání specifických závěrů z přírodovědných zákonů
- u žáků podporujeme samostatnost, tvořivost a logické myšlení
- podporujeme využívání moderní techniky a moderních technologií při řešení problémů
- žáky učíme, jak některým problémům předcházet

Kompetence komunikativní

- žák podle svých schopností je při skupinové práci schopen naslouchat, reagovat a zapojit se do diskuse
- vedeme žáky k porozumění různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů
- podporujeme kritiku a sebekritiku
- ve výuce podporujeme používání cizích jazyků a výpočetní techniky
- podporujeme přátelskou komunikaci mezi žáky, mezi žáky a vyučujícím
- klademe důraz na kulturní úroveň mluveného a písemného projevu
- vedeme žáky k přesnému a logicky uspořádanému vyjadřování a argumentaci

Kompetence sociální a personální

- vedeme žáky ke spolupráci ve skupině, aby dokázali vytvořit pravidla práce v týmu
- vedeme žáky k respektování ostatních členů skupiny (třídy), jejich názorů a požadavků
- volíme formy práce, které pojímají různorodý kolektiv třídy jako mozaiku vzájemně se doplňujících kvalit
- rozvíjíme schopnost žáků zastávat v týmu různé role
- podporujeme integraci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami do třídních kolektivů
- netolerujeme projevy rasismu a nacionalismu

Kompetence občanské

- žák podle svých schopností chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy
- vedeme žáky k poznání možnosti praktického využití geografických dovedností a znalostí
- vedeme žáky k aktivní ochraně duchovních, kulturních a materiálních výtvorů minulosti i současnosti

Kompetence pracovní

- různými formami (exkurze, film, beseda, apod.) seznamujeme žáky s různými profesemi s blízkým vztahem k zeměpisu
- seznamujeme žáky s podmínkami a možnostmi jejich pracovního uplatnění v rámci EU
- při výuce vytváříme podnětné a tvořivé pracovní prostředí, měníme pracovní podmínky, žáky vedeme k adaptaci na nové pracovní podmínky

Časová dotace vzdělávací oblasti:

Ročníky 2. stupně	6.	7.	8.	9.
Zeměpis	**2**	**1**	**2**	**1**

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření vyznačena červeně.

ŠVP ZŠ Mostek	Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Ročník
II. stupeň ZŠ	**ČLOVĚK A PŘÍRODA**	**ZEMĚPIS**	**6.**

Vzdělávací obsah předmětu

Očekávaný výstup z RVP ZV	Školní výstup (ročníkový výstup, výstup předmětu)	Učivo	Téma	Přesah vazby do PT	MV
Zhodnotí postavení Země ve vesmíru a srovnává podstatné Země s ostatními tělesy sluneční soustavy.	Posoudí postavení Země ve vesmíru, tvar a rozměry Země. Vysvětlí, jak vznikl vesmír, hvězdy a další tělesa sluneční soustavy. Uvede tělesa patřící do sluneční soustavy, vyjmenuje planety a zná jejich postavení vzhledem ke Slunci.	Vesmír a hvězdy Slunce a sluneční soustava - planety, planetky, komety	**Planeta země**	PT 6, TO 6.1; 6.1.1	D, F 6.
Prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů.	Uvede příklady působení přírodních vlivů na utváření zemského povrchu. Uvede pohyby, které naše Země vykonává a objasní jejich důsledky. Vyhledá, jaké přirozené družice má naše Země, uvede základní údaje o Měsíci a jaké vykonává pohyby. Uvede hlavní mezníky v dobývání vesmíru, zhodnotí, jak ovlivňují dnešní život. Pracuje s mapami ve školním atlase a s nástěnnou mapou Planeta Země, Sluneční soustava, hvězdná obloha. Rozumí základní geografické, topografické a kartografické terminologii. Získá osobní představu o prostředí, které nás obklopuje, umí ho popsat	Tvar a rozměry Země Pohyby Země - kolem osy, okolo Slunce Měsíc, přirozená družice Země Vývoj a poznání vesmíru, počátky výzkumu vesmíru			D, F 9.

	a určit jednoduché vazby, vyjádří, co mu prospívá a škodí. Uvede příklady působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vluvu na přírodu a na lidskou společnost.				
Používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii.	Seznámí se s pojmy globus, měřítko, druhy map, poledníky, rovnoběžky, zeměpisná síť, časová pásma. Ukáže poledníky, rovnoběžky na mapě, uvede různé druhy map.	Globus, jeho měřítko, rovnoběžky, poledníky, zeměpisná síť Čas na zeměkouli, výškopis, polohopis, druhy map	**Glóbus a mapa**		
Rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu. Porovnává působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost.	Vyjmenuje hlavní složky krajinné sféry. Vysvětlí pojmy krajinná sféra, litosféra, atmosféra, hydrosféra, pedosféra, biosféra. Orientuje se v jevech a procesech v litosféře, objasní stavbu Země, dna oceánů, proces zemětřesení, sopečné činnosti, vznik pohoří, proces zvětrávání, činnost větru a působení povrchové vody a ledovců na utváření zemského povrchu. Vysvětlí rozdíl mezi počasím a podnebím, vyjmenuje a vyhledá podnebné pásy. Pracuje s porozuměním s pojmy vítr, pasáty, monzuny, ochrana ovzduší. Orientuje se v jevech a procesech v hydrosféře, vysvětlí pojmy vnitřní a okrajové moře, průplav, průliv, záliv, poloostrov, ostrov, mořské proudy.	Krajinná sféra Litosféra - stavba Země, dno oceánů, zemětřesení, sopky, vznik pohoří, povrch jako výsledek přírodních činitelů Atmosféra - počasí, podnebí, podnebné pás, oběh vzduchu v atmosféře) Hydrosféra - vodstvo na Zemi, oceány, moře, ledovce, podpovrchová voda	**Krajinná sféra a její základní části**	PT 5, TO 5.1, 5.2, 5.3, 5.4	Př 6.

Porovná různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajiny. Přiměřeně hodnotí geografické objekty, jevy a procesy v krajinné sféře, jejich určité pravidelnosti, zákonitosti a odlišnosti, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává hranice - (bariéry) mezi podstatnými prostorovými složkami v krajině.	Vyjmenuje činitele, kteří se podílejí na vzniku půdy, uvede, jak půdy rozdělujeme. Lokalizuje na mapách rozsah nejvýznamnějších půdních typů a charakterizuje jejich hospodářské využití. Uvede význam půdy a její využití. Uvede vegetační pásy na Zemi a u každého posoudí, kterému teplotnímu pásu odpovídá a vyhledá typické zástupce rostlinstva a živočišstva. Objasní uspořádání rostlinstva a živočišstva v závislosti na zeměpisné šířce a nadmořské výšce v jednotlivých přírodních oblastech a vliv člověka na přírodní prostředí.	Pedosféra - složení půdy, půdní typy, půdní druhy, význam půdy, nebezpečí, která půdu ohrožují Biosféra - tropické lesy, savany, pouště a polopouště, subtropické oblasti, stepi, lesostepi, lesy mírného pásu, tundry, život v mořích a oceánech, výškové stupně v krajině			
Rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kriteria pro vymezení, ohraničení a lokalizaci regionů světa. Lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makro regiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny. Porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu,	Vyjmenuje a vyhledá na mapě světa jednotlivé oceány, zeměpisnou polohu, porovná jejich rozlohu, ukáže na mapě nejhlubší místa oceánů, mořské proudy. Charakterizuje význam a hospodářské využití oceánů, stav a problémy životního prostředí oceánů. Rozliší zásadní přírodní a společenské znaky světových regionů. Vyhledá na mapách jednotlivé světadíly, seřadí světadíly podle rozlohy, popíše polohu světadílů, největší ostrovy a poloostrovy. Charakterizuje polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry vybraných světadílů, oceánů a	Oceány - Atlantský, Tichý, Indický, Severní ledový	**Geografie světadílů a oceánů**	PT 4, TO 4.2, 4.3, 4.4, 4.5	Př 6.

přírodní, kulturně společenské, politické, hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, mikroregionů světa a vybraných modelových států. Zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají a mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich. Uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí.	vybraných států. Charakterizuje a na mapě vyhledá významná pohoří, nížiny, řeky a jezera. Vyjmenuje podnebné pásy, do kterých zasahuje daný světadíl, na mapě najde místa s nejvyššími a nejnižšími teplotami a srážkami. Vyjmenuje vegetační pásy, uvede významné rostliny, živočichy a hospodářsky pěstované rostliny daného pásu. Na mapě ukáže hlavní naleziště nerostných surovin a rozmístění průmyslu. Charakterizuje obyvatelstvo a zjistí počet obyvatel a porovná jejich rozmístění. Vyhledá a charakterizuje zeměpisné oblasti Afriky, určí nejvýznamnější státy a srovná jejich hospodářskou úroveň. Lokalizuje a ukáže jednotlivé státy a teritoria Australského svazu, určí hlavní oblasti a nejvýznamnější státy Oceánie. Uvede a vyhledá na mapě nejvýznamnější města daných světadílů. Určí a vyhledá na mapě polární oblasti, uvede jejich význam pro tvorbu a ochranu životního prostředí na Zemi. Posoudí význam mezinárodní vědecké spolupráce při výzkumu a využívání polárních oblastí.	Afrika, Austrálie, Oceánie - poloha,vodstvo, podnebí, fauna, flóra nerostné suroviny, obyvatelstvo, oblasti Polární oblasti - Arktida, Antarktida			

ŠVP ZŠ Mostek	Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Ročník
II. stupeň ZŠ	**ČLOVĚK A PŘÍRODA**	**ZEMĚPIS**	**7.**

Vzdělávací obsah předmětu

Očekávaný výstup z RVP ZV	Školní výstup (ročníkový výstup, výstup předmětu)	Učivo	Téma	Přesah vazby do PT	MV
Rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jak kritéria pro vymezení, ohraničení a lokalizaci regionů světa. Lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny. Porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných - modelových států. Zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech nastaly, nastávají a mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich. Uvádí na vybraných příkladech závažné	Určí polohu a rozliší jednotlivé části světadílu, ukáže důležité ostrovy, poloostrovy, zálivy, průlivy, průplavy a okrajová moře. Umí porovnat rozlohu s ostatními světadíly, vysvětlí, kterým oblastem Ameriky (a proč) říkáme Karibská oblast a které Latinská Amerika. Dokáže vyhledat a pracovat s přírodními poměry - pohoří, sopky, řeky, jezera. Vyjmenuje podnebné pásy Ameriky, vysvětlí pojmy hurikán, tornádo a uvede, které oblasti ovlivňují. Vyjmenuje vegetační pásy Ameriky, uvede rostliny a živočichy typické pro jednotlivé pásy. Na mapě vyhledá a ukáže hlavní oblasti těžby nerostných surovin, uvede hlavní průmyslové oblasti a porovná hospodářskou vyspělost vybraných států. Vyhledává a charakterizuje zemědělské oblasti a	Geografie světadílů a oceánů	**Amerika - členění amerického kontinentu** **Přírodní poměry** **Hospodářské poměry**	PT 1, TO 1; 1.1.1, 1.1.5 PT 1, TO 1.2; 1.2.3, 1.2.4 PT 2, TO 2.4 PT 3, TO 3.1 PT 4, TO 4.1 - 4.5 PT 5, TO 5.1 - 5.4 PT 6, TO 6.1; 6.1.1, 6.1.4 PT 6, TO 6.2; 6.2.1, 6.2.2	SZ 6. Př 7.

důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí. Lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech.	vyjmenuje nejvýznamnější hospodářsky pěstované plodiny. Vyhledá základní údaje o obyvatelstvu - původní, přistěhovalci, hustota obyvatelstva, významná sídla. Porovnává a hodnotí zvláštnosti a podobnosti hospodářských poměrů a dává do souvislosti s osídlením jednotlivých regionů. Srovnává hospodářskou úroveň států a životní úroveň obyvatelstva. Vyjmenuje a na mapě ukáže státy Severní, Střední a Jižní Ameriky. Využívá získaných znalostí k charakteristice jednotlivých států z hlediska přírodních i hospodářských podmínek. Dokáže využít prostředků pro vyhledávání informací a prezentovat výsledky svého vyhledávání.		**Společenské poměry** **Oblasti, regiony, státy**		I 7. D 8.
	Určí polohu, na mapě ukáže významné ostrovy, poloostrovy, pohoří, nejvyšší hory, sopky, jezera, řeky - uvede do kterých oceánů se vlévají. Umí porovnat rozlohu s ostatními světadíly, vyhledá krajní body asijské pevniny. Vyjmenuje podnebné pásy, vysvětlí pojem monzun a uvede, které oblasti Asie monzun nejvíce ovlivňuje. Vyjmenuje vegetační pásy a uvede typickou faunu a flóru každého		**Asie - přírodní poměry**		

	pásu. Na mapě ukáže významná naleziště nerostných surovin. Uvede a na mapě ukáže hlavní průmyslové oblasti a porovná hospodářskou vyspělost vybraných států. Vyhledá a charakterizuje zemědělské oblasti a vyjmenuje nejvýznamnější hospodářsky pěstované rostliny. Vyhledá základní údaje o obyvatelstvu - hustota, sídla, uvede nejrozšířenější náboženství a jeho vliv na život obyvatel a vyjmenuje hlavní jazykové skupiny. Porovnává a hodnotí zvláštnosti a podobnosti hospodářských poměrů a dává do souvislosti s osídlením jednotlivých regionů. Srovnává hospodářskou úroveň států a životní úroveň obyvatelstva. Vyjmenuje a na mapě ukáže oblasti Asie a uvede, co je pro danou oblast typické z hlediska přírodních i hospodářských podmínek. Uvede a na mapě ukáže, které státy do jednotlivých oblastí patří. Využívá získaných znalostí k souvislému vyprávění o vybraných státech z dané oblasti - přírodní i hospodářské podmínky. Zvažuje, jaké změny nastaly v daném regionu.		**Hospodářské poměry** **Společenské poměry** **Oblasti, regiony, státy**		D 6.

	Dokáže využít prostředků pro vyhledávání informací a prezentovat výsledky svého vyhledávání - (projekt - státy Asie).				I 7.

ŠVP ZŠ Mostek	Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Ročník
II. stupeň ZŠ	**ČLOVĚK A PŘÍRODA**	**ZEMĚPIS**	**8.**

Vzdělávací obsah předmětu

Očekávaný výstup z RVP ZV	Školní výstup (ročníkový výstup, výstup předmětu)	Učivo	Téma	Přesah vazby do PT	MV
Rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohraničení a lokalizaci regionů světa. Lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny. Porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných - modelových států. Zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech nastaly, nastávají a mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich. Uvádí na vybraných příkladech závažné	Určí a popíše polohu Evropy, na mapě ukáže hranici mezi Evropou a Asií. Vyhledá a ukáže na mapě důležité ostrovy, poloostrovy, souostroví, zálivy a okrajová moře. Dokáže porovnat rozlohu Evropy s ostatními světadíly. Popisuje povrch Evropy, vyhledává na mapě významná pohoří, nížiny, sopky, vodní toky, jezera. Vyjmenuje podnebné a vegetační pásy a ukáže je na mapě. Porovná v nich teploty, množství srážek, uvede rostliny a živočichy typické pro jednotlivé oblasti. Na mapě vyhledá významná naleziště nerostných surovin, uvádí hlavní průmyslové oblasti, porovnává hospodářskou vyspělost vybraných států. Vyjmenuje a lokalizuje některé firmy a jejich výrobky.	Evropa - zeměpisná poloha Přírodní poměry Hospodářské poměry	**Geografie světadílů a oceánů - Evropa**	PT 3, TO 3.1, 3.2, 3.3 PT 4, TO 4.3 PT 6, TO 6.1; 6.1.1 PT 6, TO 6.2; 6.2.1, 6.2.2	D 7. – 9.

důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí. Lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech.	Zjistí a uvede, kterými oblastmi se přepravuje nejvíce zboží - jakými dopravními prostředky. Vyhledá a charakterizuje zemědělské oblasti a uvede hlavní hospodářsky pěstované rostliny. Uvádí základní údaje o obyvatelstvu - rasy, jazyky, náboženství, hustota zalidnění, životní úroveň. Na mapě vyhledá hlavní turistická centra. Uvede ekonomická a vojenská seskupení v Evropě, uvede důležitá fakta o EU. Jmenuje a ukazuje na mapě všechny státy Evropy a zařadí je do oblastí. Využije získaných poznatků ke stručné charakteristice vybraných států z hlediska přírodních a hospodářských podmínek.	Společenské poměry EU Oblasti Evropy - charakteristika jednotlivých států			
Hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál ČR v evropském a světovém kontextu.	Určí zeměpisnou polohu a rozlohu ČR a její sousední státy. Rozlišuje přírodní podmínky ČR, popíše povrch a jeho členitost. Hodnotí polohu ČR v Evropě a vysvětlí důsledky této polohy. Popisuje vývoj státního území a nachází historické souvislosti. Jmenuje typy reliéfů, vysvětlí, jak se Český masív a Karpaty měnily v geologických dobách; na mapě nachází vybraná pohoří a hory.	Přírodní poměry	**Česká republika**	PT 6, TO 6.1; 6.1.1, 6.1.3 PT 6, TO 6.2; 6.2.1, 6.2.2	D 6. – 9. Př 9.

	Vysvětlí, čím je ovlivněno rozložení teplot a srážek v ČR. Ukazuje na mapě významné toky a nádrže, zdůvodňuje jejich využití. Uvádí výškové stupně rostlinstva a význam lesa. Najde na mapě významná chráněná území a stručně je charakterizuje. Rozděluje obyvatelstvo podle pohlaví, věku, ekonomické aktivity, uvede hlavní údaje o rozmístění obyvatelstva, uvede národy a národnostní menšiny na území ČR. Jmenuje a ukazuje na mapě významná sídla, jejich typy a funkci. Uvede hlavní průmyslová odvětví ČR, na mapě ukáže nejvýznamnější průmyslové zóny. Charakterizuje vzájemnou propojenost průmyslových odvětví a jejich závislost na přírodních podmínkách. Vyhledá a ukáže na mapě oblasti těžby nerostných surovin, uvede příklady vlivu těžby na životní prostředí. Uvede a na mapě ukáže hlavní zemědělské oblasti, vyjmenuje hlavní hospodářsky pěstované produkty. Vyjmenuje druhy dopravy, zhodnotí jejich význam a problémy; na mapě nachází hlavní	Společenské poměry Hospodářské poměry			D 9.

Uvádí příklady účasti a působnosti ČR ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států.	dopravní tepny. Posoudí význam služeb, uvede, co do služeb řadíme. Uvede a na mapě ukáže nejvyhledávanější místa z hlediska cestovního ruchu. Uvede příklady výrobků (surovin), které mají hlavní podíl na exportu a importu. Uvádí příklady účasti a působnosti ČR ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích a organizacích.				VkO 9.

ŠVP ZŠ Mostek	Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Ročník
II. stupeň ZŠ	**ČLOVĚK A PŘÍRODA**	**ZEMĚPIS**	**9.**

Vzdělávací obsah předmětu

Očekávaný výstup z RVP ZV	Školní výstup (ročníkový výstup, výstup předmětu)	Učivo	Téma	Přesah vazby do PT	MV
Lokalizuje na mapách jednotlivé kraje ČR a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit.	Vyhledá na mapách jednotlivé kraje ČR. Určuje polohu a postavení jednotlivých regionů v rámci ČR. Na mapě ukáže jednotlivé kraje, krajská města a nejvýznamnější sídla. Charakterizuje hospodářské poměry, přírodní zvláštnosti a kulturní zajímavosti jednotlivých krajů ČR. Charakterizuje a porovnává jednotlivé kraje podle vybraných kritérií - přírodní podmínky, osídlení, hospodářství, zvláštnosti, turistické zajímavosti, kvalita ŽP a vysvětluje, v čem se liší. Vytvoří projekt na téma „Kraje ČR“.	Jednotlivé kraje ČR	**Česká republika - regiony**	PT 1, TO 1.1.; 1.1.1 PT 1, TO 1.2; 1.2.3	Čj 6. – 9. D 7. – 9.
Vymezí a lokalizuje místní oblast (region) podle bydliště nebo školy. Hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu, možnosti dalšího rozvoje, přiměřeně analyzuje vazby místního regionu k vyšším územním	Vymezí a lokalizuje území místní krajiny a oblasti (regionu) podle bydliště nebo školy. Ukáže na mapě polohu svého regionu, uvede a ukáže sousední regiony. Zhodnotí sociálněekonomickou situaci v regionu. Popíše a posoudí typické znaky přírody, osídlení, hospodářství a kultury místního regionu a porovná je s ostatními regiony. Hodnotí na základě	Místní oblast - poloha, vztahy k okolním regionům, přírodní charakteristika, socioekonomická charakteristika	**Místní region**		

celkům.	dostupných a osvojených znalostí význam regionu v rámci státu.				
Porovná státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků.	Orientuje se na politické mapě světa. Vymezí oblasti, z hlediska kterých se státy mohou odlišovat. Prezentuje příklady států světa s určitým společným znakem. Rozlišuje a porovnává státy světa podle zeměpisné polohy, počtu obyvatelstva, z hlediska svrchovanosti, státního zřízení, formy vlády, správního členění. Vysvětluje význam politických, hospodářských a bezpečnostních organizací a uvádí jejich příklad	Státy světa - rozdílnosti (poloha, rozloha, lidnatost) Státní zřízení, formy vlády, správní členění Stupeň rozvoje Mezinárodní politické organizace a seskupení	**Politický zeměpis** **Společenské a hospodářské prostředí**	PT 2, TO 2.2, 2.4	D 8. – 9. VkO 9.
Posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace, její rozložení, strukturu, růst, pohyby a dynamika růstů a pohybů. Zhodnotí na vybraných příkladech mozaiku multikulturního světa.	Pracuje aktivně s tematickými mapami obsahujícími informace o obyvatelstvu, sídlech a hospodářských činnostech v celosvětovém měřítku. Uvede příklady, jak přírodní podmínky souvisejí s funkcí a rozmístěním lidských sídel. Porovná rozmístění obyvatelstva na Zemi, vysvětlí pojmy migrace, imigrace, emigrace. Zjistí a uvede příklady států s kladným i záporným přírůstkem, porovná tyto státy, vyhledá nejnovější údaje, uvede pravděpodobný budoucí vývoj. Popisuje rozmístění lidských ras, národů, jazyků, náboženství, lidských sídel, nejdůležitějších	Obyvatelstvo světa a jeho růst Rozmístění obyvatelstva a jeho územní pohyb Lidské rasy, národy, jazyky Světová náboženství	**Obyvatelstvo - svět**	PT 1, TO 1.2; 1.2.1, 1.2.2, 1.2.3 PT 3, TO 3.1, 3.2 PT 4, TO 4.1, 4.2, 4.3, 4.4, 4.5 PT 6, TO 6.1; 6.1.1 PT 6.2; 6.2.1, 6.2.2	VkO 9. D 6.

	aglomerací.				
Posoudí, jak přírodní podmínky souvisí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel.	Posuzuje působení přírodních krajinotvorných procesů a vzájemný vztah mezi přírodou a lidskou společností na krajinu. Porovnává venkovská a městská sídla, jejich význam v minulosti a dnes, vysvětlí pojmy urbanizace, aglomerace. Vysvětlí pojem územní struktura měst a objasní jakou úlohu plní různé části měst. Vymezí globální problémy lidstva, hledá jejich příčiny, diskutuje o možných důsledcích a hledá řešení.	Městská sídla-proces urbanizace Územní struktura měst Přelidnění, hlad, migrace			
Lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech.	Uvědomuje si vliv konfliktů a společenských rizik na současný svět. Lokalizuje aktuální příklady politických, národnostních a náboženských konfliktů ve světě. Objasňuje příčiny napětí a konfliktů ve světě.	Konflikty ve světě-politické, náboženské, vojenské Terorismus			VkO 9.
Zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje.	Pracuje aktivně s tematickými mapami obsahujícími informace o světovém hospodářství. Určí a vyhledá hlavní oblasti světového hospodářství. Vyhledá hlavní oblasti těžby nerostných surovin. Zhodnotí hlavní charakter, funkci a rozmístění světového zemědělství.	Průmysl, nerostné suroviny Zemědělství Omezení energetických			

		zdrojů			
Porovná předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit.	Lokalizuje nejvýznamnější průmyslové oblasti světa a rozmístění světové průmyslové výroby podle odvětví. Vymezuje druhy dopravy, uvádí jejich význam a srovnává ekologická hlediska. Zhodnocuje význam služeb pro obyvatelstvo. Vyhledá na mapách nejznámější oblasti cestovního ruchu a rekreace. Vysvětluje pojmy export, import, aktivní a pasivní obchodní bilance.	Propojování světa-doprava, spoje Růst sektoru služeb			
Porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajin. Uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů). Uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí.	Umí pojmenovat různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry. Uvede příklady přírodních a kulturních krajinných složek. Rozliší na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce přírodních a kulturních krajin. Zhodnotí, jak společenské a hospodářské vlivy lidské společnosti působí dlouhodobě v prostoru a čase na krajinu a životní prostředí, uvede kladné i záporné příklady. Uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí. Zhodnotí dodržování	Ochrana přírodního dědictví lidstva Přírodní a kulturní krajina Ekosystémy Globální změny klimatu Znečištění atmosféry Přírodní katastrofy Znečištění oceánů	**Krajina a životní prostředí**	PT 5, TO 5.1, 5.3, 5.4	Př 9. VkO 9.

	zásad ochrany přírody a ŽP na globální a lokální úrovni. Provede prostorové rozmístění hlavních ekosystémů. Vysvětlí příčiny a následky jednotlivých ekologických problémů a hledá způsoby jejich řešení. Navrhne možná řešení problematiky životního prostředí, rozumí pojmům ekologie, trvale udržitelný rozvoj.	Trvale udržitelný rozvoj			
Uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech.	Respektuje pravidla bezpečnosti pohybu a pobytu v krajině. Dodržuje a respektuje pokyny řídících pracovníků při mimořádných událostech – procvičuje na modelových situacích.	Pravidla bezpečného pohybu a pobytu v přírodě a krajině, pravidla bezpečnosti při mimořádných událostech			

5. 2. 10 Člověk a příroda – Chemie

4. Chemie: 8. - 9. ročník:

Charakteristika předmětu:

Je určen pro druhý stupeň základní školy a vyučuje se jako samostatný předmět v 8. - 9. ročníku po 2 hodinách týdně. Výuka je zaměřena především na poznávání základních chemických pojmů a zákonitostí na příkladech směsí, chemických látek a jejich reakcí s využíváním jednoduchých chemických pokusů.

Žáci se učí zkoumat příčiny přírodních procesů, souvislostí či vztahy mezi nimi. Vzdělávání v předmětu chemie směřuje k podchycení a rozvíjení zájmu o obor. Žáci jsou vedeni k využívání poznatků a upevňování dovedností pracovat podle pravidel bezpečné práce s chemikáliemi a dovednosti poskytnout první pomoc při úrazech s nebezpečnými chemickými látkami a přípravky.

Důležité je seznámení s mnohostranným využitím chemie v nejrůznějších oblastech lidské činnosti - ekologie, průmysl, zemědělství, potravinářství, energetika, zdravotnictví, apod.

Důraz je kladen na praktická cvičení jednoduchých laboratorních metod a postupů. V závislosti na vybavení školy pomůckami jsou některé pokusy prováděny vyučujícím pouze demonstračně.

Předmět chemie je úzce spjat s dalšími přírodovědnými předměty jako je M, F, Z a Př. Výuka předmětu bude probíhat převážně v prostorách odborné učebny fyziky a chemie.

V předmětu chemie se prolínají témata – **Pozorování, pokus a bezpečnost práce, Směsi, Částicové složení látek a chemické prvky, Chemické reakce, Anorganické sloučeniny, Organické sloučeniny a Chemie a společnost.**

Výchovné a vzdělávací strategie:

Kompetence k učení:

- učitel zadává samostatnou práci, např. přípravu preparátů, problémové úlohy, doporučuje další studijní zdroje (populárně naučnou literaturu, časopisy, internet, apod.)
- vede žáky ke správnému používání chemických termínů, symbolů a značek
- dává žákům možnost formulovat závěry na základě pozorování a pokusů

Kompetence k řešení problémů:

- učitel vybaví žáky vědomostmi, znalostmi a hlavně dovednostmi potřebnými pro rozpoznání problému a jeho řešení
- vede žáky k možnosti obhajoby svého rozhodnutí

- zadává žákům problémové úlohy související s učivem chemie a metodicky dohlíží na jejich řešení
- při řešení problémů umožňuje žákům hledat a nacházet nové přístupy a nová řešení

Kompetence komunikativní:

- zadává skupinovou práci, která je založena na komunikaci mezi žáky
- otevřeně komunikuje se žáky o problémech souvisejících s rozvojem chemického průmyslu
- vyjadřuje se jasně, srozumitelně, věcně a gramaticky správně, totéž vyžaduje od žáků

Kompetence sociální a personální:

- podněcuje žáky ke smysluplné diskusi
- zadává žákům skupinovou práci a dohlíží, aby se každý zodpovědně a konstruktivně zapojil do řešení
- veřejně kritizuje a potírá jakékoli náznaky neúcty, nadřazenosti či snahy o zneužívání odlišného temperamentu, sebevědomí nebo postavení jednotlivce v rámci pracovní skupiny
- skupinovou diskusí o výsledcích práce jednotlivce nebo skupiny rozvíjí schopnost žáků v sociálním kontextu sebekriticky hodnotit sama sebe

Kompetence občanské:

- je svým vztahem k přírodě a lidem pro žáky příkladem
- vede žáky k respektování pravidel pro práci s chemickými látkami, řádu učebny
- vede žáky k zodpovědnému chování v krizových situacích (přivolat pomoc a poskytnout první pomoc)
- vede žáky k chápání základních ekologických souvislostí

Kompetence pracovní:

- v rámci laboratorních cvičení umožní žákům pracovat s přístroji a pomůckami
- vede žáky k provádění jednoduchých pokusů, k dovednosti rozplánování celé laboratorní práce
- vede žáky k bezpečnému a účinnému používání materiálů, nástrojů a vybavení
- důsledně kontroluje dodržování pracovních povinností
- zadává žákům také dlouhodobější úkoly a tím je připravuje na soustavnou práci

Časová dotace vzdělávací oblasti:

Ročníky 2. stupně	6.	7.	8.	9.
Chemie			**2**	**2**

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření vyznačena červeně.

ŠVP ZŠ Mostek	Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Ročník
II. stupeň ZŠ	**ČLOVĚK A PŘÍRODA**	**CHEMIE**	**8.**

Vzdělávací obsah předmětu

Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstup (ročníkový výstup, výstup předmětu)	Učivo	Téma	Přesah vazby do PT	MV
	Vysvětlí na příkladech význam chemie pro náš život. Dokáže vysvětlit, co chemie zkoumá a jaké metody používá. Provede jednoduché chemické pokusy, jejichž výsledek zaznamená.	Chemie jako jedna z přírodních věd Pozorování, měření, pokus a jeho záznam	**Pozorování, pokus a bezpečnost práce**	PT 5, TO 5.2, 5.3, 5.4 PT 6, TO 6.1; 6.1.1, 6.1.2	
	Rozlišuje pojmy látka a těleso na konkrétních příkladech. Rozpozná přeměny skupenství látek.	Látky a tělesa	**Látky a tělesa**		F 6.
Určí společné a rozdílné vlastnosti látek.	Popíše společné a rozdílné vlastnosti vybraných látek. Rozliší společné a rozdílné vlastnosti látek pozorováním - barva, lesk, zápach, skupenství (rozpozná přeměny skupenství látek), a pokusem - teplota varu, hustota, rozpustnost, tepelná a elektrická vodivost, hořlavost. Vyhledává hodnoty fyzikálních veličin - hustota, teplota tání a varu v tabulkách.	Vlastnosti látek- hustota, teplota varu a tání, hořlavost, rozpustnost, tepelná a elektrická vodivost	**Vlastnosti látek** **Přeměny látek**		
	Pojmenuje nejčastěji používané sklo a pomůcky.	Chemické sklo			
	Rozlišuje, které z dějů probíhajících v přírodě jsou děje chemické.	Chemický děj			
Pracuje bezpečně s dostupnými a vybranými běžně	Ovládá zásady bezpečné práce v chemické laboratoři a první pomoc při úrazech způsobenými	Zásady bezpečné práce ve školní laboratoři i v	**Zásady bezpečné práce**		

používanými nebezpečnými látkami a hodnotí jejich rizikovost; posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí. Objasní nejefektivnější jednání v modelových příkladech havárie s únikem nebezpečných látek.	chemickými látkami. Uvede příklady nebezpečných běžně dostupných látek. Seznámí se se způsobem označení těchto látek (R - věty, S - věty). Reaguje na případy úniku nebezpečných látek.	běžném životě Nebezpečné látky a přípravky, R-věty, S-věty, varovné značky a jejich význam Mimořádné události, havárie chemických provozů, úniky nebezpečných látek Historie chemie (alchymie)	**Nebezpečné látky a přípravky** **Mimořádné události**		D 6. – 8.
Rozlišuje směsi a chemické látky. Vypočítá složení roztoků, připraví prakticky roztok daného složení. Vysvětlí základní faktory ovlivňující rozpouštění pevných látek. Navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení; uvede příklady oddělování složek v praxi.	Rozliší a pozná chemické látky a směsi. Určí, zda jde o směs různorodou nebo stejnorodou. Uvede příklady směsí používaných v každodenním životě. Připraví směsi různorodé a stejnorodé. Rozezná druhy roztoků a jejich využití v běžném životě. Vypočítá složení roztoků a připraví je v laboratoři i v běžném životě. Vysvětlí vliv teploty, míchání a plošného obsahu na rychlost rozpouštěné pevné látky. Používá správně pojmy koncentrovanější, zředěnější, nasycený a nenasycený roztok. Zvolí správnou techniku k oddělení složek dané směsi. Uvede příklady využívání technik oddělování složek směsí v praktickém životě. Osvojí si postupy oddělování složek směsí	Směsi a jejich složky Různorodé směsi - suspenze, emulze, pěna, aerosoly Stejnorodé směsi Směsi v přírodě a v každodenním životě Roztoky a jejich složení Hmotnostní zlomek Faktory ovlivňující rychlost přípravy roztoku Koncentrovanější a zředěnější, nasycený a nenasycený roztok Oddělování složek směsí - usazování, odstřeďování, filtrace, destilace, krystalizace, sublimace	**Směsi** **Druhy směsí** **Hmotnostní zlomek** **Techniky oddělování směsí**		M 6. – 8.

	a umí je prakticky experimentálně provádět				
Rozliší různé druhy vod a uvede příklady jejich výskytu a použití.	Rozliší různé druhy vod podle obsahu minerálních látek, uvede příklady výskytu a využití.	Voda v přírodě- pitná a užitková; odpadní vody	**Voda a vzduch**		Př 9.
	Popíše princip výroby pitné vody ve vodárnách.	Výroba pitné vody, čistota vody Voda destilovaná, měkká, tvrdá a minerální voda			
Uvede příklady znečišťování vody a vzduchu v pracovním prostředí a domácnosti, navrhne nejvhodnější preventivní opatření a způsoby likvidace znečištění.	Uvede příklady zdrojů znečišťování vody ve svém nejbližším okolí, objasní princip čištění vody v čistírně odpadních vod.				
	Zná složení vzduchu. Uvede zdroje znečišťování vzduchu v nejbližším okolí.	Vzduch a jeho složení, čistota			
	Vysvětlí význam kyslíku pro člověka a v průmyslové výrobě.	Kyslík			
	Uvede způsob přípravy kyslíku v laboratoři, popíše vlastnosti kyslíku.				
	Vysvětlí pojmy hoření, hořlaviny, teplota vznícení.	Hoření látek			
Aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe.	Vysvětlí princip hašení, uvede běžně používané hasící prostředky. Dokáže poskytnout PP při popáleninách.	Hašení plamene			
	Popíše vznik teplotní inverze a smogu. Uvede zdroje znečišťování vzduchu v nejbližším okolí.	Ovzduší a zdroje jeho znečišťování			
		Ozónová vrstva			
		Teplotní inverze, smog Extrakce, chromografie			VkZ 8.
Používá pojmy atom a molekula ve správných souvislostech. Rozlišuje chemické prvky a chemické sloučeniny a pojmy používá ve správných souvislostech.	Popíše stavbu a složení atomu, vysvětlí pojem protonové číslo.	Dělitelnost látek	**Částicové složení látek**		F 6.
	Určí počty elementárních částic z hodnoty protonového čísla. Správně používá značky a názvy nejznámějších chemických prvků.	Atomy jako částice látek - protony, neutrony, elektrony, protonové číslo Jádro atomu, elektronový obal, valenční elektrony			
	Používá pojmy atom, molekula, prvek, sloučenina, směs ve správných souvislostech.				
	Určí na konkrétních	Chemické látky,			

	případech, která látka je sloučenina. Chápe kvalitativní a kvantitativní význam chemické značky a chemického vzorce. Čte chemické zápisy - vzorce, značky.	chemické sloučeniny Elektronové vrstvy, model atomu			
Orientuje se v periodické soustavě chemických prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti.	Uvede vlastnosti a použití vodíku, způsob přípravy a výroby. Uvede nejobvyklejší chemické prvky a jednoduché chemické sloučeniny a jejich značky. Rozliší prvky na kovy a nekovy a polokovy. Rozpozná vybrané kovy a nekovy a jejich možné vlastnosti. Pozná některé významné kovy a uvede jejich vlastnosti. Uvede příklady praktického využití kovů a jejich slitin. Popíše nejdůležitější vlastnosti nekovů - kyslík, vodík, halogeny, síra, uhlík, fosfor. Orientuje se v periodické soustavě prvků.	Vodík-nejjednodušší prvek Nukleonové číslo, nuklidy, izotopy Dělení prvků na kovy, nekovy, polokovy a obecné vlastnosti a použití vybraných prvků Kovy - Fe, Al, Cu, Zn, Ag, Au, Hg (Pb, Sn, P) Polokovy (Si, Ge) Alkalické kovy (Li, Na, K) Slitiny kovů-mosaz, bronz, dural Halogeny - F, Cl, Br, I Síra, uhlík Periodická soustava prvků, periodický zákon	**Chemické prvky** **Periodická soustava chemických prvků**		F 8. Z 6. – 9.
Rozliší výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí, provede jejich klasifikaci a zhodnotí jejich využívání.	Pojmenuje výchozí látky a produkty nejjednodušších chemických reakcí. Vysvětlí pojem chemická reakce, chemická rovnice, reaktanty, produkty, chemický rozklad, slučování. Zapíše chemický děj popsaný slovy formou chemické rovnice a naopak. Vyhledá hodnoty elektronegativity v tabulkách a určí typ	Výchozí látky (reaktanty) a vzniklé chemické látky (produkty) Chemická reakce, rovnice Chemické slučování, chemický rozklad Chemická vazba a její typy	**Chemické reakce** **Chemická vazba**		

	vazby v jednoduchých sloučeninách. Popíše vznik kationtu a aniontu z neutrálního atomu a zapíše vznik těchto iontů chemickou rovnicí.	Ionty, iontové sloučeniny			
Přečte chemické rovnice a s užitím zákona zachování hmotnosti vypočítá hmotnost výchozí látky nebo produktu.	Aplikuje zákon zachování hmotnosti. Vypočítá molární hmotnost sloučeniny z molárních hmotností chemických látek. Používá veličinu látkové množství a jednotku mol při čtení chemických rovnic. Řeší nejjednodušší výpočtové úlohy z chemických rovnic. Uvede některé faktory ovlivňující rychlost chemické reakce.	Zákon zachování hmotnosti Molární hmotnost Látkové množství Úprava chemické reakce Faktory ovlivňující rychlost chemické reakce Katalyzátory	**Anorganické sloučeniny**		
Porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí.	Určuje oxidační číslo prvků ve vzorcích oxidů a halogenidů. Sestaví vzorec oxidu, halogenidu a naopak. Zná vlastnosti nejdůležitějších oxidů a halogenidů - SO_2, NO, NO_2, CO, CO_2, CaO, Fe_2O_3, SiO_2, Al_2O_3, ZnS, PbS, NaCl, KCl. Dokáže vysvětlit princip srážecích reakcí.	Oxidační číslo Názvosloví oxidů, oxidy - siřičitý, dusnatý, dusičitý, vápenatý (pálené vápno), uhelnatý, uhličitý (sklo) Vlastnosti a použití vybraných oxidů, halogenidy - názvosloví, vlastnosti a použití prakticky významných halogenidů	**Dvouprvkové sloučeniny** **Oxidy** **Sulfidy** **Halogenidy**		
Vysvětlí vznik kyselých dešťů, uvede jejich vliv na životní prostředí a uvede opatření, kterými jim lze předcházet.	Vysvětlí vznik kyselých dešťů, uvede jejich vliv na životní prostředí a navrhne opatření, jak jim předcházet. Uvede, co může způsobovat skleníkový efekt. Popíše způsob PP člověku přiotrávenému CO. Rozlišuje kyselé a zásadité roztoky pomocí	Kyselost a zásaditost roztoků	**Kyseliny a hydroxidy**		

	indikátorů. Vyjmenuje zásady PP při zasažení pokožky roztokem kyseliny nebo zásady, poskytne 1. pomoc při zasažení pokožky kyselinou nebo hydroxidem.				Př, VkZ 8.
	Dokáže vysvětlit správné ředění kyselin a zásad. Zapisuje vzorce, popisuje vlastnosti a použití kyseliny chlorovodíkové, dusičné, sírové a hydroxidu sodného, draselného a vápenatého a zná vliv těchto látek na životní prostředí.	Vlastnosti, vzorce názvy a použití vybraných prakticky významných kyselin-chlorovodíková, sírová, dusičná Hydroxidy-sodný, draselný - vlastnosti, vzorec, použití			
	Osvojí si zásady názvosloví kyselin a hydroxidů. Zapíše chemickými rovnicemi postup výroby kyseliny chlorovodíkové a sírové. Dokáže rozlišit vybrané kyselinotvorné a zásadotvorné oxidy - SO2, CO2, CaO, Na2O a zapíše jejich reakci s vodou. Vysvětlí pojem kyslíkový kation a hydroxidový anion.	Oxid hlinitý-rubíny, safíry; sulfidy-galenit, sfalerit; kyseliny a zásadotvorné oxidy; kyselina fosforečná			
	Orientuje se na stupnici pH, změří pH roztoků univerzálním indikátorovým papírkem, používaných v běžném životě.	Indikátory pH			
	Osvojí si zásady názvosloví běžných solí - dusičnanů, síranů, uhličitanů, fosforečnanů, hydrogenuhličitanu sodného, vápenatého, modré skalice, sádrovce, krystalové sody.	Soli	**Soli**		

	Zapíše chemickými rovnicemi příklady vzniku solí odvozených od H2SO4, H2CO3, HCl, HNO3 neutralizací, reakcí kovu s kyselinou, kovu s nekovem, kyselinotvorného oxidu s hydroxidem, zásadotvorného oxidu s kyselinou, reakcí oxidu kovu s kyselinou, srážením. Rozeznává neutralizaci mezi ostatními chemickými reakcemi. Zapisuje neutralizaci známých kyselin a hydroxidů chemickými rovnicemi. Uvede příklady neutralizace v běžném životě. Vysvětlí pojem neutralizační roztoky. Uvede příklady solí, které se používají jako dusíkatá a draselná průmyslová hnojiva. Uvede příklady využití solí ve stavebnictví - sádra, cement, malta a při výrobě keramiky. Zapíše rovnici výroby páleného, hašeného vápna a tvrdnutí vápenné malty. Popíše vlastnosti a použití vybraných prakticky využitelných solí a zná vliv těchto látek na životní prostředí.	Vznik solí Neutralizace Použití solí			

ŠVP ZŠ Mostek	Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Ročník
II. stupeň ZŠ	**ČLOVĚK A PŘÍRODA**	**CHEMIE**	**9 .**

Vzdělávací obsah předmětu

Očekávaný výstup z RVP TV	Školní výstup (ročníkový výstup, výstup předmětu)	Učivo	Téma	Přesah vazby do PT	MV
Rozliší výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí, provede jejich klasifikaci a zhodnotí jejich využívání.	Rozeznává redoxní reakce mezi ostatními chemickými reakcemi. Určuje v zápisu nejjednodušších chemických rovnic oxidaci a redukci. Předvídá pomocí řady reaktivity kovů průběh chemických reakcí. Seznámí se s principem výroby kovů z rud pomocí redukčního činidla. Uvede významné rudy; popíše výrobu železa ve vysoké peci. Seznámí se s procesem zkujňovacích procesů při výrobě oceli. Zapíše chemicky děje probíhající na elektrodách při elektrolýze roztoku (CuCl2, ZnBr2) a taveniny (NaCl, KCl). Seznámí se se způsoby využití elektrolýzy v průmyslu. Porovná princip galvanického článku a elektrolýzy. Popíše činitele ovlivňující rychlost koroze a způsoby ochrany ocelových předmětů před korozí.	Klasifikace chemických reakcí, redoxní reakce a jejich praktický význam Reaktivita kovů Výroba surového železa, oceli Elektrolýza a její průmyslové využití (výroba hliníku, chlóru, vodíku a hydroxidu sodného) Výroba elektrického proudu chemickou cestou - galvanický článek) Koroze	**Chemické reakce - redoxní reakce**	PT 1, TO 1.3; 1.3.1, 1.3.2 PT 5, TO 5.3, 5.4 PT 3, TO 3.1 PT 6, TO 6.1; 6.1.1., 6.1.2 PT 6, TO 6.2; 6.2.1	F 8.

Zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy.	Vysvětlí pojmy exotermická a endotermická reakce, uvede příklady z běžného života a průmyslu. Vyjmenuje příklady fosilních a vyráběných paliv, porovná jejich výhřevnost s použitím grafu. Zhodnotí užívání paliv jako zdrojů energie. Vysvětlí využití uhlí jako paliva a suroviny, uvede využití produktů v běžném životě a průmyslu. Uvede základní frakce (vyjmenuje některé produkty průmyslového zpracování) ropy a jejich použití. Zhodnotí spalování přírodních a vyráběných paliv z hlediska péče o ŽP. Zhodnotí z ekologického hlediska využívání různých paliv (včetně pohonných látek pro automobily). Vysvětlí význam používání automobilových katalyzátorů. Uvede zdroje energie - vyčerpatelné, nevyčerpatelné. Posoudí možnosti využití bioplynu, ethanolu, geotermální energie, jádra atomu jako zdrojů energie.	Reakce exotermní a endotermní Teplo a chemické reakce Paliva Výhřevnost paliv Uhlí Karbonizace uhlí Ropa, zemní plyn Vyčerpatelné a nevyčerpatelné zdroje Netradiční zdroje	**Chemické reakce - termochemická reakce**		F 7. – 8.
Rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití.	Objasní vlastnosti uhlíku v organických sloučeninách - čtyřvaznost, typy řetězců, typy vazeb a vzorců.	Organické sloučeniny a jejich charakteristika	**Organické sloučeniny**		

	Vysvětlí princip názvosloví uhlovodíků; zapíše vzorce vybraných uhlovodíků a podle typů řetězců a jejich vazeb určí, do jaké skupiny uhlovodíků patří.	Uhlovodíky	**Uhlovodíky**		
	Charakterizuje alkany, dokáže určit jejich modely, zapsat vzorce, u methanu, ethanu, propanu a butanu uvede výskyt a využití. Zapíše chemickou rovnici spalování alkanů.	Alkany - methan, ethan, propan, butan			
	Charakterizuje alkeny, určí modely, zapíše jednoduché vzorce různými typy, ethylenu a propylenu uvede význam. Uvede přípravu ethylenu a reakci zapíše chemickou rovnicí.	Alkeny - ethylen, propylen Dieny - butadien			
	Charakterizuje alkiny, určí modely, zapíše vzorce a u acetylenu uvede přípravu, vlastnosti a použití v praxi.	Alkiny - acetylen			
	Charakterizuje areny, vysvětlí pojem benzenové jádro, uvede význam a vlastnosti benzenu a naftalenu. Seznámí se s pojmem krakování (petroleje).	Areny - benzen, naftalen Styren Uhlovodíky a automobilismus Krakování			
	Zamyslí se nad vlivem automobilismu na ŽP (testování výfukových plynů).	Oktanové číslo benzinů Význam katalyzátoru			F 8.
	Aplikuje uhlovodíkový zbytek methyl, ethyl, vinyl.	Uhlovodíkový zbytek Charakteristická skupina; derivát uhlovodíku	**Deriváty uhlovodíků**		F 9.

	Dokáže aplikovat obecný princip názvosloví halogenderivátů při psaní a čtení vzorců - chlorethan, tetrachlormethan, vinylchlorid, tetrafluotethylen. Uvede význam uvedených halogenderivátů. Vysvětlí pojem freony vzhledem k ŽP.	Halogenderiváty			
	Charakterizuje alkoholy, zapíše vzorce, uvede vlastnosti a použití methanolu, ethanolu, glycerolu. Chápe nebezpečí požívání alkoholických nápojů.	Hydroxylové sloučeniny Alkoholy (methanol, ethanol, glycerol) Fenoly Ethylenglykol			
	Uvede vzorec a význam formaldehydu, acetaldehydu a acetonu.	Karboxylové sloučeniny (aldehydy, ketony)			
	Charakterizuje karboxylové kyseliny, zapíše vzorce kyseliny mravenčí a octové. Zapíše esterifikaci kyseliny mravenčí a octové s ethanolem (methanolem)	Karboxylové kyseliny; kyseliny - mravenčí, octová Estery, esterifikace Kyselina palmitová, stearová, olejová			
	Uvede kyseliny vázané v tucích, kyselinu aminooctovou a nukleové kyseliny. Chemickými rovnicemi zapíše vznik polyethylenu. Seznámí se s pojmy polymerace, makromolekula, vysvětlí pojmy PE, PVC, PS; uvede	Aminokyseliny - kyselina aminooctová Nukleové kyseliny Plasty, polymerace	**Plasty**		

	vlastnosti a význam plastů a syntetických vláken.				
Orientuje se ve výchozích látkách a produktech fotosyntézy a koncových produktů biochemického zpracování, především bílkovin, tuků, sacharidů; určí podmínky postačující pro aktivní fotosyntézu, uvede příklady zdrojů bílkovin, tuků, sacharidů a vitamínů.	Uvede výchozí látky, produkty a podmínky průběhu fotosyntézy a význam této reakce pro život na Zemi. Popíše zdroje, vlastnosti a použití sacharidů. Zapíše vznik glukosy při fotosyntéze chemickou rovnicí. Uvede zdroje, význam a vlastnosti glukosy, sacharosy, škrobu, glykogenu, celulosy. Popíše zdroje a vlastnosti tuků a jejich vhodný obsah ve stravě člověka. Uvede zdroje, vlastnosti a způsoby získávání tuků. Slovně popíše výrobu a složení sodného mýdla a uvede výhody a nevýhody používání mýdel a saponátů. Vyjmenuje příklady zdrojů bílkovin a uvede důvody a obecné zásady pro jejich začlenění do stravy. Uvede obecné zásady při správné skladbě potravy. Uvede příklady bílkovin, tuků, sacharidů a vitamínů v potravě z hlediska obecně uznávaných zásad správné výživy. Uvede význam biokatalyzátorů pro rostlinný a živočišný organismus a pro průmyslovou výrobu.	Fotosyntéza Sacharidy Glukosa, sacharosa, glykogen, škrob, celulosa Tuky, mýdla, saponáty Bílkoviny - výskyt, zdroje, vlastnosti Enzymy, vitamíny, hormony Biotechnologie	**Významné látky v organismech**		Př, VkZ 8. Pč 6. – 7.
Zhodnotí využívání	Chápe význam sběru a využívání druhotných	ŽP a chemie, recyklace	**Chemie a společnost -**		

prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi. Orientuje se ve využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na ŽP a zdraví člověka.	surovin. Uvede příklady, jak dochází ke znečišťování ŽP a jak tomu předcházet. Uvede příklady využívání prvotních a druhotných surovin. Zhodnotí využívání různých látek v praxi vzhledem k životnímu prostředí a zdraví člověka. Používá správně pojmy pesticidy, detergenty, emise, imise, smog. Uvede nebezpečí spojené s konzumací drog a jiných návykových látek.	Chemický průmysl v ČR - výrobky, rizika v souvislosti s ŽP Průmyslová hnojiva Tepelně zpracovávané materiály - cement, vápno, sádra, keramika Plasty a syntetická vlákna- vlastnosti, použití, likvidace Léčiva, pesticidy, detergenty, insekticidy Drogy, doping, tabák, kofein Výživa, složky potravin	**chemie slouží a ohrožuje**		VkZ, Př 8. VkO 9.
Objasní nejefektivnější jednání v modelových příkladech havárie s únikem nebezpečných látek. Aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe.	Zvolí nejefektivnější jednání v modelových příkladech havárie s únikem nebezpečných látek. Chápe nebezpečnost vzniku zplodin při hoření chemických látek (plastů). Vyjmenuje metody a prostředky hašení plamene, aplikuje znalosti o principech hašení požárů. Dokáže včas přivolat pomoc při požáru. Seznámí se s poskytováním PP při popáleninách. Seznámí se s příklady OL, jejich účinky a ochranou proti nim.	Mimořádné události Hořlaviny, význam tříd nebezpečnosti Otravné látky			D 9.

5. 2. 11 Umění a kultura – Hudební výchova

Vzdělávací oblast „Umění a kultura“

1. Hudební výchova: 6. - 9. ročník:

Charakteristika předmětu:

V této oblasti vedou učitelé žáky k hledání a ochraně krásy - estetična. Obsah oblasti směřuje žáky k chápání tradic, kritickému přístupu k umění a kultuře. Sleduje smysl a podstatu tvůrčí činnosti. Ukazuje na podstatu tvorby - dozvědět se něco o sobě, překonat sebe sama, přiblížit se k tomu, co nás přesahuje.

Postupy umělecké tvorby jsou blízké projektovým pracovním postupům, tedy tvořivé činnosti žáků. Jde o objevování projevů autonomie, tělesné a duševní pohody, vnímání prožitku.

Hudební výchova navazuje na výuku prvního stupně a je zařazena jako povinný předmět ve všech ročnících stupně druhého. Zahrnuje hudební nauku s cílem osvojit si základy hudební teorie potřebné pro praktické provozování hudby, dějiny hudby a poslech s cílem získat přehled o vývoji české a světové hudby s důrazem na praktický poslech a praktické činnosti zahrnující zpěv, dirigování, hudebně pohybovou výchovu, hru na Orffovy nástroje, případně na melodické nástroje (flétna, klávesy, kytara).

Hudbu žák nejen citově prožívá, ale učí se chápat i její společenské funkce a hodnotit ji. Důraz je kladený na poznávání harmonie a rytmu jako vlastnosti nejen hudební kultury, ale života vůbec. Hudební výchova se tímto způsobem podílí na osobnostním rozvoji žáka.

Výuka na naší škole probíhá v odborné učebně hudební výchovy, která je vybavena videem s televizí, klavírem, klávesami, rytmickými a melodickými hudebními nástroji, hudební věží a dalšími pomůckami, které jsou potřebné k realizaci hudebních témat. K dispozici je též odborná učebna pohybové výchovy.

Předmět hudební výchova je tvořena několika vzdělávacími oblastmi – **Vokální činnosti, Instrumentační činnosti, Hudebně pohybové činnosti a Poslechové činnosti.**

Výchovné a vzdělávací strategie:

Kompetence k učení

- učitel seznamuje žáky s hudebními a dramatickými činnostmi a jejich výrazovými prostředky a tím rozvíjí jejich estetické cítění
- učitel vede žáka k orientaci v jednotlivých stylových obdobích a ke znalosti nejvýraznějších představitelů daného období

- učitel umožňuje žákovi setkávat se s uměním

Kompetence k řešení problémů

- učitel předkládá žákovi různé estetické prožitky a vede ho k tomu, aby si uvědomil, že různí lidé mohou vnímat stejnou věc různě
- učitel vede žáka k tomu, aby při svém hodnocení umění postupoval uvážlivě
- učitel nabízí žákovi metody problémového vyučování

Kompetence komunikativní

- učitel vede žáka k aktivnímu vnímání a interpretaci uměleckých děl jako prostředku komunikace mezi lidmi
- učitel vede žáka k mimojazykovému vyjadřování svých názorů a postojů
- učitel umožní žákovi vystoupení před třídou, rodiči
- učitel ukáže žákovi, že vyslechnout názor jiných lidí na společně prožitý estetický prožitek a vhodně na něho reagovat může být pro něho přínosem

Kompetence sociální a personální

- učitel zadává žákům skupinovou práci a dohlíží, aby se každý zodpovědně a konstruktivně zapojil do řešení
- učitel veřejně kritizuje a potírá jakékoliv náznaky neúcty, nadřazenosti či snahy o zneužívání odlišného temperamentu, sebevědomí nebo postavení jednotlivce v rámci pracovní skupiny či třídy
- skupinovou diskusí o výsledcích práce jednotlivce nebo skupiny rozvíjí učitel schopnost žáků v sociálním kontextu sebekriticky hodnotit sám sebe
- učitel vysvětlí a požaduje na žácích zásady vhodného chování na kulturních akcích

Kompenzace občanské

- učitel vysvětlí žákovi potřebu respektovat, chránit a oceňovat naše tradice a kulturní a historické dědictví
- učitel buduje žákův pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost
- učitel vede žáka k tomu, aby se aktivně zapojil do kulturního dění
- učitel vede žáka ke znalostem hudebních a dramatických památek v souvislosti s dějepisem a literární výchovou
- učitel důrazně dohlíží na slušné a ohleduplné chování žáků nejen ve škole, během školních akcí, ale vždy a všude

Kompetence pracovní

- učitel objasní žákovi základní pravidla pro grafický záznam hudby, orientaci v notovém zápisu jednoduché písně
- učitel důsledně kontroluje dodržování žákovských pracovních povinností
- učitel zadává žákům také dlouhodobější úkoly a tím je připravuje na soustavnou a zodpovědnou práci

Časová dotace vzdělávací oblasti:

Ročníky 2. stupně	6.	7.	8.	9.
Hudební výchova	**1**	**1**	**1**	**1**

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření vyznačena červeně.

ŠVP ZŠ Mostek	Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Ročník
II. stupeň ZŠ	**UMĚNÍ A KULTURA**	**HUDEBNÍ VÝCHOVA**	**6.**

Vzdělávací obsah předmětu

Očekávaný výstup z RVP ZV	**Školní výstup (ročníkový výstup, výstup předmětu)**	**Učivo**	**Téma**	**Přesah vazby do PT**	**MV**
Využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách. Uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i mluveném projevu v běžném životě, zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase, dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého.	Zapojuje se do hudebních aktivit. Doprovází písně pomocí ostinata. Provádí vokální, instrumentální a hudebně pohybové a poslechové činnosti. Využívá svůj hlasový potenciál. Interpretuje vybrané lidové a umělé písně. Získává pěvecké návyky, uplatňuje pravidla hlasové hygieny. Zpívá na základě svých hlasových dispozic intonačně čistě a rytmicky správně. Zazpívá lidovou píseň, vícehlasý kánon. Pokusí se o dvojhlasý zpěv (tercie). Seznámí se s pojmem interval. Uvědomuje si možnosti, přednosti a nedostatky vlastního zpěvu, dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého. Dokáže zazpívat zahraný nebo zazpívaný tón. Vysvětlí pojem lidová píseň, seznámí se s lidovými hudebními nástroji. Seznámí se s pojmy	Zvuk, tón Dýchání Hlasová hygiena Minimálně 10 písní	**Vokální činnosti - pěvecký projev** **Vokální činnosti - lidový dvojhlas**	PT 1, TO 1; 1.1.1, 1.1.2, 1.1.3, 1.1.4, 1.1.5 PT 1, TO 1.2; 1.2.1, 1.2.2, 1.2.3, 1.2.4 PT 3, TO 3.1 PT 6, TO 6.1; 6.1.1	VkZ 8.

	duo-dueto, trio-tercet, atd. a určí počet zpěváků -hráčů.				
Orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užité hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky, chápe jejich význam v hudbě a na základě toho přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku.	Dodržuje rytmus a tempo písně. Rozpozná noty a pomlky podle délky. Orientuje se ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu. Rozliší vyšší a nižší tóny. Rozpozná noty podle výšky (c1 c2). Seznámí se se základními dynamickými znaménky, reaguje na dynamiku písně. Seznámí se s pojmem posuvky, vyjmenuje křížky a béčka a používá těchto posuvek v notovém zápisu. Rozpozná durovou a mollovou tóninu, orientuje se v tónině C dur, vyjmenuje stupnici C dur a zapíše ji v notách. Vytvoří tóniku, dominantu a subdominantu. Vyjmenuje noty ve stupnici a - moll a zapíše ji v notách a seznámí se s pojmem paralelní stupnice. Seznámí se s pojmy předvětí a závětí.	Nota (celá, půlová, čtvrťová, osminová), pomlky, tempo, takt, metrum, rytmus Notová osnova, psaní not, notová abeceda Posuvky, psaní not s posuvkami Tónina, stupnice c-dur Akordy Stupnice a-moll Předvětí a závětí	**Hudební výrazové prostředky**		
Orientuje se v zápise písní a skladeb různých stylů a žánrů, tyto písně či skladby na základě individuálních schopností získaných	Orientuje se v notovém zápisu nacvičované písně. Seznámí se s pojmy kontrast, gradace v hudbě, variace. Seznámí se hudebními		**Stavba písně, skladby**		

dovedností svým způsobem realizuje.	nástroji symfonického orchestru, prohlédne si plánek rozmístění nástrojů v symfonickém orchestru.				
Reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace.	Dokáže zopakovat jednoduchý rytmický celek, zahraje rytmické cvičení podle notového záznamu. Dle svých dispozic zahraje doprovod na rytmické nástroje. Žák ovládající melodický nástroj (keyboard, flétna, kytara), zahraje jednoduchý doprovod.	Nástroje Orffova instrumentáře	**Instrumentální činnosti - hra na hudební nástroje**		
Rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu. Vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění.	Dokáže zareagovat na změnu rytmu a tempa, vnímá střídání 2/4 a 3/4 taktu. Předvede taneční kroky polky, valčíku a polonézy. Zatancuje mazurku. Seznámí se s pojmem balet, uvede minimálně dva balety a jejich autory ze světové tvorby. Vyjádří pomocí pantomimy krátký děj. Seznámí se a vysvětlí pojem opera, uvede nejznámější české opery a jejich autory, uvede minimálně dva autory oper světové tvorby. Uvede letopočty založení a otevření ND. Seznámí se s pojmy árie, recitativ, libreto, partitura, rozliší ženské a mužské zpěvní hlasy. Vysvětlí pojmy opereta, muzikál, hudební revue, melodram.	Mateník Taneční kroky Tanec, balet Pantomima Opera Árie, libreto, partitura, recitativ Opereta, muzikál, hudební revue	**Hudebně pohybové činnosti - pohybový doprovod znějící hudby** **Hudba a tanec** **Hudba na jevišti** **Hudba a slovo**		Tv 6. – 9. D, Čj lit. 6. – 9.

	Seznámí se s hlavními představiteli Osvobozeného divadla.	Osvobozené divadlo			
Zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovná ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami.	Pozná nejznámější ukázky poslouchaných skladeb, uvede název některých děl a jméno autora poslouchaných skladeb, u vybraných oper se seznámí s dějem. Rozeznává různé hudební žánry. Pozorně vnímá znějící hudbu skladeb většího rozsahu. Rozpozná vybrané hudební nástroje symfonického orchestru.	Minimálně 8 poslechových skladeb	**Poslechové činnosti - hudební dílo a jeho autor**		

ŠVP ZŠ Mostek	Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Ročník
II. stupeň ZŠ	**UMĚNÍ A KULTURA**	**HUDEBNÍ VÝCHOVA**	**7.**

Vzdělávací obsah předmětu

Očekávaný výstup z RVP ZV	Školní výstup (ročníkový výstup, výstup předmětu)	Učivo	Téma	Přesah vazby do PT	MV
Využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách. Uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu a při mluveném projevu v běžném životě, zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase, dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého. Orientuje se v proudu znějící	Zapojuje se do hudebních aktivit. Doprovází písně pomocí ostinata. Provádí vokální, instrumentální, hudebně pohybové a poslechové činnosti. Využívá svůj hlasový potenciál, získává pěvecké návyky, rozliší základní ženské a mužské hlasy. Uvede nejméně 2 operní pěvce. Vysvětlí pojem mutace, chápe škodlivé účinky kouření, alkoholu a hlasového přetěžování na kvalitu hlasu, uplatňuje pravidla hlasové hygieny. Zpívá na základě svých hlasových dispozic intonačně čistě a rytmicky správně, zazpívá lidovou píseň, vícehlasý kánon, pokusí se o dvojhlasý zpěv (tercie). Interpretuje vybrané lidové a umělé písně. Seznámí se s lidovou písní jiných národů. Uvědomuje si možnosti, přednosti a nedostatky vlastního zpěvu, dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého. Dokáže zazpívat zahraný nebo	Zvuk, tón Dýchání Hlasová hygiena Minimálně 10 písní Nota celá, půlová, čtvrťová,	**Vokální činnosti - pěvecký projev** **Lidová píseň** **Hudební výrazové**	PT 1, TO 1.1; 1.1.1,1.1.2, 1.1.3,1.1.4, 1.1.5 PT 1, TO 1.2;1.2.1, 1.2.2,1.2.3, 1.2.4 PT 3, TO 3.1 PT 6. TO 6.1;6.1.1	VkZ 8.

hudby, vnímá užité hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky, chápe jejich význam v hudbě a na základě toho přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku.	zazpívaný tón. Dodržuje rytmus, tempo písně. Používá noty a pomlky různé délky, orientuje se ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu. Pokusí se o dirigování ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu. Rozliší vyšší a nižší tóny, používá noty různé výšky (c1 c2). Používá základní dynamická znaménka, reaguje na dynamiku písně, používá posuvek v notovém zápisu. Rozpozná durovou a mollovou tóninu, vyjmenuje stupnice C – E dur a zapíše je v notách. Vytvoří tóniku, dominantu a subdominantu. Seznámí se s pojmy harmonická a melodická mollová stupnice.	osminová Pomlky, tempo, takt, metrum, rytmus Notová osnova, psaní not, notová abeceda Dynamická znaménka Posuvky, psaní not s posuvkami Tónina Durové stupnice Akordy Mollové stupnice	**prostředky**		
Orientuje se v zápise písní a skladeb různých stylů a žánrů, tyto písně či skladby na základě individuálních schopností a získaných dovedností svým způsobem realizuje.	Vyjmenuje 8 základních intervalů. Orientuje se v notovém zápisu dané skladby. Vnímá kontrast, gradaci v hudbě. Vyjmenuje některé hudební nástroje symfonického orchestru. Seznámí se s pojmy homofonie, polyfonie, sonáta, symfonie, symfonická báseň, kantáta, oratorium, kánon, fuga, concerto grosso, concertino -	Intervaly Stavba skladby	**Stavba písně, skladby**		

	rozliší hudbu světskou a duchovní.				
Reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace.	Zahraje rytmické cvičení podle notového záznamu, dle svých dispozic zahraje doprovod na rytmické nástroje. Žák ovládající hru na melodický nástroj - (keyboard, flétna, kytara, piano) zahraje jednoduchý doprovod.	Nástroje Orffova instrumentáře Netradiční nástroje	**Instrumentální činnosti - hra na hudební nástroje**		
Rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu. Vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění.	Reaguje na změnu rytmu a tempa, vnímá střídání 2/4 a 3/4 taktu. Uvede nejméně 2 baletní umělce. Seznámí se s dělením tanců (tradiční, klasické, společenské, moderní, standardní, latinskoamerické). Rozeznává různé hudební žánry. Vyjádří pomocí pantomimy krátký děj. Seznámí se s dějem některých muzikálů - (West Side Story, Hair, Starci na chmelu, Divotvorný klobouk, Dracula, Krysař, Balada pro banditu).	Taneční kroky Balet Tanec Pantomima Muzikál	**Hudebně pohybové činnosti - pohybový doprovod znějící hudby** **Hudba a tanec** **Hudba na jevišti**		Tv 6. – 9. D, Čj lit., Vv 6. - 9.
Zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovná ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami.	Pozná nejznámější ukázky poslouchaných skladeb, uvede název díla a autora některých poslouchaných skladeb (Palestrina, Bach, Vivaldi, Mozart, Beethoven, Smetana, Haydn, Haendel). Seznámí se s pojmy fonograf, gramofon, gramofonová deska, magnetofon, monofonie, stereofonie, kvadrofonie, walkman, CD, DVD.	Minimálně 8 poslechových skladeb Záznam hudby	**Poslechové činnosti - hudební dílo a jeho autor** **Hudební přehrávače, hudební nosiče**		I 7. – 9. F 7. – 9. D 8. – 9.

ŠVP ZŠ Mostek	Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Ročník
II. stupeň ZŠ	**UMĚNÍ A KULTURA**	**HUDEBNÍ VÝCHOVA**	**8.**

Vzdělávací obsah předmětu

Očekávaný výstup z RVP ZV	**Školní výstup (ročníkový výstup, výstup předmětu)**	**Učivo**	**Téma**	**Přesah vazby do PT**	**MV**
Využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách. Uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě, zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase, dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého.	Zapojuje se do hudebních aktivit, provádí vokální, instrumentální, hudebně pohybové a poslechové činnosti. Využívá svůj hlasový potenciál, získává pěvecké návyky, uplatňuje pravidla hlasové hygieny. Zpívá na základě svých hlasových dispozic intonačně čistě a rytmicky správně. Toleruje zpěv ovlivněný mutací, hledá možnost nápravy hlasové nedostatečnosti (transpozice melodie, využití jiné hudební činnosti). Zpívá písně z učebnice a ze zpěvníku. Doprovází písně pomocí ostinata, interpretuje lidové a umělé písně. Snaží se o reprodukci melodií (motivků, témat jednoduchých sklade), pokusí se o dvojhlasý zpěv - (tercie). Seznámí se s hudbou jiných národů. Uvědomuje si možnosti, přednosti a nedostatky vlastního zpěvu, dokáže ocenit kvalitní vokální projev	Zvuk, tón Dýchání, hlasová hygiena Minimálně 10 písní	**Vokální činnosti - pěvecký projev**	PT 1, TO 1.1;1.1.1, 1.1.2,1.1.3, 1.1.4,1.1.5 PT 1, TO 1.2;1.2.1, 1.2.2,1.2.3, 1.2.4 PT 3, TO 3.1 PT 6, TO 6.1;6.1.1 PT 6, TO 6.2; 6.2.1, 6.2.2	Př, VkZ 8.

	druhého.				
Orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užité hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky; chápe jejich význam v hudbě a na základě toho přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku.	Dokáže zazpívat zahraný nebo zazpívaný tón. Dodržuje rytmus a tempo písně. Používá noty a pomlky různé délky. Orientuje se ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu, v těchto taktech diriguje. Tvoří zápis rytmického doprovodu skladby. Používá noty různé výšky (c1 a2). Používá základní dynamická znaménka a reaguje na dynamiku písně. Používá posuvek v notovém zápisu. Určuje tóninu písně. Seznámí se s pojmy legáto, ligatura, staccato. Rozpozná durovou a mollovou tóninu. Vyjmenuje stupnice C-E dur, F-dur a zapíše je v notách. Vytvoří tóniku, dominantu a subdominantu. Seznámí se s akordovými - kytarovými značkami. Zapíše harmonickou a melodickou mollovou stupnici a-moll. Seznámí se s pojmem modální stupnice. Vyjmenuje 8	Nota celá, půlová, čtvrťová, osminová, pomlky, tempo, takt, metrum, rytmus Notová osnova, psaní not, notová abeceda Posuvky, psaní not s posuvkami Tónina Durová stupnice Akordy Mollová stupnice Intervaly	**Hudebně výrazové prostředky**		

Orientuje se v zápise písní a skladeb různých stylů a žánrů, tyto písně či skladby na základě individuálních schopností a získaných dovedností svým způsobem zrealizuje.	základních intervalů, podle tabulky tvoří intervaly - čisté, velké, zvětšené, zmenšené, malé. Orientuje se v notovém zápisu dané skladby. Vnímá kontrast, gradaci v hudbě. Rozliší homofonii, polyfonii. Vnímá stavbu sonátové formy, symfonie. Vyjadřuje své pocity a představy, kriticky hodnotí hudební dílo. Vysvětlí pojmy kantáta, oratorium, koncert.	Stavba skladby	**Stavba písně, skladby**		
Reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace.	Zahraje rytmické cvičení podle notového záznamu. Tvoří rytmická cvičení, dle svých dispozic zahraje doprovod na rytmické nástroje. Žák ovládající hru na melodický nástroj - (keyboard, flétna, kytara) zahraje doprovod.	Nástroje Orffova instrumentáře Netradiční rytmické improvizované nástroje	**Instrumentální činnost** **- hra na hudební nástroje**		
Rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu. Vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými	Reaguje na změnu rytmu a tempa. Vnímá střídání 2/4 a 3/4 taktu. Tancuje polku, mazurku, valčík. Tvoří na hudbu jednoduchou pohybovou vazbu. Uvědomuje si pronikání hudby v průběhu jejího vývoje	Taneční kroky, balet Tanec Opera, opereta, balet	**Hudebně pohybové činnosti** **- pohybový doprovod znějící hudby** **Hudba a divadlo**		Tv 6. – 9.

druhy umění.	do všech oblastí umění.		**Hudba a tanec**		
Zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovná ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami.	Pozná nejznámější ukázky poslouchaných skladeb, uvede název díla a jméno autora. Vyjadřuje své pocity při poslechu hudby. Projevuje se jako aktivní posluchač, formuluje vlastní názor na dílo. Uvědomuje si rozdíly v hudbě v jednotlivých obdobích, seznámí se s charakteristikou hudby jednotlivých období. Uvede nejvýznamnější představitele dané doby, poslouchá ukázky jejich tvorby. Orientuje se v hudebních slozích. Jmenuje významné představitele u nás i ve světě. Orientuje se v dějinách hudby. Rozeznává různé hudební žánry. Pozorně vnímá znějící hudbu skladeb většího rozsahu. Rozpozná vybrané hudební nástroje symfonického orchestru. Uvede některá jména hudebních skladatelů a název některého z jejich děl.	Minimálně 8 poslechových skladeb Pravěk, starověk, středověk, renesance, baroko, klasicismus, romantismus	**Poslechové činnosti** **- hudební dílo a jeho autor** **Dějiny hudby**		D 6. – 8.

ŠVP ZŠ Mostek	Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Ročník
II. stupeň ZŠ	**UMĚNÍ A KULTURA**	**HUDEBNÍ VÝCHOVA**	**9.**

Vzdělávací obsah předmětu

Očekávaný výstup z RVP ZV	Školní výstup (ročníkový výstup, výstup předmětu)	Učivo	Téma	Přesah vazby do PT	MV
Využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách. Uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu a při mluvním projevu v běžném životě, zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase, dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého. Orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užité hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky,	Zapojuje se do hudebních aktivit. Doprovází písně pomocí ostinata, interpretuje vybrané lidové a umělé písně. Provádí vokální, instrumentální, hudebně pohybové a poslechové činnosti. Využívá svůj hlasový potenciál, upevňuje pěvecké návyky a pravidla hlasové hygieny. Zpívá na základě svých hlasových dispozic intonačně čistě a rytmicky správně. Toleruje zpěv ovlivněný mutací. Uvědomuje si možnosti, přednosti a nedostatky vlastního zpěvu. Dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého. Hledá možnosti nápravy hlasové nedostatečnosti (transpozice melodie, využití jiné hudební činnosti). Zpívá písně z učebnice a ze zpěvníku. Dokáže zazpívat zahraný nebo zazpívaný tón. Dodržuje rytmus, tempo písně.	Zvuk, tón Dýchání, hlasová hygiena Minimálně deset písní	**Vokální činnosti - pěvecký projev**	PT 1, TO 1.1; 1.1.1, 1.1.2,1.1.3, 1.1.4, 1.1.5 PT 1, TO 1.2; 1.2.1,1.2.2, 1.2.3, 1.2.4 PT 3, TO 3.1 PT 6, TO 6.1; 6.1.1 PT 6, TO 6.2; 6.2.1, 6.2.2	Př, VkZ 8.

chápe jejich význam v hudbě a na základě toho přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku. Orientuje se v zápise písní a skladeb různých stylů a žánrů, tyto písně či skladby na základě individuálních schopností a získaných dovedností svým způsobem zrealizuje.	Používá noty a pomlky různé délky. Orientuje se ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu. Diriguje ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu. Tvoří zápis rytmického doprovodu skladby. Používá noty různé výšky (g-a2). Používá dynamická znaménka, reaguje na dynamiku písně. Používá posuvek v notovém zápisu. Určuje tóninu písně, rozpozná durovou a mollovou tóninu. Vyjmenuje stupnice C-E dur, F dur a zapíše je v notách. Zapíše harmonickou a melodickou mollovou stupnici a-moll. Vytvoří tóniku, dominantu a subdominantu. Podle tabulky tvoří intervaly (čisté, velké, zvětšené, zmenšené, malé). Orientuje se v notovém zápisu dané skladby. Vnímá kontrast, gradaci v hudbě. Vyjadřuje své pocity a představy, kriticky hodnotí hudební dílo.	Nota celá, půlová, čtvrťová, osminová Pomlky, tempo, takt, metrum, rytmus Notová osnova, psaní not, notová abeceda Dynamická znaménka Posuvky, psaní not s posuvkami Tónina Stupnice Akordy Intervaly Stavba skladby	**Vokální činnosti - hudební výrazové prostředky** **Stavba písně, skladby**		Vv 1. – 9.
Reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy; témata i části skladeb,	Zahraje rytmické cvičení podle notového záznamu, tvoří rytmická cvičení. Dle svých dispozic zahraje doprovod na rytmické nástroje.	Nástroje Orffova instrumentáře Netradiční rytmické improvizované nástroje	**Instrumentální činnosti -hra na hudební nástroje**		

vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace.	Žák ovládající hru na melodický nástroj (keyboard, flétna, kytara, apod.) zahraje doprovod.				
Rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu. Vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění.	Reaguje na změnu rytmu a tempa, vnímá střídání 2/4 a 3/4 taktu. Seznámí se se základními kroky dalších tanců (country, jive, blues, apod.). Předvede jednoduchou pohybovou vazbu.	Taneční kroky Tanec	**Hudebně pohybové činnosti - pohybový doprovod znějící hudby**		Tv 1. – 9.
Vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění. Zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovná ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami.	Seznámí se s pojmy articifiální a nonarticifiální hudba, šantán, kabaret. Seznámí se s hlavními představiteli Osvobozeného divadla. Uvědomuje si pronikání hudby v průběhu jejího vývoje do všech oblastí umění. Pozná nejznámější ukázky poslouchaných skladeb; uvede název díla a jméno autora poslouchaných skladeb (některé). Vyjadřuje své pocity při poslechu hudby. Jmenuje významné představitele u nás i ve světě. Rozeznává různé hudební žánry. Zpívá skladby různých žánrů	Šantány, kabarety Osvobozené divadlo Divadla malých forem Muzikál Minimálně osm poslechových skladeb Hudba 20. století -vážná hudba, jazz, swing, trampská píseň Divadla malých forem 50. - 60. let Muzikál, populární hudba, rock, bigbeat, country	**Poslechové činnosti - hudební dílo a jeho autor** **Dějiny hudby**		D 9.

5. 2. 12 Umění a kultura – Výtvarná výchova

2. Výtvarná výchova: 6. – 9. ročník:

Charakteristika předmětu:

Výtvarná výchova umožňuje žákům poznávat okolní i svůj vnitřní svět prostřednictvím výtvarných činností a myšlení. Směřuje k podchycení a rozvíjení zájmu o umění. Vede k porozumění základních pojmů, učí chápat kulturu v nejširším slova smyslu jako nedílnou součást svého duchovního života a bohatství společnosti. Kultivuje schopnosti žáků svět kolem sebe citlivě vnímat, prožívat jej a objevovat v něm estetické hodnoty.

Cílem předmětu je, aby si žáci prakticky osvojovali potřebné výtvarné dovednosti a techniky, rozvíjeli přirozenou potřebu vlastního výtvarného vyjádření, fantazie a představivosti, smysl pro originalitu a vlastní výraz. Výtvarná výchova pomáhá utvářet kreativní stránku osobnosti žáka - člověka. Je postavena na tvůrčích schopnostech a činnostech. Činnosti umožňují rozvíjet vlastní vnímání, cítění, myšlení, prožívání, představivost, fantazii, intuici a invenci, smysl pro originalitu, kreativitu. K realizaci nabízí vizuálně obrazové prostředky tradiční, ověřené i nově vznikající s využíváním nových technických prostředků.

Rozvíjení smyslové citlivosti jsou činnosti, které umožní žákovi rozvíjet schopnost rozeznávat podíl jednotlivých smyslů při vnímání reality, výběr a uplatnění prostředků pro své vyjádření.

Uplatňování subjektivity jsou činnosti, které žáka vedou k uvědomování a uplatňování vlastních zkušeností při tvorbě a interpretaci vizuálně obrazových vyjádření.

Ověřování komunikačních účinků umožňují žákovi utváření obsahu vizuálně obrazových vyjádření v procesu komunikace a hledání nových neobvyklých možností pro uplatnění výsledků vlastní tvorby a děl výtvarného umění. Na II. stupni se zaměřuje pozornost na posilování sebevědomí a podněcování zájmu o výtvarnou výchovu vhodnou motivací a volbou náročnějších úkolů a technik, vyžaduje více přemýšlení a uvažování, ale vytváří i větší prostor pro osobitý projev.

Konkrétní činnosti volí učitel sám podle uvážení s ohledem na podmínky výuky, schopnosti, potřeby a zkušenosti žáků. Týdenní dotace předmětu lze ve vhodných případech organizovat střídavě, tj. jako dvouhodinovky jedenkrát za 14 dnů. Předmět probíhá buď v odborné učebně výtvarné výchovy nebo v kmenové učebně, popř. v odborné učebně počítačové či v plenéru.

Výchovné a vzdělávací strategie předmětu:

Kompetence k učení

- žáci jsou vedeni k samostatnému pozorování a vnímání reality, chápání vzájemné provázanosti umění a kultury jako součást lidské existence
- při své tvorbě se žáci učí plánovat, organizovat a vyhodnocovat svou realizační tvorbu
- učitel zadává jednotlivé úkoly tak, aby si každý žák mohl organizovat sám vlastní činnost
- učitel vede žáky k vlastní tvorbě, která se opírá o subjektivní vnímání, cítění prožívání a představy
- učitel využívá zejména kladného hodnocení k motivaci pro další výtvarné tvoření a nastoluje vstřícnou a podnětnou atmosféru

Kompetence k řešení problémů

- žákům je předkládán dostatek námětů k samostatnému řešení a zpracování, hlavně v souvislosti s volbou pomůcek, materiálu a výtvarných technik
- na modelových situacích se žáci učí využívat vhodný algoritmus řešení problémů
- učitel podporuje netradiční způsoby a výtvarná vyjádření

Kompetence komunikativní

- žáci se učí při práci ve skupině naslouchat druhým, vnímat výtvarný projev druhých jako nezbytný prvek mezilidské komunikace
- učitel klade dostatek prostoru pro komunikaci, dohlíží na dodržování komunikační etiky, vede žáky k názorové toleranci.

Kompetence sociální a personální

- žáci jsou vedeni k uvědomování si sebe samého, učí se respektovat pravidla práce týmu
- učitel dodává sebedůvěru, umožňuje žákům zažít úspěch, zohledňuje rozdíly mezi žáky

Kompetence občanské

- škola propaguje a prezentuje výtvarná díla svých žáků na výstavách a soutěžích
- učitel podporuje občanské cítění žáků při vytváření propagačních materiálů.

Kompetence pracovní

- žáci dodržují hygienická a bezpečnostní pravidla, jsou vedeni k manuálním činnostem a koncentraci na práci
- učitel vede žáky ke správnému způsobu využití materiálů a k dodržování kvality práce a ke správnému technologickému postupu

Časová dotace vzdělávací oblasti:

Ročníky 2. stupně	6.	7.	8.	9.
Výtvarná výchova	**2**	**2**	**1**	**1**

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření vyznačena červeně

ŠVP ZŠ Mostek	Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Ročník
II. stupeň ZŠ	**UMĚNÍ A KULTURA**	**VÝTVARNÁ VÝCHOVA**	**6.**

Vzdělávací obsah předmětu

Očekávaný výstup z RVP ZV	Školní výstup (ročníkový výstup, výstup předmětu)	Učivo	Téma	Přesah vazby do PT	MV
Vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření (dále VOV) a jejich vztahů, uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků, variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků. Užívá VOV k zaznamenávání vizuálních zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenávání podnětů z představ fantazie.	Experimentuje s různorodými materiály pro VOV, vytváří v ploše i v prostoru jejich neobvyklé kombinace. Vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků VOV a jejich vztahů, vědomě si volí vhodný podklad. Uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru. Zvládá a využívá vybrané techniky pro vyjádření vlastních myšlenek a představ, využívá k tomu netradiční kombinace, zdůvodní vlastní VOV. Podílí se na způsobu prezentace, pokouší se interpretovat tvorbu druhých, toleruje je, pokouší se pojmenovat různé způsoby vyjádření. Uplatňuje linie, barvy, tvary a objekty v ploše i prostoru podle vlastního tvůrčího záměru, využívá jejich vlastnosti a vztahy, pojmenovává je ve výsledcích vlastní tvorby i tvorby ostatních; vnímá a porovnává jejich uplatnění v běžné i umělecké produkci.	Kombinace neobvyklých materiálů, výběr a uplatnění pro vlastní tvůrčí záměry Plošné a prostorové vyjádření, malba temperou, suchým pastelem, kresba tužkou, perem, uhlem, fixem, prvky VOV ve statickém i dynamickém vyjádření Reflexe a vědomé uplatnění při vlastních tvůrčích činnostech Výtvarně vyjádřený pocit z hudby, z různorodých povrchů vnímaných hmatem Uspořádání objektů do celků v ploše, objemu i prostoru a časovém průběhu, vyjádření vztahů pohybu proměn uvnitř mezi objekty (lineární, světlostní, barevné plastické, prostorové prostředky) ve statickém i dynamickém vyjádření Typy a hledisko	**Uplatňování subjektivity** **Rozvíjení smyslové kombinace** **Ověřování komunikačních účinků** (tato témata permanentně prolínají celým ročníkovým učivem)	PT 1, TO 1.1;1.1.1, 1.1.2,1.1.3, 1.1.5 PT 3, TO 3.3 PT 4, TO 4.2 PT 5, TO 5.4 PT 6, TO 6.2;6.2.1	Hv, Tv 6.

Užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích, k tvorbě využívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích - počítačová grafika, fotografie, video, animace. Vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření, porovnává a hodnotí jeho účinky již existujících i běžně užívaných VOV. Rozliší působení VOV v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného i symbolického obsahu. Porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace VOV, vysvětluje své	Učí se používat moderní digitální prostředky současného moderního umění. Užívá nové metody moderního umění. Porovnává design různých jednoduchých předmětů, navrhuje jej podle svých představ a fantazie. Hledá a analyzuje skryté i tušené zákonitosti v přírodě, technických výtvorech a výtvarných dílen. Porovnává vybrané projevy kultury tzv. přírodních národů a projev průmyslové civilizace. Snaží se popsat subjektivní psychologický účinek barvy a jejich symbolické významy, zkoumá vztah vlastního těla a pohybu v prostoru, estetiku pohybu a pohyb v umění. Využívá smyslové a hmatové podněty. Dokumentuje a sleduje proměny vlastního okolí, ověřuje si vliv svých činností na okolí. Při vlastní tvorbě vychází z vlastních zkušeností, představ a myšlenek, hledá a zvolí pro jejich vyjádření nejvhodnější prostředky a postupy; zhodnotí a prezentuje výsledek své tvorby, porovnává ho s výsledky ostatních. Ověřuje a využívá kompoziční principy a to jak při vlastní tvorbě, tak i při interpretaci VOV vlastních i uměleckých.	vnímání VOV podle motivace - (fantazijní, symbolická, konstruktivní, expresivní) Harmonie a disharmonie, vyjádření pocitu se slovním komentářem Současné zobrazovací prostředky a jejich smyslové účinky, výběr, kombinace a variace Vysvětlování a obhajoba výsledků tvorby s respektováním záměrů autora Design, jeho funkce a tvar manipulace s objekty Kompozice VOV Řád ve výtvarné geometrii a technické prvky Emotivní obraz nefigurativních a figurativních obrazových prostředků, tělo ve výtvarném pojetí (portrét, figurální kompozice, akční tvar malby a kresby, uspořádání v prostoru, manipulace s objekty) Tělo a prostor - tanec, sport, pantomima, gesta Záměry tvorby a			VkO 6. Z 6. – 7.

postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů. Interpretuje umělecké VOV současnosti i minulosti, vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních prožitků. Ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených VOV c sociálních vztazích, nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci.	Seznamuje se s jednotlivými typy VOV a zkoumá jejich účinek ve vztahu k osobním prožitkům. Pokouší se zařadit do historických souvislostí různé typy zobrazení, na příkladech porovnává různé přístupy ke zvolenému tématu, snaží se odhalit jejich kulturní a historické kontexty. Proměny obsahu VOV, jejich různých vlastností využívá k získání osobitých výsledků. Výběr, uplatnění a interpretace vlastní tvorby, její prezentace. Vnímá a porovnává výsledky běžné i umělecké produkce, slovně vyjádří své postřehy a pocity. Při vlastní práci využívá většinu dostupných technik - kresba tuší, tužkou, pastelem, křídou a jinými měkkými materiály, kolorovanou kresbu, malbu temperou, akvarel, koláž, roláž, frotáž, různé netradiční techniky, počítačové zpracování, prostorové tvoření z papíru aj. materiálu.	proměny obsahu VOV vlastních děl a děl výtvarného umění Tolerance k odlišnému vnímání, empatie Klasická umělecká díla v porovnání se současnými Alternativní řešení vyjádření osobních prožitků, typy VOV, rozlišení a uplatnění pro vlastní tvůrčí záměry Rozdílná interpretace v různých historických obdobích, důvody vzniku odlišných interpretací VOV Záměr autora, kontinuita vývoje vybraného umění Sebehodnocení - tématická výstava, soutěž, archív Sebeprosazení, zdůvodnění konkrétního VOV	Projekt - celoškolní soutěž pro žáky a výstava pro veřejnost, každoročně jiné téma (září - duben)		

ŠVP ZŠ Mostek	Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Ročník
II. stupeň **ZŠ**	**UMĚNÍ A KULTURA**	**VÝTVARNÁ VÝCHOVA**	**7.**

Vzdělávací obsah předmětu

Očekávaný výstup z RVP ZV	**Školní výstup (ročníkový výstup, výstup předmětu)**	**Učivo**	**Téma**	**Přesah vazby do PT**	**MV**
Vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření (dále VOV) a jejich vztahů, uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků, variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků.	Pokouší se pracovat s různými materiály pro VOV, tvoří v ploše i v prostoru různé kombinace. Snaží se vyjmenovat co nejširší škálu prvků VOV a vytváří jejich vztahy, volí si vhodný podklad. Uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru.	Výběr materiálu, zpracování vlastních tvůrčích záměrů Plošné a prostorové vyjádření, malba, kresba různými dostupnými materiály, statické i dynamické vyjádření Vědomé uplatnění ve vlastních tvůrčích činnostech	**Uplatňování subjektivity** **Rozvíjení smyslové kombinace** **Ověřování komunikačních účinků** (tato témata permanentně prolínají celým ročníkovým učivem)	PT 1, TO 1.1;1.1.1, 1.1.3,1.1.5 PT 1, TO 1.2;1.2.2 PT 3, TO 3.1 PT 4, TO 4.2 PT 5, TO 5.3 PT 6, TO 6.2;6.2.1	
Užívá VOV k zaznamenávání vizuálních zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenávání podnětů z představ fantazie.	Vybírá si a pokouší se zvládat vybrané techniky pro vyjádření svých myšlenek a představ, netradičně je i kombinuje. Svoji práci prezentuje, pokouší se interpretovat tvorbu druhých, toleruje ji, tvoří různé způsoby pojmenování. Uplatňuje linie, barvy, tvary a objekty v ploše i prostoru podle vlastního tvůrčího záměru, využívá jejich vlastnosti a vztahy, pojmenovává je ve výsledcích vlastní tvorby i tvorby ostatních; vnímá a porovnává jejich uplatnění v běžné i umělecké produkci.	Výtvarně vyjadřuje svoje pocity pomocí haptiky, pohybu Uspořádává objekty do celků plošně, objemově, prostorově i časově, vyjadřuje jejich proměny ve statickém i dynamickém provedení Typy a hledisko vnímání VOV podle motivace-fantazijní, symbolická, konstruktivní, expresivní			Tv 7.
Užívá prostředky pro zachycení vjemů a procesů v	Snaží se používat moderní digitální prostředky pro svou	Harmonické a disharmonické vyjádření			

proměnách a vztazích, k tvorbě využívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médií- počítačová grafika, fotografie, video, animace.	tvorbu. Zavádí nové metody moderního umění. Srovnává design jednotlivých předmětů a vytváří nové návrhy.	Současné zobrazovací prostředky a jejich smyslové účinky, různé kombinace a variace Popisování výsledků tvorby s respektováním záměrů autora			
Vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření, porovnává a hodnotí jeho účinky již existujících a běžně užívaných VOV.	Vyhledává skryté i myšlené zákonitosti v přírodě, výtvarných dílech, technických předmětech. Snaží se srovnávat projevy průmyslové civilizace a přírodních národů.	Manipulace s objekty, návrhy designu Kompozice VOV Řád ve výtvarné geometrii a technické prvky			Př 7. Z 7.
Rozliší působení VOV v rovině smyslového, sociálně utvářeného, subjektivního i symbolického účinku a obsahu.	Obhajuje subjektivní účinek barvy, popisuje symbolické významy. Vyjadřuje vztah těla a jeho pohybu v prostoru. Zkoumá skryté zákonitosti v přírodě, technických výtvorech a výtvarných dílech.	Tělo ve výtvarném pojetí, figurální kompozice, akční tvar provedení, portrét, uspořádání v prostoru Proměny obsahu vizuálních provedení			
Porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace VOV, vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů. Interpretuje umělecké VOV současnosti i minulosti, vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních prožitků.	Ověřuje kompoziční principy při vlastní tvorbě a tvorbě umělecké. Seznamuje se s typy VOV, porovnává je s vlastními prožitky. Vnímá a porovnává výsledky běžné i umělecké produkce, slovně vyjádří své postřehy a pocity. Učí se zařazovat do historických souvislostí různé typy zobrazení. Porovnává různé přístupy, snaží se odhalit kulturní a historické spojitosti.	Tolerance k odlišnému vnímání Porovnávání s uměleckými díly současnými i historickými Alternativní řešení vyjádření osobních prožitků Rozdílné interpretace umělců, stylů, slohů Záměry autorů ve spojitosti s danou dobou			D 6.- 9.

Ověřuje komunikační účinky vybraných či upravených nebo samostatně vytvořených VOV v sociálních vztazích, nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci.	Při vlastní tvorbě vychází z vlastních zkušeností, představ a myšlenek, hledá a zvolí pro jejich vyjádření nejvhodnější prostředky a postupy; zhodnotí a prezentuje výsledek své tvorby, porovnává ho s výsledky ostatních. Proměňuje obsahy svých VOV, vybírá, uplatňuje a interpretuje vlastní tvorbu, provádí jejich prezentaci. Při vlastní práci využívá většinu dostupných technik - kresba tužkou, tuží, pastelem, akvarel, kolorovanou kresbu, malbu temperou, koláž, frotáž, různé jiné moderní techniky, počítačovou grafiku, prostorové techniky. Projekt - celoškolní výstava žákovských výtvarných prací pro veřejnost s ústředním tématem (v určité periodě prodejní).				Čj sloh 6. – 7.

ŠVP ZŠ Mostek	Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Ročník
II. stupeň ZŠ	**UMĚNÍ A KULTURA**	**VÝTVARNÁ VÝCHOVA**	**8.**

Vzdělávací obsah předmětu

Očekávaný výstup z RVP ZV	**Školní výstup (ročníkový výstup, výstup předmětu)**	**Učivo**	**Téma**	**Přesah vazby do PT**	**MV**
Využívá vizuálně obrazná vyjádření (dále VOV) k zaznamenávání vizuálních zkušeností získaných osobními smysly a k zaznamenávání podnětů z představ a fantazie.	Vytváří vlastní VOV vybranými tradičními nebo novými metodami a prezentuje je. Uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru.	Plošné a prostorové vyjádření, uplatnění kompozičních prvků, statické a dynamické provedení VOV skutečnosti a fantazie	**Uplatňování subjektivity** **Rozvíjení smyslové kombinace** **Ověřování komunikačních účinků** (tato témata permanentně prolínají celým ročníkovým učivem)	PT 2, TO 2.1, 2.2 PT 4. TO 4.2 PT 5, TO 5.3	
Vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků VOV a jejich vztahů, uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků, variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků.	Při své práci experimentuje s různorodými materiály, zvládá a používá vybrané techniky pro vyjádření svých myšlenek a představ v ploše i prostoru, provádí klasické i netradiční techniky.	Malba temperou, kresba tužkou, tuží, perem, fixem, suchým materiálem, jednoduché grafické techniky, kombinace neobvyklých materiálů.		PT 1, TO 1.1; 1.1.1	
Užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích, k tvorbě využívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích - počítačová grafika, fotografie, video, animace.	Snaží se poznávat současné zobrazovací moderní techniky, aplikuje svoje znalosti při používání digitálních prostředků. Uplatňuje linie, barvy, tvary a objekty v ploše i prostoru podle vlastního tvůrčího záměru, využívá jejich vlastnosti a vztahy, pojmenovává je ve výsledcích vlastní tvorby i tvorby ostatních; vnímá a porovnává jejich uplatnění v běžné i umělecké produkci.	Současné zobrazovací prostředky, alternativní řešení vyjádření osobního prožitku, obhajoba výsledků tvorby s respektováním záměru autora, vyjádření vlastních pocitů		PT 6, TO 6.2; 6.2.1 PT 6, TO 6.1; 6.1.4	D 6. – 9.
Vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro	Snaží se zařazovat do historických souvislostí různý typy zobrazení, na	Originalita vlastních vyjádření,			

vlastní osobité vyjádření, porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných VOV, interpretuje VOV současnosti i minulosti a vychází při tom ze svých znalostí. Porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace VOV, vysvětluje své postoje, ověřuje komunikační účinky samostatně vytvořených či upravených VOV, nalézá formu pro jejich prezentaci.	konkrétních příkladech porovnává různé přístupy ke zvolenému tématu, ověřuje a využívá kompoziční principy, využívá účinků barev a jejich symbolické významy. Vnímá a porovnává výsledky běžné i umělecké produkce, slovně vyjádří své postřehy a pocity. Uplatňuje kompoziční principy při vlastní tvorbě, zkoumá estetiku pohybu, zdůvodňuje vlastní VOV, podílí se na jejich prezentaci. Při vlastní tvorbě vychází z vlastních zkušeností, představ a myšlenek, hledá a zvolí pro jejich vyjádření nejvhodnější prostředky a postupy; zhodnotí a prezentuje výsledek své tvorby, porovnává ho s výsledky ostatních. Projekt - celoškolní výstava žákovských výtvarných prací pro veřejnost s ústředním tématem (v určité periodě prodejní).	harmonie a disharmonie, nauka o barvách – světlo, stín, míchání barev, expresívní využití barev, akční tvar malby, rozdíl v interpretaci kultury, vývoj umění Tělo ve výtvarném umění - portrét, figurální kompozice, uspořádání prostoru, manipulace s objekty, tolerance při odlišném vnímání, řád ve výtvarném provedení, sebehodnocení a sebeprosazení, účast na vybraných soutěžích, prezentace vlastní tvorby na každoroční celoškolní výtvarné akci		PT 6, TO 6.2; 6.2.2	Př, VkO 6. – 8. Tv 6. – 9.

ŠVP ZŠ Mostek	Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Ročník
II. stupeň ZŠ	**UMĚNÍ A KULTURA**	**VÝTVARNÁ VÝCHOVA**	**9.**

Vzdělávací obsah předmětu

Očekávaný výstup z RVP ZV	**Školní výstup (ročníkový výstup, výstup předmětu)**	**Učivo**	**Téma**	**Přesah vazby do PT**	**MV**
Užívá VOV k zaznamenávání vizuálních zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenávání podnětů z představ fantazie.	Zvládá a využívá vybrané techniky (kresba, malba, akvarel, koláž, apod.) pro vyjádření svých myšlenek a představ, využívá k tomu i netradiční kombinace. Uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru.	Plošné, prostorové plastické prostředky ve statickém i dynamickém vyjádření Různé typy a hlediska motivace- fantazijní, symbolická, konstruktivní a expresivní vyjádření	**Uplatňování subjektivity** **Rozvíjení smyslové kombinace** **Ověřování komunikačních účinků** (tato témata permanentně prolínají celým ročníkovým učivem)	PT 1, TO 1.1; 1.1.3, 1.1.5 PT 1, TO 1.3;1.3.1,	Hv, Tv 1. – 9.
Rozliší působení VOV v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného i symbolického obsahu.	Hledá a analyzuje skryté a tušené zákonitosti v přírodě, technických výtvorech a výtvarných dílech. Porovnává design různých předmětů, navrhuje nová řešení podle své fantazie. Experimentuje s různorodými materiály pro VOV.	Vysvětlování a obhajoba své tvorby s respektováním záměrů autora Řád ve výtvarné geometrii a technické prvky Design a jeho fce a tvar, manipulace s objekty Kontrast a harmonie		PT 5, TO 5.3, 5.4 PT 6, TO 6.1;6.1.1	Př, F 6. – 9.
Interpretuje umělecká VOV současnosti i minulosti, vychází při tom ze svých znalostí, historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků. Ověřuje komunikační	Zařazuje do historických souvislostí různé typy zobrazení, snaží se odhalit jejich kulturní a historické kontexty. Uplatňuje linie, barvy, tvary a objekty v ploše i prostoru podle vlastního tvůrčího záměru, využívá jejich vlastnosti a vztahy, pojmenovává je ve výsledcích vlastní tvorby i tvorby ostatních; vnímá a porovnává jejich	Zprostředkování pohledu na umění a kulturu jako na způsob poznávání světa Vnímání uměleckých slohů a děl, jejich porovnávání, rozdílná interpretace v různých historických obdobích		PT 3, TO 3.2 PT 4, TO 4.1, 4.4	D 6. – 9.

účinky, vybraných, upravených či samostatně vytvořených VOV v sociálních vztazích, nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci.	uplatnění v běžné i umělecké produkci. K získání osobitých výsledků své tvorby využívá proměny obsahu VOV a jejich vlastností. Interpretuje vlastní tvorbu, provádí její prezentaci. Vnímá a porovnává výsledky běžné i umělecké produkce, slovně vyjádří své postřehy a pocity. Ověřuje a využívá kompozičních principů zejména při vlastní práci. Při vlastní tvorbě vychází z vlastních zkušeností, představ a myšlenek, hledá a zvolí pro jejich vyjádření nejvhodnější prostředky a postupy; zhodnotí a prezentuje výsledek své tvorby, porovnává ho s výsledky ostatních. Projekt - celoškolní výstava žákovských výtvarných prací pro veřejnost s ústředním tématem (v určité periodě prodejní).	Poskytování prostoru pro osobité výtvarné projevy Alternativní řešení Podchycování individuálního zájmu o kulturní dění Vytváření potřeby návštěv výtvarných výstav Sebehodnocení a sebeprosazení Účast na školních výtvarných akcích a různých výtvarných soutěžích		PT 6, TO 6.1;6.1.5 PT 6, TO 6.2;6.2.2	

5. 2. 13 Člověk a zdraví – Tělesná výchova

1. Tělesná výchova: 6. - 9. ročník:

Charakteristika předmětu:

Zdraví člověka je chápáno jako vyvážený stav tělesné, duševní a sociální pohody. Je utvářeno mnoha aspekty, jako je styl života, zdravotně preventivní chování, kvalita mezilidských vztahů, kvalita životního prostředí, bezpečí člověka apod. Protože je zdraví základním předpokladem pro aktivní a spokojený život a pro optimální pracovní výkonnost, stává se poznání a praktické ovlivňování rozvoje a ochrany zdraví jednou z priorit základního vzdělávání.

Vyučovací předmět tělesná výchova je zaměřen na optimální rozvoj tělesné, duševní a sociální zdatnosti žáků. Žáci mají možnost rozvíjet si své pohybové schopnosti a dovednosti, korigovat jednostranné zatížení organismu, případně i zdravotní oslabení. Žáci si jasně utváří vztah ke zdraví a umí si preventivně zdraví chránit. Dokážou si na základě získaných informací vytvořit i názor na zdravotní problematiku menších i větších skupin a ten obhájit.

Tělesná výchova na II. stupni základní školy navazuje na vědomosti a dovednosti spolu s návyky získané na I. stupni ZŠ. Žáci se postupně seznamují s různými druhy sportů (atletika, míčové hry, gymnastika, úpoly, apod.), které jsou zařazovány do časově tematických plánů podle ročních období. Ze vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví zařazujeme do Tv téma péče o zdraví a zdravá výživa. Při vyučování Tv jsou užívány hlavně tyto formy výuky: výklad, praktická ukázka vyučujícího, praktická ukázka žáků, frontální a skupinová práce, kurzy a soutěže.

Výuka Tv na naší škole probíhá převážně v učebně pohybové výchovy, za příznivého počasí na hřišti s umělým povrchem s trávou III. generaci, na fotbalovém hřišti nebo v přírodě. V zimních měsících je využíván plenér pro zimní sporty, tj. běžecké lyžování, bruslení apod. Učivo je rozděleno do žákovských kategorií 6. - 7. ročník mladší žactvo, 8. - 9. ročník starší žactvo.

V předmětu tělesná výchova jsou obsaženy **Činnosti ovlivňující zdraví, Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností a Činnosti podporující pohybové učení.**

Výchovná a vzdělávací strategie:

Kompetence k učení

- učitel vede žáka k tomu, aby se naučil rozumět obecně používaným termínům užitým v oblasti pohybových aktivit a aby s nimi dovedl zacházet

- učitel ukáže žákovi, že přehled v oblasti tělesné kultury a sportu mu umožní prožitky z těchto oborů lidské činnosti intenzívněji prožívat
- učitel vede žáka k orientaci v pravidlech různých sportovních disciplín

Kompetence k řešení problémů

- učitel navozuje problémové situace, které motivují žáky k týmové spolupráci, k nutnosti stanovit taktiku hry
- učitel umožňuje žákům podílet se na přípravě vlastních sportovních akcí školy, tj. plánovat, organizovat, realizovat a hodnotit tyto akce
- přidělením funkce rozhodčího učitel učí žáky jednat přiměřeně ve vypjatých situacích
- učitel pomáhá žákovi řešit herní situace a problémy, např. sestavování družstev z rozdílně technicky a fyzicky výkonných žáků

Kompetence komunikativní

- učitel dbá na kulturní vyjadřování v hodinách Tv
- učitel učí žáky vyjadřovat se přesně, konkrétně, jednoznačně a srozumitelně používáním správného názvosloví Tv
- zařazováním mezitřídních i celoškolních soutěží a turnajů podporuje učitel vzájemnou komunikaci mezi věkově rozdílnými skupinami žáků
- důrazem na dodržování pravidel vede učitel žáky ke hře v duchu fair play

Kompetence sociální a personální

- učitel podporuje sportovní činnost ve skupinách, kde je nutná spolupráce a podíl celé skupiny na dosažení výsledku (lyžařské kurzy, sportovní turnaje, soutěže)
- v hodinách Tv učitel zařazuje cviky, které vedou žáky k vzájemné pomoci, tj. dopomoc a záchrana
- učitel v hodinách Tv vyžaduje dodržování pravidel bezpečnosti
- učitel umožní žákům podílet se na vytváření pravidel chování při sportovních činnostech
- učitel podporuje možnost zapojení i neprůbojných a málo iniciativních žáků a rozvíjí jejich schopnost zastávat různé role

Kompetence občanské

- učitel netoleruje v hodinách Tv sociálně patologické jevy, nekamarádské chování a odmítnutí požadované pomoci
- učitel důsledně dbá na dodržování pravidel chování
- učitel uplatňuje pozitivní hodnocení a motivaci žáků
- učitel učí žáky chování v krizových nebo zdraví a život ohrožujících situacích
- učitel zařazuje v konci hodiny její hodnocení
- učitel vede žáky podle možností k sebehodnocení
- vhodnou motivací vede učitel žáky k postupnému pohybovému sebezdokonalování a posiluje jejich sebevědomí.

Kompetence pracovní

- praktickými ukázkami a modelovými situacemi učitel seznamuje žáky s technikou první pomoci
- učitel vyžaduje vhodné sportovní vybavení pro výuku Tv
- učitel dohlíží na to, aby příprava cvičebního nářadí splňovala zásady bezpečnosti, a tím vede žáky k ochraně zdraví

Časová dotace vzdělávací oblasti:

Ročníky 2. stupně	6.	7.	8.	9.
Tělesná výchova	**2**	**2**	**2**	**2**

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření vyznačena červeně.

ŠVP ZŠ Mostek	Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Ročník
II. stupeň ZŠ	**ČLOVĚK A ZDRAVÍ**	**TĚLESNÁ VÝCHOVA**	**6.**

Vzdělávací obsah předmětu

Očekávaný výstup z RVP ZV	Školní výstup (ročníkový výstup, výstup předmětu)	Učivo	Téma	Přesah vazby do PT	MV
Aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem. Usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti, z nabídky zvolí vhodný rozvojový program.	Utváří si návyk pravidelného cvičení, seznámí se s různými kondičními programy. Používá kompenzačních vyrovnávacích a využívá relaxačních cvičení k překonání únavy a prevenci a korekci jednostranného zatížení, chápe význam relaxačních sportů, zvyšuje svoji zdatnost a výkonnost. Vysvětlí pojem kruhový trénink, chápe, že různá cvičení mají různé účinky.	Pravidelné cvičení Cvičení posilovací, protahovací, uvolňovací, relaxační Kruhový trénink	**Činnosti ovlivňující zdraví** **Průpravná koordinační, kompenzační, kondiční a tvořivá cvičení**	PT 1, TO 1.1;1.1.1, 1.1.2,1.1.3, 1.1.4, 1.1.5 PT 1, TO 1.2;1.2.1, 1.2.2, 1.2.3,1.2.4	
Samostatně se připraví pře pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností-zatěžovanými svaly.	Chápe význam rozcvičení před delší sportovní činností, cíleně se připraví na pohybovou činnost. Dokáže vést rozcvičení pro ostatní žáky, využívá pro rozcvičení tělocvičného nářadí. Používá oblečení vhodné ke sportování. Dbá při sportovních činnostech na správné držení těla, chápe význam správného dýchání při cvičení.	Rozcvičení Sportovní oblečení Správné držení těla Správné dýchání			Př 8. VkO 6. Př, VkZ 8. VkO 6. – 8.
Uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu, předvídá možná	Uplatňuje vhodné a bezpečné chování při sportovních činnostech, předvídá nebezpečí úrazu. Poskytne první pomoc	Bezpečnost při pohybových činnostech První pomoc			

nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost.	při Tv a sportu v různém prostředí a zvládá zajištění odsunu raněného.				
Zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech. Posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny.	Provede roznožku a skrčku přes kozu našíř. Používá kotoul vpřed a vzad ve vazbách. Zdokonalí přemet stranou. Předvede základní obraty a rovnovážné postoje. Používá různé druhy chůze a rovnovážné polohy na lavičce (D), zvládá ve spolupráci s učitelem záchranu a dopomoc při osvojovaných cvicích. Ví o svých pohybových přednostech a nedostatcích a s pomocí učitele je ovlivňuje. Dbá na estetické držení těla. Ovládá základní cvičení s náčiním (míč, švihadlo, D).	Přeskok Prostná Cvičení na lavičce Míč, švihadlo	**Činnosti podporující úroveň pohybových dovedností - gymnastika**		
Naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky - čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu.	Ví, že cvičení s hudbou má své zdravotní a relaxační účinky. Zná základní druhy učení a pohybu s hudbou, zvládá základní aerobní cvičení s hudbou (D). Dodržuje zásady bezpečnosti při úpolových cvičeních, chová se v duchu fair play, zvládá základní přetlaky, úchopy, odpory a pády. Dovede prožívat cvičení a soustředit se na správné a přesné provedení pohybu. Zvládá základní herní činnosti jednotlivce - uvolňování hráče bez	Základy aerobiku Přetlaky, úchopy, odpory a pády Driblink, přihrávky, dvojtakt, hod na koš Vedení míčku, přihrávky, střelba na branku	**Činnosti podporující pohybové učení** **Rytmické činnosti s hudbou** **Úpoly** **Basketbal**		Hv 6. – 9. SH 6.

	míče a s míčem, přihrávka jednoruč a obouruč, střelba, rozskok. Používá při hře osobní obranu, používá základní herní kombinace. Zvládá základní herní činnosti jednotlivce - přihrávka, střela, vedení míčku, zvládá utkání 3+0.	Hra	**Florbal**		
	Hraje vybíjenou, řídí se základními pravidly pro vybíjenou.	Podání, přihrávky, útok, počítání bodů	**Vybíjená**		
	Chápe význam přehazované pro pozdější výuku odbíjené, hraje přehazovanou, zvládá základní pravidla pro přehazovanou.		**Přehazovaná**		
Dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji. Rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora. Užívá osvojené názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu.	Dohodne se na spolupráci a jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji. Aktivně se zapojuje do her, vytváří zdravou atmosféru při zápasech jako divák. Vyzkouší si roli rozhodčího, pomáhá při organizování zápasů. Sleduje významné sportovní akce v médiích, užívá osvojené názvosloví, vyhledá sportovní informace na internetu.				
	Používá nízký start ze sportovních bloků při běhu na 60 m, připraví si podle vlastní potřeby startovní bloky, zná základní startovní povely. Uběhne 600 m (D), 1000 m(H). Využívá rozběhu při hodu míčkem. Rozměří si rozběh, využívá rozběhu a	Běh na 60 m Vytrvalostní běh Hody Skoky - dálka,	**Atletika**		

	spojení rozběhu s odrazem k dosažení lepšího výkonu. Chápe význam atletiky jako vhodné průpravy pro jiné sporty.	výška			
Zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci. Sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a hodnotí. Zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy, spolurozhoduje osvojované hry a soutěže.	Změří a zapíše potřebné výkony. Najde hodnotu výkonu v tabulkách, dokáže vyhodnotit a vyhlásit výsledky. Organizuje ve spolupráci s vyučujícím jednoduché turnaje. Uvědomuje si, že turistika je vhodná celoroční a celoživotní pohybová činnost, zvládá chůzi v terénu s menší zátěží. Využívá běžeckých lyží při zimní turistice. Účastní se dalších sportovních akcí pořádaných školou - zájezd na zimní stadion, do plaveckého bazénu, na branný kurz apod. Připraví a organizuje drobné pohybové hra, dodržuje při hrách pravidla, vybírá hry podle počtu, věku hráčů.	Chůze v terénu Běžecké lyže - podle podmínek Bruslení, plavání, sjezdové lyžování	**Turistika a pobyt v přírodě** **Pohybové hry**		
Odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím, upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší.	Chápe sport jako volnočasovou, relaxační a společenskou aktivitu, seznámí se se škodlivými vlivy drog, které odmítá. Snaží se vybírat si místo pro sport podle informací o znečištěném ovzduší.				VkZ 8 VkO 6.

ŠVP ZŠ Mostek	Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Ročník
II. stupeň ZŠ	**ČLOVĚK A ZDRAVÍ**	**TĚLESNÁ VÝCHOVA**	**7.**

Vzdělávací obsah předmětu

Očekávaný výstup z RVP ZV	Školní výstup (ročníkový výstup, výstup předmětu)	Učivo	Téma	Přesah vazby do PT	MV
Aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem. Usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program.	Upevňuje si návyk pravidelného cvičení, seznámí se s různými kondičními programy. Používá kompenzačních, vyrovnávacích a relaxačních cvičení k prevenci a korekci jednostranného zatížení a proti únavě. Chápe význam relaxačních sportů, zvyšuje svoji zdatnost a výkonnost.	Pravidelné cvičení Cvičení posilovací, protahovací, uvolňovací, relaxační	**Činnosti ovlivňující zdraví** **Průpravná, koordinační, kompenzační, kondiční a tvořivá cvičení**	PT 1, TO 1.1;1.1.1,1.1.2, 1.1.3,1.1.4, 1.1.5 PT 1, TO 1.2; 1.2.1, 1.2.2, 1.2.3, 1.2.4 PT 1, TO 1.3; 1.3.1 PT 6, TO 6.1; 6.1.1	Př 8.
Samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností - zatěžovanými svaly.	Využívá kruhový trénink při posilování, chápe, že různá cvičení mají různé účinky. Chápe význam rozcvičení před další sportovní činností, cíleně se připraví na pohybovou činnost. Dokáže vést rozcvičení pro ostatní žáky, využívá pro rozcvičení různého tělocvičného náčiní.	Kruhový trénink Rozcvičení			VkZ 8.
	Používá oblečení vhodné ke sportovní činnosti. Dbá při sportovních činnostech na správné držení těla, chápe význam správného dýchání při cvičení.	Sportovní oblečení Správné držení těla Správné dýchání			VkZ 8. VkO 6. – 8.
Uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém	Uplatňuje vhodné a bezpečné chování při sportovních činnostech,	Bezpečnost při pohybových činnostech			

prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost.	předvídá nebezpečí úrazu. Poskytne první pomoc při Tv a sportu v různém prostředí a zvládá zajištění odsunu raněného.	První pomoc			
Zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech Posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny.	Předvede roznožku a skrčku přes kozu našíř s odrazem z můstku ve větší vzdálenosti. Používá kotoul vpřed i vzad ve vazbách. Zdokonalí přemet stranou. Nacvičuje s dopomocí stoj na rukou. Používá základní obraty a rovnovážné postoje v krátkých sestavách. Nacvičuje další modifikace kotoulů - vpřed a vzad do roznožení, vzad do zanožení, kotoul s pádem. Používá různé druhy chůze a rovnovážné polohy na lavičce (D)- zvládá ve spolupráci s učitelem záchranu a dopomoc při osvojovaných cvicích. Ví o svých pohybových přednostech a nedostatcích a s pomocí učitele je ovlivňuje. Dbá na základní estetické držení těla.	Přeskok Prostná Cvičení na lavičce	**Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností** **Gymnastika**		
Naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky-čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při	Ovládá základní cvičení s náčiním (míč, švihadlo, D). Ví, že cvičení s hudbou má své zdravotní a relaxační účinky. Zná základní druhy cvičení a pohybu s hudbou, zvládá základní	Míč, švihadlo Základy aerobiku	**Činnosti podporující pohybové učení** **Rytmické činnosti s hudbou**		Hv 6. – 9.

sportu.	aerobní cvičení s hudbou (D).				
	Dodržuje zásady bezpečnosti při úpolových cvičeních, chová se v duchu fair-play.	Přetlaky, úchopy, odpory a pády	**Úpoly**		
	Zvládá základní přetlaky, úchopy, odpory a pády.				
	Dovede prožívat cvičení a soustředit se na správné a přesné provedení pohybu.				
	Zdokonaluje základní herní činnosti jednotlivce - uvolňování hráče bez míče a s míčem, přihrávka jednoruč a obouruč, střelba, rozskok.	Driblink, přihrávky, dvojtakt, hod na koš	**Basketbal**		SH 6., 9.
	Používá při hře osobní obranu a základní herní kombinace.				
	Zdokonaluje základní herní činnosti jednotlivce - přihrávka, střelba, vedení míčku), zvládá utkání 3+0.	Vedení míčku, přihrávky a střelba na branku	**Florbal**		
	Hází s protilehlou nohou vpředu, chytá správně míč.				
	Hraje vybíjenou a řídí se základními pravidly pro tuto hru.	Hra	**Vybíjená**		
	Chápe význam přehazované pro pozdější výuku odbíjené.	Podání, přihrávky, útok, počítání bodů	**Přehazovaná**		
	Hraje přehazovanou, zvládá základní pravidla pro tuto hru.				
Dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji.	Dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu a dodržuje ji.				

Rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora. Užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu.	Aktivně se zapojuje do her, vytváří zdravou atmosféru při zápasech jako divák. Vyzkouší si roli rozhodčího, pomáhá při organizování zápasů. Sleduje významné sportovní akce v médiích, užívá osvojené názvosloví, vyhledá sportovní informace na internetu.				
	Používá nízký start ze startovních bloků při běhu na 60 m, připraví si podle vlastní potřeby startovní bloky, zná základní startovní povely. Uběhne 600 m (D), 1000 m (H)	Běh na 60 m, vytrvalostní běh.	**Atletika**		
	Využívá rozběhu při hodu míčkem.	Hod míčkem			
	Rozměří si rozběh, využívá rozběhu a spojení rozběhu s odrazem k dosažení lepšího výkonu. Chápe význam atletiky jako vhodné průpravy pro jiné sporty, změří a zapíše potřebné výkony.	Skok daleký a vysoký			
Zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci. Sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí.	Najde hodnotu výkonu v tabulkách, dokáže vyhodnotit a vyhlásit výsledky.				
Zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na	Organizuje ve spolupráci s vyučujícím jednoduché turnaje. Uvědomuje si, že	Chůze v terénu	**Turistika a**		

úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže.	turistika je vhodná celoroční a celoživotní pohybová činnost. Zvládá chůzi v terénu s menší zátěží. Uplatňuje bezpečné chování v přírodě a v silničním provozu. Využívá běžeckých lyží při zimní turistice. Účastní se dalších sportovních akcí pořádaných školou - zájezd na zimní stadion, do plaveckého bazénu, na branný kurz, apod. Připraví a zorganizuje drobné pohybové hry, dodržuje při hrách pravidla, vybírá hry podle počtu, věku hráčů, apod.	Podle podmínek - bruslení, plavání, běžecké či sjezdové lyžování.	**pobyt v přírodě** **Pohybové hry**		
Odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší.	Chápe sport jako volnočasovou, relaxační a společenskou aktivitu. Seznámí se se škodlivými vlivy drog a odmítá je, stejně jako jiné škodliviny neslučitelné se zdravím a sportem. Snaží se vybírat si místo pro sport podle čistoty prostředí. Usiluje o zlepšení a udržení úrovně pohybových schopností a o rozvoj pohybových dovedností základních sportovních odvětví včetně zdokonalování základních lokomocí. Posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí příčiny nedostatků.				VkO 6. – 9.

ŠVP ZŠ Mostek	Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Ročník
II. stupeň ZŠ	**ČLOVĚK A ZDRAVÍ**	**TĚLESNÁ VÝCHOVA**	**8.**

Vzdělávací obsah předmětu

Očekávaný výstup z RVP ZV	Školní výstup (ročníkový výstup, výstup předmětu)	Učivo	Téma	Přesah vazby do PT	MV
Aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem.	Upevňuje si návyk pravidelného cvičení. Seznámí se s různými kondičními programy. Snaží se používat tělocvičné názvosloví.	Pravidelné cvičení	**Činnosti ovlivňující zdraví**	PT 1, TO 1.1; 1.1.1, 1.1.2, 1.1.3; 1.1.4 1.1.5 PT 1, TO 1.2; 1.2.1, 1.2.2; 1.2.3,1.2.4	
Usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program.	Používá kompenzačních, vyrovnávacích a relaxačních cvičení k prevenci a korekci jednostranného zatížení a proti únavě. Chápe význam relaxačních sportů, zvyšuje svoji zdatnost a výkonnost.	Cvičení posilovací, protahovací, uvolňovací a relaxační	**Průpravná, koordinační, kompenzační a kondiční tvořivá cvičení**	PT 1, TO 1.3; 1.3.1 PT 6, TO 6.1; 6.1.1	
	Připravuje za pomoci vyučujícího stanoviště pro kruhový trénink, využívá různá cvičení podle jejich účinku.	Kruhový trénink			
Samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností- zatěžovanými svaly.	Chápe význam rozcvičení před další sportovní činností. Dokáže vést rozcvičení pro ostatní žáky, využívá pro rozcvičení různého tělocvičného náčiní, vede rozcvičení podle hudby.	Rozcvičení			Př, VkZ 8.
	Používá oblečení vhodné ke sportovní činnosti.	Sportovní oblečení			
	Dbá při sportovních činnostech na správné držení těla, dbá při cvičení na správné dýchání.	Správné držení těla a dýchání			

Uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost.	Uplatňuje vhodné a bezpečné chování při sportovních činnostech, předvídá nebezpečí úrazu. Poskytne první pomoc při Tv a sportu v různém prostředí a zvládá zajištění odsunu raněného.	Bezpečnost při pohybových činnostech První pomoc			VkO 6. – 9.
Zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech. Posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny.	Předvede roznožku přes kozu našíř a skrčku přes kozu našíř s oddáleným odrazovým můstkem. Používá kotoul vpřed a vzad ve vazbách. Nacvičuje obměny kotoulu vpřed a vzad - do roznožení, zanožení, s pádem. Zdokonalí přemet stranou, pokouší se o přemet stranou na jedné ruce, zvyšuje rychlost při přemetu stranou, zkouší přemet stranou s rozběhem. Předvede základní obraty a rovnovážné postoje (váha). Nacvičuje skoky (nůžkový, čertík). Používá různé druhy chůze a rovnovážné polohy na lavičce (D). Zvládá ve spolupráci s učitelem záchranu a dopomoc při osvojovaných cvicích. Ví o svých pohybových přednostech a nedostatcích a s pomocí učitele je ovlivňuje. Dbá na základní estetické držení těla.	Přeskok Prostná Cvičení na lavičce	**Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností** **Gymnastika**		
Naplňuje ve školních	Ovládá základní cvičení s náčiním -	Míč, švihadlo	**Činnosti podporující**		

podmínkách základní olympijské myšlenky-čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu.	míč, švihadlo - D. Ví, že cvičení s hudbou má své zdravotní a relaxační účinky.		**pohybové učení**		
	Zná základní druhy cvičení a pohybu s hudbou. Zvládá základní aerobní cvičení s hudbou (D). Vytváří jednoduché sestavy na cvičení podle hudby.	Základy aerobiku	**Rytmické činnosti s hudbou**		Hv 6. – 9.
	Dodržuje zásady bezpečnosti při úpolových cvičeních, chová se v duchu fair play. Zvládá základní přetlaky, úchopy, odpory a pády. Dovede prožívat cvičení a soustředit se na správné a přesné provedení pohybu.	Přetlaky, úchopy, odpory a pády	**Úpoly**		
	Zvládá základní herní činnosti jednotlivce - uvolňování hráče bez míče a s míčem, přihrávka jednoruč a obouruč, střelba, rozskok. Používá při hře osobní obranu. Používá základní herní kombinace.	Driblink, přihrávky, dvojtakt, hod na koš	**Basketbal**		SH 6., 9.
	Zvládá základní herní činnosti jednotlivce - přihrávka, střelba, vedení míčku. Zvládá utkání 3+0. Hází s protilehlou nohou vpředu.	Vedení míčku, přihrávky, střelba na branku Hra	**Florbal**		
	Hraje vybíjenou a řídí se základními pravidly pro tuto hru.	Podání, přihrávky, útok, počítání bodů	**Vybíjená**		

	Chápe význam přehazované pro pozdější výuku odbíjené. Hraje přehazovanou a zvládá základní pravidla pro tuto hru. Nacvičuje odbití obouruč - svrchní, spodní). Používá spodní podání, nacvičuje svrchní podání. Hraje odbíjenou s upravenými pravidly - hozené podání, rozehrání míče ve hřišti, apod., zdokonaluje hru.		**Přehazovaná** **Odbíjená**		
Dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji. Rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora. Užívá osvojené názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu.	Dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji. Aktivně se zapojuje do her, vytváří zdravou atmosféru při zápasech jako divák, vyzkouší si roli rozhodčího, pomáhá při organizování zápasů. Sleduje významné sportovní akce v médiích, užívá osvojené názvosloví, vyhledává sportovní informace na internetu.				
	Používá nízký start ze startovních bloků, které si sám připraví podle vlastní potřeby při běhu na 60 m. Zná základní startovní povely. Uběhne 800 m (D), 1 500 m (H). Nacvičuje vrh koulí.	Běh na 60 m Vytrvalostní běh Hody	**Atletika**		

	Rozměří si rozběh, využívá rozběhu a spojení rozběhu s odrazem k dosažení lepšího výkonu. Chápe význam atletiky jako vhodné průpravy pro jiné sporty.	Skoky - dálka, výška			
Zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci. Sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí.	Změří a zapíše potřebné výkony. Najde hodnotu výkonu v tabulkách. Dokáže vyhodnotit a vyhlásit výsledky.				
Zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže.	Organizuje ve spolupráci s vyučujícím jednoduché turnaje. Uvědomuje si, že turistika je vhodná celoroční a celoživotní pohybová činnost. Uplatňuje bezpečné chování v přírodě a v silničním provozu. Zvládá chůzi v terénu s menší zátěží.	Chůze v terénu - dle podmínek	**Turistika a pobyt v přírodě**		
	Využívá běžeckých lyží při zimní turistice	Bruslení, plavání, sjezdové a běžecké lyžování			
	Účastní se dalších sportovních akcí pořádaných školou - bruslení, plavání, branný kurz, lyžování. Připraví a organizuje drobné pohybové hry, vybírá hry podle počtu, věku hráčů, dodržuje při hrách pravidla.		**Pohybové hry**		
Odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší.	Snaží se využívat sport jako volnočasovou, relaxační a společenskou aktivitu. Uvědomuje si škodlivý vliv drog a odmítá je. Snaží se vybírat si místo pro sport podle čistoty prostředí.				VkZ, VkO 8.

ŠVP ZŠ Mostek	Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Ročník
II. stupeň ZŠ	**ČLOVĚK A ZDRAVÍ**	**TĚLESNÁ VÝCHOVA**	**9.**

Vzdělávací obsah předmětu

Očekávaný výstup z RVP ZV	Školní výstup (ročníkový výstup, výstup předmětu)	Učivo	Téma	Přesah vazby do PT	MV
Aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem.	Upevňuje si návyk pravidelného cvičení. Seznámí se s různými kondičními programy. Snaží se používat tělocvičné názvosloví Používá kompenzačních, vyrovnávacích a relaxačních cvičení k prevenci a korekci jednostranného zatížení a proti únavě. Chápe význam relaxačních sportů.	Pravidelné cvičení Cvičení posilovací, protahovací, uvolňovací, relaxačních	**Činnosti ovlivňující zdraví** **Průpravná, koordinační, kompenzační, kondiční a tvořivá cvičení**	PT 1, TO 1.1;1.1.1, 1.1.2, 1.1.3, 1.1.4, 1.1.5 PT 1, TO 1.2; 1.2.1, 1.2.2, 1.2.3, 1.2.4 PT 1, TO 1.3; 1.3.1 PT 6, TO 6.1;6.1.1	Př, VkZ 8.
Usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program.	Zvyšuje svoji zdatnost a výkonnost. Připraví a vede kruhový trénink. Využívá různá cvičení podle jejich účinku.	Kruhový trénink			
Samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností-zatěžovanými svaly.	Chápe význam rozcvičení před další sportovní činností, vede rozcvičení pro ostatní žáky. Využívá pro rozcvičení různého tělocvičného náčiní, též podle hudby. Používá oblečení vhodné ke sportovní činnosti. Dbá při sportovní činnosti na správné držení těla a na správné dýchání.	Rozcvičení Sportovní oblečení Správné držení těla a dýchání			VkZ 8.

Uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost.	Uplatňuje vhodné a bezpečné chování při sportovních činnostech; předvídá nebezpečí úrazu. Poskytne první pomoc při Tv a sportu v různém prostředí a zvládá zajištění odsunu raněného.	Bezpečnost při pohybových činnostech První pomoc			VkO 6. – 9.
Zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech. Posoudí provedení osvojované	Zdokonaluje roznožku přes kozu našíř a skrčku přes kozu našíř s oddáleným odrazovým můstkem. Používá kotoul vpřed a vzad ve vazbách a nacvičuje obměny kotoulu vpřed a vzad - (do roznožení, zanožení, s pádem). Zdokonalí přemet stranou, pokouší se o přemet stranou na jedné ruce, zvyšuje rychlost při přemetu stranou, zkouší přemet stranou s rozběhem. Předvede základní obraty a rovnovážné postoje (váha). Nacvičuje skoky - nůžkový, „čertík“ (D). Vytváří vlastní jednoduché sestavy. Používá různé druhy chůze a rovnovážné polohy na lavičce (D). Nacvičuje jednoduché skoky, obraty (D). Vytváří jednoduché sestavy pro cvičení na lavičce (D). Zvládá ve spolupráci s učitelem záchranu a dopomoc při osvojovaných cvicích. Ví o svých pohybových předpokladech a	Přeskok Prostná Cvičení na lavičce	**Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností** **Gymnastika**		

pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny.	nedostatcích a s pomocí učitele je ovlivňuje. Dbá na základní estetické držení těla.				
Naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky-čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochrana přírody při sportu.	Ovládá základní cvičení s náčiním -míč, švihadlo (D). Tvoří jednoduché sestavy (D). Ví, že cvičení s hudbou má své zdravotní a relaxační účinky. Zná základní druhy cvičení a pohybu s hudbou. Zvládá základní aerobní cvičení s hudbou (D). Vytváří jednoduché sestavy na cvičení podle hudby (D). Dodržuje zásady bezpečnosti při úpolových cvičeních, chová se vždy v duchu fair play. Zvládá základní přetlaky, úchopy, odpory a pády. Dovede prožívat cvičení a soustředit se na správné a přesné provedení pohybu. Zvládá základní herní činnosti jednotlivce (uvolňování hráče bez míče a s míčem, přihrávka jednoruč a obouruč, střelba, rozskok). Používá při hře osobní obranu. Používá základní herní kombinace. Zvládá základní herní činnosti jednotlivce	Míč, švihadlo Základy aerobiku Přetlaky, úchopy, odpory a pády Driblink, přihrávky, dvojtakt, hod na koš Vedení míčku, přihrávky, střelba	**Činnosti podporující pohybové učení** **Rytmické činnosti s hudbou** **Úpoly** **Basketbal** **Florbal**		Hv 6. – 9. SH 6., 9.

	(přihrávka, střelba, vedení míčku). Zvládá utkání 3+0. Nacvičuje odbití obouruč (vrchní, spodní). Používá spodní podání a nacvičuje vrchní podání. Zdokonaluje hru.	na branku, hra Podání, přihrávky, útok, počítání bodů	**Odbíjená**		
Dohodne se na spolupráci a jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji. Rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora. Užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu.	Dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji. Aktivně se zapojuje do her; vytváří i zdravou atmosféru při zápasech jako divák. Vyzkouší si roli rozhodčího a pomáhá při organizování zápasů. Sleduje významné sportovní akce v médiích. Užívá osvojené názvosloví. Vyhledá sportovní informace na internetu.				
	Používá nízký start ze startovních bloků při běhu na 60 m; bloky si připraví podle vlastní potřeby, zná základní startovní povely. Uběhne 800 m (D), 1 500 m (H). Zdokonaluje vrh koulí. Rozměří si rozběh, využívá rozběhu a spojení rozběhu s odrazem k dosažení lepšího výkonu.	Běh na 60 m Vytrvalostní běh Hody Skoky - dálka, výška	**Atletika**		

	Chápe význam atletiky jako vhodné průpravy pro jiné sporty.				
Zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci. Sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a hodnotí.	Změří a zapíše potřebné výkony. Najde hodnotu výkonu v tabulkách, dokáže vyhodnotit a vyhlásit výsledky.				
Zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže.	Organizuje ve spolupráci s vyučujícím jednoduché turnaje. Uvědomuje si, že turistika je vhodná celoroční a celoživotní pohybová činnost. Uplatňuje bezpečné chování v přírodě a v silničním provozu. Zvládá chůzi v terénu s menší zátěží.	Chůze v terénu (podle podmínek)	**Turistika a pobyt v přírodě**		
	Využívá běžeckých lyží při zimní turistice.	Běžecké lyže, bruslení, plavání, sjezdové lyžování			
	Účastní se dalších sportovních akcí pořádaných školou- zájezd na zimní stadion, do plaveckého bazénu, branný kurz.				
	Připraví a organizuje drobné pohybové hry, při kterých dodržuje daná pravidla. Vybírá hry podle počtu, věku hráčů.		**Pohybové hry**		
Odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší.	Snaží se využívat sport jako volnočasovou, relaxační a společenskou aktivitu. Uvědomuje si škodlivý vliv drog a odmítá je. Snaží se vybírat si místo pro sport podle čistoty a vhodnosti prostředí.				VkZ, VkO 8.

5. 2. 14 Člověk a zdraví – Výchova ke zdraví

2. Výchova ke zdraví: 8. ročník:

Charakteristika předmětu:

Zdraví člověka je chápáno jako vyvážený stav tělesné, duševní a sociální pohody. Je utvářeno mnoha aspekty, jako je životní styl, zdravotně preventivní chování, kvalita mezilidských vztahů, kvalita životního prostředí, bezpečí člověka apod. Protože je zdraví základním předpokladem pro aktivní a spokojený život a pro optimální pracovní výkonnost, stává se poznání a praktické ovlivňování rozvoje a ochrany zdraví jednou z priorit základního vzdělávání.

Vzdělávací obor Výchova ke zdraví přináší základní poznání o člověku v souvislosti s preventivní ochranou jeho zdraví. Učí žáky aktivně rozvíjet a chránit zdraví v propojení všech jeho složek (sociální, psychické a fyzické) a být za ně odpovědný, Svým vzdělávacím obsahem bezprostředně navazuje na obsah vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět. Žáci si upevňují hygienické, stravovací, pracovní i jiné zdravotně preventivní návyky, rozvíjejí dovednosti odnímat škodlivé látky, poskytovat první pomoc, předcházet úrazům a čelit vlastnímu ohrožení v každodenních i mimořádných situacích a umět na ně adekvátně reagovat. Rozšiřují a prohlubují si poznatky o rodině, škole a společenství vrstevníků, o přírodě, člověku i vztazích mezi lidmi a učí se tak dívat se na vlastní činnosti z hlediska zdravotních potřeb a životních perspektiv dospívajícího jedince a rozhodovat se ve prospěch zdraví. Důraz je kladen na praktické úkoly ve skupinách s použitím literatury, internetu, videonahrávek a jiných pomůcek. Vzhledem k individuálnímu i sociálnímu rozměru zdraví je vzdělávací obor Výchova ke zdraví velmi úzce propojen s vyučovacími předměty výchova k občanství, přírodopis, tělesná výchova a s průřezovým tématem Osobnostní a sociální výchova. Výuka bude probíhat převážně v prostorách odborné učebny přírodopisu.

V předmětu Výchova ke zdraví se propojují tyto vzdělávací oblasti – **Vztahy mezi lidmi a formy soužití, Změny v životě člověka a jejich reflexe, Zdravý způsob života a péče o zdraví, Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence, Hodnoty a podpora zdraví a Osobnostní a sociální rozvoj.**

Na naší základní škole je vyučovací předmět Výchova ke zdraví vyučován jako samostatný předmět v 8. ročníku po 1 hodině týdně. Dále je začleněn do povinně volitelného předmětu Sportovní hry v 6. a v 9. ročníku, který bude vyučován v učebně pohybové výchovy, na hřišti s umělým povrchem v areálu školy, na hřišti FK Mostek a v plenéru. Tento předmět si klade

za cíl zejména rozšíření praktických pohybových dovedností a návyků u žáků naší základní školy.

Vzdělávací obor Výchova ke zdraví je kromě zařazených předmětů součástí dalších aktivit na naší základní škole. Na 1. stupni ZŠ se tématika objevuje v prvouce v tematickém okruhu Člověk a zdraví, součástí přírodovědy je dvacetihodinový kurz Výchova ke zdraví, automaticky je součástí tělesné výchovy. První stupeň se zúčastňuje akce Zdravé zuby, absolvuje plavecký výcvik, 2x ročně pořádá škola pochodová cvičení a součástí výchovně vzdělávacího programu naší školy je celoroční kurz Ochrana člověka za mimořádných událostí. Výchova ke zdravému životnímu stylu je také v obsahové náplni školní družiny.

Na 2. stupni ZŠ je kromě předmětů zahrnující Výchovu ke zdraví také branný kurz, pochodová cvičení, Ochrana obyvatelstva za mimořádných událostí. Součástí chodu školy jsou preventivní programy s protidrogovou tématikou a s tématikou boje proti rizikovému chování, tj. proti sociálně patologickým jevům (uplatňuje se i na 1. stupni). Problematika Výchovy ke zdraví je též součástí výuky integrovaného předmětu Výchova k občanství. Také pracovní činnosti a tělesná výchova vedou žáky k ochraně zdraví svého i zdraví svých spolužáků. Naše škola rovněž podporuje a pořádá školní turnaje a soutěže se sportovní tématikou a pravidelně vysílá své sportovní týmy na soutěže okrskového či okresního formátu (fotbal, florbal, atletika, cyklistika, apod.)

Tato problematika je pak nedílnou součástí naše Školního řádu a Plánu práce školy. Protože náš pedagogický sbor má eminentní zájem vést žáky po té správné cestě a vyvarovat je různých nástrah falešné ideologie v podobě kouření, drog, šikany, vandalství apod., pravidelně ve svém výchovně vzdělávacím působení využíváme zájmových kroužků, 2x ročně organizujeme ve spolupráci s místní stomatoložkou zubní prohlídky, s místním praktickým lékařem zajišťujeme prohlídky školních prostor, aby odpovídaly bezpečnostním pravidlům a současným trendům.

Navázali jsme spolupráci se SPC pro děti s poruchou řeči a řešíme možnost pravidelné logopedické péče v našem zařízení. Každoročně pořádáme celoškolní akce typu Den Země a celoškolní sportovní den. V rámci pitného režimu nabízíme žákům dotované školní mléko a na I. stupni ZŠ zprostředkováváme akci Ovoce do škol.

Výchovná a vzdělávací strategie:

Kompetence k učení

- vede žáky k samostatnosti, tvořivosti a vyhledávání a třídění informací
- učí žáky pracovat s fakty a informacemi, vede žáky k plánování, organizování a řízení

vlastního učení
- motivuje žáky k další práci
- zařazuje práci s literaturou a internetem

Kompetence k řešení problémů
- vede žáky k samostatnému a zodpovědnému plnění úkolů
- umožňuje žákům vyslovit a obhájit svůj názor
- vede žáky k vyhledávání vhodných informací k řešení problémů
- klade otevřené otázky, podněcuje žáky k argumentaci

Kompetence komunikativní
- vytváří zdravé prostředí pro zapojení se do diskuse
- motivuje žáky k vytvoření vlastního názoru
- zařazuje úkoly, práce ve skupinách, při kterých žáci spolupracují
- vede žáky k osvojení kultivovaného projevu

Kompetence občanské
- učí žáky podřizovat se pravidlům při plnění úkolů
- učí žáky k odpovědnému rozhodování podle dané situace
- vede žáky k respektování názorů druhých
- klade důraz na formování zdravých charakterových rysů

Kompetence sociální a personální
- posiluje u žáků uvědomění si vlastní hodnoty a vážení si lidského života
- uplatňuje pravidla slušného a ohleduplného chování
- klade důraz na utváření příjemné atmosféry v kolektivu

Kompetence pracovní
- zařazuje samostatné, skupinové práce (projekty)
- vede žáky ke zdokonalení grafického projevu, umožňuje žákům vyhledávat informace na PC
- dává žákům možnost vytvářet modelové situace

Časová dotace vzdělávací oblasti:

Ročníky 2. stupně	6.	7.	8.	9.
Výchova ke zdraví			**1**	

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření vyznačena červeně.

ŠVP ZŠ Mostek	Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Ročník
II. stupeň ZŠ	**ČLOVĚK A ZDRAVÍ**	**VÝCHOVA KE ZDRAVÍ**	**8.**

Vzdělávací obsah předmětu

Očekávaný výstup z RVP ZV	Školní výstup (ročníkový výstup, výstup předmětu)	Učivo	Téma	Přesah vazby do PT	MV
Respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky a jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě. Vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu - vrstevnická komunita, rodinné prostředí z hlediska prospěšnosti zdraví.	Snaží se respektovat pravidla soužití mezi spolužáky a jinými vrstevníky. Chápe význam dobrého soužití mezi vrstevníky i členy rodiny. Vysvětlí role členů komunity (rodiny). Uvede důvody krizových situací v životě dítěte. Zná možnosti pomoci (linka důvěry). Zná možnosti rodinné náhradní péče. Uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu z hlediska prospěšnosti zdraví.	Vztahy ve dvojici - kamarádství, přátelství, láska, partnerské vztahy, manželství a rodičovství Vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity - rodina (úplná, neúplná), konflikty v rodině, škola, vrstevnická skupina, obec, spolek	**Vztahy mezi lidmi a formy soužití**	PT 1, TO 1.1;1.1.2, 1.1.3,1.1.4 PT 1, TO 1.2;1.2.1, 1.2.2, 1.2.3, 1.2.4 PT 1, TO 1.3; 1.3.1, 1.3.2 PT 4, TO 4.2, 4.3 PT 6, TO 6.1;6.1.1	VkO 6.
Projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu; dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce.	Vysvětlí pojem osobnost. Umí vysvětlit druhy temperamentů a dokáže na základě charakteristiky začlenit sám sebe do některého typu temperamentu. Projevuje zdravé sebevědomí. Ve styku s vrstevníky preferuje pozitivní životní cíle, hodnoty a zájmy. Respektuje názory druhých, snaží se o vcítění (empatii) do druhých. Rozlišuje základní lidské rasy a uvědomuje si	Sebepoznání a sebepojetí - vztah k sobě samému, vztah k druhým lidem; zdravé a vyrovnané sebepojetí, utváření vědomí vlastní identity Mezilidské vztahy, komunikace a kooperace – respektování sebe sama i druhých, přijímání názoru druhého, empatie, chování podporující dobré vztahy, aktivní naslouchání,	**Osobnostní a sociální rozvoj**		VkO 7. Pč 8.

.	jejich odlišnost, rozumí pojmu rasismus. Podporuje dobré vztahy, dokáže naslouchat a snaží se o společné řešení konfliktu. Předvede na modelových situacích řešení problémů. Stanoví si dostupné osobní cíle a dosahuje jich postupně. Snaží se předcházet vzniku stresu. Vyhledá pomoc při problémech. Vysvětlí pojem civilizační choroba a uvědomuje si zdravotní rizika civilizačních chorob. Uvědomuje si souvislost nesprávného životního stylu se vznikem civilizačních chorob. Chápe význam preventivní lékařské péče.	dialog, dopad vlastního jednání a chování Seberegulace a sebeorganizace činností a chování - cvičení sebereflexe, sebekontroly, sebeovládání a zvládání problémových situací; stanovení osobních cílů a postupných kroků k jejich dosažení, zaujímání hodnotových postojů a rozhodovacích dovedností při řešení problémů v mezilidských vztazích, pomáhající a prosociální chování Psychohygiena - sociální dovednosti pro předcházení a zvládání stresu, hledání pomoci při problémech Civilizační choroby - zdravotní rizika, preventivní a lékařská péče			
Vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a	Vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím. Chápe pojem potřeba,	Celostní pojetí člověka ve zdraví a nemoci - složky zdraví a jejich interakce, základní	**Hodnota a podpora zdraví**		

sociálním zdravím, vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví; dovede posoudit různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví. Posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdravý druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví. Usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví. Vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí	rozumí podstatě uspokojování potřeb, vysvětlí vztah mezi uspokojováním potřeb a hodnotou zdraví. Dovede posoudit různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za zdraví i zdraví druhých. Dokáže vysvětlit pojem handicap, popíše příklady možných handicapů. Respektuje pravidla chování k takto postiženým lidem. Vyvozuje z chování druhých osobní odpovědnost ve prospěch svého zdraví. Usiluje o aktivní podporu zdraví. Uvědomuje si vliv svého životního stylu na své zdraví a zdraví druhých. Účastní se programů podpory zdraví. Vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí.	lidské potřeby a jejich hierarchie Podpora zdraví a její formy - prevence a intervence, působení na změnu kvality prostředí a chování jedince, odpovědnost jedince za zdraví, podpora zdravého životního stylu, programy podpory zdraví			
Dává do souvislostí složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky.	Seznámí se se zásadami zdravého stravování, uplatňuje zásady zdravého stravovacího režimu. Orientuje se v údajích o složení a trvanlivosti potravinářských výrobků a uvědomuje si vliv složení potravy na rozvoj	Výživa a zdraví - zásady zdravého stravování, pitný režim, vliv životních podmínek a způsobu stravování na zdraví; poruchy příjmu potravin	**Zdravý způsob života a péče o zdraví**		Př 8.

Uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami; svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc.	civilizačních nemocí. Seznámí se s pojmy mentální anorexie, bulimie. Dodržuje správné stravovací návyky a v rámci svých možností uplatňuje zásady správné výživy a zdravého stravování. Uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami. Vysvětlí pojmy přenosná choroba, inkubační doba, chronické onemocnění. Uvede příklady přenosných chorob, seznámí se s původci chorob, způsoby nákazy. Uvědomuje si nutnost svěřit se se zdravotním problémem. Vyhledá v případě potřeby odbornou pomoc. Seznamuje se s prevencí kardiovaskulárních a metabolických onemocnění, zná preventivní opatření. Uvede příklady úrazů způsobených nesprávným chováním. Dovede poskytnout první pomoc a zavolat pomoc lékařskou. Dbá zásad osobní, intimní a duševní hygieny, otužování. Chápe význam respektování denního režimu pro svůj výkon. Chápe význam pohybu	Ochrana před přenosnými chorobami, základní cesty přenosu nákaz a jejich prevence, nákazy respirační, přenosné potravou, získané v přírodě, přenosné krví a sexuálním kontaktem, přenosné bodnutím hmyzu a stykem se zvířaty Ochrana před chronickými nepřenosnými chorobami a před úrazy – prevence kardiovaskulárních a metabolických onemocnění, preventivní a lékařská péče, základy první pomoci Tělesná a duševní hygiena, denní režim - zásady osobní, intimní a duševní hygieny, otužování, denní režim, vyváženost pracovních a odpočinkových aktivit, význam pohybu pro zdraví, pohybový režim Vlivy vnějšího a vnitřního prostředí na zdraví – kvalita ovzduší a vody, hluk, osvětlení, teplota.			Tv 6. – 9.

	pro zdraví. Uvědomuje si základní životní potřeby a jejich naplňování ve shodě se zdravím. Respektuje zdravotní stav svůj i svých vrstevníků a v rámci svých možností usiluje o aktivní podporu zdraví. Dokáže upozornit na porušování životního prostředí.				
Respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje a kultivovaně se chová k opačnému pohlaví. Respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli, chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování.	Snaží se dodržovat pravidelný denní režim. Rozliší pojem vývin a vývoj člověka. Uvede stádia vývinu člověka - novorozenec, kojenec, batole, apod. a uvede základní tělesné, duševní a společenské změny v daných stádiích vývinu jedince. Uvědomuje si fyziologické změny v době dospívání a vhodně na ně reaguje. Snaží se otevřeně hovořit o problematice dospívání. Kultivovaně se chová k opačnému pohlaví. Zná základní pojmy z oblasti sexuální výchovy. Uvědomuje si odpovědnost za bezpečné sexuální chování. Rozlišuje sexuální zdrženlivost a promiskuitu. Seznámí se s riziky předčasné sexuální zkušenosti. Vyhýbá se projevům sexuálního chování na veřejnosti, které nejsou v souladu s etikou,	Režim dne - volný čas, zájmy Dětství, puberta, dospívání - tělesné, duševní, společenské změny Sexuální dospívání a reprodukční zdraví – zdraví reprodukční soustavy, sexualita jako součást formování osobnosti, zdrženlivost, předčasná sexuální zkušenost, promiskuita, problémy těhotenství a rodičovství mladistvých; poruchy pohlavní identity	**Změny v životě člověka a jejich reflexe**		Př 8. VkO 6., 9.

	morálkou a zdravím. Uvede některé pohlavní choroby a možnosti nákazy těmito chorobami. Seznámí se s možnými problémy spojené s těhotenstvím a rodičovstvím mladistvých. Uvědomuje si vliv nesprávného životního stylu matky na vývin plodu - alkoholismus, drogy, kouření. Uvede některé antikoncepční prostředky. Seznámí se s pojmy homosexuál a heterosexuál.				
Samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím. Uvádí do souvislostí zdravotní a psychologická rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka; uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým.	Uvede možnosti vzniku stresu. Vysvětlí pojmy kompenzační, relaxační a regenerační technika. Uvede možnosti předcházení stresovým situacím a posilování duševního zdraví. Předvádí v modelových situacích odmítání nabízených poživatin. Uvádí zdravotní rizika spojená se zneužíváním návykových látek. Dává do souvislosti zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a provozováním hazardních her. Uplatňuje účelné modely chování v případě šikanování, týrání a násilí. Zaujímá odmítavé	Stres a jeho vztah ke zdraví - kompenzační, relaxační a regenerační techniky k překonávání únavy, stresových reakcí a k posilování duševní odolnosti Auto-destruktivní závislosti – psychická onemocnění, násilí mířící proti sobě samému, rizikové chování (alkohol, aktivní a pasivní kouření, zbraně, nebezpečné látky a předměty, nebezpečný internet), násilné chování, těžké životní situace a jejich zvládání, trestná činnost, dopink ve sportu Skryté formy a	**Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence**		

	postoje ke všem formám brutality a násilí. Chápe důležitost promluvit veřejně o šikaně, násilí, sexuálním zneužívání. Seznámí se s institucemi, které poskytují anonymní poradenskou činnost. Snaží se řešit krizové situace bez agresivity, vulgarity. Je seznámen s nebezpečím komunikace prostřednictvím elektronických médií. Uplatňuje způsoby bezpečného chování v sociálním kontaktu s vrstevníky, při komunikaci s neznámými lidmi, v konfliktních a krizových situacích a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc; ví o centrech odborné pomoci, vyhledá a použije jejich telefonní číslo.	stupně individuálního násilí a zneužívání, sexuální kriminalita - šikana a jiné projevy násilí; formy sexuálního zneužívání dětí; kriminalita mládeže, komunikace se službami odborné pomoci Bezpečné chování a komunikace s vrstevníky a neznámými lidmi, bezpečný pohyb v rizikovém prostředí, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií, sebeochrana a vzájemná pomoc v rizikových situacích a v situacích ohrožení			
Projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy, aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí; v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc.	Dodržuje pravidla bezpečnosti a zdraví ve škole, při mimoškolních činnostech, v dopravě. Prakticky si vyzkouší poskytování první pomoci při úrazech.	Dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví – bezpečné prostředí ve škole, ochrana zdraví při různých činnostech, bezpečnost v dopravě, rizika silniční a železniční dopravy, vztahy mezi účastníky silničního provozu vč. Zvládání agresivity, postup v případě dopravní nehody (tísňové volání, zajištění bezpečnosti)			

Vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností, možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt; uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi. Uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí.	Chápe silný vliv reklamy na jedince. Uvědomuje si manipulativní vliv vrstevníků. Uplatňuje osvojené dovednosti proti manipulaci a agresi. Vysvětlí pojem živelní pohroma. Uvádí zásady chování při mimořádných událostech. Zná varovné signály, je schopen připravit evakuační zavazadlo. Chová se odpovědně při mimořádných událostech a prakticky využívá základní znalosti první pomoci při likvidaci následků hromadného zasažení obyvatel. Respektuje pokyny příslušníků IZS a dospělých před, při a po mimořádné události. Zamýšlí se nad prevencí vzniku mimořádných událostí.	Manipulativní reklama a informace - reklamní vlivy, působení sekt Ochrana člověka za mimořádných událostí – klasifikace mimořádných událostí, varovný signál a jiné způsoby varování, základní úkoly ochrany obyvatelstva, evakuace, činnost po mimořádné události, prevence vzniku mimořádných událostí			VkO 6. – 9.

5. 2. 15 Člověk a svět práce – Pracovní činnosti

Vzdělávací oblast „Člověk a svět práce“

1. Pracovní činnosti: 6. - 9. ročník:

Charakteristika předmětu:

Vyučovací předmět pracovní činnosti se vyučuje jako samostatný předmět v 6. - 9. ročníku základní školy. V naší škole mají žáci 6. - 7. ročníku technické práce, pěstitelské práce a přípravu pokrmů, v 8. - 9. ročníku pak svět práce a volbu povolání.

Vzdělávání žáků v pracovních činnostech směřuje k:

- získání základních pracovních dovedností a návyků z různých pracovních oblastí, zejména při ručním opracování materiálu
- osvojování správné volby a používání vhodných nástrojů, nářadí, pomůcek při práci, osvojení si práce s dostupnou mechanizací a technikou, včetně techniky výpočetní, a to v základní uživatelské úrovni
- osvojení a uplatňování zásad bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, hygieny práce, základů organizace a plánování práce a technologické kázně
- získání pozitivního vztahu k práci a odpovědného a tvořivého postoje k vlastní činnosti a její kvalitě
- získávání orientace v různých oborech lidské činnosti, formách fyzické a duševní práce a osvojení potřebných poznatků a dovedností pro volbu vlastního profesního zaměření a pro další životní a profesní orientaci
- seznámení s historií významných a zajímavých vynálezů a objevů technického pokroku pro poznání a pochopení kontinuity vývoje technické vyspělosti a ekonomických podmínek života společnosti
- získání základních pracovních dovedností a návyků z různých pracovních oblastí, zejména činnostech v domácnosti, vedení domácnosti apod.
- poznání vybraných technologických výrobních postupů, materiálů a jejich užitných vlastností, surovin a plodin a osvojení si jednoduchých pracovních postupů pro běžný život

V předmětu pracovní činnosti se prolínají průřezová témata:

a) výchova demokratického občana - zásady slušnosti, tolerance a odpovědného jednání, řešení problémů samostatně a odpovědně, společná komunikace, podpora aktivity a kooperace
b) osobnostní a sociální výchova - orientace v sobě samém, rozvíjení dovedností a schopností, pozitivní vztahy k sobě samému a k druhým i ke světu jako takovému
c) environmentální výchova - pozorování a popis okolního prostředí, získávání informací o ekologické problematice, získané poznatky kriticky zvažovat a domýšlet možné důsledky, provádět konkrétní pracovní aktivity ve prospěch životního prostředí, tj. péče o zeleň, třídění

odpadů, zlepšování okolního prostředí

d) mediální výchova - schopnost zpracovat, vyhodnotit a využít podněty, které přicházejí z médií (tisk, televize, rozhlas, internet)

e) výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - zavést evropskou dimenzi, evropský rozměr do vzdělávání jako prostředek mezinárodní a multikulturní orientace, rozvíjet vědomí evropské identity při respektování identity národní

f) interkulturní výchova – zlepšovat klima třídy a školy, harmonizovat mezilidské vztahy, zlepšovat vztahy žák-žák, žák-učitel, učitel-rodič

Výuka předmětu pracovní činnosti probíhá:

a) práce s technickými materiály: školní dílna,

b) pěstitelské práce: školní pozemek, kmenová učebna,

c) příprava pokrmů: školní cvičná kuchyňka, kmenová učebna,

d) svět práce - výchova k volbě povolání: kmenová učebna, počítačová učebna, (exkurze, ankety v prostředí obce).

Výchovné a vzdělávací strategie:

Kompetence k učení

- žák poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení prostřednictvím zadávaných úkolů v rámci výuky
- žák umí posoudit vlastní pokrok, kriticky zhodnotí výsledky své práce a diskutuje o nich
- učitel zadává úkoly, které umožní volbu různých postupů
- učitel vede žáky k tomu, aby v hodinách pracovali s odbornou literaturou
- učitel pozoruje pokrok u všech žáků v hodině

Kompetence k řešení problémů

- žák promýšlí pracovní postupy praktických cvičení
- žák se při řešení učí chápat, že se při práci bude setkávat s problémy, které nemají jen jedno správné řešení
- žák aplikuje poznatky v praxi
- učitel se zajímá o náměty, klade otevřené otázky

Kompetence komunikativní

- žák se učí správnému technologickému postupu, při práci a komunikaci používá správné technické názvosloví
- žák využívá informační zdroje k získání nových poznatků
- učitel zadává úkoly, při kterých žáci kooperují
- učitel vede žáky k ohleduplnosti mezi sebou

Kompetence sociální a personální

- žáci pracují ve skupinách, spolupracují při řešení problémů, přispívají k diskusi a

respektují názory jiných, při tom se učí věcně argumentovat
- učitel podle potřeby pomáhá žákům, každému žákovi umožní zažít úspěch a tím jim dodává sebedůvěru

Kompetence občanské

- žák při práci respektuje a dodržuje daná pravidla, dokáže zavolat pomoc při zranění svém i druhého
- žák chápe ekologické souvislosti, chrání a oceňuje naše kulturní tradice a historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům
- učitel vyžaduje dodržování všech pravidel při práci, včetně slušného chování a dodává žákům sebedůvěru

Kompetence pracovní

- žák dodržuje bezpečnostní a hygienická pravidla při práci, používá bezpečně a účinně nástroje, vybavení, materiály
- žák dodržuje technologický postup a pravidla, plní povinnosti, myslí na ochranu svého zdraví a zdraví druhých
- dbá na ochranu životního prostředí
- své znalosti a dovednosti využívá v běžné praxi
- učitel vede žáky ke správným způsobům užití nástrojů a materiálu
- učitel pozoruje pokrok v hodině, jasnými pokyny směruje činnost ke stanovenému cíli
- hodnotí žáky způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok

Časová dotace vzdělávací oblasti:

Ročníky 2. stupně	6.	7.	8.	9.
Pracovní činnosti	**2**	**1**	**1**	**1**

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření vyznačena červeně.

ŠVP ZŠ Mostek	Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Ročník
II. stupeň ZŠ	**ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE**	**PRACOVNÍ ČINNOSTI**	**6.**

Vzdělávací obsah předmětu

Očekávaný výstup z RVP ZV	Školní výstup (ročníkový výstup, výstup předmětu)	Učivo	Téma	Přesah vazby do PT	MV
Dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím, poskytne první pomoc při úrazu.	Popíše základní pravidla při dodržování bezpečnosti a hygieny práce, vhodně je aplikuje v dalším průběhu práce v tomto vyučovacím předmětu.	Zásady chování a bezpečnost práce ve školní dílně.	**Práce s technickými materiály** **Bezpečnost a hygiena práce**	PT 1, TO 1.1;1.1.1	
Užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku.	Čte jednoduché technické výkresy, umí doplnit rozpracované výkresy, ovládá pojem kóta, kótovací čára, pozice, rozměr výrobku, popisové pole (rohové razítko).	Technické náčrty a výkresy, technické informace, návody, šablony	**Technické kreslení**		M 6. Vv 8.
Provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň. Řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí. Organizuje a plánuje svoji pracovní činnost	Měří, dovede orýsovat materiál, řeže pilou, rašpluje, piluje, brousí brusným papírem, spojuje materiál hřebíky a lepením, dovede dát výrobku jednoduchou povrchovou úpravu – DŘEVO. Aplikuje znalosti o materiálu získané prostřednictvím vzorkovnice dřeva. Objasní, z čeho se vyrábějí plastické hmoty, rozliší několik druhů, vhodně použije znalost vlastních plastů při jejich opracování. Měří, orýsovává, řeže, rašpluje, piluje, ohýbá, tvaruje, vrtá, lepí - PLASTY. Rozpozná základní	Vlastnosti materiálu, užití v praxi (dřevo, plasty, kov), vzorkovnice materiálu Pracovní pomůcky, nářadí a nástroje pro ruční opracovávání dřeva, plastů a kovů Jednoduché pracovní operace a postupy Úloha techniky v životě člověka, zneužití techniky, technika a životní prostředí, technika a volný čas, tradice a řemesla Pomůcky:	**Práce se dřevem** **Práce s plastickými hmotami**	PT 1, TO 1.1;1.1.2 PT 1, TO 1.2;1.2.2, 1.2.3, 1.2.4 PT 5, TO 5.3	Př 6.

	druhy kovů, uvede příklad jejich vlastností. Měří, dovede orýsovat materiál, stříhá plech, vrtá plech, odděluje drát střihem, řezem, ohýbá drát a tenký plech, provádí povrchovou úpravu - KOVY. Výrobky dovede k finálnímu výrobku: a) dřevo: jmenovka, naviják, brousítko na tužky, b) plasty: přívěsky ke klíčům, závěsný háček, nůž na papír, obouvací lžíce, c) kovy: háček, věšáček, beruška. Dodržuje technologickou kázeň. Pracuje s jednoduchou technickou dokumentací, orientuje se v pracovních postupech a návodech.	technické výkresy, rýsovací pomůcky, obrazy, modely součástí, pomůcka k pravoúhlému promítání, pilky na dřevo, rámová pila na kov, rašple, pilníky, brusný papír, nůžky, kladivo, spojovací materiál, lepidlo, barva, lak, mořidlo, štětec, elektrický vařič, svěrky, ztužidlo, ruční vrtačka, aku vrtačka, kleště, apod.	**Práce s kovy** Materiál: měkké dřevo, sololit, tvrdé dřevo, novodur, tvrzený polystyren, ocelový drát, ocelový plech		F 6., 7. Zt 8. Ch 8. – 9.
Používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu. Dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazech.	Používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu. Dodržuje zásady bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, technologickou kázeň a hygienu. Poskytne první pomoc při úrazu. Konkretizuje význam pěstování rostlin pro člověka, dokáže vysvětlit ekologické požadavky na výživu a ochranu rostlin. Pěstuje a ošetřuje květiny v interiéru a využívá je k výzdobě. Vysvětlí vznik a význam půdy, popíše její složení, dokáže zpracovat půdu na podzim a na jaře před setím a výsadbou. Zhodnotí význam přírodních a průmyslových hnojiv pro výživu rostlin.	Bezpečnost a hygiena práce Pěstitelství ve vztahu k životnímu prostředí Půda	**Pěstitelské práce** Pomůcky: pracovní oděv a obuv, pracovní nářadí, osivo, sadba, přírodní a průmyslová hnojiva, půda, školní pozemek, truhlíky, apod.	PT 1, TO 1.1; 1.1.1, 1.1.3 PT 1, TO 1.2; 1.2.1, 1.2.2 PT 5, TO 5.4	Př 6.

Volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin	Orientačně určí půdní druh hmatem, vysvětlí princip ochrany půdy a rostlin. Rozpozná osivo, sadbu, výpěstky běžných druhů zeleniny, jednoduchým pokusem posoudí klíčivost osiva některých druhů zeleniny. Zvládá a volí vhodné postupy při pěstování vybraných rostlin (zeleniny na školním pozemku, tj. příprava záhonů, výsev, výsadba, ošetřování během vegetace).	Zelenina			
Používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče, poskytne první pomoc při úrazu. Připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy. Dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti.	Používá základní kuchyňský inventář, bezpečně obsluhuje základní kuchyňské spotřebiče. Dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne 1. pomoc při úrazech v kuchyni. Udržuje čistotu a pořádek. Provede základní úklid kuchyně. Sestaví jídelníček, nakoupí potraviny, dokáže je správně uskladnit. Připraví jednoduché pokrmy podle daných postupů v souladu se zásadami zdravé výživy tepelnou úpravou i za studena. Zvládá základní postupy při přípravě jednoduchých nápojů. Dodržuje zásady zdravé výživy. Dodržuje základní principy stolování a obsluhy u stolu a chová se společensky.	Bezpečnost a hygiena práce Potraviny Kuchyně, příprava pokrmů Úprava stolu a stolování	**Příprava pokrmů** Pomůcky: základní kuchyňský inventář a spotřebiče, pracovní oděv, potraviny, čisticí prostředky, utěrky, apod.	PT 1, TO 1.2; 1.2.3, 1.2.4 PT 1, TO 1.3;1.3.1 PT 4, TO 4.2	VkO 6. – 7.

ŠVP ZŠ Mostek	Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Ročník
II. stupeň ZŠ	**ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE**	**PRACOVNÍ ČINNOSTI**	**7.**

Vzdělávací obsah předmětu

Očekávaný výstup z RVP ZV	Školní výstup (ročníkový výstup, výstup předmětu)	Učivo	Téma	Přesah vazby do PT	MV
Dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím, poskytne první pomoc při úrazu.	Popíše základní pravidla pro dodržování bezpečnosti a hygieny práce, vhodně je aplikuje v dalším průběhu práce v tomto vyučovacím předmětu. Poskytuje 1. pomoc při drobném úrazu.	Zásady chování a bezpečnost práce ve školní dílně	**Práce s technickými materiály** **Bezpečnost a hygiena práce**	PT 1, TO 1.1; 1.1.1, 1.1.2	
Užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku.	Objasní zásady pravoúhlého promítání, čte jednoduché technické výkresy, umí doplnit rozpracované výkresy, ovládá pojem kóta, kótovací čára, pozice, rozměr výrobku, popisové pole (rohové razítko).	Technické náčrty a výkresy, technické informace, návody, šablony	**Technické kreslení**		M 6. Vv 8.
Řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí. Provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň. Organizuje a plánuje svoji činnost.	Měří, dovede orýsovat materiál, řeže pilou, pracuje s dlátem, rašpluje rašplí, piluje pilníkem, brousí brusným papírem, spojuje materiál plátováním, hřebíky a lepením, dovede dát výrobku jednoduchou povrchovou úpravu - DŘEVO. Aplikuje znalosti o materiálu získané prostřednictvím vzorkovnice dřeva.	Vlastnosti materiálu, užití v praxi (dřevo, plasty, kov), vzorkovnice materiálů Pracovní pomůcky, nářadí a nástroje pro ruční opracování dřeva, jednoduché pracovní operace a postupy Výrobky: podložka, čepovaná krabička	**Práce se dřevem**	PT 1, TO 1.2;1.2.2, 1.2.3, 1.2.4 PT 5, TO 5.3	Př-6.
	Objasní, z čeho se vyrábějí plastické hmoty, rozliší několik druhů, vhodně použije znalost vlastností plastů při jejich opracování.	Pracovní pomůcky, nářadí a nástroje pro ruční opracování plastů, jednoduché pracovní operace	**Práce s plastickými hmotami**		Ch-9.

	Měří, orýsovává, řeže, rašpluje, piluje, ohýbá, tvaruje, vrtá, lepí - PLASTY. Rozpozná základní druhy kovů, uvede příklad jejich vlastností. Měří (i posuvným měřítkem), dovede orýsovat materiál, stříhá plech, vrtá plech, odděluje drát střihem, řezem, ohýbá drát a tenký plech, řeže vnitřní a vnější závity, provádí povrchovou úpravu – KOVY. Získá základní vědomosti o materiálech, nástrojích a pracovních postupech; provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň. Řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí. Organizuje svoji činnost. Pracuje s jednoduchou technickou dokumentací, orientuje se v pracovních postupech a návodech. Zvolí vhodný pracovní postup v souladu s druhem zpracovávaného materiálu. Dovede pracovnní postupy k finálnímu výrobku..	a postupy Výrobky: věšáček, kleště, stojánek na tužky Pracovní pomůcky, nářadí a nástroje pro ruční opracování kovů, jednoduché pracovní operace a postupy Výrobky: otvírač, matice, šroub Úloha techniky v životě člověka, zneužití techniky, technika a životní prostředí, technika a volný čas, tradice a řemesla Pomůcky: technické výkresy, rýsovací pomůcky, obrazy, modely součástí, pomůcka k pravoúhlému promítání, pilky na dřevo, rámová pila na kov, dláto, palička, rašple, pilníky, brusné papíry, nůžky, kladívka, spojovací materiál, lepidla, barvy, laky, mořidla, štětce, zdroj tepla-elektrický vařič, svěrky, ztužidla, ruční vrtačka, aku vrtačka, kleště, nůžky na plech, sada závitníků, závitová očka, posuvné měřítko, apod.	**Práce s kovy** Materiál: měkké dřevo, sololit, novodur, tvrzený polystyren, plexisklo, ocelová pásovina, hlazená ocel - kulatina		F-7. Zt 8. D 7. – 9. Př 6., 9.
Dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první	Dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne 1. Pomoc při	Bezpečnost a hygiena práce	**Pěstitelské práce**	PT 1, TO 1.1; 1.1.1, 1.1.2, 1.1.3	Př 6. VkO 6. – 7.

pomoc při úrazech na pozemku. Volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin. Pěstuje a využívá květiny pro výzdobu. Používá vhodné pracovní pomůcky a nářadí a provádí jejich údržbu.	úrazu nebo při styku s jedovatými rostlinami. Poskytne první pomoc při úrazu. Vysvětlí význam pěstování polních plodin. Uvede některé zástupce obilnin, olejnin, okopanin, luskovin, přadných rostlin a pícnin. Volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin. Zvládne práce při pěstování vybraných druhů polních plodin na školním pozemku. Vysvětlí význam ovocných rostlin. Uvede zástupce jednotlivých skupin ovocných rostlin, rozliší plody, uvede způsoby uskladňování a zpracování ovoce. Pěstuje a ošetřuje květiny v interiéru a využívá je k výzdobě. Dokáže aplikovat základy ošetřování pokojových rostlin. Průběžně pečuje o okrasné plochy v okolí školy. Zachází správně s používaným nářadím, používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jeho údržbu.	Polní plodiny Ovocné rostliny Okrasné rostliny Pomůcky: pracovní oděv a obuv, pracovní nářadí, osivo, sadba, přírodní a průmyslová hnojiva, půda, školní pozemek, truhlíky, plody ovocných rostlin, příklady okrasných rostlin, apod.		PT 1, TO 1.2;1.2.1. 1.2.2, 1.2.3, 1.2.4 PT 1, TO 1.3; 1.3.1 PT 4, TO 4.2 PT 5, TO 5.4	
Dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni.	Dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, poskytne 1. pomoc při úrazech v kuchyni. Udržuje pořádek a čistotu, provede základní úklid kuchyně.	Bezpečnost a hygiena práce, kuchyně	**Příprava pokrmů**		

Používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče.	Používá základní kuchyňský inventář, bezpečně obsluhuje základní kuchyňské spotřebiče.				
	Sestaví jídelníček, nakoupí potraviny, dokáže je správně uskladnit.	Potraviny			
Připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy.	Připraví jednoduché pokrmy podle daných postupů v souladu se zásadami zdravé výživy tepelnou úpravou i za studena.	Příprava pokrmů			
	Zvládá základní postupy při přípravě jednoduchých nápojů, dodržuje zásady zdravé výživy.		Pomůcky:		
Dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti.	Dodržuje základní principy stolování a obsluhy u stolu, chová se společensky.	Úprava stolu a stolování	základní kuchyňský inventář, základní kuchyňské spotřebiče, pracovní oděv, potraviny, čisticí prostředky, utěrky, apod.		
	Dokáže uplatnit princip slavnostního stolování v rodině.				

ŠVP ZŠ Mostek	Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Ročník
II. stupeň ZŠ	**ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE**	**PRACOVNÍ ČINNOSTI**	**8. - 9.**

Vzdělávací obsah předmětu

Očekávaný výstup z RVP ZV	Školní výstup (ročníkový výstup, výstup předmětu)	Učivo	Téma	Přesah vazby do PT	MV
Posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy.	Žák na řadě praktických cvičení sebepoznává sám sebe, provádí a porovnává výsledky sebepoznání se svými profesními představami.	Sebepoznání - osobní zájmy a cíle, tělesný a zdravotní stav, osobní vlastnosti a schopnosti	**Volba profesní orientace**	PT 1, TO 1.1; 1.1.1,1.1.2, 1.1.3, 1.1.5	VkO 7.
	Žák provádí sebehodnocení; to porovnává s názory vrstevníků a rodičů.	Sebehodnocení		PT 1, TO 1.3; 1.3.2	
	Seznamuje se s vlivy (pozitivními i negativními) na svoji volbu profesní orientace.	Vlivy na volbu profesní orientace			
	Zvažuje a navrhuje opatření na zmírnění, popř. odstranění negativních vlivů na volbu profesní orientace.				
	Umí zpracovat svůj akční plán (krátkodobý - dlouhodobý).				
	Seznamuje se s informační základnou pro volbu povolání - ústní informace, denní tisk, letáky, publikace, CD, DVD, internet, a učí se je využívat ve svůj prospěch.	Informační základna pro volbu povolání			I 7. – 9.
	Vyhledává Informační poradenská střediska ve svém regionu, zjišťuje jejich nabídkový obsah a zvažuje možnosti využití pro sebe.	Práce s profesními informacemi a využívání poradenských služeb		PT 4, TO 4.5	
Orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí.	Získává základní orientaci trhu práce - druhy povolání, typy pracovního prostředí, druhy pracovních činností, apod.	Povolání lidí Druhy pracovního prostředí, druhy pracovních objektů	**Trh práce**		

	Vybírá si oblasti jeho naturelu nejbližší a porovnává je se svými vědomostmi, dovednostmi, možnostmi či zálibami. Seznamuje se a porozumí na praktických příkladech s pojmem rovnost příležitosti na trhu práce. Zpracovává si přehledné schéma šíře středního školství ČR včetně postupné návaznosti s VOŠ a VŠ. Orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí, v učebních oborech a středních školách. Posoudí své možnosti v oblasti profesní, případně pracovní orientace s přihlédnutím k potřebám běžného života. Dle možností a podmínek školy navštěvuje v rámci exkurzí různé typy provozoven, firem, zaměstnání, apod.	Charakter a druhy pracovních činností Kvalifikační a zdravotně-osobnostní požadavky Rovnost příležitosti na trhu práce			
Využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného povolání.	Orientuje se v nabídce středního školství ČR. Prakticky se seznamuje s náplní učebních a studijních oborů, které má ve svém výběrovém koši budoucí profesní orientace (brožury, publikace, webové stránky, videoprojekce, osobní návštěva). Naučí se vyplnit Přihlášku na střední školu. Seznamuje se s metodikou a harmonogramem průběhu přijímacího řízení.	Náplň učebních a studijních programů Přijímací řízení	**Možnosti vzdělávání**		

	V případě neujasněnosti své profesní orientace navštíví informační poradenské středisko - (ÚP IPS, PPP) v regionu; po dohodě může pracovník IPS navštívit žáky ve škole.	Informační a poradenské služby			
	Využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného dalšího vzdělávání. Zpracovává přehled (PC) pracovních příležitostí v obci a v regionu - prezentace.	Pracovní příležitosti v obci a v regionu Způsoby hledání zaměstnání	**Zaměstnání**		
	Prakticky se seznamuje se způsoby hledání zaměstnání - inzerce v tisku, na webu, apod. Umí napsat strukturovaný životopis na PC (prezentace).	Psaní životopisu		PT 6, TO 3.1;6.1.3	Čj sloh 8. – 9.
Prokáže na modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce.	Prokáže na modelových situacích prezentaci své osoby při ucházení se o zaměstnání, provádí pohovor či výběroví řízení u imaginárního zaměstnavatele.	Pohovor u zaměstnavatele			
	Seznamuje se s obsahem činnosti Úřadu práce (poradenská pomoc v případě neúspěšného hledání zaměstnání). Byl seznámen s právy a povinnostmi zaměstnanců a zaměstnavatelů; dostává základní informace o Zákoníku práce.	Problémy zaměstnanosti; Úřad práce Práva a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů			VkO 7. – 8.
	Seznamuje se s typy a druhy a strukturou organizací působících v souvislosti se zaměstnáním. Dle možností a podmínek se zúčastní: a) besedy s drobným soukromým podnikatelem b) praktické anketní nebo dotazníkové akce s náplní volby povolání.	Druhy a struktura organizací Nejčastější formy podnikání Drobné a soukromé podnikání	**Podnikání**		

5. 2. 16 Informační a komunikační technologie – Informatika

4. Informatika: 7. - 9. ročník:

Charakteristika předmětu:

Vyučovací, povinně volitelný předmět Informatika je vyučován v 7. - 9. ročníku; jedna hodina v sedmém, dvě hodiny v osmém a jedna hodina v devátém ročníku.
Žáci jsou vedeni k chápání a správnému užívání pojmů z oblasti hardware, software a práce v síti. Dále jsou vedeni k praktickému zvládnutí práce s grafikou, textem, s tabulkami a k tvorbě jednoduchých webových stránek. Všechny tyto nástroje se žáci učí používat pro zpracování informací, které se učí vyhledávat na Internetu. Pro vzájemnou komunikaci a předávání souborů se učí používat elektronickou poštu.
Předmět informatika navazuje na povinný předmět Práce na počítači v 5. ročníku. Nejdůležitějšími integrovanými průřezovými tématy jsou Mediální výchova, Výchova demokratického občana, Osobnostní a sociální výchova a Environmentální výchova.
Předmět Informatika je vyučován ve dvou sousedících počítačových učebnách, kde je k dispozici celkem 25 PC.
Vyučovací předmět Informatika obsahuje dvě základní oblasti – **Vyhledávání informací a komunikace a Zpracování a využití informací.**

Výchovné a vzdělávací strategie:

Kompetence k učení

- zadávanými úkoly jsou žáci vedeni k samostatnému objevování možností využití informačních a komunikačních technologií v praktickém životě, pro toto poznávání využívají zkušeností s jiným SW, spolupráci s ostatními žáky, nápovědu (help) u jednotlivých programů, literaturu, apod.
- tím, že žáci mohou využívat svých poznámek při praktických úkolech se žáci učí pořizovat si takové poznámky, které jim pak pomohou při praktické práci s technikou

Kompetence k řešení problémů

- žáci jsou vedeni zadáváním úloh a projektů k tvořivému přístupu při jejich řešení, učí se chápat, že v životě se při práci s informačními a komunikačními technologiemi budou často setkávat s problémy, které nemají jen jedno správné řešení, ale že je jich více
- vyučující v roli konzultanta – žáci jsou vedeni nejen k nalézání řešení, ale také k jeho praktickému provedení a dotažení do konce

Kompetence komunikativní

- žáci se také učí pro komunikaci na dálku využívat vhodné technologie, některé práce odevzdávají prostřednictvím elektronické pošty
- při komunikaci se učí dodržovat vžité konvence a pravidla (forma vhodná pro danou technologii, náležitosti, aj.)

Kompetence sociální a personální

- při práci jsou žáci vedeni ke kolegiální radě či pomoci, příp. při projektech se učí pracovat v týmu, rozdělit a naplánovat si práci, hlídat časový harmonogram, apod.
- žáci jsou přizváni k hodnocení prací - žák se učí hodnotit svou práci i práci ostatních, při vzájemné komunikaci jsou žáci vedeni k ohleduplnosti a taktu, učí se chápat, že každý člověk je různě chápavý a zručný

Kompetence občanské

- žáci jsou seznamováni s vazbami na legislativu a obecné morální zákony (SW pirátství, autorský zákon, ochrana osobních údajů, bezpečnost, hesla, apod.) tím, že je musí dodržovat (citace použitého pramene, na ZŠ není nelegální SW, žáci si chrání své heslo, apod.)
- při zpracovávání informací jsou žáci vedeni ke kritickému myšlení nad obsahy sdělení, ke kterým se mohou dostat prostřednictvím Internetu i jinými cestami

Kompetence pracovní

- žáci dodržují bezpečností a hygienická pravidla pro práci s VT
- žáci mohou využít ICT pro hledání informací důležitých pro svůj další profesní růst

Časová dotace vzdělávací oblasti:

Ročníky II. stupně	6.	7.	8.	9.
Informatika		**1**	**2**	**1**

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření vyznačena červeně.

ŠVP ZŠ Mostek	Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Ročník
II. stupeň ZŠ	**INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE**	**INFORMATIKA**	**7.**

Vzdělávací obsah předmětu

Očekávaný výstup z RVP ZV	Školní výstup (ročníkový výstup, výstup předmětu)	Učivo	Téma	Přesah vazby do PT	MV
Využívá základní standardní funkce počítače a jeho nejběžnější periférie. Respektuje pravidla bezpečné práce s hardware a software.		Opakování učiva z 5. ročníku - práce s počítačem: Základní pojmy informační činnosti Funkce a popis počítače a přídavných zařízení Zásady bezpečnosti práce při užití VT Základní funkce textového a grafického editoru		PT 1, TO 1.1; 1.1.1	
Pracuje s textem v textovém editoru. Chrání data před poškozením, ztrátou a zneužitím.	Umí korektně zapnout a vypnout stanici a přihlásit se a odhlásit ze sítě. Vyhledává potřebné informace na internetu. Dokáže historicky zařadit vznik prvních - (sálových) počítačů a vznik osobních počítačů. Uvědomuje si trendy ve vývoji VT - miniaturizace a zvyšování výkonu a kapacit. Vysvětlí význam pojmu hardware, pozná, pojmenuje a zařadí nejběžnější součásti a zařízení počítače a vysvětlí jejich funkci.	Postup zapnutí a vypnutí počítače, přihlášení do sítě a odhlášení ze sítě Vývoj počítačů od počátku po současnost Hardware, software a jednotky Hardware - typy počítačů Hardware - základní jednotka počítačů	**Vyhledávání informací a komunikace**	PT 1, TO 1.2; 1.2.3	D 9. F 9 M 8.

	Dodržuje pravidla zacházení s výpočetní technikou. Osvojí si základy elektronické komunikace. Dodržuje zásady práce s počítačem - zdravotní hygiena	Hardware - externí zařízení počítače Hardware - porty a rozhraní Hardware - záznamová média Zásady práce s počítačem a osobní zdraví			VkZ 8.
Ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost.	Umí zařadit do příslušné skupiny (podskupiny) programy, které zná a dokáže vysvětlit, k čemu která skupina (podskupina) programů slouží. Orientuje se ve struktuře disků, adresářů, složek a souborů. Zvládá používat základní příkazy DOS. Rozliší druhy oken ve Windows. Orientuje se ve struktuře složek, dokáže vytvořit složku nebo soubor, přejmenovat je, zkopírovat nebo přesunout, případně je odstranit. Ovládá základy psaní na klávesnici.	Software - druhy Software - operační systémy Software - stromová struktura Software - diskový operační systém Operační systém Windows Windows - práce s okny Windows - nabídka start Windows - operace se složkami a soubory Windows - schránka a její užití	**Zpracování a využití informací** Pomůcky: hardware, software, nástěnné obrazy, ukázky vnitřních součástí počítače	PT 6, TO 6.1;6.1.1 PT 6, TO 6.1;6.1.2	

ŠVP ZŠ Mostek	Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Ročník
II. stupeň ZŠ	**INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE**	**INFORMATIKA**	**8.**

Vzdělávací obsah předmětu

Očekávaný výstup z RVP ZV	**Školní výstup (ročníkový výstup, výstup předmětu)**	**Učivo**	**Téma**	**Přesah vazby do PT**	**MV**
Využívá základní standardní funkce počítače a jeho nejběžnější periférie. Respektuje pravidla bezpečné práce s hardware i software.		Opakování učiva ze 7. roč. - Postup zapnutí a vypnutí počítače, hardware, software (druhy, operační systémy), operační systém Windows (úvod), Windows - práce s okny, operace se složkami a soubory		PT 1, TO 1.1; 1.1.1	M 8. D, F 9.
Chrání data před poškozením, ztrátou a zneužitím.	Používá základní činnosti při práci se schránkou. Rozlišuje místní a síťové disky. Vysvětlí rozdíl mezi lokální a rozsáhlou počítačovou sítí. Dokáže vytvořit složku, soubor; přejmenovat je, zkopírovat, přesunout, vymazat.	Windows (W) - operační systém Schránka a její užití W v síti Vyhledávání souborů a adresářů Základní nastavení W, ovládací panely W, tisk ve W Základní aplikace Windows - Programy a programové balíky, základní programy W Externí správci souborů pro W Práce se souborem v aplikaci W	**Zpracování a využití informací**	PT 1, TO 1.2; 1.2.3	
Pracuje s textem v textovém editoru.	Ovládá na uživatelské úrovni práci s textovým	Textový editor (dále TO)		PT 6, TO 6.1; 6.1.1	

Ovládá práci s textovými editory a využívá vhodné aplikace.	editorem. Využívá vhodné aplikace. Umí v souboru upravit vlastnosti písma a odstavce.	Seznámí se TO, prostředí TO Základní operace s textem, základní práce se styly Další funkce v TO (1), formát stránky v TO, pravítka a tabulátory Tabulky v TO, odrážky a číslování v TO			
Uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem.	Vloží do textu obrázek, změní jeho vlastnosti.	Grafika v TO, další funkce v TO (2) Hromadná korespondence Vytvoření obsahu, tisk v TO			
Ovládá práci s tabulkovými procesory a využívá vhodné aplikace.	Dokáže vytvořit tabulku, naplnit ji číselnými hodnotami a upravit její vzhled. Zvládá provádět jednoduché operace s daty pomocí vzorce.	Tabulkový procesor (dále TP) Seznámení s TP, prostředí TP Základní operace s buňkami Vzorce v TP, funkce v TP Rozkopírování údajů, hledání a nahrazování Přesouvání buněk, operace se schránkou Práce s listy		PT 6, TO 6.1; 6.1.2	

ŠVP ZŠ Mostek	Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Ročník
II. stupeň ZŠ	**INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE**	**INFORMATIKA**	**9.**

Vzdělávací obsah předmětu

Očekávaný výstup z RVP ZV	Školní výstup (ročníkový výstup, výstup předmětu)	Učivo	Téma	Přesah vazby do PT	MV
Ovládá práci s tabulkovými procesory a využívá vhodné aplikace.	Dokáže vytvořit tabulku, naplnit ji číselnými hodnotami a upravit její vzhled. Zvládá provádět jednoduché operace s daty pomocí vzorců. Vytvoří graf. Tabulku a graf zvládne různými způsoby vložit do textového editoru.	Opakování učiva z 8. roč.: Seznámení s tabulkovými procesory (dále TP), prostředí TP Základní operace s buňkami, vzorce a funkce v TP Rozkopírování údajů, hledání a nahrazování Přesouvání buněk, operace se schránkou Práce s listy Tabulkový procesor - Práce s databázovými daty Grafický formát buněk, nastavení formátu buněk Grafy v TP, další fce v TP Kontingenční tabulka, tisk v TP	**Zpracování a využití informací**	PT 1, TO 1.1;1.1.1	M 8. – 9. F 9.
Ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost. Používá informace z různých	Nezaměňuje pojmy internet a web. Vyhledává potřebné informace na internetu, dodržuje pravidla bezpečného zacházení s výpočetní technikou. Na internetu dokáže				

informačních zdrojů a vyhodnocuje vztahy mezi údaji. Pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví. Ovládá práci s grafickými editory a využívá vhodných aplikací. Uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s obrazem. Zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě.	vyhledat stránku o určitém tématu, uložit ji, případně uložit pouze obrázek. Dokáže napsat zprávu, přečíst si došlou zprávu, odpovědět na došlou zprávu a poslat kopii došlé zprávy někomu dalšímu; poslat zprávu s přílohou, ze zprávy přijmout přílohu. Umí vytvořit obrázek, uložit a opravit ho. Zpracuje a upraví fotografii. Zvládne na uživatelské úrovni vytvořit jednoduchou prezentaci k zadanému tématu. Zvládá práci s výukovými programy.			PT 6, TO 6.1; 6.1.1, PT 1, TO 1.2; 1.2.3 PT 6, TO 6.1;6.1.2 PT 6, TO 6.1,6.1.5 PT 6, TO 6.2; 6.2.1	Vv 8. – 9. F 7.

5.3 Učební osnovy pro povinně volitelné předměty na II. stupni ZŠ

5.3.1 Člověk a zdraví - Sportovní hry

Vzdělávací oblast „Povinně volitelné předměty“

1. Sportovní hry: 6. a 9. ročník:

Charakteristika předmětu:

Vyučovací předmět sportovní hry je zaměřen na optimální rozvoj tělesné, duševní a sociální zdatnosti žáků. Žáci mají možnost ve větší šíři rozvíjet své pohybové schopnosti a dovednosti. Hlavním cílem předmětu je vést žáky k aktivnímu prožití volného času, pobytu v přírodě a k ochraně životního prostředí. Žáci se postupně seznamují s různými druhy sportů a sportovních her, se základními prvky tábornictví a turistiky, s poskytováním první pomoci a s možnostmi přežití ve volné přírodě. Předmět úzce souvisí s tělesnou výchovou, přírodopisem a zeměpisem. Výuka probíhá převážně v okolním lesnatém terénu, na hřišti s umělým povrchem, na fotbalovém hřišti, v zimě pak v učebně pohybové výchovy, popř. na přírodním kluzišti.

Výchovně vzdělávací strategie:

Kompetence k učení

- učitel vede žáka k tomu, aby se naučil rozumět obecně používaným termínům z oblasti pohybových aktivit a aby s nimi dovedl zacházet
- učitel ukáže žákovi, že přehled v oblasti tělesné kultury a sportu mu umožní prožitky z těchto oborů lidské činnosti intenzívněji prožívat
- učitel vede žáky k orientaci v pravidlech různých sportovních her a sportů
- učitel umožňuje žákovi získat vědomosti a dovednosti potřebné k životu v přírodě

Kompetence k řešení problémů

- učitel navozuje problémové situace, které motivují žáky k týmové spolupráci, nutnosti stanovit taktiku hry, učitel vede žáky k řešení herních situací, k řešení sebeobsluhy v terénu
- učitel umožňuje žákovi podílet se na přípravě aktivit v předmětu (plánování, realizace, hodnocení)

Kompetence komunikativní

- důrazem na dodržování pravidel vede učitel žáky v duchu fair play
- učitel dbá na kulturní vyjadřování i při sportovních a turistických akcích
- učí žáky vyjadřovat se terminologicky přesně, konkrétně, jednoznačně a srozumitelně

Kompetence sociální a personální

- učitel podporuje sportovní a turistickou činnost ve skupinách, kde je nutná kooperace

a podíl skupiny na dosaženém výsledku
- vyžaduje v hodinách dodržování pravidel bezpečnosti
- učitel umožní žákům stanovit pravidla chování při některých turisticko-tábornických činnostech,
- podporuje zapojení málo aktivních a neprůbojných jedinců a rozvíjí tak jejich schopnost zastávat různé role

Kompetence občanské

- učitel v hodinách netoleruje sociálně patologické jevy, nekamarádské chování a odmítnutí prosby či žádosti o pomoc a spolupráci
- učitel dbá důsledně na dodržování pravidel chování
- učí žáky chování v krizových nebo zdraví a život ohrožujících situacích
- vhodnou motivací vede učitel žáky k postupnému fyzickému a pohybovému sebezdokonalování a posiluje jejich sebevědomí

Kompetence pracovní

- učitel vyžaduje po žácích vhodné sportovní či turistické vybavení pro výuku, vede žáky k samostatnosti
- praktickými ukázkami a modelovými situacemi seznamuje učitel žáky s technikou první pomoci.

Časová dotace vzdělávací oblasti:

Ročníky 2. stupně	6.	7.	8.	9.
Sportovní hry	**1**			**1**

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření vyznačena červeně.

ŠVP ZŠ Mostek	Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Ročník
II. stupeň ZŠ	**ČLOVĚK A ZDRAVÍ**	**SPORTOVNÍ HRY**	**6.**

Vzdělávací obsah předmětu

Očekávaný výstup z RVP ZV	Školní výstup (ročníkový výstup, výstup předmětu)	Učivo	Téma	Přesah vazby do PT	MV
	Chápe význam her pro navazování a upevňování mezilidských vztahů. Prožívá radost ze hry, snaží se o fair play jednání ve hře. Připraví a zorganizuje nejméně dvě pohybové hry.	Drobné pohybové hry Hra v přírodě s brannou tématikou	**Pohybové hry a netradiční pohybové činnosti**	PT 1, TO 1.1;1.1.1, 1.1.2,1.1.3, 1.1.4, 1.1.5 PT 1, TO 1.2;1.2.1, 1.2.2, 1.2.3, 1.2.4 PT 5, TO 5.3, 5.4	Tv 6. – 9.
	Seznámí se se základními pravidly některých netradičních pohybových činností.	Pálkovaná, kroket, petanque, stolní tenis, badmington, ringo	**Netradiční hry**		
	Nacvičuje základní herní činnosti jednotlivce, seznámí se se základními pravidly míčových her, hraje míčové hry.		**Míčové hry**		
	Zdokonaluje driblink, přihrává jednoruč a obouruč vrchem, odrazem o zem. Nacvičuje dvojtakt, zdokonaluje techniku hodu na koš.	Driblink, přihrávky, dvojtakt, hod na koš	**Basketbal**		
	Hází s protilehlou nohou vpředu, zdokonaluje chytání míče. Hraje vybíjenou, řídí se základními pravidly pro vybíjenou.	Technika házení, taktika hry	**Vybíjená, Házená**		
	Chápe význam přehazované pro pozdější výuku odbíjené. Hraje přehazovanou, zvládá základní pravidla pro přehazovanou.	Podání, přihrávky, útok, počítání bodů	**Přehazovaná**		
	Nacvičuje podání spodní	Podání spodní a	**Odbíjená**		

	a vrchní, nacvičuje odbíjení obouruč, jednoruč, zařazuje nacvičované prvky do hry. Dodržuje správné držení hokejky (strana). Zdokonaluje vedení míčku, nacvičuje přihrávky, střelbu na branku. Dodržuje při hře základní pravidla. Dodržuje základní bezpečnostní pravidla při manipulaci se vzduchovkou. Zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a aplikuje je ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech. Posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí příčiny nedostatků. Naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu. Rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka. Spolurozhoduje osvojované hry a soutěže.	vrchní, odbití obouruč a jednoruč spodní a vrchní Vedení míčku, přihrávky, střelba na branku Střelba ze vzduchovky	**Florbal** **Střelba ze vzduchovky** Dle vhodnosti roční doby možno zařadit fotbal, bruslení, plavání		

ŠVP ZŠ Mostek	Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Ročník
II. stupeň ZŠ	**ČLOVĚK A ZDRAVÍ**	**SPORTOVNÍ HRY**	**9.**

Vzdělávací obsah předmětu

Očekávaný výstup z RVP ZV	Školní výstup (ročníkový výstup, výstup předmětu)	Učivo	Téma	Přesah vazby do PT	MV
	Chápe význam her pro navazování a upevňování mezilidských vztahů, prožívá radost ze hry, snaží se o fair play jednání při hře. Připraví a organizuje nejméně 2 pohybové hry.	Drobné pohybové hry Hry v přírodě s brannou tématikou	**Pohybové hry a netradiční pohybové činnosti**	PT 1, TO 1.1; 1.1.1, 1.1.2,1.1.3, 1.1.4, 1.1.5 PT 1, TO 1.2, 1.2.1, 1.2.2, 1.2.3, 1.2.4	Tv 6. – 9.
	Zdokonaluje základní herní činnosti jednotlivce, hraje míčové hry podle základních nebo upravených pravidel.		**Míčové hry**	PT 1, TO 1.3; 1.3.1 PT 5, TO 5.3, 5.4	
	Používá při hře driblink, přihrávky jednoruč, obouruč vrchem, odrazem o zem.	Driblink, přihrávky	**Basketbal**		
	Zakončuje útok dvojtaktem, hodem na koš.	Dvojtakt, hod na koš			
	Zdokonaluje přihrávky, hod na branku s dopadem do brankoviště. Hraje hru podle základních pravidel.	Technika házení, hod na branku Taktika hry	**Házená**		
	Zdokonaluje podání spodní a vrchní, odbití spodní a svrchní. Nacvičuje smečování, blokování. Zařazuje naučené herní činnosti do hry. Hraje odbíjenou podle základních pravidel.	Podání spodní a vrchní, odbití obouruč a jednoruč spodní a vrchní Smečování, blokování	**Odbíjená**		
	Zdokonaluje vedení	Vedení míčku,	**Florbal**		

	míčku, nacvičuje přihrávky a střelbu na branku. Hraje florbal podle upravených pravidel. Dodržuje základní bezpečnostní pravidla při manipulaci se vzduchovkou. Seznámí se se základními pravidly některých netradičních pohybových her. Hraje některé netradiční hry. Zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a aplikuje je ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech. Posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí příčiny nedostatků. Naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu. Rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka. Spolurozhoduje osvojované hry a soutěže. Užívá odbornou terminologii na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka. Dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji.	přihrávky, střelba na branku Střelba ze vzduchovky Pálkovaná, kroket, petanque, stolní tenis, badminton, ringo, apod.	**Střelba ze vzduchovky** **Netradiční hry (rozšiřující učivo)** **Dle vhodnosti ročního období lze dále zařadit fotbal, bruslení, lední hokej, plavání, lyžování**		

5.3.2 Člověk a příroda – Seminář ze zeměpisu

2. Seminář ze zeměpisu: 6. a 9. ročník:

Charakteristika předmětu:

Vyučovací předmět seminář ze zeměpisu má přírodovědný charakter. Hlavním cílem tohoto předmětu je rozvíjet spolu se zeměpisem aktivní, samostatné a tvůrčí činnosti žáků. Předmětu se vyučuje v odborné učebně dějepisu, ale k preferovaným organizačním formám výuky patří vycházky, výlety, exkurze a praktická cvičení ve škole a zejména v plenéru.

Výuka směřuje k tomu, aby se žáci postupně naučili prakticky pracovat ze základními zeměpisnými pomůckami (plány, atlasy, mapy, grafy, diagramy a jiné informační zdroje). Žáci se učí používat a interpretovat údaje z různých pramenů, podkladů a literatury se zeměpisnou tématikou, z cestovních průvodců, obrazových a audiovizuálních materiálů. Žáci se učí orientovat se v krajině a pracovat se základními orientačními pomůckami a přístroji, např. kompas, buzola a interpretovat přírodní úkazy.

V tomto předmětu by se mělo rozvíjet logické myšlení a tvůrčí myšlení řešením problémových úloh pomocí projektových her. Velká část výuky je věnovaná praktickým činnostem žáků, pozorovacím a měřícím aktivitám.

Výchovné a vzdělávací strategie:

Kompetence k učení

- žák je veden k zájmu poznávat okolí svého domova a svůj region, je podporován osobní aktivní přístup (zájem o turistiku)
- učíme žáky různým metodám poznávání přírodních objektů, jevů a lidských výtvorů
- učíme žáky plánovat, organizovat a vyhodnocovat svoji činnost
- umožňujeme žákům pozorovat a experimentovat, porovnávat výsledky a vyvozovat závěry
- učíme žáky správně zaznamenat a zdokumentovat experiment
- učíme žáky vyhledávat, zpracovat a používat potřebné informace v literatuře a na internetu

Kompetence k řešení problémů

- vytvářením praktických problémových úloh a situací učíme žáky prakticky problémy řešit
- na modelových příkladech učíme žáky algoritmu řešení problémů
- učíme žáky poznatky zobecňovat a aplikovat v různých oblastech života
- vedeme žáky k samostatnému, tvořivému a logickému myšlení
- rozvíjíme schopnost objevovat a formulovat problém a hledat různé možnosti řešení
- podporujeme netradiční způsoby řešení problémů v rámci zákona

Kompetence komunikativní

- učíme žáky publikovat a prezentovat své názory a myšlenky
- připravujeme žáky na zvládnutí komunikace s jinými lidmi v obtížných a ohrožujících situacích
- učíme žáky stručně, přehledně a objektivně sdělovat (ústně i písemně) postup a výsledky svých pozorování, měření a experimentů
- důsledně vyžadujeme dodržování pravidel stanovených ve Školním řádu, v řádu učebny a stanovených pravidel chování na mimoškolních akcích.

Kompetence sociální a personální

- vedeme žáky k osvojování dovednosti kooperace a společného hledání optimálních řešení problémů
- podporujeme vzájemnou pomoc žáků, vytváříme situace, kdy se žáci vzájemně potřebují
- upevňujeme v žácích vědomí, že ve spolupráci lze lépe naplňovat osobní i společné cíle
- důsledně vyžadujeme dodržování společně dohodnutých pravidel chování, na jejichž formulaci se žáci podílejí

Kompetence občanské

- vytváříme a upevňujeme v žácích pocit zodpovědnosti za předávání kulturního a materiálního bohatství dalším generacím
- vedeme žáky k aktivní ochraně svého zdraví a k aktivní ochraně životního prostředí
- učíme žáky správně jednat v různých mimořádných, život ohrožujících situacích
- učíme žáky preventivně předcházet nemocem a úrazům
- učíme žáky poskytnout účinnou první pomoc
- důsledně vyžadujeme dodržování stanovených pravidel a dodržování stanovených pracovních postupů

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci
- učíme žáky optimálně plánovat a provádět pozorování, měření a experimenty a získaná data zpracovávat a vyhodnocovat
- v rámci možností školy učíme žáky při práci využívat moderní postupy a pomůcky
- podporujeme využívání výpočetní techniky, internetu a používání cizího jazyka

Časová dotace vzdělávací oblasti:

Ročníky 2. stupně	6.	7.	8.	9.
Seminář ze zeměpisu	**1**			**1**

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření vyznačena červeně.

ŠVP ZŠ Mostek	Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Ročník
II. stupeň ZŠ	**ČLOVĚK A PŘÍRODA**	**SEMINÁŘ ZE ZEMĚPISU**	**6.**

Vzdělávací obsah předmětu

Očekávaný výstup z RVP ZV	Školní výstup (ročníkový výstup, výstup předmětu)	Učivo	Téma	Přesah vazby do PT	MV
Zhodnotí postavení Země ve vesmíru a srovná podstatné vlastnosti Země s ostatními tělesy.	Vyhledá informace o vzniku vesmíru, vývoji a jeho poznání z různých zdrojů (internet, encyklopedie, apod.), vypracuje referát a seznámí s ním spolužáky. Na mapě ukáže, kudy vedla první cesta kolem Země, vyhledá informace o ní a o mořeplavci, který ji uskutečnil. Jmenuje významné kosmonauty, vyhledá o nich informace a dokáže o nich vyprávět. Vyjmenuje některá souhvězdí a nakreslí je. Pracuje s mapami ve školním atlase světa, které se týkají vesmíru, zúčastní se exkurze do hvězdárny.	Vesmír a hvězdy Země	**Planeta Země**	PT 1, TO 1.1; 1.1.1	F 8. – 9. Čj sloh 6. – 9. D 8. Vv 6. – 9.
Organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů. Používá s porozuměním základní	Rozeznává druhy map podle měřítka a obsahu, orientuje se v zeměpisných atlasech - různé druhy, jejich funkce, použití rejstříku, apod. Aplikuje na konkrétních příkladech praktické činnosti s mapami - určení světových stran, čtení obsahu map, měření na mapách. Vypočítává různé vzdálenosti na globusu a na mapě podle měřítka,	Druhy map, praktická činnost s atlasy Vzdálenosti na mapě a ve skutečnosti -	**Glóbus a mapa**		Z 6. M 6.

geografickou, topografickou a kartografickou terminologii.	ukáže na mapě zeměpisné souřadnice zadaného místa a naopak. Vysvětlí příčiny rozdílného času jednotlivých míst na Zemi, uvede časová pásma (datová mez) a ukáže na mapě. V praktických činnostech prokáže porozumění pojmům měřítko, zeměpisná síť, rovník, obratníky, polární kruhy, zeměpisné souřadnice. Vysvětlí délky dnů a nocí v závislostech na zeměpisné šířce, pravidelné střídání ročních období v mírných pásech. Nakreslí mapu podle zadaného popisu - využití literatury.	měřítko, rovnoběžky, poledníky Světový čas Určování zeměpisných souřadnice Plány, náčrtky, vlastní mapa		PT 1, TO 1.1; 1.1.1	Čj a Vv 6.
Přiměřeně hodnotí geografické objekty, jevy a procesy v krajinné sféře, jejich určité pravidelnosti, zákonitosti a odlišnosti, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává hranice (bariéry) mezi prostorovými složkami v krajině. Vytváří a využívá osobní myšlenková (mentální) schémata a myšlenkové mapy pro orientaci v konkrétních regionech, pro prostorové vnímání a hodnocení míst, objektů, jevů a procesů v nich, pro vytváření postojů k okolnímu světu.	Vyhledá a ukáže na mapě oblasti zemětřesení a sopečné činnosti, vyhledá a vyjmenuje sopky v různých oblastech Země, seznámí se s obrazovým materiálem a audiovizuálními pořady s tématikou sopečné činnosti, zemětřesení a vypráví o jejich důsledcích. Pozoruje počasí v místě bydliště a vypočítává průměrnou denní teplotu. Pracuje s jednoduchou meteorologickou mapou, připraví si předpověď počasí. Vyhledá a ukáže na mapách oceány, moře, řeky, jezera, přehrady, ledovce, mořské proudy, bezodtoké oblasti. Lokalizuje a s porozuměním	Praktická cvičení - litosféra, atmosféra, hydrosféra, biosféra	**Krajinná sféra**	PT 6, TO 6.1; 6.1.1	Z 6.

Porovnává působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost.	charakterizuje přírodní oblasti na Zemi, vyhledává o nich informace (fauna a flóra). Vytvoří ve skupině projekt "Přírodní oblasti."				
Ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu, aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny.	Pracuje s turistickou mapou, znázornění výškopisu a polohopisu, charakterizuje vysvětlivky - značkový klíč map, smluvené značky. Rozumí základní geografické, topografické a kartografické terminologii. Vysvětlí pojem kóta, nadmořská výška, vrstevnice a vyhledá je na mapě. Ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu. Určí světové strany, zorientuje turistickou mapu, určí objekty a vlastní stanoviště v terénu podle mapy.	Polohopis, výškopis Praktické činnosti s turistickou mapou	**Turistická mapa**	PT 1, TO 1.1; 1.1.1 PT 1, TO 1.3; 1.3.1	Z 6.
Uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě.	Uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě. Odhadne vzdálenosti a výšku v terénu, odhad ověří. Dokáže projít určenou trasu podle turistické mapy v okolí svého bydliště. Na trase určí výškové rozdíly a vzdálenost, na trase dále najde významné památky.	Výlet do okolí			Tv, SH 6.

ŠVP ZŠ Mostek	Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Ročník
II. stupeň ZŠ	**ČLOVĚK A PŘÍRODA**	**SEMINÁŘ ZE ZEMĚPISU**	**9.**

Vzdělávací obsah předmětu

Očekávaný výstup z RVP ZV	Školní výstup (ročníkový výstup, výstup předmětu)	Učivo	Téma	Přesah vazby do PT	MV
Ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu. Aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny.	Rozumí základní geografické, topografické a kartografické terminologii. Využívá získaných znalostí z předmětů Z a I. Umí vyhledat potřebná data na internetu. Využívá aktivně, mapy, atlasy, cestovní průvodce a další materiály pro vyhledávání informací.	Informace, zdroje informací Vyhledávání údajů na internetu	**Informační zdroje**	PT 1, TO 1.1; 1.1.1 PT 1. TO 1.2, 1.2.3, 1.2.4 PT 1, TO 1.3; 1.3.1	Z 6. - 9. I 7. - 9. F 9. M 7. Vv 6. - 9.
Uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě.	Zvládá základní činnosti při práci s mapou a buzolou. Dokáže se orientovat v terénu a prakticky využívá získaných dovedností; dokáže určit světové strany bez použití buzoly. Uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě. Ovládá zásady přežití v extrémních podmínkách. Ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu, praktický význam schematického plánu a zná zásady pro jeho vytvoření. Zpracuje plán cesty (itinerář) na dané téma.	Mapy, základy topografie Vznik a tvorba map Práce s buzolou a mapou Používání turistické, cykloturistické mapy Orientace v krajině, terénní cvičení Charakteristika a význam schematického plánu, zásady při jeho tvorbě	**Praktický zeměpis**	PT 3, TO 3.1, 3.2 PT 5, TO 5.3, 5.4 PT 6, TO 6.1; 6.1.1 PT 6, TO 6.2; 6.2.1, 6.2.2	SZ 6.
	Objasní význam a využití jízdních řádů, ovládá základní práce s tištěnými jízdními řády.	Význam, popis, typy jízdních řádů Základní činnosti s různými typy	**Práce s jízdním řádem**		

	Bez obtíží vyhledá tuzemské i zahraniční spoje v tištěných řádech a na internetu.	jízdních řádů Vyhledávání tuzemských i zahraničních spojů na internetu			
Vymezí a lokalizuje místní oblast (region) podle svého bydliště nebo školy. Hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu a možnost jeho dalšího rozvoje.	Vyhledá aktuální demografické údaje týkající se své obce a zpracovává je. Popíše a posoudí regionální zvláštnosti. Charakterizuje typické znaky přírody, osídlení, hospodářství a kultury regionu. Pracuje aktivně s turistickou mapou místního regionu. Vytvoří projekt na dané téma	Přírodní podmínky, povrch, vodstvo, podnebí, půdy, biosféra, životní prostředí. Doprava, služby, rekreace Projekt „Moje vesnice a okolí“	**Místní region**		
	Dokáže charakterizovat cestovní ruch a jeho podmínky. Rozeznává typy a formy cestovního ruchu a na mapě ukazuje jeho hlavní oblasti. Vyhledává na mapě zajímavá místa v ČR i ve světě. Aktivně pracuje s katalogy cestovních kanceláří.	Podmínky cestovního ruchu Cestovní kanceláře Oblasti cestovního ruchu u nás, v Evropě a ve světě Turistické zajímavosti ČR Atraktivní turistické oblasti světa	**Cestovní ruch**		
	Zpracuje projekt na dané téma a umí při jeho tvorbě postupovat logicky a v souvislostech. Zvládá vyhledávání potřebných informací na internetu.	Projekt na téma „Prázdninový výlet v ČR“, „Prázdninový výlet do zahraničí“ Vyhledávání potřebných informací	**Komplexní příprava výletu**		

5.3.3 Člověk a příroda – Přírodovědná praktika

3. Přírodovědná praktika: 7. ročník

Charakteristika předmětu:

Povinně volitelný předmět Přírodovědná praktika náleží do vzdělávací oblasti Člověk a příroda. Je určen pro žáky 2. stupně základní školy a dotýká se v souvislostech i dalších oblastí (fyzika, zeměpis, chemie přírodopis). Žáci poznávají složitosti světa kolem sebe, je jim nabízena možnost chápat souvislosti mezi přírodou a lidskými činnostmi.

Seznamuje žáky s jednoduchými metodami zkoumání a vede žáky k používání těchto metod při poznávání přírody. Žák získá na základě praktických činností základní vědomosti z botaniky, geologie a etologie. Je schopen při dodržování základních pravidel bezpečné práce a chování aplikovat teoretické vědomosti při praktickém poznávání přírody zejména formou mikroskopování, pozorování, měření a pokusem.

Předmět vede žáky ke zkoumání přírodních faktů a jejich souvislostí, osvojování systému přírodovědného poznávání, ke správné formulaci a hledání odpovědí na otázky o příčinách různých přírodních jevů, přičemž se rozvíjí způsoby myšlení, založené na více úhlech pohledu. Žák si osvojuje aktivity vedoucí k šetrnému chování k přírodním systémům a k chápání základních principů environmentální výchovy.

Výuka na naší škole probíhá převážně v odborné učebně přírodopisu, která je vybavena videem, projektorem, kamerou, ukázkami přírodnin a pomůckami k přípravě preparátů a mikroskopování. Výuka je doplněna vycházkami, sběrem přírodnin k pozdějšímu zkoumání, pozorováním živočichů ve volné přírodě.

Předmět se vyučuje v 7. ročníku ZŠ a má jednohodinovou dotaci.

Výchovné a vzdělávací strategie:

Kompetence k učení

- zadává samostatnou práci, např. přípravu preparátů, problémové úlohy, doporučuje další studijní zdroje (populárně naučnou literaturu, časopisy, internet apod.)
- kriticky hodnotí věrohodnost jednotlivých informačních zdrojů, př. tisk, televize, internet
- při hodinách kontroluje a objektivně hodnotí práci žáků

Kompetence k řešení problémů

- vybaví žáky vědomostmi, znalostmi a hlavně dovednostmi potřebnými pro rozpoznání „problému“ a jeho řešení
- zadává žákům problémové úlohy a metodicky dohlíží na jejich řešení
- při řešení problémů umožňuje žákům hledat a nacházet nové přístupy a nová řešení

Kompetence komunikativní

- otevřeně komunikuje se žáky o problémech a biologických souvislostech
- vyjadřuje se jasně, srozumitelně, věcně a gramaticky správně, totéž vyžaduje od žáků
- vede žáky k přípravě soutěží pro třídu

Kompetence sociální a personální

- zadává žákům skupinovou práci a dohlíží, aby se každý zodpovědně a konstruktivně zapojil do řešení
- veřejně kritizuje a potírá jakékoli náznaky neúcty, nadřazenosti či snahy o zneužívání odlišného temperamentu, sebevědomí nebo postavení jedince v rámci pracovní skupiny nebo třídy
- skupinovou diskusí o výsledcích práce jednotlivce nebo skupiny rozvíjí schopnost žáků v sociálním kontextu sebekriticky hodnotit sama sebe

Kompetence občanské

- je svým vztahem k přírodě a lidem pro žáky příkladem
- důrazně dohlíží na slušné a ohleduplné chování žáků nejenom ve škole a během školních akcí, ale vždy a všude

Kompetence pracovní

- v rámci laboratorních cvičení umožní učitel žákům pracovat s přístroji a pomůckami pro zkoumání přírody a živých organismů
- důsledně kontroluje dodržování pracovních povinností
- zadává žákům také dlouhodobější úkoly a tím je připravuje na soustavnou práci

Časová dotace vzdělávací oblasti:

Ročníky 2. stupně	6.	7.	8.	9.
Přírodovědná praktika		**1**		

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření vyznačena červeně.

ŠVP ZŠ Mostek	Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Ročník
II. stupeň ZŠ	**ČLOVĚK A PŘÍRODA**	**PŘÍRODOVĚDNÁ PRAKTIKA**	**7.**

Vzdělávací obsah předmětu

Očekávaný výstup z RVP ZV	Školní výstup (ročníkový výstup, výstup předmětu)	Učivo	Téma	Přesah vazby do PT	MV
	Rozliší základní části mikroskopu, udržuje pomůcky k mikroskopování v čistotě a pořádku. Připraví jednoduchý preparát, připravuje příčné a podélné řezy. Při přípravě a pozorování preparátů pracuje trpělivě.	Mikroskop, preparát	**Mikroskopické pozorování**	PT 5, TO 5.1, 5.2, 5.3, 5.4 PT 6, TO 6.1; 6.1.1, 6.1.2 PT 6, TO 6.2; 6.2.1, 6.2.2	F 7.
	Rozlišuje živé a neživé přírodniny, poznává důležitost obou složek přírody jako celku. Chápe význam rostlin pro život živočichů, pomocí jednoduchých pokusů zkoumá podrobněji stavbu těla a funkce částí těl rostlin i živočichů.	Dělení přírodnin Dělení organismů	**Přírodniny, organismy**		Př 6. – 7.
	Seznamuje se se základními metodami a způsoby dokazování organických a anorganických látek. Používá některých základních látek - činidel, např. Lugolův roztok, Fehlingovo činidlo, fenolftalein, apod. Využívá metod poznávání přírody osvojované v přírodopisu. Zapisuje nebo zakresluje výsledky svého zkoumání	Pozorování, pokus, měření Zpracování závěrů zkoumání (zápis, nákres)	**Metody zkoumání přírody**		Př 6. Ch 8.
	Uvědomuje si vzájemné vztahy mezi rostlinami,	Ekosystémy	**Vztahy v přírodě**		Př 9.

	živočichy a neživou přírodou v dané oblasti - ekosystému. Rozlišuje ekosystémy - les, louka, rybník apod., tvoří malé umělé ekosystémy - akvária, koutky živé přírody, seznámí se s pojmem potravní vztahy. Dokáže sestavit jednoduchý potravní řetězec. Poznává význam rostliny jako potravy pro člověka - cukry, tuky, bílkoviny, vitamíny. Dodržuje základní pravidla bezpečného chování při poznávání přírody.	Potravní řetězec			
	Uvědomuje si důležitost ochrany přírody, seznámí se s Červenou knihou (seznam vyhynulých a ohrožených živočišných a rostlinných druhů), učí se vnímat krásu, dokonalost a jedinečnost všech organismů, osvojuje si základní prvky environmentální výchovy.	Ochrana přírody	**Ochrana přírody**		Př 9.

6. HODNOCENÍ VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ

6.1 Pravidla pro hodnocení žáků

Hodnocení žáků vychází z následujících právních předpisů:

- zákon č. 561/2004 Sb., Školský zákon v platném znění
- vyhláška č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání v platném znění

Pravidla pro hodnocení žáků jsou součástí školního řádu. Hodnocení je nedílnou součástí procesu učení a jeho hlavním cílem je poskytnout zpětnou vazbu žákovi. Má dát žákovi informaci o tom, jak zvládá danou problematiku, jak dovede využívat to, co se naučil, v čem se zlepšil a v čem ještě chybuje. Součástí hodnocení je i návod, jak má žák postupovat, aby odstranil nedostatky. V žádném případě hodnocení neposuzuje kvality žáka (vlastnosti a schopnosti) a neporovnává ho s ostatními žáky.

1. ZÁKLADNÍ ZÁSADY PRO HODNOCENÍ ŽÁKŮ

- Hodnocení má podobu písemnou (známka, procenta, body, hodnotící slova apod.), bývá většinou doplněné slovním vyjádřením.
- Nedílnou součástí hodnocení je také práce s chybou jako přirozenou součástí procesu učení.
- U žáků se hodnotí:
- úroveň osvojených očekávaných výstupů v jednotlivých vzdělávacích předmětech
- míra osvojení klíčových kompetencí
- Chování žáků je hodnoceno samostatně známkou z chování.
- Žáci znají kritéria hodnocení.
- Žákům je vytvářen prostor pro sebehodnocení a diskusi o známce, učí se také vzájemnému hodnocení.
- Žáci mají příležitost k opravě špatného výsledku hodnocení.
- Na konci 1. i 2. pololetí jsou žáci klasifikováni. Na základě doporučení PPP a žádosti zákonných zástupců se u žáků se SVPU může použít hodnocení slovní.
- Hodnocení žáka by mělo být pozitivní, tj. zaměřené na to, co žák umí, na správná řešení, ne na počet chyb, motivující a zachycující individuální pokrok žáka. Teprve pak doplňujeme konkrétní nedostatky a doporučení k jejich odstranění.

1. 2 Sebehodnocení žáků

Sebehodnocení žáka je nejen nedílnou součástí procesu hodnocení, současně ho považujeme za jednu z významných kompetencí, kterou chceme žáky naučit.

- Žáci školy se postupně za pomoci pedagogických pracovníků učí objektivnímu sebehodnocení úrovně zvládnutí jednotlivých kompetencí, svého chování a sebehodnocení výsledků své práce. Jsme si vědomi toho, že k nácviku sebehodnocení je nutné bezpečné neohrožující prostředí.
- Pro sebehodnocení mohou učitelé používat obrázkové formuláře nebo různé typy škál, postupně přecházejí k slovnímu popisu výsledků.
- Žáci jsou předem seznamováni s kritérii, podle nichž bude jejich práce (její průběh a výsledky) hodnocena. Tato kritéria jsou formulována tak, aby žáci sami byli s pomocí těchto kritérií schopni svou práci ohodnotit. Žákům je dávána příležitost podílet se na tvorbě sebehodnotících kritérií.

- Společná tvorba kritérií umožňuje žákům uvědomit si a rozpoznat, co je v daném učivu nejdůležitější. V rámci výuky probíhá nejen sebehodnocení žáků, ale také vzájemné hodnocení mezi žáky. Žáci se tím učí posoudit svůj výkon i výkon ostatních (spolužáků, učitelů).
- Součástí procesu sebehodnocení je vedení vhodné dokumentace samotnými žáky. Žáci mohou vytvářet portfolia, aby pak na základě této dokumentace mohli vést o své práci i o tom, jak ji sebehodnotí, diskusi se spolužáky, s pedagogy a se svými rodiči. Součástí portfolií mohou být i týdenní plány práce.

Od nejnižších ročníků žáky vedeme k zpětné kontrole vlastní práce. Žáci se učí si práci vzájemně se spolužáky (případně i ve skupině) kontrolovat a vyhledávat jevy, ve kterých se dopustili chyby. Následuje náprava chyby se zdůvodněním. Chyby se stávají zdrojem dalšího učení.

2. ZÍSKÁVÁNÍ PODKLADŮ PRO HODNOCENÍ ŽÁKŮ

Podklady pro hodnocení a klasifikaci výchovně vzdělávacích výsledků a chování žáka získává učitel zejména těmito metodami, formami a prostředky:

- pozorováním žáka ve vyučovací hodině a vyhodnocováním jeho práce
- hodnocením samostatných školních i domácích prací
- soustavným sledováním výkonů žáka a jeho připravenosti na vyučování
- různými druhy zkoušek (písemné, ústní, grafické, praktické, pohybové apod.)
- analýzou výsledků činnosti žáka
- zachycováním žákova posunu formou žákovského portfolia
- konzultacemi s ostatními učiteli, případně s odbornými pracovníky poradenských a zdravotnických zařízení
- učitel aktivně vyhledává efektivní způsoby hodnocení žáka (omezuje málo efektivní zkoušení před tabulí);
- skupinová práce, kde není možní objektivně zhodnotit podíl výsledků jednotlivých členů skupiny, obvykle nebývá klasifikována, je pouze hodnocena.

Žák je za své výkony hodnocen průběžně. Učitel oznamuje žákovi svoje hodnocení žákova výsledku, v případě klasifikace známkou doplní slovně klady a nedostatky hodnocených projevů, výkonů, výtvorů. Učitel vede žáky k sebehodnocení. Spolu se žákem hledá možnosti pro dosažení lepšího výsledku.
Učitelé dbají na rovnoměrné rozvržení rozsáhlejších prací. Celohodinová práce může být pouze jedna v jednou vyučovacím dnu. Takové práce jsou předem ohlášeny v týdenním plánu, pokud je vytvářen, nebo je koordinuje třídní učitel.
Učitel je povinen vést soustavnou evidenci o hodnocení žáka.

3. FORMY KLASIFIKACE

3. 1 Dílčí hodnocení a klasifikace

Formy a způsoby dílčího hodnocení a klasifikace si volí učitel podle charakteru předmětu a vlastního uvážení sám.
Hodnocení by mělo mít charakter pozitivní a motivační, tedy mělo by odrážet také volní stránku práce žáka, nejen samotný stupeň výkonu. S přibývajícím věkem žáka je třeba usilovat o to, aby hodnocení vyjadřovalo míru osvojení očekávaných výstupů a klíčových kompetencí v jednotlivých předmětech.

3. 2 Celková klasifikace v daném předmětu

Klasifikace v jednotlivých předmětech na konci období je určena kvalitou práce žáka za dané období.
Informace o vzdělávání a chování žáka poskytuje škola zákonným zástupcům žáka prostřednictvím:

- žákovské knížky
- třídních schůzek, konzultačních dní a konzultačních hodin
- elektronickou formou - iŠkola

O nedostatečném prospěchu, výrazném zhoršení prospěchu nebo chování žáka informuje třídní učitel pedagogickou radu. Vyučující daného předmětu sám nebo prostřednictvím třídního učitele informuje bezprostředně prokazatelně zákonné zástupce žáka. Stejně se postupuje v případě neomluvené absence, případně podezřele omluvené absence, kdy učitel informuje zákonné zástupce neprodleně.
O nedostatečném prospěchu je zákonný zástupce také informován vyučujícím daného předmětu zápisem v žákovské knížce v polovině měsíce prosince a května.
Na konci 1. pololetí obdrží žák výpis z vysvědčení, na konci 2. pololetí se žákům vydává vysvědčení.

3. 3 Uvolnění z výuky

Jestliže je žák z výuky některého předmětu uvolněn, rubrika na vysvědčení se vyplní „uvolněn (a).“ Nelze - li žáka v 1. nebo 2. pololetí klasifikovat ani v náhradním termínu, vyplní se „nehodnocen (a).“ Důvody pro tento typ klasifikace se uvedou do Katalogového listu žáka.
Ředitel školy určí způsob zaměstnání žáka v době vyučování předmětu, ze kterého byl uvolněn. Je-li předmět zařazen na první nebo poslední vyučovací hodinu, může ředitel školy na základě písemné žádosti zákonného zástupce uvolnit žáka na dobu vyučování tohoto předmětu zcela.

4. CELKOVÝ PROSPĚCH

V 1. – 9. ročníku školy je žák hodnocen těmito stupni:
prospěl s vyznamenáním
prospěl
neprospěl
nehodnocen

Žák je hodnocen stupněm:
a. „prospěl s vyznamenáním“, není-li při celkové klasifikaci hodnocen v žádném povinném předmětu stupněm horším než „chvalitebný“, průměr z povinných předmětů není horší než 1,5 a jeho chování je velmi dobré;
b. „prospěl“, není-li při celkové klasifikaci hodnocen v žádném z povinných předmětů stupněm „nedostatečný“;
c. „neprospěl“, je-li v některém povinném předmětu hodnocen při celkové klasifikaci stupněm „nedostatečný“;
d. „nehodnocen“, není-li možné hodnotit žáka z některého z povinných předmětů stanovených ŠVP na konci 1. pololetí.

4. 1 Opravné zkoušky

Žákovi 1. – 9. ročníku školy, který je na konci 2. pololetí klasifikován nejvýše ve dvou povinných předmětech stupněm „nedostatečný“, umožní ředitel školy vykonat opravné zkoušky. Totéž platí, jde-li o předmět, který se vyučuje pouze v 1. pololetí a žák je v něm hodnocen stupněm nedostatečný.

Žák koná opravné zkoušky do konce příslušného školního roku. Termín stanoví ředitel školy. Nemůže-li se žák z vážných důvodů dostavit k opravným zkouškám, umožní mu ředitel školy vykonání opravných zkoušek nejpozději do 30. září; do té doby žák navštěvuje podmíněně vyšší ročník.

Žák může v jednom dnu skládat pouze jednu opravnou zkoušku. Pokud zkoušku nevykoná úspěšně nebo se k jejímu konání nedostaví, žák neprospěl, a je hodnocen stupněm nedostatečný. Opravné zkoušky jsou komisionální a žák je na vysvědčení hodnocen stupněm shodným s výsledkem zkoušky.

4. 2 Přezkoumání výsledků hodnocení

Má-li zákonný zástupce žáka pochybnosti o správnosti klasifikace v jednotlivých předmětech nebo hodnocení chování na konci 1. nebo 2. pololetí, může do tří pracovních dnů ode dne, kdy byl žákovi vydán výpis z vysvědčení nebo vysvědčení, požádat ředitele školy o přezkoumání výsledků hodnocení; je-li vyučujícím daného předmětu ředitel školy, může zákonný zástupce žáka požádat o přezkoumání krajský úřad.

Ředitel nařídí u předmětů s převahou naukového zaměření komisionální přezkoušení žáka. Komisi pro přezkoušení žáka jmenuje ředitel školy; v případě, že je vyučujícím ředitel, jmenuje komisi krajský úřad. Komise je tříčlenná; tvoří ji předseda, kterým je zpravidla ředitel školy nebo jím pověřený učitel, zkoušející učitel a učitelé stejných nebo příbuzných předmětů. O komisionální zkoušce bude vyhotoven protokol, který je součástí dokumentace školy. Výsledek přezkoušení stanoví komise hlasováním.

Komise žáka přezkouší neprodleně, nejpozději do 14 dnů od doručení žádosti nebo v termínu dohodnutém se zákonným zástupcem žáka.

V případě hodnocení chování nebo předmětů s převahou výchovného zaměření posoudí ředitel školy nebo krajský úřad dodržení pravidel pro hodnocení. V případě zjištění porušení těchto pravidel, rozhodne o změně klasifikace. Rozhodnutí oznámí zákonnému zástupci žáka do 14 dnů ode dne doručení žádosti.

Při změně hodnocení obdrží žák v pololetí nový výpis, na konci školního roku nové vysvědčení.

Žádostí o přezkoušení není dotčeno právo žáka konat opravnou zkoušku v případě, že je hodnocen známkou nedostatečnou. O přezkoušení se pořizuje protokol. Proti výsledkům komisionálního přezkoušení se nelze odvolat.

4. 3 Odložení klasifikace

Nelze-li žáka hodnotit na konci prvního pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za první pololetí bylo provedeno nejpozději do konce března. Není-li možné žáka hodnotit ani v náhradním termínu, žák se za první pololetí nehodnotí. Není-li žák hodnocen z povinného předmětu vyučovaného pouze v prvním pololetí ani v náhradním termínu, neprospěl.

Nelze-li žáka hodnotit na konci druhého pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za druhé pololetí bylo provedeno nejpozději do konce září následujícího školního roku. Do doby hodnocení navštěvuje žák nejbližší vyšší ročník. Není-li žák hodnocen ani v tomto termínu, neprospěl.

4. 4 Postup do vyššího ročníku

Do vyššího ročníku postupuje žák, který při celkové klasifikaci na konci 2. pololetí nebo po opravných zkouškách dosáhl stupně hodnocení alespoň „prospěl“, dále pokud už jednou na 1. nebo 2. stupni neprospěl a opakoval ročník.

5. KLASIFIKACE CHOVÁNÍ

Třídní učitel rozhoduje o stupni z chování, a to na základě vlastního hodnocení a s přihlédnutím k hodnocení žáka dalšími učiteli, vychovateli a ostatními zaměstnanci školy. Návrh pro pedagogickou radu předkládá třídní učitel nebo ostatní učitelé, v případě nejednotného názoru členů pedagogické rady rozhoduje hlasování – nadpoloviční většina učitelů, kteří žáka učí.

5. 1 Kritéria hodnocení

Stupeň 1 – velmi dobré: žák respektuje vnitřní řád školy, méně závažných přestupků se dopouští ojediněle.
Stupeň 2 – uspokojivé: žák se chová v zásadě v souladu s vnitřním řádem školy. Dopustí se závažnějšího přestupku nebo se opakovaně dopouští méně závažných přestupků. Je přístupný výchovnému působení.
Stupeň 3 – neuspokojivé: chování žáka je v rozporu s vnitřním řádem školy. Dopouští se opakovaně závažných přestupků. Neprojevuje snahu o nápravu, výchovná opatření jsou neúčinná, narušuje činnost kolektivu nebo se dopouští poklesku v mravním chování.

5. 2 Výchovná opatření

5.2.1 Pochvaly a jiná ocenění

Třídní učitel nebo ředitel školy může udělit pochvalu nebo jiné ocenění žákovi za mimořádný projev humánnosti, občanské a školní iniciativy, za záslužný nebo statečný čin, za dlouhodobě úspěšnou práci, za reprezentaci školy. Ředitel tak učiní po projednání v pedagogické radě školy.

5.2.2 Napomenutí a důtky

Třídní učitel může žákovi podle závažnosti provinění udělit **napomenutí** nebo **důtku**.
Ředitelskou důtku uděluje po projednání v pedagogické radě ředitel školy za soustavné drobné porušování nebo za jednorázové hrubé porušení školního řádu a zásad slušného chování ve škole nebo v rámci školních akcí.
Třídní učitel oznámí důvody udělení výchovného opatření prokazatelným způsobem zákonnému zástupci žáka a zaznamená ho do Katalogového listu žáka.
Za jeden přestupek se uděluje žákovi pouze jedno opatření k posílení kázně.

6. KRITÉRIA PRO HODNOCENÍ ŽÁKŮ V PŘEDMĚTECH

Ve ŠVP jsou předměty rozděleny na předměty s převahou naukového nebo výchovného zaměření. Pro každou skupinu předmětů jsou stanovena samostatná kritéria.

6. 1 Hodnocení předmětů s převahou naukového zaměření

Předměty s převahou naukového zaměření na 1. stupni:
český jazyk, cizí jazyk (Aj), matematika, prvouka, vlastivěda, přírodověda, práce na počítači
Na 2. stupni:
český jazyk a literatura, cizí jazyk (Aj, Nj), matematika, informatika, dějepis, přírodopis, zeměpis, chemie, fyzika a povinně volitelné předměty seminář ze zeměpisu a přírodovědná praktika.

Kritéria hodnocení:

- vztah k učení
- zvládnutí učiva a jeho aplikace
- řízení vlastního učení
- práce s informacemi
- úroveň myšlení
- řešení problémové situace
- formulace myšlenek a výstižné vyjadřování
- naslouchání druhým
- využívání informačních a komunikačních prostředků
- spolupráce ve skupině
- plnění školních povinností
- respektování pravidel práce

1. stupeň - výborný

Žák:

- si uvědomuje smysl a cíl učení, má pozitivní vztah a aktivní přístup k učení, posoudí vlastní pokrok
- požadované poznatky, fakta a pojmy ovládá uceleně a přesně, na základě zadaných pokynů nebo logického úsudku úspěšně řeší úkoly
- samostatně plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení
- samostatně vyhledává, třídí a využívá informace v procesu učení, tvůrčích činnostech a v praktickém životě
- myslí logicky správně a v jeho myšlení se projevuje samostatnost a tvořivost
- k řešení problému využívá vlastního úsudku a zkušeností, samostatně řeší problémy
- své názory a myšlenky vyjadřuje v logické sledu, jeho ústní a písemný projev je souvislý a výstižný
- naslouchá druhým lidem, porozumí jim a umí vhodně reagovat
- rozumí různým typům textů, záznamů a jiných informačních a komunikačních prostředků a tvořivě je využívá
- účinně spolupracuje ve skupině, pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce
- plní své školní povinnosti, včetně domácí přípravy
- respektuje učitelem zadaná pravidla práce týkající se určitého předmětu

2. stupeň - chvalitebný

Žák:

- si většinou uvědomuje smysl a cíl učení, má pozitivní vztah a aktivní přístup k učení, posoudí vlastní pokrok
- požadované poznatky, fakta a pojmy ovládá v podstatě uceleně a přesně, na základě zadaných pokynů nebo logického úsudku řeší úkoly převážně úspěšně
- plánuje, organizuje a řídí vlastní učení s menší pomocí učitele, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení
- vyhledává, třídí a využívá informace v procesu učení, tvůrčích činnostech a v praktickém životě s menší pomocí učitele
- myslí většinou logicky správně a v jeho myšlení se projevuje samostatnost a tvořivost
- k řešení problému využívá vlastního úsudku a zkušeností, problémy řeší většinou samostatně

- své názory a myšlenky vyjadřuje většinou v logickém sledu, jeho ústní a písemný projev je souvislý a výstižný
- naslouchá druhým lidem, většinou jim porozumí a umí vhodně reagovat
- převážně rozumí různým typům textů, záznamů a jiných informačních a komunikačních prostředků a tvořivě je využívá
- spolupracuje ve skupině, většinou pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce
- většinou plní své školní povinnosti, včetně domácí přípravy
- převážně respektuje učitelem zadaná pravidla práce týkající se určitého předmětu

3. stupeň - dobrý

Žák:

- si uvědomuje smysl a cíl učení pouze částečně, jeho přístup a vztah k učení je méně aktivní, posoudí vlastní pokrok jen za pomoci učitele
- v požadovaných poznatcích, faktech a pojmech má mezery, zadané úkoly řeší na podnět učitele, případné chyby odstraňuje s pomocí učitele
- plánuje, organizuje a řídí vlastní učení pouze s pomocí učitele, projevuje menší ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení
- vyhledává, třídí a využívá informace v procesu učení, tvůrčích činnostech a v praktickém životě pouze s pomocí učitele
- logické myšlení je vcelku správné, ale málo tvořivé, vyskytují se v něm chyby
- k řešení problému využívá vlastního úsudku a zkušeností jen někdy, samostatné řešení problémů mu činí potíže
- své názory a myšlenky vyjadřuje v logickém sledu pouze částečně, jeho ústní a písemný projev je mnohdy nesouvislý a nevýstižný
- naslouchá druhým lidem jen částečně, někdy jim neporozumí a neumí vhodně reagovat
- částečně rozumí různým typům textů, záznamů a jiných informačních a komunikačních prostředků a využívá je s menší pomocí učitele
- spolupracuje ve skupině jen částečně, neovlivňuje kvalitu společné práce
- nepravidelně plní své školní povinnosti, včetně domácí přípravy
- většinou respektuje učitelem zadaná pravidla práce týkající se určitého předmětu

4. stupeň - dostatečný

Žák:

- si neuvědomuje smysl a cíl učení, nemá k němu pozitivní vztah, jeho přístup k výuce je pasivní, neposoudí vlastní pokrok
- v požadovaných poznatcích, faktech a pojmech i v logickém myšlení se vyskytují závažné chyby
- obtížně plánuje, organizuje a řídí vlastní učení i za pomoci učitele, projevuje malou ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení
- obtížně vyhledává, třídí a využívá informace v procesu učení, tvůrčích činnostech a v praktickém životě, pracuje s pomocí učitele
- v logickém myšlení se vyskytují závažné chyby, není tvořivé
- k řešení problému neumí využívat vlastního úsudku a zkušeností, převážně neumí samostatně řešit problémy
- své názory a myšlenky nevyjadřuje v logické sledu, jeho ústní a písemný projev není souvislý a výstižný
- naslouchá druhým lidem jen ojediněle, většinou jim neporozumí a neumí vhodně reagovat

- částečně rozumí různým typům textů, záznamů a jiných informačních a komunikačních prostředků a využívá je pouze s pomocí učitele
- většinou nespolupracuje ve skupině, většinou negativně ovlivňuje kvalitu společné práce
- obvykle neplní své školní povinnosti, včetně domácí přípravy
- málokdy respektuje učitelem zadaná pravidla práce týkající se určitého předmětu

5. stupeň - nedostatečný

Žák:

- si neuvědomuje smysl a cíl učení, nemá k němu pozitivní vztah, přístup k učení je negativní, neposoudí vlastní pokrok
- požadované poznatky, fakta a pojmy neovládá, nedovede je použít ani za pomoci učitele
- neplánuje, neorganizuje a neřídí vlastní učení ani s pomocí učitele, neprojevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení
- nevyhledává, netřídí a nevyužívá informace v procesu učení, tvůrčích činnostech a v praktickém životě a nepracuje ani s pomocí učitele
- neprojevuje samostatnost v myšlení, vyskytují se u něho časté logické nedostatky
- k řešení problému neumí využívat vlastního úsudku a zkušeností, neumí samostatně řešit problémy
- své názory a myšlenky nedokáže vyjádřit, jeho ústní a písemný projev není souvislý a výstižný
- nenaslouchá druhým lidem, neporozumí jim a neumí vhodně reagovat
- nerozumí různým typům textů, záznamů a jiných informačních a komunikačních prostředků ani za pomoci učitele
- nespolupracuje ve skupině, negativně ovlivňuje kvalitu společné práce
- neplní své školní povinnosti, včetně domácí přípravy
- nerespektuje učitelem zadaná pravidla práce týkající se určitého předmětu

6. 2 Hodnocení předmětů s převahou výchovného zaměření

Při hodnocení je bráno v úvahu, že dosažené výsledky jsou ovlivněny osobními dispozicemi a předpoklady. Učitel používá kritéria odpovídající povaze hodnoceného předmětu.
Předměty s převahou výchovného zaměření na 1. stupni:
tělesná výchova, hudební výchova, výtvarná výchova, pracovní činnosti.
Na 2. stupni:
tělesná výchova, hudební výchova, výtvarná výchova, pracovní činnosti, výchova k občanství, výchova ke zdraví a povinně volitelný předmět sportovní hry.

Kritéria hodnocení:

- vztah žáka k činnostem a zájem o ně
- osvojení potřebných vědomostí, zkušeností, činností a jejich tvořivá aplikace
- kvalita projevu
- spolupráce ve skupině
- vztah k životnímu prostředí
- kvalita práce
- schopnost organizovat vlastní práci
- tolerance a ohleduplnost vůči odlišnostem
- respektování dohodnutých pravidel v daném předmětu
- respektování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví

1. stupeň - výborný

Žák:

- ochotně se zapojí do činností a projevuje o ně zájem
- osvojené vědomosti, dovednosti a návyky aplikuje tvořivě a samostatně
- projev je esteticky působivý nebo proveden podle zadaných kritérií
- účinně spolupracuje ve skupině, pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce
- chápe základní ekologické souvislosti a udržuje kvalitní životní prostředí
- praktické úkoly dokončí v dohodnuté kvalitě a časovém termínu
- účelně si organizuje vlastní práci
- umí se vcítit do situací druhých, odmítá útlak a hrubé násilí, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí
- respektuje dohodnutá pravidla v daném předmětu
- chová se tak, aby nepoškozoval zdraví své i ostatních

2. stupeň - chvalitebný

Žák:

- zapojí se do činností a projevuje o ně zájem
- osvojené vědomosti, dovednosti a návyky aplikuje převážně tvořivě a samostatně
- projev je převážně esteticky působivý nebo proveden podle zadaných kritérií
- spolupracuje ve skupině, většinou pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce
- chápe základní ekologické souvislosti a většinou udržuje kvalitní životní prostředí
- praktické úkoly dokončí kvalitně, jen s drobnými nedostatky
- většinou si účelně organizuje vlastní práci
- umí se vcítit do situací druhých, většinou odmítá útlak a hrubé násilí a uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí
- převážně respektuje dohodnutá pravidla v daném předmětu
- většinou se chová tak, aby nepoškozoval zdraví své i ostatních

3. stupeň - dobrý

Žák:

- většinou se zapojí do činností, ale zájem nemá trvalý charakter
- jeho dovednosti a vědomosti mají četnější mezery a při jejich aplikaci potřebuje pomoc učitele
- projev je málo esteticky působivý nebo se odchyluje od zadaných kritérií
- spolupracuje ve skupině jen částečně, neovlivňuje kvalitu společné práce
- většinou chápe základní ekologické souvislosti, ale často neudržuje kvalitní životní prostředí
- výsledky práce mají nedostatky
- práci si organizuje méně účelně
- často se neumí vcítit do situací druhých, většinou neodmítá útlak a hrubé násilí, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí jen částečně
- většinou respektuje dohodnutá pravidla v daném předmětu
- svým chováním občas ohrožuje zdraví své i ostatních

4. stupeň - dostatečný

Žák:

- zapojí se do činností pouze pod dohledem a kontrolou učitele
- dovednosti a vědomosti aplikuje jen se značnou pomocí učitele
- projev není většinou esteticky působivý nebo se významně odchyluje od zadaných kritérií

- většinou nespolupracuje ve skupině a negativně ovlivňuje kvalitu společné práce
- chápe základní ekologické souvislosti jen částečně a neudržuje kvalitní životní prostředí
- výsledky práce mají vážné nedostatky
- práci si dovede organizovat jen za soustavné pomoci učitele
- neumí se vcítit do situací druhých, neodmítá útlak a hrubé násilí, neuznává povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí
- většinou nerespektuje dohodnutá pravidla v daném předmětu
- svým chováním často ohrožuje zdraví své i ostatních

5. stupeň - nedostatečný

Žák:

- odmítá zapojit se do činností
- dovednosti a vědomosti má málo osvojené a nedovede je aplikovat ani s pomocí učitele
- projev není esteticky působivý a neodpovídá zadaným kritériím
- nespolupracuje ve skupině, negativně ovlivňuje kvalitu společné práce
- nechápe základní ekologické souvislosti a poškozuje životní prostředí
- ve své práci nedosahuje žádných výsledků
- není schopen organizovat si vlastní práci
- neumí se vcítit do situací druhých, používá útlak a hrubé násilí, neuznává povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí
- nerespektuje dohodnutá pravidla v daném předmětu
- svým chováním většinou ohrožuje zdraví své i ostatních

7. HODNOCENÍ ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI

U žáka s prokázanou specifickou vývojovou poruchou učení nebo chování rozhodne ředitel na základě písemné žádosti zákonného zástupce žáka o použití slovního hodnocení.

Výchovný poradce po konzultaci s PPP vytipuje všechny žáky, u nichž je diagnostikován takový stupeň vývojové poruchy učení, který opravňuje k užití **slovního hodnocení** a seznámí jejich rodiče s možností slovního hodnocení.

Při slovním hodnocení učitel hodnotí žákovy výsledky se zřetelem na diagnostikovanou poruchu. V případě potřeby (přechod na jinou školu, ukončení školní docházky apod.) převede učitel slovní hodnocení na známku.

Vyučující respektují doporučení psychologických vyšetření žáků a uplatňují je při klasifikaci a hodnocení chování žáků a také volí vhodné a přiměřené způsoby získávání podkladů. Učitel takové formy a druhy zkoušení, které odpovídají schopnostem žáka a na něž nemá porucha negativní vliv.

Klasifikace těchto žáků podléhá zvláštním pravidlům, která jsou dána šíří jejich postižení. Žáci jsou zařazováni do jednotlivých kategorií v přípravném týdnu, kdy výchovný poradce připraví pracovní přehled žáků s možným IVP a přehled žáků s VPU pro daný školní rok. Na základě žádostí zákonných zástupců o IVP a jejich schválení ředitelem školy zpracují pověření pedagogičtí pracovníci vlastní IVP ve spolupráci s ostatními vyučujícími; v tomto IVP je potom zaznamenaná klasifikace žáka v jednotlivém předmětu. Individuální vzdělávací plán, který se může radikálně lišit od výuky v daném postupném ročníku, přitom však bude žákovi poskytovat v příslušných předmětech ucelené, zvládnutelné základy.

Navrhovaná pedagogická opatření jsou projednávána s rodiči a jejich souhlasný či nesouhlasný názor je respektován.

Pravidla klasifikace jsou obsažena v(e):

a) Školním řádu
b) jednotlivém Individuálním vzdělávacím plánu žáka

Každý vyučující také obdrží přehled žáků s VPU, kde je vyznačeno, ve které oblasti má být žákovi zohledněna jeho klasifikace:
dyskalkulie - matematika
dysgrafie- písemný a jiný grafický projev
dysortografie - pravopis
dyslexie - čtenářské dovednosti
dyspraxie – porucha obratnosti a motoriky
dyspinxie – porucha kresebných dovedností
dysmúzie – porucha hudebních dovedností
ADHD - porucha pozornosti, apod.

8. HODNOCENÍ ŽÁKŮ MIMOŘÁDNĚ NADANÝCH

Cílem hodnocení těchto žáků je především oslabovat vnější motivaci žáka (motivaci známkou), ale rozvíjet a podporovat významně jeho vnitřní motivaci.
Mimořádně nadaní žáci jsou vzděláváni na základě individuálních vzdělávacích plánů a ve vztahu k nim jsou také hodnoceni. Používají se obdobná kritéria, jako pro ostatní žáky, ale učitel s nimi pracuje tak, aby podporoval posilování vnitřní motivace žáka.

9. VÝJIMKY PŘI HODNOCENÍ CIZINCŮ

Při zařazení cizince do ročníku se přihlédne k jeho znalosti českého jazyka a úrovni dosaženého vzdělání.
Žák – cizinec se ve třech po sobě následujících klasifikačních obdobích od nástupu ke vzdělávání hodnotí vzhledem ke svému posunu, nikoliv k požadovaným výstupům v ŠVP.
Škola nemá povinnost žáka cizí národnosti doučovat českému jazyku mimořádnou formou. Bezplatnou přípravu k začlenění žáka do základního vzdělávání zajistí krajský úřad příslušný podle místa pobytu žáka ve spolupráci se zřizovatelem školy.

6.2 Konkrétní hodnocení žáků v jednotlivých předmětech

I. stupeň ZŠ

Vyučovací předmět	Kriteriální hodnocení žáků
Anglický jazyk **3. – 5. ročník**	Důraz je kladen na celkový a komplexní přístup žáka k předmětu a jeho hodnocení vyplývá z různých činností, které se v anglickém jazyku prolínají. V pololetí a na konci školního roku je žák klasifikován známkou. Ve 3. roč. klasifikace vychází ze seznámení se s novým předmětem a při hodnocení učitel využívá prvky pozitivní motivace, aby Aj žáka neodradil. Žák je hodnocen zejména z ústního projevu - znalost slovní zásoby, krátké rozhovory, čtení, porozumění textu. V písemném projevu - pouze doplňování slov, doplňování do PS, obrázkové diktáty. Žák je dále hodnocen podle aktivity ve VH, jeho zapojení se do různých forem práce, samostatné zpracování zadaného úkolu. Důležitým faktorem je, jak umí pracovat ve skupině. K dalším oblastem hodnocení patří projekty - přístup a splnění barevných kreslených projektů na dané téma. Do celkového hodnocení se započítává též pečlivost a snaha žáka a plnění domácích úkolů.
Vlastivěda **4. – 5. ročník**	Žáci jsou klasifikováni průběžně ústně a písemně. Písemná podoba využívá testového způsobu po probrání daného celku. Před pololetní klasifikací a klasifikací na konci školního roku je zadávám shrnující písemný test.
Přírodověda **4. – 5. ročník**	Žák je hodnocen průběžně po celý rok. Hodnocení probíhá formou ústní a písemnou dle charakteru učiva a volby vyučujícího. Žáku je učitelem vždy poskytnuta zpětná vazba, pravdivý obraz o úspěšnosti. Ústní projev (klasifikační) je před kolektivem třídy možné zaměnit v odůvodněných případech za písemný a naopak. Průběžně jsou hodnoceny i další aktivity (není nutné hodnocení známkou) - samostatné referáty, zajímavosti donesené žákem, pracovní listy, skupinové práce, záznamy o pozorování, apod. a) ústní: 2-3x za pololetí (včetně referátů); žák vždy nejdříve sdělí, co z učiva zná, co považuje za základní nebo pro něho zajímavé, poté učitel usměrní další žákův projev, klade doplňující otázky. b) písemný projev: 5-6x za pololetí (forma krátkých testů, doplňovacích cvičení, odpovědí na otázky). Žák má vždy po domluvě s učitelem možnost na opravu. Po ústním či písemném projevu učitel při hodnocení vyzdvihne úspěchy a případné nedostatky opraví s jednotlivci. Součástí klasifikace je též vedení školního sešitu.
Práce na počítači **5. ročník**	Žáci jsou hodnoceni a klasifikováni průběžně. Důraz je kladen zejména na zvládnutí praktických činností s PC. Další formou klasifikace jsou jednoduché písemné testy s touto škálou: 1 - 100-91% 2- 90-76% 3 - 75-51%

	4 - 50-26% 5 - 25-0%
Výtvarná výchova **1. – 5. ročník**	Hodnocení v tomto předmětu vychází ze vzájemného sebehodnocení, tj. žák se snaží objektivně hodnotit sebe a svoji práci a názor konfrontuje s učitelem. Zároveň učitel přihlíží k zapojení do vlastní práce a zájmu o dané téma a techniku, případně o přinesení pomůcek a materiálu. 1 - výborná práce, splnění úkolu, odpovídající kvalita, 2 - splnění úkolu, méně kvalitní, nepovedená práce i přes velkou snahu, 3 - částečné splnění, nekvalitně provedené, nezájem o vylepšení, 4 - nedostatečně provedená práce, nedokončená práce, nezájem o práci, 5 - nesplnění úkolu, neodevzdání práce
Český jazyk, Matematika, Prvouka, Hudební výchova, Tělesná výchova, Pracovní činnosti **1. – 5. ročník**	**Varianta A.** Hodnocení žáků je zaměřeno na široké spektrum projevů žáka v oblasti poznávací, činnostní a hodnotové. Pro hodnocení bude používána tradiční stupnice známek 1-5. Hodnocení bude vždy přihlížet k diagnostikovaným VPU. Sledované parametry pro hodnocení: 1. míra a kvalita osvojování poznatků, dovedností a zručností, jak pevně a trvale, 2. dovednost používat získané vědomosti a dovednosti při řešení úkolů (slovní i písemné), 3. ovládání základních komunikačních prostředků, které umožňují užívat a uplatňovat získané vědomosti, 4. projevy rysů samostatného myšlení, 5. ovládání důležitých učebních postupů a způsobů samostatné práce, 6. osobnostní projevy žáka (spolehlivost plnění úkolů, snaha**,** píle, zodpovědnost, apod.**).**

II. stupeň ZŠ

Vyučovací předmět	Kriteriální hodnocení žáků
Český jazyk **6. – 9. ročník**	Český jazyk: a) kontrolní diktáty **výborný** - 0-1 malá chyba (tj. vynechaný háček, čárka, tečka), hrubá chyba (tj. jakákoliv odchylka od pravopisné normy), **chvalitebný** - 1-3 chyby **dobrý** - 4-6 chyb **dostatečný** - 7-9 chyb **nedostatečný** - 10 a více chyb Tato stupnice platí i pro žáky s VPU, protože ti mají diktát doplňovací nebo píší text zkrácený ob větu. Pětiminutovky, kde se testuje zvládnutí daného problému, se klasifikuje: za hrubou chybu známka o stupeň nižší, tj. za čtyři hrubky nedostatečná. b) čtvrtletní slohové práce - sledované jevy: > odpovídá-li práce po stránce obsahové zadanému tématu (způsob pracování, je-li vyčerpávajícím způsobem nebo jen povrchně zpracováno) > slohová stránka > jazyková správnost a vhodnost > úprava, písmo, formální stránka (osnova, odstavce, …). Literární výchova: 1) písemný test - hodnocení podle stupnice (ta se mění podle počtu kontrolovaných jevů, bodový systém), 2) ústně - odpovídá-li žák souvisle, věcně správně, reaguje rychle na případné doplňující otázky = výborně, 3) mimoškolní četba - referáty nebo záznamy v čtenářském deníku (pokud zpracují samostatně, většinou hodnoceno výbornou)
Anglický jazyk **6. – 9. ročník** **Ruský jazyk** **7. – 9. ročník**	**Varianta A** a) ústní hodnocení: **výborný** - žák ovládá danou slovní zásobu, dokáže sestavit a prezentovat krátké vyprávění, správně čte a rozumí přečtenému textu, při poslechu rozumí a následně dokáže odpovědět na dané otázky k textu nebo doplnit chybějící údaje v textu, dokáže vést samostatně rozhovor na dané téma, správně reaguje na kladené otázky, dokáže využít probranou mluvnici ve svém ústním projevu, dokáže pracovat se slovníkem **chvalitebný** - dtto jako u hodnocení výborný, občas se však dopouští chyb **dobrý** - žák má menší mezery ve slovní zásobě, s pomocí učitele sestaví krátké vyprávění a prezentuje ho s pomocí (písemná nápověda), čte s menšími chybami a rozumí pouze částečně přečtenému textu, rozumí pasivně, dopouští se i závažnějších chyb **dostatečný** - žák s obtížemi zvládá slovní zásobu, nepracuje vůbec samostatně, vyjadřuje se útržkovitě, často se dopouští závažných chyb, velmi málo rozumí přečtenému nebo mluvenému textu **nedostatečný** - žák neovládá slovní zásobu, velmi špatně čte, vůbec

	nerozumí, v hodinách pasivní, pracuje neochotně b) písemné hodnocení: 1. doplňování slov, prověřování gramatiky (1-2 chyby = o stupeň nižší hodnocení) 2. test 1x za čtvrtletí (každý úkol hodnocen zvlášť, 1 chyba= o stupeň nižší hodnocení; poté se známky sečtou a podělí se počtem úkolů) Při hodnocení je brána v úvahu i celková úroveň třídy a schopnosti jednotlivého žáka. Na začátku pololetí má žák tzv. jokera, tj. možnost odmítnout ústní zkoušení nebo nepřijmout danou známku. Každému žákovi je umožněno si známku opravit, ale o opravné prověření si musí sám požádat. **Varianta B** V hodnotících kritériích bude přihlédnuto k těmto aspektům: 1. osvojení základní slovní zásoby a gramatických struktur ročníku (ústně i písemně) 2. porozumění jednoduchým textům, včetně dialogů 3. osvojení základních komunikativních struktur z běžných situací na přiměřené úrovni 4. základy práce se slovníkem, přehledy gramatiky 5. aktivita při hodinách, při skupinové práci či projektech 6. orientace v reáliích VB na přiměřené úrovni 7. dovednost vyhledat si další informace z jiných zdrojů
Německý jazyk **7. – 9. ročník**	**Výborný** Žák splňuje požadavky ŠVP za příslušné období ve všech řečových dovednostech - (poslech s porozuměním, ústní projev, čtení, písemný projev), dokáže je uplatnit při řešení komunikativních úkolů samostatně, pohotově a správně. Pracuje samostatně s učebnicí, slovníkem, popř. gramatickými tabulkami či jinými informačními prameny (časopisy, internet). Vědomosti z reálií jsou přesné a pevné. **Chvalitebný** Žák v podstatě splňuje požadavky ŠVP. Úroveň samostatného ústního a písemného vyjadřování je nižší než v předešlém případě. Dopouští se menších nedostatků mluvnického, fonetického nebo pravopisného charakteru. Projev je srozumitelný, samostatný. Dobře ovládá techniku čtení, dokáže z textu vyhledat podstatná fakta a dovede je interpretovat. Samostatně nebo s menší pomocí učitele pracuje s učebnicí a dalšími informačními zdroji. **Dobrý** V řečových dovednostech častěji chybuje, avšak ne na úkor srozumitelnosti. Vědomosti, řečové dovednosti nedokáže žák samostatně, pohotově a tvořivě uplatnit při řešení nových komunikativních úkolů. Nedokáže stimulovat rozhovor, rozumí v podstatě čtenému a mluvenému textu, ale neumí rozlišovat hlavní fakta od vedlejších. V technice čtení a psaní nemá závažnější nedostatky. Znalost reálií je nepřesná. Umí samostatně pracovat s učebnicí a dalšími pomůckami, ale neumí je samostatně užít k

	sebekontrole. **Dostatečný** Žák má vážné nedostatky v technice čtení nebo psaní, ústní vyjadřování je nesamostatné a málo pohotové, v písemném projevu jsou závažné grafické, pravopisné a stylistické nedostatky. Při poslechu žák postihne část informací, při čtení mu obsahová stránka uniká. S učebnicí pracuje pouze s pomocí učitele, schopnost pracovat s ostatními informačními zdroji je nízká. **Nedostatečný** Žákovo ústní a písemné vyjadřování je nesrozumitelné, nechápe podstatu slyšeného nebo čteného textu, jednoduché řečové úkoly nedokáže řešit ani s pomocí učitele, při poslechu a čtení postihuje jen malý počet faktů. Vědomosti a dovednosti jsou na tak malé úrovni, že na ně nelze v dalším studiu navazovat.
Matematika **6. – 9. ročník**	1. ústní (u tabule) - za upozornění na chybu snížena známka o půl stupně, stejný postup při informaci o postupu; zároveň je přihlíženo na obtížnost řešeného příkladu a na konkrétního žáka. 2. písemná čtvrtletní práce - je bodován každý příklad, výsledná známka podle dosaženého procentuálního výsledku: **výborný** nad 91 % **chvalitebný** 90-76 % **dobrý** 75-51 % **dostatečný** 50-26 % **nedostatečný** 25-0 % Žáci s VPU mají úlevy v počtu příkladů. 3. kontrolní písemná práce je klasifikována podle části z celku: **výborný** - všechno **chvalitebný** - do ¾ celku **dobrý** - do ½ celku **dostatečný** - více než ¼ z celku **nedostatečný** - méně než ¼ z celku
Dějepis **6. – 9. ročník**	**Varianta A** a) ústní hodnocení: **výborný** - souvislý a správný ústní projev nebo správné odpovědi na všechny kladené odpovědi **chvalitebný** - dtto výborný, drobné nedostatky v odpovědích **dobrý** - odpovědi vykazují více nedostatků, s pomocí učitele je dokáže opravit **dostatečný** - bez souvislého projevu, na kladené otázky odpovídá maximálně jednoslovně nebo chybně, neumí opravit ani s pomocí učitele **nedostatečný** - nedokáže odpovědět na zadané otázky b) písemné hodnocení: 1. kratší prověrky (pěti, desetiminutovky): Následují po menším množství probraného a procvičeného učiva, známky mají pouze informativní charakter o přípravě žáka. Jedná se většinou o 5-10 otázek stěžejního charakteru probíraného učiva, na

	které žák odpovídá jednoslovně či číslem (letopočet). Za jednu chybu o stupeň nižší hodnocení. 2. testy: Následují po větším množství probraného učiva. V testech jsou spojovačky, doplňovačky, křížovky, vylučovačky, podtrhávání apod. Známky dávány dle procentuální úspěšnosti. **výborný** 100-90 % **chvalitebný** 89-75 % **dobrý** 74-50 % **dostatečný** 49-30 % **nedostatečný** pod 30 % Žáci též chodí do učebny PC řešit testy k danému učivu (testy, obrázky, rozhodni o správnost, spojovačky). Dále je přihlíženo k domácí přípravě, aktivitě žáků při vyučování, úplnosti pomůcek na předmět apod. Navíc si plusové body připisují žáci nosící předměty, včetně literatury a encyklopedií doplňující vyučované téma. Varianta B. Tato varianta v podstatě kopíruje hodnocení v zeměpise (nutné odmyslet všechny varianty se zeměpisnými pomůckami). V ústním zkoušení navíc přibývá hodnocení převyprávění zadaného domácího úkolu (vypravování o důležité osobnosti, události, jevu, …) vlastními slovy. Vyučující hodnotí souvislý ústní projev, připravenost, obsah.
Výchova k občanství 6. – 9. ročník	Hodnotící kritéria vychází z těchto aspektů: 1. pochopení základních pojmů a souvislostí v učivu ročníku 2. dovednost krátce sdělit názor, písemně v referátu či v samostatné úvaze 3. aktivní přístup při práci v hodině 4. dovednost vyhledat si další zajímavosti k učivu, k současnému dění ve společnosti (forma aktuality), využití dalších zdrojů
Fyzika 6-. – 9. ročník	1. ústní klasifikace: Žák odpovídá na čtyři otázky, každá je oklasifikovaná. Poté výsledná známka jako M, ad. 3. 2. písemná klasifikace: Opět každý příklad nebo odpověď je klasifikována a poté celková klasifikace jako M, ad. 3.
Přírodopis 6. – 9. ročník	a) ústní klasifikace: **výborný** - o daném tématu dokáže plynule hovořit a na doplňující otázky odpovídá správně **chvalitebný** - na otázky odpovídá ne zcela přesně **dobrý** - odpovídá na otázky s pomocí, se kterou se dostane ke správné odpovědi **dostatečný** - odpovídá jednoslovně, občas dokončí větu učitele **nedostatečný** - nezájem o učivo, nesnaží se získat lepší hodnocení, nedokáže odpovědět ani jedním slovem či dokončit větu učitele Platí zde i individuální přístup, tj. pokud vzdělanostně problémový žák na otázky učitele odpovídá dobře, je hodnocen výbornou.

	b) písemná klasifikace: 1. menší prověrky: většinou čtyři otázky, kde hodnocení vychází z metodiky co chybná odpověď, to o stupeň nižší hodnocením 2. větší prověrky: použití bodového systému, kde i za minimální bodový zisk může žák získat dostatečnou 3. testy: používané testy z internetu, které jsou posuzovány dle procentuální úspěšnosti a slouží učiteli zejména k posouzení a porovnání znalostí našich žáků s ostatními
Zeměpis **6. – 9. ročník**	a) ústní klasifikace: **výborný** - žák odpovídá souvisle, správně a přesně bez doplňujících otázek **chvalitebný** - žák odpovídá souvisle, správně a přesně s minimálním množstvím doplňujících otázek **dobrý** - žák odpovídá pouze na otázky, nedokáže souvisle hovořit, dopouští se malého množství chyb **dostatečný** - žák odpovídá na otázky a dopouští se velkého množství chyb **nedostatečný** - žák nedokáže správně odpovědět na otázky Důležitou součástí je orientace na mapě, žák musí skloubit znalosti teoretické a praktickými. b) písemná klasifikace : (po probrání a procvičení většího celku formou testu, tj. výběr z více možností nebo doplnění údajů do textu, výsledná známka vychází z procentuální úspěšnosti) **výborný** 100-95 % **chvalitebný** 94-80 % **dobrý** 79-60 % **dostatečný** 59-45 % **nedostatečný** pod 45 % Po probrání a procvičení menšího celku slouží ke klasifikaci menší prověrky, kdy hodnocení vychází z modelu 1-2 chyby = o stupeň nižší hodnocení. Součástí klasifikace jsou též testy na PC, kdy vlastní klasifikace učitele je přísnější než klasifikace počítačová. Poslední možností klasifikace je zpracování určitého úkolu a jeho prezentace, kde celkové hodnocení je dáno hodnocením spolužáků a učitele.
Chemie **8. – 9. ročník**	a) ústní klasifikace: **výborný** - o daném tématu dokáže plynule hovořit a na doplňující otázky odpovídá správně **chvalitebný** - na otázky odpovídá ne zcela přesně **dobrý** - odpovídá na otázky s pomocí, se kterou se dostane ke správné odpovědi **dostatečný** - odpovídá jednoslovně, občas dokončí větu učitele **nedostatečný** - nezájem o učivo, nesnaží se získat lepší hodnocení, nedokáže odpovědět ani jedním slovem či dokončit větu učitele

	Platí zde i individuální přístup. a) písemná klasifikace: 1. menší prověrky-zpravidla 4 otázky (příklady), kde hodnocení vychází z metodiky co chybná odpověď, to o stupeň nižší hodnocení. 2. větší prověrky-použito bodového systému, kde i za minimální bodový zisk je možno získat dostatečnou Další kritéria pro výslednou klasifikaci: 1. příprava na vyučovací hodinu-pomůcky (tabulky, kalkulačka, pracovní plášť, apod.) 2. dodržování pravidel chování a bezpečnosti při praktických činnostech
Informatika **7. – 9. ročník**	1. písemná klasifikace: 91-100% dosažených bodů, výborně 90 - 76% chvalitebně 75 - 51% dobře 50 - 26% dostatečně 25 - 0% nedostatečně 2. praktické práce na PC: shodná stupnice jako u písemné klasifikace 3. u žáků s VPU úlevy v počtu otázek a úkolů.
Hudební výchova **6. – 9. ročník**	Preference známek 1-3. **výborný** - plní zadané úkoly, je aktivní, spolupracuje, podává určitý výkon **chvalitebný** - plní zadané úkoly, je aktivní, jeho výkony jsou slabší **dobrý** - neplní zadané úkoly, vyrušuje, nemá zájem o činnost **dostatečný** - v případě, že má hodnocení dobrý a navíc se prokazatelně vyhýbá předmětu, nenosí pomůcky Při každém hodnocení je přihlíženo i k aktivitě, vystupování, popř. úpravě sešitu.
Výtvarná výchova **6. – 9. ročník**	Hodnocení v tomto předmětu vychází z vzájemného sebehodnocení, tj. žák se snaží sám sebe a svoji práci objektivně zhodnotit a svůj názor poté konfrontuje s názorem učitele. Při tom je ze strany učitele přihlíženo i k zapojení žáka do práce, jeho zájmu o dané téma a techniku, případně přinesení pomůcek či materiálu. 1 - výborná práce, splnění úkolu, odpovídající kvalita 2 - splnění úkolu, méně kvalitní, nepovedená práce i při velké snaze 3 - částečné splnění úkolu, nekvalitně provedené, nezájem o zlepšení 4 - nedostatečně provedená práce, nedokončená práce, nezájem o práci 5 - nesplnění úkolu, neodevzdání práce, naprostý nezájem
Tělesná výchova **6. – 9. ročník**	Preference zámek 1-3. **výborný** - plní zadané úkoly, je aktivní, spolupracuje, podává určitý výkon **chvalitebný**- plní zadané úkoly, je aktivní, jeho výkony jsou slabší **dobrý** - neplní zadané úkoly, vyrušuje, nemá zájem o činnost **dostatečný** - v případě, že má hodnocení dobrý a navíc se prokazatelně vyhýbá předmětu, nenosí pomůcky Při každém hodnocení je přihlíženo i k aktivitě, vystupování.

Pracovní činnosti **6. – 9. ročník**	a) příprava pokrmů: **výborný** - žák je snaživý, bezproblémový **chvalitebný** - ostatní b) pěstitelské práce: **výborný** - žák je snaživý, bezproblémový, zápisy v sešitě má v pořádku **chvalitebný** - ostatní **dobrý** - zvláštní případy (nepracuje, nemá v pořádku sešit, špatné přístup k práci) c) práce s technickými materiály: Hodnocena praktická činnost při výrobě jednotlivých výrobků, zejména přesnost, kvalita, vzhled. Při klasifikaci hotového výrobku kontrolován zároveň školní sešit. d) pracovní činnosti v 8. - 9. ročníku: Výsledná klasifikace vychází z těchto kritérií: 1. aktivní přístup k předmětu (diskuse, vlastní názor, zvídavost, přítomnost ve vyučovací hodině, všeobecná aktivita) 2. bezproblémové plnění zadaných úkolů 3. estetika zadaných úkolů a školního sešitu 4. připravenost na vyučovací hodinu (školní pomůcky a potřeby)
Výchova ke zdraví **8. ročník**	Výsledná klasifikace bude vycházet z těchto kritérií: 1. zájem o předmět, aktivní přístup k řešení zadaného úkolu 2. zapojení do diskusí 3. prezentace názorů, myšlenek, a to věcně a slušnou formou 4. uplatňování získaných dovedností a vědomostí v praxi 5. aktivní vyhledávání dalších zajímavostí k probíranému učivu
Sportovní hry **6. a 9. ročník**	Preference známek 1-3. **výborný** - plní zadané úkoly, je aktivní, spolupracuje, podává určitý výkon **chvalitebný** - plní zadané úkoly, je aktivní, jeho výkony jsou slabší **dobrý** - neplní zadané úkoly, vyrušuje, nemá zájem o činnost **dostatečný** - v případě, že má hodnocení dobrý a navíc se prokazatelně vyhýbá předmětu, nenosí pomůcky Při každém hodnocení je přihlíženo i k aktivitě, vystupování a chování.
Seminář ze zeměpisu **6. a 9. ročník**	Hodnocení je zaměřeno na praktické znalosti (spojení teorie s praxí). Žáci pracují převážně ve skupině, kde řeší zadané úkoly společně. **výborný** - skupina správně a samostatně zpracuje zadaný úkol a dokáže ho jasně a přesně prezentovat, do práce se zapojují všichni členové podle svých schopností **chvalitebný** - skupina s velmi malými nedostatky a s minimální pomocí učitele zpracuje zadaný úkol a dokáže ho prezentovat, do práce se zapojují všichni členové podle svých schopností **dobrý** - skupina nedokáže zpracovat celý zadaný úkol (chybí určité údaje, chybné odpovědi), potřebuje menší pomoc učitele, prezentace je neúplná, do práce se nezapojují všichni členové skupiny **dostatečný** - skupina nedokáže zpracovat zadaný úkol, potřebuje

	velkou pomoc učitele, většinou nepracují všichni členové (chybí komunikace), nedokážou se domluvit na prezentaci **nedostatečný** - skupina vůbec nepracuje, nemá snahu ani zájem zpracovat zadaný úkol Žák zpracuje samostatně zadaný projekt a prezentuje ho (hodnocení je shodné se zeměpisem).
Přírodovědná praktika **7. ročník**	Výsledná klasifikace bude vycházet z těchto kritérií: 1. zájem o předmět, aktivní přístup k řešení zadaného úkolu 2. úprava při zapisování a zakreslování výsledků zkoumání (obrázky, písmo) s přihlédnutím ke schopnostem žáka 3. domácí příprava (pomůcky, přírodniny) 4. dodržování základních pravidel bezpečnosti a hygieny při praktických činnostech (pořádek na pracovišti, úklid a čistota pomůcek).

7. DODATKY

7. 1 Dodatek č. 1/2015 k ŠVP ZŠ Mostek 2. verze ze dne 1. 9. 2013

Platnost dokumentu: od 1. 9. 2015

Dodatek k ŠVP č. 1/2015 byl projednán Školskou radou dne 19. 11. 2015 a pedagogickou radou 1. 9. 2015.

Tímto dodatkem se od 1. 9. 2015 doplňuje ŠVP ZŠ Mostek o samostatnou kapitolu **ruský jazyk**, který je alternativou k jazyku německému.

5. 2. 4 Jazyk a jazyková komunikace – Ruský jazyk

4. Druhý cizí jazyk – Ruský jazyk: 7. – 9. ročník

Charakteristika předmětu

Ruský jazyk nabízíme žákům jako další cizí jazyk v 7. – 9. ročníku. Jeho postupné osvojování pomáhá žákům snižovat jazykové bariéry a přispívá tak ke zvýšení mobility žáka jak v jeho osobním životě, tak v dalším studiu a budoucím pracovním uplatnění. Cílem je poskytnout žákům jazykový základ pro komunikaci v rámci Evropy a světa. Klademe důraz především na rozvoj komunikačních dovedností.

S vyučovacím předmětem anglický jazyk začínají žáci v 7. ročníku s časovou dotací 2 hodiny týdně. Výuka probíhá v celém ročníku najednou. Zpravidla je vyučováno v jazykové učebně, žáci pracují též v počítačových učebnách. Získávání praktických dovedností žáka je zaměřeno na 5 základních oblastí cizího jazyka - poslech, rozhovory, samostatný ústní projev, čtení a psaní. Předpokládá se, že žáci dosáhnou úrovně A1 Společného evropského referenčního rámce.

Cílem je poskytnout žákům základní slovní zásobu a běžné konverzační fráze a na jednoduchých textech budovat čtenářské dovednosti. Pozornost se soustřeďuje na zvládnutí vztahů mezi zvukovou a grafickou stránkou jazyka. Žáci se učí jednoduše a přirozeně reagovat v nejběžnějších situacích každodenního života. Metody práce jsou založeny na pozorování, poslechu, imitaci a tvořivých činnostech Ve výuce se využívá ve velké míře nahrávek, říkanek, básniček a písniček. Do výuky jsou zařazovány i vhodné programy na PC.

Pozornost je věnována rozvoji všech řečových dovedností a čtení s porozuměním. Postupně nabývá na významu i písemné vyjadřování. Žáci pracují s autentickými materiály různého druhu (tištěnými i audiovizuálními), konverzují spolu ve větších celcích, reprodukují přečtený text, souvisle hovoří na známá témata. Do výuky je zařazováno využívání internetu.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- podporovat samostatnost a tvořivost žáků
- zadávat úkoly, při kterých žáci vyhledávají informace
- propojovat probraná témata a jazykové jevy
- vést žáky k odpovědnosti za své vzdělání, umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení

Kompetence k řešení problémů

- řešit jednoduché problémové situace v cizojazyčném prostředí
- naučit se opsat obsah myšlenky, chybí-li slovní zásoba
- navodit problémové situace kladením vhodných otázek
- podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů

Kompetence komunikativní

- vést žáky k samostatnému ústnímu i písemnému projevu na odpovídající úrovni, k otevřené, všestranné a otevřené komunikaci
- porozumět jednoduchému sdělení
- umět zformulovat jednoduché myšlenky
- porozumět promluvě i přiměřenému textu
- vytvářet příležitosti pro komunikaci mezi žáky

Kompetence sociální a personální

- rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat, pracovat ve dvojici, ve skupině, v týmu
- v jednoduchých situacích vyžádat a poskytnout pomoc, radu
- vést žáky k tomu, aby na základě jasných kritérií hodnotili svou práci i práci druhých

Kompetence občanské

- získat představu o různých ruských zvycích porovnávat je se zvyky našimi
- respektovat názory druhých
- vést žáky k prezentaci svých myšlenek a názorů
- vést žáky k diskuzi a ke vzájemnému naslouchání si

Kompetence pracovní

- naučit žáky samostatně pracovat s dvojjazyčným a výkladovým slovníkem
- vyhledávat informace na internetu
- formování pracovních návyků – vedení sešitu, zápis slovíček, portfolio, plnění úkolů
- hospodárně využívat pomůcky, sešit a učebnici, PS
- hodnotit vlastní práci, práci ostatních, práci skupin

Časová dotace vzdělávací oblasti:

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření vyznačena červeně.

Ročníky 2. stupně	6.	7.	8.	9.
Ruský jazyk		**2**	**2**	**2**

ŠVP ZŠ Mostek	Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Ročník
II. stupeň ZŠ	**JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE**	**RUSKÝ JAZYK**	**7.**

Vzdělávací obsah předmětu

Očekávaný výstup z RVP	Školní výstup (ročníkový výstup, výstup předmětu)	Učivo	Téma	Přesah do PT	MV
Poslech s porozuměním. Rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně.	Osvojí si pravidla výslovnosti na základě poslechu. Je seznámen se zvukovou podobou jazyka. Rozumí výrazům pro pozdrav a poděkování. Rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (vizuální opora).	Nácvik písmen azbuky. Pořadí písmen azbuky Základní poučení o přízvuku Rozlišování přízvučných a nepřízvučných slabik. Intonace tázacích a oznamovacích vět	**Azbuka**	PT1,TO1.1;1.1.1, 1.1.2, 1.1.3 PT4, TO 4.2 PT6, TO 6.2.1	Čj 7. - 9. Hv7. - 9. Vv7. - 9. M (čísl.)
Rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu. Rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat.	Rozumí známým slovům, slovním spojením – osvojí si jednoduché pozdravy a dokáže se představit. Odpovídá na jednoduché otázky a podobné otázky pokládá. Rozumí jednoduchým pokynům učitele a reaguje na ně. Rozumí základním otázkám, které se týkají základních osobních údajů (zpravidla jméno a věk). Poslouchá s porozuměním jednoduché texty přímé i reprodukované.	Pozdravy Představování sebe a kamaráda Věty typu: Kdo je to? Oslovení Poděkování Pozvání na návštěvu Domluvit si setkání Krátké dialogy na probíraná témata Číslovky 1-9OO Zápor Časování probraných sloves v přítomném čase	**Představování** **Seznamování** **Na návštěvě**		
Mluvení Zapojí se do jednoduchých rozhovorů.	Pozdraví a poděkuje, vyjádří souhlas a nesouhlas. Sdělí své jméno a věk.				
Sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se	Rozliší základní informace o lidech, jejich rodině a bydlišti, práci a koníčcích.	Názvy členů rodiny Moje rodina	**Rodina** **Bydliště**		

Očekávaný výstup z RVP	Školní výstup (ročníkový výstup, výstup předmětu)	Učivo	Téma	Přesah do PT	MV
jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat. Odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá.	Používá základní konverzační fráze a zdvořilostní obraty. Používá aktivně probranou slovní zásobu z tematických okruhů. Umí požádat o jednoduchou informaci. Dokáže sdělit jednoduchým způsobem základní informace o sobě a rodině.	(rozhovory, vyprávění, krátký text) Popis místa bydliště Překlad českého slovesa mít Osobní zájmena v 1. - 3. pádě Přivlastňovací zájmena Dny v týdnu, hodiny			
Čtení s porozuměním Rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům Rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům Rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci	Seznámí se s písemnou podobou azbuky a postupně si ji osvojí. Vyslovuje a čte foneticky správně jednoduché texty související s probranými tématy Rozlišuje grafickou a mluvenou podobu slova Dokáže vyhledat v daném textu odpovědi na otázky Rozumí obsahu kratších jednoduchých textů Rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (vizuální opora).	Moje záliby a koníčky (rozhovory, krátké vyprávění) Jak trávím volný čas (rozhovory, krátký text, e-mail) Pozvat někoho (např. do kina, divadla, na rande,…) Časování probraných sloves - přítomný, budoucí čas Slovesné vazby odlišné od češtiny Zvratná slovesa	**Volný čas**		
Psaní Vyplní základní údaje o sobě ve formuláři Napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojených témat Stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení	Osvojí si základy písemného projevu Sestaví jednoduché sdělení o sobě a rodině Napíše jednoduchý text o svých zájmech. Reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby.				

ŠVP ZŠ Mostek	Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Ročník
II. stupeň ZŠ	**JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE**	**RUSKÝ JAZYK**	**8.**

Vzdělávací obsah předmětu					
Očekávaný výstup z RVP	**Školní výstup (ročníkový výstup, výstup předmětu)**	**Učivo**	**Téma**	**Přesah do PT**	**MV**
Poslech s porozuměním Rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně Rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	Je seznámen se zvukovou podobou jazyka. Rozumí základním frázím Rozumí jednoduchým pokynům učitele a dokáže na ně reagovat Porozumí jednoduchým otázkám, které se týkají základních osobních údajů (zpravidla jméno a věk). Rozpozná známá slova a slovní spojení, která se vztahují k probíraným tématům a s nimiž se opakovaně setkal (vizuální opora). Porozumí smyslu jednoduchých vět, které se vztahují k probíraným tématům, má-li k dispozici vizuální oporu	Názvy profesí Čím kdo chce nebo nechce být Jaké povolání mají členové jeho rodiny Co se komu líbí a co koho zajímá (rozhovory, krátký text) Práce se slovníkem 4. p. osobních zájmen 7. p. některých podstatných jmen	**Povolání**	PT1 TO111 TO112 TO123 PT4 TO42 PT6 TO621	Čj - podobnost slovan. jazyků Srovnání gramatiky Hv-ruské písně Vv-zhotovení projektů
Rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat	Dokáže zachytit konkrétní informaci v krátkém jednoduchém poslechovém textu, který se vztahuje k běžným denním situacím	Popíše svoji činnost během týdne ve svém volném čase Napíše krátkou práci - Můj den Přijme nebo odmítne pozvání Návrh programu schůzky Procvičování a upevňování časování probraných sloves	**Zájmy a týdenní program**		
Mluvení Zapojí se do jednoduchých rozhovorů Sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného	Pozdraví a poděkuje, vyjádří souhlas a nesouhlas. Sdělí své jméno a věk. Sdělí základní informace k jednotlivým probíraným tematickým okruhům	Napíše seznamovací	**Seznámení**		

Vzdělávací obsah předmětu					
Očekávaný výstup z RVP	**Školní výstup (ročníkový výstup, výstup předmětu)**	**Učivo**	**Téma**	**Přesah do PT**	**MV**
času a dalších osvojovaných témat Odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá	Dokáže formulovat otázky, které se vztahují k osvojovaným tématům, a odpovídat na ně Aktivně se účastní jednoduchých rozhovorů, ve kterých poskytne konkrétní informace o sobě, rodině, kamarádech a činnostech Popíše skutečnosti, se kterými se běžně setkává, za použití jednoduchých vět	inzerát Hovoří na téma- Kdo si chce s kým dopisovat, s kým se chce seznámit Skloňování osobníc zájmen Slovesa se změnou kmenové souhlásky Konverzace na témata spojená se školou a školním vyučováním (rozvrh, předměty, známky, apod.)			
Čtení s porozuměním Rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům Rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům Rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci	Používá aktivně základní konverzační fráze a zdvořilostní obraty Čte nahlas a plynule jednoduché texty Porozumí jednoduchým informačním pokynům, se kterými se může setkat v každodenním životě Rozumí významu slovních spojení a jednoduchých vět, které se vztahují k probíraným tématům Rozumí obsahu krátkého textu, který se vztahuje k tématům z každodenního života Rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (vizuální opora). Najde konkrétní informace v krátkém textu, který se vztahuje k danému probíranému tématu Používá slovník a orientuje se v něm	Práce se slovníkem Orientace ve školní budově Řadové číslovky Minulý čas Vyjádření vykání Předložkové vazby Požádá o informaci Orientuje se podle jednoduchého plánu města Popíše cestu ke svému bydlišti Řekne, čím a kam chce jet Vyjádří, co hledá, co nemůže najít Rozhovory a krátká vyprávění na probírané téma Časování sloves Infinitivní věty Předložky	**Škola** **Orientace ve městě** **Prohlídka města** **Doprava**		

Vzdělávací obsah předmětu					
Očekávaný výstup z RVP	**Školní výstup (ročníkový výstup, výstup předmětu)**	**Učivo**	**Téma**	**Přesah do PT**	**MV**
Psaní Vyplní základní údaje o sobě ve formuláři Napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojených témat Stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení	 Dokáže doplnit krátký text Sestaví a napíše jednoduchý text, ve kterém sdělí konkrétní informace nebo se na ně zeptá z okruhu osvojovaných témat Dokáže písemně odpovědět na krátké sdělení či otázky, které se týkají jeho osoby, rodiny, kamarádů a činností, které běžně vykonává Dokáže napsat krátkou tematickou práci Reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby.	Skloňování podstatných jmen – jednotné číslo			

7. 2 Dodatek č. 2/2016 k ŠVP ZŠ Mostek 2. verze ze dne 1. 9. 2013

Platnost dokumentu: od 1. 9. 2016

Dodatek k ŠVP č. 2/2016 byl projednán a schválen Školskou radou dne 22. 11. 2016, projednán pedagogickou radou 30. 8. 2016 a provozní poradou 2. 9. 2016.

Tímto dodatkem se od 1. 9. 2016 doplňuje ŠVP ZŠ Mostek o samostatnou kapitolu **vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami** dle RVP ZV z ledna 2016, který nahrazuje původní část 3. Charakteristika ŠVP, 3.3 Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Zároveň je součástí tohoto dodatku barevně zvýrazněná **minimální doporučená úroveň výstupů v rámci podpůrných opatření.** Je k dispozici u každého předmětu v části vzdělávací obsah předmětu.

1. Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (dále SVP)

Žákem se SVP je žák, který k naplnění svých vzdělávacích možností nebo u uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními, potřebuje poskytnutí podpůrných opatření. Tito žáci mají právo na bezplatné poskytování podpůrných opatření z výčtu uvedeného v § 16 školského zákona.

Podpůrná opatření, která realizuje škola, se podle organizační, pedagogické a finanční náročnosti člení do 5 stupňů. Podpůrná opatření prvního stupně uplatňuje škola i bez doporučení školského poradenského zařízení (dále ŠPZ) na základě plánu pedagogické podpory (dále PLPP). Podpůrná opatření druhého až pátého stupně lze uplatnit pouze s doporučením ŠPZ. Začlenění podpůrných opatření do jednotlivých stupňů stanoví Příloha č. 1 vyhlášky č. 27/2016 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

1. 1 Pojetí vzdělávání žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními

Při plánování a realizaci vzdělávání žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními je třeba mít na zřeteli fakt, že se žáci ve svých individuálních vzdělávacích potřebách a možnostech liší. Účelem podpory vzdělávání těchto žáků je plné zapojení a maximální využití vzdělávacího potenciálu každého žáka s ohledem na jeho individuální možnosti a schopnosti. Pedagog tomu přizpůsobuje své vzdělávací strategie na základě stanovených podpůrných opatření. Pravidla pro použití podpůrných opatření školou stanovuje vyhláška č. 27/2016 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními prvního stupně je ŠVP podkladem pro

zpracování PLPP a pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními od druhého stupně pro tvorbu IVP. Oba dokumenty zpracovává škola.

Na úrovni IVP je možné na doporučení ŠPZ (v případech stanovených Přílohou č. 1 vyhlášky č. 27/2016 Sb.) v rámci podpůrných opatření upravit očekávané výstupy v RVP ZV, kterých je využíváno při stanovení IVP. V tomto plánu se vzdělávací obsah upraví tak, aby byl zajištěn soulad mezi vzdělávacími požadavky a skutečnými možnostmi žáků a aby vzdělávání směřovalo k dosažení jejich osobního maxima.

K úpravám očekávaných výstupů stanovených v ŠVP se využívá podpůrné opatření IVP. To umožňuje u žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními od třetího stupně podpory (týká se žáků s LMP) upravovat očekávané výstupy vzdělávání, případně je možné přizpůsobit i výběr učiva.

Úpravy, obsah a realizace vzdělávání žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními od třetího stupně podpůrných opatření jsou předmětem metodické podpory ve formě DVPP. K úpravám vzdělávacích obsahů stanovených v ŠVP dochází v IVP žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními od třetího stupně (týká se žáků s LMP). V IVP žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními třetího a čtvrtého stupně lze v souvislosti s náhradou části nebo celého vzdělávacího obsahu vzdělávacích oborů změnit minimální časové dotace vzdělávacích oblastí (oborů) stanovené v kapitole 7 RVP ZV.

Pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními spočívajícími v úpravě vzdělávacích obsahů může být v souladu s principy individualizace a diferenciace vzdělávání zařazována do IVP na doporučení IVP speciálně pedagogická a pedagogická intervence. Počet vyučovacích hodin předmětů speciálně pedagogické péče je v závislosti na stupni podpory stanoven v Příloze č. 1 vyhlášky č. 27/2016 Sb. Časová dotace na předměty speciálně pedagogické péče je poskytována z disponobilní časové dotace.

Při vzdělávání žáků s LMP jsou zohledňována jejich specifika, tj. problémy v učení (čtení, psaní, počítání) nepřesné vnímání času, obtížné rozlišování podstatného a podružného, neschopnost pracovat s abstrakcí, snížená možnost učit se na základě zkušenosti, pracovat se změnou, problémy s technikou učení, problémy s porozuměním významu slov, krátkodobá paměť neumožňující dobré fungování pracovní paměti, malá představivost, nedostatečná jazyková způsobilost, nižší schopnost číst a pamatovat si čtené, řešit problémy a vnímat souvislosti.

Mezi podpůrná opatření, která se kromě běžných pedagogických opatření ve vzdělávání žáků s LMP osvědčují, patří například posilování kognitivních schopností s využitím dynamických tréninkových postupů, intervence s využitím specifických, speciálně pedagogických metodik

a rozvojových materiálů, pravidelné a systematické doučování ve škole, podpora přípravy na školu v rodině, podpora osvojování jazykových dovedností, podpora poskytovaná v součinnosti AP.

1. 2 Systém péče o žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními ve škole

Tvorba, realizace a vyhodnocování PLPP a IVP u těchto žáků je prováděna na základě pokynu ředitele školy a za spolupráce výchovného poradce, popř. s dalšími odborníky.

1. 3 Podmínky vzdělávání žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními

Pro úspěšné vzdělávání těchto žáků škola umožní:

a) uplatňování principu diferenciace a individualizace vzdělávacího procesu při organizaci činností a při stanovování obsahu, forem a metod výuky,
b) všechna stanovená podpůrná opatření při vzdělávání žáků,
c) při vzdělávání žáka, který nemůže vnímat řeč sluchem, jako součást podpůrných opatření vzdělávání v komunikačním systému, který odpovídá jeho potřebám a s jehož užíváním má zkušenost,
d) při vzdělávání žáka, který při komunikaci používá prostředky alternativní nebo augmentativní komunikace, jako součást podpůrných opatření vzdělávání v komunikačním systému, který odpovídá jeho vzdělávacím potřebám,
e) v odůvodněných případech odlišnou délku vyučovacích hodin pro žáky se SVP nebo dělení a spojování vyučovacích hodin,
f) pro žáky uvedené v § 16 odst. 9 školského zákona případné prodloužení základního vzdělávání na deset ročníků,
g) formativní hodnocení vzdělávání žáků se SVP,
h) spolupráci se zákonnými zástupci žáka, ŠPZ a odbornými pracovníky školního poradenského pracoviště, v případě potřeby spolupráci s odborníky mimo oblast školství (zpravidla při tvorbě IVP),
i) spolupráci s ostatními školami.

2. Vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných

Nadaným žákem se rozumí jedinec, který při adekvátní podpoře vykazuje ve srovnání s vrstevníky vysokou úroveň v jedné či více oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech.

Za mimořádně nadaného žáka se v souladu s vyhláškou č. 27/2016 Sb, považuje žák, jehož rozložení schopností dosahuje mimořádné úrovně při vysoké tvořivosti v celém okruhu činností nebo v jednotlivých oblastech rozumových schopností.

2. 1 Pojetí péče o nadané a mimořádně nadané žáky ve škole

Škola vytváří ve svém ŠVP a při jeho realizaci podmínky k co největšímu využití potenciálu každého žáka s ohledem na jeho individuální možnosti. To platí v plné míře i pro vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných.

Výuka žáků probíhá takovým způsobem, aby byl stimulován rozvoj jejich potenciálu včetně různých druhů nadání a aby se tato nadání mohla ve škole projevit a pokud možno i uplatnit a dále rozvíjet. Tento potenciál je třeba využít i v aktivitách porovnávacího charakteru okresního, krajského, popř. celostátního charakteru, ale i v době mimoškolní.

Škola tedy využívá pro podporu nadání a mimořádného nadání podpůrných opatření podle individuálních vzdělávacích potřeb žáků v rozsahu prvního až čtvrtého stupně podpory.

Při vyhledávání žáků nadaných a mimořádně nadaných je věnovaná pozornost i žákům se SVP.

2. 2 Systém péče o nadané a mimořádně nadané žáky ve škole

Tvorba, realizace a vyhodnocování PLPP a IVP u těchto žáků je prováděna na základě pokynu ředitele školy a za spolupráce výchovného poradce, popř. s dalšími odborníky.

3. Přehled podpůrných opatření

Vzdělávání žáků se SVP probíhá s využitím podpůrných opatření, která se člení do 5 stupňů podle organizační, pedagogické a finanční náročnosti, které jsou pro žáka bezplatné.

Podpůrná opatření mají definovanou finanční náročnost, která, pokud již není státem hrazená (maturity, závěrečné zkoušky, aj.), je vyjádřena ve formě kódového označení v přehledu podpůrných opatření, který je součástí prováděcího předpisu, tj. vyhlášky ke vzdělávání žáků se SVP. Kód uvádí ŠPZ do doporučení je vzdělávání žáka se SVP. Škola následně přenese kód normované finanční náročnosti zvolených podpůrných opatření do matriky.

3. 1 Hlavní podpůrná opatření zahrnují (úplný přehled viz Příloha č. 1 vyhlášky č. 27/2016 Sb.):

a) **poradenskou pomoc školy** (výchovný poradce, školní metodik prevence, příp. školní

psycholog, školní speciální pedagog, školní logoped) a **pomoc ŠPZ**, tj. PPP a SPC,

b) **úpravu organizace vzdělávání** (např. využívání disponibilních hodin pro vzdělávání žáků se SVP, které umožňují zařadit předměty speciálně pedagogické péče, intenzivnější výuku Čj pro cizince a etnické menšiny, úpravu výuky u selhávajících žáků, úpravu obsahu vzdělávání, úpravy v hodnocení žáků a v metodách výuky, úpravy výstupů ze vzdělávání, existuje též možnost prodloužit dobu vzdělávání žáka až o 2 roky, apod.),

(upravený RVP ZV definuje **podmínky**, za kterých je možné úpravy výstupů ze vzdělávání připravit, a **skupiny žáků,** pro které je možné tyto úpravy provést, tj. žáci s LMP, žáci sluchově a zrakově postižení, žáci s kombinovaným postižením, apod.).

c) **úpravu podmínek přijímání a ukončování vzdělávání**, kdy se respektuje, jakým způsobem se žák vzdělával, jaká měl podpůrná opatření, a ta se uplatňují v případě potřeby i při přijímání ke studiu a při ukončování vzdělávání,

d) **využívání IVP**, návrh na úpravu vzdělávání žáka připravuje ŠPZ a rodič či zletilý žák žádá ředitele školy o možnost vzdělávat se podle IVP. S IVP seznamuje třídní učitel všechny vyučující, kteří se na vzdělávání žáka podílejí,

e) **asistenta pedagoga, případně dalšího pedagogického pracovníka – speciální pedagog**, kteří se nově stávají podpůrnými opatřeními s normovanou finanční náročností,

f) **úpravu vzdělávání neslyšících žáků** s podporou tlumočníků českého znakového jazyka a přepisovatelů,

g) **možnost uplatnit augmentativní a alternativní forma komunikace,**

h) **možnost vzdělávat ve stavebně nebo technicky** upravených prostorách,

i) **úhradu speciálních učebnic, didaktických a kompenzačních pomůcek.**

Nová je také možnost poskytovat podpůrná opatření ve školských zařízeních, která se podílejí na vzdělávání žáka, případně na přípravě na vzdělávání žáka. Jedná se zpravidla o družiny a školní kluby. Druh a rozsah podpůrných opatření vychází ze speciálně vzdělávacích potřeb žáka a také z toho, jaká podpůrná opatření má žák k dispozici ve škole a která jsou nezbytná i pro jeho činnost ve školských zařízeních.

Rozsah podpory je limitován dobou, kterou dítě v těchto zařízeních tráví. Popis možné podpory je uveden ve vyhlášce č. 27/2016 Sb., v přehledu podpůrných opatření. Pokus je školské zařízení součástí právnické osoby, obdrží škola jedno doporučení ke vzdělávání žáka.

Ředitel školy poskytne ŠPZ, u něhož zákonný zástupce požádal o vyšetření a vystavení Doporučení ke vzdělávání žáka, aktuální informace o podmínkách a možnostech školy, které se vztahují k potřebám žáka a k možnostem takového žáka v ní vzdělávat.

Po vydání doporučení má škola maximální dobu 4 měsíců pro vytvoření doporučených

podmínek pro vzdělávání žáka a zajištění podpůrných opatření. V případě, že v této lhůtě nelze ve škole zajistit např. střevní či technické úpravy, zváží ŠPZ po konzultaci se školou a zákonným zástupcem možnost kombinace jiných podpůrných opatření, v krajním případě doporučí rodiči školu, která je technicky připravena pro vzdělávání žáka.

V případě nemožnosti zajistit v předepsané lhůtě personální podpůrná opatření (AP, speciální pedagog, učitel předmětu speciálně pedagogické péče, apod.), hledá do doby zajištění personálního podpůrného opatření škola či školské zařízení řešení, které umožní podporu žáka (např. dohodou o podpoře a metodickém vedenís SPC nebo PPP). Vždy je třeba se řídit základním pravidlem, že jakékoli řešení musí být v nejlepším zájmu žáka!

3. 2 Opatření, která realizuje škola

Podpůrná opatření 1. stupně

Škola volí podpůrná opatření 1. stupně tehdy, pokud má žák při vzdělávání takové obtíže, že je nezbytné jeho vzdělávání podpořit prostředky pedagogické intervence (změny v metodách a výukových postupech, změny v organizaci výuky žáka, úpravy v hodnocení, v začleňování do sociální a komunikační sítě školní třídy, apod.).

Pokud se jedná o drobné úpravy v rámci výuky jednoho předmětu, je úprava věcí individualizace výuky a práce jednoho pedagoga.

Pokud úpravy vyžadují spolupráci více pedagogů, vytváří škola Plán pedagogické podpory (PLPP), což je stručný dokument, ve kterém jsou uvedeny potřeby úprav ve vzdělávání žáka, jak a v čem se bude vzdělávání upravovat. Formulář PLPP lze nalézt v Příloze č. 3 vyhlášky č. 27/2016, např, na http://www.msmt.cz/file/36859/.

Pedagogové následně vyhodnocují efektivitu zvolených úprav. Pokud se ani s dostatečnou podporou pedagogů vzdělávání žáka nezlepší a nemá trend se zlepšovat nebo je jeho stav naopak setrvalý nebo se horší, pak je vhodné žákovi a zákonným zástupcům doporučit návštěvu ŠPZ.

Škola zajistí předání PLPP školskému poradenskému zařízení, aby se předešlo uplatňování neúčinných podpůrných opatření.

3. 3 Opatření, které škola realizuje na základě doporučení ŠPZ

Podpůrná opatření 2. - 5. stupně

A: Zákonný zástupce žáka respektoval doporučení školy nebo se rozhodl sám k návštěvě ŠPZ

ŠPZ (PPP nebo SPC) nejpozději do 3 měsíců od objednání žáka provede posouzení

speciálních vzdělávacích potřeb žáka a do 30 dnů od návštěvy ŠPZ vypracuje pro rodiče zprávu z vyšetření. Pro rodiče a školu pak vypracuje *Doporučení ke vzdělávání žáka se SVP.* V případě, že podmínkou pro stanovení podpůrných opatření je vyjádření dalšího odborníka (lékaře apod.), prodlužuje se tomu adekvátně lhůta pro vypracování Doporučení.

Při posuzování speciálně vzdělávacích potřeb vychází ze sdělení rodičů a žáka, ze závěrů školy a PLPP, pokud byl zpracován, dále ze závěrů vyšetření lékařů a dalších odborníků, kteří se do té doby nebo i následně podíleli na péči o žáka.

Pokud bude příprava Doporučení ke vzdělávání žáka vyžadovat:

a) **informace školy** (zajištění pomůcek, přítomnost AP, uzpůsobení dalších podmínek ve třídě pro vzdělávání žáka, tj. velikost třídy, organizace vzdělávání atd.), **pak před vydáním Doporučení zástupce ŠPZ konzultuje se školou**, zpravidla s výchovným poradcem, ředitelem školy či pověřeným pedagogem-třídním učitelem, který bude o nastavování podpůrných opatření se ŠPZ komunikovat,
b) **informace dalšího ŠPZ** nastane, pokud bude charakter speciálních vzdělávacích potřeb žáka takový, že bude potřeba komunikovat s více zařízeními. To se jedná o žáky s kombinovaným postižením, kdy žák má např. obtíže pramenící z dyslexie a současně je slabozraký.

B: Zákonný zástupce žáka přes opakovaná upozornění a vysvětlení důsledků nenavštívil ŠPZ za účelem nastavení podpůrných opatření ve vzdělávání žáka a způsobil tak žákovi obtíže při vzdělávání, protože škola sama dostatečná podpůrná opatření vytvořit nemůže

V této situaci se škola může obrátit na zástupce orgánu veřejné moci (OSPOD) a v souladu se zákonem o sociálně právní ochraně dětí požádat o součinnost. Tato varianta je považovaná za mezní, tedy je třeba ji volit až v případě, kdy nelze jinými cestami dosáhnout naplnění zájmu žáka.

3. 4 Doporučení ke vzdělávání žáka se SVP

Doporučení vystavuje ŠPZ. Formulář Doporučení ke vzdělávání žáka se SVP lze nalézt v Příloze č. 5 Vyhláška č. 27/2016 Sb. po jeho vystavení seznamuje s jeho obsahem společně se zprávou z vyšetření zákonného zástupce žáka nebo žáka zletilého.

Vyšetření žáka i vystavení dokumentů je možné vždy jen s **informovaným souhlasem rodiče** nebo zletilého žáka. Doporučení je předáno škole a zde je následně projednáno, případně ještě upraveno se souhlasem všech participantů (škola, rodič, žák, ŠPZ). A s informovaným

souhlasem rodiče či zletilého žáka podepsáno.

Doporučení obsahuje popis vzdělávacích potřeb žáka, popis všech zvolených podpůrných opatření včetně IVP, doporučení k poskytnutí AP nebo dalších osob podporujících vzdělávání žáka, vymezení pomůcek atd.

Navržená a vzájemně odsouhlasená podpůrná opatření by se měla školou realizovat neprodleně, nejpozději do 4 měsíců ode dne jejich nastavení. Pokud tak škola z různých důvodů neučiní, je nezbytné opětovně vyhodnotit její postup a případně domluvit restrukturalizaci podpůrných opatření.

ŠPZ vyhodnocuje účelnost a efektivitu zvolených podpůrných opatření po roce od jejich přidělení, jinak jejich platnost trvá zpravidla 2 roky. Frekvence kontrol je obdobná jako v případě kontrol IVP, který bude obvykle součástí Doporučení (ne vždy nutně).

Školní vzdělávací program ZŠ Mostek zpracovali:

Celková gesce přípravy dokumentu a vlastní zpracování dokumentu:
Miroslav Lebeda

Autoři jednotlivých částí dokumentu:
Zuzana Pacáková, Milena Špůrová, Dana Haková, Dagmar Jandová, Luděk Janda, Olga Poživilová, Renata Perunová, Miroslav Lebeda, Jana Ambrožová, Lenka Lebedová

Konzultanti jednotlivých částí dokumentu:
Jana Fischerová, Ladislav Markl

Spolupráce na vzhledu textu, tabulky, diagramy:
Lukáš Petr, Martin Kozák

Logo školy:
Markéta Mašková

V Mostku, dne 1. 9. 2013

Schváleno Školskou radou dne:

Mgr. Miroslav Lebeda, ředitel školy, v. r.

Mgr. Luděk Janda, předseda Školské rady, v. r.